

A.

a félelem vagy csodálkozás felkiáltása, a férfias, mozgékony, világító elv (kínai yang), az Iking tri- és hexagrammjának yang vonása; positiv, kiemelkedő; *a a* beleegyezés kifejezése, *a fa sere onggolo* mindenekelőtt, először lásd *afanggala-*, ; *a i buqdan* valaminek a külső oldala, *a si se-*, *a ta se-* összevissza kiáltozni, baromfit, madarakat elhesegetni, *a ta se-* nyelvvel csettinteni. / kínai

aba vadászat, hajtóvadászat, régi *aiba* hol? ó! jaj! helyett; *aba saɣa* vadászat, hajtóvadászat; *aba bargiya-* vadászat után összegyűlni, *aba sara-* ahajtóvadászatot elkezdni, *aba sinda-* hajtókat felállítani, *aba tuči-* vadászatra vonulni

abayai fejedelem idősebb fia / mong

abala- vadászni, hajtóvadászatot rendezni, *soniome abala-* tavasszal vadászni, *usin i ialin abala-* nyáron vadászni, *wame abala-* ősszel vadászni, *qame abala-* télen vadászni

abalabu- vadásztatni

abalana- vadászni menni

abalanji- vadászatra jönni

abalandu-, abalanu- együtt vadászni

abdaxa levél, falevél; *abdaha aisin* aranyfüst, *abdaxa efen* levélbe burkolt sütemény

abdaxana- levelezni, levelet hajtani

abdala- letörni

abdangya leveles, levelekből álló, jegyzék, lista, házasságlevél *abdangya afaɣa* harmónika módra hajtogatott papír, *abdangya bitxe* leporelló forma könyv, irat, *abdangya fungnexen* díszes császári oklevél, *abdangya hese* forrásmű, okmány, végrendelet, *abdangya moo* pálmafa

abdari tölgyfajta (*quercus serrata seu dentata*)

abyari foglalkozás nélküli, magánzó, > *baisin*; *abyari banji-* állás nélkül lenni, magánzóként élni

abida Mida Buddha /szanszkr. *amita* mérhetetlen

abide > *aibide* hol?

abi- (>*aibi-*) megdagadni; *Sexun abiɣa nimeku* vízkórság

abišaxa dabišaxa részvétlennek, rossz rokonnak lenni

abka ég, menny, égisten, időjárás, császár; *abqa be ginggulere yamun* asztronómiai hivatal; *abqa exerexe* az

idő megváltozott; *abqa farḫôn oḫo* az ég beborult; *abqa fundexun* az ég télies külsejű; *abqa gere-* hajnalodik; *abqa xeyenexe-* az ég báránnyel, *abqa na* ég és föld, világ; *abqa saru* tudja meg az isten! (káromkodás); *abqa tulxun /tusixiyen oḫo* az ég felhőtlen; *abqa warangge* az ég pusztítsa el! (átok); *abqai* természete császári; *abqa-i ari* egy gonosz démon, a tél szelleme (kínai), borzalmas, nyers, goromba; *abqa banjibungya enduri* istenség neve (kínai), *abqai buḫō* égi szarvas, unikornis, *abqa-i buten* horizont; *abqai -i dailan* az ég büntetése, császári büntetés; *abqa-i doro* égi rend, égi gondoskodás, bolygók pályája; *abqa-i erin* idő, évszak; *abqai-i fisen* egy csillagzat neve; *abqai-i forgon* az idő forgása, évszakok; *abqai-i fulin* az ég akarata, kegyelme; *abqai fejergi* a földi (ég alatti) világ, *abqa-i hafan* az ég hivatalnok: a császár; ~ *-i ḫan* az égi uralkodó, a legfelsőbb lény; ~ *-i ḫorgiqō* az égi tengely; *abqai-i jui* az ég fia, a császár; *abqai-i sixiyaqō* ég tengelye, sarkcsillag; *abqa-i šu* asztronómia; *abqa-i šurdejen* göncölszekér, *abqai yašḫan* természeti csapás.

abqana > *abqa na*

abqa- eső esik, > *aya-*

absa deszka a csónak tatján, nyírkéreg cső, > *uliyen*

absalan vállcsont, karcsont, kéztőcsont

absa- lesoványodni

abši hol? hová? miért? milyen? teljes, helyes; *abši akō* legalább, egyáltalán nem, *abši oči* akárhol is van; *abši yabsi* mennyire! milyen nagy! hogyan!

abši- > *abša-*

abšiqa > *abšaqa*

abšilan > *abšalan*

abtaja- lemorzsolódni, kettétörni, leesni

abtala- ágakat levágni, lenyesni, letörni, leszakítani

abtalabu- levágni, lenyesetni

abtara- haragosnak látszani, > *atara-*

abtuqōla- állat leölésénél mellétalálni

abu majdnem, nem teljes, befejezetlen, *abu abu o-* majdnem sikerült

abuči (*abqa jamuči*), *abuči ilḫa* sötétvörös rózsafajta neve

abuḫa növénynev: pásztortáska, *abuḫa ilḫa* peonia szerű növény, *abuḫa ḫōlḫa* bűntárs

abuli- kifáradni, kimerülni

abuna növény neve: ? sisimbrium fajta, sárga virágú, lapos maghüvelyű

abura- vadul megragadni, megtámadni, cibálni, harcot kezdeni; *abura-me tanta-* haragjában rosszul bánni

vkivel

aburana- támadásba kezdeni, verekedni kezdeni

aburi rossz, gonosz, féltékeny (nő)

aburingge féltékeny nőszemély

ača- összejönni, találkozni, összekötődni, meglátogatni; párizni; megegyezni, kibékülni, békét kötni; összeilleni, harmonizálni; illendőnek lenni, megfelelni, alkalmazkodni; barátságban, szövetségben v. egységben lenni; *ačafi gisurere* megtárgyalni, együtt megbeszélni; *ačame jafabu-* az alkalmat megragadni; *ačaraqō* nem illő, nem illendő; *ačara be tuwame* lehetőség szerint.

ačabu- összehozni, összeállítani, összeilleszteni, összekapcsolni, megegyeztetni; összegyűjteni; meglátogatni, bemutatni; összefogni; kibékíteni; illővé tenni, elrendezni,; hangolni, kíséni (zenében), összehangolódni; elfogadni; hasonlóval viszonzni; megfelelni, beleegyezni, alkalmazkodni, kibékíttetni; tetszést keresni, tetszelegni; vkin megkönyörülni; *ačabuča ačabuča* összhangba hozni; *ačabuča jaqdan i šugi* fenyőgyanta ragasztó; *acabume arara xafan* (kin) A Fang lüe kuan és a Kuo shi kuan titkára, *ačabume banjibuqō* a Han-lin yüan titkára; *ačabume bodoro xafan* pénzügyi tisztviselő, *ačabume bure xafan* hivatalnok a vizsgabizottságban, *ačabume xōlara xafan* kollátor a vizsgabizottságban, *ačabume tuwara bitxe* két összeillő részből álló igazolvány,; *ačabu weile-* gátszakadást kijavítani, *ačabure niyalma* mediátor.

ačabubu- összehoztatni, mellékelteni

ačabukō minenáron megfelelni kívánó, szolgálalkú, hízelgő ember

ačabun összefogás, megegyezés, megfelelés; illendőség; szükségesség; összhang; *ačabun večen* föld gazdászellemeinek dombon bemutatott áldozatfajta, *ačabun i fulxun* a hat moll-síp egyike

ačabungga összefoglaló, összeillő, kellemes; megfelelő, harmónikus. *ačabungya boji* szerződés; *ačabungya fukjingya xergen* Chou-kori házassági szerződések írásmódja, *ačabungya jungken* harangjáték.

ačala- összetenni, egyesíteni, összebeszélni, megegyezni; > *uxele-*

ačaĵa- összegyűjteni, felhalmozni

ačaĵabu- összegyűjtetni

ačamĵangya összetartozó; *asanĵangya besergen* dupla fekhely, *asanĵangya mulan* két részből álló pad.

ačan egyesség, egyesítés; összetalálkozás, gyűlés, világtáj; varrat, összeillesztés helye; dominó; *ačan beidesi* előljárósági ülnök, *ačan giranggi*, *dara ačan* farsont; *ačan-i ba* határ, *ningyun ačan* a hat irány, azaz a világ.

ačana- eléje menni, összejönni, találkozni menni, meglátogatni, összeilleni, megegyezni; elérni; belátni; holtat elkísérni, gyászolni

ačanabu- meglátogatni

ačandu-, ačanu- együtt eléje menni, együtt alkalmazkodni, egymást látogatni.

ačangya összeillő, megfelelő; *ačangya temgetu* középén elválasztott okmány, két részének össze kell illenie; *ačangya inenggi* nap amelyen a törzsek, ágak és az öt hajtóerő összeillik, *ačangya jįjun i ačangya* okmány kidomborodó jelekkel

ačanĵi- találkozásra jönni, eléje jönni, látogatóba, audienciára jönni

ačanĵibu- együtt jönni, együtt látogatni, audienciára jönni

ačara bitxe névjegy

ačaraqô o- megegyezés nélkül lenni

ači- gyengéden halkán mozogni; álatot felmálháznai > mong. *ačiqu*

ačiġa teher, csomag; *ačiġa fulmiyen* poggyász, / (mong.) *ačiya*

ačibu- felmálháztatni

ačixi felerésze vminek, azonos zálog játékban, fogadásnál; *ačixi ĵafa-* azonos záloggal játszani, fogadni, bebiztosítani magát

ačindu- együtt felmálháznai

ačixila- feleznai (játékban), együttesen művelnai a földet;

ačika kicsi mozgás, gyenge érintés; > *aššalaġa*

ačila- birkózásnál az ellenfelet lábbal átkulcsolva földre vinnai / **mong.**

ačilan > *arča, arčilan, aršan/* mong. *ačilaqu; ačilan burġa* fűfajta, mong *ačilan burgasu*

ačimisun prémdíszes ruha

ačin teher, málha; *ačin temen* terhordó teve

ačindu- együtt felmálháznai

ačingġiya- megmozdítani; mozdulnai, megérintenai; felvillanyoznai, serkentenai; felizgatnai, nyugtalanítani, befolyásolnai; felráznai, mozgásba hoznai; gondolkodnai, megfontolnai

ačingġiyabu- megmozdítottatnai, felizgattatnai, felráztatnai

aču > *facu* fájdalomkiáltás, jaj!; ~ *facu* gyermeket gyengéden szerető.

ačuhiyada- felizgatnai, rágalmaznai, ellenségeskedést szítanai; *ačuxiyadara Jaqanabure* fellázítanai és összeveszejtenai

ačuxiyadabu- felizgattatnai, fellázítatattatnai

ačuxiyan rágalom; lázítás

ačuxôn egyetértő; kedvemegegyező; jól, rendben lévő; *ačuxôn aqô* ellentétes; meg nem egyező

ačun zavaros, zagyva, összevissza; *acun cacun-i* hol ez hol az; bizonytalan, határozatlan, *ačun de čačun* jól vagy rosszul.

ada fatábla, deszka, tutaj, hajókötél? *ada adaça* tutaj, kocsiszekrény; *ada fičaqô* pánsíp 16 csővel.

ada- kísérni, követni; segíteni; gyűjteni, kitoldani, összetalálkozni, összetartozni, közösen cselekedni;; vadászni

adabu- segítettni, kísértetni, mellérendelni; az összes hajtót kiengedni; *adabuça xafan* mellérendelt hivatalnok; *adabume weče-* áldozati szertartás keretében az új elhaltak tábláitfelállítani az ősök szentélyében

adada csodálat és tetszés felkiáltása; *adada ebebe se-* tetszést nyilvánítani

adage jóindulatú felkiáltása, csodálkozó felkiáltás.

adaça gyaloghintó belseje; hozzárendelt; *adaça xafan* öröklődő hivatal; *adaça bitxei da* államtitkár

adaki szomszéd, szomszédos; *adaki falan (falga, gašan)/* falúszomszédság, szomszédok, faluközösség; *adaki gurun* szomszédos birodalom, *adaki ječen* szomszédos határvidék

adaqô segítség, segéd

adali azonos, hasonló, egyenletes; illő; *adali obu-* egyformává tenni, összekötni egymással

adaliqan, egy kicsit hasonló

adaliyan kissé hasonló

adalingya egyforma, hasonló

adališa- egyformának lenni, hasonlítani; megfelelni; egyezni, összeillőnek lenni

adana- segítségül menni, kísérni, megközelíteni, utánozni, vadászni menni

adanu- együtt segíteni

adame szomszédos, egymás melletti, közös

adanĵi- összejönni

adame hogy? miként? miért? *adame baçafi* hogy tudódott ki? *adame çami-* hogy viselhető el? *adame oxode* mi a tennivaló? *adame oxede sain mire volna jó?* *adame seči* mert!

adasun ruha elülső része; gallér, szegély, széle vminek.

adasungya elöl össze)zárt ruha

adisla- elkezdni (szanszkr. *adi* kezdet)

adistit kegyes ajándék, áldás (szanszkr. *adhisthat*)

adu felsőruha; *etuku adu* ruházat

aduxi bőrnadrág

aduči, adulači pásztor

adula- legeltetni, *adulara ba* legelő, *adulara uĵire* legeltetni és gondozni,

adulasi pásztor

adun legelő jószág csoportja, nyáj, gulya, ménes, *adun umiyaha* csapatosan fellépő rovarfajta

adunggiya- megtámadni; megerőltetni; rosszul bánni; romlásba dönteni

adunggiyabu- bántatni, elrontatni

adura- rosszabbodni (betegségről)

afa- megtámadni, verekedni, harcolni; lökdösődni; összeütközni átvenni, elintézni; *afame tuxe-* elesni; *afara ba* csatater, *afara čuwan* hadihajó, *afara čooĵa* harcoló csapat, *afara wan* támadás vezére

afabu- harcoltatni; átadni, megbízni, küldeni, használni; megbizatni, átruházni, átadni

afabubu- adóztatni, átadatni

afaĵa papírlap, könyv lapja, ~ *urse* tartományi tisztviselők

afaĵana- papírvékony hárttyát képezni

afaĵari papírszelet, zárásra szolgáló papircsík

afaĵasi tartományi tisztviselők, l. ~ *urse*; császári mezőgazdasági ellenőr;

afakiya- sürgőlni, ide-oda szaladgálni

afan harc, csata, összeütközés; ~ *amba* verekedős

afana- harcolni menni, csatába vonulni

afandu- egymással harcolni, vívódni

afangyala előrement; előző; elődök; ~*ĵabdu-* vadászatban elsőnek löni

afanĵi- harcra jönni; megtámadni; megszorítani.

afanu- egymással harcolni v. veszekedni

afaralame harcolva

afata- harcolni, verekedni; ostromolni

afin prémszegély ruhán, > *naimisun*

afiun ópium

afiya hüvelyes, bab, babszalma; ~ *tura* kis oszlop a tetőgerenda alatt

aya eső; ~ *baire dorolon* esőkérő szertartás az első nyári hónapban; ~ *daɣa* / az eső használt; ~ *de šekexe* esőtől felázott; ~ *ɣalaqa* az eső elállt; ~ *ɣafuqa* az eső átnedvesítette ~ *jelaxa /kiyalaxa/* megszakítással esik; ~ *muke* az év második félhónapja; ~ *naqa-* eső elállt; ~ *simeke* az eső megtermékenyítően átnedvesített

ayada az északkeleti tengerből jövő mesebeli állat, kígyókksl a kezében és fülében, esőisten; ~ *moo* tamariskus növény; *aya+da* esőmester, esőcsináló

agade moo rekettye fűz

aga-, aɣa- esni (eső); *ayaɣai naqaraqō* állandó esőben; *xungkereme* ~ zuhogva esik, *ɣūwangyar seme* ~ patakokban ömlik az eső, *serben sarban i* ~ csepereg, *sirkedeme* ~ szakadatlanu esik, *šor seme* ~ felhőszakadás van.

ayarai eső sugara

ayangya esős, esőhöz tartozó, ~ *sara* esernyő.

age báty; uram (magasabb rangú megszólításánál) a császár fia mielőtt rangra emelik, > *ake*

ageli vörösfenyőn növe gumók, megdarált vizes oldata hashajtóként és feltörés elleni gyógyszer

agengge úrhoz tartozó, úri

agu magasabb rangú megszólítása > *age*

agōra, aɣōra eszköz, szerszám, edény; fegyver; császári testőrség párducfarokdárdája; uram! mesterem! (megszólításnál); ~ *ɣajun* védő és támadó fegyverek; ~ *ɣafa-* fegyverhez nyúlni, ~ *tetun* szerszámok és eszközök; *ayūrai čuwan* adót szállító hajó, *ayūrai xiya* császári párducfarkas testőr., *ayōrai enduri* párducfarokdárdás istenség a 28 évistenség.

ay'aɣa éter //mong, szanszk. *ākāṣa*

aɣa szolga, szolgáló, cseléd, rabszolga; > *aya*; ~ *nexu* szolga legények és lányok, *albatu* ~ bamba szolga, *baitangya* ~ ügyes szolga, *beliyan* ~ buta szolga, *dangqan i* ~ örökölt szolga, ~ *sengse* lusta szolgálólány

aɣada ~ szolgák főnöke, elöljárója; ~ *gurjen* egy tücsökfajta; ~ *susiɣa* ostor, amivel akkor pattognak, amikor a császár a trónterembe megy.

aɣadan nagy vadkan, öreg borz

aɣatu- szolgálni, szolgának lenni

axita rosszul álló, félrecsúszott ruha

aɣôčila- mint bátyát tisztelni; úgy viselkedni mint egy báty, idősebbnek lenni, *aɣôčilara deočilere* bátyként tisztelve öcsként viselkedni.

aɣôla- bátyként viselkedni, rangban előrelépni.

aɣôlabu- előre engedni, megelőzni

aɣôn báty; idősebb, tiszteletreméltó személy, megszólításnál: ön; *amba* ~ a legidősebb testvér, *banjixa* ~ vér szerinti báty, ~ *deo* testvérek, ~ *i bodome*, kor szerint

aɣôngya idősebb, előnnyel, magasabb ranggal bíró, ~ *enen* a főfeleség gyermekei, ~ *ju* a legidősebb fiú

aɣôra- vadat kiáltozással felverni, vadászkiáltásba kitörni

aɣôri ɣôyari a hajtók kiáltozása

aɣôša- bátyként, idősebbként tisztelni,

ai ó! jaj! mi? micsoda? milyen? hogyan? miért?; bárki; > *aya*; ~ *ai* akármi legyen is, bármi, ~ *aqô banj-* úgy élni, hogy bármi is hiányozna; ~ *alban* milyen adó? mi haszna? ~ *amtan-* *i* mi s jó benne? ~ *ba* hol? ~ *baɣa-* mi hasznom belőle? ~ *baingge* mely helyen? ~ *baire* milyen dolog? miért?; ~ *be ai be* is is; vagy vagy, ~ *be te bači ojoraqô* semmit sem szabad elhalasztani, ~ *dalji* mi érdekből? mit jelent az? ~ *demun* miféle viselkedés ez? ~ *doro* hogy illik ez? ~ *dube* mi végre? ~ *enču* mi ebben más? ~ *erin* de mikor? ~ *ɣajixa* mi dolga velem? ~ *ɣanaɣa* mit akar? mit jelentsen ez? ~ *gelerqô*, ~ *gelxun akô* bármi félelem nélkül, ~ *geli* hogy lehet ez? ~ *gese* mindenféle; ~ *gisun* mit jelent ez? ~ *gisurere babi* mit mondjak? ~ *ɣala* miért lenne más? mi a családnév? ~ *ɣaran* miért? ~ *ɣačîn-* *i* mi módon? ~ *xendure* mennyivel több; ~ *xixan* mi az értéke? mi a jelentősége? ~ *jalin* miért? ~ *jergi* mi fajta? ~ *jojin* miért? ~ *jurɣan* mi az oka? mi alapon? ~ *maktaɣai* miért? mi célból? ~ *mangya* mi a nehézség benne? ~ *očibe* minden esetre, mindenképen; ~ *se jeke* mennyi idős? ~ *joboro* mihiányzik? ~ *seči* mit gondolsz? ~ *sui* mit tehet róla? ~ *šolo* mely alkalomból? ~ *teisu* hogy illene? ~ *turɣun* iértíi, ~ *tusa* mi haszna? ~ *wei se-* ó! jaj! ~ *yadara* mi hiányzik? mennyi? ~ *bi* ~ *yokto* hogy illetve engem?

aiba mi az? hol?

aibači honnan?

aibade hol? hová?

aibe miért? mit akarsz ezzel?

aibi mi? miért? mit tesz ez? mi baj lehet ebből?

aibi- duzzasztani, dagasztani

aibiči honnan?

aibide hol? hová?

aibideri hol? min keresztül?

aibingge hol? hová tartozó?

aibişôn dagadt, daganat

aiçi miért ennyi? hányszoros? miből? milyen?; ~ *baita* milyen alkalomból? ~ *jaqa* milyen dolog?

aidayan váll; négyéves kandisznó; bőrével pörkölt majd főzött disznóhús; > *funggin*

aidaxan kandisznó; ~-i *senčexe* „kan állkapcsa” a 14. a 24 holdállás közt, ~ *siqa* vastag göndör szőrök a ló farkában

aidaxaşa- kandisznóként viselkedni; erőszakoskodni, heveskedni, dühösnek lenni,

aide hol? hová? honnan? hogyan? miről? mivel? > *adaramé*; ~ *jobo-* mi ok aggodalomra? ~ *oho* hogyan történt? ~ *olxo-* mi ok félelemre? ~ *uttu oxo-* miért történt így?

aifini ezelőtt, előbb, régebben

aifiniçi régen, régóta

aifu- szavát szegni, ígéretet meg nem tartani

aiyan céltábla nyilazásnál

aigeli még mi? > *ai geli*

aixa mázas kerámia, fajansz, majolika; üveg; *χōntaxan* majolika serleg, ~ *sirgei dengyan* mécses fajansztartóban, ~ *şuşu* kukorica,

aixada- csökönyösködni, akaratosnak lenni

aixaĵi eszköz kerámia mázolásához

aixana kerámia máza

aixana- mázat alkotni

aixanaxa dió

aixô nőstény coboly; folyó neve

aixôĵu mesebeli állat, emberfejű teknősbéka

aixôma ehető teknősbéka, Trionyx; felszarvazott férj.

aiqa valaki, valami; vajon? ha, vagy, vagy; ~ *baita bio* / ~ *baita bixeo aqōn* van valami? volt valami? ~ *bio* mtörtént valami? *enču* ~ *bio* mi a különbség? ~ *jabura ba bio* kell valamit viszonzni? ~ *jaka* valami, bármi; ~ *oχode* akármikor, gyakran, ~ *uttu* ~ *tuttu* így vagy úgy!

aiqabade ha, talán

aiqan körülbelül, talán; óvatosan ~ *-i gese* / ~ *faiqan-i gese*/ pontosan, gondosan, körültekintően

aiqana- valamivé lenni;

aiqanaraxō csak ne történne semmi! csak ne lenne baj!

aikte a *prunus japonica* fa gyümölcse > *ulan xat*

ailime genexe letérni az útról, tévútra kerülni

aili- kerülő utat tenni; tutajon utazni; folyón átkelni

ailina- kóborolni, csellengeni

ailungya elegánsan öltözött világfi, gavallér; piperkőc, divatfi

aimaqa valamilyen, talán, esetleg, valami; ~ *jaqa* valamilyen dolog

aiman törzs, idegen néptörzs, barbárok; ~ *xoki* törzszövetség, ~ *-i xafan* nemzetiségek főnöke

aimangya néptörzshöz tartozó

aimiqa čečike cinkemadár nőténye, a hím neve > *jirxa čečike*

aimin taimin ellenkező, szembeszegülő

aina se- mit tesz ez? mit jelentsen ez?

aina- hogyan? miképen? mit lehet tenni? *ainači ainakini* ha így teszünk, legyen így! *ainači ojoro* mit lehet tenni, *ainame ainame* figyelmetlen, hanyag, *ainame urse* tehetetlenek, *ainaxa sembi* biztosan, mindenesetre ~ *-mbixe* hogyan történt? ~ *-mbaxafi* hogy? hogy tud ... ? ~ *-mbaxači* hogy lehetne nekem? hogy tudnám? ~ *-xa*, ~ *-xabi* hogy történt? ~ *-xa seme* mindenesetre biztosan; ~ *-xai* hogyan? lehetséges? ~ *-xani* hogyan? ~ *-ki sembi* mit akar tenni? ~ *či ojoro* mit lehet tenni? ~ *-či* ~ *-kini* ha akarja, hát legyen. ... ; ~ *-me* hogy? becstelen módon, hanyagul; ~ *-ra* mit kell tenni? ~ *-rangge* miért? mi célból? ~ *-raxō* bárcsak ne történne.

ainambaxa- hogyan lehet megkapni? (*ainame+ baxa-*)

ainarangge valamit tevő, valamiként létező

ainči talán, valószínűleg, feltehetően.

aini mivel?

ainu miért? ~ *seci* mert

aise talán, bizonyára, mit mondasz? > *ainči*

aise- mit beszél? mit mond? ~ *-me* miért? hogy lehetne?

aiserengge miféle beszéd? mi akar ez lenni?

aisya čėčike tengelice madár neve

aisi előny, haszon, adó, kamat; gazdagság; kapzsi; ~ *mada-* kamatoztatni, ~ *te-* kamatot vonni, ~ *tusa* előny és haszon

aisi- megóvni, gyámolítani

aisila- segíteni, támogatni; az állami földet megművelni; ~ *-ra čooxa* segédcsoportok; ~ *-ra mudan* módhatározó, ~ *-re wexiyere* segíteni és támogatni

aisilabu- segítettetni

aisilabuqô, aisilakô segítő, segéd, segítség; miniszter, kancellár

aisilaqô segítség, segítő

aisilan segéd, segítség, támogatás

aisilandu- egymáson segíteni

aisilanji- segítségül jönni

aisilata- rendszeresen, rendszerint, állandóan segíteni

aisimu ilxa „aranylámpás virág” halványzöld virág sárga, zöldleveles bókoló száron

aisin fém; arany; ~ *aračan* a testőrség díszes alabárdja, ~ *badiri ilxa* alamizsnacsésze alakú vörös virág, ~ *čangya* arany jelzőharang, ~ *čėčike ilxa* sárga virág barnaszőrös száron, ~ *čeri ilxa*, aransárga virág, ~ *čifeleku* arany köpöcsésze, ~ *dosimbure faksi* aranyműves, ~ *enduri* ’fémisten’ a 31. évistenség, a háború, árvíz, epidémiák ura, ~ *gioro* a császári család és a mandzsuk neve, ~ *γurun* a Qing birodalom ~ *ilan xačın* háromféle fém, ~ *ilxangya suqô* aranydíszes bőr; ~ *ijumbi* aranyozni, ~ *ingyali* sárga lofuvirág; apró madárfajta, ~ *jalasu* ~ a testőrség arany botja hegyéről lelógó 8 vörös bojtjal, ~ *qanggiri* az antik díszkalapról lelógó aranyozott harangocskák, ~ *luyen* aranylemezekkel díszített császári díszhintó, ~ *muduri poo* nagyméretű bronzágyú, ~ *nenden ilxa szilvavirághoz hasonló sárga virág*, ~ *okto* arany lakk, aranyfesték, ~ *šu ilxa* sárga vizirózsa, ~ *uđima* kakas mert a fém kategóriába tartozik, ~ *uđungya γaru* sárgafejű vadkacsa, ~ *šodo-* aranyat mosni, *χaksin* ~ vörös arany, *šaburu* ~ halványsárga arany.

aisingya nyerő; előnyös, hasznos; kamatozó; segítséget hozó, segítőkész;

aisiryān aranykenderike (<~+ *sisaryān*); ~ *ilxa* aransárga lepkevirág (~+ *γaryān*)

aisiri aranyhoz hasonló, aranyos; ~ *toro ilxa* „aranszálas őszibarackvirág” kelyhéből aranszínű bojtok lógnak

aisuri fekete pacsirtaszerű madár, rövid farokkal fehér nyakkal és aranyos szemekkel (<*aisin+turi čėčike*).

aitu-, aiturla- magához térni, föléledni; meggyógyulni, rendbe jönni

aitubu- megmenteni, segíteni; gyógyítani; helyreállítani (szöveget)

aitubun mentés, mentő

aitubungya mentő, mentést hozó; ~ *maqsın* tánc, szertartási tánc.

aituri apró savanyú narancsfajta (<*aisin+ turi*)

aiyongya ilxa virág neve „arany homokvirág” (*aisin+yongyan*)

aĵa anya > *eme, eniye*

aĵa- megvágni, vésni

aĵabu- belevágni, elkezdni; megvágatni; ~ *-me gisure-* beszélni kezdeni

aĵaĵa tetszésnyilvánító, csodálkozó felkiáltás > *adada ebebe*

aĵi első, elsőszülött, legidősebb fiú; ~ *muyari* édes szecsuáni gyümölcs

aĵida kissé, kicsit; kicsi folt; ugyanaz mint *aĵige*

aĵiyala- gyerekként kezelni

aĵiyan fiatal, kicsi; ifjúság

aĵige kicsi, finom, gyenge; kicsinyes, jelentéktelen; fiatal; ~ *aĵige* egy kissé, > *xeni teni*; ~ *bileri* kis klarinet, ~ *bukdari* apró jegyzetfüzet, ~ *giyalaqō moo* apró lécs a hajóárbós hegyén, ~ *χalyōn* a második félhónap; ~ *xefeli* a has alsó része, ~ *xiya silmen* a barna karvaly hímje, ~ *χošo* a külső szemsarok; ~ *ĵalu* a nyolcadik félhónap; ~ *qongyoro niongniyaĵa* apró sárga vadlúd; ~ *qōrčan* kis szürke darú, ~ *mama* kanyaró; ~ *mujilen* óvatos, figyelmes; ~ *nimanggi* a huszadik félhónap; ~ *ningge erše-* kanyarót elkapni, ~ *niyo čoqo* apró vizityúk, ~ *sargan* másodrangú feleség, ágyas; ~ *šaĵōrun* a huszonharmadik félhónap, ~ *suri* vékony selyem, ~ *yangsiye niyexe* apró búbos vadkacsa.

aĵigen, aĵixen kicsi; fiatal; ifjúság

aĵila- hántani, csépelni; cserzeni

aĵilabu- hántatni, cséveltetni; csereztetni

aĵin angolnafajta; viza, tokhal

aĵiryan, aĵirĵan ménlő, szamár, teve hímje; hímállat; ~ *sogi* növény neve / mong.

aĵirχala- kancát fedeztetni

aĵirqa- összetéveszteni; egyiket a másiknak tartani

aĵisi kisujjnyi őszibarackízű gyümölcs neve

aq a meglepettség felkiáltása

aqa niyexe kacsafajta (Krickente)

aqā- sajnálni, szánni; szomorkodni, aggódni; *~me gečehe* a föld a fagytól megrepedt, a talaj is megfagyott; *~me ure-* együttérezni, aggódni

aqabu- szomorítani, aggasztani; zaklatni, kellemetlenkedni, sértegetni; nehéz ügyet átruházni

aqaburu sajnálatra méltó, szánalmas; szitokszó; χōlχī ~ hülye liba

aqāčuka sajnálatos; sértett; szomorú

aqāčun sajnálat, könnyöret, együttérzés; szomorúság, bánat; sértettség

aqčuxiyan törmelékes, törékeny; izgulékony, hirtelen haragú

aqda- támaszkodnivmire; hinni, bízni, rábizni; vmitől függni, vmin alapulni; *~ -fi banĵi-* vmiből élni

aqdabu- elhíttetni, bizalmat kelteni, v. találni; megtámasztatni

aqdačuqa hihető, megbízható

aqdačun bizalom, hit; bizalomkeltő, megbízható

aqdan bízó, bizalomkeltő; megbízhatóság

aqdandu- hinni egymásnak, bízni egymásban; egymásra támaszkodni

aqduqan kissé biztos; eléggé megbízható

aqdula- megerősíteni, helyrehozni; megőrizni, jól állni; ajánlani; megbízni vkiben; *~ -me fempileme* jól bezárni, *~ -χa niyalma* tanu, kezes; *~ -me tuwakiya-* erősen védeni, *~ -me weilere* gsrnsnciával dolgozni, *~ -ra bitxe* bizonyítvány, ajánlólevél, referenciáirat

aqdulandu- aqdulanu- közösen kezességet vállalni, együttesen ajánlani,

aqdun bitosság; rendíthetetlen hit; hűség, bizalom; biztos, állandó; hű, megbízható; jártas; ígéret; hitel, hitelesítés; hihető; *~ ačangya* két részből álló igazolvány éjszakai közlekedéshet; *~ bitxe* útlevel; *~ činggiya (eden)* kishitű; *~ -de ertufu* bízva az erősségében; *~ girdan* parlamenterek zászlaja; *~ saryan ĵui* hajadonnak megmaradó özvegy menyasszony, *~ temgutu* tábla, császári parancsot tartalmazó tábla.

aqdungya biztonságos, erős

ake fájdalomkiáltás > *arke*

akiran mandzsu törzs neve

akiya folyami sügér

akiya- beszáradni, elaszni, összeaszni, összetöpörödni, ; ~*me gečexe* fenéig befagyott, összefagyott

akiyan kiszáradás, összeaszás; ~ *nimača* jégbefagyott hal

aqĵa- mennydörögni

aqĵaba fekete hunyor

aqĵada- mennydörögni > *aqĵa-*

aqĵambulu repülő mókus

aqĵan mennydörgés; ~ *dari-* hevesen mennydörög, (a villám becsap)

aqĵuxiyan törékeny, morzsálódó; könnyen izguló, heves; közönséges, > *aqčuxiyan*

aqô nem, ne; a semmi, a nem létező; hiányzó, nélküli; ~ *o-* nem lenni, hiányozni; meghalni; megszűnni; elpusztítani, megsemmisíteni, ~ *ebu-* elpusztítani, ~ *i ten* a semmi csúcsa; *xebe* ~ tanácstalan, ~ *beye sain* ~ beteg, *doro* ~ törvénytelen, illetlen.

aqô- nem létezni; nem lenni jelen; halottnak lenni, ~ *ča* nem létező, nem élő > *aqô o-*;

aqôči ha nem; ezenkívül, egyébként; *aqôči...aqôči* sem...sem,

aqôčangge a nemlétező, a halott.

aqômbu- kimeríteni; kipuhatolni; teljesíteni, teljessé tenni, kielégíteni

aqômbubu- teljesen kimerítettetni

aqômi halbőr ruha

aqôn nemde? ügye?

aqôna- megsemmisülni; végére járni, végére jutni; elérni v. hová, kikötni; egyik végről a másikra menni, körülfgni;; véghezvinni; áthatolni; szétosztani; kiterjeszteni; kiterjedni; tutajon v. hajón utazni

aqônabu- áthatoltatni, átvezetni.

aqônangya a magavesztés, a teljesen elveszett

aqôngge nem létező; ~ *aqô* semmi sem hiányzik, ami nincs az nincs;

aqōnĵi- mrgérkezni, kikötni, földet érní, > *nikenĵi-*

aqōtala végetérésig, a legvégéig, > *wajĵitala*

aqōtun a semmi, a nem létezés

aqsa- félni; kerülni, kitérni; ~-*ra sirya* félős, saját árnyékától is riadozó őzfajta

aqšabu- megfélemlíteni; elriasztani; elszomorítani

aqšaryan fegyveröv; öv az íjtartóval és tegezzel együtt

aqša- rohadni; elenyészni; *aqšaqa* megrohadni

aqšaqa- avas szagúnak lenni

aqšan rohadás; rohadó, rohadt; víztől odamosott rohadó növények; ~ *daḡa-* rohadó növények úsznak

aqšanta- rohadt szagot árasztani, bűzleni

aqšula- rágalmazni, szidni

aqšun szitok, rágalom; rágalmazó, szitkozódó; rossz szag, csípős íz; ~ *be* szitokszó; ~ *da* gége, torok; *angya* ~ rágalmazó, rosszmájú; ~ *madaḡa* rossz szag keletkezik

aqta herélt; herélt ló, paripa; ~ *uše* nyeregtakaró, nyeregszíz; ~ *morin* herélt ló, paripa, // mong.

aqtala- herélni; lábakat terpeszteni, lovagolni; peremet csinálni, körülvenni, befoglalni; vminek a szélén menni; túlfeszíteni; ~-*me arame* azonos sorszélességbe rendezni

aqtalabu- túlfeszítettetni; kiheréltetni

aqtalaqō túlfeszítő; ~ *moo* ajtó szemöldökfája

aqtqliyan málhás állatra való kétoldali zsák

ala- jelenteni, elmondani magasabb rangúnak), elmesélni, kihirdetni, megmagyarázni; figyelmeztetni, feljeleníteni; kéreggel körülcsavarni; ~-*ra ba aqō* kimondhatatlan

ala magaslat, füves térség a hegytetőn; ~ *šala ḡōši-* jobban szeretni egy gyereket, a többinél, kivételezni; ~-*ri ilḡa* hegyi liliom

alaĵan mellcsont, madarak, lovak mellcsontja

alaqdaḡan ugró egér; ~ *asu* háló az ugróegér elfugására;/ mong.

alaqdala- kéreggel körülcsavarni, hírülhozni, mesélni, bejelenteni; bepapanaszolni; megmagyarázni, mondani; figyelmeztetni;

alami- háton hordani, magára akasztani, övre függeszteni pl. kardot

alan nyírfakéreg; a páncél váll és mellrésze; ~ *ala-* nyírfakéreggel beragasztani v. becsavarni; ~ *ere-* nyírkérget leválasztani a fáról; ~ *weixu* kis nyírkéreg csónak, kenu

alana- jelenteni menni, hírüladásra menni; kihirdetésre menni

alanabu- jelentésadásra, híradásra küldeni

alandu- egymással beszélni, beszélgetni; egymásnak jelenteni

alangi- hírt küldeni, értesíteni; követséget küldeni

alangibu- jelentésadásra, híradásra küldeni

alanji- jelentésre, híradásra, kihirdetésre jönni

alanjibu- híradásra küldeni, kihirdettetni

alaram hegytetőre hágva; hegyerinc mentén

alašan rossz, lassú ló, gebe

albabun az alávetett államokból, tartományokból a császárnak felajánlott adó, adózásra szolgáló tárgyak

albala- hatósági elnyomással megfélemlíteni

alban adó, vám; robot, szolgálat, megbízatás, tisztség; szolgálati, állami, kincstári; hivatali megbízott; államkincstár, pénzügy; ~ *bayan* bőségesen kitört himlő; ~ *benji-* adót hozni, adózni, ~ *benere* *χōdun jaχōdai* gyors sárga adószedő vitorláshajó; ~ *čayan* hivatalos irat; ~ *čijanliyang* robotszolgalat; ~ *jafa-* ua.; ~ *χalan aqō* hiába; szükségtelenül, ~-i *χōšun* robotszolgalatos ~ *qa-* tisztséget betölteni; ~-i *ku* államkincstár; ~ -i *usin* a császár részére megművelendő szántóföld, állami föld; ~ *de yabu-* hivatalnokként működni, hvatalt betölteni; ~-i *niyalma* állami rabszolga; ~ *tačiqō* állami tanintézet a zászlókhöz tartozó tehetséges fiatalok számára./ *mong*

alban-i ačangya enduri a 21. évisten, szerencsétlenséget hozó isten, panaszok és perek istene.

albanaqō jogtalan; jelentéktelen

albani adóhoz tartozó; ~ *cece* finom adóselyem; ~ *lamun* *χōšan* kék adópapír, hivatalos papír; ~ *suje* adóselyem

albasi hivataloszolga, követ kísérője

albatu nyers, vad, műveletlen, közönséges, / *mong.* állami rab

albatuqan kissé nyers, kissé közönséges

albatula- közönségesen, nem finoman viselkedni; lomposan járni; vmit kapkodva csinálni

alču forgócsont a juhok lábában; (a csont bemélyedő része); a játékcsontok oldalsó bemélyedései;

alda félig kifejlett disznó, süldő; kiáltás a hajtóvadász játéknál; lépés a játéksontra.

aldaki axōn deo apai nagybácsi unokája, apai másodunokatestvér

aldaqō nyílgyűjtő a céltáblán

aldangya távoli, messziről; távolról rokon; idegen, elidegenedett; ~ *dalan* a parttól távoli gát; ~ *muqōn* távoli rokonok; ~ *niyaman* távolról rokon ember.

aldangyaqan kissé távoli

aldarqan halál 19 éves kor előtt; korai halál

aldasi félúton; félig-meddig, befejezetlen, félútról visszatérő, ifjan meghaló; ~ *genexe* ifjúkorban meghalt

aldasila- vmit félig csinálni; félúton megállni v. visszatérni; ifjúkorban meghalni

aldungya rendkívüli, idegenszerű; különleges, csodálatos

alya tarka; > *alxa, alqa* ua.; ~ *bulya* tarka-barka

alyan madárháló, fogolyháló, tör, > *mušu gidara ašu; mušu* ~ fogolyháló; *ulxōma* ~ fácánháló

algi- ismertté, híressé lenni; híressé, elismertté válni; dicsérni, méltatni, ismertté tenni

algiqa felragyogni (nap); elismertnek, híresnek lenni

algimbu- vki hírét, dicséretét v. gáncsát terjesztetni; híreszteltetni; ismertté válni

algin dicsőség, hírnév, tisztelet; a hód hímje;

alginda- híressé válni

algingya híres; felválni, nagyképüsködni; ~ *jubengge* fecsegő, hangoskodó

algintu híres, elismert

algiša- tekintélyesnek lenni; dicsérni, méltatni; sokat beszélni vmiről; nagyképüsködni; nyugtalannak lenni, nyugtalanságot kelteni

algiya- habot leszedni, habtól, élesztőtől stb. megtisztítani

algiyabu- habzani hagyni

alyōdan > *alxōdan*

alxa foltos, tarka, tarka kelme; háló fácán és fogoly fogására; tarka szaténselyem; tarka ló; ~ *bulxa* tarkán hímzett, tarka; ~ *ašxangya fiyorxon* tarkaszárnyú harkály; ~ *xiyalaxi čecike* tarka keresztcsőrű madár; ~

indaxōn tarka kutya; szarka; ~ *niyexe* vadkacsa neve; ~ *niongniyaxa* lúdfajta neve; ,,,,,,,,1 *saman čečike* tarka bóbitás pacsirta; ~ *toiton* tarka kakuck; ~ *uixe beri* tarka vizibivalyszarvval erősített íj; *elxe* ~ kötetlenfesztelen. > *alxa/ mong*

alxa- transzba esni, szellemek megidézésénél reszketni kezdeni

alxabu- (dobolással) elősegíteni a sámán transzba esését

alxačan foltos, mintázott; ~ *niyexe* dehéren mintázott vadkacsa; ~ *ulxōma* apró fehéren mintás fácánfajta

alxangya foltos, tarka; ~ *anaxōn moo* foltossá lett nanmu fa

alxari tarkán foltos, tarkán mintás; ~ *čoqo* Fukien tartományi tarka vadkakas; ~ *niyexe* vörösnyakú bűvárréce

alxata tarkabarka, összevissza, vegyes; egyenlőtlen; aprófelhős ég; ~ *suwalyata* tarkán vegyes; ~ *yali* zsírérekkel átszótt hús

alxatana- elszíneződni, foltossá válni

alxatu pöttyös; ~ *čečike* fehér alapon fekete pöttyös madár neve

alxuru tarkahátú (< ~ +*xuru*); ~ *dudu* sárga foltos hátú vadgalamb

alxōda- utánozni, mintául venni;

alxōdabu- utánoztatni, mintául szolgálni,

alxōdan utánczás: minta, példa

alxōdangya mintául vett; kötelező

alxōdanji- utánczásra jönni

alxōdanu- egymást utánozni

alxōji mama csúf vénasszony, banya; boszorkány; vén róka;

alxōwa hártya, vékony bőr a beleken, belső szerveken, kötőhártya, hashártya; velő; agyvelő; bambuszhéj; ~ *buri* szürkehályog keletkezik, ~ *yali* hashártya;

ali- fogadni, felvenni; átvenni, tartalmazni; ellátni; elérni; tartani, fogni, emelni, fölállítani, alátámasztani; sólymot karra ültetni; ellenállni; beismerni; önállóan cselekedni, uralkodni, vmi ügy vezetője lenni; túrni, elviselni; a passzívum körülírására szolgál; ~ *-xa amban* meghatalmazott főméltóság, megbízott hivatalnok; ~ *-xa bitxei da birodalmi miniszterelnök*; ~ *ne gai-* fogadni, felvenni; szavába vágni; *weile* ~ bünt magára venni, bevallani;

alibu- átadni, felajánlani, átnyújtani; ~ *gebu-* a nevet megadni, vmi hivatalra v. hasonlóra jelentkezni; ~ *-bume wesimbure bitxe* trónbeadvány

alibun ügyirat, beadvány

alibunĵi- átnyújtani jönni

aliyan alátét, talpazat; tartó;

aliyan széles szegély a béleletlen ruhán

aliyatu enduri a napi istenségek közül az első, az évszakok időjárásának irányítója

alikiyari apró zöld papagáj (*alin + sukiyari*)

aliqô tartó; fazék, tál, csésze; mérlegserpenyő; az alsó malomkő,

aliqôla- tálra tenni; mérlegre tenni

alimbaxa- elviselni tudni

alimbaharakô kimondhatatlan, -ul

alin hegy, hegység; ~ *bira giyalabu-* hegy és folyó által elválasztva lenni; ~ *čibiryan* hegyi fecske, ~ *efi* – „a hegyek játszanak” felszálló ködök hegy alakot vesznek fel; ~ *jaqarame* hajnalhasadáskor; ~ *i ala* lapos hegygerinc, ~ *antu* déli hegylejtő, ~ *i betxe* hegy láb, ~ *boso* északi lejtő, ~ *i buqôri* mesebeli állat a Yü-fa hegységben emberarcú kutya, embert látva nevet, ~ *i ččike* hegyi veréb, ~ *i ebsi* hegyorr, ~ *i xise* meredek lejtő; ~ *i ĵukidun* hegyi fácán, ~ *i kiongguxe* Bergmainach, ~ *i mudan* kanyargó hegyi ösvény; ~ *i ninggu* hegytető, ~ *i niowanggiyangga ččike* zöld fejű és nyakú madár kék háttal, fekete farokkal, ~ *i saiĵa* meredély a hegytető alatt, ~ *i suwayangga ččike* sárga fejű, hátú, farkú hegyi madár, ~ *i šu ilĵa* hegyi lótusz, ~ *i šuru ččike*; párosa élő vadgalamg fekete és fehér rajzolattal a fej oldalain, ~ *i ulĵôma* királyfácán, ~ *i wai* hegyi ösvény, hegyszoros, ~ *i yabulan* hegyi bagoly, ~ *i yen* hegyi ösvény, ~ *i yeru* barlang, ~ *i yengguxe* hegyi papagály, ~ *ĵalanyya moo* ailantus glandulosa, hegyvidéki völgyekben növény, ~ *urix*e a császár meghalt, ~ *usiĵa* az égi szekér tengelycsillaga.

alinĵi- vki fogadására jönni

alioi zenei hang, harmónia; yang furulya dur hangja

aliongya dur hangokhoz tartozó

alirame hegynek fel menő, a hegygerinc mentén menő

alisun learatott és elázott csírázó gabona, kihullott gabonamagok csírái

ališa- gyászolni; unatkozni, kelleetlennek lenni

ališabu- alkalmatlankodni; kifárasztani; megsérteni

ališacuqa szomorú; nyomasztó, kellemetlen,

ališata- aggódni, aggodalmaskodni; mélyen szomorkodni,

alitun asztalka áldozati ajándékoknak

aliyačun megbánás; unalom; várakozás

aliyayamba kérvény a császárhoz

aliya- várni; megbánni

aliyagata az első miniszter

aliyakiya- megvárni, kivárni, vonakodni, lassan menni

aliyasunya kivárá, türelmes

alja- eltávolodni, elmenni; kitérni; száműzetésbe menni; megmenekedni; letérni, eltérni, megválni vmitől; megváltozni; megigérni; arcszínben változni.

aljabu- vmitől eltávolítani; más országba küldeni; kiátkozni; kiűzni (pl. szellemet); megváltoztatni; hivatalban előléptetni

alqôn állat lépéshossza, / mong.

almin / alun indahôn vadászkutya, lógópofájú kutya

alun rövidszájú; ~*indaχôn* rövidorrú kutya

ama atya, apa; házigazda; megtisztelő megszólítás, > *jeje*; ~ *-i jui* kedvenc, a legkedvesebb fiú v. leánygyermek, *banjixa* ~ szülőapa, természetes apa, *meme* ~ a dajka férje, *sirame* ~ mostoha apa, *uŋixe* ~ nevelő apa.

amaya, amaŋa azután, később, majd; rákövetkező; utódok; következmény; ~ *be sain obure* a jövőt jól előkészíteni, ~ *jalan* a későbbi idő, utókor

amayangge a későbbi, a jövőendő

amaqa apácska

amala hátul; után; később; következő; ~ *bi-* hátramaradni; ~ *fiyanjila-* utánvédet képezni, ~ *obu-* a végére hozzátenni, -fűzni; ~ *tutaŋa* hátrahagyni

amangya későbbi > *amayangge*

amargi hátulsó oldal, hátul; a hátsó, a következő; észak, északi, ~ *be fiyamjila-* a hátat védeni, utóvédnek lenni, ~ *fišembuxe boo* hátsó épület; ~ *xečen* Peking északi része, ~ *naŋan* kang a szoba északi falánál, ~ *ten* északi sark, ~ *ten-i wečen* áldozat az ég északi felének, ~ *tinggin* északi hivatali csarnok

amargiči hátulról; észak felől

amargide hátul; északon; hátra; északra

amargideri hátulról, északról

amargingge hátuljövő, utó; északi; lepényi szakasz szülésnél; ~ *qōbulin mudangya čēčike* északi Mainach madár,

amari- hátramaradni; elkésni

amari *amari-* felszólító módja; azután, > *manggi*

amariya késői; lassú; elkésett

amasi hátra, vissza; újra, következő, eljövendő; északi, észak felé; ~ *bu-* visszadni; a Göncölszekér csillagzatnak áldozni; ~ *dusxu-* nyilazásnál az ideget elengedni, a kezét visszahúzni; ~ *ǰulesi* előre-hátra, ide-oda

amasiqan egy kicsit hátra; kicsit vissza

amba nagy, felnőtt; fontos; főleg; nagyon; ~ *a ǰige aqō* a nagyság különbsége nélkül; tekintély nélkül, ~ *baita* fontos dolog; ~ *bayra* pekingi gárdakaszárnya; ~ *beiguwen* a leghidegebb idő, a 24. félhónap; ~ *bitxei niyalma* nagy tudós, ~ *cooha* nagy hadsereg, főszereg; ~ *doro* a birodalom, a császári kormányzás; ~ *eǰen* a császár; ~ *fusa* Mahāsattva, ~ *gege* az első feleség; ~ *χač̣in* földolog; ~ *χalχôn* nagy forróság, a 12. félhónap; ~ *χošo* a szem belső sarka; ~ *ija* bőgöly; ~ *kesi* császári kegy; ~ *kumun* „nagy zene” a császár trónterembe haladásakor játszották, ~ *murū* többnyire, főleg, a lényegileg; egészében ~ *nimanggi* „nagy hó”, a 21. félhónap; ~ *sargan* első feleség, főfeleség; ~; ~ *šaxōrun* „nagy hideg” a 24. félhónap; ~ *simxun* nagylábujj, ~ *šoge* nagy ezüstpénz, kb.50 unciás; érclepcső, ~ *tačiqō felsőbb iskola, 15 éven felülieknek*; ~ *tač̣in* a Mahāyana, ~ *ten* legfelső pont, pólus, csúcs, ~ *tetun* nagy tehetségű ember; ~ *yabunya* az elhalt császár megjelölése, ~ *yali* áldozati hús, amit a résztvevők hazavittek, ~ *yolongyō ǰaxōdai* gyors hadivitorlás, ~ *uxetun* nagy megegyezés.

amba ... istennevek ???

ambaqan kissé nagy, nagyocska; ~ *χafan ǰergi* amagasabb hivatalnokok

ambaqaliyan egészen kicsit nagy

ambaqasi valamicskét nagy

ambaki nagyszerű; komoly külsejű, szigorú

ambakila- nagyszerűnek lenni; felválni, nagyképűnek lenni

ambalingyō igen nagy; hatalmas, óriási; nagyszerű; kövér, vastag; komoly, szigorú

amban nagy; magasrangú tisztségviselő, hivatalnok; alattvaló; *dalaχa* ~ csúcshivatalnok, *gungge* ~ érdemes hivatalnok; ~ *i mana-* nagyvonalúangazdálkodni

ambara- nagygyá lenni, nagyot tenni; nagyban cselekedni

ambarame nagyon, tágasan, nagyszerűen; gazdagon; nagymértékben; nagyban, ~ *giyangna-* /*simne-* / vizsgát rendezni a külső mandarinokkal; ~ *waxa* nagy vízfürdő, ~ *wečere weč̣en* a császártól öt évente rendezett áldozati szertartás az összes ősnak.

ambasa hivatalnokok, hivatali kar; amban többese; ~-i *bitxe* legmagasabb rendelet~ *saisa* nemesember (egyesszám), bölcs; előkelő

ambu az anya nővére, anyai nagynéni

ambuxai ambuxai véletlenül, akaratlanul > *baça baçai*

ambula nagyon nagy, kitünő; nagyon sok, gazdag, bőséges; nagyszerű; többnyire; ~ *beiguwen* nagy fagy, ~ *etexe* nagy győzelmet aratni, ~ *çalχḡn* nagy hőség, ~ *o-* túlsújjra jutni, felül kerekedni,

ambulaqan kissé nagy; kissé sok; eléggé hosszú

ambulangge gyakori, bőséges

ambuma az anya idősebb nővéreinek(nénjének) férje

ambu- utolérni; menekülőt elfogni

ambuta *ambu* többese

amča- utánamenni; követni; üldözni; elfogni; elérni; újra kezdeni; ismételni; folytatni; újra értékelni; visszamenni; jóvátenni; használni; vkit keresni; vkit várni; veszteséget fedezni; megtisztelő nevet adni; ~ - *me gebu* a második név; a halál utáni tiszteleti név

amčabu- utánaküldeni; üldözni; elérni; teljesen kiüríteni, kimeríteni; veszteséget behozni, fedezni; utóléretni

amčada- > *amčata-*

amčakôsa- kikutatni; követni, vkit, ráakaszkodni vkire; tapintatosnak, belátónak lenni

amčana- üldözni, beérni

amjanji- üldözésre jönni, utánajönni, követni

amčata- vkit utólérni; vki szavába vágni; hatáskört túllépni; magasabb rangúval vetélkedni; kötelességet szegni; vkit akarata ellenére megszólítani

amda épen elegendő; ~ *musixi* körülbelül elégséges; szűk; közömbös;

amdula- enyvezni

amdulabu- enyveztetni

amdun enyv

amya-, amya- aludni, aludni menni

amya, após, a feleség apja; sógor;

amxabu- aludni hagyni; ágyba fektetni; elaltatni

amxača- együtt aludni

amxan a feleség apósa a férj apja

amxana- aludni menni

amxôlan pipa

amida nyárfa; ~ *imalan* fűzfajta (Salweide)

amila kakas; madár hímje; ~ *čoqo* házi kakas

amila- a hátsó nyeregkápát fogni (< ma. *amin* nyeregkápa); buddhaszobrot életre kelteni a szemét vérrel pettyezve (< mong *amin* élet)

amin hátsó nyeregkápa

amji nagybácsi, az apa bátyja v. az anya nénjének férje (többese *amjita*)

amsu a gazda elé tett étel, úri eledel

amsula- megízlelni, kóstolni, próbálni

amsun áldozati ételek és italok; ~ *-i da* az ételáldozatok vezetője, ~ *-i janggin* az áldozati ételeket előkészítő hivatalnok, ~ *-i jeku* áldozati gabona, ~ *dagilara boo* áldozati ételek konyhája

amtala- megkísérelni, megpróbálni; megkóstolni

amtan íz, jó íz, élvezet; mulatság; előny; ízlés; ~ *aqô* ízetlen, haszontalan; ~ *baxa-* *vminek ízét megtalálni*; étvágytól lenni; szándékát elérni; ~ *bi* élvezetes, kellemes, hasznos, előnyös; ~ *gai-* előkóstolni; ~ *simten* jó íz; előzékenység; ~ *tuxekekedve* ellenére tenni; akarat ellen, kedvetlenül csinálni vmit, elkeseredettnek lenni

amtangya ízletes, élvezetes, kellemes, finom,

amtangya jóízű; kellemes; illő

amtaša- alapoan kóstolni; csak egy üzlettel rendelkezni

amtun fa áldozati edény, ételáldozathoz

amu az apa bátyjának felesége; alvás; a disznó bélhája; szappan fajta; ~ *gai-* szunyókálni; ~ *gete-* felébredni; ~ *mangya* álomittas, álmos; ~ *sektu* csendesen alvó; ~ *sureke* teljesen ébernek lenni; ~ *suwalyame* félálomban; álomban; ~ *šabura-* elszunnyadni; álmosnak, fáradtnak lenni

amuran vmit kedvelő; szerető; vmihez szenvedélyesen vonzódó

amurangya szerető; szeretett

amuryan fafajta

amurqon, amuron l. *amuran* + *o* kérdőszó kedvelő-e?, szerető-e?

amurtu csüggedhetetlen, fáradhatatlan; ~ *sarla* kitartó szürke ló

amusungya ízletes ételekkel bíró

an szokás, szabály; állandó, változatlan; tartós; rendszeres, szokásos; apácázárda; ~ *aqô* szokatlan, szabálytalan, állandótlan; ~ *bi* szokásos, szabályos; ~ *kemun* állandó szokás; ~ *qooli* előírás, norma; ~ *neku* résztvevő, társ; ~ *waqa* szokatlan, illetlenség, ~ *wexe* köszörűkő; ~-i rendszeren, szokásosan; ~-i *baita* megszokott, jelentéktelen dolog; ~-i *etuku* köznapi ruha; ~-i *ĵergi* átlagos, közepes ~-i *gisun* szokott beszéd, szólás-mondás, közmondás; ~-i *ĵergi* szokásos, közepes; ~-i *uĉuri* rendszerint, szokás szerint, minden alkalommal; ~ *be tuwakiya*- szokásokat betartani, azokat követni; ~ *si* benzoe

ana- tólni, eltólni; vkire tólni, vkinek tulajdonítani; elhárítani; ürügyet felhozni; félretolni, helyet csinálni; elodázni; kinyitni (ajtót); következni; gyarapodni; nőni; szökőhónapot beállítani; vkire támaszkodni; hajtókat egymástól távolítani;

anabu- elhalasztani; elhárítani, lemondani; elmenekülni; kitérni, engedni, visszahúzódni; visszakozni, lelépni; átadni; gyengébbnek lenni, veszíteni, legyőzetni; elhalasztani, átadni;

anafu , >*anfu* örség, őrhad; 1 *ĉooġa* megszálló sereg

anafula- > *anfula-* határt őrizni

anayan kifogás, ürügy; ~ *ara-* ürügyet találni, mentségeket keresni, színlelni; ~ - *i biya* szökőhónap

anaxôqan kissé engedékeny, visszahúzódó

anaxôn engedékeny, visszahúzódó; szerény; ~ *moo* nammu fa, délkinai fafajta

anaxôngya nammu fából készült; ~ *gurung* a császár koporsójának szépítő megjelölése

anaxônĵa- kitérni; előre engedni, udvariasnak lenni; tisztelni; lemondani

anaxônĵan szerénység, udvariasság; lemondás

anaxônĵangya udvarias, szerény

anaqô kulcs; tolózár, fogó; alap; kifogás; ~ *ara-* hazugsággal kimenteni magát, kifogást keresni; ~ *fa* tolóablakocska az ajtón; ~ *ĵui* utószülött gyerek, postumus; ~ *seĵen* talicska; *yoose* ~ zár és kulcs

aname óta; -tól - ig; sorban; túlva; keresztül; különösen; egyenként

anmeliyan kidüllesztett mellel

anami jávorszarvas

anan tolás, követés, felsorakozás, zárt (császári) gyaloghintó; ~ *šukin* tólni és lökni; szemtelen, nevetlen

anangya kifogással bíró; > *anayan* kifogás, ürügy

anasγôn engedékeny, alkalmazkodó, illó, kellemes

anata- elhalasztani; elhárítani, vonakodni, visszautasítani; elhagyni

anatanu- egymásra tölteni

anču A Hosszú Fehér Hegységben növő növény, leveléből illatos füstölőt készítenek;

ančulaqô mandzsu törzs neve

ančulan fülbevaló készítő mester; ~ *giyaχôn* uhu

ančun női fülbevaló; ~ *boχori* díszes, kőberakásos fülbevaló; ~ *γôwara* uhu; ~ *ilχa* *kerria japonica*, sárga virágú bokor; ~ *umiyaxa* rovar neve, Kakerlake

anda barát; udvarmester, nevelő; testvérbarát, gyenge szitok (teringette!); /mong. ~ *ĵafa-* testvérbarátságot kötni; ~ *sadun* barátok és sógorok; ~ *saiqan* átkozottul szép!

andala félút, vmi fele

andan pillanat, másodperc, rövid idő;

andande pillanat alatt, azonnal

andara- szégyenlősen elfordítani az arcot

andargi > *adaki* szomszéd, barát (vö. evki *andaki*)

andarki mandzsu törzs neve

andasi félig

andubu visszautasítani; letagadni magát; elengedni

anduxôri közönyös, hűvös, visszautasító vki iránt

anduxôrila- közönyösen, hűvösen visszautasítón viselkedni vkivel szemben

anfan tengeri halfajta

anfu > *anafu* örség; örsereg; ~ *te-* örséget telepíteni

anfula- határt védeni

ang szamarak v. harcolók kiáltása; ~ *se-* kiabálni

angya száj, szájadék, nyílás; bejárat; torok; torkolat; hegyszoros; nyiladék; a harang ürege; csőr >

engge 'csőr'; ~ *ača-* szemébe mondani; ~ *ačabu-* tanusítani, bizonyítani; ~ *ačabume beide-* bíróság előtt szembesíteni; ~ *aifu-* szót szegni; ~ *aqšun* rágalmazó; ~ *alja-* meghallgatni, engedélyezni; szóban megígérni, fogadni; eljegyezni; ~ *ara-* szóban bevallani; ~ *baḡa-* vallomást szerezni; ~ *bai-* kihallgatni, vallasni; ~ *bu-* megcsókolni; ~ *butule-* száját betömni, elhallgattatni; ~ *čaḡčaḡon* keményszájú (ló); ~ *čibči-* sóhajtozni; ~ *čira morin* keményszájú ló; ~ *čoḡčoḡon oḡo* száj elhúzása; pofa lógatása (állatról); ~ *čukčuxun* csücsörített száj; ~ *de gama-* a nyelvén van; ~ *de ḡamaḡa ba aqō* nincs mondanivalója; ~ *duyen* puha szájú (ló), alkalmazkodó; ~ *fodorokobi* száját haragosan elhúzni; ~ *faḡsi* jó beszédű, beszédes, nagyszájú; ~ *fečuxun* étvágytalan; ~ *fulgiyan itu* vöröscsőrű hegyi kakas Berghuhn ~ *ḡai-* csókolni; ~ *ḡaḡaḡon* tátott szájjal; ~ *ḡo-* szót szegni; ~ *xese* pletyka, veszekedés; ~ *xetu-* életét tengetni; ~ *xetubu* életben tartani, etetni; ~ *xotoxon* biggyesztett szájú, ~ *isi-* megkóstolni; ~ *isibu-* megkóstoltatni, meghívni, először venni egy ételből; ~ *iči* fecsegő; ~ *jaḡa-* száját befogni, hallgatni; nyelvet fogni (=kihallgatható foglyot); ~ *jaši-* szóban üzenni; ~ *joxi-* kelés kifakadt; ~ *mentuxun* érzéketlen szájú, makacs, akaratos; ~ *mimi-* hallgatni, nem merni beszélni; ~ *mujilen adali* ami a szívben az a szájon (igaz, őszinte); ~ *nei-* száját kinyitni; ~ *niyexe* vadkacsa fajta; ~ *ojo-* csókolni; ~ *senčeḡe* viszájt szítani; ~ *sonjo-* kívánósnak lenni (terhesekről); ~ *sula* morin puhaszájú ló; ~ *sulfa-* életlehetőséget keresve elvándorolni; ~ *tučike* kelés megérett ~ *ubaliya-* másként beszélni; ~ *de tuxebu-* lekicsinylően beszélni; ~ *- i anaqō* pletyka, rágalom forrása; ~ *- i ḡošo* szájsarok; ~ *- i iči* nyíltszívű, természetes; ~ *- i ičixiya* szóban tisztázni; ~ *- i jaši-* szóban hírt adni

anggakô mesebeli, fehér báránnyhoz hasonló, száj nélküli állat

anggala személy, lélek; háztartás, tűzhely; nem csak; helyett; ~ *bele* gabona a háztartásoknak; *boigon* ~ a háztartás tagja; *uttu sere* ~ e helyett

angyala- hivatalra pályázni; szóvá tenni

angyalingyô kellemes hangú; hízelgő, fecegő; beszédes; beszédesség

angyara nagy vizes edény, lefelé keskenyedő nyitott agyagkorsó

angyasi özvegy

angyasi- kóstolni

angyasila- özvegynek lenni v. maradni

angyatu legelést akadályozó szájkosár; > *angyôta* kardlap

anggir niyexe nagy sárgás vadkacsa fajta / mong.

anggiyan tengeri hal fajta Dornrochen

angyôta kardlap; > *angyatu* legelést akadályozó szájkosár

aniya év; ~ *ara-* újévet ünnepelni; ~ *baḡa-* évekig tartani; ~ *biya* az év első hónapja; ~ *dube* év vége; ~ *ḡoida-* soká tartani; ~ *ḡačîn* évforduló; ~ *ḡôsime* egy évig; ~ *inenggi* az év első napja; *duleke* ~ múlt év; *dunčixiyan* ~ régebbi évek; *ḡaḡi* ~ terméketlen év; *xiya* ~ száraz év; *išxun* ~ következő év; *jaijidere* ~ következő év; *nenexe* ~ múlt év; ~ *učuri* az év első napja; *yuyure* ~ éhség év; ~ *- i fe inenggi* az év utolsó napja

aniyadari évenként, évente

aniyalame egy évig

aniyangga évi, évhez tartozó; éves, koros

aniyaingge éves, esztendő

anĵa eke

anĵi fejsze, balta

anĵiqô fejszecske, kicsi fejsze

anĵi- fejszével vágni, faragni

anĵu húsos étel, böjtben tilos étel; tisztátalan rituális értelemben; > *enĵi* hústalan, foghagymátlan, böjti étel.

anĵun ilĵa virág neve

antaĵa idegen, vendég

antaĵala- megvendégetni, traktálni

antaĵara- vendégként, idegenként viselkedni

antaĵaša- vendégeskedni, vendégnek lenni

antaĵasi meghívásokat író magántitkár

antaqa hogy? milyen? mennyire?, miáltal?

antaqangge milyen, miféle?

antarĵan házi veréb; ~ *čeĵike* ua.

antu hegy déli (elülső) oldala; part

antu ĵôwalĵiya egyik mandzsu törzs neve

antuĵôri barátságtalan

anwan tengeri sügér

ao kételkedő felkiáltás

ar haragos felkiáltás; ~ *se-* fenyegető hangon beszélni, szidni

ara ; ó! jaj! sajnós! ocsú, vacak; ~ *fara* ijedt, fájdalmas kiáltás

ara- csinálni, készíteni, létrehozni; okozni; felépíteni; írni, fogalmazni; ünnepelni;; vminek tartani, mutatkozni,

látszatot kelteni, magát álcázni; írni; ~*χα čira* hízelgő; ~*χα eniye* nevelőanya, fogadott anya; ~*χα janggin* egy fajta mandarin; ~*χα jui* fogadott gyerek; ~*ra gisun* hazugság, hamis állítás; *bučexe* ~ halottnak tetetni ; *beyebe beye* ~ öngyilkosnak lenni; *donjχaqō* ~ úgy tenni mintha nem hallaná; *doro* ~ üdvözölni; *ton* ~ számban megegyezni; *tukiyeme* ~ a sort kiemelten írni; urgun ~ gratulálni;

arabu- csináltatni

arandu- közösen csinálni

aranji- építéshez jönni

arašan örökélet itala / mong. rašiyān; ~ *aγa* termékenyítő eső;

arbun megjelenési forma; külső, alak; tartás; látszat; állapot;lényeg; erő, hatalom; ~ *dursun* külső, külső alak, körülmények, állapot; ~ *giru* külső; test és tagok; komoly, büszke külső; ~ *tuwa-* vkit megnézni v. megfigyelni; ~*i angya* két folyó összefolyása, torkolat; ~*i ba* stratégiailag fontos hely; ~*i niruyan* Diagram-tábla;~*i ulabun* az Iking kommentárja

arbungya alakkal bíró;megjelenési formákat bíró; jóalakú, tekintélyes; ~ *tačixiyan* buddhizmus; \ *učun* a siang zenedarab.

arbuša- tekintélyes külsőt adni, viselkedni, tetetni; külsőt utánozni; összebeszélni, megbeszélni; vkivel kapcsolatot fenntartani

arbušarangge színjáték; viselkedés

arbutai alig észrevehetően apró

arča burya, >. *erčilan burya*, *aršun burya* fa fajta

arča- a vad elől elzárni az utat

arčan tejpálinka / mong.

arčilan burya > *arča burya*, *aršun burya* fa fajta

arda fiatal, tapasztalatlan

are felkiáltás nagy fájdalomban

arfa árpa, esetleg zab

arfuqô légycsapó ló- vagy jakfárokból

arya csel, cselfogás, hadicsel; kibúvó; művészet, módszer; eszköz; tanács, terv; ~ *aqô* módnélküli, szerfölötti; művészietlen; gyanútlan, jámbor; segítség nélküli; szükséges; ~ *jali* csel és látszat, hazugság és becsapás; kárörvendő, irigy; ~ *toktobu-* eszközt, eljárást ajánlani / mong.

arya- a vadat sarlóalakzatban a hegyekben követni, hajtani

aryabu- sarlóalakzatban üldöztetni; sarlóalakúvá tenni

aryačan sarló, bárd; testőrök sarlóalakú alabárdja

aryada- cselet alkalmazni, hadicsellel élni; félrevezeteni

aryali vad, hegyi juh fajta, ovisannon

aryan sarló, holdsarló; hajtás, csíra; fűrészfog; fogak szerszámon, tárgyon; előreálló agyar~ *mudun* finom ráspoly; ~ *ošoxo* '(tigris)fog és karom' félelem nélküli ügynökök

aryana- hajtani, csírázni, sarlót alakítani

aryangya ravasz csaló; alakoskodó; álnok

aryantu sarlós; agyaras, fogas; ~ *siryā* kapitális róka sarlóforma lámpással

aryat > arhat, buddhista szent

aryatu dámszarvas, agyaras őzbak

aryiya- levágni; leszabni; csökkenteni; elvenni, kiírtani; magához ragadni, anektálni.

aryiyabu- leváгатni, csökkentetni; romlani, hanyatlani

aryōma šarla izabell színű (nagyon világos sárga) ló / mong.

arhat > *aryat* buddhista szent /mong.

ari démon, manó; *abqai* ~ ördögi fickó

arjan > *arčan* tejpálinka / mong.

arqan illő, pontos, egyenes; alig; ~ *isiqa* illik, éppen elég; ~ *qarqan* pontos, pontosan; ~ *se-* alig elég

arke fájdalmas felkiáltás > *ake*

arki pálinka; ~ *bura-* pálinkát főzni; *buraxa* ~ kölespálinka, a mandzsúk kedvenc itala; *sisan* ~ kétszer égetett pálinka

arsalan oroszlán

arsalangya oroszlános

arsari jelentéktelen, közepes, csekély; ~ *banji-* hivatal nélkül élni; ~ *šarakú* félig kifakult, félig ősz; ~ *šara nyalma* félművelt ember; ~ *ulgiyan* süldő disznó

arsu- csírázni, rügyezni

arsun csíra, gyenge hajtás

aršan burya fűzfafajta > *arča burga, arčilan burya*.

aršu fűrj egyik neve

artabu- megtanácskozni; tanácsalannak lenni

artu harmadfű fű ló, három éves ló

arun ~ *durun* sehol; ~ *furun* hír, híresztelés; ~ *furun aqô* hír nélkül, nem hallani róla

asaɣa fasaxa üzletekkel, ügyekkel elhalmozott, nagyon elfoglalt > *fasaha*

asara- megőrizni, elrejtteni, eltenni; ~ *-ra boo* raktár, tárház

asarabu- megőrzésre adni

asari megőrtésre, raktározásra szolgáló csarnok, raktár; irattár, könyvtár; tróncsarnok

asya, asxa szárny; övre akasztva hordott tárgy, akaszték; a vért hátán a váll alatt felerősített vas; ~ *-i* szárnyas

asya-, asxa- oldalán hordani; felerősíteni; ~*-ra fungqô* övbenhordott zsebkendő; ~*-ra šusixe* a tiltott város területén az írkok övön hordott igazoló táblácskája.

asxabu- összekötni, hozzáilleszteni; felövezni, az oldalára akasztani; ~ *-xa gisun* az Iking függeléke

ašxabuqô akaszték, függelék; bőr övcsatt

asxan függrelék; oldalt álló v. ülő, mellék; mellérendelt; ör; oldal; ~ *da* kancellár; ~ *detxe* szárnytoll, ~ *-i amban* segéd hivatalnok, titkár; ~ *-i bitxei da* miniszteri titkár; ~ *-i duqa* oldalajtó; ~ *-i xafan* báró

asxana- szárnyakat kapni; követőket kapni

asxangya szárnyas; ~ *maɣala* régi kínai fejfedő kétoldalt fekete géz szárnyakkal ~ *singgeri* denevér; ~ *yexuwe* szárnyas hangya

asxaeɣan övfüggelék

asxô- visszadobni; eldobni, eltaszítani; visszautasítani; kerülni ~ *me sinda* a nyíl kilövésekor visszahúzni a kezét

asxôbu- visszautasítani

asxôla- elav. > *asxô-* visszadobni

asi nagyon

asiɣa fiatal, ifjú

asiɣaki fiatalos külsejű

asiyan, asiyan kicsi; fiatal; fiú, ifjú, leány; ifjúság; ~ *saryan* mellékfeleség, ágyas

asixiya- levágni, megrövidíteni, megnyesni; lehántani, megtisztítani

asixiyabu- leváгатni; megrövidítetni; lehántatni

asiqan fiatal, éretlen, kicsi > *asiχan*

asiqaliyan nagyon kicsi

asiqasi jelentéktelen, lényegtelen; kicsiség, apróság

asu háló; ~ *uksin* páncéling; ~ *uksin* páncéling, gyűrűspáncél; ~ *wešen* őz és nyúlfogó háló;

asuki zaj; elfojtott hang, halk nesz, mormogás; ~ *aqô* nesztelenül, csendben; ~ ~ *wei aqô* a legkisebb nesz nélkül

asukila- zajt okozni; suttogni, mormogni

asukilabu- zajt okoztatni; ~-*re fu* visszhangozó fal

asukingya halk zajt ütő, pl.csámcsogó, szürcsőlő, szöszmötölő

asumi ránc a ruhán

asuri Asura isten, a dévák ellene

asurša- fenyegetőzni; fenyegető mozdulatot tenni

asuru nagyon, szerfölött; sok; fontos; mindig; > *xon*; ~ *enču (ba) aqô* nem lehet rajta csodálkozni; nem nagyon különböző; ~ *χôwanggiyaraq* lényeges akadályok nélkül; ~ *olxočuka* nagyon félénk

aša báty felesége, sógornő; ~ *uxen* sógornők

ašša- mozgatni; mozogni; megérinteni; megváltoztatni, mozgatni; útrakelni, felkerekedni; ~-*χadari* minden mozdulatnál v. változásnál; ~ *-ra arbušara-* járás-keles, méltóságteljes tartás; *mujilen* ~-*χα* meghatódott

aššabu- ösztökélni, hajtani, mozgatni; mozgattatni

aššala- halkan, könnyedén mozogni,

aššan mozgás; ösztön, hajlam; megrázkódtatás

aššandu- együtt mozogni; egymást érinteni

aššangya mozgékony

ašu- szájban tartani, szájba dugni; száját becsukni; száját betömni

ašubu-, ašumbu- szájban tartatni; ló szájába zablát rakni, megzabolázni

atan horog

atanggi mikor? ~ *bičibe* akármikor is legyen, egészen biztosan

atanggiči mióta?

atara- hevesen veszekedni, felhevültnek, haragosnak látszani; > *abtara-*

atmula mangószilva;/ szanszkr. *amrata*

atu hal nőténye, ikrás hal

atuχa hal hímje, tejes hal

atuχōn menyasszonyi kelengye

atuχōn felszerelés, szerelék

aya meglepett felkiáltás

aya- evickélni, (mint hal a horgon) ellenkezni, vonakodni, csapkodni

ayala- kelésesnek lenni, gennyezni, fölnyíltni /kelés/; fényesíteni

ayan nagy; viasz; szarvasfajta; ~ *buχō* cervus *χanthopygus*, a mandzsúriai wapitiszarvas; ~ *damin* óriás keselyű; ~ *dengjan* viaszgyertya; ~ *edun* vihar; ~ *fodoxo* Bruchweide; ~ *γaχa* nagy fehérszakú varjú; ~ *gintexe* zöldkergű, aprólevelű, finomfájú fafajta; ~ *xiyan* /*xiyan* ~ füstölőrúdacska; ~ *i* *χafiraqō* kanóckurtító olló; ~ *i* *niyaman* viaszgyertya kanóca; ~ *jelken* csíkos arannyest ~ *silmen* héjafajta hímje; ~ *suwayan* fontos, értékes; ~ *tasχari* saskeselyű; ~ *wexe* hibátlan kő;

ayatu- magasba lendülni; felrepülni (sólyom)

ayao, ayoo bár csak ne, félek hogy; ~ *se-* félni, aggódni

ayara aludttej

ayari viaszhoz hasonló

B.

ba hely; helység, vidék, kerület; ország, föld; útszakasz (jin. li); alkalom, lehetőség; az első alkirály; bitorló; elvont fogalmakat képez pl. *eden* ~ gyöngesség, *gicuke* ~ szégyen, *amba* ~ nagyság, *banjire* ~ élet, *ufaraha* ~ vétség; ~ *akō* nem lehet, nem szabad; ~ *ara-* félrehúzódni, helyet csinálni; ~ *ba-i* akárhol, mindenütt; ~ *bi* helyet foglalni, elhelyezkedni; ~ *bu-* helyet adni; ~ *i* *ten* alapzat; ~ *jiyoo* banán (*musa coccinea*); ~ *na* terület, ország, föld; ~ *siyan* a nyolc genius; ~ *sulabu-* összezsúfolódni; útát! ~ *tai* kikötői gát; ~ *wang asu* nagy halászháló fajta; *baci* *tucire* jaka hazai termék; *acani* ~ határátkelő; *baba* minden hely; *babade* mindenütt,

akárhól, akárhól is; *banjire* ~ életlehetőség; *ehe* ~ hátrány; *hōdai* ~ piac; *untuhun* ~ levegőég;

ba- lustálkodik, hanyagol, unatkozik; elhalaszt, fáradt; lyukakat rág

babaci mindenhol

babade mindenhová

babi megengedet, szabad, kell; helyet foglaló; > *baibi*

babuha ötújjú bőrkesztyű

babun fogantyúja, füle vminek; farmatring

bacan duha a lovak húgycsöve

bacihi > *bajihi* gyermekkori eljegyzés, gyermekkorban kötött jegyesség.

bacihila- gyermekkorban eljegyezni

bada tékozlás

badala- eltékozolni

badar > *badiri* szerzetesek alamizsnás csészéje /szkr. *patra* ;

badar se- meggondolatlanul, gyorsan beszélni [badarságokat mondani]

badara- haladni, nőni; szaporodni, kiterjeszkedni, ismertté tenni, megmagyarázni/ mong.

badarabu- szaporítani, kiterjeszteni, tágítani; megnövelni; megnyitni, megmagyarázni

badarabungge nagyítással bíró; ~ *buleku* nagyítóüveg

badaran kiterjedés; szaporítás, növekedés; fölösleges

bade helyre, helyről; ha, mert

badiri , > *badar* alamizsnás csésze,

badun ürmérték= kb. tíz véka

bagiya- kisgyermeket visszatartani

baha elérve; ~ ~ -i véletlenül, nem szándékosan; ~ *jaka* zsákmány

baha- elérni, megkapni; találni, elfogni, bevenni, meghódítani; találkozni, rátalálni; kitalálni, megtudni, tapasztalni; megérteni; tudni; fejlődni, érni; vmivé lenni, egy állást megkapni; elérkezni; ~ *songko* meleg (vad)nyom; ~-*rai teile* erejéből elérni; ~-*ra ufarara* elérni és elmúlasztani

bahabu- elérkeztetni; elérkezni; engedélyezni, közölni, szétosztani; megkapni; ~*habi* 'megkapatni'
kapatosnak, borgőzösnek lenni (finomkodó kifejezés)

bahabukō tanácsadó, informátor; *mujilen* ~ a császár informátora

bahacina tartó, tartva

bahacun tartó, tartva

bahana jurta belső oszlopa /mong.

bahana- megszerezni menni; találni, kitalálni, megérteni, megtudni; képesnek lenni, jóvátenni

bahanasi ismerő, tudó, szakértő

bahanji- utat keresni, (utat találni)

bahanggala elérés előtt, elérés előtti

baharangge, bahangge elérő

baharakō elérhetetlen

bahiya ananász; fenyőtoboz

bai ó! jaj! egyszerű; fölöslegesen, hiába; csupán; ingyen; közönséges; foglalkozás nélküli; büntetlenül; ingyen;
~ *nyyalma* magánzó, privát ember; ~ *tehe-* nyugdíjasként élni; ~ *tíyei bithe* névjegy

bai- keresni, kutatni; kívánni, kérni; elvárni; szükségelni; bérelni; ~-*ki uttu* így kívánják; ~-*me suime*
mindenütt keresve; ~-*me udara-* felvásárolni; ~-*me wesimbu-* trónnál kérelmezni;

baibi közönséges; fölöslegesen, hiába; ingyen; foglalkozás, állás nélkül; világosan, értelmesen

baibingge közönségesek; hiábavalók; foglalkozás nélküliek

baibula, baibulan sűrke hegyi szarka

baibu- kerestetni; követeltetni; szükségelni; használni, elhasználni; hasznára lenni

baibungga szükséges

baica- keresni, kutatni, vizsgálni; ellenőrizni; ~*reo* kivizsgálendő ~ -*me beidere amban* vizsgálóbíró,
büntetőbíró

baican vizsgálat; ~ -*i ejeku* a büntetőtörvénytörvényesség tanácsosa

baicana- megvizsgálni, vizsgálatra menni

baicanabu- vizsgálatra küldeni

baicandu- együttesen megvizsgálni

baicanji- vizsgálni jönni

baicanu együttesen keresni

baicasi ellenőr; rendőrfőnök

baidala- büntetni

baihana- keresni menni

baihanabu- keresésre küldeni

baihanji- keresésre jönni; kivizsgálni, kikutatni; kérni, követelni jönni;

baihanjibu- keresni küldeni, kerestetni

baikô kurva; kerítőnő; *sakda* ~ vén kerítőnő, lányfuttató

baili jótett; kegy; ajándék; szeretet; ~ *isibu-* hálásnak lenni, szívességet viszonzni; ~ *jafa* megjutalmazni

bailingga jótevő, kegyes; jóságos

bailisi jótevő, szerzetes

baindu-, bainu- együtt keresni

baingge helyhez tartozó, helyi lakos; útszakasz (li) -ig tartó, pl. *minggan* ~ ezer li hosszú út

bainji- keresésre, követelésre jönni

bairengge kereső, kérő; követelő

baise kínai kel / kin.

baisin hivatal nélkül, nyilvánosság nélkül; rejtve; privát ember

baisu (*bai-* imp. -sza) keressd!

baita ügy, dolog; üzlet; magánüzlet; tett, cselekedet; esemény; ~ *akô* hiábavaló, okafogyott, szükségtelen; nehézség nélküli, nyugtalanság nélküli, eseménytelen; ~ *belheku* írnok a Hanlin-Akadémián; ~ *dekdebu-/deribu-/* üzletekbe kezdeni; ~ *hacin* üzlet; ~ *obu-* üzletbe kezdeni; ~ *ufara-* kiraboltni; ~ *de hamirakô* képtelennek lenni vmire; *1-i sekiyen* ügyirati hivatkozási hely; *niyaman-i* ~ szívügy=házasság; ~ *songko* dolog következménye

baitakô haszontalan, hiú; használhatatlan; foglalkozás nélküli; ~ *bade* hiábavaló módon; jelentéktelen

baitala- használ, felhasznál; alkalmaz, állami szolgálatba állít; elhasznál, pénzt kiad

baitalabu- felhasználtat; használtat; alkalmaztat; szolgál

baitalan felhasználás; alkalmazás; használat; szükségesség; eszköz, szerszám; anyag;

baitangga hasznos, alkalmas; hivatalnok; kézműves, sereget követő kézművesek és orvosok; ~ *moo* épületfa, feldolgozásra szánt fa

baitasi hivatalnok, titkár a büntetőtörvényszéken; pénzügyi hivatalban

bajar se- tele lenni, (kis darabokkal megtöltve lenni)

bajargi folyón túli, túloldali

baji kevés, kevéssé; kicsivel több > *jai majige*

bajihi > *bacih* gyermekkorban kötött jegyesség

bajikan még egy kicsikét; kevéssé

bajila folyón túl, túloldali

bajima kicsivel később; még egy kicsit; >*majige ome*

bajimashōn kevéssel utána

baju pálinka seprő / mong. *bajuhu*

bakalaji a ló és más állat lábizülete, csüdje

bakalji állatok lábizülete, csüdje

bakcila- szembeáll; ellenáll, ellenkezik; ellentétes, szembenlévő

bakcilabu- szembeállít

bakcin ellenkező oldal, szemközti; ellentétes, ellenséges; versengő, vetélytárs, ellenfél; a duplája; ~ *akō* ellenfél nélküli; páratlan; ~ *waka* alkalmatlan

bakja bakugrás; ~ *bakjalame ili-* ugrás közben megállni, elszabadult lovat befogni

bakja- megalvadni, megfagyni, megszilárdulni

bakjalabu- megalvaszt, megfagyaszt, megszilárdít

baksala- kötegel; csoportosít; katonákat csapatokba oszt; ~-*ha ficakō* pánsíp

baksan köteg, kéve, hajfűrt; csapat, csoport; ~ *ficakō* pánsíp; ~ *meyen* ötven katonából álló csapat

baksanda csapatparancsnok

baksangga kötegeket tartalmazó; csapatos; gabona ürmérték kin. *ping*; ~ *ficakô* pánsíp

baksatu alacsony tisztí fokozat, őrmester

baksi írástudó, tudós, tanító, mester

bakta állatok méhlepénye

baktakô belsőségek (szív, tüdő, máj, gyomor, vese); zsigerek, belek

bakta- tartalmaz, magába foglal; tart; elbír, elvisel; engedélyez, megbocsát; összefér; telített, gazdag vmiben

baktambu- körülvesz; tartalmaz; kibír, kitart, átfog; magába foglal; megbocsát

baktambun tartalmazás; tőrés, megbocsátás

baktan ürtartalom, tartalom; megbocsátás

baktanda- befogad, helyet ad

baktangga tartalmazó, tartó; tőrő; ~ *buleku* geomantiai műszer; ~ *iktangga* tartalmas

balai hibás, egyenetlen, szabálytalan, ferde; zavaros; túlzott; meggondolatlan, könnyelmű; hiú, hamis; alaptalan; egyenetlenség, szabálytalanság; ~ *akôtun* vak reménytelenség; ~ *baíta* felesleges ügy; ~ *etuhuseme* vak erőszakkal ~ *feme* meggondolatlan fecsegő; ~ *guwebuhe* meggondolatlan kegyelem; ~ *ici* összevissza, zavaros; ~ *ondo-* vadul garázdálkodni; ~ *toore* meggondolatlanul szitkozódni; ~ *yabume* meggondolatlanul cselekedni

balakda, *balakta* alvadt vér a méhlepényen; főtusz

balama, *balame* eszement, örült; könnyelmű, meggondolatlan, találmra; közönséges; meggondolatlanság, bolondság; csak, csupán; közmondások befejező szava

balamada- meggondolatlanul cselekszik, hülyéskedik, vadul.

balba rövidlátó

balcita- jótáll

balda > *balta* fehér folt egy állat szőrében; fehérmancsú, keselylábú állat, pl. kutya, ló, marha

baldargan, rég. *baldarhan* ragadozómadár fajta, karvalysólyom, héja

baldasita- csúszik; kisiklik

balha- szellemeknek hímlő elleni ételáldozatot mutat be

balia vesztes, tehetetlen; nulla > *waliyaha*; lenézés, megvetés kifejezése, csalódott felkiáltás

baljun szellemlény, szörnyeteg; ~ *-i tuwa* lidérc

balta > *balda* fehérmancsú, keselylábú, lámpásos állat

baltaha a coboly nyaki szőre

balu vak, > *dogo*

ban hivatal(nok) megjelölése kin.

banahô(n) lusta, rest; lustaság, restség

banaje tebu- sámánnal a gonosz szellemeket kiűz

banaji hely védőszelleme; gazdaszellem, > *tudi enduri*

banasi mirtusz, kin.

bancan duha állatok végbele > *maca duha*

bancuka lusta, fáradt, kedvetlen

banda ~ *hara* madárkeserűfű: *polygonum aviculare*; ~ *mafa* vadászok védőszelleme

banda- lustálkodik; elfárad; unatkozik; lenéz, semmibe vesz

bandajin lusta, lustálkodó ember; rágcsálók fészek tölteléke

bandan támla nélküli pad; ~ *asu* kétszemélyes hosszú halászháló

bandi tudós, pandita / mong.

bandu mályvafélék közé tartozó bokor neve: *pentapetes phoenica*

bang hirdetőtábla /kin.; áldozat fajta; ~ *bithe* felirat, hirdetmény

bangguhe papagály fajta

bangka állatok oduja, vacca; lustaság

bangkakô könnyen véghezvihető

bangse éjjeliőrök kereplője

bangtu kiemelkedő faragvány; oszlopfő faragott dísze; ~ *tufun* kiemelkedő felhődíszes kengyel

baniha köszönet; ~ *ara-* /*bu-*/ köszönetet mond, megköszön; *ambula* ~ hálás köszönet,

banihala- megköszön

banihôn bélsebes (weidwund)

banihônja- tisztel, megköszön

banin természet; lényeg; karakter; külső, megjelenés, alak; ~ *ehe* rossz külsejű; ~ *giru* arc és megjelenés, külső
> *arbun giru*; ~ *mafa* apai nagyapa; ~ *mama* apai nagyanya; ~ *moo* hajó tatja; ~ *wen* erőteljes külsejű

bainarakô nyugtalan

baningga természetes, természetszerű, eredeti; alakkal bíró, kialakított

banirke mostoha; ~ *eniye* mostohaanya

banitai természet, természetből eredő > *banjitai*

banitaingge természetes, természetesen, született -

banji efimbi dáma játékot játszik

banjicuka > *jili* harag

banji- nemz, létrehoz, szül, előteremt; nevel, felnevel; feladatot elvégezi; születik; megjelenik, alakot ölt; keletkezik, él; vmiből él; növekszik, tartózkodik; ~ *-ha* születéstől, természettől való; ~ *-ha akôn* édes báty; ~ *-ha ama* édesapa; ~ *-ha ba* nemiszervek; születési hely; ~ *-ha deo* édes öccs; ~ *-ha eniye* édesanya; ~ *-ha inenggi* születésnap; ~ *-ha jui* édesgyermek; ~ *-ha niyaman* vér szerinti rokon; ~ *-re ba* létfenntartás; ~ *-re doro* életmód; ~ *-re sain* baráti; ~ *were* élet, életmód

banjibu- nemz, szül, teremt, létrehoz, szerez, megír, fogalmaz; életet ad; nevel; hoz, előhozn idéz; megad; odaerősít, odatűz; összeállít; elrendel; eloszt, beoszt; könyvet köt

banjibun termék; irodalmi mű, kiadvány

banjibungge termékeny, kreatív

banjin természet, külső; élet; élelmiszer > *banin*; életmód, létfenntartás

banjina- előjön, létrejön; újjászületik; előteremt; véghezvisz; megalapoz, indokol; ügyeskedik, tud; privát életet él

banjindu- egyidőben születik; egyszerre létrehozni

banjinji- létrejön, életbelép; vkivel érintkezik; foglalkozik

banjinu- egyszerre születik; egyszerre létrehoz

banjirke mostoha > *banirke*; ~ *eniye* mostohaanya

banjishôn gazdagon élő; élethez jól ellátott

banjitai természetes, természettől fogva, > *banitai*

banuhôn lusta, rest; lustaság, restség, hanyagság

banuhôsa- henyélni, lustálkodni, elhanyagolni

bar bar se- összevissza beszél

bar bir se- nagy tömegben van

bara- kever, összekever; tésztát gyúr

barabu- összekever, vegyít

baragalanda > *ijifun niyehe* vsdkacsafajta gelbe Kriechente

baramida „jackfruit” Tongkingból származó, *artocarpus integrifolia* L. növény töknyi termése

baramit / mong. szanszkr. „komp”

baran összetartás; stratégiai helyzet; körülmény

baranza /mong., szanszkr/ „felismerés”

barbehe papagály fajta

barda, mandzsu nemzetség neve

bardanggi dicsekvő, felvágó; dicsekvés, felvágás; nagyképű ember;

bardanggila- dicsekedik, felvág

bargin > *burgin* sokféle; támadás; zavar; szélvihar

bargiya- gyűjt, arat, betakarít; eltesz, őriz; visszatart; tartózkodik vmitől; szeret.; *~-ha temgetu* befogadási igazolás

bargiyabu- begíjűtet, learattat

bargiyakō begyűjtő; adóbeszedő

bargiyan begyűjtés, aratás; merőrzés, fentartás

bargiyantu enduri egy istenség neve. 10. a 84 évi istenség közül

bargiyashôn összegyűjtött; összegyülekezett; szája felé keskenyedő (váza)

bargiyata- összefog; felhalmoz; megőriz, tartalmaz; tartózkodik vmitől

barkiya- megért; kíváncsi

bartana- izzadástól, nedvességtől foltossá válik (ruha)

baru szemben, felé, irányában; ~ *o-* felemelkedik, növekszik; *se ~ oho* megöregedett

barun évforduló, egy évnyi idő; fogyó hold fázisa; csökkenő, leszálló ágon levő; idős; ~ *aniya* nagyon idős; ~ *i biya* fogyó hold; ~ *inenggi* a szülőknek szóló áldozat napja.

barungge a szemben lévő

basa munkabér, bér, fizetség; ~ *wece-* esőért hálaáldozatot hoz; ~ *weri-* útközben áldozati ajándékot hagy vissza *Fiyehu Mamának*.

basagiya- > *basugiya-* álomban beszélni

basan nádfödél; fűzfahajtás fonadék a tetőn; haslósíj a nyergen

basucun gúny

basu- kinevei, kigúnyol

basubu- kinevettet; kigúnyoltat

basunggiya- > *basagiya-* álmában beszél

basunu- együtt gúnyol

baša sógornő, a feleség húga

baša- > *bošo-* hajt, elűz; (pénzt) behajt; odahajt

bašakô > behajtó; ügynök; *derhuwe* légycsapó

basila- akrobatázik, tornamutatványokat végez; műfogásokat alkalmaz

bata ellenség

batala- ellenségeskedik, háborúzik; ellenséggé tesz

batangga ellenséges

batkala- becsap vkit, kicsal vmit vkitől; átvág vkit

batmaga / mong. szanszkr. rubin

batun vízzel fedett jég, olvadó jég; ~ *juhe* olvadó jég

baturu > *baturi* bátor, erős; bátorság, erő; megtisztelő cím, rang

baturula- bátran, harcosan; hősiesen viselkedik; erejét használja; hősiesség

baturungga bátor, merész, hősies

baya- gazdagodik; gazdaggá válik; gazdagon él

bayambu- gazdaggá tesz, meggazdagít

byan gazdag, fölös számú; gazdagság; ~ *elgiyen* gazdag és dús; ~ *wesihōn* gazdag és tisztelt

bayanda- gazdaggá lesz, meggazdagodik

bayantu tulajdonnév

bayara kiválasztottak; elit csapatok; őrosztag; zászlósosztag

bazung hadnagy > *baksatu/kin*

be mi, (szem.névm.többeszám I.szem); az acc. jele;kiemelő partikula; nagybácsi, az apa bátyja; csaliétel; keresztléc a kocsirúdon; az utak védőszellemének hozott áldozat; ~ *hiyan* madár neve kin; ~ *loo* madár neve, amely állítólag megesi szüleit kin; ~ *ci* kínai vizigesztenye eleoharis dulcis; >*bi ci*, kin; ~ *hiyan* ezüsthácán; ~ *jio* fehérbor; ~ *si* a legidősebb báty; ~ *zung* őrmester kin; *niyongniyaha i* ~ vadsaláta, madársaláta,

bebeliye- fagytól megdermed

bebere- megdermed a hidegtől

bebu bölcsődalok rímszava

bebuše- elaltatni, csicsijgatni

bece- szid, kifogásol, szemérehány; veszekedik

becen szidás, veszekedés, viszály; ~ *aca-* egymással veszekszik; ~ *jaman* veszekedés és viszály.

becun viszály; ~ *coko* harci kakas; ~ *ulhōma* harci fácán

becuntu veszekedős; mítikus, a jövőt ismerő tigrisforma lény, emberarccal, disznóorral.

becuntungge tigrisforma, jövőismerő mítikus lényhez hasonló; ~ *cese* a Cs'ü királyság annáleasei., amiket a mítikus állatról neveztek el.kin

becunu- verekedik; veszekedik, szemrehányásokat tesznek egymásnak; egymással harcolnak

becunubu- összeverekedt

bederckeu visszahúzódó, tétovázó; tartózkodó, szerény ember

bederce- visszahúzódik, visszariad, visszalép

bedere- visszahúzódik, hátrál; visszamegy; visszalép; leteszi a hivatalát; visszatér a csoportjába; lenyugszik, csillapodik; meghal;

bederebu- visszaküld, visszahív, visszatart, visszaüt; visszautasít; eltávolít; visszahoz, beszámol; áldozat után összegyűjti az edényeket

bederi folt, rajzolat állat szőrzetén, tollazatás; foltos, tarka; ~ *moo* Hainani tigriscsíkos fa

bederine- foltosá, tarkává, mintássá lesz

bederingge foltos, tarka, mintás, csíkos

bedu a tigris egyik neve

bedun oszlop, pillér; erős, tartós

bego ginkófa, salisburia adiantifolia gyümölcse

begu > *beku* szeméremcsont;

behe tus, tinta; ~ *sui-* tuskövet dörzsölni

behele- tussal írni, befeketíteni; tuskövet dörzsölni

bei feliratos kő, > *eldengge wehe*, kin.

beibun-i efen áldozati sütemény, amit utoljára szolgálnak fel

beide- kivizsgál, kihallgat, bíróság elé idéz; elítél; szemrehányást tesz; ~ *-re amban /hafan/*, büntetőbíró; ~ *-re jabun* ítélet, ~ *-re jurgan* igazságügy minisztérium;, ~ *-re yamun* büntetőtörvényszék

beidebu- kivizsgáltat; elítéltet; ~ *-he jabun* ítélet.

beiden bíróság; kihallgatás; nyomozás; ~ *be aliha amban* főbíró

beidesi bíró

beiduri zafir

beiguwe mustárnövény, brassica... gyökere

beiguwen > *beikuwen* fagy

beiguwere- hűvösödik, hidegre fordul az idő

beihe tengeri káposzta brassica oleacea

beihuwe madárijesztő

beikuwen > *beiguwen* hideg

beikuwere- hideg lesz; hűvösödik

beile parancsnok, uralkodó; császári herceg, a 3. ranglépcsőn.

beileci az állatok őszi, rövid és sima szőre

beilecile- az állatok szőre rövid és sima

beilecine- az állatok rövid és sima szőrt növesztenek

beise herceg; császári herceg a 4. ranglépcsőn.

beje a legelőkelőbb hely a kemenceágyon (kang); díszhely

beji csigolyacsont ; ~ *makta-* csigolyacsonttal játszani, csigolyát dobni

bejige- kisebbít, lealacsonyít

bejigiye- >*bejhiye-* vigasztal, csitít.

bejhiye- > *bejigiye* vigasztal, csitít

bejhiyebu- megvigasztaltat, csitítat

bejhiyele vigasz

bejile- rejtetten célozgat; rágalmaz; árulkodik; álnokoskodik, tettet; vigasztal, csitít.

bekde bakda ijedt, megdöbbsent

bekdun > *bukdun* adósság, kölcsön; adós, tartozó; ~ *ara-* adósságot csinálni; ~ *boso-* adósságot behajtani; ~ *gakdun* kölcsön és adósság; ~ *i da beye madagan* a kölcsön összege és kamatai; ~ *sinda-* kamatra kölcsönöz

beki erős, tartós; erősség, tartósság / mong.

bekiken kissé erős, eléggé erős

bekile- megerősít, felerősít

bekilebu- megerősített, felerősített

bekin hűséges, megbízható. Gyakori a postumus tiszteleti nevekben. kin

bekitu erővel bíró, biztonságot adó; erős, egészséges

bekte bakta ingadozó léptű, rémült

bektele- lábat levágnak büntetésből

bektere- magán kívül van ijedtségtől, dühtől.

bekto liliomszerű növény, fritillaria thunbergii Miq.

beku > *begu* nők szeméremcsontja

belci gúnyos; bolond, eszement

belcide- gúnyolni; bolondozni, hülyéskedni

bele > *bile* rizs; hántolt gabona

bele- megrágalmaz, rágalommal bajba kever; orgyilkosságot követ el; irigyel;

belebu- orgyilkossal meggyilkoltat; rágalmaztat

belemi- rizst hántol, > *nিয়েle-*

belen rágalom; elnyomás; orgyilkosság; ~ *ningge* kész, elkészült

belendu- egymást rágalmazzák

beleni kész, elkészült; készenlétben lévő; teljes; ~ *jeku* gabonakészlet

beleningge kész, elkészült, készenléti

belge > *belhe* gabona; gyümölcsmag

belge- > *belhe-* gondoskodik; elintézik; elkészít; előre lát; segít; szállít; megőriz; nyereghez kötöz.

belgeci sárgahéjú gyümölcs, húsa magokhoz hasonló (gránátalma???) kin

belgene- a gabona kalászosodik, fejet hány.

belgeri gabonamaghoz hasonló

belhe > *belge* gabona; gyümölcs magja

belhe- > *belge-* gondoskodik, intézkedik; előkészít; segít; felszerel; enged, szállít; megőriz.~ *cooha* tartaléksereg

belhebu- előkészített

belhebuku követségekről gondoskodó hivatalnok

belhen előkészítés; gondoskodás; felszerelés, felszereltség, ellátottság

belhendu- együtt elkészít, felszerel, gondoskodik

belhene- elkészíteni, felszerelni megy

belhenji- készítésre jön

belhenu- együtt elkészít, együtt felszerel

belhesi templomszolga, szertartások előkészítője; rendező, megőrző

beli gyengeelméjű, idióta

beliyede- együgyűsködik, butul

beliyeken kissé együgyű, butus

beliyen együgyű, hülye, buta,; óvatlan

bembere- öregségben butaságokat fecseg

ben tehetség, képesség; ügyesség, alkalmasság /kin. ; ~ *bisirengge* a tehetségesek; ~ *ben bithe* közlemény; *wesimbure* ~ *bithe* trónbeszámoló.

bencan tőke

benciyan tőke

bene- hoz; kísér-, vezet; szállít; vendéget elbocsát; ajándékot hoz; küld.

benebu- hozat; küldet; kísértet, vezetett

bengne- úz, kerget, útolér

bengnebu- üzet, hajtat; megelőztet.

bengneli hamar, gyorsan, sietősen

bengse(n) tehetség, képesség, ügyesség > *ben* /kin

bengsengge tehetséges, ügyes

benji- hoz, odahoz; odavezet; megküld.

benjibu- küld; megküld; hozat.

benjihengge a megküldött; beszolgáltatott

benjire- gabonát hántol

beo tárgyrag +kérdőpartikula

bere- ijedségtől, dühtől megmerevedik; lebénul.

berebu- ráijeszt, fedühít, kihoz vkit a sodrából; megbénít

beren keret, ajtó- és ablakkeret.

berge zablakarika vagy pecek a lószerszámon

bergele- lovat zaboláz

bergu > *berhu* sógornő

berhe húrláb, húrpecek húros hangszeren; gyenge szem

berhele- húrlábat, pecket tesz húros hangszerre

berhu > *bergu* sógornő = feleség húga, öccs felesége

berhun keresztléc (az iga felerősítésére) a kocsirúdon.

beri íj; ~ *ara-* íjjal célzást gyakorol; ~ *beri* mindenki; ~ *cira* felajzott íj; ~ *dobton* íjhuzat; ~ *faksi* íjkészítő; molnárka (vizibogár); ~ *giru* az íj görbülete; ~ *ja* leeresztett íj; ~ *jafakó* az íj fogója; ~ *tata-*, ~ *tabu-* íjat felajz; ~ *fitheki*, ~ *nu* számszeríj

beri beri mindenki > *meni meni*, *meimeni*; összevissza.

berileku ijasfűró

beringga íjas; ~ *usiha* négy csillagból álló csillagkép a sziriustól délkeletre, kin *hu*

beringge íjjas; ~ *cooha* íjjas lövészcsapat

berte- bepiszkít, szennyez.

bertebu- piszkíttat, beszennyeztet

berten piszkofolt, szenny, mocsok.

bertene- foltossá, piszkossá lesz

beserei hosszúsőrű vadászkutya és házőrző kutya keveréke /mong.*beserek*

besergen > *beserhen* ágy, négy lábú fa fekhely; lámák ülőalkalmatossága.

besserhen> *besergen* ágy, fekhely; lámák ülőalkalmatossága

bešehun eltompult; kimerült, leharcolt.

beše- áthat, átmedvesedik; ~ *-me omi-* teleinni magát

bešembu- átmedvesít, megvizez

bete ügyetlen, elégtelen

beten giliszta; csali

bethe láb (emberé, állaté, tárgyé); ~ *bukda*- féltérdre ereszkedni; ~ *den* hosszúlábú; ~ *faha*- guggol; ~-*i fileku* lábmelegítő; ~ *doholon* béalábú; ~ *kōwaici* görbelábú; ~ *niohušun* mezítláb

betheleku hurok, tör ragadozó madarak befogására

bethele- vkivel lábtól alszik; kévéket, kötegeket összetámasztva felállít

bethengge lábbal ellátott, lábas

beye test; személy; lény; önmaga; önzés; tőke; tag; ~ *amba* testes, nagy; ~ *cihakō* akarata ellenére, nyugtalanul; ~ *isihi*- gyermekágyban fekszik; ~ *jursu* terhes, vemhes; ~ -*be ara*- öngyilkos; ~ -*be daša*- kasztráltatja magát, eunu8ch lesz; ~- *de bi /o-* terhes, vemhes; ~ -*i baita obu*- vmit magára vállal; ~ *fiyangga* magát díszíti, kellemkedik; ~ *isihaha* gyereket világra hozni; ~ *jursu* terhes; ~ *niohušun* meztelen, ~ *ošohon* alacsony növésű; ~ *siša-magát kifárasztani*, ~ *teksin* jó alakú; ~ *tucibume ali*- magát feljelenteni; ~ -*i usin* magánbirtok; ~ *waliya*- elélvezni; *emu* ~ egy garnitúra; *fulahōn* ~ meztelen testű; ~ *sain akō* rosszul van; / mong.

beye- fázik, fagy, megfagy

beyebu- fagyaszt, hűt.

beyeingge, *beyeningge* saját; sajátóságos, magának való /öntörvényű

beyembu- > *beyebu*- fagyaszt

beyen fagy, fagyás

bi én, magam (szem.névm. egyes szám 1. szem.); önzés; fejedelem, herceg; sor, rend; áldozati edény ~ *ci* sulyom, *scirpus tuberosus* > *be ci*; ~ *gi duwan* finom gyapjúszőet.; ~ *mu* félszegűszo hal;

bi- létezik, van, él; marad; birtokol; tartalmaz; hagy; ~ *enduri* 12. a 34 év istenségből/kin;

bibu- (*bi-* causativusa) létezni hagy, életben tart, kímél; megtart; feltart, tartózkodni hagy; meghagy; kap

bican láda, szekrény

bicibe hacsak, mégha, bár, bárha

bicibedere bár ha lenne is;

bidarum korall / mong. szanszkr.

bidere bizonyára ott van, biztos létezik

biduri lápisz lazuli / mong. szanszkr.

bigan > *bihan* lakatlan föld, külterület, vadon; síkság, föld, szántóföld; vad, nyers, barbár; ~ *i cai* vad tea; ~

tala styep, vad ösvény; ~ *-i coko* fácán; ~ *-i gurgu* vadállat; ~ *-i hukšen* ,karvalyfajta; ~ *i ibagan* a vadon szelleme, manó; ~ *-i ihan* bölény; ~ *-i ibagan* forgószelel; ~ *-i niyalma* földműves, vad, civilizálatlan ember; ~ *-i niongniyaha* vadliba; ~ *i niyehe* vadkacsa; ~ *-i sakda*, ~ *-i ulgiyan* vaddisznó; ~ *i singgeri* mezei egér; *šehun* ~ széles mező, tágas táj; *susu* ~ elhagyott vidék, sivatag.

bigara- szabadban van, kinnt van

bigatu vadonhoz tartozó, vad; ~ *niyehe* a vadkacsa egyik neve a 6 közül, > *fursungge niyehe*; ~ *uniyehe* apró vadkacsa fajta

biha darabka, morzsa; harapásnyi darab; szelet;

bihan > *bigan* vadon; külterület; sikság, szántóföld; vad, barbár.

bihe, bihei soká tartó, lassacskán

bihebici ha lett volna

bihele minden ottlévő dolog, bármi; ~ *jaka* minden dolog

bija- letör; széttép; bátorságot elveszt

bijabu- széttör, széttörik

bikai valóban van, biztosan van

bikcu buddhista szerzetes, kéregető / mong. szanszkr.

bikcuni buddhista apáca, koldusasszony /mong. szanszkr.

bila- tör, széttör; időpontot megállapít, kitűz; meghatároz; bátorságot elveszt; ~ *ilha* sziklán növő fényes levelű, őddzel fehérén virágzó növény.

bilabu- széttöret; széttöretik; időpontot tűz ki.

bilagan, bilaga, bilan meghatározott időpont, időtartam.

bilan > *bilagan* meghatározott időpont

bilasi énekes, előadóművész.

bilca apróra tört magvak; köles- és bablisztból készült sütemény

bilca- felken, megken

bilci tiszta, puszta; merő; tisztára

bile- tojásokat rak; ellik (kutya, disznó)

bilerhen fuvolahangú, pacsirtaszerű madár

bileri nyolclyukú, fém fúvókájú síp, fuvola; oboa; pánsíp

bilesi sípos, fuvolás

bilga > *bilha* torok, garat; hegyszoros, völgyzoros; füstnyílás

bilge- víz elárasztja

bilgeše- elárasztat, öntöz; megnedvesít

bilha > *bilga* torok, garat; kémény; hegyszoros; ~ *be dasa-*, ~ *kaksi-* torkot köszörül

bilhacungga torkos, nagyevő

bilja- átszívárog; átítat (folyadék)

bilte- árad, kiárad, eláraszt,

bilten tó; tócsa, vízzel elárasztott sík terület

bilu- simogat, kényeztet, ajnároz.; gondoskodik, kedveskedik; megnyúgtat, csillapít; húst aprít.

bilubu- simogattat, ajnároztat; húst apríttat

bilukan titkon, lopva, csendben

bilukasaka csendes, nyugodt

bilukô hízelgő; kedveskedéssel félrevezető csaló.

bilun nyugalom, megnyugtató, lecsendesítés

bilungga csendes, nyugodt

bilurja- hízeleg; behízelgi magát

biluša- folyamatosan gyöngéden simogat

bimba egy tulipiros töktermés neve

bimbi- folyamatosan jelen van

bimorša- megtisztelve érzi magát

bimšu fűj

bin ze gyümölcs neve

bing gabonaürmérték, véka; ~ *biyan* kámfor; ~ *biyang* a fuvola vagy oboa hangja

binggiyan kínai vizigesztenye *eleocharis dulcis*

bingse mérleg / kin. *gingneku*

bingsele- mérlegel, lemér mérlegen

blingsiku > *biyangsikô* késő őszi tücsök,

bini van ilyen?

binio van-e, létezik-e

biniyo van-e, létezik-e

binse > *bin ze* bételdió

bio van-e, létezik-e

bir se- lazán lecsüng (pl. öv)

bir biyar se- hosszan leomló ruha

bir folyó, patak; ~ *doo-* folyón átkel; ~ *golonohobi* a folyóágyat vájt magának; ~-i *cargi* túlpart; ~-i *dalan* folyó gátja; ~-i *dengjan* folyón leusztatott lámpás; ~-i *ebergi* folyón innen; ~-i *hōya* ehető folyami kagyló;

biraga folyócska, patak

birangga folyóhoz tartozó, folyóhoz hasonló; folyóval bíró

birbin rókaszzerű, szárnyas mesebeli állat, hangja a vadlúdéhoz hasonló.

birca hiyan moo hegyvidéken növény, tiszafához hasonló növény. kin

bire- csépel; boronál, hengerel, mángorol; nyomtat; lerohan, lehengerel; magávalragad

birebu- megveret; eláraszt; szétszórta; megveretődik; elárasztódik; szétszórta

biregen fákkal beültetett mezsgye; borona kerítés, határ; ~-i *jase* határjelzés

bireku henger, mángorló > *birku*

bireme általánosan, mindenütt, kiterjedten; egyenesen; ~ *hereme* általánosságban.

biren ragadozók nőténye, pl. ~ *lefu* medve nőtény; ~ *tasha* nőtény tigris; ~ *yarga* nőtény leopárd

birendu- együtt nekimennek, együtt lehengerelnek

birene- félelem nélkül nekimegy, rátámad

biretei általánosságban, teljesen > *yooni, bireme*

birga(n) patak; mocsár

birgeše- túl eszi magát; inog > *birheš-e*

birheše- túl eszi magát, inog > *birgeše-*

birku henger, mángorló > *bireku*

bisa- eláraszt

bisan árvíz; ajándék, megvesztegetés

bisantu emberarcú sárga disznóhoz hasonló, emberevő mesebeli állat, árvizet jósol

bisara- mindent eláraszt, elönt

bisarapi elárasztott, elöntött

bisari ilha folyóknál és fatörzseken növő, fehérvirágú kúszónövény

bisi poloska

bisin símaság; fémveret; ~ *durdun* síma krepselem

bisu (*bi-* felszólító módja) maradj!

bisure- kapálódzik

bišu- simít, simogat; megtapogat, megérint; megvizsgál

bišubu- simítat, simogattat; simogatva lenni

bišukan kissé sima; mértéktartó az evésben

bišun sima; sima törzsű fa; étkezésnél mértékletes

bišuri sima; ~ *moo* kókuszpálma.

bišuša- folytonosan tapogat, simogat, letapogat

bita folyó szigete, földhát mocsárban,; patakpart;

bitele épen akkor, pont abban az időben > *jing otolo*

bithe könyv, írás; levél, okmány; felirat; tudomány; tanulékonyság; civil szolgálat; ~ *-i amban* tudós hivatalnok, civil hivatalnok ~*-i boo* dolgozó szoba, tanulószoba;; ~*-i daifu* tanult orvos; ~ *-i dere* íróasztal;

hōlara hafan előimádkozó; *~i jafakō* könyvtáros; *~i jumanggi* levéltáska; *~i niyalma* írástudó; *~ noho suje* betűdíszes selyem; *~ -i šungsi* a Hanlin-Collégium tagja; *~i šušai* gyakornok a közigazgatásban; *~ -i tacikō* tudósiskola; *~ -i urse* tudósok; *~ taka-* olvasni tud; *julen* ~ novella, regény; *~ wesimbure enduri* a császárhoz benyújtott iratok, kérelmek istene 12. a 34 évi istenség között.

bithele- levelet okmányt küld

bitheši írnok, titkár

bitu- körülvesz, befoglal, keretez, beszeg, díszít; a szélén megy

bitubu- körülvétet, szegélyeztet; álmodik.

bitugan > *bituhan* szegélye, széle, pereme vminek

bituhan > *bitugan* szegélye, pereme, széle vminek

bitura- vminek a szélén, peremén megy

biya Hold; hónap; *~ arganaha* a Hold növekedik; *~ fekuhe* tíz hónapra szül, egy hónapja szült; *~be je-* holdfogyatkozás van (a Holdat megették); *~ kōwaraha* a Holdnak udvara van „megudvarosodott”; *~ muheliyen oho* telihold van; *~ -i elden tucike* a Hold telni kezd; *~ -i icereme* újhold; *~ -i manashôn* a Hold fogyása; *~ -i muru teni tucike* telihold van (kiemelkedett a Hold teljes alakja); *~ biyargiyan* a Hold elhalványult; *~ buruhun a Hold* a Hold sápadt; *~ gehun* Holdfény; *~ dašuran ušiha* üstökös; *~i dulin* telihold; *~i mukdehun* a Hold oltára Pekingben; *anagan* ~ szökőhónap; *omšon* ~ 11. hónap;

biya- habot leszed, leföloz.

biyabiyahôn, *biyabiyashôn* sápadt, kifakult

biyadar se- >*biyatar se-* hadarva beszél

biyadari havonta

biyahôn sápadt, halovány

biyalame hónapról-hónapra

biyalanggi gondtalanul, felelőtlenül fecsegő, szószátyár.

biyalari ilha hónapos rózsa, havonta virágzó rózsa

biyaldasida- *biyaldasita-* tétovázni, határozatlan; összevissza beszél.

biyalu- >*biyashō-* meglép, megszökik; szélen végigmegy; váratlanul megtámad, rajtaüt

biyan címtábla keresztben az ajtó felett, címer, cégér; edény; kin; *~ mahala* régi tisztí bőrfejfedő > *šošongo mahala*;

biyangga holdas, holdalakú, kerek

biyanggidei az aranyfácán egyik neve

biyangsikô tücsök, cikáda

biyangsiri cikádához hasonló; ~ *ilha* cikádához hasonlító virág neve

biyantaha moksza kezeléstől vagy fekélytől eredő kerek kopasz folt a fejen,

biyantu gyilkos kin.

biyar se- magasból leesik, lezuhog (víz)

biyara fecskeforma madár fajta Mongóliában és Mandzsúriában

biyargiyan sápadt, ködös holdfény; itompa, unalmas

biyargiyaša- a szél kergeti a felhőket, borús idő van

biyariša- fénytől elvakítva homályosan lát

biyashô- > *biyalu-* meglép, megszökik; szélen végigmegy; váratlanul megtámad, rajtaüt

biyatar se- > *biyadar se-* hadarva beszél

biyo- felületet lesimít, legyalul; a hús felületéről szeleteket vág

biyohala- > *boiholo-* kirepül, kiszabadul (madár, hal csapdából, hálóból)

biyolokošo- képzelődik; meghazudtol

biyolu- csiszol, lesimít,

biyoo selyemhernyó; ajtó feletti felirat, címtábla; ~ *bithe* kérvény, emlékirat, kiáltvány, nyilatkozat; ~ *enduri* selyemhernyók védőistene a 16. a 34 évistenség közül; ~ *i ergen i enduri* selyemhernyók életerő istene, a 17. a 34 évistenségből; ~ *ôlen enduri* a selyemhernyó lakásának istene a 15. a 34 évisten közül; / kin

biyooha nyers selyemgubó, fehérpofájú ló; ~ *suje*, ~ *suri* nyersselyem anyag

biyoohari selyemgubó szerű; ~ *ilha* hegyekben tenyésző növény selyemgubóhoz hasonló virágokkal

biyoola- > *biyolu-* csiszol, lesimít

biyoor se-, biyor se- szivárgó; erőtlen, gyöngye; lazán lelógó (ruha)

biyoran kopár domb, magas kopár partfal

biyorong se- salakos, selejtes

bo- > *bon-*, *boo-* jeget tör; szenet szétaprít

bo ho menta /kin.

bo ioi alamizsnás csésze > *badiri*

bo se gurun Perzsia

boboršo- nagyra tart, nagyra becsül; őrzi mint a szeme fényét.

bocehe > *bocihe* csúnya, utálatos; unalmas

boceri ilha ősszel virágzó vörös virág

bocihe > *bocihi*, *bocehe* csúf, utálatos

boco szín, külszín; érzéki élvezet, gyönyör; ~-i *gōnin* érzékiség;

boconggo színes, tarka ; szín, festék; ~ *okto* festék; ~ *sugin i iletu kiyoo* tarkára festett nyitott hordszék; ~ *tugi* tarka felhő;

bocongongge, bocongōngge az ami színes

bodi megvilágosodás; ~ *gurgu* orrszarvú, rinoceros; ,1 *jugub* a megvilágosodád útja; ~ *mujilen* a megvilágosodás vágya;

bodisatu buddhisatva > *fusa*, *pusa* / mong. szanszkr.

bodise, bodisu a bódhifa (*ficus religiosa*) kemény, vörös magvai, amikből rózsafüzér készül

bodo- számol, számít; mérlegel; megítél, tervez; tekintetbe vesz; megkülönböztet, kiválaszt; tereli a vadakat.

bodobu- számíttat, mérlegeltet;

bodogon > *bodohon* számítás, számla, leszámolás; szándék, elhatározás; terv, haditerv; tanács; végzet, sors; ~ *akō* meggondolatlanul; ~-i *bithe* hadtörténelem; *dorgi* ~ a császártól a hadvezérnek küldött titkos haditerv;

bodogonggo > *bodohonggo* > *bodonggo* számító, okos, ravasz; számítás, terv, szándék

bodohon > *bodogon*; 1. ugyanaz, mint *bodogon*; 2. az udvari fogadásokon hordott láncról hátul lefüggő ékkő.

bodohonggo > *bodogonggo* > *bodonggo* számító, okos, ravasz; számítás, terv, szándék

bodomi- magában beszél; > *bodonggiya-*

bodomime hamisan, tévesen vádolva

bodon számítás, számolás; matematika; szándék, terv; mesterfogás, csel; kisegítőeszköz, pótlék.

bodonggiya- vmire számít, vmire tekintettel van, beszámítja; magában beszél; > *bodomi-*

bodonggo számító, mérlegelő, körültekintő, okos; számítás, szándék, terv; tanácskozás, tanács

bodono-, bodonu- közösen kitervelik; megtanácskozzák

bodor se- fogak közt mormog, szakállába beszél

bodori pöcök a faekén

bofu > *bofun, boofun* borító, boríték, burok, batyú /kin

bofula- > *boofula* becsavar, beburkol

bofulabu- becsavartat, beburkoltat

bufun > *bofu, boofun* burok, boríték; batyú

bohi- lábat bepólyál, befásliz

bohikô női harisnya / lábfasli, pólya

bohokon borongós, kissé borús, sötétes

bohomi rosta, kaoliang és szezámagrosta

bohon sötét, borús; tompa, eltompult

bohori borsó; lámpák kerek, domború ernyője

bohoto teve púpja

boifuka cseréphangszer 6 lyukkal, okarina

boigocila- > *boihocila-*

boigoji > *boihoji* háziúr, háziasszony, házigazda

boigojila > *boihojila-* háziúrként viselkedik, a társaságot fogadja, ellátja, szórakoztatja

boigon telek, házhely; birtok, örökség; család, háztartás; tűzhely; házieszközök; ~ *anggala* egy háztartás tagjainak száma; ~ *-i jurgan* törvényszék; ~ *-i niyalma* egy háztartáshoz tartozó emberek, családtagok; ~ *nahan* háztartás; ~ *talaha-* lefoglalták a vagyont;

boihocila- a földből jön; a gabonát szemenként felszedi; kalászokat összeszed

boihiji > *boigoji* háziúr, háziasszony, házigazda

boihojila > *boigojila-* háziúrként viselkedik, a társaságot fogadja, ellátja, szórakoztatja

boihoju földi; földhöz tartozó; föld szelleme és annak temploma

boihon a Föld; föld, talaj, telek; agyag, sár, pizsok; ~ *dalan* földgát; ~ *dehen* mezsgye; ~ *i buktan* határjel; ~ *i dalgan* göröngy; ~ *i hoton* földfal, agyagfal; ~ *usiha* a Szaturnus bolygó; ~ *yaha* agyag, sár, kosz

boiholoho- *biyohala-* újra kirepül, kiszabadul

boingge > *booingge* házhoz, családhoz tartozó

boisile borostyánkő

boisiri borostyánkőhöz hasonló; ~ *ilha* nagylevelű, borostyánszínű virágú növény neve

boje pénztárkönyv; számla, számítás, rövid feljegyzés, jegyzet

boji szerződés; ~ *bithe* szerződés; ~ *ili-* szerződést kötni, kezesnek lenni; ~ *sekiyen* alapszerződés ~ *siden* kezes, tanú; ~ *uncehen* szerződés függeléke, toldaléka

bojila- bérel; elzálogosít; eladósodik

bojilabu- béreltet; elzálogosított; eladósít

bojina keire pompás pej ló/ mong.

bojiri kócos / mong; ~ *ilha* krizantém, őszirózsa, chrysanthemum indicum

bojisiden > *boji siden* kezes, tanú

bokida rojt, bojt, selyemrojt; ~ *ilha* bojtosan lelógó virágú növény

bokidangga bojtos, rojtos

bokirshôn > *bokishôn* fagytól merev, megdermedt; megmerevedett, béna

bokishôn > *bokirshôn* fagytól merev, megdermedt; megmerevedett; béna

bokita bunkós nyílhegy > *pokita*

bokori gai- seggen rúg (vkit tunikán billent)

boksihon vékony, keskeny

bokson, boksun az íj görbített végei; ajtóküszöb

boksohon összevont, lerövidített

boksókon finom, szép, tekintélyes

bokšolo- csinos, szép; finomkodik

bokson mellsont, szegycsont

bokto púpos, púp

bola- süt, pirít, pörköl; párol

bolgo > *bolho* tiszta, átlátszó; gáncstalan, mértéktartó, becsületes; a cél közepébe találó; csendes (szél); ~ *hican* mértékletes az evésben.

bolgo- tisztálkodik; kitünteti magát, kitisztáz, felderít; felülmúl; kikutat;

bolgobu- tisztított, tisztáz; felderített

bolgobi- megkülönböztet-; elszánt

bolgokon kissé tiszta

bolgokosaka kissé tiszta

bolgomi-, *bolhomi-* tisztálkodik; hústól és bortól tartózkodik, böjtöl.

bolgon tisztaiág; ~ *ilha* igen tiszta sárgavirágú növény neve

bolgosaka tiszta, világos, áttetsző

bolho > *bolgo* tiszta, gáncstalan, mértéktartó; a cél közepébe találó; csendes (szél) ~ *yamun* megvesztegethetetlen hivatal;

bolho- végére ér, kifogy; tisztán megkülönböztet

bolhoko > *boloko* befejezett, bevégezett; felhasznált

bolhomi- > *bolgomi-* tisztálkodik; bortól és hústól tartózkodik; böjtöl

bolhon > *bolgon* tisztaság

bolhosu harmadik generációbeli rabszolga

boli üveg (anyag)

boli- csalogatni

bolikô csalétek; cégér, hirdetés

bolin csalogatás; csalimadár; kört alkotó sárkányokkal díszített selyemanyag

boljo-; megbeszél, megegyezik; szerződést köt; összejövétel időpontját meghatározza, napot meghatározni, előkészít; előrelát; ellát, gondoskodik; ~-*ci ojorakô* meg nem egyezett, ~-*ho inenggi* kitűzött nap.

boljobu- megegyezett

boljohon megegyezés; szerződés; előre meghatározottság; meghatározott nap, határidő

boljon > *boljohon*, hullám, áramlat; szabály, cselekvési mód; határidő; ~ *akô* váratlanul; ~ *gidakô* a hajógerinc eleje; ~ *gidakô* hajó orra; ~ *bilan* megegyezés és időpont kitűzése; ~ *dekderakô* hullámverés nélkül; ~ *weren* hullám és hab, *suman* ~ gőznudli

boljonggo meghatározott, kötött, szabályozott; megegyezésen alapuló; szabályzat; szokás; szokásos; megegyezés szerinti, posztumusz tiszteleti címekben a kin megfelelője

bolmin valódi; tiszta; nagylelkű; posztumusz tiszteleti címekben a kin megfelelője.

bolo- > *bolho-* kifogy, elhasználódik; véget ér

boloko bevégzett, kész, felhasznált

bolokon eléggé tiszta

bolokosaka tiszta, rendes; teljes, kész

bolori őszi (évszak); ~ *dosika* őszi kezdete; ; ~ *dulin* őszi közepe; ~ *dubei biya* őszi végi hónap; ~ *fulana ilha* halványpiros őszi haitang virág; ~ *gecen* őszi fagy; ~ *mudan ilha* őszi peonia; ~ *tuša-* melankóliás; ~ *wecen* ősziáldozat, > *bolorikten*; ~ *beidere* őszi törvényszék

bolorikten őszi áldozati szertartás > *bolori wecen*.

bolosu > *boli* üveg (anyag); ~ *dejire kôwaran* üveghuta

bombohon > *bobokon* illetlen; kedvetlen, elszontyolodott

bombokon > *bombohon* illetlen, kedvetlen, elszontyolodott

bombon összetömörülés, felhalmozás; raj; csokor; fűrt

bombono- összetömörül, felhalmozódik, tolakszik, nyüzsög

bombori ilha vörösen, sárgán vagy fehérén virágzó kúszónövény kin

bomborno- öregségtől reszket a feje

bon jégtörő, vasrúd; tűzpiszkáló

bon- > *bo-*, *boo-* feltörni (fagyott talajt), jeget; felszítani (tüzet)

boncihiyan éles, metsző (hang)

bongcilhi félszegúszó halfajta neve (Steinbutt)

bonggi- küld > *unggi-*; odához > *bene-*

bonggibu- küldet, odához

bonggo előlmenő, első; kezdet; ~ *sonjosi*, ~ *šusai* a legmagasabb irodalmi fokozat; ~ *dosikasi*, ~ *tukiyesi* magas irodalmi rangok; ~ *morin* a legjobb ló;

bongjonggi goromba, neveletlen, bunko

bongko(n), bonggon, bonggō hajtas, rügy, bimbó; gomb; nyíl bunkója, gombja; a hivatali kalapról a fülnél lelógó sárga selyemdísz.

bongkono-, bonggono- hajtani, rügyezni, bimbózni

bongsimu niyehe vörösbóbítás vizityúk

bonio majom; ~ *erin* du.4 – 6 h. közti idő; ~ *biya* a 7. hónap

bonionggo majomhoz tartozó, majomtól jövő; ~ *aniya* majomé

bonme- a jeget tör; tüzet éleszt; ~ *gabta-* felülről lefelé löni; ~ *wasika* lejtős helyen óvatosan menni

bono jégeső; ~ *de foribula* jégesőtől elvert

bono- jég esik; jégeső hullik

bonotoho sima, üres; nyergeletlen ~ *morin* fekantározatlan ló

bontoholo- hiányol; nélkülöz; nem kap meg.

bontoholobu- üresen hagy, nélkülözni hagy

bontu csákány; bárd

boo ház, lakás; lakószoba; konyhó; család; vagyon; ~ *banji-* házban lakni, háziasan élni; ~ *giya* rendőr; ~ *giyalan* házrész, szoba; ~ *giyei* földművelésügyi hivatalnok; ~ *guwan* kezes; ~ *hōwa* ház és udvar; ~ *hethe* családi vagyon; ~ *nimaha* bálna, cet; ~ *-i aha* háziszolga; ~ *-i amban* főkamrás, mojar domus; ~ *-i buhō* „házi szarvas” Kuangtunban fogyasztott patkányféle; ~ *-i durugan* családfa; ~ *-i gubei* az összes házbeli ~ *-i hafan* major domus, házi főszolga; ; ~ *-i hehe* női szolgáló; ~ *-i hošo* északnyugati szoba; ~ *-i anggala* a családtagok száma; ~ *-i da* házmester; ~ *-i juse* szolgáló; ~ *-i niru* a testőrség parancsnoka a császári családtagoknál; ~ *-i niyalma* lakótárs; ~ *-i urse* háznép; ~ *kadalara niyalma* házmester; ~ *de akō* nincs otthon; ~ *lo* édes sütemény kin; ~ *nahan* háztulajdon; *budai* ~ konyhaépület, főzőház; *cin i* ~ délnek tájolt főépület; *dergi* ~ uralkodóház, császári ház; *elben i* ~ szalmafedeles ház; *miyamire* ~ gadrób;

boo- > *bo-*, *bon-* jeget, fagyott talajt feltör, fellazít; tüzet felszít

boobai ékszer; kincs; drágakő; értékes; drága; császári jada pecsét;

booci házból, családból való

boofula- > *bofula-* becsavar, beburkol kin

boofun > *bofun*, *boofun* borító, boríték, burok, batyú /kin

booha kerti vetemény, zöldség, főzelék

boohala- kenyeret eszik főzelékkell; zöldfűszerrel fűszerez; a temetés utáni 8. napon a sírnál ételáldozatot mutat be > *sišantu-*;

booingge házhoz tartozó, házi; örökölt; *amba* ~ főfeleség, ház úrnője;

boola- > *bola-* tudósít; *~-ra bithe* arott tudósítás;

boolabu- tudósíttat

boolana- tudósítani megy

boolanji- tudósítani jön

boolanggi- tudósítani küld

boongga házzal ellátott; *~jahôdai* emeletes hajó

boose köteg, csomag kin

boosela- csomagolni; kötegelni; *~me* csomagnyi, csomagonként

booši korundkő; ékkő kin

booze bordélyvezetőnő, madám

borbo achilles-ín, sarokín

borboki sötétszürkén foltos ; *~niyehe* vadkacsa fajta Kriekente

borcila- húst szárít, aszal

bordo- takarmányoz, hízlat (háziállatot)

bordobu- takarmányoztat, hizlaltat (háziállatot)

bordokô állati eleség, takarmány

borho- fölhalmoz, csomóba, halomba gyűjt

borhon halom, csomó, asztag; *~borhon* halmokban, halomnyi

borhono- felhalmozni; gyülekezni

borhoto nedves talajon növő szederhez hasonló növény

bori- elaltat, álomba dúdol (kisgyereket)

borina- váladék, folyadék megtapadva, lógva marad

borjin niyehe zöldfejű vadkacsa fajta > *tarmin niyehe*

boro nyári kalap; szürke; szürke marha / mong.

boro- szürke színű

boroko mucu fekete szőlő

borton szürkés, piszkos, koszos arcú

bortono- arc koszos lesz, elfeketül

bos gurun > *bo se gurun* Perzsia

bosbori ilha virág neve

bose > *boose*>*booze* bordélyfőnöknő, madám

bosho > *boshō* vese, belső szervek, belsőségek; derék, testközép; összeszűkülés, befűződés

bosholo- középen beszűkül, derékban befűz

bosholobu- középen, derékban beszűkítet

boshonggo keskeny, fűzött derekú

boshō > *bosho* vese, belső szervek, belsőségek; derék, testközép; összeszűkülés, befűződés

boso vászon, lenvászon, pamutszövet; teksztil; lepedő; hegy északi oldal

bosongge pamutvászonból, lenvászonból készült

bosoro datolya

bośoko altiszt k~ őrmester

bośo- elkerget, elűz; üldöz; visszaszorít; összegyűjt.

bośobu- visszaszoríttat; visszaszoríttatik; elkülönül, visszahúzódik.

bośondu- együtt elkerget, elüldöz

bośonji- elűzésre jön

bośono- elkergetni, elűzni megy

bośonu- együtt üldöz

bośorola- üldöz; hátulról kerget, üldöz

bozai sogi > *bula sogi* spenót

bôrtu kara fehérfoltos hollófekete ló; mong. ?szökevény ló; futó ló? **ezt nem hiszem!**

bu- ad, átad; kölcsön ad; kifizet; feleségül ad, kiházásít; ~*fi funcehe* fizetés után visszamaradt (pénz); ~*re menggun* fizetség; *jui* ~*re* lányát férjhez adja;

bubu- adat, kölcsön adat; házasságba adat, kiházásít

bubu baba akadozva beszél

buburše- nem képes megfogni, mellényúl

bubuyen dadogó

buca anyajuh

buce- > *bude-* meghal; ~*me suseme* életre halálra menekül; ~ *re weile* halálbüntetés; ~ *weilengge* halált érdemlő; ~ *rakô nimeku* nem halálos betegség, *gidabufi* ~*cere* legyőzve meghal; *golofi* ~*re* ijedteben meghal; *fasime* ~*re* felakasztja magát;

bucebu- hagyja meghalni

bucehengge halott, meghalt; kivégzett (szitokszó)

bucehôn > *buceshôn* elhalványulva, halálsápadtan

buceli meghaltak szelleme, kísértet; ~ *bene-* betegségsszellemet áldozattal kiengesztel; ~ *dakbahabi* a szellem megjelenit; ~ *dosika* a betegségsszellem megszállta a médiumot.

buceshôn halálsápadtan, elsápadva; halálra válva

bucetei mindhalálig, halált megvető; életveszélyesen

bucetele halálig; mindhalálig

buceten a végsőkig, mindvégig.

bucile- > *bucule-*, *bukule-* a fejfedő karimáját lehajtja

bucilebu- lehajtat

bucileku asszonyok téli sapkája a fülekre lehajtható karimával

bucin a nyugati tengertől származó, hosszúfarkú szarvasszerű mitikus állat

bucule- > *bucile-*, *bukule-* a fejfedő karimáját lehajtja

buda főtt rizs; gabonakása; étkezés; fogás, (terített) asztal; ~ *arara hōsun* szakács; ~ *dagila-* ételt készít; ~

nimeku sárgaság; ~ *-i boo* konyha; ~ *-i da* séf; ~ *-i erin* étkezési idő; ~ *-i muke* rizsleves; ~ *muke waliya-* rizslevest szertartásosan széthinteni; ~ *-i niyalma* szakács; *monggo* ~ húsos kása;

budai vászonzsák; kéregető szerzetesek vászonzsákja; ~ *hōwasan* szerzetes.

budala a Potala palota

budala- rizst enni; étkezni

bude- > *buce-* meghal; ~ *-re weile* halált érdemlő gonosztett; halálos bűn

budisu fa neve bodisu buddha fa??

buduhu vad tea;? repülő hal; ~ *moo* indigó cserje > *wence*; ~ *nimaha* csíkkal, kövicsík

budukan kissé buta, butuska; haszontalan, hasznavehetetlen

budun > *butôn* buta, gyenge; meg nem felelő; butaság; ~ *uhuken* gyenge, nem kielégítő (osztályozásnál); *beikuwen de* ~ fagyban meg nem felelő; ~ *eberi* nem kielégítő, hiányos; ~ *daifu* inkopetens orvos.

budurhōna ürömfű, sos talajon növő steppei fű

bufaliya- visszavon; elvitat

bufuyen nehezen beszélő, beszédhibás; gögicsélő; > *bubuyen*

buge > *buhe* porc; gyenge csont; ~ *monggon* légcső; ~ *muke* indigó; ~ *yasa* lovak szembetegsége

bugô > *buhô* szarvas

buha bika; ~ *gurgu* bivaly; ~ *singgeri* vakondok; ~ *uihe beri* vadbivalyszarvval erősített íj

buhe > *buge* indigó; ~ *muke* indigófestéklé

buheliye- befed, beburkol, körülfog; feletttest megcsal, megvezet; felettes háta mögött cselekszik

buheliyebu- beburkoltat.; elfedtet

buheliyen borító, boríték; burok; > *uhun* csomag, batyú

buhere ?jégmadár; vöröscsőrű, ?fehérszakú kormorán

buherecuke gyanús; ~ *gebu* gyanús név

buhi comb, öl; szarvasbőr; bőr, szörme; ~ *adame te-* keresztbe tett lábbal ül; ~ *ara-* féltérdén térdel; ~ *de tebu-* ölben ül; ~ *gōlha* szarvasbőr csizma; ~ *-i šošonggo mahala* rojtos szarvasbőr sapka;

buhiye- gyanít, gyanúsít, vélekedik, találgat, kitalál

buhiyebu- gyanúsít; gyanúsíttat, gyanúsítva lesz

buiyecun gyanú, vélekedés, feltevés

buiyembu- találgattat, kitaláltat

buiyen kitalálás, rájövés

buiyendu-, buiyenu- együtt gyanúsítanak; egymásban kételkednek

buhō szarvas / mong.; *~i sukō* szarvasbőr, szarvasbőr takaró; *ayan* ~mandzsúriai vapiti szarvas; *gi* ~ kis dámszarvas; *jolo* ~ szarvasünő; *mafula* ~ erős szarvas; *oron* ~ rénszarvas; *suwa* ~ dámszarvas; *šolonggo* ~ vezér szarvasbika; *uncehen golmin* ~ dávidszarvas.

buhōngge szarvasos, szarvassal díszített

buja- tetszhalálból felébredni, életre kelni

bujaka kísértet

bujan erdő;

bujantu erdei, erdőhöz tartozó; *~ ulhōma* fácán fajta

bujengge tartományi kincstárnok

bujihila- magában mérgelődik; csendben feldühödik, felhúzza magát

buju- főz

buju baja számtalan; száz millió billió

bujubu- főzet

bujuhengge főtt

bujun százezer

bujuri szarvasfejű, sárkánytestű mesebeli állat

buka > *kōca*; juh; kos; ürü; *~honin* kos

bukari Kunlun hegyi, négyszarvú koshoz hasonló, emberevő, mesebeli állat

bukda- összehajt; hajlít, görbít; összehajtogat (ruhát, takarót); meghajlít; elnyom, megbánt; anyagi veszteséget szenved; a jogot elferdíti; *gala* ~ könyököt hajlít

bukdabu- meghajoltat; összehajtat; meggörbít; elnyomatik; legyőzetik; kétértelműen beszél, eltitkol

bukdala- kissé meghajlít, kissé összehajtogat

bukdalin ránc, hajtság; hátizsák, batyú

bukdambu- görbít; görbévé tesz

bukdan görbület, ránc, összehajtogatott dolog, harmónika módjára hajtogatott papír

bukdangga ráncolt, görbített, behajlított

bukdari összehajtogatott irat, jelentés

bukdarun dolgozatot tartalmazó behajlított ívpípir

bukdaša- nyom, lenyom; lovat betör, belovagol.

bukdašhōn kissé görbe, meggörbített

bukdu bakda ferdén, féloldalasan járó; merev lábú

bukduhun magaslat, domb

bukdun > *bekdun* adósság, tartozás, kölcsön

bukershōn > *bokirshōn* megmerevedett, merev, béna

bukōn juhfajta

bukōri alin hegy a Čang-pe-šan keleti részében

buksa tisztás; szabad terület; száraz rész pocsolyás, vizenyős helyen; learatott szántón a leégetett részek; sziklák közti sík terület; ~ *buksa* ua. (meghatározható lenne úgy is: a közvetlen környezettől eltérően sima, szabad terület?)

buksi- lesben áll, leselkedik; ~*ha coohai enduri* lesen lévő csapatok istene, a 8. a 84 évisten közül

buksibu- lehelyet elfoglaltat

buksin les, lesállás

buksina- lesbe vonul, leshelyet foglal el

buksindu- együtt lesen van

buksu a farcsont két oldala; a keresztcsont alsó része; ~ *buksu* szomorú, gondterhelt

buksuri bizonytalan, kétséges, kusza, homályos

buksurila- elrejtőzik, rejtve marad, visszahúzódik; visszatartja magát

bukta- megmerevedik a nyaka

buktali- felhalmoz

buktan halom; csomó; ~ *buktan* halmokban, halmonként, csomónként; *boihon* ~ földcsomó, göröngy

buktu púpos, púp; testi fogyatékos

buktulin iszák, zseb

buku erős ember; birkozó

bukule- > *bucule-*, *bucile* lehajtja a kalap karimáját

bukuri > *bukōri* négyszarvú, lófarkú, karmos lábú saigaantilophoz hasonló mesebeli állat a Kuei san vidékén

bukōn saiga antilop, *antilopa caudata*

bukōri > *bukuri* négyszarvú, lófarkú, karmos lábú saiga antilophoz hasonló mesebeli állat a Kuei san vidékén; ~ *alin* hegycsúcs a Csang pai san hegységben, a mandzsúk szent hegye

bula tüske, tövis; vadon növény bogyós növény; ~ *hailan* növény neve; ~ *u hederebuhe* tövistől megszárt; ~ *ilha* bogáncs; ~ *sogi* spenót; ~ *suwa* tuskébozót; ~ *urangga moo* tuskés vutungfa; *ihan* ~ gledícia sinensis **növ.**

bula- ? megszur; ~ *ci ilha* orgonavirághoz hasonló tuskés sárgavirágú bokor **növ.**

bulahan sündisznótuskés, marhához hasonló emberevő mesebeli állat a Kuei san vidékén

bulangga tuskés, tövises; ~ *sogi* vadonnövény tuskés zöldség; ~ *soro* vad jujubabokor **növ.**

bulari tuskészerű; vörösfarkú, disznóhangú sünhöz hasonló mesebeli állat

bulca- lusta, lustálkodik, kerüli a munkát; ~ *yali* hús, izom a kézen és lábon

bulcakô lustaság, lusta

bulcakôsa- huzamosan lusta, lustálkodik; lustaságát szemére veti

bulcandu- együtt lustálkodnak

bulcata- munkát kerüli, lusta

bulci(n) > *bulji(n)* egyszínű, egyszerű

buldu(n) malac

bulduri fiatal vadkanhoz hasonló; ~ *gio* az északkeleti tengerpart felől Kínába bevándorló őzfajta **zoo**

bulduri- > *bulturi-* megbotlik, megbicsaklik (állatokról)

bulehen mandzsúriai darú, *grus viridirostris* > *Sanggiyan* ~, *yadana*, *enduhén*, *pelehen*, *silehen*, *sukduhen*, *šeyelhen*, *Senggehen*, *tejihe*; ~ *singsin* jóskönyv az élet hosszára; *yacin* ~ öregségtől megsötétült darú

bulehengge darvas

buleku tükör; kerek fémtükör; a szívet védő kerek fémveret a vérten; ~ *dobton* tükör tokja

bulekuše- tükröz; tükörbe néz; néz, megszemlél, megfigyel

bulen > *bulun*

bulentu- > *buluntu-*

buleri harsona, trombita > *ajige buren*, *laba*

bulga > *bulha* tarka; hímzett ruha

bulgiya- aranyoz, aranyfüsttel von be > *aisin iju-*

bulgiyen ~ *burgiyen*

bulha > *bulga* tarka; hímzett ruha; ~ *orho* orhideafajta, *spiranthos australis*; *alha* ~ tarkabarka

bulgangga tarkával bíró, tarkás; ~ *moo* a Csung nan san hegységben növény, vörös és zöld levelű fa **növ.**

bulhacan tarkaság; ~ *ulhōma* a fácán egyik neve > *gabišara*

bulhō- folyadék feljön, felszökik, kibugyog, kiárad; kiokád, kiforr; ~ *me nime-* okád, hány

bulhōri forrásszerű; ~ *omo* tó neve Čang-pai-šan keleti részében, a *bukōri* hegyen

buli- vizet felszív és kienged mint a halak

buli butu sértő beszéd; kellemetlen hang; jelentéktelen dolog

buling mereven nézve; ~ *se-* bámézkodva

bulinja-, *bulinje-* körülnéz, bámul, rámered

buliya- szürcsöl; rágatlanul lenyel

buljan daganat, kinövés, elhegesedés

buljana- kinövés képződik; elhegesedik; egyenetlenül hegesedik

bulji(n) > *bulci(n)* egyszínű; ~ *yacin* tiszta fekete

bultahōn > *bultari*, *bultahōri* kiguvadó szemű; előreugró, feltűnő; ~ *tucinjihe* dagadt

bultahōri > *bultahōn*, *bultari* kiguvadó szemű; előreugró; feltűnő

bultari > *bultahōn, bultahōri* kiguvadó szemű; előreugró; feltűnő

bulturi- > *bulduri-* megbotlik, megbicsaklik

bulu- szénát, gabonát, nádat kazalba rak,

buluka, buluka(n) langyos

bulun halom, kazal; kerékagy

buluna- elbújik, elrejtőzik

buluntu- haragszik, megsértődik; párosodik (kígyókról)

bumbuku rügy

bumbulca- felfúvódik, feldagad

bumbuli kerek zablisztsütemény

bunai > *bujun* százezer

bunasu sárgabarackhoz hasonló gyümölcs neve. **K**

buncuhôn langyos; borús ég, langyos idő

bung bung kagyló kürtök hangja

bunggi- ajándéku küld, ajándékoz

bunggibu- ajándékot küldet, ajándékoztat

bunggihangge > *buji unggihengge* a küldött ajándék

bungjan púp, púpos; felhúzott vállú

bungjana- púpossá, felhúzott vállúvá válik

bungna-, bungne- megsért, igazságtalanul, jogtalanul bánik; elnyom, megerőszakol; eltitkol

bunjiha veréb; > *fiyasha cecike, jeleme cecike, jingjara cecike*

bur se- kibuggyan, kibugyog, kiömlik, kiárad;

bur bar se- nagyon sok; elkeveredve, összevisszaságban van; sokoldalú

bur bur se- kibuggyanó, felforr; kipukkad; összevissza, zavaros

bura- önt, kiönt, öntöz, benedvesít; szeszpárlatot készít; ordít mint a számár;

buraki por ; ~ *de umiyaha* délibáb; ~ *toron* felkavart por

burakiša- a szél felzavarja a port; porzik

buran taran fejvesztetten; viszály; rendetlenség

buranggiya- fél puhára főz

buraša- szél felkavar (port, havat)

burde- kagylókürtöt fúj

burdenu- együtt fujják a kürtöt

buren trngeri kagyló, amelyet kagylókürtként használnak; ~ *umiyaha* csiga; *ihan* ~ nagy kagylókürt

burene- hámlani; a föld szárazságtól kicserepesedik

burga(n) > *burha* fűzfa; fűz vessző; forró gőz ~ *furgi* vesszőnyaláb (a part megerősítéséhez)

burgambu- felszáll (mint a füst)

burgala- gőzölög

burgasu fűzfa; ~ *notho* fűzkéreg

burgaša- > *burguša-* gőzölög, felforr; felszáll, felemelkedik (gőz, füst); ~-*me niyamniya-* lóhátról ijjal vadászik;

burgatu legelőkkal bíró, legelő

burgi- félelembbe, rendetlenségbe kerül; összezavarodik

burgibu- összezavar; rendetlenséget csinál

burgin rendetlenség, zavar, zavarosban halászás > *urgiyen*; szélroham > *nergin*; nyeregkápa > *burgiyen*

burgin bargin fejvesztett sietségben

burgindu- > *burginu-* együtt összezavarodnak, zavarba kerülnek

burginu- > *burgindu-* együtt összevisszaságba, zavarodottságba kerülnek

burgisa- nyugtalan, félénk; pánikba esik; kiabál

burgiyele- fogja a nyeregkápát

burgiyen nyeregkápa, nyeregtakaró; valaminek külseje, külső fele (prémköntös); fukar

burguša > *burgaša*- felforr, felszáll, felemelkedik (gőz, füst)

burha > *burga* fűzfa; fűz vessző; forró gőz; ~ *hunio* fűz vesszőből font vödörforma tartó

burhošo- ellentmond, vitat

huri- befed, bevon, áthúz valamivel; eltakar; eltitkol; ~ *-re šugin* fedőlak; *tungken ~-re faksi* dobkészítő

buribu- befedet, bevonat, áthúzat valamivel; befedetik, áthúzatik, bevonatik; vízben elmerül, megfullad.

burkai személynév

burki- eltemet > *somi-, ukambu-, umbu-*;

burla- > *burula-* menekül

burlu > *burulu* tarka ló

burtei teljesen, általában > *biretei*

buru- elsötétít; eltakar, beburkol

buru ide oda

buru bara zavaros, elmosódott

burubu- eltakartat, eltüntet; elhomályosít, elsötétít; meghal (fejedelmeknél)

buru butu homályban, titokban

buruhun sötét, homályos; komor

burula- menekül

burulabu- menekülésre kényszerít; elmenekít

burulandu- együtt menekül

burulanu- együtt menekül

burulu szürke, deres (lőszín) mong.

busa > *pusa* Buddha

busaja- > *busala-* kiüt, kiszúr (szemet)

busala- > *busaja-* szemet kiüt, kiszúr

busanggiya- elveszett dolgokat megkeres, felszed

busca- > *busaja-* szemet kiüt, kistzúr

buse megerősített helység, erősség, vár; **K**; ~ *da* a > *joktonda* nevű vad főzeléknövény gyökere **N** > *busumda*

busehe ilha a > *busumda* nevű gyökérgumóból kinövő vörös virág neve **N**

buseli > *puseli* bolt, árusító bódé **K**

busere- illetlenkedik, homoszekszuálisan tevékenykedik, fajtalanokodik; ~-*re baita* homoszekszualitás; ~-*re de amuran* homoszekszuális; ~-*re ildun de* fordított esetben; ~-*me yabure* homoszekszuálisan viselkedik; *amargi de* ~ anális szekszet üz. **PC ! [nem tudom lehet-e így megadni a jelentéseket? Tud valaki jobbat?]**

busereku az aki illetlenkedik; csirkefogó; homokos **PC ?**

bushe hólyag, vízhólyag, buborék (forrásban lévő vízben)

bushene- hólyagok, buborékok keletkeznek

busu busu nagyon finoman, gyengéden; ~ ~ *aga-* esik, zuhog az eső

busubu- > *bušubu-* az állapot rosszabbodik, visszaesés van

busumda liliumszerű hagymás növény > *joktonda* **N**

buša több

bušakan valamivel több

bušubu- > *busubu-* az állapot rosszabbodik, visszaesés van

bušuhun fukar, kicsinyes; fukar ember

bušuku kisgyermeket és háziállatokat felfaló kísértet; rókaszellem; ~ *dondon* moly, éjszakai pillangó; ~ *yemji* hegyi szellemek, kísértetek

bušukude- szellemtől megszállotként viselkedik

bušukula- sorsot vet

bušukule- szellemként megjelenik, kísért

buta > megművelt föld, vetés; *usin* ~ földművelés

buta- vadászik, halászik, zsákmányol; ~-*ha* ~-*ra niyalma* csapdázó ember, vadász; *hibsu* ~-*ra niyalma* mézgyűjtő ember;

butabu- vadásztat, zsákmányoltat

butalin fémnyílhegy tülke, hüvelye

butan halan sajnós, a megbánás felkiáltása; ~ *halan akō* sajnálkozás nélkül

butana- vadászni, halászni megy

butemji > *butumji* álnok, ravsz; rosszindulatú; titokban, rejtve; ~*haksan* álnok és veszélyes

buten alsó vége valaminek; hegy lába; szegély; *abkai* ~ láthatár

butere- alsó végén van, szegélyez; ~-*me yabu-* a hegy láb mentén megy

buteri titkosan, elrejtve

butha halászat, vadászat; zsákmány

butha- vadászik, állatot fog, halászik, zsákmányol

buthasi halász, vadász

buthaša- lelkesen zsákmányol, vadászik

buthašabu- szorgalmasan vadásztat, zsákmányoltat

butōn > *butun* nagy boroskancsó; téli álom

butu rejtett, láthatatlan, titkos; ~ *gecuheri* aranyszál nélküli sárkánymintás brokát~ *hólha* titkos tolvaj; ~ *sejen* zárt rabszállító kocs; *buru* ~*i de* titokban;

butu- télen elrejtőzik és megdermed; téli álmat alszik

butui titkosan, rejtve; elrejtett; *buhiyere* ~ *gisun* pletyka

butuken félig rejtve, kissé titkosan

butule- eldugaszol, betöm, becsuk, elfalaz; bezáródik, beheged; titkolózik

butulebu- eldugaszoltat, betömet, elzárat; betömetetik, elzárattatik

butumju > *butemji* álnok, ravsz; rosszindulatú; titokban, rejtve

butun > *butōn* téli álom, téli dermedtség; nagy boroskancsó

buturi lázkiütés; rizsbor élesztője; rejtett helyről előjövő

buturina- lázkiütést kap

butōn > *butun* téltől megdermedt rovarok

buya kicsi, gyenge, csekély, lesajnált;~ *beye* csekélységem; ~ *fujin* mellékeleség, ágyas; ~ *julen* elbeszélés, regény; ~ *niyalma* átlagember, kisember; ~ *urse* a kisemberek, a tömeg (*ambasa saisa* ellentéte)

buyakasi csekélység; jelentéktelen

buyara- kicsi, csekély; csekélységekkel, kicsiségekkel foglalkozik

buyarame kicsi, kicsinyes; egyenként; összekeverve; különböző

buyasi kicsinyes; jelentéktelen; ~ *gurun* jelentéktelen alávetett ország

buye- kíván, vágyzik, szeret; gerjed; örömmel csinál vmit.

buyebu- megkívántat, vágyakozóvá tesz

buyecuke kívánatos, szeretetreméltó, bájos, szeretett

buyecun vágy, kívánság

buyen vágy, gerjedelem; öröm; *ninggun* ~ a hat vágy; ~ *cihai*, ~ *cisun* vágyakozó és kívánó

buyendu- > *buyenu-* egymást szeretik, szerelmesek egymásba

buyenu- > *buyendu-* egymást szeretik, szerelmesek egymásba

buyenin hajlam, vérmérséklet, tehetség; törekvés

buyeri jujuba szerű gyümölcs neve **N**

buyerse- erősen vágyik, kívánczik; törökedik vmire

C.

ca ideg; ín > *sube*, *sube* ~; sátorrúd, kitámasztó cövek; ~ *deo* sötétvörös teabab > *caidu*; ~ *mangga* makacs, önféjű **K**

ca- fog; felegyenesít, felállít (sátrat, hidat) ; (íjat) feszít; túllő a célon; makrancoskodik, csökönyösködik; ~ *hai* elmozdíthatatlan; ~ *me gece-* keményre fagy; ~ *ka* cél fölé lőtt; ~ *ra faksi* sátorkészítő.

cab se- meggondolatlanul, vakon

cabdara > *cabdari* fehér sörényű és farkú sárga vagy vörösbarna ló; juhszerű mesebeli állat fekete fejjel és vörös üstökkel.

cabdari > *cabdara* fehér sörényű és farkú vörösbarna vagy sárga ló

cabgan egészen fehér; ~ *suru* keselyfehér ló (színhányos, rózsaszín bőrű) / mong.

cabi bőr az állatok combjai közt; hónalj; mellről és hasról származó szőrme

cabiha fa úszó a horog kötélén

cabsi- pártfogásba venni

cabu- megfeszített, felegyenesített, felállítat

cacarakô tatár sáska **Z**

cacari sátor; ~ *boo* négyszegletes sátor, kunyhó. / mong

cacihya- csepeg, folyik belőle a víz

cacu- > *cacure-* hint, szétszór, folyat, áldozati italt hint szét

cacubu- hintet, szétszórát; italáldozatot hozat

cacun hintés; > *acun* így vagy úgy; összevissza, bizonytalan

cacura- lármáz, randaliroz

cacure- > *cacu-* hint, szétszór, folyat, áldozati italt hint szét

cada- összeköt

cadabu- összeköttet, egybecsavar

cadari harcosok kasztja <*ksátria*

cafur cifur se- mohón elnyel; lecsúszik az étel

cagan fehér; papír, írás, könyv; üzlet, megbízatás; ~ *han* az orosz cár/ mong.

cagatu fehérrel bíró; ~ *ulhóma* ezüsthátán

cahan tejfel

cahara övön hordható vizeskulacs.

0

caharna- kiizzad ; ~-*ha* a ló takonyt izzadot az orrából

cahi buzgón, elsietve

cahi- leválaszt

cahin rekesz, szakasz; tároló, gabonahombár; kútakna boronafalerősítése; ~ -*i usin* 9 részre osztott szántó föld, amelyet a régi Kínában nyolc család közösen művelt, közösségi szántó föld **K**

cahô pletykázó, rágalmazó asszony

cahôda- > *cahôša-* pletykál, nyelvel; rágalmaz

cahôsa- > *cahôda-* buzgón pletykál, nyelvel, rágalmaz

cai tea, teafű; ~ *da* a császár teafőzője; ~ *i nenden ilha* a 11. hónapban vörösén virágzó *cameliasasanpua*; *sira* ~ teaeszencia; *sun i* ~ tejes tea; *turi* ~ babtea, vadonnövőbabszerű növény leveléből készült tea; /mong. **K** **N**

caida erős tea, teaeszencia

caidu > *ca deo* sötétvörös bab, amiből teát főztek

caise > *caisi* hajtű, hajcsatt; fésű; kerek kétszersült sütemény **K**

caisi > *caise* hajtű, hajcsatt; fésű; kerek kétszersült sütemény **K**

cak se- erős, rendíthetetlen; szoros, erőszakos, szigorú; ~ ~ *se-* kibírhatatlan fájdalmat szenved; csettint

cakcahôn hajlíthatatlan, rendületlen; *angga* ~ *morin* keményszájú ló

cakcin tíz milliárd, tízezer millió

cakilgatu villámos; ~ *kuluk* ló, amelynek cobszöre cikcacos rajzolatú

cakiri félig főtt v. sült; fehér szőrökkel tarkázott coboly- vagy mormota szőrme; ~ *damin* fehérfoltos keselyűfajta (*Lämmergeier*) fajta; ~ *songkon* fehérfoltos sólyomfajta; ~ *morin* deres, almásderes ló. **Z**

cakja- megkérgesedik, kemény kéreg képződik; ~ *-kabi* a hó felső rétege keményre fagyott; ~ *-me gece-* fagyott kérget kap; > *came gece-*

cakô fehérnyakú madár v. kutya

cakôha > *kaksaha* fehér tarka szarka

cakôlu ~ *cecike* fehérnyakú és bóbitájú kismadár; ~ *honggon cecike* halványsárga fejű, fehérfoltos nyakú kismadár; ~ *kionguhe* fukieni mainah madár ~ *kurehu* fehérfejű harkály **Z Z Z**

cakôlun fehérnyakú holló vagy varjú **Z**

cakôlutu cecike fehérfejű feketefoltos kismadár **Z**

cakôran fekete-fehér törzsű nyírfa; *wangga* ~ *moo* szantálfa **N**

cakôri hiyan a szantálfa füstölő **N**

caksaha > *saksaha*, *kaksaha* szarka

caksa- > *caksi-* zörög, zakatol, kattog, csattog, tapsol; vibrál, csámcsog; cintányért ver; dicsér; csontjait fájlalja

caksi- > *caksa-* zörög, zakatol, ksttog, csattog; tapsol; vibrál; cintányért ver; csámcsog; tetszést nyilvánít, dicsér; csontjait fájlalja; ~ *-me guwembu-* réztányért ver.

caksida- zörget, csattogtat, tapsoltat, vibráltat

caksikô kis cintányér, cimbalom

cala > *cargi* ott; előtt, kívül; azonkívül; túlfelől

cala- téved, csalódik

calabu- megtéveszt, csal; átvág

calabun tévedés; hiba; ~ *akô* hibátlan

calahari > *calgari* könnyelmű; rendetlen; lusta

calana- tévedés áldozatává válik , megcsalatik

calcin olvadáskor a jég felett álló víz

calfa > *fulgiyan alan* még ki nem száradt, vörös nyírfakéreg

calgabun zavar; aljasság; felfordultság, makrancosság

calgari > *calhari* könnyelmű, könnyűvérű; lusta, hiányos; nyílt, távoli; ~ *mudaliyan* elhajló, nem célravezető

calgi- kiönt, túlfolyik; hullám a partra verődik;

calgibu- kiöntet, túlfolyat;

calgin > *calhin* hullámtörés; túlfolyás, kiöntés; tömör, erős jég; torkolat, lefolyás; folyópart

calgísa- kiönteni; folytani

calhari > *calgari* könnyelmű, könnyűvérű, hiányos; nyílt, távoli

calhin > *calgin* hullámtörés; tömör, erős jég; torkolat, lefolyás; folyópart

cali- elfárad; fáradtságtól összeesik; megfog, megkapaszkodik; megtámad

calihôn verébhez hasonló vörösfejű madár **Z**

caliyan élelmiszerben és ezüstben kirótt adó **K** *ciyaliyang*

caliyangga fizetéssel, bérrel ellátott; ~ *śusai* fizetési tudós

caliyasi adóhivatalnok

calmahôn > *calmari gurgu* nyúlszerű mesebeli állat, madárcsőrrel, bagolyszemmel, kígyófarokkal, alvást tetet ha embert lát

calmari gurgu > *calmahōn* nyúlszerű mesebeli állat, madárcsőrrel, bagolyszemmel, kígyófarokkal, alvást tetet ha embert lát

calu gabonaraktár, hombár; ~*i sunto* ótvékányi ürmérték

calungga a gabonaraktárhoz tartozó, szubvencionált; tizenhat vékányi ürmérték; ~ *bele* tárolt rizs vagy más gabona

camangga nyakas; akaratos; makacs, kuszált; bonyolult

camanggada- akadályoz; összekuszál, bonyolulttá tesz

camci mellény, alsónemű

camda szekrény, bőrönd; a föld kigőzölgése

came gece- > *cakjame gece-* keményre fagy

camhan diadalív, feldíszített kapu

camhari feliratos kő; határkő; *ebubure* ~ bejáratnál állólóról leszállást könnyítő és arra figyelmeztető kő

camhata foltos, tarka

camji > *camci* mellény, alsónemű

camna- az elmenekült vadat befogja; az elejtett zýákmányt összeszed

camtu- leereszt, elengedi magát

can tál, üst, mélyedés; kis cintányér, szemlélődés, meditáció; ~ *angga* nyitott szájjal; ~ *fori-* riaszt; ~ *o* az asszony a holdban; ~ *nimaha* (Drachenleberfisch)száritott hal **Z**; ~ *ši* Djánamester, szerzetesek udvarias megszólítása; ~ *tang* meditációs csarnok; ~ *te-* meditálni; ~ *wakšan* békafajta, varangy **Z**

cananggi tegnapelőtt, múltkor

cang > *bolorikten* ősszel a császár által az ősök szellemének hozott áldozat; illatos bor; fa és hal neve; ~ *ban* Hoppmester; ~ *cang* harangok hangja; fa neve; ~ *cing* harangok hangja; ~ *cu* averrhoa carambola bokor; ~ *gan* az udvar rezidenciája; ~ *geng* esthajnalcsillag; ~ *ho* ég kapuja; ~ *se-* kemény, élesen csengeni; ~ *se mangga* nagyon kemény, kőkemény; ~ *wen* hivatal neve **N** **K** **Z**

cangga réz nyakkarikán, torquesen hordott apró gong; ~ *morin* fehérpofájú ló

canggala- > *canggali-* elfárad, kimerül

canggali- > *canggala-* elfárad, elgyengül

canggali gyenge, fáradékony

canggi > *teile* csak, egyedül; teljesen, egyáltalán

canggir > *cangkir* foltos, tűzött (állatszínnev); ~ *niongniyaha* lúdfajta **Z**

canggiyabu- megvilágítja, megmagyarázza valaminek az értelmét

cangka > *cara* túlment a célon; fehér ló, rózsaszín szemhéjjal és pofával, keselyfehér ló.

cangka- > *tangka-* sekély vízben halakat kődobálással zsákmányol

cangkai mint régebben

cangkir > *canggir* foltos, tűzött (állatszínnev); ~ *niongniyaha* lúdfajta **Z**

canjura- felemelt, összetett kézzel köszönt, elbúcsúzik

canjurabu- üdvözöltet, köszöntet

cao seme egyenesen előre, toronyiránt

car ~ *se-* ó jaj!; nagy fájdalmat érez; siet, heveskedik; ~ *cir* a sülő hús sercegése; ó jaj!

cara > *cangka* keselyfehér ló rózsaszín szemhéjakkal és pofával; lábas fémtál v. üst; ~ *aniya* előző előtti év; ~ *ihan* fején vöröses foltos szarvasmarha; ~ *moro* lábas edény.

carana- > *carna-*, *lempine-* bőre, körme, haja fehér foltossá válik, megfoltosodik

carcan se- rikácsol

carcana- > *carcina-* megdermed; megfagy; begyógyul

carcina- > *carcana-* megdermed; megfagy; begyógyul

cargi távolabi, túloldali; utána következő; ~ *aniya* a jövő utáni év, ~ *biya* jövő utáni hónap; ~ *jalan* a túlvilág

cargi- robban

cargici a túloldalról, odaátról

cargide túlnan, odaát

cargilakô tűzijáték, rakéta

carjida- kasztanyettez

carki kasztanyett

carki- összeüt, csattogtat; mutál

carkida- a kasztanyetet csattogtatja

carna- > *carana-*, *lempine-* bőre, körme, haja fehér foltossá válik, megfoltosodik

carnaha szeplő, folt a bőrön

caru- főz; olajban, zsiradékban kisüt

carubu- főzet, olajban, zsiradékban kisüttet

carur se- zsírtól fényes

cas seme véletlenül, körülbelül

cashôla- hátat fordítat; ellenkezik, ellentmondtat; hütlen; hálátlan

cashôn hátat fordítva; hátulról, elfordulva, hátrafelé, hátramenetben; ellenkező; ~ *edun* hátszél

casi oldalról, a másik oldal felé, odafelé; előre; elfelé; ~ *akô ebsi akô* se előre se hátra

casiba ilha Mongóliában növény fehér virág neve **N**

casikan kicsit oldalvást; kissé odébb; >*tuttusi oso-*

cata ezer billió

ce űk (*i* 3. személyű névmás többese); császári irat aranyozott vagy sárga papíron; írásos válssz. **K**

cebke a bokacsont lapos oldala; ~ *cabka* válogatósan, étvágytalanul eszik

cece vékony selyemszövet, mellyel a lámpásokat vonják be, géz >*ša*; ~ *dardan* selyemgéz fajta; ~ *gecuheri* sárkánymintás selyemgéz; ~ *undurakô* vékony selyemszövet fajta. **K**

cececuke ~ *cecercuke* felfúvódott; dühös, haragos

cecercuke ~ *cececuke* haragos, dühös; felfúvódott

cecere- erősen megszorít; átfog, átkarol; íjat erőlködve feszít

ceceri mintázatlan nyersselyem; ~ *šóšontu* régtől ókori sapkafajta

cecerše- haragtól, erőlködésről reszket; íjat erőlködve feszít; erősen feszít;;

cecihe > *cecike* kis madár, énekes madár; ~ *fulgiyeku* madársíp; ~ *mimi* főzeléknövény neve.; *calhôn* ~ vörösfejű madár; *fiyašha* ~ veréb; *gôlin* ~ aranymálinkó; *hailun* ~ jégmadár; *saman* ~ pacsirta; *ulgiyan* ~ Wiederhopf **N** **Z**

cecike > *cecihe* kismadár, énekes madár; ~ *bocoi šošonggo* ókori fejfedő fajta, ~ *fulgiyeku* madársíp; ~ *mimi* főzeléknövény neve.; *calhôn* ~ vörösfejű madár; *fiyašha* ~ veréb; *gôlin* ~ aranymálinkó; *hailun* ~ jégmadár; *saman* ~ pacsirta; *ulgiyan* ~ Wiederhopf **N** **Z**

cecikele- íjazáskor hüvelyk és mutatóujjával fogja a nyíl végét

cecikengge madárhoz tartozó; madaras; ~ *fiyen* szépségtapaszs madártollból

cehun émelygés, gyomorgörcs; szorongató érzés a mellben

cejehen evező fajta, (keresztléc a hajó húzókötelén)

cejeleku gallér, gallér felerősítése

cejen a mell domborulata; ~ *ana*- kidülleszt a mellét; ~ *aname yabu*- magasan hordja az orrát; ~ *anamelijan* kissé nagyképű; ~ *i šurden* a mell előtt végzett fegyveres pantomim mozdulat; ~ *telebu*- fáj a melle

cekcehun > *cekjehun* széles mellkasú és vállú

cekceri kis fém fazék, kis lábas

cekcihiyan kis háromláb

ceke rövid vadbőr zeke (kabát); játékszerű szolgáló bokacsont füle v. foka

cekemu finom selyem, japán atlaszselyem

cekjehun > *cekcehun* széles mellkasú és vállú

ceku hinta

cekude- hintáz

cekule- hintáz

cele- padlót kövez; collstokkal mér; utazástól kifárad

celebu- méret; köveztet; utazástól kifáraszt

celehe malomkő, csiszolókorong

celehen utcakövezet; a trónsarnok emelvénye

celeku mérőrud, collstok

celheri pitvar, tornác; kikövezett előcsarnok hivatalok előtt

celin szalag, szíj, a csizmaszár felerősítésére a nadrághoz

celmen gyapjúkendő, vastag, durva bársony

celmeri karcsú, sudár

celmerje- kiterít, kiterjeszt, lelóg

cen felhalmozott por; nyolc tized **K** ~ *gasha* madár neve **Z**; ~ *hiyang* *aquilaria agalocha* Roxb. **N**; ~ *hiang boco* sötétsárga; ~ *su hiyan* aloefából készült füstölő; ~ *ze tubihe* narancs.

cencile- > *cincila-* megfigyel, kutat

cende- megvizsgál, megkísérel, kipróbál

cendebu-, megvizsgáltat, megkíséreltet, kipróbáltat

cendendu- együtt vizsgál, együtt próbál

cendenu-, együtt vizsgál; együtt kísérel

cendeku vizsgáló

cendekuše- megkísérel; kihallgat, nyomoz

cene pütközsdírozsa > *šedan ilha*

ceng segédhivatalnok, helyettes, vikárius; rekettyefűz **N**; ~ *huwang enduri* a városfalak és védművek istene **K**

cenghiyang, cengsiyang miniszter, kancellár **K**

cengme, cengmu tibeti gyapjúszővet; daróc, cserge.

ceni ti (többes második személy)

ceningge az övék

cense, cenze édes narancs

cerguwe, cerhuwe halikra, kaviár; ~ *waliya-* ívik

cerhuwene- körömdaganat képződik

ceri selyemháló, erős selyemgéz.; ~ *suje* selyemgéz fajta;

ceringge selyemgézhez hasonló; ~ *ilha* délen növény pirosvirágú növény neve **N**

cerki hangszer neve **K**

cese jegyzék;

ci -ból,-ből (elativus jele); ötfős katonai egység > *si*; firmisz; láb mint mértékegység; mondatokat, szakaszokat elválasztó hézag; ~ *bi jioi bi* ő tisztelettudó és figyelmes; *ci dan* a kitajok; ~ *julgeci ebsi* ókortól fogva; *nenehe* ~ régebb óta;

cib hangutánzószó: csend, nyugalom; ~ *cab* ünnepi csend; ~ *se-* hangtalan, csndben eltűnik mint a kilőtt nyíl; ~ ~ *se-* csndben van, meghúzza magát; ~ *gukubun* halottrti csnd, nirvána;

cibahaci buddhista apáca

cibiha csapatokban repülő fehérnyakú varjú.

cibin fecske; ~ *hada* ~ sziklán fészkelő fecske ; *monggo* ~ apró mongol fecske; *yongga* ~ homoki fecske **N**

cibingga fecskéhez tartozó, fecskeszerű; ~ *kiongguhe* Schwalbenmainah **Z**

cibirgan fecskeféle madár vöröses fejjel és háttal

cibiri fecskeszerű; ~ *ilha* tavasz végén sárgán virágzó, a földön kúszó növény neve. **N**

cibse *cib se-* felszólító módja: hallgass! csend legyen!

cibse- hallgat, csendben van >*cib se-*

cibsen teljes csend, nyugalom; csendes; hallgató.

cibsengge nyugalmas, csendes, tartós, állandó, nyugodt

cibsi- sóhajtozik; panaszkodik, gyászol

cibsida- állandóan panaszkodik, sóhajtozik, gyászol

cibsin sóhajtozás; panaszkodás, gyász; halotti jelentés

cibsindu- > *cibsinu* együtt sóhajtozik, gyászol; együtt meggondol, elhatároz

cibsinu- > *cibsindu-* együtt sóhajtozik, gyászol; együtt meggondol, elhatároz.

cibsonggo fenséges nyugalom; csendes áldás vagy avatás; pompás; felséges; gazdag; egységes; észak, az ősök csarnokának jobb oldala.

cibtui többször, ismételten; háromszor megismételve

cibu- >*cubu-* akadályozva van, beszorul.

cibunu- együtt beszorulnak

cici goci bizontalan, ingadozó; félős

cidahōn sarkinyúl prémje; ~ *kurume* sarkinyúlprém kabát

ciduri niyehe kacsafajta **Z** [lásd lejjebb *cifuri niyehe!*]

cifa- bemázol, meszel, vakol

cifabu- vakoltat, mázoltat, meszeltet

cifaha(n) máz, vakolat; sár, iszap; piszok

cifahangga vakolatszerű, mázdzerű: ~ *aisin* aranymáz, aranyfüst

cife- köp, kiköp

cifele -köp, kiköp

cifeleku köpöcsésze; nyál

cifenggu nyál

cifun vám, adó; ~ *ara-* vámot vet ki; ~ *gai-* megvámol

cifuri niyehe csörgőréce (anas crecca) **Z** [1. fejebb ciduri n.!]]

cigalhari készséges

cige > *cihe* bolha, tetű

cigu az *ujen cooha booi*-nak a zászlósura/ kapitánya **K**

ciha(n) akarat; szívesen, önként; *sini* ~ szolgálatodra

cihai önkény; akarata szerint; vonzódásának engedve; tetszés szerint, önként, magától; ~ ~ szívesen, készségesen

cihakô nem szívesen, akarata ellenére, nem akarva; nem jól.

cihala- vágyakozik, törekszik vmire; akarata szerint cselekszik; szeret, kíván; hibát, hiányt megvizsgál; ~ - *hai* kedve szerint, önkényesen

cihalan akarat, kívánság, vágy

cihalša- forrón vágyakozik; akarata, kedve szerint cselekszik; valaki ellenére cselekszik.

cihan vágy, kívánság

cihangga önként, akarva, szívesen; kívánva

cihe > *cige* bolha, tetű

cihetei > *cikte* vadló, kulán (equus hemionus) > *bigan i losa* / mong. **Z**

cik pont, mondatvéget jelző köröcske; ~ *cak se-* sűg, suttog; ~ *se-* hirtelen, váratlan; ~ ~ *se-* aggódik, megindul, mehatódik; ~ ~ *seme gôni-* állandóan vmire gondol, (hirtelen vmire gondol)

cikeku túske, szilánk, szalmaszál, nádszál

cikeše- kissé sántít; lovát kíméli

ciki- nyílásba lyukba beleillik

cikiha illő, megfelelő

cikin perem, part; széle, pereme vminek; lejtő.

cikingge peremhez, parthoz tartozó

cikira- valaminek a szélét, peremét alkotja; oldalra hajol, dül

cikirakô nem illő, nem megfelelő.

cikirame a part mentében, oldalt

cikirhó mesebeli szarvasszerű, halszemű állat

cikiri fehér (csontos) nyíl aj; fehéres szemű ló vagy kutya; fehérrel tűzött prémű coboly; kutya fajta; pihe; ~ *dobohi* tűzött rókaprém; ~ *morin* tűzött szürke ló; ~ *niyehe* fehér foltos szemű és csőrű vadkacsa **Z**

cikirsa- szégyenlősködik; tartózkodóan, szégyenlősen viselkedik idős emberek előtt.

cikjala- csírázik

ciksi- megnő, kifejlődik; elér, megéri.

ciksin felnőtt, érett, férfikorban levő

cikta- megnövekszik; hozzánő

ciktan növekedés, kiterjedés; természet rendje, törvénye; az öt fő kötelesség; ~ *giyan* természeti törvény, szokásjog; *sunja* ~ az öt alapkötelesség (alávetettség): uralkodó – alattvaló, szülő – gyermek, férj – feleség, báty – öcs, barát – társ **K**

ciktara- megnövekszik; tehetősé, gazdaggá válik

ciktarabu- megnöveszt; tehetősé tesz, meggazdagít

ciktaraka érett, felnőtt; tehetős

cikte > *cihetei* vadló, kulán (equus hemionus) > *bigan i losa* / mong

cikten fatörzs, szár, nyél; támasz, pillér; rokonsági fok; tízes ciklus; ~ *meihen* kis tarka kígyó **Z**; *juwan* ~ A 60-as ciklus 10 törzse: *niwangniyan niohon*, *fulgiyan fulahōn*, *suwayan sohon*, *šanyan šahōn*, *sahaliyan sahaōn*.

ciktene- szárat hajt; a törzs mentén halad

ciktengge nyeles, nyéllal ellátott; ~ *teifun* a fiú gyászbotja az apja temetésén

cilba > *silba* azonos nevű, drusza

cilburi zablakarikába kötött hosszú szár, vezetékszár, *longue / mong.*

cilci- árad; duzzad, dagad

cilci(n) a lovak mirigydaganata; kelés; ~ *akô* tiszta világos beszéd, vmit világosan megbeszélve

cilcina- kelésessé lesz

cile- > *šugile-* lakkoz **K**

cilebu- > *sugilebu-* lakkoztat

cili- légzési nehézség lép fel; torkán akad a falat.

cilikô nehéz nyelés; túlzott jóllakottság

cilin > *kilin* csizma szíj, csizmakötő; egyszarvú

cilme > *celmen* gyapjúkendő, vastag, durva bársony

cimaha > *cimari* holnap, holnap

cimari > *cimaha* holnap, holnap; hajnal, reggel; 6 *mu*-nyi területmérték; ~ *buda* reggeli; ~ *erde* holnap reggel, korán reggel

cimaridari minden reggel, reggelente

cimarila- korán reggel van, hajnalodik

cimci ing, alsóruha

cime lazac féle hal, amely a keleti tengerben él és felúszik a folyókon. A hím neve >*niyekeje*, a nőstényé> *muhuru*

cimeke kis csont az állatok lábában (bokacsont v. lábujjpercc)

cimikô cumi, tejeskása etetésére szolgáló cumisüveg

cimilan pipa; állatcsalogató síp

cimkiša- étvágytalan

cin déli fekvésű; a középső rész, főrés, díszhely; a hátsó helyiség a templomokban, szentély; **K**; kiskócsag; rovar neve; **Z** ~ *wang* első osztályú császári herceg; ~ *-i boo* délfelé néző központi épület; ~ *-i duka* középső ajtó; ~ *-i ergi* főhely, díszhely; ~ *-i gama-* pártatlanul jár el; ~ *-i ibe-* egyenesen kilép; ~ *-i wasika* egyenesen lesett.

cincila- kikutat, megfigyel, megvizsgál.

cimcilabu- megfigyeltet, megvizsgáltat.

cincilan megfigyelés; kutatás; *gu i* ~ mozgatható csillagvizsgáló távcső

cindaha fehér nyúlszörme, sarki nyúl gereznája.

cindahan sarki niúl; ~ *cabi* havasi nyúl hasalji prémje

cing földmérték **K**; ~ *cang* csengő, csilingelő, az összetört jég és hasonló hangja; ~ *cing* csilingelő; ~ *ioi* hal neve **Z** **K**; ~ *ku muji* árpa **N** **K**; ~ *cang se-* ropog; ~ *se-* hirtelen történik, fellobban, (maga köré fog, bőségben van); ~ *cing se-* csilingel; ~ *seme banji-* igen jó körülmények közt él.

cingga- > *cingka-* teletöm; állati gereznákat kitöm; tartóket telít.

cinggelakô, cinggilakô > *cingiyalakô* fanyelvű, fa ütőjű harang; kézi csengő; csörgő

cinggin hároméves sertés

cinggiri > *cinjiri* madár eulabes religiosa, Atzel **Z**; ~ *se-* csilingel; ~ *ilha* lila harangvirág **N**

cinggiya(n) rövid; keskeny; behatárolt, szűk; szűkös; közeli; önző, kicsinyes.

cinggiyakan kissé rövid; kissé keskeny; kissé szűk; kissé önző, eléggé kicsinyes

cingiyalakô > *cingelakô, cinggilakô* fa ütőjű, fanyelvű harang; kézi csengő; csörgő

cingka- kitöm, megtölt; gereznát kitöm; tartályt megtölt; ~-*me yabu-* kimerülésig menni

cingkabu- .teletömet, kitömet, jóllakat

cingkai teletömött; teljesen; távoli, messziről; kiterjedt; különböző; fordított; meggondolatlan

cingkaša- teljesen megtölt; teljesen kitöm

cingne- felerősíti a nyíl hegyét a vesszőre

cinjiri madár neve eulabes religiosa, Atzel **Z**

cinuhôla- cinoberpirosra színezeni, festeni; vörös tussal írni; ~*fi* a császár cinoberecsetje; ~ *fi i* a császár kezéből, ~ *hoošan* vörös papiros

cinuhôn piros; piros festék, cinóber; ~ *sele* cinóberpiros festékekkel bevont vas.

cinurgan süvöltő, pirók a pintyek rendjéből (*pyrhula pyrhula*) **Z**

cio > *co, coo* lapát **K**; ~ *hiyang boco* zöldessárga festék > *soboro*; ~ *i ma* lovász, istálló-mester **K**

cir se- szakadatlan; egyenletes; vékonyan folyó; gyors.

cira kemény, erős; szűk; szín, külső; arc, arckifejezés; tekintély, tisztelet; szigorúság, komolyság; komoly,

szigorú, tiszteletet parancsoló; ~ *ara-* tettet, megjátsszik; ~ *elheken* nyugtalan, félős, kedvetlen; ~ *fehereke-* uralkodik az arckifejezésén; ~ *ginggun* komoly és tiszteletreméltó; *injere* ~ nevető arc; ~ *mangga* szomorú, aggódó; ~ *sindaha* jó színben van, kövér; ~ *taka-*, ~ *tuwa-* vkinek az arca alapján jövendő; *niruha* ~ arckép; ~ *morin* erős, kitartó ló.

ciraha szorosan rajta.

cirala- szigorú; alaposan vizsgál; szigorúan óv, megőrizz; behatárol, kordában tart.

ciralabu- szigorít, alaposan vizsgál

ciran tekintély, tiszteletet parancsoló külső

cirangga színes, színezett; jó külsejű; ~ *ara* alakoskodik

cirashōn merev, béna

circan élénksárga festék

circina- jégréteg képződik, befagy

cirga- megakad; beszorul

cirgabu- megakaszt; lélekzetet visszatart; vizet felduzzaszt; összeszorít (levegőt)

cirgabukō raktár; légkamra

cirgashōn > *cirhashōn* egyenes, merev; beszorult

cirge- > *cirhe-* talajt döngöl; földből épít; íjat leereszt, íjhúrt elereszt.; ~-re *hōsun* kubikosok.

cirgebu- íjat leeresztet; földet döngöltet

cirgeku verőcölöp, tuskó a talaj döngölésére.

cirgeše- teljesen leereszteni, elernyeszteni (íjat).

cirhashōn > *cirgashōn* egyenes, merev; beszorult

cirhe- > *cirge-* talajt döngöl; földből épít; íjat leereszt, íjhúrt elenged.

cirhō- az íj megfeszített húrját lassan elereszti; visszavesz; beszél.

cirhōbu- visszavétet; a megfeszített íjat leereszteti

cirku > *ciruku* párna; fejtámasz; ~ *dungga*, ~ *hengge* tökfajták **N**; ~ *moo* ajtófélfája; ~ *wehe* kő a küszöb két oldalán

ciru- megtámaszt, fejét feltámasztja.

cirubu- megtámasztat.

ciruku > *cirku* párna, fejtámasz

cirunu- együtt megtámaszkodnak, feltámaszkodnak

cise virág vagy zöldségágyás

cisu saját, sajátos; öncélú, magánérdekű; önzés; hajlandóság; ~ *buyen* önző hajlam; ~ *gōnin /mujilen/* önzés, öncélúság; ~ *jalin* saját haszonból

cisude- > *cisule-* saját akaratára v. előnyére cselekszik, v. használ vmit; előnyben részesít, kegyel.

cisui saját, sajátos; magán, privát; öncélúan; önkényesen, jogtalanul; > *cihai*; ~ *acaci* privát megegyezéssel; ~ *boji* lepecsételetlen okmány; ~ *ergeleme* önhatalmuan; ~ *gamara* jogtalanul elvesz; *ini* ~ magától, önként, önhatalmúlag; engedély nélkül; kétségkívül; ~ *baita* magánügy; ~ *jalin* öncélúságból; ~ *mujilen* önzés, öncél; ~ *sindara-* önkényesen elbocsát.

cisule > *cisude* akaratára v. előnyére cselekszik, v. használ vmit; előnyben részesít, kegyel.

ciyali- hajba kap, verekszik (férfiakról; nők esetében > *funiehele-*).

ciyalibu- hajba kapat; haját megragadják.

ciyalindu- egymás hajába kapnak, verekednek

ciyan mélyített vízű halászóhely **K**; ~ *hō* 1000 család főnöke **K**; ~ *jang hoošan* papírfajta; ~ *ši* gyümölcs neve **N**; ~ *zung* > *minggatu* ezredes. **K**

ciyang ? **K**; ~ *wei* rózsa fajta (futórózsa?) **N**; ~ *wei ilhan felhen* rózslugas; ~ *wen* hivatal neve **K**

ciyanliyang > *caliyan* adó; levonások; zsold, bér; alapadó **K**

ciyanši titkár. **K**

co > *sacikō* lapát, ásó **K**.

cob hegyorom; előreugró, kiemelkedő.; ~*se-* előreugró, kiemelkedő

cobala- emelővel emel

cobalabu- emelővel felemeltet

coban emelő, emelőszerkezet fémből és fából.

cobangga emelőhöz tartozó; ~ *gin* lejtőszerkezet, nagy súlyok emelésére.

cobdaha bambuslevel; ~ *šungkeri ilha* bambuszlevelű orhidea. **N**

cobolan erdei fülesbagoly **Z**

cobto rongy; szétszaggatott, rongyos; ~ *cobto* teljesen szakadt; ~ *suju-* eltép, elmenekül, meglóg.

cobtojo- fennakad? elrongyolódik

cocara- elhibáz, bakot lő, rosszul jár; könnyelműen, meggondolatlanul cselekszik.

coco hímvesző; ~ *da*, ~ *i da*; a hímvesző töve; ~ *i sen* a húgynyílás.

cocori nádi veréb. **Z**

codoli > *cotoli* hiú beképzelt ember; kezes ló

coho- megjelöl, jelent; vonatkozik vmire; kiemel, első helyre tesz.

coho- eltávolít, elenged, kidob.

cohome először, különösen, inkább; egyenesen; ebből következően, mert, ugyanis; ~ *sonjofi* külön kiválasztva; ~ *tuwa-* egyenesen előre néz.; ~ *turgnde* különösen, mert

cohonggo különös, sajátságos; ~ *faidan* egy hadrend neve; ~ *kingken* 12 kőből álló xilofon.

cohor tarka, aprófoltos ló / mong.

cohoto kétágú villa, amit a bokacsont játéknál használnak > *šurteku*

cohotoi elsősorban, főként, először

cok cak se- csettint

cokcihiyan kőszirt; erdős hegyhát

cokcohon kimagasodó, előreálló; magaslat

cokcoro- magas, kimagasodik

coki hegyes, csúcsos, kiálló; ~ *coki* hegyes; ~ *uju* előreálló homlok.

coki- a földbe dug, beledug

coko kakas, tyúk; ~ *biya* a 8. hónap; ~ *ilha* barna virágú, alacsony szőrös, tyúkoknak mérgező növény **N**; ~ *megu* sampiongomba **N**; ~ *naka-* a tyúkok aludni mennek, esteledik; ~ *sence* sampiongomba **N**; *niyo* ~ vizicsibe (porzana porzana) **Z**

cokonggo tyúkhöz tartozó, tyúktól való; ~ *aniya* a kakas éve.

cokto nagyképű, kevély; kevélység, nagyképűség

coktolo- büszkélkedik, dicsekszik

cokōlu rövidlátó

cola- > *coola-* párol, pörköl.

colabu- pároltat, pörköltet.

colga- hangosan veszekszik, szitkozódik.

colgogan kimagasló; kiváló ~ *fulan* kiváló keselyszürke (ló).

colgon > *colhon* kimagasodó hegy; egy terület szent hegye.

colgoro- > *colhoro-* felülmúlja, megelőzi; elől halad, kitűnik.

colgoropi kitűnő, elsőrangú, a legjobb.

colho kimagasló; ~ *moo* fehéres kérgű, vörösvirágú fa neve (lindera tzu-mu Hemsl.) **N**

colhon > *colgon* kiemelkedő hegycsúcs; egy terület szent hegye.

colhoro- > *colgoro-* kiemelkedik, felülmúl, megelőzi; elől halad, kitűnik.

colhorokongge a kiemelkedő, kitűnő.

colhorombu- kiemeltet, kimagasodtat.

colhoron a környéket uraló hegycsúcs, a vidék legmagasabb hegye

coli- bevés, kifarag, szobrot készít; ~-*ha hōntaha* vésett áldozati kehely; *moo~re faksi* fafaragó.

colibu- bevésés, bemélyítet.

colikō szobrász véső

colingga vésett; cizelált; áttörött; ~ *hada* kertet díszítő áttörött kövek.

colkon hullám, ár; ~ *cecike* fekete harkály **Z**; *boljon* ~ hullámok

colo tiszteleti név; ragadványnév, becenév

coman > *comon* fületlen csésze; boroskehely

comari csészéhez hasonló; ~ *ilha* illatos gardénia **N**

comboli lágyék

comcok csokor, csomó; ~ *erike* rózsafüzér

comgo- lök, döngöl, zúz

comko morin almásderes ló (?? mong)

comli- bevés, farag.

comno- szétver, szétzúz

como(n) > *coman* mély boros csésze, kehely.

concori > *cocori* nádi veréb **Z**

conggai sárszalonka (gallinago gallinago) **Z**

conggi- > *congki-* gabonát csépel; csőrrel felcsipked; verekszik (madarokról)

conggiri cintányér

conggiša- mozsárban tör; gabonát csépel.

congki- gabonát csépel; csőrrel felcsipked; verekszenek (fürjek).

congkiri gôwasihiya feketefejű fehér kócsag **Z**

congkiša- mozsárban erősen zúz,; csőrrel szaporán felcsipked;

congkišakô mozsár, zúzó, kölyű.

contoho repedés a falon.

contohojo- megrepedezik.

coo > *co* lapát fajta; ~ *bithe* bankjegy, nyugta,; *banjire* ~ háztartási pénz

coobala- > *cobala-* emelővel emel

coociyali sárszalonka (gallinago gallinago) **Z**

coogan kis szürke kócsag **Z**

cooha harcos, katona; sereg, had; hadügy; *abkai* ~ császári csapatok; *anfu* ~ megszálló sereg; ~ *aśša-* harcba indul; ~ *bargiya-* a csapatokat összegyűjti; ~ *bederehe* a sereg visszatért; ~ *dosi* a sereg bevonul; ~ *gene-* a sereg hadba vonul; ~ *goci-* a sereget elereszti; ~ *ili-* hadsereget felállít, háborút indít; ~ *manakini* oszolj! mentsétek magatokat! ~ *obu-* katonává tesz; ~ *obure weile* kötelező katonáskodással fenyegetett bűn; ~ *tuci-* a sereg kivonul; ~ *i agōra* hadászati eszközök, fegyverzet; ~ *i baitalan* hadi szükséglet, utánpótlás; ~ *i caliyān* utánpótlás, ellátmány; ~ *i fafun* hadügyi törvény, hadijog; ~ *-i jurgan* haditörvényszék; ~ *-i nashōn-* *i ba* titkos tanácsos; ~ *i niyalma* katonáember, ~ *-i nashōn-i amban* hivatalnok a haditanácsban; ~ *i wei* örvidék, örkerület; *siliha* ~ válogatott sereg, elit alakulat; *somishōn* ~ lesben álló vagy tartalék sereg; *ujen* ~ a zászlós hadsereg kínai csapat egységei; *yarkiyara* ~ felderítő csapat;

coohala- sereget felszerel, háborút indít.

coohiyan Korea **K**

coola- > *cola-* párol, pörköl.

coolgon > *colgon* kimagasodó hegy; egy terület szent hegye

coolan gaha vöröscsőrű hollószerű madár **Z**

coolhoro- > *colhoro-* kiemelkedik, felülmúl, megelőzi; elől halad, kitűnik.

cooman > *coman* fületlen csésze; boroskehely.

coomano- > *comno-* szétver, szétzúz

cor se- gyorsan, sebesen; szakadatlanul csorog

corbo- lovat betör; ló ajkát meghurkolja; ~-*ho tura* lóorvosláshoz való kikötő oszlop.

corbokō kötélhurok amivel megszorítják a ló ajkait.

corci ba a mandszu és mongol zene művelésének intézménye.

cordo- zenél ; mongol dallamokat dorombbal v. fuvós hangszerrel kísér.

corho pálinkakészítéshez használt fatölcsér; a sisakforgó feltűzésére szolgáló csövecske; hegyes vas a sisakon.

corhon harkály **Z**

coro holnapután; *jai* ~ holnapután után.

corodai > *garudai* > *farudai* hím főnixsz, hím garuda.

coron négy lyukú fa fúvóshangszer; ~ *gocika* éhezéstől lefogyott apadthasú állat; ~ *tatan* ideiglenes sátor.

cos ütközés zaja

cosho csengő; vas kampó, vas hegy; szövőszék alkatrésze.

cotho tojáshéj

cotoli > *codoli* hiú beképzelt ember; kezes ló

côn ~ *moo* fafajta neve **N**; ~ *sa* nyári ruhaanyag

cu hess! sicc! kutyát, macskát elkergető indulatszó; ~ *ca* suttogva, mormogva; ~ *se-* állatot elhessen; ~ ~ *se-* suttog, mormog; ~ *niru* gyújtó nyíl ;~ *enduri* > *geterentu enduri* „régit kiirtó – újat hozó isten” a 2. a 34 évistenből.

cuba ujjatlan, sárkánymintás női hosszú női ruhadarab, nők udvari öltözete; ~ *sijihyan* udvari ruhához hasonló női mellény.

cubu- > *cibu-* akadályoztatva van, szorítóba kerül; ~-*me te-* összezsúfolva ül; ~-*me yabu-* zárt alakzatban vonul.

cuca suttogva, mormogva

cucu caca haljan suttogva, mormogva

cudu súlyegység neve; tized tizede? egytized libu **K**

cuiguwan büntetőbíró **K**

cuiken lile (charadrius...) **Z**

cuikengge lile madárral díszített; ~ *mahatun* csillagászok fejviselete régen.

cuk cak se- állandóan veszekszik, verekedik vkivel; gyűlölködik.

cukcaha weihe tépőfog

cukcuhun előre álló; figyelő, fülét hegyező.

cukô- > *cuku-* töpreng; fejét lehajtja; mélyen meghajol;

cukôlu rövidlátó; fejét lógatva járó ló; *genggiyen* ~ farkasvakságban szenvedő.

cukôša- gondtalanul halad előre

cukôrše- nagyon mélyen meghajol

cuku- > *cukô-* elfárad, kimerül; elhanyagol; fejét lehajtja > *cukô-*.

cukubu- kimeít, elfáraszt; elhord, elhasznál ; ~-*me fargabu-* fejvesztett menekülésbe kerget.

cukule- elenged, elereszt; felizgat, uszít (pl. kutyát).

cukuša- fejjel nekimegy, vakon támad; *balai* ~-*me* rajta, menjünk neki!

culasun moo tiszafa, bambuszhoz hasonló tükkel. **N**

culga- összegyülik, seregszemlét tart.

culgan törzsi gyűlés; hadgyakorlat, összeesküvés; mongol törzsszövetség; ~ *aca-* összejön, gyülekezik.

culin ~ *cecike* sárgarigó **Z**; ~ *gaha* csalitban fészkelő hollófajta **Z**

culuk se- hirtelen jön és rögtön elmegy.

XX

cumbu- térdét átfogva ül

cumburi > *umburi* ~; hol magas, hol alacsony

cumcura- lapul, megbúvik; sietve elszalad

cumcume leguggolva, csücsülve

cun **K** *cun cio* Lu állam Konfuciusztól összeállított krónikája > *šajingga nomun*

cun cun i, *cuncun i* lassacskán, fokozatosan

cunceo finom selyemszövet neve **K**

cuncun > *cun cun i* lassacskán, fokozatosan

cung ~ *se-* lehajtott fejjel járkál; egyenest; **K** ~ *yang inenggi* a 9. hó 9. napja (kínai ünnep) **K**

cunggai koronás darú (grus grus) **Z**

cunggoša- lehajtott fejjel jár v. megfog

cunggur niyehe csörgőréce (anas crecca) **Z**

cungguru köldök

cunggōša- fejével a földet üti; fejjel vakon nekimegy, lefejel; szarvval öklel.

cunu gasha kis jégmadár fajta (alcedo atthis) **Z**

cur car se- tűzgyújtás, lángralobbanás zaja

cur se- sziszegő hangot ad; a jégen csúszik; elcsúszik; ~ *seme gene-* villámgyorsan megy

curbi gasha jégmadár (alcedo atthis) **Z**

curgi- egyszerre beszélnek; összevissza beszélnek, fecsegnek

curgin összevissza beszéd, lárma, beszédzaj; ~ *akō* nem egyszerre beszélnek; csendben vannak

curgindu- egyszerre beszélnek, együtt fecsegnek.

curhō- egy útszakaszt megtenni.

curhō, **curhu** csuka ivadéka, fiatal csuka **Z**

curhōn útszakasz; ~ *curhōn-i* megszakítással, szakasosan (teszi meg az utat).

curun 30 kínai lábnyi hosszúság **K**

cus se- átfúrás zaja; ~ *seme gene-* símán átmegy

cuse selyemszövedék > *suri* **K**; szakács > *cuze* (**K**); ~ *moo* bambusz **N**; ~ *moo i arsun* bambuszrügy; ~ *moo-i itu* bambuszban élő fogoly v. fűrj féle madár **Z**; ~ *moo i sifikō* szüleit gyászoló lány hajtúje; ~ *moo i undehe* verésre való bambuszléc; ~ *singgeri* bambuszevő macskanagyságú rágcsáló **Z**

cuseingge, cusengge bambuszhoz tartozó, bambuszból való; ~ *hoošan* bambuszból készült papír; ~ *nicuhe* bambuszon növő gyöngyszerű képződmény. **N**

cuseri bambuszhoz hasonló; ~ *cecike* szürke, vöröslábú, szeme felett sárgatollú madárfajta **Z**; ~ *hoošan* bambuszpapír; ~ *toro ilha* bambuszlevelű vörös virág **N**

cusile hegyi kristály > *boisile, meisile, šuijin wehe*

cuwan hajó, csónak, ladik > *jahōdai*; ~ *akōna-* a hajó kiköt; ~ *ci ebubu-* hajóból kirakodik; ~ *feku-* hajót megcsáklyáz; ~ *hafunbu-* a hajó megfeneklik; ~ *i jerin* hajó oldala, pereme; ~ *nei-* felszedi a horgonyt; ~ *i uju* hajóorr; ~ *i uncehen* hajó tatja; ~ *šurure niyalma* hajót feltekert kötéllel mozgató ember; ~ *ušara futa* vontatókötél; *afara* ~ hadihajó; *alban i* ~ állami, hivatali hajó; *butara* ~ halászhajó; *doore* ~ komphajó.

cuwangna- rabol, zabráll, pusztít

cuze > *cuse* szakács **K**

cōn ~ *moo* cedrela odorata > *jalgasu moo* **N**; ~ *ša* virágmintás könnyű selyemanyag nyári ruhának; ~ *cio* Konfuzius tavasz-ősz annáleszei > *šajingga nomun*.

c'i egy lábnyi mértékegység > *jušuru* **K**; könnyű bot, vessző botbüntetés végrehajtására > *saihōwada* **K**; vastagharánzfurulya öt lyukkal > *ficari*. **K**; *hasaha* ~ szabásminta;

c'ile- könnyű bottal ver; mérővesszővel mér.

c'ilebu- bottal veret ;vesszővel méret.

c'iming császári oklevél magas hivatalnokok posztumusz tiszteletére **K**

c'ise tavacska; zöltségágyás; 50 hold területmérték **K**

c'iseingge 50 hold földet megművelő ember

D.

da kezdet, eredet, alap, gyökér; fejedelem, vezető, előjáró, családfő; szabály; hegyláb; eredeti; eredetileg; távol, messze; öt lábnyi mérték; fák, nyilak és hasonlóak számolószáva; bárány; ~ *an-* *i* szokás szerint; ~ *ara-* elkezdi, megalapoz, előtérbe helyez; dicsőít; ~ *ba* születési hely, származás hely, haza; ~ *beye* tőke; ~ *beye baha-* meggyógyult; ~ *beye de mamgiya-* tőkéjét elherdálja; ~ *dangse* eredeti okmány; ~ *dube* kezdettől végig; ~ *dun* őrtorony a főúton; ~ *fulehe* alap; ~ *futa* a vontatóháló kötele; ~ *fulehe* főgyökér; ~ *gin ze* az idősebb anyai nagybácsi felesége **K**; ~ *gio* anyai idősebb nagybácsi **K**; ~ *gōnin* alapgondolat, végcél; ~ *gurun* haza; ~ *hafan* eredeti szolgálati hely; ~ *habšaha niyalma* panaszos, felperes; ~ *hergin* alap kronológia; ~ *hethe* alaptőke; ~ *jergi* eredeti rang; ~ *jiha* érme eredeti modelje, amiről a mátrixot készítik; ~ *jiyei* elsőszülött leány **K**; ~ *jokson* starthely lovas íjászat; ~ *jui* a főfeleség elsőszülött fia, az örökös; ~ *ji* áldozati gabona **K**;

~ *jurgun* alapkötelesség; ~ *lang* báty, férfiakat megtisztelő cím **K**; ~ *liyoo* fűszer neve **K**; ~ *looye* nagyúr **K**; ~ *mafa* ősapa; ~ *mama* ősanya; ~ *mujilen* eredeti szándék; ~ *obu*- főhelyre sorol, vezetővé emel; ~ *omolo* ükunoka; ~ *sargan* főfeleség; ~ *sekiyen* eredet, származás; ~ *sekiyen mafa* ősapa; ~ *sukdun* eredeti állapot; ~ *susu* származás, család; ~ *šu* legidősebb apai nagybácsi **K**; ~ *ten* minden dolog anyagtalan, nem tudatos oka; ~ *tetun* ősök áldozatához való edények; ~ *tolo*- íjászatnál a találatok számolása; ~ *turgun* főök; ~ *use* gyepelő, vezetőszár; *maitun* ~ vadonnövény ehető növény **N**; *oho* ~ hónalj; *orho* ~ ginsenggyökér **N**; *tukiya* ~ vadonnövény főzelék gyökér **N**; *u* ~, *ungga* ~ előző generáció; ~ *de gurun* Németország.

da- intéz, uralkodik; gondoskodik, segít; parancsol; megsebez, kárt tesz; megvág; megéget; fűj. (szél)

daba pazarló; túlzott

daba- átmegy, áthág; beszáll; vmi túlmegegy; meghalad, felülmúl; kilép; ~-*ha nimeku* elhurcolt betegség, fertőző betegség; ~-*tala* szerfelett.

dababu- felülmúlat, meghaladtat, túloz, tékozol; elpazarol.

dabagan hágó; hegy, csúcs. *terei ~la* ezen felül;

dabala csak

dabali át, túloldal; meghaladó, túlzó, több, túlsok; soronkívüli; kitünő; elbizakodott, követelőző, erélyes; elbizakodottság; áthágás; ~ *use* szíj a hordszéken; a szerszámzatot a kisafával összekötő kötél; ~ *wesi*- hivatalban előlépni.

dabalikan kissé áthágva, kissé bővebben.

daban átlépés, kihágás

dabana- átmegy, előbbre megy, áthág; felmúl, meghalad; túlsúlyban van; túloz, szertelenkedik

dabara oloro hegyen völgyön át, mindenben keresztül.

dabargan > *dabarhan* zsák, tömlő, óvón hordott pénzeszacskó

dabarhan > *dabargan* zsák, tömlő, övön hordott pénzeszacskó.

dabašakô elbizakodott, szertelen.

dabaša- áthág, felülmúl, túloz; elpazarol.

dabtala túlságos, meghaladó, túlzó.

dabci bandzsa

dabcikô egyenes, kétélű kard.

dabcilakô kis vadászkés

dabcila- ferdén megy vagy szalad.

dabdali vad, szilaj (ló).

dabduri heves, szorgalmas, túlbuzgó.

dabduringge heveskedő, felhorgadó.

dabduriša- *dabdurša-* szorgalmaskodik, buzgólkodik; heveskedik.

dabdurša- *dabduriša-* szorgalmaskodik, buzgólkodik; heveskedik

dabgi hajó oldala; szopóka.

dabgi- kigyomlál; lovát térdel irányítja.

dabgibu- kigyomláltat

dabgiya- kigyomlál; lovát térdel irányítja.

dabka- megjelenik, kísért, vkit megszáll (szellem); szellemtől megszállottan viselkedik;

dabki csáklya

dabki- enyvez, összeragaszt; lovat térdel irányít, meghajt.

dabkōri > *dabkuri* dupla, többretegű, többszörös; emeletes; a felső rész; emelet; ~ *boo* emeletes ház, felső szoba, erkély; ~ *duka* emeletes kapu; ~ *dalan* többszörös gát; ~ *kotoli* ketős vitorla ~ *omolo* ükunoka; ~ *taili* dupla virág; *uyun* ~ a császári trón 9 lépcsője; a császári palota.

dabkōrila- megkétszerez, egymásra halmoz.

dabkōringge emeletes vagy erkélyes; többszörös, többretegű.

dabkuri > *dabkōri* dupla, többretegű, többszörös; emeletes; a felső rész; emelet; ~ *boo* emeletes ház, felső szoba, erkély; ~ *duka* emeletes kapu; ~ *dalan* többszörös gát; ~ *kotoli* ketős vitorla ~ *omolo* ükunoka; ~ *taili* dupla virág; *uyun* ~ a császári trón 9 lépcsője; a császári palota.

dabsi hónalj

dabsi- a nap lehanyatlik, lenyugovóban van..

dabsitala napnyugtáig

dabsula- sóz

dabsulabu- sózat; megsóztatik

dabsun só

dabta enyv főző edény.

dabta- fémeket vékonyra ver; belever, kovácsol; felhalmozódik.

dabtabu- veret, kovácsoltat.

dabtan mindig újra > *dahin* ~.

dabukô edény, tartó, keret, szegély, foglalát

dabu- (*da- causativusa*) meggyújt, eléget; befoglal, bezár, magábafooglal; elfog; vmibe bevon, vmire vonatkozik, tekint, számít; elintéztet; elégnek tart; hatást elszenved; ~ *-hakô gisun* lenéző kifejezés; ~ *-rakô* nem tesz semmit, nem vonatkozik; ~ *-me* beleszámítva, beleértve.

dabubu- elégettet, meggyújtat

dabukô gyújtó, tűzszerszám.

dabunji- meggyújtani jön

daci kezdettől fogva, kezdetben; természetéből kifolyólag, eredetileg.

dacila- kikutat, megvizsgál, kinyomoz; kérdez.

dacilabu- kivizsgáltatkinyomoztat.

dacilanji- vizsgálatra, nyomozásra jön.

dacingge kezdettől fogva létező, ősi, eredeti; eredet.

dacukan kissé éles; élesesű.

dacun éles, hegyes, vágó; gyors; finom, ügyes; gyors felfogású; erő, gyorsaság, kitartás, türelem; ~ *mangga* élesesű és nyakas; ~ *sukdun* virtuskodó, fenegyerek.

dacungga szorgalmas, kitűnő

dada eredet, kezdet.

dadage kedveskedő szólam gyerekek, vagy öregek jóakaró hátbaveregetésénél > *adage, madage*.

dadara- szétnyílik; szájat kitát.

dadari csapda cobolynak, nyestnek, farkasnak

dade kezdetben, ezelőtt, régen; eredetileg; ezenkívül; ennél inkább; *tere* ~ ezenfelül.

dadu golyvaszerű daganat; ~ *moo* hágszó, lábtó.

dadun bénult; csonkaság, megcsonkított; *edun* ~ reumától elmerevedett.

dafaha szögletesorrú lazac; az ivadékának a neve *kiyata* Z

dafun lőtt seb; ~ *ehe* könnyű sérülés; ~ *sain* nehéz seb.

dagila- készít, előkészít, elrendez., felszerel.

dagilabu- előkészített, felszereltet.

daha- engedelmeskedik, enged, alkalmazkodik; beleegyezik; illik; megadja magát; csatlakozik; átpártol; ~-*ha coohai niyalma* átpártolt katonák;

dahabu- követet, alávetet; engedelmességre szorít; alávet; csatlakozik; odahív; utóddá tesz; magával ránt; szállítat; hozzáilleszt; felvázol; ~-*re gisun* érdemjegy az állami vizsgán.

dahaca- szembe megy; összejön; engedelmeskedik; együtt követ; követ.

dahaci parancsára! értettem!

dahala- követ, vele megy, elkísér; szolgál; megfelel; üldöz; viszontkeresettel él.

dahalan kíséret.

dahalasi kíséző; szolga.

dahali következő, második; bokacsont játékban második; ~ *sonjosi* második a legfőbb állami vizsgán.

dahalji kínai hivatalnok magánszolgája.

dahaltu legény, csicskás; küldönc; lovászlegény.

dahame szerint, vmi következtében; mentében; azután; mert; ~ *benere* beszolgáltat; ~ *yabubure* engedelmesen intézkedik.

dahan kétéves csikó.

dahanca- együtt engedelmeskednek, együtt követik

dahandu- egymásra következnek, egymást követik.

dahanduhai egymás után; azonnal, hamarosan > *namašan, siranduhai*; *ala ~ ji*-egymás után jön.

dahanji- meghódolásra, megadásra jön.

dahanu- együtt engedelmeskednek, követnek.

daharalame ezt követően, ennek következtében; a meghódoláskor.

dahashôn engedelmes, szófogadó, engedékeny; szíves, megfelelő ~ *hehe* postumus cím hivatalnokok feleségének.

dahasi szolga, munkás a gabonátárolóban.

dahasu egyetértő; engedékeny, alkalmazkodó; engedékenység.

dahaśun föld

dahata bőrrekeszek a tegez belsejében a nyilak számára.

dahi- > *dahō-* megismétel, megdupláz; helyreállít.

dahibu- megisméltet

dahime újra, még egyszer!

dahin > *dahōn* ismétlés, újra; ~ *dabtan* ismételten; ~ *dahin-i* ismételten, több alkalommal.

dahô > *dakō* szőrével kifelé hordott prémkabát, daku.

dahô- megismétel, helyreállít; szerződést betart.

dahôbu- megisméltet; helyreállítat.

dahōhan visszatérés.

dahôla- > *dakôla-* felveszi a prémkabátot, a dakut

dahōla mély bőrreces, bőrzsák a sertés hasalján; állatok combhajlata. **Z**

dahōme újra, még egyszer

dahôn > *dahin* ismétlés, újra; ~ *dahōn -i* ismételten.

dahōngga helyreállított

dahōnji- ismételten jön.

dahōr Dauria, dahur.

dai ~ *mei* > *daimei* pikkely, héj, vért **K**; ~ *śang* búbos banka **Z**; ~ *yo alin* a szent T'ai san hegy Santungban **K**

daibigan > *daibihan* keret, foglalat; ajtókeret; szegély; vminek a széle, éle.

daibihan > *daibigan* keret, foglalat; ajtókeret; szegély vminek a széle, éle.

daicila- ferdén fut, sarokba fut.

daicing harc, harcos /mong. nagy és tiszta / **K** a Qing dinasztia neve 1636 V. hó 15 – 1912 II. hó 12-ig, előzően *amaga aisin guru?* ~ *duka* a pekingi és a mukdeni császári palota főkapúja; ~ *gurun* a Mandszu birodalom, a Da Qing dinasztia birodalma.

daidan doholon sóska **N**

daifaha nád vagy fűz vessző fonadék, kunyhók borítására.

daifan régi korokbeli előkelő, hivatalnok, > *saifu*.**K**

daifu előkelő; orvos, később > *oktosi*.**K**; ~ *i doro* orvostudomány.

daifula- > *daifura-* gyógyít, orvosol > *oktosila-*

daifura- > *daifula-* gyógyít, orvosol > *oktosila-*

daifurabu- orvosoltat

daihan varsa

daila- megtámad, háborút visel; lázadót megfékez; megbüntet; (rossz szellemtől) meg van szállva; ~-*ha indahōn* veszett kutya;

dailan császári büntető hadjárat; háború, harc; büntetés.

dailana- megtámad, hadba száll.

dailanabu- háborúztat

dailandu- egymással harcolnak.

dailanji- harcolni jön.

dailanu- együtt szállnak harcba.

daimei > *dai mei*, *daimi* pikkely, héj, vért>, *hurugan* **K**; ~ *huru* teknőchéj.

daimi > *daimei* pikkely, héj, teknő, vért

dain harc, háború; hadsereg; ~ *cooha* harcba szállt sereg; ~ *dekdebu-* háborút kezd; ~ *-i haha* harcos; ~ *i sejen* harckocsi.

daingga harci; ~ *sejen* harci kocsi > *daringga*

daipun mesebeli óriásmadár, föniks, rukh.

daisela- intézet, irányítat., irányítót helyettesít.

daiselabu- megbízással, helyettesként intézet, irányítat.

daiśa- harcol; zajong, örültként viselkedik

dakda dakda > *dakda dikdi* ugrándozva, ugorva, nagy ugrásokkal; ~ ~ *fekuće* nagy ugrásokkal halad

dakda dikdi > *dakda dakda* ugrándozva, ugorva; nagy ugrásokkal.

dakdahôn magasra ugorva; felcsúszva (pl. ruha)

dakdari megelőzve; ~ *isinji*- elsőként jön; ~ *tafaka* legelső.

dakdarša- felnyit, kinyit; magasra ugrik; meghalad.

dakôla has.

daksa > *daksin* gonosztett; bűntény; ellentétes; kritika, szemrehányás. *weile* ~ *ara*- bűntényeket követ el.

daksin > *daksa*- gonosztett; bűntény; ellentétes; kritika, szemrehányás. *weile* ~ *ara*- bűntényeket követ el.

dakôla állatok hasalji prémje

dala- széttárt karokkal mér; kinyújt; megnagyobbít; a csúcson van, vezet; összeköttetésben van; együtt lóg.

dalabu- vezetővé tesz; öltre leméret.

dalaci vezető, főnök.

dalaha többi fölé helyezett; ~ *beise* hercegek főnöke, doyenje; ~ *jui* az első feleség elsőszülöttje, utódnak kijelölt fiú, ~ *urun* az ősapa főfelesége; ~ *weilengge niyalma* főbűnös, bandavezér.

dalan zsilip; gát; állatok marja; ~ *dalin* part és gát; ~ *i da* gátőr.

dalangga terelőgát, sarkantyú folyóban v. tengerben; védőgát; a vízmozgás szabályozására épített földgát v. vesszőfonadék.

dalba oldal; *d-i boo* melléképület; ~ *-i fujin* császári mellékfeleség; ~ *-moo* oldalfa az árbócon; ~ *-i niyalma* kísérő, kliens

dalbadari oldalról, oldalsó.

dalbaki oldalsó, közeli; ~ *jui* mellékfeleség fia;

dalbakici oldalról, oldalsó.

dalbarame oldalt menő; az oldal mentén menő.

dalbashôn oldalt, oldalvást, oldalsó. ~ *dedu-* oldalt fekszik

dalbu csapszeg, hengerszeg;; kötömb.

dalda titkos, rejtett; búvóhely; padlózat.

dalda- titkol, elrejt; elkerül, elnyom; tabuvá tesz; összefog; összeállítja; elpirul.

daldabu- eltitkoltat; titokká válik.

daldahan bőrfedél, leffentyű a fociabdán; vadászsólyom lapos csont ülőrudja.

daldakô takaró, titkoló; szellemfal a kapúnál. **K**

daldangga szellemfal a kapúnál; spanyolfal; ~ *fu* szellemfal. **K**

daldashôn eltakart, rejtett; zárt.

dalgan > *dalhan* rongy; törmelék; ~ *boihon* rög; ~ *dalgan i* darabonként.

dalgana- összezsomósodik; összeragad; ~ *nimeku* szorulás..

dalgiyan wehe vörös kő, okker; vörös kréta.

dalhan > *dalgan* rongy; törmelék.

dalhi kínzott, zaklatott; kívánós, szenvedélyes; állandóan ténykedő; szószátyár; zavaros; *fulu* ~ nagy zavarodásban.

dalhi- kíván; gyakran tesz, sürgölődik; terhére van vkinek, knozza, zaklatja.

dalhida- buzgólkodik; sokat beszél, fecseg; zavarossá tesz; nyugtalanít, zaklat, kínoz.

dalhihana- *dalhina-* darabossá, törmelékessé válik

dalhôda- odatapad; tolakodik; fecseg > *dalu-*

dalhôkan terhes, kellemetlen; tapadós; szoknypecér; tolakodó, lerázhatatlan ember > *dalukan*.

dalhôn tapadós, ragacsos; rágós; fecsegő; fecsegés; tolakodó.

dalhōwan lépvessző > *latubukō*.

dali- elrejt, eltakar, eltitkol; körülkerít, befed, beburkol; megőriz, őriz, elzár; kíséretet ad; körülvesz, bekerít; elfog; tűzön szárít; ellenkezik, megakadályoz; ~-*ha hecen* lezárt város; *dalime gama-* elszöktet, ellop.

dalibu- elrejtet, eltakartat, eltitkoltat; távol tartat, lezáratat; titkossá válik, rejtetté válik, távol tartatik; vad menekülési útjáz elzárja.

dalibun elrejtés; eltitkolás; bűvőhely; távortartás, lezárás.

dalikô gát, kerítés, ernyő, spanyolfal; leffentyű, parterli, ellenző; ~ *uce* szellőző ablak; *yasa i* ~ szemvédő.

dali(n) part; ~ *akô* parttalan, határtalan.

dalira- a parton jár v. fekszik; ~*me* a part mentén.

dalita- elrejtőzik

dalitungga csappantyú, leffentyű; ~ *mahatun* régi harci főfedő, sisak.

daliyan utazózsák; birkózók ruhájának erős szövésű anyaga; ~ *etu-* kabátot felvesz.

daljakô illetéktelen; érdektelen; részvétlen; ~ *obu-* nem érdekelt, hanyagolja.

dalji érdekelt, érintett; vonatkozó, lényeges; érdekelttség.

daljingga érintettség, illetékesség; fontosság.

dal- rátapad, rajta ragad. > *dalhōda-*

dalukan > *dalhōkan* terhes, kellemetlen; tapadós; szoknypecér; tolakodó, lerázhatatlan ember.

dambagu > *dambuku* dohány; ~ *gocikô* dohányzacskó, pipa; ~ *omi-* dohányzik; ~ *tebu-* pipát töm.

dambu- hozzátesz, szaporít, odaszámít, beleért; beleilleszt; tökéletessé lesz v. azzá tesz.; hatni enged.

dambuku > *dambagu* dohány.

damdan billió.

damin saskeselyű **Z**

damjala- vállra tett rúdon visz; nyíllal keresztüllő; ~ *me goi-* keresztül lő állatot úgy, hogy a nyíl hegye, vége kiáll; ~ *fi unufi* vállára, hátára vesz.

damhalabu- hordrúdon vitet.

damjan teherhordó rúd; ~ *sele* zárórúd, lakat; ~ *subsehe* lapos, hosszúszárnyú rovar. **Z**

damna- szítál, kiszítál.

damtula- elzálogosít; ~ *re puseli* záloghitel; *boo be ~-ra uda-* házra vesz fel hitelt.

damtun zálog.

damu csak, de, mégis, hanem.

dan hurok, tör madárfogásra; csapda rókának, farkasnak; csapattest; nőnek öltözött színész, szoknyaszerep; ~ *daburakô* a csapdára nem ügyelve, figyelmetlenül; ~ *moo* szantálfa, ~ *okto* halhatatlanság orvossága; ~ *šu bithé* szerencskívánó írás.

dana- intézkedésre megy, vezetőnek megy

danabu- segít az intézkedésben.

danahôn cecike búbosbanka > *furhun cecike* **Z**

dancala- > *dancara-* visszatér az anyai családba

dancan a feleség apai rokonsága, sógorság.

dancara- > *dancala-* visszatér az anyai családba

dang csak, egyedül > *damu*; ~ *se-* csak

dangdaka szétterpesztett lábakkal, kinyújtózva.

dangdali mindkét parton vontatott nagy halászháló.

dangdalila- vontatóhálóval halászik.

dangga a legidősebb, korelnök, feletvaló. > *ugga*.

danggi legalább, kevésbé.

danggiri a buddhista szerzetesek görbe botján lógó kicsi gong.

dangkan öröklődő rabszolga, jobbágy.

dangna- szembeáll; pótol, helyére lép.

dangnabu- helyére léptet, pótoltat

dangnahan cipő- vagy csizmatalp

dangniya- focizik, labdázik.

dangpuli zálogház.

dangsaha szélesszájú nyírfa vödör.

dangse jegyzék, lista; leirat; vezérfonal, kézikönyv; évkönyv; ajtó; ~ *boo* levéltár, okmánytár. ~ *cagan* okmány; ~ *dedubu-* aktaismerővé tesz, ~ *efule-* aktákat megsemmisít,

dangsi- kifogásol, szid, megfedd, szemére hány.

dangsibu- szidat, kifogásoltat; szidva lesz.

dangsan törmelék, pelyva, szecska; morzsa, maradék; élesztő; növényi szalma.

daniya- > *daniyala-* menedéket, védelmet, fedezéket keres; visszahúzódik; védetté válik.

daniyala- > *daniya-* menedéket, védelmet, fedezéket keres; visszahúzódik; védetté válik.

daniyalabu- védelmet nyújtani; fedezéket adni.

daniyan menedék, búvóhely, fedezék; kikötő; *fu i* ~ búvóhely a fal mellett.

daniyartu mesebeli állat, igen hosszú de gyenge keresztcsont tájjal.

danji- segítségül jön; támogatóként jön; intézkedésre jön.

danjila- segít, támogat.

danu- egymásnak segítenek, vmit közösen intéznek.

danosg'a ilha virág neve *achyranthes aspera* **N**

dar se-, dar dar se- remeg, reszket félelemtől v. hidegtől.

dara vesék, ágyék; keresztcsont tájéka; ~ *acan* farcsont; ~ *cooha* segédcsapatok, tartaléksapatok; ~ *mehu-* lehajol, meghajol; *goloho-* háta fáj.

dara- megfeszített ijjal és feltett nyíllal céloz; kutyát, sólymot betanít; ivásra biztat; pohárköszöntőt mond; ugrat.

darabu- ivásra biztat, innivalót felszolgál;

daradu juhszerű mesebeli állat, négy füllel, kilenc farokkal és négy szemmel a kereszttájjon.

darakai meghúzott, megfeszített.

darakô semmit jelentő, hatástalan; nem segítő, nem égő.

darama vese, vesetájék, ágyék > *dara*

darambu- betanítatik, kiképeztetik; ~-*ha cooha* kiképzett sereg.

darana- íjlesztésre megy, ivásra biztatni megy.

darandu- > *daranu-* egymásra isznak

darang se- kinyújtózva fekszik, hosszában fekszik.> *dereng darang*

darangge > *derengge* hatásos, tekintélyes, tisztelt; sebző; hatás, sebzés.

daranu- > *darandu* egymásra isznak.

darasu rizspálinka; hajka, alfafű / mong. *ders*

daraša- íjat fészít; kezét ökölbe szorítja.

darbahôn háton fekve

darbalji karvaly **Z**

dardan 1. kisvirág mintás vagy aranyszálas tarka selyem; 2.~ *se-* hidegtől reszket.> *dordon dardan*

dargala- előnyben részesít

dargalabu- előnyben részesül

dargan > 1. *darhōwan* rúd, tengely; 2. > *darhan* kézműves, művész; adózás alól felszabadított, / mong.

dargi- remeg, reszket.

dargiya nyaki ütőér.

dargiya- ütésre, vágásra emel kezét, kardot, botot, stb.

dargōwan széles kapa; fejsze.

darha cecike cinke **Z**

darhan > *dargan* 2. kézműves, művész, adótól szabad. / mong.

darho > *darhowa* káka, sás, nád.

darhoci tisztségviselő / mong *darugaci*

darhōwa nád, sás, káka.

darhōwan > *dargōwan* rúd, tengely; mérleg karja; fogantyú; gyomlálószerszám.

dari akárki, mindenki; keresztül; míg.

dari- érint, súrol, horzsol; előrehalad, elmegy mellette; útközben meglátogat; kifogásol, szemrehány; eléget; örvénylik; ugrat, bosszant.

daribu- érintet, súroltat; előre enged; kifogásolják, szemére vetnek.

darimbu- sebesre dörzsölődik

darin nyeregtől feldörzsölt seb a ló hátán, túr; *~-i teisu* a nyeregtől való feltörés helye.

darina- meglátogat

daringga túros; *~ sejen* (feltehetően nyomdahiba > *daingga* helyett) harci kocsi a Co chuanban **K**

darka cecike szalonka féle madár *gallinago gallinago* vagy *scolopax rusticola*. **Z**

darmala- a keresztcsont mentén

dartaha szárnyas rovar: szárnyas hangya vagy kérész **Z**

dartai hirtelen, gyorsan, hamarosan; rövid ideig tartó, átmeneti; *~ andande* abban a pillanatban, rövid időn belül; *~ gingulerengge* gyors tiszteletadás.

daru- hitelre vásárol v. elad; hitelügyletet köt; folyamatban van, tart; *~me gaiha urun* gyermekként a házba vett meny > *duruha urun*.

darubu- hitelre vásároltat; adósságba bonyolódik; folyamatba tétet; történni enged; kelésektől szenved

darudai fönix fajta neve.

darugan > *darhōwan* rúd; az eke gerendelye; mérleg karja.

daruha személyeket összecserél, egyiket a másikkal tart. > *ajirka*; *~ha urun* gyermekként a házba vett meny > *darume gaiha urun*.

daruhai állandóan, szakadatlanul; *~jeki* nagytű, folyamatos étkezésnél.

darun itató, víztartó; víznyerő hely.

dasa-, rendbe hoz, elrendez, ellát, gondoskodik; uralkodik, berendez; megrendel; ismétel; helyreállít, meggyógyít, kijavít; díszít; hajtóvadászaton a középhez igazodik.

dasabu- elrendezett; ellátat; intéztet; uralkodtat; berendeztet, tökéletesít.

dasakō rendbehozó, elrendező; > *weihe* ~ fogpiszkáló; > *ilenggu* ~ ;nyelvtisztító.

dasame újból.

dasan rend, uralom; igazgatás; állam; törvény; hivatal, hivatalos ügy; bolygó; *~i kooli* alaptörvény; *~i nomun* Shu-tsi-chuan **K**

dasangga rendet tartó, államférfiúi erényekkel bíró.

dasargan orvosi utasítás, vény, recept.

dasartungga reformátor, újíto.

dasata- gyógyít, helyreállít; megjavít, elrendez, díszít; igazgat, rendez; *ambarame ~-ra* nagy javítás; *buyarame ~-ra* kis javítás; *muwašame ~-ra* felületes javítás, *niyeceme ~-ra* kipótol, megfoltoz; *an i ~-ra* közönséges javítás.

dashōwan íj tokja; borítója; hadsereg bal szárnya; *~i muheren* karika az íjtokon, amelyen a kard függ.

dashōwatu a hadsereg bal szárnya; a sereg bal szárnyához tartozó.

dasi- összehajt, becsuk, befed, elrejt, bevon.

dasibu- befedet, becsukat.

dasihi- felcsap, szárnyakkal csapdos, lecsap (ragadozó madár); adót fizet, odahoz, felaján.

dasihi piszok, szenny; folt; piszkos, foltos; *dasihi-* imperativusza.; *~re gasha* ragadozó madár; *~re hafan*

ezredes.

dasihikō ütő; ~ *gasha* ragadozó madarak.

dasihiya- leporol, kiporol; elvesz.

dasihiyabu- leporoltat.

dasihiyakō tollseprű, poroló.

dasikō takaró, fedő; csapóajtó, csapóajtós csapda.

dasin kézi szerszám, gogó, nyél.

dasita- befed, elfed, eltakar; megszépít.

dasu gyerekek >*juse*; ~ *makta-* mellélő, célt téveszt, nyillövések elől elrejtőzik.

dasu- > *dašura-* elront

dasukō ragadozómadár neve, ? keselyűgödény **Z**

dašose fiatal szolga, szolgálgyerek.

dašura- súlyosan megbánt, megsért.

dašuran romlás, baj; sértő, bántó, kegyetlen.

data a > *da* többese, > *dasa.*; főnökök, nagyok.

daya- vkiben megbízik, vkire rábízta magát; elkötelezett; követ vkit; megfertőződik.

dayabu- rábízatik, rátámasztatik; vezetik, megfogják; megsemmisít; eufémizmus a kivégzésre.

dayaca- együtt rábízzák magukat.

dayana- követ, engedelmeskedik; megbízik vkiben.

dayanca- bizonytalanul ül a lovon; a nyakánál ugrik le a lóról.

dayandu- *dayanu-* egymást támogatják, egymásra támaszkodnak; együtt rábízatnak.

dayanji- követésre v. rábízásra jön.

dayanu- > *dayandu-* egymást támogatják, egymásra támaszkodnak; együtt rábízatnak.

daz'ai ünnepi dekoráció; ~ *faksi* díszítő mester, aki színes művirág füzérekkel ünnepekre feldíszíti a házakat.

K

daiz'aila- színes művirág füzérekkel díszít. **K**

de -ban, -hoz, -rá, -nél, -tól, keresztül, -val stb.; dativus jele.; *dorgi* ~ *wesi*- magas hivatalba lép; *hahi* ~ *tusa* gyors haszon; *tumen* ~ tizezrenként; *uju* ~ először, *jai* ~ másodszor, ~ *gurun* Németország.

de- számol, kiszámí. összeszámol (személyeket)

deb seme mindenhová.

debdere- röpköd, szárnyakkal csapkod.

debderše- hevesen csapdos a szárnyaival.

debe daba összevissza, nyüzszögve.

debe- > *debede-* túlfut (folyadék), eláraszt; ~-*ke* kifutott, elárasztott;

debede- > *debe-* túlfut (folyadék), eláraszt; ~-*ke* kifutott, elárasztott;

deben árvíz, túláradás.

debende- > *debe-* eláraszt.

deberen fióka, kölyök; ~ *gōlin cecike* mangómadár, indiai pirók. **Z**

debeye moha, gyékény; gyékény fonadék > *misikte* **N**

debi > *de bi* benne van; ezen nyugszik, ott tartózkodik; *uyuci* ~ kilencedik helyezett; *wei niru* ~ melyik nyílba (katonai szakaszba) tartozol?

debke- megismétel, újra szóba hoz; megváltoztat, revideál.

debkebu- megisméeltet, revideáltat.

debkeje- felcsavarodik, tekeredik; szétszalazódik, kirojtosodik.

debkele- > *debtele-* zsinegeket felcsavar, teker; szétbont, tilol (rostokat); ~-*me hala-* alaptól megváltoztat.

debse > *desiku* fonállal, szalaggal díszített szertartási nyíl, szerencsenyíl; lekvár, aszalt bogyók

debsehun > *debsehun* zárt szemhéj.

debsere- szemét lehunyja.

debsi- > *debše-* legyez; szárnyait szétnyitja; lebeg.

debsibuku toll legyező; textil zászló, lobogó; kendő, takaró;

debsiku > *debsiku* toll legyező.

debsile- elől halad, példaképpül szolgál.

debsin kiterjesztett szárnyak; lebegés.

debsite- folytonosan legyez; állandóan lebeg; lengedez, lobog (zászlókról).

debše- > *debsi-* legyez; szárnyait szétnyitja; lebeg.

debšehun > *debsehun* zárt szemhéj

debšeku > *debsiku* toll legyező.

debtele- > *debkele-* zsineget felgombolyít, teker; kibont, szétbont, szétsimít.

debtelebu- felgombolyíttat, kibontat, szétszedet.

debtelin könyv vagy mű egy kötete v. füzete.

debu- (*de-* causativuma) számoltat, számíttat; helyet kitölt.

dede dada könnyelmű, meggondolatlan, komolytalan..

dedenggi felülszínen úszó; ingadozó; ringó járású.

dedu- lefekszik, pihen, alszik; meghál; elhál, együtt hál; ~*re idu-* éjszakai váltás; ~*re biya* gyermekágy, lebetegedés.

dedubu- lefektet, éjszakára elszállásol, éji szállásra meghív; írásba fektet, feljegyez; otthagyt; téstát kelni hagy.

deduce- együtt hálnak, együtt fekszenek.

dedun éjjelezés; éji szállás; meghálás, postaállomás; ~ *deleri* könnyelmű; ~ *i hōsun* postás, postaszolga; ~ *i morin* postaló.

dedune- éji szállásra megy.

dedunebu- éji szállásra küld.

dedungge fekvő; ~ *eldengge wehe* fekvő felírtos kő;

defe > *defelinggu* széles szegély, csík; szántóföldi parcella.

defelinggu > *defe* keskeny anyagdarab (selyem, vászon, stb.); szegély, csík.

defeliye- csíkokban fekszik.

defengge csíkos.

defere ehető páfrányszerű növény, *pteris aquilina*. **N**

defu szójasajt, tefu.

degetu magas, felül; ~ *konggoro* hátán szarvakat viselő rókaszerű mesebeli állat.

dehe kampó, horog, kampós lándzsa.

dehe- > *dehi-* desztílál, megtisztít; kivon; dohányt, bőrt erjeszt; fermentál; selyemgubót kifőz.

dehebu- kivon; finomít; aranyat tisztít; dohányt elkészít.

dehekô listázatlan, fel nem jegyzett, számolatlan.

dehele(n) ujjatlan mellény; prém lovaglókabát.

dehele- horgászik, megkampóz; kampóra erősít; vitát kezd.

dehema anyai nagybácsi, az anya nővérének férje.

deheme az anya húga; anyai nagynéni.

dehen > *deken, usin* telek, földtulajdon, birtok, gazdaság; kivonat, extraktum, finomítvány.

dehengge kampós; ~ *surukô* kampós evezőrud.

dehere- átkutat, előkotor.

dehi negyven

dehici negyvenedik

dehite negyvenenként, negyvenével.

dehi- > *dehe-* desztílál, megtisztít; kivon; dohányt, bőrt erjeszt; fermentál; selyemgubót kifőz.

dehure- átböngész, átkutat, átvájkál.

deide teljeskiörlésű durva, sötét hajdinaliszt.

deiji- > *deji-* ég, elég; meggyújt.

deijibu- éget, eléget; meggyújtat.

deijiku tűzifa.

deijin égetés, égés; ~ *i hija* nyílt tűzhely áldozati ajándékok égetésére; ~ *i ukdun* tégláégető kemence, kramikus kemence.

deisun kötőzömadzag alsószoknyán v. nadrágon.

deji kitűnő, a legjobb.

deji- >*deiji-* ég, elég, meggyújt; ~*re kōwaran* áldozati ajándékok elégetőhelye.

dek seme felemelkedő; kezdő, induló.

dekde dakda hol fel, hol le; hullámzóan

dekde- elkezdődik, keletkezik, támad, lábra kap; felemelkedik, igazgat, vezet; hajózik, úszik; repül; izgatott, vágytól ég; *mujilen* ~ lelkesedik.

dekdebu- elkezdet, kezdeményeztet, felkelt; felállít; nyugtalanít, felizgat, ingerel, nyugtalaníttat, izgattat, előnyhöz juttat; újra kezd.

dekdehun felemelt, felemelkedő, magas.

dekdeku felemelkedő; úszó, para a horgászsinegen; úszó kanóctartó; ~ *doohan kiyoo* **K** hajóhíd; ~ *moo* vízmérce, vízmérleg.

dekdele- felemelkedik, keletkezik.

dekdelje- felébred, felijed.

dekden felemelkedés, ~ *i gisun* szóbeszéd, pletyka.

dekdenge felemelkedő, felemelkedéshez tartozó.

dekdenngi felemelkedett, fenn úszó

dekdeni eredeti; közmondás, szólás > *dekden i gisun*.

dekderhôn sirály **Z**

dekderile- felegyenesít, felegyenesedik, felemelkedik..

dekderse- feláll, felemelkedik, felemel; felhorgad, felingereltet.

deke(n) kissé magas, kissé hangos; magaslat; egy hold föld; *usin* ~ szántóföld.

dekji- növekszik, tenyészik, fejlődik; felnőtté válik.

dekjibu- felnevel, tenyészt, növeszt.

dekjin növekedés, tenyésztés; ~ *tuwa* erdőtűz.

dekjingge növő, fejlődő.

dekjirakô nem fejlődő, nem égő, nem gyulladó.

deksite- > *tuksite-* aggódik; *mujilen* ~-*me* agódó szívvel.

delbin széle valaminek; kalap karimája.

dele- hurokkal megfog; hurokkal megszorít; ~-*me wara-* hurokkal megfojtva megöl.

dele magas, fent, fölött; a felső oldal; császári, a legmagasabb; ő felsége; ~ *acara* császári audiencia; ~ *baitalara* uralkodói szokás szerint; ~ *hargaša-* császárnak audiencián bemutatkozik; ~ *obu-* nagyra tartani, becsülni;

delejen kerítetlen kert, vagy gazdaság.

deleken kissé magas, eléggé fennt.

delen a tehén tőgyének bimbója, csöcse.

delengge a legmagasabb, a fennt álló.

delere- felreped, felhasad (fa a bútorok illesztékénél).

deleri > *delertei* felszín, felület; felső; felületes; önhittség.

delertei > *deleri* felszín, felület; felső; felületes; önhittség.

delesi felületesség.

delferi zabolátlan, kötetlen, meggodolatlan, tapintatlan ember.

delfin > *delfiyen* túl bő, lötyögő.

delfiyen > *delfin* túl bő, lötyögő.

delge > *delhe* 100 hold föld, telek; szántóföld, földbirtoklási jog a falú határából.

delhe(n) > *delge* 100 hold föld, telek; szántóföld, a falú határából földbirtoklási jog.

delhe- oszt, szétoszt, szétválaszt; feloszlik.

delhebu- szétosztatat, szétválasztat.

delhentu- végrendelkezik; örök búcsút vesz.

delhetu egy részre jogosult; ~ *niru* hercegi udvartartáshoz tartozó zászlóparancsnok > *boo i niru*.

deli wehe folyó zúgóiban álló sziklák.

delihun > *deliyehun* lép.; ~ *madaha-* kólikás, hasmenéses lett.

deliše- eláraszt, kiönt, medréből kilép.

deliye- ég, lángol.

deliyehun > *delihun* lép

delmece- figyelmeztet, óv.

delule- sörényénél fogja, sörényét megragadja.

delun sörény.

dembei nagyon, felettébb; büszke.

demesi > *demsi* büszke, fenhéjazó; nagyképű..

demesiku nagyképűség, fenhéjazás, öndicséret.

demesile- dicsekedik, nagyképüsködik.

demniye- > *demniyece-* tárgy súlyát emelgetéssel becsül.

demniyebu- súlyt megbecsültet.

demniyece- > *demniye- súlyt együtt becsülni*, ingadozik; ide-oda leng.

demniyele- nyújtózik, feláll, felegyenesedik.

demsi > *demesi* büszke, fenhéjazó; nagyképű

demule- különös, másféle; különösen, szokások ellen viselkedik, kicsapong.

demun különösség, másféleség; eltérés, hamisság, hiba; illetlenség; babona; eretnokség.

demungge eltérő; különös, eretnek, csodabogár.

den nagy, magas, hatalmas; hangos, éles (hang) magasság; ~ *bojiri ilha* napraforgó; ~ ~ *den feku-* magasba ugrál; ~ *genggiyen* legfelső nézet; ~ *jilgan* hangosan; ~ *tu* a főparancsnokság hadijele.

dende- > *dendece-* oszt, szétoszt; leválaszt, elválaszt..

dendebu- osztódik; osztatik

dendece- > *dende-* oszt, szétoszt, egymás közt eloszt.; osztódik.

dendeme osztott; leválasztott; válogatott..

dendenu- közösen oszt, osztozik.

deng áldozati edény; mozdulatlan **K**; ~ ~ *seme* nem bírja tovább, a végén van.; ~ *guwan hôwa* ? lámpafényvirág **N**; ~ *zoo* növény neve **N**; ~ *lung* lámpás, laterna.

dengge- hajít, dob, ledob; lebirkóz.

dengge fenséges (főként postumus tiszteleti nevekben.) **K**.

denggebu- hajítat, dobat.

denggelje- ingadozik, himbálódzik.

dengjan lámpa, lámpás; ~*abu-* lámpát gyújt; ~ *i sindakō* lámpatartó, lámpaállvány.

dengjangga lámpával ellátott.

dengji orho szittyó, gyékényszerű növény(*juncus communis*) beléből kanócot és művirágot csinálnak.>
deng'zoo ilha **N**

denglu(ng) lámpás, világítótorony

dengne- > *dengsele-* lemér; ezüstműves mérleggel mér; kiegyensúlyoz; viszály okát kivizsgálja.

dengnebu- méret, leméret, kiegyensúlyoztat; magát leméreti.

dengnehen bőrszj cipőkön és csizmákon.

dengneku mérleg; ezüstműves mérleg.

dengniye- kézilabdával játszik.

dengse mérleg; ~ *-i ilga* a mérleg skálája, beosztása.

dengsele- > *dengne-* mér, lemér, kiegyensúlyoz.

dengsi- ráz, lökdös; rázósan halad (kocsi, ló)

dengsibu- rázat, átráz, lökdöstet..

dengsite- kétségbe esik, csügged.

deng'zoo kanóc; ~ *ilha* szittyóféle növény (*juncus communis*), beléből kanócot és művirágokat készítenek >
dengji orho **N** **K**

deo öcs, hűg, fiatalabb ember; csésze, tálka, áldozati edény; *ajige* ~ csekélységem; ~ *nio* hold állás; ~ *usiha* a Göncölszekér négy csillaga.

deocile- fiatalabbként viselkedik, idősebbet, bátyját szereti, tiszteli, feletttest tiszteli.

deocilebu- öccsként kell viselkednie; az öcs kötelességeit teljesíti.

deocin az öcs kötelezettsége bátyja iránt; szerény háttérbe vonulás.

deocingge öccsként viselkedő.

deoc'i besózott bab. **K**.

deone négyéves marha.

deotele- öcsként kezel.

der ~ *se-*, ~ ~ *se-* vakítóan fehérlő, hófehér; összecsoportosodik, sokan van; gyakori.

derakô orcátlan, pofátlan; becstelen, szégyenletes, gyalázatos, > *dere akô*.

derakôla- > *derkôla-* gyaláz, megszégyenít; kihoz a sodrából.

derbe- nedves lesz, megnedvesedik.

derbebu- megnedvesít, átmedvesedik, vizes lesz.

derbegun > *derbehun* nedves, nedvesség.

derbehun > *derbegun* nedves, nedvesség.

dercile- halottat felöltöztetve a ravatalra helyez.

derdehun előreálló, elálló.

derden dardan reszkető.

derdu alsóneműként hordott mellény; ~ *cecike* rigóféle énekesmadár **Z**.

dere arc; tekintély; lap, asztal, tábla; vidék, irány, égtáj; kétséget v. vélekedést kifejező mondatzáró; ~ *aca-* szembe jön, találkozik; ~ *acaha manggi* személyes találkozást követően; ~ *akô* > *derakô*; ~ *banji-* tekintettel van valakire; ~ *bocihi* csúf arcú; ~ *banji-* megtisztel, tiszteletét teszi; ~ *de* arcába, szemébe (mondja), jelenlétében; ~ *efule-* pletykálkodással megaláz, tekintélyt rombol; ~ *fele-* becsülerébe gázol, megsért; ~ *funcebura* zavarba hoz, megszégyenít; ~ *jalu inje-* egész arcával nevet; ~ *mangga* fapofájú, nem szégyenlős; ~ *šehun* ragyogó fehér arcú; ~ *šehun girurakô* szemtelen arcú; ~ *šele-* alázatos arcot vág; ~ *silemin* butaarcú; ~ *toko-* nyíltan szemtől szembe; ~ *waliya-* arcát veszti, megszégyenül; ~ *waliyata-* átnéz rajta; ~ *fulcin* orca, *emu* ~ *i* ...*eu* ~ *i* egyrészt ...másrészt;

derecu- > *derencu-* tiszteletet kelt; ajánlásra kedvez vkivel, kivételez, előnyhöz juttat.

derele- vki érdekében cselekszik, kivételez.

derencu- > *derecu-* tiszteletet kelt; ajánlásra kedvez vkivel, kivételez, előnyhöz juttat.

dereng darang dicsekvő, szenteskedő, képmutató.

derengge > *darangge* tekintélyes, tisztelt; hatásos; odalakat bíró, lapokból álló; sebző; hatás, sebzés.

derengtu képmás, arckép.

derentu- > *derencu-* ajánlásra kedvez vkivel, kivételez, előnyhöz juttat.

deresu > *dersu* steppei fűfajta, tippanfű (*Lasiagrostis Achnatherum splendens* / mong. *dersen* **N**).

deretu nagy, hosszú asztal, tábla.

derge felálló, felmutató; ~ *simhun* mutatóujj.

dergi- emelkedik, felemelkedik.

dergi felső, fent, magas, legfelső, császári; főnök, felettes; az előbbi; kelet, keleti; ~ *abkai han*; a magas ég ura, isten; ~ *di* a legfőbb úr, Isten **K**; ~ *femen* felső ajak; ~ *fejergi* fent és lent; ~ *gung*, ~ *gurung* trónörökös; ~ *hošo* a keleti oldal, kelet; ~ *nahan* a keleti falnál lévő, fő ülőhely.

dergici felülről, felső;egfelső helyről, császári; keletről, keleti.; ~ *kōwaran* a császártól származó korrektúra.

dergiken kissé magas.

.dergingge felső; magasan lévő; keleti, kelethez tartozó.

dergiše- fent magasan van, ott tevékenykedik.

dergu- megnedvesít.

derguwe > *derhuwe* légy; **Z**.

derhi l> *debeye* szőnyeg, gyékény a kemenceágyon vagy a padlón; ~ *orho* moha **N** > *nisikte*.

derhuwe > *derguwen* légy **Z**; ~ *bašakō* légycsapó.

deri- legyengül, rosszabbodik;belép, belekerül, elkezd; létesít, feltalál; támogat.

deri keresztül, onnan, át; míg; -ig, rajta, felette; *siden* ~ között;

deribu- elkezd, megkezd; megír, megszerkeszt; elkövet; cselekszik.

deribubu- megkezdett, elkezdett; megírat; megcsináltat.

deribun kezdet; felvezetés; romlás; ~ *dube* kezdet és vég, elejétől végig;

deribunggile- elkezd, kezdetét vszi.

deribuše- kezdetét veszi, elkezdődik, keletkezik.

derihun rosszabbodás, romlás.

derike öregkori látásromlás.

derishun, *derishōn* rosszabbodás, romlás; elromlott; rosszindulatú.

derki- felemelkedik, magasra emelkedik.

derki magasan fent.

derkiše- magasan a szélben lebeg.

derkôla- > *derakôla-* gyaláz, megszégyenít; kihoz a sodrából.

dersen tiszta, valódi, keveretlen, fajtiszta; tisztított a gabona; ~ *gabsihiyari* fajtiszta hullámosszőrű agár **Z**; ~ *hoošan* fakéregből készült papír,

dersu > *deresu* steppei fűfajta, tippanfű (*Lasiagrostis Achnatherum splendens* / mong. *dersen* **N**)

dertu cecike nagy rajokban röplő seregélyfajta madár, kiáltása 'dertu'-nak hangzik **Z**.

desere- eláraszt; *desereke* nagy területen elárasztott; *deserepi* kiáradt, kilépett, széles, kiterjedt.

desihi csapda coboly, menyét és mókusfélék fogására.

desihi- birkózásban felemelve, kétvállra fektetve legyőz.

desiku fehér szalaggal díszített szertartási nyíl >*debse*

desunggiye- hangosan kiált; seprésnél felkavarja a port;

dethe evezőtoll a madárszárnyban; toll a nyilon.

detu tőzeagláp, mocsárrét; ~ *da-* tőzegtűz, lépégés..

deyebuku hintaállvány; papírsárkány; karének, *deyenggu*.

deye- repül, száll; ~-*re dobi*, ~-*re singgeri* repülő mókus; ~-*re morin* repülő lófejű sárkány;

deyebu- röptet, repülni hagy.

deyen trónterem, terem, ebédlőterem, csarnok.> *diyan*; ~ *juktehen* csarnokok és templomok.

deyengge röplő; ~ *nimaha* repülő hal.

deyenggu papírsárkány; karének, > *deyebuku*.

deyenggule- karban énekel.

di úr, császár; áldozatfajta; fésű; északi barbárok; fa neve **N**, **K**;

didan durvaszövésű selyembrokát **K**

digi ezüsthuzalból font hajháló, hajdíz **K**

ding edény, fazék; ~ *hiyang* szegfűszeg. **K**

dingse orho gyógynövény, gyökeréből lábdaganatot gyógyító kenőcsöt csináltak **K**. **N**

dise tervezet, fogalmazvány, irat eredetije.

disela- tervet készít, fogalmazványt ír.

diyala- a játékkártyákat v. ostábla köveket összegyűjti.

diyan trónterem, terem, csarnok; > *deyen*; fülbevaló **K**; ~ *fang* szállás, szálló; ~ *ze* pontok dominón és játékkockán; női hajdíz;

diyanla- elzálogosít; bérel.

diyanze kocka, játékkocka; pontok a játékkockán.

diye la *tie le* régi török nép nevének átírása. **K**

diyei kis dinnye.

do- > *doo* leül, leereszkedik (madár).

do belsőségek, bél; töltelék; kormányrúd **K**; ~ *lo moo* palmirapálma *borassus flabeliformis* **N**; *duha* ~ bél és belsőség.

dobi róka; ~ *yasha* róka háló; *boro* ~ kékróka; *deyere* ~ repülő mókus **Z**

dobiha rókaszzerű mesebeli állat., hátán halszálkákkal.

dobihi > *dobisi* rókagerezna, rókabunda.

dobiri fákra mászó rókaszzerű állat **Z**

dobke bagoly. > *fušahō* **Z**

dobkō > *dobukō* ültető állvány vadászsólyomnak.

dobo- áldozatot mutat be.

dobobu- áldozatot bemutat

dobokō csillár, lámpa, világítótest.

dobon felajánlás, áldozati ajándék; éjszaka > *dobori*; ~ *dulin* éjféli; ~ *i šu ilha* Buddha előtt álló fából faragott aranyozott lótuszok;

dobonio egész éjszaka, egy éjszakán keresztül.

dobono- áldozásra megy.

dobori > *dobon* éjszaka; ~ *dulin* éjféli; ~ *hōlanjire niyalma* éjjeliőr; ~ *inenggi akō* éjt napot egybevetve, szakadatlanul; ~ *tome* minden éjjel; *jai* ~ holnap éjjel; *sikse* ~ tegnap éjjel; *cananggi* ~ tegnapelőtt éjjel.

dobtokô tok, hüvely apró holmik részére.

dobtolokô > *dobtolon* tok, tartó nagyobb holmik részére; dupla halottas zsák.

dobtolo- hüvelybe v. tokba tesz.

dobtobu- tartóba, tokba tétet.

dobtolon > *dobtolokô* dupla halottas zsák.

dobton könyv kötése; kötés, boríték, huzat, hüvely, tok.

dobtonggô borítással, tokkal ellátott.

dobu- ültet, vadászsólymokat állványra ültet.

dobukô ülőállvány vadászsólyomnak.

dodangga > *dogo* vak; boszorkánymester, átkozott gazember.

dodo embrió, fôtusz, magzat.

dodo- guggol, guggolva ül.

dodobu- leguggoltat, birkózásnál ellenfelét guggoló helyzetbe hozza.

dodori széleskarimájú téli kalap.

dogo > *doho* > *dodangga* > *balu* vak; a fej hátsó része; ~ *balu* teljesen vak; ~ *ija* bögöly; > *jugun* oldalút, kitérő.

dogon > *dohon* szoros, gázló, rév; ~ *jafaha* a jég hordképes.

doha(n) kullancs, ?szarvasbogár, **Z**

doho > *dogo* mész; a fej hátsó része; vak.

dohodo- féllábon ugrál.

doholo- bevakol, bemeszel; birkózásnál lábával átkulcsolja;

doholobu- bevakoltat, bemeszeltet.

doholon > *doidon* béna, féllábú, sánta; ~ *yoo* kelésfajta a lovak patájánál; *daidan* ~ sóska **N**

dohon > *dogon* szoros, gázló, rév;

dohoó- sántít, biceg.

dohota keletlen lepénykenyér.

doidon > *doholon* béna; *doholon* ~ teljesen béna, járóképtelen.

doigomšo- előkészít, gondoskodik, előre tervez.

doigomšolo- > *doihomšo-* elöl megy, előre megy, vezet.

doigon > *doihon* előbb, annak előtte.

doigonde előtt, előbb, előre.

doihon > *doigon* előbb, azelőtt.

doihonšo- > *doigomšo-* elöl megy, előre megy, vezet

doingge töltelékkel, belsőrésszel ellátott, töltött.

dojihyan > *najihyan* kis medve **Z**

dokdo dakda ide oda, keresztül kasul.

dokdohon előugró, magas, büszke; partsarkantyú.

dokdohori átugró; sorokban egymásra rétegzett.

dokdola- > *dokdorila-* felugrik, odaugrik.

dokdorgan tépőfogas, szarvatlan, egy lábú marhához hasonló, menydörgő mesebeli állat.

dokdori összeugrott, felugrott

dokdorila- > *dokdola-* felugrik, odaugrik

dokdorja- > *dokdoršo-* ugrál, szökdécsel; kiszámíthatatlanul, ötletszerűen cselekszik

dokdoršo- > *dokdorja-* ugrál, szökdécsel; kiszámíthatatlan, ötletszerű.

dokdosla- > *dokdorila-* felugrik.

dokita vaddisznó

dokjihyan dudorok a fej oldalain; ~ *weihe* dudorok az agancson; ~ *niru* keskeny rombikus hegyű vasnyíl.

doko belső oldal, belsőség; bélés; rövidebb út, gyalogjáró; láb belső izma; ~ *jugôn* utacska, ösvény.

dokolo- oldalútra tér, utat rövidít; szívbe lő; részrehajlón kivételez; birkózásban az ellenfél lábát átkulcsolja.

dokomi- ruhát bebélel.

doksida- kegyetlenkedik, bánt.

doksin kegyetlen, borzalmas, erőszakos, vad; vihar, nyugtalanság; gyenge, botladozó ló; ~ *nimeku* veszettség.

doksintu kegyetlenkedő, borzalmas, vad.

doksira- kegyetlenkedik, elnyom; nyugtalanít.

dokso- előugrik, kitűnik, feltűnik.

doksohon előugró, fedetlen, meztelen (pl. foghús); előny; ~ *weihe* szemfog, tépőfog (ragadozóknál).

dola szűzföld, feltöretlen talaj.

dola > *doola-* kiönt, tisztáz, leír.

dolbi niru igen apróhegyű vasnyíl.

doli nehéz ügetés; dinnye húsa, belseje, magja..

dolmo- kiönt, tölt (bort).

dolmobu- kiöntet, töltet.

dolo -ban, belül, otthon; titkon; a belső; ~ *gosi-* szomjazik; ~ *ping se-* teli gyomrú; ~ *tatabu-* aggódik, nyugtalankodik; ~ *tebu-* jól megjegyez; ~ *waji-* belső bánattól elpusztul; ~ *waka oho* tudatában volt az igazságtalanságnak.

dolo- bent van, marad, lakik.

dolori > *dolo* belül, bensőséges, titkos; belsejében; ~ *gōni-* titkon gondol.

domno- mandzsú asszonyok módjára köszön, udvariaskodik; víz felett játszik, röpköd mint a szitakötő.

domnon tiszteletadás a mandzsú asszonyok módján; ~ *singgeri* mogyorópele (Zieselmaus) **Z**

domo nők alsóruhája, alsószőknya > magas tejesteáskanna..

don leereszkedett madár; ~ *hada-* a folyással szembe úszó halakat hálóval befogja.

dona- > *doona-* rajban leereszkedik, letelepedik; fellép, felmászik.

dondo(n) kis lepke, moly: *bušuku* ~ éji lepke **Z**

dondoba darázs **Z**

donggo mandzsú törzs a 66-ból. Eredetileg Yendentől délre laktak.

.dongjihyan a juh alsóállkapcsa.

dongmo magas fémkanna tejesteának; éjjeli edény.

dongniyoro- ide-oda forgatja a fejét (lovakról); felveti a fejét.

dongsi- éjjeli edényen v. szobawc-n dolgát végzi.

donji- hall; halgatódzik; hallat magáról, híre van.

donjibu- hallat, halgatództat; hírül ad, kinyilatkoztat, jelent, beszámol; engedelmeskedik.

donjici ahogy hírlík, (úgy hallódik)

donjihale minden, ami hallható volt.

donjin hallás; hír; híradás; hírnév.

donjina- meghallgatásra megy, hallatszik, ismertté válik, híres lesz.

donjindu- > *donjinu--* együtt hall.

donjinji- hallani jön.

donjinu- > *donjindu-* együtt hall.

dono sátorkupola.

doo hadosztály **K**; ~ *guwan* taoista apát; ~*jin* taoista szerzetes **K**

doo- > *do-* átkel (folyón), átlép, átmegy, áthelyez.

doobu- átkelet, átvitet (a folyón tutajjal, hajóval); áthaladtat.

doobunggo átkelési; ~ *jahōdai* komphajó.

doocan(g) buddhista v. taoista kultuszhely; ünnepség, ünnepély ~ *ara-*, *hōla-* szertartást rendez, ünnepet ül, ünnepséget rendez.

doohan híd.

doola- önt, kiönt, leír, letisztáz.

doolabu- öntet, leíret, letisztáztat.

dooli felügyelő, gondnok, intendáns; taotai **K**

doona- > *dona-* fordítani megy; letelepedésre megy; fellép, felmászik

doonji- fordításra jön; letelepedésre jön.

doora- utánoz.

dooran szűzföld; kopár vidék, szélvédett oldal, le nem égett mező; hímlőt elkerült gyermek; füves sziget a mocsárban..

doorin hajópalló, kikötőhíd..

doose taoista pap, szerzetes.

dooseda taoista főpap, apát.

doosi kapzsiság, pénzéhség, kapzsi, pénzéhes, korrupt.

doosi- > *dosi* belép, bemegy, behatol; lemegy(nap); eljön (idő); visszafordul, hazatér; befolyik (pénz); előrehalad, hivatalban előlép, hivatalba lép; halad; belemegy vmibe, beleegyezik; vkivel összeköttetésbe kerül; vminek rabjává lesz; elzüllik.

doosida- kapzsiszkodik; felhalmoz; korrumpál, megveszteget.

dooze durva, erőszakos, verekedős ember. **K**

dorakô helytelen, meggondolatlan, illetlen.

dorakôla- meggondolatlanlkodik, könnyelműsködik, helytelenül beszél vagy cselekszik.

doran egy sor pikkely apáncélon.

dordon dardan se- > *dardan se-* hidegtől reszket.

dorgi -ban, belül, belsejében, közepén; a házban; udvari, császári; ~ *ba* belföld, császársírok lezárt területe; ~ *bodogon* titkos császári haditerv; ~ *hobo* belső koporsó; ~ *hoton* a császári palotakerület Pekingben; ~ *oktosi* udvari orvos; ~ *yamun* államtanács; ~ *tuleringge* szolgaság; ~ *tulesi* kívül belül, fővárosban és vidéken;

dorgici belülről, bentről ki; ~ *goholo-* birkózásnál belülről fonja át lábával az ellenfelet; ~ *halgi* belülről körülcsavarja, birózási szakkifejezés.

dorgideri belsejében; bensőséges; titkos, rejtett.

dorgingge belső; kebelbeli, odatartozó, honos; udvari.

dorgolo- elsatnyul, leromlik (pl. gabona, gyümölcs).

dorgon borz > *manggisu*; **Z** ~ *-i uncehen* 'borzfarok' a sóska virágzatának a megjelölése.. **N**

dorgori egyike a vaddisznó négy neve közül > *kiltari* **Z**

dori- vágtaáz, vágtaat.

doro- megnyugszik, abbaahagy, felhagy vmivel; megenyhül, megvígasztalódik; megpihen,

doro út; szabály, rend, szokás, életmód, hivatás; alapszabály, elv; természet körforgása; világtörvény; uralom;

szertartás, ~ *aca-* egyezményt, szerződést, békét köt; ~ *akô* törvénytelen, illetlen, lehetetlen; ~ *ara-* /*yabu-* szertartást betartja, udvarias, tisztelettudó; ~ *baha-* uralomra jut; ~ *bi* illő, renben van, OK, valószínűleg; ~ *be ali-* uralomra jut, átveszi az uralmat; ~ *be alime gai-* a megillető tiszteletadást elfogadja; ~ *de* szokás szerint, ünnepélyesen; *coohai* ~ stratégia; ~ *ejele-* bitorolja a hatalmat;; ~ *jafa-* uralkodik; ~ *jaka* ajándék; ~ *be sali-* hatalmat magához ragadja; ~ *yabu-* szertartást végez; ~ *yangse* rajz, rajzolat, alakzat; ~ *yoso* vallási szertartás, ritus.

doroi szokás szerint, jól, illően, szertartáshoz tartozó, hivatalos, ünnepélyes; ~ *bithe* szerződés; ~ *etuku* díszruha, szertartási ruha; ~ *efu* a fejedelem veje; ~ *i etuke* udvari öltözet, díszruha; ~ *i fujin* fejedelem neje; ~ *i gebu* szerzetesi név; ~ *i gege* hercegnő; ~ *i jaka* adomány, ajándék; ~ *i niru* díszes, négyélű szertartási nyíl; ~ *ten* legfőbb hatalom, uralom; ~ *i yoro* gömbhegyű szertartási nyíl;

dorohon kis gyermek.

dorolo- szertartást betart, udvarias, köszön, meghajol, tiszteletet tanúsít.

dorolobu- szertartást rendeztet.

dorolon szertartás, ritus, szokás, szabály, helyes viselkedés; ~ *-i nomun* Li-ki **K**; ~ *bi* illő.

dorolonji- szertartások megtartására jön.

dorolono- szertartások megtartására megy.

dorombu- enyhít, nyugtat, vigasztal.

doron kép; hivatalos pecsét; pecsétnyomó; vigasz, megnyugtatás; ~ *-i boco* piros festék a pecsételéshez; ~ *gai-* visszaveszi, megvonja a pecsétet; ~ *jafa-* tartja a pecsétet, azaz hivatalban van;

doronggo a szabályt v. szokást követő, illedelmes, rendes; szigorú; kezes (ló); ~ *soorin* selyemmel hímzett trónus.

dosholo- kedvez, előnyben részesít.

dosholobu- kedvezésben, előnyben részesül.

doshon kegy, kedvezés, jótett; barátság; ~ *haha jui* kegyencfiú, fiúszerető; ~ *hehe* ágyas, kegyencnő.

dosi > *doosi* be, befelé, belül, belé; a belső; ~ *goci-* szív, belélegez; ~ *tulesi* be és ki; ~ *tuwa-* magába néz, befelé fordul; *boco de* ~ nőbolond, szoknyavadász; *nure de* ~ alkoholfüggő; *ulin de* ~ pénzes.

dosida- > *doosida-* kapzsiskodik; felhalmoz; korrumpál, megveszteget.

dosikan kissé befelé.

dosikasi a írástudók harmadik foka 'avatott írástudó'. **K**

dosila a kabát alsó felhajtása.

dosi- > *doosi-* belép, bemegy, behatol; lemegy(nap); eljön (idő); visszafordul, hazatér; befolyik (pénz); előrehalad, hivatalban előlép, hivatalba lép; halad; belemegy vmibe, beleegyezik; vkivel összeköttetésbe

kerül; vminek rabjává lesz; elzüllick.

dosimbu- beléptet, bevezet; beletesz, beledug; bezár; felvesz; berendez; elcsábít; megaranyoz; bevételez (pénzt).

dosina- belép, behatol; bevonul;elérkezik; beleesik; vminek rabjává lesz; feletteshez megy; alkalmazkodik.

dosinan belépés; megjelenési forma az ujjászületek körforgásában.

disindu- együtt lépnek be.

dosinji- belép; bejön, befolyik; belépésre jön.

dosinu- együtt belép.

doso- eltűr, elvisel, kibír.

dosobu- > *dosombu-* elviseltet, elszenvedtet.

dosombu- > *dosobu-* elviseltet, elszenvedtet.

doson élvezet, multság, szórakozás.

dotori alaposság, szorgalom, kitartás.

doyoljo- hátsólábai gyengék, megroggyanók (lóról, öszvérről).

doyonggo selyemszövet beleszótt sárkányokkal.

dôri- beékel; ék segítségével kettéhasít.

du székhely; folyam; combcsont **K**; ~ *de gai-* birkózásnál 1)az ellenfél fejét a hónalj alá gyűri, 2) combjánál megragadja.; ~ *ergi* kabátnak a combot takaró alsó része; ~ *giowan* kakukk **Z**; ~ *giowan ilha* vörös azálea, Rhododendron indicum **N**;~ *giranggi* csípőcsont; ~ *hecen* főváros; ~ *ioi* könyvmoly; hivatal neve; ~ *sele* íjtartó és tegez övre erősítését szolgáló fémkapocs az öv jobb és bal oldalán, a combcsont felett;

du- > *tō-* üt, ver, kopog, kalapácsol; kovácsol; *menggun ~-re faksi* ezüstműves.

dube vmi hegye, vége, csúcsa, legkülső, utolsó; távoli rész;végtelen, egy negyedév utolsó hónapja; ~ *bele* csírázó gabona; ~ *da* vmi legeleje; ~ *tucike* a végére ért, befejezi.

dube- végződik, befejeződik, meghal.

dubebu- > *dubembu-* bevégeztet, végigvisz, abbamarad.

dubede mindvégéig, végig; a legvégén; az utolsó a sorban; végül.

dubei az utolsó; a végletekig;. ~ *gisun* végszó, zárószó; ~ *jecen* legkülső határvidék;~ *sukō* fityma; ~ *i toldohon*, veret a kardhüvely alján.

dubeheri farok; vég; utolsó; éppen az előbb > *arkan*;

dubeingge az utolsó, a végső.

dubembu- > *dubebu-* bevégeztet, végigvisz, abbamarad.

duben vég, kimenetel, kijárat.; ~ *deribun* kezdettől a végéig.

dubengge hegyes.

dubentele a végéig.

duberi a vége felé, kevéssel a vég előtt.

dubesile- a végén van; a végéhez közeledik; befejeződik.

dubi babdara (darált szárazbab),

dubi- szokik; megszok.

dubibu- szoktatódik; hozzászoktat; hosszában húz.

dubise kicsi, kerek bablisztogácsa.

dubu- > *tōbu-* üttet, kalapácsoltat, kovácsoltat.

dudu gerle **Z**; katonai kormúányzó; ~ *dada* gyermeki gügyögés; ~ *niyehe* vizityúk *gallinula chloropus* **Z**.

dudungge cecike > *guwendehen* madár neve (Mainah?) **Z**

duduri sapka teteje

dufe mértéktelen, buja; érzéki; kicsapongó.

dufede- mértéktelenkedik, bujálkodik, kicsapong, kéjeleg; elromlik.

dugōi palló, pallóból készült híd.

duha belső szervek, bél; lélek; ~ *do* belek és belsőségek; *gosihon* ~ juhbél; *maca* ~ lovak és szamarak végbele; *muwa* ~ disznóbél; *senggi* ~ véreshurka; *tohoro* ~ disznó vékonybele.

duhe- beteljesít, bevégez; meghal; ~*ke juhe* olvadt jég.

duhembu- beteljesítet, bevégeztet; kiteljesít, teljessé tesz; meghalni hagy.

duhen herezacskó.

duhentele végig, a végéig.

duibu- elrendez, elrak (ruhákat, rituális tárgyakat.)

duibule- összehasonlít; egyre megy, felér vmivel; utánoz.

duibulebu- összehasonlítottat, összehasonlítatik.

duibuleci összehasonlítva, például.

duibulen összehasonlítás, példa.

duici negyedik.

duicingge negyedikhez tartozó.

duile- megvizsgál, igazságot keres; ítél; pereskedik; vmihez igazodik, alkalmazkodik.

duilebu- az igazságot keresteti, ítéltet.

duilen vizsgálat, megítélés, ítélet.

duin négy, ~ *dere* > *ergi*, > *ici* a négy oldal, a négy égtáj; ~ *erin*, ~ *forgon* a négy évszak ~ *hošo* a négy köztes égtáj, (DK., DNy., ÉK., ÉNy); ~ *mederi* a négy világtenger sz egész világ;

duin juse *dörben keüket* (a négy fiú) Belső-mongóliai mongol törzs nevének fordítás.

duina súlyegység : 1/10 miburi **K**?

duingge négyszeres, négyrétű.

duinggeri négyszer, négyszeres.

duise kaput, falat díszítő piros feliratos anyagcsíkok.

duite négyenként, négyesben.

duize teleírt papírcsíkok melyeket a falakra akasztanak **K**

duka kétszárnyú ajtó, kapu; család; iskola; *ashan i* ~ mellékkapú; ~ *i bongko* faragott fa dísz a kapú tetején; *cin i* ~ főkapú; ~ *hóla-* akapúnál kiált; ~ *i mafa* kapus; ~ *toksi-* kopog az ajtón; ~ *-i niyalma* ajtónálló; ~ *yaksi-* kaput becsukj; .

dukduhun felemelkedett, feldagadt.

dukdure- feldagaszt, felhajt; kitör.

dukdurengge vmi felhajtott, felemelt, feldagasztott; laza talaj.

dukdurhun göröngyös, rögös (talaj); ~ *boigon* zsíros, agyagos föld.

dukdurše- feldagad, felemelkedik; rögössé lesz.

dukji- hangosan beszélget, hangosan együtt beszélnek.

dukse- > *duksu* elpirul.

duksi vadszőlőhöz hasonló, édessavanyú gyümölcs. **N**

duksu- > *dukse-* elpirul.

diksursehun durván rögös, göröngyös.

duku > *tōku* cséphadaró

dulan nimaha pikkelytelen, tenyérszerű lapos tengeri halfajta neve **Z**.

dulba gyanútlan, együgyű, ügyetlen; egyszerű, szerény.

dulbada- együgyűsködik, gyanútlanul, együgyűen viselkedik; butaságot csinál.

dulbakan kissé ügyetlen, kissé gyanútlan; kissé együgyű, egyszerű.

duldai > *dulduri* a buddhista szerzetesek kilenc fémkarikával felszerelt botja.

dulduri > *duldai* a buddhista szerzetesek kilenc fémkarikával felszerelt botja.

dule kezdettől, eredetileg; tehát, ezért.

dulefun csillagászati fok.

dule tulajdonképpen, tehát.

dule- áthalad, túlmegy rajta; elmegy mellette, keresztülmegy; felülmúl; elmúlik; meggyógyul; elég, ég.

duleme túlhan, másik oldalon.

dulebu- > *dulembu-* hagyja elmenni, hagyja áthaladni; vmit megél, felgyógyul; kigyógyít; eltávolít, távol tart; meggyújt.

dulembu- > *dulebu-* hagyja elmenni, hagyja áthaladni; vmit megél, felgyógyul; kigyógyít; eltávolít, távol tart; meggyújt.

dulemše- könnyelműsködik, meggondolatlanul cselekszik.

dulemšeku könnyelmű; kapkodó. meggondolatlan; könnyelműség, meggondolatlanság.

dulende- áthalad; előrehalad; elmegy mellette; felgyógyul.

dulenggele ba az érintett területek, a már megjárt földek.

dulenu- együtt érintik, együtt megjárják.

dulga > *dulin* fél, félig tele, középen lévő, a középső.

dulgakan eléggé középen lévő.

duli- átdolgozza az éjszakát, éjszakázik, virraszt.

dulimba közép, fél; középszerű; egy negyedév középső hónapja; ~ - *i gurun* a közép birodalma: Kína; ~ -*i jalan* középkor; ~*i sele* középveret az övön a tegeztartó és íjtartó veret között. ~ -*i simhun* a középső ujj; ~ -*ci yendebu-* újra felegyenesít.

dulimbade középen, közepette.

dulimbaingge > *dulimbangge* a középső, a középhez tartozó.

dulimbangge > *dulimbaingge* aközéphez tartozó, középső.

dulin közép; fél, félig; dél; között, közepette; ~ *gaisu-* félig idd ki!; ~ *hontoholo-* felezi; ~ *tebu-* felét adja; *dobori* ~*de* éjfélkor; *enenggi inenggi* ~*de* ma délben; *se* ~ *otolo* az élet közepén.

dumin cecike kakukkfióka a fészekben.

duna kalcedon fehér féldrágakő.

duncihyan > *dunijihyan* korábban, régebben.

dunda- disznókat etet.

dundabu- disznókat etet.

dundan disznóeledel.

dunen négyéves marha / mong. *dönen*

dung barlang, üreg **K**; a 66 mandzsú törzs egyikének neve; ~ *guwa ilha* görögdinnye virága **N**

dungga görögdinnye. **N**; ~ *use* görögdinnye magja.

dunggi tűzforro; buta, megszeppent.

dunggiya 66 mandzsú törzs egyikének neve.

dunggu barlang **K**

dunggucci barlanglakó; egy miao törzs

dungki kábult; kimerült; felhevült.

dungsun százmillió; ~ *alin* hegység neve. **K**

dunjihyan *duncihyan* korábban, régebben.

dur dob verésének zaja; ~ *se-* egyszerre beszélniek v. zajongnak; ~ *dar se-* összevissza zajt csap.

dura- mereven néz, rámered.

durahôn > *durhôn* vmire mereven tekintő, rámeredő.

duranggi szennyezettség, foltosság; szennyezett, zavaros, borús; részeg, esztelen.

duranggila- lerészegedik; borússá, zavarossá tesz.

durbe- reszket, megreteg.

durbe kutya, fehér vagy sárga foltokkal a szeme felett.

durbejen négyszög; négyszögű.

durbejengge négyszögletű.

durbejitu szögmérő.

durdun kreppselyem, fátýolszövet.

durdung mesebeli állat egy szemmel és szarvval a füle mögött. Megjelenése termékeny évet ígér > *gerdung*

durge- > *durgi-* remeg; megráz; dübörög, zeng, énekel, fütýül;

durgebu- megreszkettet, megráz.

durgece reszket, nyugtalankodik.

durgi- > *durge-* gurrog, énekel, fütýül (madarakról); hangzik, zeng; ~-*re dutu* siket, aki a félig értettet továbbfécsegi.

durgiya > *duwargiya* hajnalcsillag, Vénusz.

durha cséphadaró ütőfái.

durhôn > *durahôn* vmire mereven tekintve.

duri bölcső.

duri- > *turi-* gyermeket ringat; rabol, kisajátít, bitorol, a hatalmat szerez; kiszorít, legyőz;

duribu- bölcsőben ringat; kiraboltat; kiraboltatik, veszteséget szenved.

duribun rablás; veszteség.

durile- bölcsőben ringat.

durindu- együtt rabolnak; egymást rabolják.

durinu- egymást megrabolják.

dursuki egyforma, hasonló; mérséklet; alak, képmás; ~ *akô* céltalan, mérséktelen.

dursukile- egyformára csinál, mintául vesz, utánoz; mérsékel, rendez.

dursule- egyforma, egyféle; mintául vesz, utánoz; megjelenít; leír; viselkedik;

dursulebu- mintául állít; minta szerint csináltat; megjelenített.

dursulebukô tolmács régi elnevezése..

dursulen azonosság; *wecen* sereg kivonulása előtti áldozat az égnek.

dursun azonosság; alak, külső, ábrázolás, alakítás, megjelenés; tárgy; test, anyag.

dursungga alakkal bíró, alakított; testi, materiális; esszé alapgondolata.

duru- öregségről elgyengül

durugan illusztráció, táblázat, rajz, terv; *booi* ~ családfa, genealógiai táblázat..

XX

durujun a darúmadár egyik neve.

durula- mintául szolgál, az élre áll.

durule- alakít.

durun alak; forma, öntőforma, minta, mód; divat; példa; terv, tervrajz; szabály, törvény, norma; körző; ~ *ara-* tetet; ~ *i efen* formázott sütemény; ~ *i hiyan* formába sajtolt füstölő; ~ *i jiha* rézpénz érme; ~ *kemun* szokásillendőség; iránytű; ~ *i matan* formázott cukorkák; ~ *obu-* mintául vesz v. állít; ~ *sinda-* utánoz, színlel ~ *tuwabu-* példát mutat; ~ *tuwakô* minta, példakép; ~ *-i efen* alakos sütemény; ~ *-songkoi* példakép szerint.

durungga alakú, alakos;ábrázoló; előírásos; matematika; ~ *gisun* formula, beszédfordulat.

durungge előírásosán, mintaszerűen.

dushu- eldob, elhajít; abbahagy, felhagy vmivel; metsz, vés; ~ *re faksi* vésnök.

dushubu- elhajíttat; véset, metszet.

dushun > *dusihyen* sötét, borús; gyengénlátó; nehéz felfogású.

dushute- (*dushude-*) földre hajít, megfog, rángat, bánt.

dusihi férfiak ruházatán az övről lelógó kötényszerű textil, a hasat fedő páncél; has.

dusihile- ruha öblébe tesz vmit.

dusihiyen > *dushun* ködös, borús, sötét; buta, nehéz felfogású..

dute belső; ~ *talū* oldalút; mellékösvény, egérút; ~ *yali* a lenyúzott bőrön maradt hús.

dutele- mellékútra tér, útat rövidít.

duthe függőleges ablakrács, (avízszintes neve >*sidehun*); vörösen pettyezett pikkelyű fehér halfajta **Z**

duṭu süket; ~ *maigu, maigu* ua.

duṭung mandzsu zászlóaljparancsnok > *gōsai ejen*.

duṭure- rosszul hall, félreért; süketnek tetei magát.

duwali fajta, mód, nem; sajátosság; egyfajtajúság; kapcsolat, társ; szövetséges; ~ *acabu-* egy dologból két egyformát csinál.

duwalibun kategóriákba rendezett mű.

duwalina- alakot vesz fel, alakul.

duwalingga egyalakú v. fajtajú.

duwan atlaszselyem; gaz; ki nem fakadt himlő; **K**; ~ *etuku* rövid kabátka; ~ *u inenggi*, ~ *yang* az 5. hónap 5. napja, nyárközép ünnepe; *ioi* ~ vízhatlan atlaszanyag..

duwanse selyemanyag fajta.

duwara halfajta neve, gadus lota avagy silarus asotus **Z**.

duwargiya > *durgiya* hajnalcsillag, Vénusz

duye- magányosnak érezni magát.

duyembu- váratlanul megtámad.

duyen magányosság, elmagányosodott; elutasító, kelletlen; hanyag, lassú.

duyun cecike lappantyú > *simari cecike, simatun* **Z**. **K**.

E.

e rosszalló felkiáltás; meglepődést jelentő felkiáltás; negatív, fordított kép; a sötét, hideg, női, befogadó elv **K** *yin*; *e di yo bi ya* Etiópia;

ebci > *ebeci* borda; hegyoldal meredek bordája; hajótest bordája, lejtő.

ebcile- a hegylejtő mentén.halad

ebdere- tönkretesz, elront; megsemmisít, károsít.

ebdereku károkozó; lrontó; rabló.

ebderen romlás, kár, károsítás; csalás; csaló; káros, megrontó.

ebderengge rontó, romboló

ebe- meglágyít; áztat; hiányos

ebebe tetszésnyilvánító, csodálkozó felkiáltás > *ajaja!*

ebebu- beáztat.

ebeci > *ebci* borda; hegyoldal meredek bordája; hajótest bordája, lejtő.

ebegei félek hogy...; hacsak...> *emekei*

ebele innenső; a célt el nem érő, kevés, rövid > *ebergi*.

ebene->*ebeniye-* megnedvesít, átáztat; bemárt.

ebeniye-> *ebene-* megnedvesít, átáztat; bemárt.

ebeniyebu- áztattat, nedvesített.

ebere- lefogy, csökken; legyengül; lemerül; ~ *-re muture* csökkenve nőve; fel és le.

eberehun> *eberhun* gyenge, ügyetlen, hasznavehetetlen; lemerült

eberembu- kisebbít, csökkent, lerövidít, leminősít; elmerít;ejt, felad.

ebergi innenső oldali.

.eberhuken kissé ügyetlen, kevésbé használható.

eberhun gyenge, ügyetlen, hasznavehetetlen

eberi nem kielégítő, csökkentebb, gyengébb, kevesebb; hiányos; képtelen, buta; idomtalan. csúf; gyengeség; ~ *aqō* nem csekélyebb.

eberiken gyengécske, keveset érő.

eberingge egyenlőtlen, gyenge; ki nem elégítő.

ebetuhun üres; üreges.

ebi- jóllakik, jóllakottá lesz.

ebi habi (*haibi*) hülye, buta. ~ ~ *aqō* se íze, se vize!

ebibu- jóllakat.

ebilun gyenge, gondot okozó gyerek;

ebiše- > *elbiše-* fürdik; mosdik, ~ - *re oton* fürdőkád.

ebišene- mosdani megy, fürdőbe megy.

ebišenu- együtt mosdanak v. fürödnek

ebitele jóllakásig, teljes eltelésig.

ebsi innen; ettől, óta; *julgeci* ~ régóta; ~ *casi akō* határozatlan; ~ *o-* újra helyreáll; *tubaci* ~ ekkortól.

ebsihe nagyon, erősen, erős; legutolsó > *ebele*

ebsihin > *ebsihiyan* eddig; eddigi

ebsihiyan > *ebsihin* eddig, eddigi.

ebtiken kissé közelebb.

ebsingge az eddigi.

ebše- > *ekše-* siet, nyugtalankodik, türelmetlenkedik.

ebšu frissen kikelt fogoly (madár) **Z**

ebte fészekből kiszedett és háznál felnevelt sólyom; ~ *giyahōn* otthon nevelt vadászsólyom.

ebu- leszáll, betér; letelepedik

ebubu- leszállat, lerakódtat; lemálháztat; táborhelyet, jurtát lebontat ~ -*re ba-i cifun* vám.

ebubun leszállás; szálló, kvartély; a menyaszony bevonulása a vőlegény otthonába, mennyegző.

ebuhu sietős; ~ *medege* sürgős üzenet; ~ *sabuhō* sietős, buzgó, alkalmi.

ebundu- > *ebunu-* együtt leszállnak; együtt megszállnak.

ebune- leszáll, leereszkedik.

ebunji- lejön, alászáll; leszállásra, megszállásra jön.

ebunu- > *ebundu-* együtt leszállnak; együtt megszállnak.

eburgi folyótorkolat, két folyó összefolyása.

eci így, igen, persze; ~ *ai* miért ? mit tesz ez?

ecike nagybácsi, az apa vagy nagypapa öccse.

ecimari ma reggel

ecine titokban

ede ez, így, ezért; ide; ~ *aina-* mit jelent ez? mit árthat? ~ *bi*, ~ *kai* ezen alapszik

ededei hidegtől vacog

edekirakô ingyenélő, henyélő; javíthatatlan.

edelehengge hiány, kasszahiány.

ede- megromlik (étel), megsavanyodik.

edele- lerövidít; megkárosít; elégtelen; hiányzik; megkárosodik; hiányossá, hibássá válik; adósság.

eden hiány; defizit; szükség; hiányos, hiányzó; csonka;maradék; ~ *dadan*, ~ *dadun* megcsonkított.

edeng fűrészhaj > *muke tasha* Z

ederi ezen keresztül; ~ *tederi* ide-oda, kétséges, ingadozó; ~ *tederi bulcata-* kikerüli, menekül.

edu- a szél fúj.

edule- meghül, megfázik; bénul, béna; ~*he nimeku* meghülés, influenza, bénulás, reuma, köszvény.

edulebu- bénít; meghülésnek tesz ki.

edun szél; kék; ~ *biya* nemi vágy, kék; szekszuális élet; ~ *da-* a szél fúj; ~ *dasihikô* a ragadozómadarak szárnyának két legnagyobb evezőtolla; ~ *dekdehe* szél támadt; náthás; ~ *faitakô* 'szélvágó' deszka a ház ormán; ~ *faita-* vitorlát oldalszélnek teszi ki; ~ *fur se-* füvek illatát hozza a szél; ~ *goiha* megfázik; ~ *helmen* szélárnyék; ~ *nakaha* a szél elült; ~ *nesuken oho* a szél lecsendesedett ~ *nimeku* reuma, meghülés; ~ *seremšere furgi* szélvédő gát bokrokkal a tetején; ~ *i temgetu* szélzászló ~ *toroko* a szél csendesül; ~ *tuwa-* szükségét végzi; ~ *de šasihalabu-* a szél által ledöntött.

edungge > *etungge*; szélhez tartozó; ~ *gasha* karvalyfajta Z; ~ *šungkeri ilha* orchideafajta neve Z.

edunggiye- kipelyvázza, szellőzteti a gabonát.

edunggiyebu- kipelyvázttatja, szellőztetteti a gabonát

eduntu sárgafejű, fehér farkú disznóhoz hasonló mesebeli állat, megjelenése vihart jósol.

efe- vaknak lenni.

efebu- megvakít, vakká tesz.

efebuhe megvakult.

efehen > *efehun* nagy bárd.

efen kenyér, sütemény.

efi- > *efiye-* játszik, mulat; ~ *alin* ~ délibáb; ~-*me wara* játékból öl; ~-*re hehe* színésznő; ~-*re jaka* játékszer; ~-*re kôwaran* színpad, színház.

efibu- játszat; szórakozik.

efice- > *efiyece-* együtt játszanak, együtt múlatoznak.

efiku > *efiyeku* játékszer; tréfa.

efin > *efiyen* játék, színjáték.

efine- játszani megy.

efisi játékmester, tréfacsináló.

efiye- > *efi-* játszik; mulat.

efiyece- > *efice-* együtt játszanak, együtt múlatoznak.

efiyeku > *efiku* játékszer; tréfa.

efiyen > *efin* játék; színpad.

efu vő, sógor, az idősebb nővér férje; császári hercegnő férje, ilyenkor egyben méltóságnév is.

efuje- széttörik; szétesik; elromlik; elmerül; elpusztul; uralmat elveszít.

efujebu- szétrombol, széttör; elpusztít

efujen romlás, pusztulás.

efule- elront, elpusztít, lerombol, széttép, széttör; megtör (fogadalmat); megsért; kihúz; eltöröl; leigáz; rágalmaz; elbocsát; ~ *-fi weilere* rombolás után építés.

efulebu- elrontat; leromboltat; elpusztíttat; eltöröltet; leigáztat; rágalmaztat; elbocsáttat.

efulen rombolás, megsemmisítés.

eguletu felhős; ~ *alha* felhőfoltos tarka ló.

ehe rossz, gonosz; szerencsétlen; csekély; kedvezőtlen; *aburi* ~ féltékeny, gonosz; ~ *ara-* rosszat tesz; ~ *ba*

végzet; ~ *gôni*-rosszat tervez, kedvetlen; ~ *horon* mérég; ~ *jilgan* rágalom; ~ *kuren* mandzsu törzs neve; ~ *okto* mérég; ~ *o*- igaztalan; ~ *se*- gyűlöl; rossz híret kelti; ~ *sukdun* rossz, fertőzött levegő; ~ *wa* rossz szag;

ehe- > *ehere*- rosszabbodik, rosszá lesz, idő elromlik; viselkedésében vki iránt megváltozik, összekülönbözik; haragot tart.

ehecu- rágalmaz, rossz híret kelti, pletykál; káromkodik.

ehecubu- rágalmaztat, rossz híret kelteti.

ehecun rágalom, rossz hírnév; szidalom.

ehelinggu nagyon rossz, gonosz.; buta, gyenge;

ehelihan gyengeelméjű.

eheliyanggō buta, korlátolt (ember)

ehengge rossz ; a rossz.

ehere- > *ehe*- rosszabbodik, rosszá lesz, idő elromlik; viselkedésében vki iránt megváltozik, összekülönbözik; haragot tart.

eherebu- összekülönbözik, vizsályt szít.

eherendu- együtt rosszabbodnak.

ehetu párducszerű mesebeli állat, amely születése után rögtön felfalja az anyját.

ehurhen sárgacsőrű, feketésfejű, sárgaszemű, vöröshátú pacsirtafajta. **Z**

ei hé! hívószó alsobbrendűekhez; ~ ~ csúfolódó felkiáltás; tréfálkozó felkiáltás; ~ *ei* sírás hangja; csúfolódó felkiáltás.

eici > *embici* hogy? talán, ha; vagy-vagy, inkább, először is; ; legyen hát; ~ ~ vajon, egyik, másik.

eicibe > *ocibe* hacsak, habár, ámbár, bár, mégis.

eifu sír; sírdomb; ~ *kôwaran* temető; ~ *munngan* sír a hegyoldalban [kétes adat]

eifun kelés.

eifune- kelések képződnek; ~*he* bélpoklos, bélpoklosság.

eigen férj; *jurgangga* ~ újra nem házasodó özvegyember.

eihen szamár; ~ *boco* barna;

eiheri ugróegér.

eihume teknősbéka; ~ *usiha* az Antares csillagkép ε csillagának neve > *eihumengge*.

eihumengge teknőspáncél fogantyú; ~ *fukjingga hergen* régi kínai pecsétírás; ~ *usiha* az Antares csillagkép ε csillagának neve > *eihume*.

eihun tudatlan, buta; elemiiskolai tanuló

eihuri vörösfejű, fehértestű teknőchöz hasonló mesebeli állat, amely a fellobbanó tüzet oltrani képes.

eihutu tudatlan, képzetlen, tökfesű, oktondi.

eikte a *crataegus pinnatifida* Bunge nevű bokron termő savanykás vörös gyümölcs neve > *ulan hat*.

eime- utálkozik; gyűlöl, lenéz, megvet.

eimebu- > *eimembu-* megutáltat; elutasítást v. unalmat kelt, gyűlöltté válik.

eimeburu > *eimeburu* utálatos, megvetendő, gyűlöletes. (ember).

eimecuke > *eimecuke* gyűlölt, undorító; > *hatacuka*..

eimecun utálat; ellenézés.

eimede szörny, rémség; erős gyermek; erőteljes; izgatott.

eimede- > *eimende-* utál, gyűlöl, ún.

eimekengge utálat, gyűlölet tárgya, az amit v. akit utálnak, gyűlölnék.

eimembu- > *eimebu-* elutasítást v. utálatot kelt, gyűlöltté válik.

eimeburu > *eimeburu* megvetendő, gyűlöletes, utálatos

eimende- > *eimede-* utál, ún.

eimecuke > *eimecuke* utálatos, undorító.

eimpe vadon nőző borostyán; vadzeller fajta. **N**

eisi oh!

eite gyepelő, kantár, kötőfék.

eiten mindenki; az összes.

eitere- csal, megtéveszt; félrevezet; hazudik; megront; mindent áttekintve cselekszik; ~-*me lature* titkon fajtalanokodik.

eiterebu- megcsalat; megcsalatkozik.

eitereci majdnem; nagyjából; megcsaláskor, félrevezetéskor.

eiterecibe általában, mindenesetre, többnyire; habár csal, félrevezet...; még akkor is amikor csal...

eitereku csaló, félrevezető; csalás, félrevezetés, szemfényvesztés.

eitereme hamis; hiába; majdnem.

eitererakô csalhatatlan, tévedhetetlen.

eiterése- megcsal, becsap.

eje ökör.

eje- megjegyez, emlékezik, gondol rá, előjegyez; megjelöl; észrevesz; feljegyez; gondol; megfontol; könyv nélkül megtanul; *ejeme gai-* megjegyzi magának.

ejebu- megjegyzteti; észrevéteti, észrevehetővé teszi; feljegyezteti.

ejebukô krónika író, annalista; hivatalsegéd.

ejebun emlékezet, memória; feljegyzés.

ejehe császári különmegbízottak és örökletes hivatalnokok javadalmazása **K**

ejehen magyarázat, kommentár.

ejeke buzgó, szorgalmas.

ejeku miniszteri tanácsos; Han-lin akadémia lektora; titkár..

ejele- > *ejile-* ural, uralkodik, kormányoz; parancsol; önállóan gazdálkodik; uraskodik, bitorol, kisajátít.

ejelebu- bitoroltat; hagyja a bitorlást; uraltat, urrá tesz; uraltatik; átadja az uralmat;közvetít.

ejelendu- > *ejelenu-* együtt uralkodik; együtt bitorol.

ejelenu- > *ejelendu-* együtt bitorol; együtt uralkodik.

ejelesi birtokos, tulajdonos.

ejeltu a hatalmat gyakorló, a hatalmat bíró.

.ejen úr, gszda; uralkodó, fejedelem, császár., ~ *eniye* úrnő; ~ *ili-* segíti, oltalmazza; ~ *i doro* az uralkodó igaz útja; ~ *i ten* a császár csúcshelyzete; *asihan* ~ kiskorú uralkodó; *enduringge* ~ isteni uralkodó; *genggiyen* ~ megvilágosult uralkodó; *gosingga* ~ jóságos uralkodó.

ejergen önuralom, fegyelmezettség.

ejesu jó memóriájú.

ejetun emlékkönyv, krónika; leírás, ábrázolás.

ejetungge feljegyzéseket tartalmazó; ~ *dangse* Cin állam annáleszei **K**.

ejihe sajt.

ejile- > *ejele-*., uralkodik, kormányoz; parancsol; önállóan gazdálkodik; uraskodik, bitorol, kisajátít.

ek se- unottan, csüggedten; ~ *-me* gyűlölettel; ~ *serakō* csüggedetlen; ~ *tak se-* büszke külsejű.

ekcin meredek part; csúf démon; ~ *jolo* ördögi pofa.

ekcu- titokban másokkal beszél

eke anya; valaki, egy illető; ~ ~ *ya* ez itt, ez a valaki/pasas itt; ~ ~ *se-* dadog.

eke- játszik, tréfálkozik.

ekidun cecike párban élő madárfaj (Symphatievogel) **K Z** > *kidun cecike, suwakidun cecike*.

ekisaka > *eksaka* hallgatag, csendes.

ekiye- túl kevés; túl kevésbé lesz; csökken, fogy; elvesz, csökkent; károsít, árt; állásától megfoszt; hiányzik; szabaddá válik; ~ *-he ton* hiányszám.

ekiyehun nagyon kevés, hiányos; kevesebb; csökkent értékű; hiányzó; üres.

ekiyembu- csökkent, levág, megrövidít; csökkentetik, megrövidítetik; ~ *-re dalangga* vízszint szabályzó gát.

ekiyen üresség; betöltetlen állás; állásától megfosztott;

ekiyende- lefogy; károsít, árt; ~ *-re gugcu* hamis barát; élősködő.

ekiyeniye- csökkent, elvesz; elfogyaszt; károsít; tisztít, oda nem illőt eltávolít.

ekiyenyebu- csökkentet, elvétet, rövidített.

ekiyenyen csökkentés.

eksaka > *ekisaka* hallgató, csendes.

ekše- siet, nyugtalan, türelmetlen; szükséges; ~ *-me saksime* sietősen, buzgón, fejvesztetten.

ekšendu- > *ekšenu-* együtt sietnek, együtt nyugtalankodnak.

ekšenu- > *ekšendu-* együtt sietnek, együtt nyugtalankodnak

ekšun sárga rizsbor készítésekor visszamaradó seprű, élesztő; divatjamúlt, unott; undorító.

ekte- mellsőlábával a a földet kaparja, rugdossa (ló).

ekterše- feltűnik, kiválik, kiemelkedik; merész; büszke külsejű, feltűnni vágyó.

elbe- befed, betakar, tetőt von föléje; védi.

elbebu- befedet, betakartat.

elbefe- üresen fecseg, szalmát csépel.

elbeku fődő, fedél; gyékényfedél hajón

elben fedél, befedés; házfedő nád **N**; ~ fe- nádat arat; üresen fecseg; ~ *gôwara* fülesbagoly **Z**; ~ *-i boo* nádkunyhó, viskó; ~ *i jeofi* kerek nádkunyhó.

elbenfe- > *elbefe-*, *elben fe-* üresen fecseg, szalmát csépel.

elbengge befedő, betetőző; ~ *gu* a beiktatási tábla nefritteteje, nagy drágakő, kincs **K**

elbesu pletykafészek; rágalmazó.

elbetu szertartási kalap a Shang dinasztia idején; durva, nehézkes.

elbi- odahív, meghív, összeköttetésbe lép; alávet; kibékül.

elbibu- odahivat, meghívat.

elbihe borz.. (nyeterentes procyonoides Gray) **Z**

elbihengge az odahívott, a meghívott; borzhoz tartozó [pl. borzalom!]

.elbindu- > *elbinu-* együtt odahívnak, együtt meghívnak; együtt alávetik magukat.

elbine- meghívni megy, odahívni megy; alávetésre megy.

elbinu- > *elbindu-* együtt odahívnak, együtt meghívnak; együtt alávetik magukat.

elbiše- > *ebiše-* fürdik; mosdik; folyóban fürdőzik.

elbišebu- a folyóban fürdet.

elbišene- a folyóban fürdésre megy.

elbišenu- együtt fürödnek a folyóban

elbitun emberszemű borzhoz hasonló mesebeli állat.

elcin követ, küldött; ~ *cecike* hírhozó madár, kiáltása szerencsejel. > *mejin cecike*, *medegeri cecike*.

eldedei a pacsirta egyik neve a 8 közül > *elderhen* Z

elde- megvilágít; kivilágít, besugároz; ragyog; híres.

eldei barlangokban világító, emberarcú, kosszarvú, tigriskarmú mesebeli állat.

eldeke ragyogó; híres; ~ *inenggi* a császár születésnapja.

eldembu- kivilágíttat; megvilágíttat; ragyogtat; felderít; híressé tesz, dicsőít; látogatóba jön.

elden világosság, fény; ragyogás, dicsfény, diccsőség.

eldene- világításra megy, kivilágít.

eldengge ragyogó, sugárzó; kitünő, dicső; ~ *trmgrtu* zászló az elhunyt nevével; ~ *wehe* dicsődéget hirdető feliratos kő.

eldenji- kivilágításra jön.

eldentu párducszerű mesebeli állat, holdfényhez hasonló lehelete éjjel nagy területet világít be.

eldepi ragyogó.

elderhen a pacsirta egyik neve a 8 közül > *eldedei*. Z

elderi ragyogó; ~ *moo* mitikus fa, magassága elérheti a tízezer lábat, törzskerülete a kétezer ölet; ~ *usiha* a rúd utolsó csillaga a Göncölszekér csillagképben.

eldeše- erősen világít, fényesen ragyog.

ele több, annál több, sokkal több > *neneme*; akárki, bárki; ~ ~ minél több, annál több; ~ *elei* állandóan; ~ *badara-* meg jobban elterjeszt; ~ *mila* kő esett le a szívről; nyílt, laza, szórakozott; gazdagság.

ele- tölt, jóllakat, kielégít, megfelel; tele van, jóllakik; megelégszik; jóllakott, elégedett;

elebu- megelégszik; telít, megtölt, jóllakat; kielégít, megelégedetté tesz.

elecun kielégített, jóllakatott.

elegingga kiáltó, hívó.

elehe kielégített, megelégedett, jóllakott.

elehun megelégedett; elegendő; tétlen; ~ *sula* tétlen, henye, megelégedett, szabad.

elehude- magát kielégíti.

elei még több; majdnem, annál inkább; ~ ~ egyre rosszabb, egyre több; ~ *elekei* alig; ingatagon, bizonytalanul járó; ~ *sartabuha* még inkább elhúzta az időt.

elekei majdnem; alig; nagy nehezen.

elemangga ellenkezőleg, fordítva; annál inkább, sokkal jobban; ellenben.

elemi- vontat, húz, hajót vontat.

elen elégségesség, megelégedettség; cél; ~ *de* megelégedett, elég; ~ *de isika kai* elérte célját; ~ *telen akó* azonos mértékű, kiegyenlített

elenggi lusta, slamos nő

elengtu vaddisznóhoz hasonló, lusta nagyétkű idegen állat.

elere- ruháját elől kinyitja, hogy levegőhöz jusson; nehezen lélegzik, levegő után kapkod.

eleri elég, kielégítő; rendetlen (ruházatról); ~ *haha* erőteljes fickó.

eletele jóllakásig, fölöslegig; ~ *bu-* adakozó, bőkezű.

elge- megzaboláz, kantárszáron vezet.

elgebu- kantáron vezettet.

elgin > *elgiyen* bőséges, elégséges; gyakori; gazdag; nagy, kitünő; ~ *aniya* termékeny év.

elgiyeken eléggé bőséges; jómódú.

elgiyen > *elgin* bőséges, elégséges; gyakori; gazdag; nagy, kitünő; ~ *aniya* termékeny év; ~ *tumin* túlságosan sok, túl bőséges;

elgiyengge bőséges, bőven ellátott; ~ *ilha* a 3. hóban virágzó, vörös teltvirágú, az őszibarackfához hasonló növény.

elhe béke, nyugalom; biztonságos, békés, nyugodt, egészséges, lassú; ~ *alha* meggondoltan, nyugodtan, derűsen, megelégedetten; ~ *bai-*, ~ *be fonji-* valaki hogyléte felől érdeklődik.

elhe- megnyúgszik, jól érzi magát.

elhebu- megnyúgtat; jól érzi magát.

elhebure hiyan moo Perzsiában növény, amelynek gyantájából készül a tömjén. **N**

elhei lassacskán.

elheken nyugodt, lassú, kényelmes.

elhekō nyugtalan, békétlen.

elhengge nyugodalmas, békés.

elheo jól vagy? jól érzed magad?

elherhen a pacsirta egyik neve a 8 közül, mert nyugodtan ül a földön > *eldedei, elderhen*. Z

elheše- lassít, halogat, megállít, kiterjeszt, elnyújt.

elhesebu- késleltet, elhalasztat

elhun békés természetű, szelíd.

eli súlymérték neve; egy ezredrész.

elin padlástér, padláskamra.

elintu messziről figyelő, nagy fekete majomfajta. Z

elintu- a padlásról messzire kémlel; messziről megfigyel, a körülményeket gondosan mérlegeli.

elioi yinfuvola hangsora; *ying lü* K

elje bálnaszila, ~ *beri* bálnaszilas íj.

elje- veszekedik, vetélkedik; ellenkezik, ellenáll; visszatart; kényszerít.

eljendu- > *eljenu-* egymással veszekednek; együtt vetélkednek.

eljenji- vetélkedésre jön, ellenállásra jön.

eljenu- *eljendu-* egymással veszekednek; együtt vetélkednek.

eljitu személynév.

elki- integet, lenget (kendőt, zászlót); fegyvertáncot jár.

elkibu- odaintet; fegyvertáncot táncoltat.

elkindu- > *elkinu-* együtt integetnek; fegyvertáncot járnak; taktikai alakulatból egy másikba fejlődnek.

elkinu- > *elkindu-* együtt integetnek; fegyvertáncot járnak; taktikai alakulatból egy másikba fejlődnek.

elmin > *elmiyen* fiatal, betörtlen csikó; mandzsu törzs.

elmiyen > *elmin* betörtlen csikó.

elu hagyma. N ~i *arsun* fiatal hagyma.

eluri tehetséges gyermek; koravén gyerek.

embici > *eici* először is, elsőül; rögtön; időnként, talán ~ ~ majd, hamarosan, vagy-vagy.

emde > *emgi* együtt.

emderi > *emu derei*

emdubei egyetlen, csak; állandóan, mindig.

eme anya, háziasszony; ~ *jui* a háziasszony szolgálója; *banjirke* ~ mostohaanya; *eniyei* ~ anyai nagymama; *geren* ~ anyává lett mellékfeleség; *hokoho* ~ elvált anya; *huhun-i* ~ szoptató dajka; *oshon* ~ nem szerető anya; *sirame* ~ mostoha anya; *ujiha* ~ nevelő anya.

emeke anyós, a férj anyja.

emekei > *ebegei* félek hogy..., bár csak ne ..

emembihede időnként, talán.

ememu egyesek, néhány; vagy; ~ *fonde* időnként, néha.

ememungge néhányan, egyesek; vagy, talán; ~ ~ egyik-másik.

emgeri > *emgei* egyszer; ~ ~ hol - hol; ~ .. *waka* még (csak) nem is.

emgei > *emgeri* egyszer.

emgi > *emde* együtt, közösen.

emgile- együtt vannak, közösen cselekszenek; összekötődnek.

emhe > *emeke* anyós, a feleség anyja

emhukesaka egyedül, magányosan.

emhule- egyedül van; egyedül kíván.

emhute- csak magának elvenni, mások elől elkapni.

emhun egyedül, magányos, eltérő; gyermektelen, árva; ~ *haha* egyedülálló ember, gyermektelen özvegy.

emile tyúk, nőtény, nő. **Z**; haszontalan, értéktelen.

emile- kotlik, befed, elrejt.

emilebu- tyúkot tojásokra ültet; befedet.

emke egy, egyedüli, egyedül; egyenként; ~ *emken*, ~*ci emken* egyik a másik után, egyenként; ~ - *emken* egyik – másik.

emken > *emke* egyetlen; egyik, egy a több közül; a másik; egyenként; ~ - *emken* egyik-másik; ~ seme egyenként.

empi > *eimpe* vadzellerfajta; fűszernövény (Eppich) **N**

empire- meggondolatlanul beszél, szalmát csépel.

emte egyenként, egy - egy; különösen.

emteli egyenként, egyedül, magános, elárvult, özvegy; ~ *haha* magánember, magánzó; ~ *simeli* magányos elhagyatott.

emtenggeri egyszer – egyszer, egy-egy alkalommal; alkalmanként, minden alkalommal.

emtun fából készült áldozati edény.

emtungge jodon csalánszövet kendő.

emu egy, valaki; az egész; egyedül; mindjárt, mindegy, ugyanaz; egyesülten; egyezség; ~ *adali* teljesen egy; ~ *akô* össze nem illő; ~ *anan* egyik a másik után, szakadatlanul; ~ *anan-i gama-* mindent a helyre tesz; ~ *angga* egy korty; ~ *aniyai dosikangge* kortársak, ugyanegy év kiválóságai; ~ *biha* egy kissé; ~ *cimari usin*, egy holdnyi telek (**K**. *mu*); ~ *de oci* elősző is; ~ *dere* egyik oldal; ~ *derei* egyidőben; ~ *ergen-i* egy hajtásra; ~ *ergi* egyik oldal, egyik párt; ~ *erin* egy fogás étkezésnél; ~ *falan* egy ideig; ~ *falga* egy faluból való; ~ *farsi* egy darab; ~ *fiyen* egy nyíl tollazata; ~ *forgon* egyidejű, kortárs; ~ *gargan* ajtószárny; ágacska, családfa ága; ~ *gargan-i cooha* a hadsereg egy szárnya; ~ *gašan-i* egy faluból való, földi; ~ *haha* egy embernyi föld = 5 hold; ~ *hōfan* társaság, közös üzlet; ~ *ici* egyetértő, egyirányú; ~ *ikiri* együtt, öszszekötve; ~ *jalan-i* egy generáció; ~ *julehen-i* teljes figyelemmel, egész lélekből; ~ *mangga* nagyalvó, egy korty, egy harapás; ~ *mari* egyszer; ~ *mafangge* közös nagyapájúak, umokatestvérek; ~ *mu* egy hold föld **K** ~ *mujilen niyaman-i gese* bensőséges, bizalmas; ~ *nurhōn-i* sorban, egymás után; ~ *obu-* egyesíteni; ~ *oci* először; ~ *okson* egy lépés, egy kevés; ~ *sefere saliyān* egy maroknyi; ~ *siran-i* egy sorban; ~ *suihen-i banji-* egyik napról a másikra éledgelni; ~ *šuru saliyān* egy arasznyi; ~ *teksin-i* egyrendű, egyidejű; ~ *udu* néhány, kevés; ~ *yabun* ~ *aššan* egy cselekvés, egy mozdulat, egy szív egy lélek; ~ *yohi* egy készlet, sorozat egy kötete.

emuci első; ~ *juwan* ~ tizenegyedik, ~ *orin* ~ huszonegyedik, stb.

emude először, elsőül.

emursu egyszerű; egyszeres, egyrétegű; béleletlen.

emuse egy évnyi idő; egykorú, egyívású.

en se, ~ ~ *se-* egyetértő, beleegyező hang; ~ *jen* éppen kész, ~ *jen-i bahabi* készen van; ~ *se-* beleegyeznek; ~ *ta bolond* módjára viselkedik.

ence- ételeket felhord, ételt italt tálal, felszolgál.

encebu- ételt italt felszolgáltat.

encehede- > *enceheše-* ügyeskedik; ármánykodik.

encehen > *encehun.* tehetség, képesség, ügyesség; rátermettség; gazdagság.

encehengge ügyes, tehetséges; ravasz.

enceheše- > *encehede-* ügyeskedik; ármánykodik, megbízhatatlankodik; üzleteltet.

encehete- > *enceheše-* ügyeskedik; ármánykodik, megbízhatatlankodik; üzleteltet.

encehun > *encehen* tehetség, képesség, rátermettség; gazdagság.

encina egyszercsak, hirtelen.

encu különbözőség, különbség; más, különböző, eltérő, különleges; idegen, eretnek; ~ *demun* hamis tan, tévtan, eretnokség; ~ *hacin* másféle, ~ *mujilen* eltérő szándékú; rosszakaratú, lázadó, hamis; ~ *te-* egyedül lakik, elkülönülve lakik.

encu- szétszed

encuhen megélhetés, megélhetési költség.

encule- különbözik, eltér; megváltoztat; elkülönül, másként cselekszik; lázad.

enculebu- másként csináltat; különbséget tétet; külön utakon jár.

encungge a különböző, idegen, eretnek.

encutu mesebeli állat, amelynek szívgödrében szarvak nőttek.

endebuku tévedés, hiba, eltévelyedés, bűn, tartozás.

ende- téved, hibázik, hiányzik; ~ *-he* 'meghalt' szépítő kifejezése; ~ *-rakô* tévedhetetlen, magától értődő; biztos.

endebu- megtéveszt; megtévesztődik, téved; hibázik, megsért, megsebez; meghal; félrenyel.

enderi senderi kicsi és rövid; széttört, szétszakadt, kettément.

endeslaha téves; véletlen; hiányos, nem teljes.

enduhen daruszerű mitológiai madár **Z** > *bulehen, pelehen, selehen, sukduhen, šenggehen, tejihen*.

endunggiya- lenyom, letapos.

enduri szellem, gazdaszellelem, istenség, isteni; a yang lélek; szellemszerű; ~ *fa* isteni jog; ~ *hutu* szellemek és démonok, yang és yin lelkek; ~ *nikebun* lélektábla; ~ *niyalma*, isteni ember, halhatatlan; ~ *ôren* istenszobor, lélektábla; ~ *weceku* föld szelleme; ~ *wehiyen* védőszellem.

endurin taoista halhatatlan; ~ *soro* 800, 900 évenként termést hozó fa halhatatlanságot hozó gyümölcse; ~ *tubihe* cseresznyéni, édes idegen gyümölcs.

enduringge szent, tökéletes, isteni; szentséges; császári.

enelja- összetesz, egyesít.

enen (többese *enese*) utód, leszármazott, utódok.

enenggi ma; ~ *cimari* ma reggel.

eneshuken lejtős, meredek.

eneshun domb, lejtő.

enetkek gurun India.

eng seme fájdalmas kiáltás, jajgatás; elutasító hang.

engge állatok pofája, orra, csőre > *angga*.

enggeci > *enggici*

enggele senggele akô hideg, barátságtalan barátokkal és rokonokkal.

enggelece- > *enggelece-*, *enggelje-* nagyképüsködik, megjátssza magát; hatáskörén felül intézkedik.

enggeleku lejtő, hegyoldal; orom, hegyorr.

enggele- elő ugrik, előre hajlik, kémlel; vigyáz; lenéz; elől megy; közeledik; igazgat, intéz; nyájaskodik; drága ár.

enggelebu- ellenőriztet, kémleltet; őriztet; intéztet; túl drágán árul, felviszi az árát.

enggelece- > *enggelce-* nagyképüsködik, megjátssza magát; hatáskörén felül intézkedik.

enggelene- intézkedésre megy; őzésre megy. közeledik.

enggelenji- közeledik.

enggeleshun kissé előre ugró, kis domb.

enggelje- > *enggelce-* nagyképüsködik, megjátssza magát; hatáskörén felül intézkedik.

enggemu nyereg; steppei típusú fanyereg; *hōvaicihyan* ~ széleskápájú nyereg; *šulihun* ~ keskeny kápájú nyereg.

enggerhen előreugró magaslat, hegyorr.

enggete előre hajló, lehajló; ~ *moo* víz föléhajló fa **N**.

enggetu csőrös; ~ *cecike* fekete, vörösszemű, sötétcsőrű madár fehér foltokkal a hátán és farkán **Z**; *fulgiyan* ~ vöröscsőrű; ~ *moo* víz mellett növe fa neve **N**

enggici titokban, titkosan.

enggule homokos talajon növő vad hagymafajta **N**.

engki congki se több se kevesebb, éppen elegendő; alig elegendő.

enihen > *eniyehen* szuka.

enihun lazán, gyengén sodrott (fonal, köté).l).

enirhen spirea bokor > *eniyergen* **N**.

eniye anya, háziasszony > *eme*; *araha* ~ nevelőanya; *meme* ~ szoptató dajka; *sirame* ~ mostoha anya; *ujihe* ~ nevelő anya, örökbe fogadó anya. .

eniyehen > *eniyen* szuka **Z**.

eniyeingge anyához tartozó, anyai.

eniyen állatok nőténye; jávorszarvas tehén > *jolo*. **Z**

eniye niye téli álmat alvó; télen elbújó kígyófajta **Z**.

eniyergen > *enirhen* spirea bokor. **N**

enji hústalan, foghagymamentes növényi étel, böjti étel > *anju*.

ente- örökkévalóvá lesz; ~*he* örökkévalóvá lett, a meghalás szépítő kifejezése.

enteheme főerény, törvény, rend; tartam; tartós; örökös, állandó, rendszeres; ezelőtt; ~ *julge* nagyon öreg, ősi.

entehen soká tartó, állandóság.

entehetei az örökkévalóságig tartó.

enteke ilyen, így.

entekengge egy ilyen.

erde hajnal, kora reggel, korán, korábban; ~ *buda je-* reggelizik.

erdedari minden reggel, reggelente

erdeken kissé korábban, eléggé korán..

erdele- korán van; korán csinálja.

erdemu képesség, tehetség; hatásosság, erő; kisugárzás; jóság, érdem, erény; erényes; ~ *gasha* a kakas jelzője; ~ *muten /mudan/* képességés ismeret; ~ *urehe* ellenőrzött hatásoságú; *loho* ~ *de amuran* a kardvívás megszállojtja.

erdemungge erényes; ügyes, jó képességű.

ere ez; ~*be aina*- hogy kell ezt csinálni?

ere- remél; elvár; nyírfakérget hánt.

erebu- reményt kelt; nyírkérget hántat.

ereci ettől, innen; ~ *amasi* ez után, e szerint; ~ *ojorakō* nem remélhető.

erecuke remélhetően; reményteljes.

erecun remény, elvárás; ~ *akō* reménytelen; kétségbeesés.

erehunje- gyakran gondol vmire; reménykedik.

erehunjebu- reményt kelt.

ereingge övé;ő hozzá tartozó.

erele mindezek.

eremu gyógynövény neve *artemisia annua*. **N**

ereni ettől, ezért; innen.

ereningge ezek a személyek

ereo ez az? ő az ?

eretele > *ertele* eddig, idáig.

erge- > *erhe-* pihen, megpihen; nyugszik.

ergece niyehe mandarinkacsa. **Z**.

ergecun szünet, nyugalom, pihenés.

ergele- kényszerít, fenyeget, megfélemlít; kínoz.

ergelebu- kényszerített, megerőszakoltat; kínoztat.

ergelen kényszer, erőszak, megfélemlítés, zsarolás.

ergeletei akaratos, makacs; szükségszerű, kell.

ergembu- pihenőt hagy; megnyugtat, nyugalmat ad.

ergen élet, életlélek, yang lélek, életelv, lehelet, lélegzet; hím nemi szerv; ~ *baha-* életet megment; ~*be bu-* életét kockáztatja; ~ *beye de isina-* életre halálra; ~ *be faitame aktala-* kasztrál; ~ *gai-* lélegzik, szuszog,

hortyog; ~ *guwe*- életben marad, magához tér; ~ *guwebu*- életet ad v. ment; ~ *heni* lélegzetvételnél; ~ *hetu*- életét tengeti; ~ *joci*- lelkét kiadja; ~ *simi*- szív, szop; ~ *sinda*- életszükségletét kielégíti; ~ *i siren* a penis szalagja; ~ *su*- meghal, elvész; ~ *be séle*- halált megveti, életét kockáztatja; ~ *temse*- hörög, a halálán van; ~ *tooda*- életével fizet; ~ *tuci*- életét megmenti, megmenekül; ~ *yadaha*- meghalt.

ergende- nyugszik, nyugalomhoz jut.

ergenderakô pihenés nélkül, fáradhatatlanul.

ergendu- > *ergenu*- együtt pihennek.

ergene- nyugodni, pihenni megy.

ergengge eleven, lélegző; ~ *jaka* élőlény.

ergenu- > *ergendu*- együtt pihennek.

ergése- böfög, túleszi magát.

ergi széle, pereme vminek; oldal, irány; innenső.

ergici innen.

ergide ezen az oldalon, oldalt, oldalra; fent.

ergingge oldalsó, oldalas, oldalú, oldalhoz tartozó.

ergule akaratos, magának való.

ergume ünneplő ruha, díszruha.

ergun-i aniya születésnap.

erguwe a jurta körkörös vörös filc díszítése

erguwe- körülvesz, körülkerít, kőrbekerít, bekerít.

erguwejitu körző.

erguwen kör, körvonal, körfogat, kalap karimája; a 12 éves állatciklus; külterület; körzet, kerület.

erhe zöld béka **Z** > *erihe* rózsafüzér.

erhe- > *erge*- pihen, nyugszik.

erhele- körülakaszt vmivel.

erhuwe > *erguwe* jurtatető vörös filc díszítése.

erhuweku Buddha temploma, pagoda.

eri nem igaz? nem így van?

eri- söpör.

eribu- söpörtet

eridari > *erindari* mindig, minden időben.

erihe rózsafüzér, buddhista imafüzér 108 gyöngyből..

eriku > *erku* söprű; ~ *usiha* üstökös; szegény ember.

erile- időt betartja, időben csinálja. idején teszi; ~-*re niongniyaha* vadlúd, mert betartja a vándorlás idejét.

erileme alkalmas, megfelelő időben.

erimbu drágakő, ékszer, kincs; ~ *ilha* ragyogóan vörös virág neve **N**; ~ *wehe* korundkő, drágakő.

erin idő; évszak; kínai dupla óra; ~ *akô* soha; ~ *be amcame* pontosan; ~ *baha-* időt nyer; ~ *forgon* időszak; ~ *forgon-i ton* időszámítás, naptár; ~ *de acabu-* határidőre, pontosan, ~ *i kemun* időmérő; ~ *jafafi* pontosan; ~ *sonjo-* alkalmas napot választ; ~ *sonjosi* alkalmas időpontot megadó jós; ~ *-i* alkalmas időben; ~ *-i durun* divat; ~ *waka* alkalmatlan, kedvezőtlen időben.

erindari mindig, minden időben.

eringge idején, pontosan; ~ *gasha* házi kakas egyik elnevezése; ~ *niyongniyaha* a > *kanjiha niongniyaha* nevű vadlúd másik neve **Z**

eritun fűzfához hasonló fa mogyorónyi termése, rózsafüzért készítenek belőle **N**

erke erős, szorgalmas; jó forma, jó cselekedet.

erken terken ilyen – olyan; csalás; csaló, meg nem felelő.

erki nagyon erős, erőteljes; önhatalmú; járnai tanuló kisgyermek.

erkile- erőlködik, teljes erejét beveti..

erku > *eriku* söprű.

erpe > *jerpe* herpesz.

erpenhebi herpeszes.

erse ilyen.

erselen nöstény oroszlán; mesés tarka oroszlán > *arsalan*.

ersulen fűzvessző; vesszőkosár.

ersun csúf, ijesztő.

erše- ápol, gondoz (gyereket) etet; kiszolgál, elkísér, mellette van; megölel; himlőben megbetegszik.

eršeku ajtónálló, portás.

ertele idáig.

ertu- támaszkodik, rá hagyatkozik, megbízik; kitart vki mellett; magát alárendeli.

ertun bizalom, támasz; védenc. >*akdacun, nikeku.*

eru- > *erule-* kínozt, bánt, büntet.

eru rendíthetetlen, eltökélt; erős, erőteljes, kitartó.

erule- > *eru-* kínozt, bánt, büntet.

erulebu- kínoztat, büntettet.

eruken eléggé eltökélt, eléggé rendíthetetlen.

erumci hóhér.

erun kín, testi fenyegetés, büntetés; ~ *akô* büntetlenség, büntetlen; ~ *be gori-* enyhe büntetést szab; ~ *koro* testi és vagyoni büntetés; ~ *sui* 'büntetés és bűn' átokforma;

eruwede- fúr, átfúr.

eruwedebu- fúrat, átfúrat.

eruwen fúró.

eseingge hozzá tartozó, övé.

eshen(g) nagybácsi, az apa öccse > *ecike.*

eshuken kissé nyers, fejletlen, gyakorlatlan

eshun nyers (nem főtt); friss, új, fiatal, éretlen; zabolátlan, gyakorlatlan, idomítatlan; ~ *ceceri* festetlen nyersselyem; ~ *giowense* nyersselyem; ~ *lingse* mintás nyersselyem; ~ *suberi* sima fehér nyersselyem; ~ *urehe* nyers éd főtt.

eshungge valami nyers, gyakorlatlan.

eshure- > *eshuru-* elvadul, eldurvul; elromlik; elhanyagol.

eshurebu- hagyja elvadulni, elhanyagoltatja.

eshuru- > *eshure-* elvadul, eldurvul; elromlik; elhanyagol.

esi természetesen, kétségkívül, magától értetődően; ~ *seci ojarahô* nem lehet másképp, nem tehettem másképp.

esihe halpénz, pikkely.

esihengge pikkelyes, pikkellyel ellátott.

esihôn pikkelyes és sörtés kutyaszerű mesebeli állat.

esike elég, jóllakott; ~ *se-* ráun, elege van belőle.

esukiye- > *esunggiye-* hangosan kiált, ordít, haragszik, ordítva megragad vkit.

esunggiye- > *esukiye-* hangosan rákiált, ordít, haragszik.

eše sógor, a férj bátyja.

eše- ferdén csinálja, ferde; lehámoz; lenyír, lepikkelyez, lekapar.

ešebu- ferdén csináltat vmit; lehámoztat, lekapartat, lenyírat.

ešeme ferde (felfelé v. lefelé)

ešemeliyen kissé ferde.

ešen ferde, átlósan keresztben álló; ferdeség, átló, lejtő; ~ *-i boo* mellékszoba.

ešengge ferde, görbe; ~ *fu* ferde fal; , ~ *mudan* mélyülő vagy egyenetlen zenei hangok; ~ *moo* ferde fagerenda a hajó mindkét külső oldalán.

ešenju ferde irányú, átlós.

ešerge moo hegyvidéken növő, görbe erezetű fa **N**.

ete- győz, legyűr, kényszerít; felülmúl; nyer; elől áll, uralkodik; túlerőbe jut; képes vmire; bírja erővel, erős; ellenáll.

XXetehe győzelmi; ~ *boolara* győzelmi jelentés; ~ *hōsun* túlerő; ~ *mejige* győzelmi hír; ~ *ucun* győzelmi ének.

etehen legyőzés, lebirkózás, felülkerekedés.

etekirakô el nem foglalt, munkanélküli, szabad.

eten ellenállás; erő.

etenggi ellenállóképes; erős, erőteljes, bátor; heves; győzedelmes.

etenggile- erejét kifejti, erős; megerőszakol.

etenggilebu- erejét hsdználtstjs; megerőszakoltat.

etenggingge hatalmas, erős.

eteri ilha sötétvörös idegen virág neve. **N**

etu- felvesz (ruhát), öltözködik, rátesz; kipellengérez; ~ *sure* felvesz és levesz.

etubu- felöltöztet; felruházta; rátétet.

etuhengge a felöltözött, felruházott; ~ *niyere* béleletlen, vékony ruha.

etuhuken erőtéljes, jó erőben lévő; vőlegény.

etuhun erős, hatalmas; biztos; virágzó; erőszakos, heves; hatalom; ~ *dahabu-* a leányát férje házába kíséri.

etuhuše- erejét kifejti; heveskedik; erőlködik, megerőlteti magát; kitűnni igyekszik.

etuku ruha, öltözék, kabát; ~ *adu* ruhadarab, öltöny; ~ *belhesi* ruhatáros; ~ *halarakô* eufémizmus:”a menesz elmaradt” kifejezésére; -1 *miyamian* öltözék és ékszer, ~ *doroi* ~ díszöltözék; *jursu* ~ bélelt ruha, *kubun i* ~ vattával bélelt öltözék.

etukule- felöltözik; ~-*re buleku* öltözködéshez használt tükör; ~-*re etune-* öltözni megy.

etukungge ruhás, ruhákat birtokló, ruhával bíró.

etungge ~ *gasha* madár neve **Z**; ~ *šunggeri ilha* virág neve **N**

eye gödör, verem; élelem tárolására való verem; veremcsapda; sírgödör.

eye- folyik, kifolyik, túlfolyik, kiárad, áramlik; kiterjed; leereszkedik; sodródik; kicsapong; elromlik; vmibe visszatér; ~*he sohin* jégtábla; ~*he usin* elöntött terület; ~-*re muke* áramlat, víz sodrása; ~-*fi sekiyefi* sodródik; ~-*re usiha* meteor.

eyebu- folyat, kiönt; lefolyást szerez; ~

eyebuku felszínen úszó, sodródó; ~ *asu* a víz felszínén úszó halászháló.

eyemeliyan túl könnyű; kissé ferde; kissé kilengő mérleg.

eyen folyás, áramlás; lefutás, idő folyása, sodrása; irányzat, iskola; ~ *i demun* elterjedt erkölcstelenség; ~ *seyen akô* irány nélküli. közönbös;

eyepi sodródó; kicsapongó, könnyűvérű.

eyer(i) hayar(i) jó külsejű, csinos, bájos.

eyerengge vmi folyó, áramló, sodródó.

eyerje- szép, bájos.

eyerše- émélyeg, undorodik.

eyeršebu- undort kelt, utálatot vált ki; utálják, gyűlölik.

eyeršecuke gyűlölt, taszító, undorító.

eyun > *eyōn* nővér, néne (idősebb nőtestvér); ~ *i jui* a nővér fia, unokaöccs; ~ *non* nővér és hűg.

eyōn > *eyun* nővér (idősebb nőtestvér).

eyungge idősebb, legidősebb (nővér, leány).

F.

fa ablak **K**; törvény, szabály; varázs > *fadagan*; ~ *cikin* ablakpárkány; ~ *guwan* buddhista szerzetes; ~ *hōbala-* papírral beragasztja az ablakot; ~ *i gebu* szerzetesi név; ~ *i sangga* lyuk az ablakrácsosaton; ~ *ulhōma* nyírfajd **Z**; ~ *-i fejile* tanulmányi idő, tanulóévek

fa- elszárad, elaszik; szomjazik; eleped; meghal (eufémizmus)

fabu- (*fa-* caus. -a) szárít, kiszárít, megszárit; az ellenséget üldözi; meggyilkol (eufémizmus).

face- elmegy, szétmegy, oszlik, szétszóródik; rendetlenséget okoz.

facabu- szétszórat; rendetlenségbe hoz.

facihin > *facuhōn* zavar, nyugtalanság, zavargás; részegség; rendetlen, könnyűvérű; rendbontó.

facihiyaša- igyeckzik, erőlködik; nyugtalankodik; siet; zavarban van; haragszik.

facihiyašabu- siettet, erőltet.

facihiyašandu- > *facihiyašanu-* / együtt erőlködnek, együtt igyekeznek.

facihiyašanu- > *facihiyašandu-* együtt erőlködnek, együtt igyekeznek..

facu > *acu* fájdalomkiáltás, jaj! ~ *acu* gyermeket gyengéden szerető.

facuhōn zavar, nyugtalanság, zavargás; részegség; zavaros, összevissza, rendetlen, könnyűvérű; rendbontó; ~ *i ba* a szív, tüdő, máj összeköttetésének helye, rekeszizom; ~ *yabun* lázongás.

facuhōngge nyugtalan, kusza.

facuhōra- nyugtalankodik, zavart okoz; rendetlen; ellenkezik; hatalmat bitorol; eszement, őrült.

facuhōrabu- rendetlenséget, zavart okoz, összezavar, lázadástsít.

fada- megbabonáz, elvarázsol **K**.

fadagan varázslat, mágia.

fadaku mérges csúszómászókból és rovarokból álló varázslat; ~ *okto* varázssital, mérég.

.fadarhôn harkály **Z**.

fadu zacskó, batyú, táska; ~ *jan* táska alakú hegyvel ellátott gombos nyíl.

fadula- zacskóba, erszénybe dug; batyúval, táskával jár.

fadulabu- zacskóba, erszénybe tétet.

fafaha > *fafuha* cseresznyefajta, savanykás, lapos piros gyümölcs **N**.

fafuha > *fafaha* savanykás, lapos piros gyümölcs **N**. (? lichi?)

fafula- törvényt hoz, elrendel; megtilt, szankcionál; napiparancsot hirdet; illetéket szab ki.

fafulabu- elrendeltet; szankcionáltat; napiparancsot hirdettet.

fafun törvény, rendelet; tilalom; szankció; ~ *kooli* törvény, törvényes rendelkezés; ~ *-i gama-* a törvény szerint intézkedik v. ítélkezik, kivégeztet; ~ *be fele-*, ~ *be neci-* törvényt sért; *coohai* ~ hadijog;

fafungga törvényes, legális, előírással; tiszteletreméltó, tiszteletet parancsoló; ~ *baibula* hosszúfarkú szarkafajta (Baumelster) > *golmin uncehengge šanyan baibula*, *hajingga baibula*, *sebjengge baibula* **Z**; ~ *ama* tiszteletet parancsoló apa; ~ *sefu* tiszteletreméltó tanító, mester, ~ *inenggi* ünnep.

fafuri buzgó, szorgalmas.

fafuringga szorgalommal, buzgalommal bíró személy.

fafurša- szertelenkedik; erőlködik, megerőlteti magát, igyekszik; feláll; mozgásba jön.

fafushôla- parancsot hirdet a csapatok kivonulása előtt; ígéretet, fogadalmat tesz.

fafushôn parancs, tilalom; ígéret, fogadalom.

faha golyó, mag, gabonaszem, dió, bogyó; gyümölcs magja **N**; szemgolyó, írisz, pupilla; elszáradt (*fa-* praet. -a); ~ *sinda-* szemesedik a gabona; *hojo* ~, *nionio* ~ pupilla; *nimalan i* ~ szeder **N**; *sahaliyan* ~ fekete szem.

faha- eldob, leejt; elfárad, kimerül; ~ *-me habša-* bepanaszol, felelősségre von; ~ *-me inje-* eldobja magát a nevetéstől; ~ *me tehe-* kimerültségtől összeesik; ~ *ra gida* vetelő (szövőszéken).

fahabi igen szomjas, kimerült > *fa-*.

fahabu- odahajítódik; odadobja magát.

fahala sötétlila; fakó; bőség; besűrűsödött üledék; ~ *nure* zavaros bor; ~ *suran* üledék.

fahana- szem képződik a gabonában; gyümölcsöt hoz, terem.

fahara- kimagoz.

fahari körteszerű, ötmagvú gyümölcs. **N**.

fahartu majomszerű, szakállas, sörényes kutyanagyságú mesebeli állat, ügyes a kődobásban.

fahi gát a nemiszervek és végbél között, perineum.

fahôn máj; bátorság; kerékagy; ~ *ajige*, ~ *akô* gyáva, félénk, kishitű; ~ *amba* bátor; ~ *i alhōwa* állatok máján nővő vékony hús.

faicime > *faijima*, *faijuma* szörnyszülött, fejlődésében rendellenes; alaktalan; rendkívüli, csodálatos

faida- rendez, felállít; sorba állít; keresztülönt.

faidabu- fölsorakoztat, sorba állíttat.

faidan rend, sor, csatasor; kar (kórus); uralkodói kíséret; ~ *i kiyoo* aransárgára lakkozott, nyolc embertől vitt császárnői hordszék; ~ *i sejen* aransárgára lakkozott császárnői hintó

faidandu- > *faidanu-* rendeződik, magát elrendezi, rendbe hozza; együtt felsorakoznak.

faidangga vmi rendhez, csoporthoz, karhoz tartozó; szabályosan felsorakozott; csatasorhoz tartozó; táncosok sora.

faidanu > *faidandu-* rendeződik, magát elrendezi, rendbe hozza; együtt felsorakoznak.

faidasi sorok, felállások rendezője; ~ *mahatun* a sor rendezőjének fejfedője..

faifan taps; tapstól kísért tánc.

faifara- fejét lógatja, kedvtelen, lehangolt.

faifuhala- indigóval kékre fest.

faihaca- nyugtalankodik, aggódik, szomorkodik.

faijima > *faijuma*, *faicime* szörnyszülött, rendellenes fejlődésű; alaktalan; rendkívüli, csodálatos

faijuma > *faicime*, *faijuma* szörnyszülött, rendellenes fejlődésű; alaktalan; rendkívüli, csodálatos

faisha(n) cölöp, kerítés, karfa.

faishala- kerítéssel, karfával körülvesz, bekerít.

faišhalabu- körülkerített.

faita- levág, lerövidít, csökkent, letör; szétvág; kiszab; ~*ha ba* a vágás helye; ~*ra baita* mütét; *edun* ~ szél ellen vitorlázik;

faitabu- levágot; szétvágítik.

faitaburu 'rászolgált hogy szétvágják!' azaz szétvágással kivégezzék (szitok).

faitakô levágó; kis csontfűrész.

faitan vágás; szemöldök; ~*fehere-*, ~*hetere-*, ~*gida-* szemöldökét összehúzza, összevonja.

faitanu- együtt elvágják, együtt levágják.

faitara- elvág; ~ *-me wa-* büntetésből darabokra vágják, felnégyelik.

faitarabu- szétvágat.

faja- trágyáz.

fajan állatok ürüléke, trágya (asólyom ürüléke kivételével, > *šošon*).

fajiran fal.

faju elágazás, szétágazás..

fajuhô > *fajukô* fenék; ~ *sangga* végbélnyílás.

fajuhôra- análisan közösül.

fajukô > *fajuhô* fenék; ~ *sangga* végbélnyílás.

fak fik mindenféle szétszóródott; a gyümölcsök egymáshoz ütődésének hangja a szélben; ~ *se-* rövid és erős; fáradt.

fak se- tömzsi, alacsony és széles; kimerített.

faka fávilla; rúd villás elágazással

fakaca alacsony termetű.

fakada- > *fakaša-* gerelyt hajít; krikettet játszik; hegyes fadarabokkal játszik.

fakari rövidlábú.

fakaša- > *fakada-* gerelyt hajít; krikettet játszik; hegyes fadarabokkal játszik

fakca- meghasad, megreped, szétszakad, szétrobban; elválik; lehullik; szétszóródik; ~ *-ra doro* búcsú.

fakcan rész, darab; repedés, szétválás.

fakcangga szétváló, elkülönülő; ~ *kigken* különbözően csengő kövek.

fakcaralame a szétválásnál, szétválván.

fakcashôn elválás, osztás; elválasztott, szétszór; rossz útra tért.

fakdangga cecike seregély, amely ügyesen utánozza más madarak hangját Z

fakiri tyúk; ~ *gasha* u.a. Z

fakjila- vmire támaszkodik, valamiben megkapaszkodik; biztosan áll; komoly.

fakjin támaszték, alátámasztás, segítség; képesség, ügyesség; madarak hímjének saekantyúja Z; ~ *obu-* támasztékká tesz, megfogózik; ~ *bi* van segítség;

fakô gát, töltés, terelőgát; zsilip a halfogáshoz.

fakôri nadrág; ~ *ferge* a nadrág két szára közti betoldás.

faksa düh; nagy harag; szükséges, teljesen, nagyon, szorgalmas; ~ *bayaka* eléggé meggazdagodott; ~ *dosika* betört, behatolt.

faksala- szétszór, szétszór; leválaszt, oszt; megkülönböztet.

faksalabu- szétszór; leválasztat.

faksalan leválasztás; elválás; osztály, rekesz.

faksi ügyes, beszédes; művész, kézműves; ~ *cecike cinke* Z; ~ *jali* ügyes és csalóka; ~ *muten* kezűgyesség és művészet; ~ *niyalma* kézműves; *baksalara* ~ faháncs fonó; *beri* ~ íjkészítő; *bithe foloro* ~ fanyomó dúc faragó; *cilere* ~ lakkozó; *daz'ai* ~ dekorátor, *derhi* ~ gyékényfonó; *dosimbure* ~ féंबरakás készítő; *dushure* ~ gravírozó, vésnök; *enggemu* ~ nyerges; *gu i* ~ ékszerész; *gôlha* ~ csizmadia, *hunkere* ~ öntő; *hôbalara* ~ tapétás; *icere* ~ textilfestő; *loho* ~ kardkészítő; *niru* ~, *sirdan* ~ nyílkészítő; *nirure* ~; festő; *nišui* ~ kőműves; *oren arara* ~ istenszobor készítő; *sele* ~ kovács; *šoro* ~ kosárfonó; *toholon* ~ cinnöntő; bádogos, *ulmen* ~ hímző, *uyere* ~ cserzővarga, tímár; *wehe* ~ kőfaragó;

faksida- ügyeskedik; tudását beveti; beszédes; rábeszél, elcsábít; kifogást keres.

faksikan kissé ügyes; művészet; mesterfogás, cselszövény; ~ *-i acabu-* megcsal, kijátszik; ~ *-i gama-* rajtaüt, meglep.

faksingga ügyes, tehetséges, művészi.

fala- büntet; ~ *-me omibu-* játéknál, fogadásból büntetésből itat.

falabu- száműz; életfogytig kényszermunkára küld; összezavar; az időt mulatja ~ *-me mayambume* időtöltésből.

falabun száműzetés, kényszermunka.

falan körülhatárolt terület; padló; a ház belseje, szoba; csűr; áldozóhely; falú vagy város egy része; faültetvény, gyümölcsöskert, gyalogösvény; meghatározott időtartam; ~ *eri*- padlót csinál; ~ *falan-i* lökészerűen; ~ *so*-friss kenyeret áldoz.

falangga a talajhoz tartozó, a padlón álló; ~ *dengjan* a padlón álló mécsestartó oszlop; ~ *nahan* a padlón álló csempeágy.

falanggô tenyér; ~ *du*- kezébe csap, tapsol; ~ *fori*- éneklésnél tapsol; ~ *usiha* Jünnanból származó tenyérnyi édes gyümölcs neve **N**.

falasu rekeszzománc.

falga > *falha* nagycsalád; falu; városnegyed; behatárolt terület > *falan*; lakás; hivatal; házak számozása; szélrohamok; ~ ~ bozót, zöld hely; ~ ~ *da*- lökészerűen fúj a szél.; *mukōn* ~ nemzetség, klán

falangga földiek, falúbéliek; hivatal.

falgari hivatalos hely; törvényszék.

falha > *falga* nagycsalád; falu; városnegyed; lakás; hivatal; házak számozása; szélrohamok; ~ ~ bozót, zöld hely; ~ ~ *da*- lökészerűen fúj a szél.

fali csomó, dudor; szár, darab; kis kézi szán; tárgyak számolószáva; ~ *niyalma* féktelen ember;

fali- összeköt, ráköt, egyesít; visszatart; kötődik, megegyezik, barátságban van; hurkol, díszítő hurkokat készít; ~*ha gucu* közeli barát

falikô szalaglobogó, szalagdísz a zászlón.

falibu- hurkoltat; megkötődik; elköteleződik.

falin összekötődés, összeköttetés; összetartozás.

falindu- barátságban, összeköttetésben vannak.

falingga egyezség, egyesítés; kötődéssel bíró.

falinta- kimért lépésekkel halad; megbotlik.

falintu összekötött, kötődéssel bíró; ~ *monio* csapatokban élő majomfajta **Z**.

falishōn ki-ki hagyva, szakaszosan.

falmahōn csillagzat neve; a 28 holdállomás (holdhónap) negyedik napja.

falu (fekete) dévérkeszeg (Schwarzbrasse) **Z**.

fama- eltéved

famaha eltévedt, mellé ment.

fambu- eltéved; utat téveszt; rendetlenségbe kerül; elvész; félrevezet.

famha zsineg, fonál felgombolyítására szolgáló orsó, deszka; szövőhajó, vetélő.

fan asztal; fatányér, tálca; idegen; középázsiai, indiai **K** ~ *dasafi tukiye*- fatányéron felszolgálni; ~ *fere* szakadék, sziklahasadék, keskeny patak völgy; ~ *še* ragadozó madár, (Mainah). **K**

fanca- megfullad; szenved; haragszik, gyászol; rábeszél; nem nyílik (zár); ~ *-me halhôn* fullasztóan, meleg; ~ *-me inje-* fuldokolva nevet.

fancabu- megfullaszt; megfojtják; kétségbe ejt; bezárják.

fancacuka kétségbeejtő; fojtó; kellemetlen; idegesítő.

fancacun kétségbeesés; kedvetlenség.

fancakô fojtogató; ~ *nimeku* epilepszia.

fancara- bolondozik, mellébeszél.

fundaha fenyő.

fandai szerszám fogantyúja, nyele.

fandi evező keresztfája.

fang áldozati edény; szertartás neve; halfajta; **K**; ~ *jang* kolostor főnök cellája; **K** ~ *gin mahala* négyszögletes kendőből alakított fejfedő; **K** ~ *se-* mozdulatlan > *farang se-*. **K**.

fangga varázserejű, mágikus; sámán; ~ *bithe* varázsformula, amulett > *mangga bithe*; ~ *doose* varázsló tao szerzetes; ~ *niyalma* mágus; ~ *urse* mágusok, varázslók.

fanggala > *fangkala* alacsony, apró; csekély; mély, halk.

fanggin négyszögletes fejkendő.

fangka alacsony, mély.

fangka- ledob, odahajít; bever, belehajít ~ *-me tehebi-* egy ülésre ledobja magát; *jinggeri* ~ szeget ver be.

fangkabu- odadobat; beveret; kiegyenlít, mérsékel; megrövidít,

fangkakô döngölő fatörzs v. kő

fangkala > *fanggala* alacsony, kicsi; mély, csekély; halk.

fangkalakan kissé alacsony; kissé halk.

fangna- letagad, saját vétkét másra tolja; becsap; ~ *-me laida-* letagad.

fangnai biztos, határozott, eltökélt; ~ *o-* bolonddá tartják; becsapják, félrevezetetik.

fangse selyemfonal; finom selyemanyag **K** > *sirgeri*; zászló, zászlódísz; recept **K**.

fangsikô mélyedés a tűzhely két oldalán a kovász számára.

fangsa- tömjénez, füstöl, kifüstöl; letagad > *fangna-*

fangšabu- kifüstöltet

fangšakô tömjénfüst; tömjénezés; rókák és más kártékony állatok kifüstölése.

fangšan szerencse, boldogság.

fangšangga füstöléshez tartozó, füstölő; ~ *tubi* húsfüstölő berendezés.

fangze recept, vény **K**.

fanihiyan konyhaasztal, vágódeszka.

fanse pandúr, rendőr, foglár **K**.

fanze > *fanse* ördög; szecsuáni benszülött, **K**.

far far tömeges; *far se-* tömegben van, nyüzsög, csürheként viselkednek, lármáznak.

far fir tömeges.

fara szán; ökröktől vontatott szénaszállító deszka; villásrúd; iga; az íj csontfogója.

fara- a learatott kalászokat száradásra kitergeti; eszméletét elveszti, elájul.

farada- a sárban megreked.

farambu- eszméletét veszti, ájulttá tesz; elkábít.

farang se- mozdulatlaná lesz.

farapi eszméletlen, ájult.

farfa- elkever, elvegyít; a bokacsont játékban gyorsan dob.

farfabu- összekever, zavarossá tesz, összezavar; megtéveszt; zavarodottá válik;

farga- követ, üldöz; elér, beér.

fargana- üldözésre megy.

fargi kaoliang hálórúd a tyúkoknak, csirkéknek.

farha cecike mandzsu cinke.

farhōda- elsötétít; sötétben tapogat; információ nélkül cselekszik; nehezen érti; elvakult.

farhōkan kissé sötét., kissé komor.

farhōkasaka sötétes.

farhōn sötét, komor, borús, rejtett; felderítetlen; együgyű; ~ *dain* rejtett ellenség; ~ *gerhen* szürkület; ~ *mukiyeme* szürkületkor; *suwalyame* virradat.

farhōša- meggondolatlanul, vakon cselekszik.

fari geri > *geri fari* hirtelen, váratlan; zavaros; nyugralan, határozatlan.

farila- elsötétedik; nyugtalankodik.

faringgiya- rendekbe rak; > *jeku be* ~ a learatott gabonát rendekbe rakja.

farsa borsmenta **N**; kicsi, széles értéktelen hal neve **Z**; ~ *giranggi* szegycsont vége.

farsi darab; ~ *ara-* finom hússzeleteket vágni; ~ *farsi* darab darab után.

farsila- szétdarabol, darabokra vág vagy szed.

farsilabu- szétdaraboltat.

farsina- darabokba megy.

farsinaha darabka, morzsa.

farsinhangge egy egész darab.

farsa- vigyázatlan, magát veszélynek teszi ki; behatol, erőszakot alkalmaz; dacol; életét kockáztatja.

farsatai életveszéllyel; halált megvetően.

fartahōn lefelé szélesedő, bunkós.

farudai a kelet föniksze = az égtájaknak megfelelően a fönixnek 5 neve van: *girudai* dél; *surudai* nyugat; *irudai* észak; *yurudai* közép; további nevei: *corodai*, *darudai*, *fulgiyan garudai*, *hukšen garudai*; *lamun garudai*, *sabingga garudai*, *suwayan garudai*, *šanyan garudai*, *yacin garudai*.

fasaha asaha > *asaha fasaha* üzletekkel elhalmozott, nagyon elfoglalt.

fasak seme > *fosok seme* bozótból kitörő vad zaja.

fasan rekesztőgát, halterelő gát v. kerítés; *iren* sekély vízben nádból készült rekeszték; ~ *feku-* desertál.

fasak se- > *fosok se-* tömeges, csoportos, sok darabból álló; nagyon sok.

fase tutaj; tutajt ikötő kötél; mérleg skálája / súly méréshez.

fasi- megkapaszkodik; megfogja, megragadja, felakasztja magát;; ~ *-me buce-* önakasztással megöli magát.

fasilan villa; válaszút; elválás; vita; ~ *niru* villás nyíl ~ *salja* hármás válaszút.

fasilangga villás, hasított.

fašan ušan > *ušan fašan* kevert, összevissza.

faśsa- erőlködik, igyekezik, gondot fordít; szolgálatkész; ~ *-rakô* erőlködés nélkül.

faśśabu- megerölteti magát> hagyja hogy megeröltessék.

faśśan szorgalom, tevékenység, fáradozás; érdem.

faśśandu- > *faśśanu-* versengenek; együtt igyekeznek.

faśśangga szolgálatkész, szorgalmas, érdemtelen.

faśśanu- > *faśśandu-* verseng; együtt igyekeznek.

faśu őszi fürj **Z**.

fata > *kata* ~ forrón szeretve, gyengéden, sietve.

fata- ujjaival csipent, lecsíp, leszed.

fatabu- lecsípet, leszedet.

fatak nehéz tárgy esésének hangja: puff!

fatakô szedő; sötétvörös virág **N**

fatan talp, cipőtalp; fésűszerű eszköz a szövőszéken levő selyemfonalak igazgatására; közönséges.

fatana- szedésre megy.

fatANJI- leszedésre jön.

fatanu- együtt leszedik.

fatar se- örömmel, teljes erőbevetéssel tesz vmit > *katar fatar se-*, *kutur fatar se-*.

fatarA- > *fatarśa-* folyamatosan leszed, lecsíp; takarékoskodik, kimél.

fatari talpszerű ; ~ *ilha* kis gardéniához hasonló virág, nyáron és ősszel virágzik. **N**

fatarša- > *fatar-* folyamatosan leszed, lecsíp; takarékoskodik, kimél.

fataršabu- folyamatosan leszedet; takarékoskodtat.

fatha állatok lába, mancs; karom, nyom; ~ *beri* marhapataszetelekkel erősített íj; ~ *weihuken* félénk, aggodalmas; *kesike* ~ növény neve **N**

fathaca- > *fathaša-* kétségbeesik, lehangolódik, szomorkodik.

fathaša- > *fathaca-* kétségbeesik, lehangolódik, szomorkodik.

faya- kiad, felhasznál, elhasznál; elpazarol; elzalogosít; igyekszik, erőlködik.

fayabu- használtat; kiadásba, pénzbe kerül.

fayabun kiadás.

fayangga halottak árnyék-, v. emléklelke, szelleme; ősök szelleme, szellem, kísértet; yang lélek **K**; ~ *gai-* a lelket hívja; *hergire* ~ bolyongó lélek; ~ *hōla-*szellemet idéz; ~ *nikebun* temetés előtti ideiglenes halotti tábla; ~ *oron* élet szelleme; ~ *pai* lélektábla; ~ *tuci-* páráját, lelkét kiadja; ~ *tuhe-* elájul, megijed.

fe régi, elmúlt; ősi, eredeti; az ősök, elődök; régi barátság; ~ *an-i* régi módon; ~ *behe* öreg tus; ~ *dalan* öreg rőzsekötegek; ~ *doroi* régi szokás szerint; ~ *gista* régi szakértő; ~ *gucu* régi barát; ~ *inenggi* régi idők; ~ *jaka* ósdi dolog, régiség; ~ *kemuni* régi szokás szerint; ~ *kooli* régi törvény; ~ *silka* öreg profi; ~ *songkoi* régi módon; ~ *susu* haza, szülőföld; ~ *yamji* az év utolsó éjszakája.

fe- füvet kaszál; a lekaszált szénát, nádat rendekbe rakja; hülyén fecseg; kerülő úton megy; ~-*he gisun* üres fecsegés; ~-*me gisu-* fecseg; *elben* ~ szalmát csépel, üresen fecseg.

febhi > *febgi* ászkarák, pondró, százlábú, vörösfejű, hosszú fehér lárva. **Z**.

febgiye > *febhe, febgi* pondró, bogárlárva, ászkarák, százlábú **Z**.

febgiye- zavarosan fecseg; álmában beszél.

febgi > *febhi* ászkarák, százlábú; vörösfejű, hosszú fehér lárva **Z**.

febsehe zsiszicklárva > *jebsehe, mibsehe, mobsehe, tebsehe.* **Z**

febu- szél ellen megy, szembeszél ellen küzd; széltől lengetet, mozgatot.

fecehun > *fecuhun* alávaló, gazember; kicsapongó, ledér nő.

fecide- szid, ócsárol, haragszik.

feciki különös, eltérő; csodaszép; rossz, megvetendő; szokatlan kifejezés.

fecuhun > *fecehun* alávaló, gazember; kicsapongó, ledér nő.

fede előre, rajta!

fefe női nemi szerv; ~ *i muke* a Bartoli mirigyek váladéka;

fehe **gisun** könnyelmű beszéd, fecsegés.

fehere- > *hetere*- kisímúl a homlok, megnyhül; *feherekebi* megnyugodott, már nem haragos.

feheren a két szemöldökök közti rész.

fehi agy; agyvelő; memória.

fehu- lép, belép, átlép; rálép, letapos; ugrik; ráugrik, meghág, párosodik (madarokról).

fehubu- lépet, belépet, rálépet; letapossák; üldözik.

fehuhen zsámoly, padka.

fehun belépés; lépés

fehune- > ?*fehute*- belépésre, fellépésre megy; elfoglalásra megy.

fehute- > ?*fehune*- lábával dobog; letapos vmit; belépésre, fellépésre megy; elfoglalásra megy.

fehutenu- egymást tapossák, együtt taposnak.

fei császári ágyas; növény neve *torreya nucifera* **N**; ~ *gin*, ~ *zoo* szappanfajta; ~ *ze* a *torreya nucifera* nevű tiszafafajta pisztáciához hasonló termése > *feize*; ~ *z'ui cecike* a jégmadár hímje;

feibihe > *febgiye* pondró, bogárlárva, ászkarák, százlábú **Z**.

feifu- > *fuifu*- forr, fő, megfő, kiforr; ~*ha yali* főtt hús.

feifutu kutyafajta > *kuri*.

feigi(n) aranyfüst, arany flitter.

feihi > *fehi* agy, ész; gondolat.

feihu > *deyere dobi* repülő mókus **K**.

feingge > *fengge* öreg, régi.

feise téglá; > *feize* **K**; ~ *deyire yoo* tégláégető kemence; ~ *hecen* téglafal; ~ *saha*- téglával falaz; ~ *sekte*- téglát lefektet; *boihon i* ~ agyagtégla; *buya* ~ cucc, holmi; *eshun* ~ nyers téglá; *urehe* ~ égetett téglá;

feize > *fei ze* a *torreya nucifera* nevű tiszafafajta pisztáciához hasonló termése.

fejergi lent; alatt; vminek az alsó fele, következő; ~ *femen* alsó ajak; ~ *ing* utolsó üteg; *abkai* ~ az ég alatti világ;

fejgici alulról.

fejgingge az alsó, az utolsó.

fejgiye- köhög.

fejihen > *fejilen* hurok madárfogásra.

fejile lent; ~ *baha* vemhessé, terhessé válikbg; ~ *bi* terhes, vemhes; ~ *taksi-* fogan, teherbe esik.

fejile- madár hurkokat állít fel.

fejilen madarászó hurok lószörből > *hōrka*.

fejiri lent.

fejün alávalóság, komizság; alávaló, komisz.

fekce- ugrik, ugrádozik; dobog, ver (szív).

fekcehun > *fekcuhun* durva, nyers, fanyar

fekceku diófához hasonló fa, felaprított levele elkábítja a halakat **N**.

fekcuhun > *fekcuhun* durva, nyers, fanyar.

fekcuri > *fekceku* édes, fanyarkás külföldi diófajta **N**.

feksi- szalad, fut, menekül; lovakat hajt, lovagol, utazik; ~*me sodome* vágtaözva siet; *hungkereme* ~ nyújtott vágta;

feksihu- futtat, vágtaötat (lovat).

feksin vágta.

feksinu- > *feksinu-* együtt szaladnak, együtt futnak.

feksinu- > *feksinu-* együtt szaladnak, együtt futnak.

feksite- vágtaözva lovagol.

fekšule- timsóval kezel, timsós oldatban áztat.

fekšun timsó.

feku- ugrik, átugrik; átveti magát; *hoton* ~ városfalön átveti magát; *šancin* ~ behatol a várba.

fekuce- ugrik, felugrik.

fekucenu- együtt ugrnak, ugrálnak.

fekumbu- ugrattat, átugrattat.

fekun ugrás, ügetés; ~ *waliyabuha* hirtelen abbahagyja cselekvését; *indahōn* ~ rövid vágta.

fekune- átugrik, beleugrik.

fekunji- ugrásra jön; átugrásra jön; visszaugrik, hátraugrik.

fekuri keresztléc a szánon vagy vontató deszkán.

fele- bátran nekimegy, megtámad, elfog; haját kontyba csavarja (nő).

felebu- haját kontyba csavartatja.

felehude- szemtelenkedik; ellenkezik; merészen felingerel; megtéveszt.

felehun szemtelen, arcátlan; szemtelenség, véték.

feleku a fék felső része, kantárdísz.

felhen lugas; szőlő- vagy virágkaró, felfuttatásra való kerítés. Fedett marhaállás.

felheri ilha fehéren vagy sárgán virágzó futónövény, lugasokra futtatják **N**.

feliye- halad, megy, vándorol; járnit tanul; lépéseket tesz; házasságról egyezkedik;összejön, meglátogat.

feliyen járás, lépkedés, futás.

femen ajak; *dergi* ~ felső ajak; *fejergi* ~ alsó ajak; ~ *acabu-* összevarr két szövetvéget; ~ *kamni-* ajkát összeszorítja.

fempi hivatalos zárként szolgáló papírcsík, pecsét; ~ *bithe* pecsétes levél; *dorgi* ~ belső boríték.

fempile- levelet lezár, lepecsétel (papírcsikkal).

fempilebu- papírcsikkal lezárat.

fen négyszögletes darab, szelet; kis súly **K**.

fene- a lekaszált szénát rendekbe rakásra megy.

fenehe > *fenehin* tapló; mandzsu törzs neve; ~ *cecike* madár neve **Z**.

fenehin > *fenehe* tapló.

feng méh (rovar) **K**.

fengge > *feingge* öreg, vén, régi.

fengse csésze, tál, kád porcelánból vagy kerámiából..

fengseku tálka, csésze.

fengszen szerencse; áldás; bőség; ~ *feten* jó sors; ~ *yada-* meghal; *hōturi* ~ szerencse és áldás;

fengsengge bőséges, áldott, szerencsés; ~ *gurgu* szerencsét hozó vadállat > *abkai buhō*.

fengtu marhaszerű mesebeli állat, amelynek egy ehető húskinövésén két szem van. Ez levágható és újra kinő.

fenihe raj, madárraj; ~ *ulhōma* rajokban repülő galamb nagyságú fácán.

fenihiyen asztalka a füstölőnek.

feningge > *feingge*, *fengge* öreg, régi.

feniye- ércet olvszt.

frniyeku egy raj ragja; ~ *weijun* rajokban repülő darú.

feniyele- összegyűlik; csoportosul, csapatokat alkot; társaságban van.

feniyen csapat, csorda, nyáj, raj, horda; ~ ~ -i mindenféle.

feniengge csoportosan lévő, csapatokat alkotó.

fenze részesedés, adalék, részlet, befizetés. **K**

feo io pillangófajta, egynapos légy, ? kérész **Z** **K**

fepi vágódeszka.

fer far se- ingadozó, hullámzó ; erőtlen;

fer fer kutyaugatás.

fer se- ingadozva, egyenetlenül, ingatagon.

fere- megsüketül, zúg a füle, eszméletet veszti, elájul; elromlik; fejbe vágott, elkábul.

fere fenék, alap, talpazat; északi fal, háttér; ~ *gōnin* alapgondolat, valódi vélemény; ~ -i *boo* a díszszoba mögötti szobák; ~ *moo* az asztallábakat összekötő lécek; ~ *sele* a tegez fenekét erősítő vasvarat; *cirku* ~ a párna alja; *tuhere* ~ vadonnövő salátaféle **N**.

ferehe singgeri denevér **Z**.

fereke hang változása; szakadt, elromlott, elöregedett; megzavarodott, elkábult.

ferembu- elront; elkábít.

ferengge alapozott, alappal bíró.

ferene- elkorhad, tönkremegy.

ferese- ellenőriz, próbát vesz.

feresebu- próbát vétet.

feretu adjutáns

ferge kakassarkantyú; nadrág fenékvarrása > *ferhe*

fergečun > *ferguwecun*

ferge- > *fergi-* érzéketlenné válik, megsüketül .

fergetun > *fertun* íjászgyűrű a bal hüvelykujjon.

fergi- > *ferge-* érzéketlenné válik, megsüketül.

fergihe elaludt; rovarcsípte.

fergime nime- mérges rovarcsípéstől szenved.

ferguwe- csodál, dicsér.

ferguwebu- csodálatot kelt, meglep; hagyja hogy megcsodálják.

ferguwecuke csodálatos, rendkívüli, kitűnő, bámulatos; csodatevő; kiválóság; szellem, ész; jótett; jólét; ~ *sabi* csodálatos előjel;

ferguwecun csoda; előjel; ész, szellem; felvilágosult, szellemes.

ferguwen megcsodálás; ész, intellektus.

ferguwendu- > *ferguwenu-* együtt csodál

ferguwenu- > *ferguwendu-* együtt csodál.

ferhe > *ferge* hüvelykajj, nagylábujj; denevér; ~ *gida-* a legjobb részt eltulajdonítja; ~ *simhun* hüvelykujj; ~ *sirhe* a lant (?koboz) felső, vastagabb vége; *fakōri* ~ a nadrág fenéke.

ferhele- az íj idegét feszíti a hüvelykjéve.

feri szőrtelenített ló vagy számbőr.

feri- erőlködik; erőltetve tanul.

ferke nyers.

ferkingge nagytudású, okos, ügyes; nagy tudós.

ferten orrsövény.

fertun > *fergetun* íjászgyűrű a bal hüvelykujjon.

feser se- megijed, felriad, rendetlenségben van; apró darabokra hullik.

feshe- kárt szenved; hátrányba kerül; kifárad; fáradtságot okoz; fáradozik.

feshebu- kárt okoz; kínoz, kínoztatik; elnyomják.

feshele- > *fesheše-* lábbal tapos, tipor; előretől, kiterjeszt; ~ *-me tata-* lábbal segítve falajzza az íjat; *morin* ~ a ló kirug.

feshelebu- lábbal rúgatja; lábbal rúgják.

fesheleku > *fesku* patával rúgó; lábbal rúgott labda; *jihā* ~ lószőrrel és kakastollal körülfont rézpénz, amit játéknál lábbal rúgtak.

feshen csésze, ibrik; fazékba helyezett, kenyér v. tészta párolására szolgáló edény.

fesheše- > *feshele-*, *fešše-* folyamatosan lábbal tapos, tipor.

fesin > *fešen* fogó, fogantyú, szár; támasz; ~ *i toldohon* háritólap v. rúd a kard fogantyúján.

fesingge fogantyús, fogóval ellátott.

fesku > *fesheleku* lábbal rúgott labda, focilabda.

fešen > *fesin* fogó, fogantyú, szár; támasz.

fešše- > *fesheše-* lábbal tipor.

fete- kiás; kifűr, kimerít; utánakutat, utánanéző; szid; megmagyaráz; ~ *niyamniya-* lovas íjászatnál a cél alá talál;

fetecun kifogásolás, szemrehányás, megszólás, rágalom.

feteku ásó, vájó; fültisztító kanálka.

feten ásás, ásatás; sors rendelése; elem, alapanyag; természetes ok; hajtóerő, ~ *aca-* megházasodik; ~ *usiha guwa tuwara niyalma* asztrológus és jövendőmondó; *sunja* ~ az öt hajtóerő.

fetenu- egymásnak szemrehányásokat tesznek, egymást kritizálják.

fetere- kikutat; lábbal kikapar; kifogásol.

fetereku kritizáló, szörszálhasogató, zsémbes; ásásra, vájásra való eszköz.

feteren ásatás, kutatás.

feteri nyílás, vájat; *oforo* ~ orrlyuk; *oforo* ~-le fintorog, orrát felhúzza.

feterila- selfűjja magát; *oforo feteri* ~ orrlyukait dühösen felfűjja.

fethe a halak hasi uszonya, az elülső uszony neve > *ucika*. Z

fetheku farevező, kormánylapát.

fethekule- farevezővel kormányoz.

fetheše- az uszonyokat mozgatja, úszik.

fethi > *huwethi* foka Z

feye seb; var, sebhely; akupunktúrás tűszúrás; fészek; ~ *tuwara hehe* halottkém asszony; ~ *tuwara bithe* igazságügyi orvostani kézikönyv.

feyeingge ~ *feyengge* sebesült.

feyele- fészkel; megsebesül.

feyene- összekuszálódik, borzassá válik (haj).

feyengge > *feyeingge* sebesült.

feyesi halottkém; temetést intéző.

fi ecset; íróvessző K.; ~ *i dayabukō* ecsettartó; ~ *i dube* ecset hegye; ~ *i homhon* cinn ecsetvédő sapka; ~ *i kitala* ecsetnyél; ~ *i obokō* ecsettál; ~ *i ulgakō* ecsettál; ~ *ulebu-* ecsetet megnedvesíti.

fib se- ingadozva, hintázva, bizonytalanul.

fica- fúj, furulyázik; vadhívó sípot fúj; füttyül.

ficakō pipa; furulya; egyenesfuvola; ~ *orho* a hegyekben növény náfajta N.; *baksan* ~, *baksalaha* ~ socsöves fúvóshangszer, szájorgona; *foholon* ~ rövid furulya; *hetu* ~ keresztfuvola.

ficán fújás, furulyázás, füttyülés, sípolás.

ficakōngge furulyás, fuvolás; ~ *maksin* fuvolás tánc.

ficán furulyázás, flótázás, füttyülés.

ficari bambusznádból készült rövid, vastag, 8 lyukú keresztfuvola.

fide- bajba jut; intrigál, ármánykodik; csapatokat toboroz vagy magához von; ~ *me icihya-* csapatokat átírányít; ~ *me goci-*, ~ *me uggire-* máshonnan átírányít csapatokat.

fidene- csapatokat átirányítottat.

fiaca- > *fifa-* kiszökik, elszökik; lepattan.

fiaka fosoko ide oda futkosó; mindenfelé elszökdöső.

fifa- menekül; szökik; lepattan.

fián négy húrú mandolin; citera **K**.

fiangga mandolinhoz tartozó; ~ *niyehe* 'mandolinkacsa', mandolinra emlékeztető alakú csörgőréce **Z**.

fiari kéthúrú, mandolinszerű hangszer

fiha domborulat; daganat; ~ *yoo* nemi betegség *ulcus durum* > *nikan yoo*, *šajin yoo*.

fihali buta, üresfejű.

fihalikan butus, csacska.

fihana- megpocakosodik; ~ *nahabi* szitok: lusta pocakos

fihaša- meglepődik, meglepetéstől elnémúl, megkukul.

fihata a hím nemi szerv makkja.

fihe lovak és más háziállatok mellső lábainak húsa..

fihe- feltöltődik, megtelik.

fihebu- feltöltetik, megtölt.

fihene- feltöltésre megy.

fihenji- feltöltődésre jön.

fihete- hevesen sír, zokog.

fihete kissé bárgyú, báva

fihetele jóllakásig, bőségesen, fölösleggel.

fihin biya a 2. téli hónap, amikor megtelnek a hombárok. **K**

fijire- a földön vonszol, húz.

fijirhi szibériai vadmacska > *ujirhi*

fijiri kendermag; ~ *nimanggi* kenderoaj

fik fik se- tömegben összezsúfolva.

fik se- > *fikse-* sűrűn van, belegyömöszölve, összetömörítve.

fika olajbogyó, egy canarium fajta mindkét végén hegyes, szilványi gyümölcse, kanáriadió **N**; ~ *dengjan* kétoldalán hegyes lámpás; ~ *jahôdai* két végén hegyes csónak; ~ *jinggeri* mindkét végén hegyes cölöp; ~ *nimeku* székrekedés; ~ *šoro* fika formájú bambusz kosár; ~ *tungken* két végén hegyes kézi dob.

fikaci a kanária dióhoz hasonló gyümölcs **N**.

fikana- hegyes hasúvá válik.

fikatala szélesen elterülő, erosen kihasasodó; kerülő út.

fikse- > *fik se-* tömegesen van.

fiktan fiktu repedezett, elrepedt, szétment.

fikte balga, megzavarodott; homályos, sötétes.

fiktu szakadás, repedés; ellentét, gyűlölet; ~ *akô, fili ~ akô* alaptalan, büntelen; vmi idegen dolgot bitorolva; ~ *ara-* ellentétet szít; vádol; ~ *bai-* keresi az ellentétet, gyanakodik, kémkedik, hibákat kikutat, hibáztat; békétlenséget szít.

fila csészealj, csésze; mérlegserpenyő.

filaingge csészéhez tartozó.

filan fafajta, amiből íjat készítenek (? tiszafa??) **N**

fileku szenesvödör, szenesedény.

file- melegedik, magát a tűznél melegíti.

filebu- melegít.

fileku parázstartó edény; ~ *i tubi* a parázstartó edényt lefedő drótháló.

filfin tar, kopasz.

fili nem üreges, tömör; hajlíthatatlan, eltökélt; állandó; ~ *feise* kemény kerámiakocka; ~ *fiktu akô* megalapozott ellentét nélkül.

filikan eléggé tömör, masszív.

filingga kemény, hajlíthatatlan, tartós; ~ *moo* délkinai, idővel lilává színeződő fafajta; rózsafa.

filtahôn üres, meztelen, csupasz, puszta, kietlen.

fime- közelít, bemutat; megkísérel, ellenőriz; ízlel; összevarr; létrehoz; ~ *-ci ojorakô* elképzelhetetlen; ~ *-rakô* létre nem jövô.

fimebu- közelített, összehozat; bemutatattat; összevarrat.

fimene- bepizskít, foltot ejt.

fina karika a farmatring végén.

fing se-, *fing fing se-* megbízható, hűséges; barátságos, jóságos; komoly.

fingge hűséges ör

fingkabu- hascsikarása van.

finta- fáj; kábul; megijed.

.fintacuka fájdalmas

fintaha zseb, zacskó, táska.

fi mandzsu törzs neve.

fi se- egyenest; direkt, közvetlenül.

fioha > *fiyoha* csibe.

fiokon eléggé egyenesen, eléggé közvetlenül; ~ *i fio*, ~ *i hari* hitetlenkedés kifejezése.

fiokoro- > *fiyokoro-* értelmetlenül beszél, fecseg vagy cselekszik.

fior se- szürcsöl; ~ *ukiye-* szürcsölve eszik.

fiose > *fiyose*, *fiyoose* tökfajta, tökből való ivóedény, csanak **N** **K**.

fiota szellentés.

fiota- szellent.

fioto- > *fiyoto-* tréfál; ~*ho gisun* üres beszéd.

fir se- , *fir fir se-* méltóságos; nehéz, heves; folyik, áramlik; ~ *seme ara-* folyékonyan ír.

fir fiyar se- méltóságos; járás közben ingadozik mint egy asszony.

firfin fiyarfin zokogva, panaszkodva > *furfu farfan*, *porpon parpan*..

firge- > *firgembu-* kiszivárogo; titkot elárul, kinyilvánít.

firgembu- > *firge-* kiszivárogtat; titkot elárul, kinyilvánít

firu- elátkoz, káromol; hosszú életért imádkozik vki számára.

firubu- elátkozottat; elátkozzák; áldásért imádkoztat.

fisa hát, vállak; ~ *buktu* púp; ~ *i nkeku* háttámasz; ~ *i šurden* figura kardtáncnál; ~ *fīšakō* hátvakaró; ~ *waliya-* hátat fordít; ~ *wašako* kézalakú hátvakaró; ~ *mekerehe* háta puha lett az ütésektől.

fise- előugrik, kispriccel; elterjed, elágazik.

fiseke elágazó; villás ágú.

fiseku előny; fedett folyosó, előreugró tető; ;~ *boro* széles karimájú kalap.

fisekule- előnyhöz jut; szemét kezével árnyékolja;~ *-me tuwa-* a szem fölé tartott kézzel figyel vmit.

fisembu- előugrat; kiterít, kiterjeszt, ismertté tesz, hírül ad; folytat; követ; ~ *-he jugôn* mellvéddel ellátott út, fadorongokkal járhatóvá tett ösvény;

fiseme aga- záporozik.

fisen kispriccelés, megnedvesítés; *abkai* ~, *hani* ~ csillag neve.

fisengge vmi kiugróval, előre nyúlóval ellátott; ~ *fīyasha* kiugró házfal; ~ *sihin* fedett folyosó, veranda> *fiseku*.

fisha pisztáciához hasonló dió, a *torreya nucifera* gyümölcse > *feize* **N**

fishaci hosszúkás a *fisha*hoz hasonló gyümölcs. **N**

fisi- késik, visszamarad, tétovázik; elhúz, elcipel.

fisihe köles (*panicum miliaceum*), hántolatlan rizs.

fisihi- kézzel ráz.

fishibu- kézzel rázat.

fisihiya- ruhákat kiráz.

fisikan kissé sűrű; kissé egyszerű; vékony v. finom.

fisiku késlekedő, tétovázó.

fisin sűrű háló; szűk, sűrű; vékony, finom; erős; őszinte, nyílt; ~ *boso* sűrűszövésű vászon; ~ *cece* sűrű selyemgéz; ~ *hoošan* kenderrosttal erősített papír; ~ *yali* színhús.

fisitun szertartási kerek kosár kölesnek.

fīšakō > *fisa* hátvakaró.

fiśur se- hanyag, lusta, lassú.

fita sűrű, biztos, erős, feszes.

fithe- üt, penget (hangszert);érint, kopogtat; visszahököl, visszakozik, megfordul; ropog, pattog (tűz).

fithebu- pengettet, kopogtat; robbantat; pengettetik, kopogtatik.

fitheku kilövő, robbantó ; ~ *beri* számszerij.

fitheje- ropog, pattog, sistereg.

fithen ropogás, pattogás, sistergés; szikra, láng.

fithengge izzó, ropogó; ~ *yaha* izzó szén.

fituhan kerek mandolin. **K**

fiya nyírfa. **N**

fiyab se- riadozik, fél, visszahököl (ló vagy marha)

fiyabkō > *fiyafikō* nyáron megjelenő kicsi, sárga madár neve. **Z**

fiyacu- panaszkodik, jajgat., sóhajtozik, vinnyog.

fiyada állkapocs; szitokszó: marha! állat! seggfej!

fiyafikō > *fiyabkō* nyáron megjelenő kicsi, sárga madár neve. **Z**

fiyaga- megkeményedik, kérgessé válik (bőr).

fiyagan > *fiyahan* bőrkeményedés, elszarusodás; tenyér, talp, pata; szép rajzolat teknőchéjon, ásványon, achát; mesebeli fa.

fiyagana- > *fiyahana-* megkeményedik, elszarusodik, bőrkeményedés keletkezik.

fiyaganja- elcserél, kicserél; megegyezik, kompromisszumot köt.

fiyaganjabu- kicseréltet; kompromisszumot köttet.

.fiyahan > *fiyagan* bőrkeményedés, elszarusodás; pata; talp; szép rajzolat teknőchéjon, ásványon, achát; mesebeli fa.

fiyahana- > *fiyagana-* megkeményedik, elszarusodik, bőrkeményedés keletkezik.

fiyaju őzgida, szarvasgida.

fiyaju- vmit elmulaszt, vmit elsumákol; kihúzza magát vmiből.

fiyanjuna- mûlasztásra, sumákolásra készül.

fiyajunarangge szitokszó: sumákoló

fiyak se- hirtelen, váratlanul mozdul.

fiyak fik se- előre nem láthatóan, váratlanul, hirtelen. hazudik.

fiyakiya- izzik, ég (naptól); napfényes, derûs idõ van; ~ *me halhõn* tûzforró; ~ *-ra edun* forró szél.

fiyakiyan forróság, forrós idõ; izzóan forró; ~ *i dalikõ* árnyékoló tetõ, zsalugáter.

fiyakõ- melegít, szárít, pirít; ~*ngga tubi* szárító állvány bambuszból.

fiyakõbu- napon v. tûzön szátíttat; napon v. tûzön szárad.

fiyaksa vörös fenyõ > *takta moo* **N**.

fiyalanggi meggondolatlanul beszélõ, v. beszélve; szószátyár, fecsegõ.

fiyalar se- fecseg, meggondolatlanul beszél.

fiyalhõ lusta; sumákoló, magát mindenbõl kihúzõ (ember).

fiyalhõn lustaság, sumákolás.

fiyan szín, arcszín, külsõ, alak, vmi külsõ fele, felszíne; rûzs; lovak színe; ~ *ara-* tetet, színészkedik; ~ *gõwaliyaka* elsápad; ~ *ilha* ételek virágdísze; ~ *sain* jól néz ki; ~ *tuwabu-* kémlelésre küld, a külsõvel az ellenfelet riogatja; ~ *tuwara jebele* tegezállvány.

fiyana rudon hordott v. háti kosár; deszkából készült háti teherhordó állvány.

fiyanara- tetet, szimulál, magát elváltoztatja; vasal; lemos.

fiyanarakõ vasaló.

fiyancihiyan mérsékelt; rossz, válogatós evõ > *hican*.

fiyangga szép, szépszínû, tarka, mintás; díszes; lesimított, fényezett; ragyogás, szépség, simaság; démon; ~ *faidan* császári mellékfeleségek kísérete; ~ *lakiyan* ékszer, ékítmény, dísz; ~ *ordo* tarka selyemmel díszített hordozható állvány császári okmányok átnyújtására. ~ *tuhebuku* díszítő rojtok ~ *ulhõma* királyfácán.

fiyanggõ az ifjabb, fiatalabb, legutolsó (gyermek); kisujj; ~ *simhun* kisujj; ~ *sirge* a mandolin utolsó húrja.

fiyanggõsa- kisgyermekként viselkedik, rugdalózik

fiyangji gyönyörûség, pompa, méltóság.

fiyangtahõn kövér, testes.

fiyangtahôri kövérség; kövér ember; haspók.

fiyangtana- kövér lesz, erőssé lesz.

fiyanji határ, vég; határórség, védelem; utóvéd; gyámság; ~ *cooha* utóvéd, fedezet; ~ *dalikô* szélernyő; ~ *ertun* árva, gyámoltott, gyámság alatt lévő.

fiyanji tartás, támasz; hátvéd, biztosító csapat;

fiyanjila- az utóvédet alkotja, a sort, vonulatot zárja, biztosít.

fiyantoro ilha az őszibarack virághoz hasonló, dupla halványpiros virág. **N**

fiyar fir seme > *fiyar seme* épen most; ~ *wajiha* épen elkészült.

fiyar seme > *fiyar fir seme* épen most; ~ *wajiha* épen elkészült.

fiyaratala a legvégsőig, ~ *baha* a lehető legtöbbet kapta; ~ *tanta-* halálra ver; halálra korbácsol.

fiyaren > *fiyartun* folt, hiba, sebhely, var, jegy.

fiyaringgiya- napon szárad, fakul, halványul.

fiyaringgiyabu- a napon kiszárít, kifakít, halványít.

fiyartun > *fiyaren* folt, hiba, sebhely, var, jegy; ~ *giyalu* repedés, szakadás, rés; *feye* ~ sebhely.

fiyartuna- var képződik, varas, sebhelyes lesz.

fiyartunaha foltos v. varas, sebhelyes.

fiyaru kukac, pondró **Z**.

fiyaruna- kukacossá válik, megkukacosodik.

fiyarunahangge > *fiyarunarangge*, *fiyarunaru* szitok, átok: kb. egyenek a kukacok!

fiyarunarangge > *fiyarunaru*, *fiyarunahangge* szitok, átok: kb. egyenek a kukacok!

fiyasa- kiszárad, kiaszik, fonnyadtá válik.

fiyasha házfal; ~ *cecike* veréb > *bunjiha*, *jeleme cecike*, *jingjara*.

fiyatar se- meggondolatlanul beszél.

fiyatarakô a vad szöllőhöz hasonló növény neve, cölöpöket és állathívó sípot készítenek belőle > *hiyekden moo*. **N**.

fiye *pueraria thunbergiana*, fűszerű növény (Benth) amelynek rostjaiból teksztíl (Grastuch) készül **N**

fiyega- a horgonykötelet ereszti; terpeszt; lóra ugrik.

fiyegu moo tigristől a párzási időben összekapart és vérrel összekent törzsű fa, amely szentnek számít és nem váhगतó ki.

fiyehu mama erdők és hegyi utak női gazdászelleme. Apró áldozati ajándékokat tesznek le neki.

fiyele- kőrözve repül (ragadozómadár); műlovaglást végez, tűznél melegszik.

fiyelebuku állvány amelyen a műlovaglás mutatványait gyakorolják

fiyeleku hegycsúcs, szirt; füstölő edény; *~hada* meredek szikla.

fiyelen szakasz, fejezet, darab, versszak; sárgacsőrű madárfióka; tapasztalatlan, zöldfülű; sóska **N**; bőrbetegség; *~ ~ -i* szakaszonként; *~i ton* katalógus; *~sogi* malva verticillata, ehető növény **N**

fiyelenggu császármadár **Z**.

fiyelesu beléndek **N**.

fiyelfe egyenletes szakasz a folyóparton v. hegyek között; magaslat, lejtő.

fiyen tollak a nyílon; púder **K** *~ akō* irány, tartás nélküli, könnyelmű; *~ i ijukō* púderpamacs; *~ nehebi* lovak ellenkező irányban növő lábszőrei; *emu* ~ 3 db. azaz egy nyílnyi toll.

fiyene tehernyereg.

fiyenggu medve hasának vastag része.

fiyengseri kívül sárga, belül fehér púderhez hasonló gyümölcs **N**.

fiyente- szétoszt; hírt elterjeszt, szétterít, kirobbant.

fiyentehe virágszirom; foghagymagerezd; darabka, rész, szelet; halom, csomó.

fiyenteheje- széthasad, darabokra esik; szétszakad.

fiyenten hivatali részleg; készleteket felügyelő hivatalnok.

fiyeolehe nagypikkelyű tengeri hal **Z**

fiyere- széthasad, szétszakad; oszt, szétvág.

fiyeren > *fiyerenen* hasadék, repedés, szakadék; felszentelés vérrel való megkenéssel.

fiyere- felhasad, felreped, tátong

fiyerenen > *fiyeren* hasadék, repedés, szakadék; felszentelés vérrel való megkenéssel; *~ i jaka* vérrel szentelt tárgy.

fiyetlehe tengeri halfajta **Z**.

fiyo > *fiyoo* ; gabonarosta; fűz vesszőből font, állatfejeket ábrázoló álarc; szellentés.

fiyoha > *fioha* csibe, fióka.

fiyoho- bokacsontjátéknál céloz.

fiyokoco- hátrafelé kirug, bokkol (ló).

fiyokoro- > *fiyookoro-* értelmetlenül beszél, fecseg, cselekszik.

fiyolor seme arcátlanúl, szemtelenül hazudik.

fiyoo .> *fiyo* gabonarosta, szita; fűz vesszőből font, állatfejeket ábrázoló álarc; szellentés.

fiyookoro- > *fiyokoro-* értelmetlenül fecseg vagy cselekszik.

fiyoose > *fiyose* tökfajta **N**; tökhéj csanak; tintatartó tökhéjből.

fiyoota- > *fiyooto-*, *fiyoto-* szellent, ~-*ho gisun* buta beszéd.

fiyooto- > *fiyoota-*, *fiyoto-* szellent, ~-*ho gisun* buta beszéd.

fiyor se- > *fior se-* szürcsöl; ~ *ukiye-* szürcsölve eszik.

fiyordohōn sasorr > *fortohon*..

fiyorhon harkály **Z**.

fiyose > *fiyoose* tökfajta **N**; tökhéj csanak; tintatartó tökhéjből.

fiyoto- > *fiyoota-*, *fiyooto-* szellent; ~ -*ho gisun* üres beszéd.

fiyotokō bélgiliszta; szellentő; fekete bogár **Z**.

fo hosszú rúdra erősített háló, amivel a jégtáblákat kihalásszák; szopóka, cumi; tejes étel; Buddha **K**.; ~ *ulebu-* cumival etet; ~ *sang hōwa ilha* hibiskus virág; ~ *šeo* „Buddha keze” a yüan fa citromszerű gyümölcse; *O mi to* ~ Amidhaba Buddha.

fo- füstté válik; hidegtől felreped.

fodo fűzfa; szertartásnál kitűzött fűzfaágak; halotti áldozatnak szánt, fűz vesszőre tűzött tarka papír.

fodo- szuszog, liheg, levegő után kapkod.

fodoba „fűzlevél” madár, halványzöld színéről kapta a nevét **Z**.

fodoho fűzfa; mandzsu törzs neve; ~ *inggari* (fűzfa)barka **N**.

fodoro- > *fodorše-* égnek áll (haj); haragtól nem jut lélekzethez.

fodor se- sürget, türelmetlen; sürgős.

fodoro- > *fodorše-* égnek áll (haj, szőr); levegő után kapkod, fuldoklik.

fodorše- > *fodoro-* égnek áll (haj); haragtól nem jut lélekzethez.

fohodo- haragszik, dühös.

foholokon kissé rövid.

foholon rövid, kicsi, gyenge; ~ *kurume* rövid lovaglókabát.

foifo- koptat, dörzsöl, csiszol > *leke-*

foifobu- koptattat, csiszoltat.

foifokō csiszoló; késélesítő szíj.

foihori közönyös, hanyag, könnyelmű, lekicsinylő, fitymáló..

foihorila- egykedvű; könnuelműsködik, lekicsinyel, fitymál > *oihorila-*.

foji prémes lábbeliberítő fagyos időre..

fokjihiyada- nagyképüsködik, elutasít, kelletlenkedik; vmit fordítva csinál.

fokjihyan nagyképüsködő; durva, elutasító; alantas.

fokto vászoning; ~ *etu-* 'felveszi az inget' birkózók szakkifejezése > *daliyan etu-*

folgo > *folho* kis vas kalapács

folho > *folgo* kis vas kalapács.

folkolo- megszakít, szünetet tart; megszakításokkal csinál vmit.

folo- beás, bevés, kifarag, nyomódúcot készít.

folobu- beásat, bevésés.

foloholo- fúr, ás.

folon felirat, véset.

folonggo bevéssethez, beásotthoz tartozó

foloro- összezavarodik, összekuszálódik; belekeveredik.

fomci > *fomoci* zokni, rövid harisnya, prémcsizma.

fomila- ruháját feltűri.

fomoci zokni, rövid harisnya, prémcsizma.

fomon kapca; ~ *cecike* cinke. Z

fomoro- körülteker, becsavar

fompi felrepedt; érzéketlenné vált a hidegtől.

fon idő, év.

fongi idő óta, időtől fogva.

fonde abban az időben; *asigan i* ~ fiatal korában; *amgara* ~ alvása idején.

fondo átfűrt; keresztül, által; ~ *fondo* keresztül-kasul; ~ *tacibu-* alaposan kioktatja; ~ *gehun* áttört, átlátszó

fondojo- > *fondolo-* átfúr, áthatol, kilyuggat, áttör, betör.

fondobu- áttöret, átfúrat.

fondolo- > *fondojo-* átfúr, kilyuggat, áttör, betör, behatol.

fongko kis rézdob alakú levélnehezék.

fongso- kormos, füstös, piszkos, porlepett.

fongsoko tűztől megfeketedett, kormos, piszkos.

fongson > *fongsonggi* > *fosonggi* korom, kosz, piszok; a Szungariban élő, félszegűszo hal. Z

fongsonggi > *fongson* > *fosonggi* korom, kosz; sitt, szemét; por, pókháló; a Szungariban élő, félszegűszo hal. Z

foni abban az időben, azon alkalommal > *ucuri*.

foniyo szarvastehén, suta.

fonji- kérdez; kohallgat; követel, kér; megtudakol; ~*re jabure* kérdés és felelés;

fonjibu- kérdeztet.

fonjin kérdés; kihallgatás ~ *tacin*, *tacin* ~ tanítás; tudás, képzettség.

fonjina- kérdésre megy, kérdezni készül; kihallgatásra megy.

fonjinabu- > *fonjinggi-* kérdésre küld, kihallgattat.

fonjindu- > *fonjinu-* egymást kérdezik.

fonjinggi- > *fonjinabu-* kérdésre küld.

fonjinji- kérdésre jön.

fonjinu- > *fonjindu-* egyszerre kérdeznek; együtt hallgatják ki.

fonjisi 'kérdező' ellenőrző hivatalnokok elnevezése.

fonto- azuszog, nyög, igyekszik, dolgozik; belezuhan, úszik.

fontoho átfúrt, áttört; feneketlen (edény).

for étel szürcsölésének, rokka zúrrogásának, ló horkantásának zaja.

for for szürcsölés, lovak horkantásának zaja.

forfoi > *furfu* orangután **Z**.

forgo- > *forgošo-* fordul,; megfordul, visszatér, újra jön; öszszecserél; vmibe belemélyed, gondosan mérlegel; kitalál; az ellenkezőjét teszi; áthelyezik.

forgon > *forhon* forgás; évszak, időszak; időszámítás, naptár; ~ *i ton* a múltó, forgó idő; ~ *i yargiyan ton* hivatalos naptár; ~ *oho* eljött az ideje; *abkai* ~ az ég forgása, idő múlása.

forgori időben, megfelelő időben.; ~ *ilha* a 3.tól a 9. hónapig nyíló kis fehér virág.

forgošo- > *forgo-* fordul,; megfordul, visszatér, újra jön; öszszecserél; vmibe belemélyed, gondosan mérlegel; kitalál; az ellenkezőjét teszi; áthelyezik; ~*me fiyele-* műlova glánál forog; ~*me niyamniya-* lóháti nyilazásnál hirtelen a másik irányba lő;

forgošobu- átfordul, megfordul; megfordítják; áthelyezik.

forhon > *forgon* évszak, időszak; időszámítás, naptár.

fori- üt, kopog, dobol; kalapácsol; rácsap; elkapja a zsákmányt (ragadozómadár).

foribu- üttet, doboltat; ütik, kopogtatják.

forikô ütő, kopogtató; éjjeliórség lármafája.

foringga az ütéshez tartozó, ütő; > *hōsun* éjjeliőr

foringgiya- > *foromi-* a nyílvevő símaságát az ujjak közt forgatva ellenőrzi.

foritu ütőeszköz, dobverő, kalapács; szerzetesek nyeles dobja.

forjin > *fuksuhu, fuktesuhu* sima csomó a fában; fa csomójából készült eszköz, hangszer > *ušuhu*; ~ *moo* víz mellett növényfa, gyökere csak nedvesen vágható. **N**

foroko > *forokō* rokka; selyemmotolla.

foro- odafordul, megfordul; legombolyít, fon; szavakat összeköt, göndörít; ~ *ho ici*- a bevett irány; ~ *-ro ici* az ellenkező oldal, szemben levő.

forobu- megfordítatik, odafordítják; megfogad, ígér vmit; göndöríttetik; fonattat.

forobun odafordulás; ígéret, fogadalom.

forohon cecike búbos banka = fonó madár **Z**.

forokō > *foroko* rokka, motolla.

foromi- > *foringgiya*- a nyílvevő simaságát az ujjak közt forgatva ellenőrzi

foron göndörség, göndör haj, forgó, örvény; nyíl ellenőrző forgatása; ~ *sain* (a nyíl) forgása jó!

foronji- vhová fordul; körülvensz; tisztel.

forono- odafordításra megy.

forontu göndör hajú, vagy szőrű, pl. ló, ~ *kara, göndör fekete*; ~ *mori* göndör mellű ló.

fortohon sasorrú > *fiyordohōn*; ~ *losa* felfelé görbülő orrú öszvér.

foskiya- > *fosokiya*- duzzog, felháborodik, feldühödik, kikel magából.

foso- lefröcsköl, beszór vízzel; bevilágít, beragyog;

fosoba kivilágított hely, visszfény, tükörkép..

fosobu- vízzel v. sárral lefröcsköl, lefröcsköltet.

fosok seme > *fasak se-* sűrűségből kitörő vad zaja.

fosokiya- > *fosokiya*- duzzog, felháborodik, feldühödik, kikel magából.

fosolhon napsütés; meleg.

fosomi- ruhája alját övébe tűri; ~ *ko tohon* gomb a ruha feltűréséhez.

foson locsoló; ragyogás, fény, fénysugár.

fosonggi > *fongsonggi*. > *fongson* > korom, kosz; sít, szemét; por, pókháló; a Szungariban élő, félszegűszo hal. **Z**

fosonji- világításra, fényszórásra jön.

fosono- felragyog, kivilágítatik; kivilágításra megy.

fosopi felragyogott.

fosor se- nyüzsög, tömegesen van (vad, madár).

fosoro – összemegy (szövet a mosásban).

fošor se- habzik; tömegesen van, nyüzsög.

fotor se-, fotorse- forrásban van, felforr; ~ *jili banji-* felforr a dühe; ~ *fuye-* lobogva forr.

foyo kócos, összefilcesedett lófarok; ula fű, csizmába és matracba teszik **N**; ~ *olo*, sorshúzással jósol; megjósolja az elveszett tárgy feltalálási helyét; ~ *faita-* a filces lófarkat levágja; ~ *orho* ula-fű; nádfajta, amiből esőköpenyt csinálnak. **N**.

foyodo- sorsol, sorsolással eldönt, jósol.

foyodobu- megkédezteti a jóst.

foyodon sorsolás; jóslás

foyono- összefilcelődik; a ló farka kócos, összefilcelődött.

foyori szilvához hasonló (gyümölcs).

foyoro szilva; ~ *moo* szilvafa; ~ *orho* ula-fű amit csizmába és matracba tesznek.

fu **K** fal, ház külső fala várfal; elsőrangú város; raktár, tárház; segítség, támasz; varázsmondás; elem; agyagedény; prefektúra **K**; vadkacsa **Z**; ~ *bithe* amulett; ~ *cirge* vályogfalat ver; ~ *dusihi* tarka alsóruha; ~ *etuku* tarka ruha; ~ *fa se-* lázas; ~ *gin* sapkafajta; ~ *gôwara* fülesbagoly, uhu **Z**; ~ *hai* koronaszzerű dísz a császár ajtaja felett; ~ *heng* dísz az áldozati állatok szarván; ~ *ilha* amulettvirág **N**; ~ *in* főbíró; ~ *nimaha* halfajta **Z**; ~ *žin* király felesége, úrnő, tiszteletreméltó hölgy; ~ *žung ilha* hibiskuszvirág **N**; ~ *nimaha* pontyhoz hasonló feketés hal **Z**

fu- elkábul, megmerevedik, elzsibbad, megsüketül, elalszik; dörzsöl, letisztít, letöröl.

fu fa se lázasan, láztól forróan

fubihôn cecike koreai búbosbanka **Z**.

fubise tongkingi gyümölcs neve, amelyet hal- vagy baromfilevesbe tesznek. **N**

fubu- letöröltet.

fubušu hivatal neve.

face- haragszik, mérgeződik.

facebu- megharagít, felbosszant.

fucendu- > *fucenu-* egymásra haragszanak, egymást bosszantják.

fucenu- > *fucendu-* egymásra haragszanak, egymást bosszantják.

fucihi Buddha **K**; ~ *doro* Buddha törvénye, buddhista vallás; ~ *erhuwekō* fülke buddhaszobornak; ~ *ging* szútra; ~ *i doroi falan* buddhista szent hely; ~ *iktan* buddhakincs, a szobrokba rejtett tárgyak; ~ *isan* buddhista gyűlés.

fucihingge Buddhához tartozó.

fucihiya- köhög; tokát reszeli.

fucihiyala- pirít, pörköl, felforrósít, eléget.

fucihyalabu- leégettet, megpörköltet.

.fucihyaša- tűzzel felforrósít, eléget.

fucu faca suttogva.

fuda- hány, okád; kivet.

fudangga kusza, visszafelé növény, kócos barom.

fudara- szembemegy; ellenáll, ellenkezik, lázad; letér, megsért, törvényellenesen cselekszik; más irányba nő (haj, szőr).

fudarame fordított, összezavart.

fudaran felkelés, lázadás; lázadó, ellenkező.

fudasi ellenkező, dacos, felforgató; zavaros; ~ *gōwara* fülesbagoly, uhu **Z**.

fudasihōla- szórakozott, öntudatlan, örült; magán kívül van.

fudasihōn ellenálló, ellenkező, ellentmondó, lázadó; fordított.

fude- kísér, vezet; sírhoz kísér; velead, hozományt, vendégajándékot ad; búcsút vesz.; ~ *he jaka* hozomány.

fudebu- kísértet.

fudehun > *fundehun* fagyos; egykedvű, apatikus; tompa, fakó; lepusztult; elmosódott, életlen.

fudeje- szétszakad, tátong, kettémeleg, a varrás felszakad.

fudele- felfejt kinyit.

fudelebu- felfejtet, kinyitatt.

fudene- kíséretül megy.

fudenji- kíséretül jön.

fudeše- szellemet idéz, szellemet kiűz; megigéz; ~ *-re šaman* rossz szellemet kiűző sámán;

fudešebu- kiűzet; megigéztet (szellemet)

fufa zihálás, nehéz légzés.

fufen egy ezrelék; egy tized hüvelyk.

fufu- fűrész.

fufubu- fűrészeltet

fufuda- fűrész; türelmetlenkedik.

fufun fűrész.

fufuta- kifárasztja, agyondolgozza magát.

fugu > *fuhu* szemölcs.

fuhali végül mégis; mégis; teljesen, egészen.

fuhaša- elcserél, kicserél; alaposan megvizsgál, tanulmányoz; lapoz (könyvben).

fuhašabu- cseréltet, tanulmányoztat.

fuhen ula fű szénája **N**; penész, penészfolt.

fuheše- hengeredik, gurul; lebeg, inog; ~ *-re wehe* köhenger; ~*ku orho* növény neve **N**.

fuhešekō henger; ~ *orho* krizantém fajta > *suku* **N**

fuhešebu- gurultat, hengereltet

fuhešu- leesik, ledobja magát, áthengeredik.

fuhiye- haragszik; haragot okoz.

fuhiyebu- megharagít, felingerel.

fuhu szemölcs; fekély; kiütés.

fuhun haragtól vöröslő arcú, magából kikelt (haragtól).

fuiфу- főz, kifőz, felfőz, forr, kiforr, felforr; teát leforral.

fuifubu- főzet, forraltat.

fuifukō főzőedény, lábos, fazék.

fujin hercegnő, előkelő hölgy; császárnő, királynő, a császár anyja; **K**.

fujiyang tiszti rang **K**.

fujula- > *fujurula-* alaposan kikutat, a végére megy.

fujun korrekt, kifogástalan, előkelő, kecses, finom.

fujura- illetlenül viselkedik.

fujurakō illetlen, nem megfelelő; közönséges, érzéketlen, bunkó.

fujuri alap, eredet; örökletes, az elődöktől származó, előkelő; leszármazás.

fujurula- alaposan utánanézt, kikutat; dicsér.

fujurulabu- kikutattat, utánanézet.

fujurun lírai ábrázolás párosan ismétlődő sorokban, v. kifejezésekben; dicséret, magasztalás.

fujurungga híres, finom, előkelő, dicső; pompás, gyönyörű, szép, ékes.

fuka hólyag, állatok vizelet hólyagja; tályog; ütésnyom, dudor; városfal bástyája; interpunkció, kis kör mint diakritikus jel; orrcimpa.

fukana- felhólyagzik, feldagad, kidudorodik.

fukcihiyan > *fukjihian* közönséges, lenézett.

fukcin > *fukjin* őseredet, mindennek kezdete.

fukdeje- > *fukdere-* újra felfakad (kelés, tályog), seb újra begyullad; visszaesik (bajba, betegségbe).

fukdere- > *fukdeje-* újra felfakad (kelés, tályog), seb újra begyullad; visszaesik (bajba, betegségbe).

fukiya- > *fuyakiya-* hányingere van, undorodik.

fukjihiyada- siet.

fukjihiyian > *fukcihiyan* közönséges, lenézett.

fukjin > *fukcin* őseredet, kezdet; alap; kezdetben, eredetileg, eredeti; sajátos; ~ *ili-* alapoz; ~ *jise-* felvázol, vázlatot készít; ~ *nei-* uralmat megalapoz, dinasztiaát alapít, *Daicing gurun i fukjin doro neihe bodogon i bithe* A Qing birodalom megalapításának története eredeti címe.

fukjingga eredeti, ősi, régi; ~ *hergen* pecsétírás; pseudoantik mandzsú írás.

fukjiša- visszatart, kordában tart; tartózkodik.

fuksuhu > *fuktesuhu, forjin, musuhu* sima csomó a fában; fa csomójából készült csanak, hangszer > *ušuhu*; ~ *moo* víz mellett növény, gyökere csak nedvesen vágható. **N**

fuktala hegyi páfrány *pteris aquilina* L., keményítőt készítenek belőle **N**; *moo i* ~ *ilex*, magyal.

fuktesuhu > *fuksuhu, forjin* sima csomó a fában; fa csomójából készült csanak, hangszer > *ušuhu*; ~ *moo* víz mellett növény, gyökere csak nedvesen vágható. **N**

fulaburu vöröses, barnászörös, lila; ~ *gasha* kis vörösesbarna feketecsőrű madár **Z**

fulacan > *fulakcan* tűzszerszámos tarsoly.

fulahōkan > *fulahōri* vöröses, halvány vörös.

fulahōn világos vörös, halvány vörös, rózsaszín; meztelen, csupasz; ~ *su-* meztelenre vetkőzik; ~ *yada-* nagyon szegény.

fulahōri > *fulahōkan* tűzvörös, szignálvörös; ~ *kamtun* ókori hegyes vörös fejfedő.

fulakcan > *fulacan* tűzszerszámos tarsoly.

fulan sötét farkú és sörényű szürke ló; vizimadár neve **Z**; *boro* ~ sötét farkú, sörényű szürkés ló; *fulgiyan* ~ sötét farkú és sörényű világos sárga ló; *kara* ~ sötét farkú, sörényű sötétvörösbarna ló; *kuku* ~ sötét farkú, sörényű kékesszürke ló; *suiha* ~ sötét farkú sörényű fakó ló.

fulana > *ulana* *prunus humilis* **N**; ~ *ilha* haitangvirág **N**; > *mamugiya* *prunus humilis* gyümölcse.

fulara- elpirul, piroslik; *šan-* *i daci* ~ füle hegyéig elpirul.

fulargan vörhenyes fecske *hirundo daurica* **Z**

fulari világító vörös, élénk piros. ~ *cecike* kenderike *acanthis cannabina* **Z**; ~ *ilha* ősszel virágzó illatos virág neve **N**

fularila- vörösen világít; szikrát hány, villámlik.

fularja- vörösen fénylik, elpirul, pirossá válik.

fularša- piroslik, vöröslik, vörösen fénylik; elpirul.

fulata vöröslő, gyulladt szemű; vörösszemű; ~ *nisiha* vörösszemű folyami halfajta. **Z**

fulca ujjnyi édes lila gyümölcs neve **N**

fulcengge vörös kreppselyem; ~ *ilha* vörösselyemvirág **N**

fulcin orca, pofa; *dere* ~ orca; *ura* ~ farpofa.

fulcu kék szőlőhöz hasonló keserédes gyümölcs neve **N**.

fulcuhôn súlhe körtefajta *pyrus betulaefolia* **N**.

fulcun ujjnyi édes vörös gyümölcs **N**.

fuldun sűrűn növő; sűrülombú; dús; zsúfolt; ~ *fuldun* csokrosan, csomókban álló.

fuldure- sűrűn, dúsan nő.

fulfun ő érte, az ő kedvére.

fulhe gyökér; törzs; alap; alapzat; ok;hsjlsm; eredetileg, kezdetben; ~ *da* gyökér és eredet; ~ *suwaliyame* gyökerestül.

fulhengge hajlamú, hajlamos.

fulehu adomány szerzetesek számára, alamizsna.

fulahun jóakarátú, jótékony, jótékonyosság; alamizsna; császári kegy; ~ *bai-* alamizsnát kér.

fulhungge alamizsnához tartozó, kegyes adományozó; ~ *acan* jótékony egyesület.

fulhusi adakozó, jótékonykodó (ember).

fulenggi hamu; hamuszín, szürke; ~ *boco* hamuszín; ,~ *niyanciha* füvetlen terület a steppén, csírázó növények; ~ *bira* szürke folyó.

fulengginge hamuhoz tartozó, hamuszínű; ~ *namu kuwecihe* feketenyakú gerlefa.

fulfintu cecike vörös fehéren sávozott szárnyú madár > *taifintu* ampelis garrula **Z**

fulga > *fulha* nyárfa **N**

fulga- > *fulha-* kiadja magából; kienged, kilök; gennyezik.

.fulgidei aranyfácán. **Z**

fulgike vörösbegy **Z**

fulgiyaci vadon élő állatok (rőt vad, tigris) rovidszőrű nyári bundája.

fulgiyakan kissé piros, pirosas, vöröslő.

fulgiyan piros, vörös; ~ *afaha* hivatalos vámnyugta; ~ *alan* friss nyírfakéreg > *calfa*; ~ *caise* mézes sütemény; ~ *cibirgan* vörhenyes fecske **Z**; ~ *dain* véres háború; ~ *engge garu* vöröscsőrű hattyú **Z**; ~ *enggetu keru* vörödcsőrű varjú **Z**; ~ *fulan* sötét farkú és sörényű világosbarna ló; ~ *garudai* vörös fönix; ~ *gasha* a vadkacsa egyik neve **Z**; ~ *hafuka* kiütés; ~ *hoohan* pásztorgém **Z**; ~ *hówa* napfelkelte; a császári udvar; ~ *jamuri ilha*

teljes vörös rózsza N; ~ *jiyoo bing* barna kétszersült; ~ *jugun* egyenlítő; ~ *jui* újszülött, csecsemő; ~ *mursa* cékla N; ~ *selbete* vörös üröm N; ~ *sišargan* erdei pinty Z; ~ *suihetu coko* vörösbóbitás fácán Z; ~ *suru* vörösderecske; ~ *šungkeri ilha* vörös orhidea N; ~ *tosingga* vörös homlokú (madárról) Z; ~ *ujirhi* vörös vadmacska Z; ~ *yasa* vörösszemű fűz Z;

fulgiyangga piros, vöröshöz tartozó, vöröshajú.

fulgiyari vöröses, piros; ~ *coko* a kakas egyik megnevezése Z

fulgiye- fűz, köhög, sípol.

fulgiyebu- fűz, fűz.

fulgiyeku fűz, fűz, pipa, síp.

fulgiyen ráfűz.

fulgiyentu a > *kilin*hez hasonló mesebeli állat, csak tiszta vizet iszik, az aranyat drágakövet kiszimatolja és leheletével a felette levő kőzetet megrepeszti.

fulha nyárfa N

fulha- > *fulga-* kiadja magából; kienged, kilök; gennyezik.

fulheri kerek vörös gyümölcs N

fulhu- kihajt, hajtást ereszt, növekszik.

fulhun csíra, rügy, hajtás.

fulhure- csírázik, rügyezik, kihajt, hajtásokat ereszt; fejlődik.

fulhurembu- csíráztat, rügyeztet, hajt, fejlődtet.

fulhuren fejlődés, kihajtás, hajtás, csíráztatás.

fulhutu zhou-kori diszkalap K

fulhō zsák, zacskó; herezacskó.

fulhōca zacskó, batyu, tásk, erszény.

fulhōma délvidéki fűzfajta. Z

fulhōngga zacskós, zsákos.

fulhōsun övön nhordott erszény.

fulhōtu zsákos; ~ *hōwašan* kéregető szerzetes.

fuli csikokba vágott szárított hús.

fuli- képez, alakít, létrehoz.

fulibu- ,*fulimbu-* képződik, létrejön, alakot kap; felszerel, ellát, megáld vmivel.

fuliburakô > *fulimburakô* képtelen a beszédre.

fulimburakô > *fuliburakô* képtelen a beszédre.

fulin képzés, alakítás, létrejövés; szerencsés sors, szerencsés fia; *abka* ~az ég akaratából, az ég kegyelméből.

fulingga szerencsés; égtől kegyelt; kedvező sorsú.

fuliya- kibír, tűr, elvisel; türelmes, elnéző, megbocsátó; kijavítja a nyílvesztőt.

fulkita(n) borzhoz hasonló, vörös mesebeli állat.

fulkōran moo a feketefoltos nyírhez hasonló, nagyranövő kislevelű fa **N**.

fulmai ilha búzához hasonló vörösén virágzó növény **N**.

fulmin >*fulmiyen* batyu, csomó, kéve; málha, teher; poggyász

fulmiye- összecsomagol, batyuba, kötegekbe köt; ~ *-me gisure-* kitérő választ ad, kifogást keres.

fulmiyebu- összecsomagoltat, batyuba köttet.

fulmiyen > *fulmin* batyu, csomó, kéve; málha, teher; *aciha* ~ málha, poggyász.

fulmun kékesvörös; ~ *boihon* kékesvörös agyag amelyből bronzöntéshez készítenek öntőformát.

fulnaci ilha a japán cseresznye rózsaszín virága *pirus halliana* **N**.

fulnihe vörösfejű, patkányszemű, rőfögő farkasszerű, emberevő mesebeli állat.

fulniyere ilha illatos vörös virág neve. **N**

fulsunio vörösszemű, vöröspofájú, mesebeli állat, nagy sárga majomhoz hasonló.

fulsuri ilha vörösvirágú kúszónövény.

fulta nisiha halfajta. **Z**

fulu sok; több; túl sok, felesleges; elég; jártas, bölcs; tömeg, felesleg; ujjvédő; ~ *ara-* elsőbbséget követel; ~ *eberi* több kevesebb; ~ *ejeku* felesleges titkár; ~ *hudai menggun* túl magas ár; ~ *jeku* elsőnek aratott búza; ~ *len* sokkal nagyobb.

fulukan kissé sok; több a szükségesnél..

fulun > *funglu* nagy bevétel, jövedelem, bér; felesleg, gazdagság.

fulungga pazarlóan felszerelt.

fulungge a több, az előny.

fuma császári vő, császári hercegnő férje > *efu* **K**

fumere- elvegyül; elkever, verekszik, birkózik.

fumerebu- kevertet.

fumerenu- együtt kever.

fumpi kábult, megmerevedett.

fun fehér puder, keményítő por; egytized hüvelyk; egy század uncia; perc; kis pénzérme; jó illat; eredeti **K**; ~ *beye-* hasonló lényű; ~ *fiyan* puder és arcfesték;

funce- feleslegessé válik, vissza marad, fölös számú; felülmúl; elmúlik (idő); ~*he urse* a többiek, a maradék.

funcebu- meghagy, visszahagy.

funcehengge a maradék, a visszamaradtak

funcen maradék, felesleg..

funcetele felesleges, több a szükségesnél; az utolsó morzsáig.

funde helyett; ért, miatt.

fundehun > *fudehun* fagyos; egykedvű; tompa, elmosódott; halvány, fakó; szomorú, borús; lepusztult.

fundesi szabadon engedett állat.

fun- érzéketlenné válik, elzsibbad, elalszik.

funfula- megrendel, megbíz; rendbe tesz, gondoskodik.

fung **K** fönix; fejedelem **K**; növény neve **N**; ~ *sui* jóslás szélből és vízből **K**; ~ *bi* dísz a kardhüvelyen **K**

funggaha > *funggala* toll; tollforgó sisakon, hivatali kalapon.

funggala > *funggaha* faroktoll; tollforgó hivatali kalapon.

funggin öreg kandisznó; nagy öreg vad- vagy házisertés bőr.

funghôwang fönix **K**.> *garudai*

fungkeri jóillatú növény; ~ *hiyan* nedves mélyedésekben növő, kenderhez hasonló, páros vörös virágúnövény;

~ *ilha* mocsári orhidea. **N**

fungkô husáng, tuskó, fadarab.

fungku törülőkendő, zsebkendő; *golmin* ~ törülköző.

funglu magas zsold, bér, jövedelem.

fungne- kinevez, címet, birtokot adományoz.

fungnebu- kineveztet; kineveztetik.

fungnehen kinevezés, javadalmazás, végzés, határozat, okirat.

fungsan nyomorult; mirigyek a madarak fenekén; mosuszmirigy; búz.

fungse finom liszt; metélt tészta; tál, kád **K**

fungsun búz, penetráns szag.

fungto, fungtoo levélboríték, boríték.

funima > *funjima* apró légy; mérges homoklégy, simulium. **Z**

funiyagan > *funiyahan* tehetség, ész, ítélőképesség.

funiyagangga ítélőképességgel bíró, értelmes.

funiyaha bélféreg fajta; lovak és marhák háti szőrében megbúvó élősködő féreg. **Z**.

funiyahan > *funiyagan* tehetség, ész., ítélőképesség.

funiyahangga alkalmas, tehetséges, értelmes, ítélőképességgel bíró.

funiyehe haj; ~ *dasitu* kis fekete sapka, amit régen férfi avatásukkor kaptak a fiúk; ~ *i šošon* hölgyek vendég haja; ~ *sen* pórus; ~ *sulabu-* leborotvált haját újra növeszt.

funiyehele- hajánál fog; haját húzza.

funiyehengge hajas.

funiyertu mesebeli állat, mely ha haragszik, rövid szőre hirtelen megnő.

funiyesen > *funiyesun* gyapjúanyag, gyapjúkendő.

funiyesun > *funiyesen* gyapjúanyag, gyapjúkendő.

funjima > *funima* apró légy, mérges homoklégy, simulium **Z**.

funta- megpenészedik, elrohad.

funtan penész, rohadás.

funtana- megromlott, megpenészedett.

funtu agancsrózsa, zsenge, barkás szarvasagancs.

funtuhu(n) ür, üresség, légtér; lyuk, hasadék; üres rész, fedetlen rész; szünet, intervallum; meztelen; átluggatott.

funtuhule- üresen hagy; elsikkaszt; elmulaszt; távol marad.

funtu- elémeget, találkozik; ellenkezik, ellenáll, védekezik; folyót átúszik.

funtura- > *funturša-* feltúr (mint disznók a földet), turkál, felkavar.

funturabu- feltúratik, feltúrják.

funturša- > *funtura-* dühödten turkál, felkavar, feltúr mint disznók a talajt.

fur se- > *furse-* szép, bájos, lágy, enyhe; közönséges, gyakori; csúf; égetően forró; ~ *fur se-* vidám, örvendezik; ~ *saikan* gyönyörű szép; ~ *edun* langy szellő; *nei* ~ *tuci-* gyengén meizzad.

furana kosz, piszok.

furcan kis vöröscsőrű darufajta **Z**.

furdan keresztvonás; sorompó; vám; var, vágott seb; hegyszoros, horhos, völgyzár; kapu a Nagyfalon, ~ *i cifun* határ és vám; ~ *kamni* hegyszoros; ~ *pu* őrtorony; *furu* ~ keresztvonás a fa mintázatán.

furdehe prém, bunda, szőrme; ~ *soforo* prémes nyeregpárna;

furengge törülő; érzéketlenné váló, elalvó, elhaló.

furfu > *fufu* > *forfoi* emberhez hasonló majom, emberszabású majom, orangután.

furfun farfan zokogva, > *firfin fiyarfin, porpon parpan*.

furgi partfalat, gátat erősítő rőzseköteg; gát, töltés; az áradás határa; áldozati szertartásnál a pózna tetejére erősített fűcsomó; hámiga; ~ *coko* vöröskontyos fácán **Z**

furgi- fölporzik; keserű, csípős, pikáns ízű; melegen borogat; megárad, áradásban van.

furgibu- por, homok halmozódik fel; melegen borogattat.

furgin éles, erős, csípős, pikáns; tengerár

furgisi rőzskötegelő, rőzsgötegekkel partot erősítő..

furgisu gyömbér.> *giyang* **N**

furhôn *furhun cecike* búbosbanka, > *forohon, fubihōn, danahōn, gungguhōn, jodohōn, suluhōn*. Z

furi- alámerül; víz alatt úszik; átgázol.

furihabi iszákosságtól tönkrejutott.

furitan gödény, pelikán; búvármadár > *kōtan, tilhōtan, totan, ukatan, utan*. Z

furitu alámerülő, bűvár; ~ *niyehe* bűvarkacsa Z

furna második generációs jobbágy.

furse- > *fur se-* szép, bájos; megszokott, gyakori; égetően forró (pl. szél); *fur* ~ vidám.

fursen > *fursun* fűrészpor, forgács; új hajtás, rügy; ~ *sain* jól fejlődő.

fursun > *fursen* fűrészpor, forgács; új hajtás, rügy.

fursungga növekvő, gyarapodó, fejlődő; ~ *niyehe* vadkacsa > *bigan i niyehe, bigantu niyehe, bongsimu niyehe, fifangga niyehe, šokin niyehe*. Z

furū csomók a fában; kelés, hólyag; haragkitörés; haragos, erőszakos.

furū- késsel felaprít, vág, kivág; kidönt.

furubu- apríttat.

furuda- felmérgesedik, erőszakoskodik, dühöng.

furuga- > *furuna-* kelésessé, kiütésessé válik.

furukō aprító; konyhai vágódeszka.

furun csonttól lefaragott hús > *arun*.

furuna- > *furuga-* kelésesé, kiütésessé válik.

furungga aprított, kicsire vágott.

furunu- közösen vág, együtt vág, együtt töltik ki haragjukat vkin.

furusun tashari barátkeselyű. Z

fusa > *pusa* boddhisatva. K

fuse- szaporodik; tenyészt; sokasodik, nyüzsög.

fuse akaratlanul, nem akarva; ~ *inje-* akaratlanul elneveti magát.

fuseje- feltör, áttör.; szétpukkan.

fusele- felnyílik, kifakad, kelést felnyit.

fuseli másfél méteres, kék, ehetetlen folyami hal, epéjével a szemet gyógyítják **Z**

fusembu- tenyészik, szaporódik.

fusen az állatok szaporítása, költés (madár); gyarapodás, gazdagodás.

fusengge szaporodó, szapora; telt.

fusere- prémmel szegélyez, beszeg.

fuserebu-, *fuserembu-* prémmel szegélyezett.

fuseri cayeni bors > *hōwajiyoo*; ~ *moo* borsfa *zanthoxylon piperitum* L.

fusha- szerencsejátékban mindent kockáztat; *fushaha* mindent elnyer/ mindent elveszt.

.fushe- legyező > *debsi-*; ~ *he bongko* nyers pamutszálak, vattacsomó.

fushebu- legyeztet, legyeznek.

fusheku legyező; ~ *i heru* a legyező váza; ~ *i talgari* legyező bevonata; ~ *i temun* legyező nyele > ~ *i tuhebuku* legyező akasztója.

fushu > *fusku* csomó a fában > *mušuhu*; kályha, tűzhely; ~ *nahan* kemencepadka, kályhaágy.

fushu- elenged, kiló; felpattan, kifakad, kivirágzik.

fushubu- elengedtet; felszáll, felemelkedik (rakéta), tüzijáték.

fusi gyűlölet, átok; szörnyű, undorító, elátkozott; (?)harmónia, minta. ~ *baha-* „szörnyet kap” terhes asszony olyat lát, ami árthat a magzatnak.

fusi- bőrt lezörz, szörtelenít, nyír, borotvál.

fusibu- borotváltat; borotválják.

fusihen lakkozott, vonalozott, letörölhető íróasztal.

fusihôla- lenéz, lebecsül.

fusihôlabu- lenéztetnek lenni.

fusihôn lent, alatt, alsó; utolsó; elnyomott, lenézett; csekély; nyugati; ~ *beye* szerény személyem; ~ *eyehun* folyó nyugati ága; ~ *forome* nyugatra fordúlva;

fusihôsa- lealacsonyít, lenéz, megaláz.

fusihōšabu- lealacsonyítottat, megaláztatik.

fusila- terhes nő csúnyát, a magzatra ártalmasat lát.

fusilaru szörnyszülött; kopasz, tökfej (gúny, szitok).

fusilareo szörnyszülött; kopasz, tökfej (gúny, szitok).

fusku > *fushu* csomó a fában; tűzhely, kemence.

fusu- befröcsköl, benedvesít; öntöz; ~ *-re tampin* öntözőkanna.

fusubu- fröcsköltet, öntöztet.

fusu fasa hol ez, hol az, hol itt, hol ott; sürgős;

fusuku kínai tölcéséres öntöző; fecskendő.

fusur se- puha, lágy, morzsalékony; laza.

fusuri hibiszkusz növény, *hibiscus mutabilis*; ~ *ilha* hibiszkusz virág; ~ *gunggulu* papagájvirág **N**; ~ *niyehe*>*alhari niyehe* vörösnyakú lúd **Z**.

fusurje- széttöredezik, morzsálódik, föllazul, szétmegy.

fusutu kutyaszerű mesebeli állat, a szájából fröcskölt víztől megvakulnak a lovak..

fušahô bagoly > *dobke ganiongga, hōšahō, hōhōli, tušahō* **Z**.

fušarcan > *fusargan* vöröspofájú darú **Z**

fušargan > *fusarcan* vöröses kenderike **Z**

fuše, fuši hivatal neve **K**

futa kötél, zsinór; kötelék; gyeplő; lat; mértékegység **K**.; ~ *misan* mérőszalag.

futahi első generációs jobbágy.

futala- zsinórral, mérőszalaggal mér.

fuwen mértékegység: egytized hüvelyk; egytized óra = 6 perc > *fufen* **K**.

fuya- > *fuyakiya-*, *fukiya-* hány, émelyeg, utálkozik, undorodik.

fuyakiya- > *fuya-*, *fukiya-* utálkozik, émelyeg, undorodik.

fuyan hánytató szer

fuyari undorító, émelyítő; ~ *niyehe* olajos húsú bukóréce fajta **Z**.

fuye- felforr, fő; lenyúz, levakar; ~ *-re dain* hullámzó harc.

fuyebu- forraltat, főzet; ledörgöltet, nyúzat; ~ *re tampin* forróvizes kanna, forraló edény..

feyendu- > *fuyenu-* együtt főznek, nyúznak.

fuyenu- > *fuyendu-* együtt nyúznak; ~ *-me afa-* elkeseredett kézitusában harcolnak.

fuze úr, mester, tanító; Konfucius **K**.

G.

gaba a vért vállrészének hátsó oldalán lévő 3 vaspánt..

gabsihiyala- gyors; ügyes; kevés málhával gyorsan vándorol; előörsöt képez, felderít.

gabsihyalabu- gyorsítottan meneteltet; megkönnyít.

gabsihiyan > *gabsian* gyors, ügyes, jártas; felderítő; előörs; technikai előkészítő csapat.

gabsihiyari hullámos szőrű agár, barsoi **Z**.

gabsiyan > *gabsihiyan* gyors, ügyes, jártas; felderítő; előörs; technikai előkészítő csapat

gabša- *gabtaša-* sortüzet, dízsorüzet ad.

gabta- lándzsát vet, nyilaz; sugarakat bocsát ki; lő; ~ *ra mangga* kitűnő lövész; ~ *ra ordo* a lövészverseny megfigyelésére szolgáló pavilon; ~ *-ra tungken* nemez céltábla; ~ *me tuci-* kilövell (víz);

gabtabu- lándzsát vetet, nyilaztat, lövet; lándzsaként, nyílként repül; sugárzik; lövetik.

gabtakô lövész; gyámfa, támasz; ~ *orho* futónövény, ?lapu **N**; *niyaman* ~ megerősítés a tető gerincgerendája és keresztgerendája között.

gabtama csalán **N**.

gabtan lövés, lándzsavetés; sugár.

gabtana- lándzsavetésre, nyilazásra, lövészetre megy.

gabtandu- > *gabtanu-* együtt lönek, együtt vetik a lándzsát, együtt nyilaznak.

gabtANJI- lövészetre, lándzsavetésre, nyilazásra jön.

gabtanu- > *gabtandu-* együtt lönek, együtt vetik a lándzsát, együtt nyilaznak

gabtaša- > *gabša-* sortüzet, dízsorüzet ad.

gabula ínyenc, torkos; zabáló.

gacila- károsít, kárt okoz; bevégez; nélkülöz.

gacilabu- károsíttat; bevégeztet; nélkülöztet.

gacilan károsodás; bevégzés; nélkülözés.

gacuha > *gancuha* bokacsont, bokacsontjáték; egyedül.

gadahôn magasra nőtt, karcsú; tágra nyitott (szemű).

gadana teljesen; csak, egyedül; ~ *beye* magára hagyott, elárvult, rokontalan. > *gakda beye*.

gadar se- beszédes, mások szavába vágó, letorkoló.

gadara- merev, megmerevedik.

gadarabu- megmerevít

gadarila- megmerevít.

gafa görbe ujjú; ~ *noho* minden ujja görbe és merev.

gaha varjú; ~ *cecike* varjúszerű kis madár **Z**; ~ *garire beri* varjúülte eperfaágból készült íj ~ *hengke* apró vörös dinnye, magja orvosság; **N**; ~ *oton* keserű tök *momordica charantia* **N**; ~ *poo* gombafajta; Bovist **N**; ~ *yasa* vizi dió, sulyom? Nießwurz **N**.

gahacin a kárókatona, kormorán egyik neve. **Z**

gahari ruha, öltözék; ing; ~ *uksin* páncéling.

gahô előre álló, előre nyújtott, csücsörített; ~ *fiha* tátott szájjal, csücsörített ajakkal.

gahôhan előre nyújtott nyakú, marhapatájú, párducszerű nagy mesebeli állat.

gahôn lépésenként előreheladva.

gahôngga görbe, előrehajlított, előreugró.

gahôri előny.

gahôrila- előreáll, előugrik, kiemelkedik.

gahôsa- kifulladás, nem jut lélegzethez, nem bír beszélni; meglepetéstől vagy éhségtől ajkát csücsöríti.

gahôsata- tátott szájjal hallgat; éhségtől kimerülthöz hasonlít.

gai kiáltás, hívás: he! haj!; akadály **K**; ~ *ako* nincs akadály.

gai- vesz, fogad, felvesz, elfog, megragad; megházasodik; meghódít; megítél; (pénzbe) kerül ; elvesz; *alime* ~ fogad, felvesz, magához vesz; elfogad, megbízást átvesz; beszédet, szót megragadja; *gaire inenggi* esküvő napja; *~fi bure* vesz és ad; *~fi juwere* veszi és segíti; *~fi yabu-* az ellenfelet lenyomja;

gaibu- elvétet; elvesz; elveszt; megfogat; szorongatják; játékban veszít; harcban elesik; elhasad, elszakad.

gaibuša- alaposan megtudakol; gyenge a birkózásban; hidegtől szenved.

gaihahō ~ *konggoro* gyors fakó ló > *nishu konggoro*.

gaihamsitu csodálatos; ~ *konggoro* csodálatos fakó (ló)

gaihari meglepő, hirtelen, gyors; váratlanul; meggondolatlan.

gaiharila- meglepetésszerűen, hirtelen csinál vmit.

gaihasu váratlanul megjavuló, megtérő.

gaihōsu kifejező, sokatmondó.

gaija- magához vesz, elvesz; feleségül vesz; elfogad, bevall; bevesz (adót, adományt), kisajtol, kikényszerít, zsarol, rabol; kiválogat; *tuwa* ~ tüzet rak.

gaika- dicsér; véleményt mond vkiről, rosszat mond vkiről, rágalmaz.

gaikabu- dicsértet.

gaila- megszállotként, elvarázsoltként viselkedik.

gaindu- > *gainu-* egymást veszik, együtt veszik.

gainu- > *gaindu-* egymást veszik, együtt veszik.

gairalame a vevésnél, az elvételkor.

gaisila- elcsábítják, belevonják vmibe; hátrányba hozzák; ellenáll, visszaüt, elűz, lenyúztatik;

gaisilabu- elcsábítat, belevonat; ellenállat, visszaveret; elkergettet, elköltöztet; hátráltatják.

gaisilan > *gaisin* elcsábítás, belevonás; húzás, vezetés; kár, hátrány.

gaisilandu- > *gaisilanu-* egymást elcsábítják, együtt csábítanak; egymást kiszorítják.

gaisilanu- > *gaisilandu-* egymást elcsábítják, együtt csábítanak; egymást kiszorítják.

gaisin > *gaisilan* elcsábítás, belevonás; húzás, vezetés; kár, hátrány

gaisu (*gai-* imp.-sza) vedd !

gaitai hirtelenül, váratlanul, hamarosan, meggondolatlanul; ~ *baha* varatlanul kapott; ~ ~ hol-hol, hamar, hamar.

gajaraci > *gajarci, gajiraci* vezető, útmutató.

gajarci > *gajaraci, gajiraci* vezető, útmutató.

gajarcila- utat mutat; vezet.

gaji- hoz, elhoz; meghódit; ~*ha jui* ágyas gyermeke

gajibu- hozat; hozattatik.

gajiraci > *gajaraci, gajirci* útmutató, vezető

gajirtai vezető, útmutató > *gajirci, gajiraci*

gajungga orho sisakvirág akonitum **N**.

gakahôn tárva nyitva; száját tátó.

gakara- szétnyílik, hasad, kipukkad, szakad; kettémegy; meghasonul.

gakarabu- tárva nyitva hagy; széthasít; elidegenít.

gakarashôn szétment, meghasonult; hasadt, szakadt; hasadék, szakadék, barlang.

gakda egyetlen; félszemű; ~ *beye* egyedülálló, magányos; ~ *bethe* féllábú; ~ *yasa* félszemű.

gakdahôn > *ganggahôn* szikár, sovány; magasranőtt, langaléta.

gakdahôri magas ember, langaléta.

gakdun rossz adós > *bekdun gakdun*..

gaksi váltótárs; társ, pajtás, barát.

gala kéz, kar; fél öl; hadsereg szárnya; ~ *bukda-* könyökre támaszkodik; ~ *dacun* ügyeskező; *dashōwan gala* íjtírtós oldal, baloldal, sereg balszárnya; ~*i falanggō* tenyér; ~*i fileku* kézmelegítő parázstartó edény, ~ *fungke-* karja elzsibbadt; ~ *futa* ragadozómadár csapda; ~ *hōwala-* (sereget) szárnyakra oszt; ~*i huru* kézhát; ~ *isibu-* kezet nyújt, karját nyújtja; ~*i jalan* csukló; *jebete* ~ tegzes oldal, jobb oldal, sereg jobbszárnya; ~ *joola-* kezét üdvözléshez összeteszi; ~*i mayan* alsókar, ~ *monji-* kezét tördeli; ~ *sidahiya-* ruhaujjat feltúr; ~*i sujakō* kartámasztó párna a trónszéken; ~ *i teyeku* kartámasz; ~ *-i amban /da/* négy zászlóalj tábornoka; ~ *-i biithe* kézírás, kézirat; ~ *-i da-* kezébe vesz; ~ *unu-* kezét háta mögé teszi; ~*i weile* kézimunka;

gala- kiderül, felderül, felvidul.

galada- kezébe veszi a dolgot, nekikezd a munkának.

galaka /*gala-* praet. -ja/ vidám.

galaktun pikkelypáncél kesztyű és karvédő.

galamu vetélő.

galangga fogantyús; ~ *tampin* egyfülű edény.

galbi(n) > finom hallás, jó fül; finom hallású.

galbingga finom hallású, érzékeny fülű.

galga(n) világos, tiszta; derűs, vidám,; derült idő.

galgirakô > *galgiyarakô* gyenge (a birkózásban).

galgiyarakô > *galgirakô* gyenge (a birkózásban).

gali okos, intelligens.

galin cecike pirók, barátka egyik neve > *gulin cecike* **Z**.

galirakô más mint a többiek; nem egybevágó, nem megfelelő.

galju síkos jég; gyors lövész, jó íjász..

galka(n) > *kalka* pajzs.

galman szúnyog, muslica; ~ *hereku* muslicaevő erdei madár; ~ *ija* szúnyog, bögöly; *hongkolo* ~ nagy sárga szúnyog **Z**.

gama- hoz, helyez; ültet, felállít; vezet; eltakarít; magával visz, elvesz, zsákmányol, foglyul ejt; megőriz; átad, rábíz; büntet; tanácsot ad; megállapodik, elhatároz; kíván, keres; vállalkozik; véghezvisz, elintéz; közvetít, enged; leereszkedik; megbocsát; alaptalanul dicsér.

gamabu- eltakarítják; elhelyeztet.

gaman cselekvésmód; eljárás, rendelkezés.

gamji kapzsi, mohó, kéjsóvár; kapzsiság.

gamjida- > *gamjila-* kapzsiszkodik, telhetetlenkedik, kéjsóvár; felhalmoz > *doosida-*

gamjila > *gamjida-* kapzsiszkodik, telhetetlenkedik, kéjsóvár; felhalmoz > *doosida*

gana- elvesz, elhoz, értemegy, keres; behív, meghív, idéz; felvesz, magához vesz; újra elér; megvizsgál; megölni.

ganabu- hozat; felvetet, elfogadtat.

ganada kacsacsőralakú zengőgömbbel felszerelt nyíl vizimadarakra.

gancuha > *gacuha* egyedül; bokacsontjáték. ~ *beye* egészen egyedül.

gancurgan > *ganjuhan*, *ganjurga* tárgyak felerősítésére szolgáló szíjak a nyergen.

gang gang gágogás, kutyaugatás; ~ *se-* gágog, ugat.

gang ging gágogás, vadlúdak röpülése.

ganggada magas és ösztövé.

ganggada- magasra és vékonyra nő.

ganggadabu- magassá és vékonyá tesz vmit.

ganggahôn > *gakdahôn* ösztövé. szikár, sovány; magasranőtt, langaléta.

ganggan kemény, erős, biztos.

ganggari keményes; hirtelenül eső; lúdgágogás; ~ *tuhe-* keményen elesik, ~ *niongniyaha* házilúd **Z**.

ganggata szokásostól eltérő; beteg szemű; óriás, nagyranőtt ember.

ganggi tízezer billió; s Gangesz homokjának mennyisége, a legmagasabb mennyisége buddhistáknál.

ganio szokatlan, csoda, csodálatos jelenség, csodajel, ómen; varázslat; ~ *sabi* csoda és előjel.

ganiongga rossz előjelű; csodálatos, különleges, egyetlen; ~ *gasha* a bagoly egyik neve **Z**; ~ *hōsahō* kuvik **Z**; ~ *gisun* átokszó; ~ *jaka* rosszat jelentő dolog.

ganji az egész, minden, egészben > *gemu*, *yooni*

ganjiha > *gajiha* hozott

ganjuhala- szíjjal nyeregbe erősít.

ganjuhan > *ganjurga*, *gancurga* akasztó szíjak a nyergen.

gaowa umiyaha halak bélférge **Z**.

gar se-, *gar gar se-* kiáltozás, segélykérés; ~ *mar se-* kiabál; ~ *gir* verekedők kiáltozása, varjak károghása; ~ *miyar* segélykiáltás, kiabálás.

garbahôn ritka, ritkásan vetett.

garda- gyorsan megy, nagy léésekkel halad; szalad.

gardaša- határozottan kilép.

gargada > *gargata* egyetlen a maga nemében, párját ritkító; egyedüli.

gargala- > *garhatala-* magányos, egyedüli, elkülönülő; leágazó.

gargalabu- egyedül hagy; elkülönít; leválaszt.

gargan magában lévő; egyedüli, egyedi; ág, leágazás; ágazat (nemzetségnél); társ, pajtás; szárny (ajtóé v. hadé); páratlan szám; csatorna; tizenkettes állatciklus; ~ *bira* folyó leágazása; ~ *inenggi* páratlan nap;

gargana- gallyakat v. szárazakat hajt; elkülönül; ~ *me banji-* magányosan él.

gargangga gallyas, ágas.

gargata > *gargada* egyetlen, párját ritkító; egyedüli, magányos.

gargitai vmi ami nem jön újra, egyszeri, visszahozhatatlan.

gargiyan magában álló, ritkásan növvő.

garhata egyetlen, egyedüli; ~ *sabu* félpár cipő.

garhatala- - magányos, egyedüli, elkülönülő; leágazó.

gari mari széttört, szétszórt, darabokra ment.

garici(n) kócsag, gém, károkatonna > *yacisu*. **Z**.

gari- fogadalmat tesz; károg; üzekedik (kutyák); *gashōme* ~ összeesküdve fogadalmat tesznek.

garila- > *garimi-* szilánkokra szétmegy, széthullik.

garimi- > *garila-* szilánkokra szétmegy, széthullik

garin felesszámú; háritólap (kardon); forrofejű; ~ *kutule* felesszámú háziszolga; ~ *morin* vezeték ló;

garingga kéjsóvár, buja, ringyó, prostituált > *baikō*; ~ *mama* kerítőnő.

garja- > *garla-* elront, tönkretesz; eltör; feltör.

garjabu- elrontat, tönkretétet; tönkretétetik..

garjashôn eltört, tönkre ment; lusta ló.

garjihôn nagy fajta dühös kutya **Z**.

garla- > *garja-* elront, elpusztít; eltör, feltör.

garlabu- eltöret, elpusztítat.

garlan rombolás, pusztítás, tönkretétel; hiány.

garma szúnyog, muslica, legyecské **Z**; öthegyű nyíl nyúl és fácánvadászathoz.

garmaji elhordott, elhasznált, elkopott; férfibolond, fehérmájú.

garmala- öthegyű nyíllal (garma) lő.

garmi- szétmorzsol, széttördel.

garmibu- szétmorzsolat, széttördeltet.

garsa gyors, ügyes; intelligens, koraérett gyerek; buddhista papok rövid öltözéke > *garša*; ~ *jahôdai* gyors vitorlás hajó.

garsakan kissé intelligens, ügyeske, okoska.

garša buddhista szerzetesek öltözéke.

gartaša- zavarban van, kínos helyzetbe került.

garu(n) hattyú; magas csizmaszár; ~ *туру* egyesült erővel

garudai hím föniksasz > *gerudei* nőtény föniksasz.

garudangga föniksszerű, föniksszel ellátott, föniksszel dístített; ~ *ilha* őszi fehér virág **N**; ~ *sejen* a császárnő kocsija; ~ *yengguhe* tarka fönikszpapagáj **Z**

garukiyari kistestű zöld papagáj, hullámpapagáj **Z**.

garunggô föniksszerű tarka csodamadár, világbéke idején jelenik meg; kínai luan **K**.

gasa- kifogásol, szid, zsörtölődik; megsért, megszorít; káromkodik, gyűlöl; gyászol; sajnál; ~*ra korsoro* kifogásol és sajnál.

gasabu- megsértődik; megsértet; szomorkodik; sérteget, nyugtalanít, zavar.

gasacun panasz, nehezményezés; gyászeset; sértés; gyűlölet; kifogásolható, gyűlölt.

gasan panasz, sértés, káromlás, átok; betegség; vadállatok ételmaradéka; ~ *dulebu-* baj elhárítására alkonyatkor a ház nyugati oldalán malacot áldoz.

gasandu- > *gasanu-* együtt panaszkodnak, sértegetnek, megbántanak, gyűlölnek; gyászolnak stb

gasanu- > *gasandu-* . együtt panaszkodnak, sértegetnek, megbántanak, gyűlölnek; gyászolnak stb

gasgan > *gashan* szerencsétlenség, baj, betegség; panasz; átok.

gasha nagyobb madár **Z**.; ~ *cecike* kisebb, nagyobb madár.

gashan > *gasgan* szerencsétlenség, baj, betegség; panasz; átok; ~ *umiyaha* százlábú **Z**; *nimeku* ~ betegség és baj.

gashangga madárhoz tartozó, madaras.

gashatu madarat ábrázoló zászló; a Shijing sólymos zászlaja **K**.

gashô- esküszik, fogadalmat tesz; esküvel szövetséget köt; megátkozik.

gashô(n) eskü, fogadalom; esküvel erősített szövetség; ? köztársaság; ~ *aca-* esküvel szövetkeznek; ~ *i da* köztársasági elnök.

gashōngga esküvel, fogadalommal erősített; összeesküdött, ~ *ahōn deo* szövetségeselek, fogadott testvérek.

gashôtai esküdve, megfogadva.

gasihiya- elpusztít; elront, elfecsérel, megsebesít.

gasihiyabu- megsértet; elpusztított; károsítat.

gasihiyandu- > *gasihiyanu-* együtt megsért, együtt elpusztít.

gasihiyanu- > *gasihiyandu-* együtt megsért; együtt elpusztít.

gašan falú, 10 faluból álló egység, táj, körzet; folt; ~ *falan* falúközösség; ~ *harangga* falúközösség, falú népe; ~ *i da* falú bírója; ~ *i haha* a falú képviselője a földnek hozott áldozatkor; ~ *tokso* falú és tanya.

gathōwa bunda fekete coboly-, menyét és hermelinprémből.

ge- lányt férjhez ad, kiházásít, > *tusu-*

ge báty **K**; sógor, a férj bátyja.

ge ga se- veszekedik, szitkozódik.

gebge gabga bizonytalanul jár (mint a kisgyerekek).

gebkelje- ragyog, szikrázik; nagy tömegben van.

gebsehun sovány, vékony.

gebsere- lefogy.

gebu- név; hírnév, dicsőség; ~ *akō* nevenincs, név nélküli; ~ *akō simhun* a negyedik (nevetlen) ujj; ~ *algi-* híressé válik; ~ *ara-* nevet vesz fel; ~ *baha-* nevet szerez magának; ~ *bi-* híressé lesz; ~ *bithe* névjegy; ~ *bu-* tiszteleti nevet ad; ~ *gai-* dicsőséget szerez, vizsgát tesz le; dicsőségre törkészik; ~ *hacin* híresség; ~ *hala* család-és személynév; ~ *nikebu-* tiszteleti nevet ad, csúfnevet ad; ~ *tucike* híressé lett, nevet szerzett; *tukiyehe* ~ férfi név.

gebukō nevetlen, névtelen.

gebule- hív, megnevez, megjelöl.

gebungge nevezett, nevezetes, híres.

gece- deressé válik, megfagy.

gecehun deres, dérrrel ellepett.

gecen dér, fagy; megfagyott harmat; *nimeku* ~ ártalmas deresedés.

geceri fagyos, fagyhoz tartozó; ~ *ilha* a déli szent hegy sziklái növő fagyűrő virág. **N**

gecetu az ősz fagyhoz tartozó; ~ *niongniyaha* a vadlúd egyik neve.

gecing se- > *gejing se-* beszédes, tolakodó.

gecuheri sárkánymintás selyembrokát; ~ *fadu* hímezett erszény; értelem; ~ *sijigyan* díszöltözet sárkánymintás brokátból.

gecuhun jég; fagy.

gedacu nyersselyem anyag.

gedehun bámuló; vmire kimeredt szemekkel néző.

gederse- > *kederse-* szid, kifogásol, lenéz.

gedu- rág, rágcsál, legel, rágcsál; szopik, szív; ~*he giranggi* lerágott csont.

gedubu- megragat, lelegeltet.

gedure- harapdál, lerág, lerágcsál.

gedurebu- legeltet, lovakkal lerágatja a fűvet.

gefehe lepke, pillangó. **Z**; ~ *ilha* pillangó virág. **N**

geferi pillangó szerű; ~ *ilha* pillangóhoz hasonló világospiros virág. **N**

gege idősebb nőtestvér; kisasszony; leány; *amba* ~ előkelő hölgy.

gegeingge > *gegengge* nővérhez, kisasszonyhoz tartozó.

gegengge > *gegeigge* nővérhez, kisasszonyhoz tartozó.

gehenakô illetlen, gyűlöletes.

geheše- int, integet, bólogat; szunyókál.

gehu- előre hajol, meghajol, meghajtja magát; előre nyúl.

gehu gehule- éneklésnél a fejet mozgatja (madarak).

gehuken félhomályos, csak kissé világos.

gehula- > *gehule-* bólogatva előrenyújtja (a fejét, mint a madarak szaladáskor)

gehule- > *gehula-* bólogatva előrenyújtja (a fejét, mint a madarak szaladáskor)

gehuken kissé világos, eléggé jól látszó.

gehun fény, fényesség, világosság, ragyogás; világos, nyílt; egyenesen előre; ~ *gahôn* fényesen ragyogó, napsütés; ~ *gereke* az ég kivilágosodott, nappal lett; ~ *holto-* nyilvánvalóan hazudik; ~ *sabu-* világosan látja; ~ *sehun* világos, tiszta; akadály nélküli.

gehungge világos, átlátható; egyértelmű; ragyogó, világító; megvilágosodott.

gei se- nagyon finom., nagyon vékony (textilanyag).

geigehun gyenge, erőtle; igen sovány, aszott; ~ *banjiha-* gyengének született.

geigen > *geihen* a hímvesző makk alatti része; az élén megállt játéksont.

geigere- legyengül, lesoványodik.

geigereke- nagyon lefogy.

geihen > *geigen* a hímvesző makk alatti része.

geje gaja szegény, nyomorúságos; tolakodó, kellemetlenkedő.

gejeheše- > *gejiheše* hón alatt csiklandozza.

gejenggi > *gejinggi* tolakodó, kellemetlenkedő ember; ismétlés, unalmas beszéd.

geji csapda, tör; ~ *nimeki* ragályos betegség, epidémia; ~ *sinda-* csapdát állít, lépre csal.

gejiheše- > *gejeheše-* hóna alatt csiklandozza.

gejing se- > *gecing se-* beszédes, tolakodó, lerázhatatlan; ~ *gejing se-* nagyon tolakodó.

gejingge > *gejenggi* tolakodó ember; ismétlés, unalmas beszéd.

gejun > *gijun* lándzsa, alabárd; kopja.

gejungge lándzsás, kopjás, alabárdos.

gejure- kínoz; elnyom, kényszerít; háttérbe szorít.

gejurebu- kínoztat, kényszerítet; kínoztatik, kényszerítettik.

gejureku kínzás, kényszerítés, elnyomás, kegyetlenség, keménység, szigor.

gekde gakda hegyre fel, hegyre le, egyenetlen.

gekdehun nagyon sovány, csak csont és bőr.

geku ínycsap.

gela- magához tér, eszméletre tér.

gele- fél, aggódik.

gelebu- ijeszt, megijeszt, elrémít.

gelecuke ijesztő, félelmetes; veszély.

geleku félelem, rémület, ijedtség; rém, démon > *hutu*.

gelendu- > *gelenu-* együtt félnek, egymástól félnek.

gelenu- > *gelendu-* együtt félnek, egymástól félnek.

gelerje- > *geleše-* csillog; szeme tele van könnyel; sír, könnyezik; folydogál, csörgedezik.

gelesu félénk, gyáva, alázatos, hódolatteljes.

gelfiyeken halvány.

geleše- > *gelerje-* csillog; szeme tele van könnyel; sír, könnyezik; folydogál, csörgedezik

gelfiken > *gelfiyeken* kissé halvány, kissé sápadt.

gelfiyeken > *gelfiken* kissé sápadt, kissé halvány.

gelfiyen halvány, sápadt; kifakult; elhalt; ~ *fahala* rózsaszín; ~ *fulahôn* halványvörös; ~ *lamun* halványkék; ~ *sohon* világoskék; ~ *suwayan cecike* kis halványsárga madár > *suwayan engge cecike*, *turi cecike*, *tuweturi cecike*; ~ *sanyan cecike* fehérű csőrű szalonka > *nituri cecike*, *ōn cecike*; ~ *yacin cecike* feketecsőrű szalonka > *juturi cecike*, *yarju cecike*. Z

gelgun > *gelhun* félelem, gyávaság; félős, gyáva.

gelhun > *gelgun* félelem, gyávaság; félős, gyáva; ~ *akō* félelem nélküli, merész, vakmerő, mer; ~ *akō gisurerakō* nem mer szólni; ~ *akō jihēkō* nem mer jönni.

gelhun-i merész, bevállaló.

geli újra, továbbá, azután, még, több; is; pedig.

gelmerje- ragyog, csillog, villog.

gemin pazarlás, fényűzés.

gemu mind; mindketten; mindannyian; egyszerre; ~ *emu adali* mind hasonló; ~ *gese obu-* egyesít.

gemule- székhelyet bír, lakik; székhellyé tesz; ~ *-he ba /hecen/* székhely, lakhely.

gemun székhely, főváros; palota; ~ *hecen* a császár székhelye (Peking).

gemungge a székhelyhez tartozó; mindent birtokló; ~ *jecen* a császári birtok.

gen az atlasz csigolya dudora a tarkón; daganat, duzzanat a nyakon; ~ *gan akô* együgyű.

gencehele- > *genceheše-* peremen, szélen van; a kard v. kés fokával üt.

gencehelebu- penge fokával üttet, penge fokával üttetik.

gencehen > *gencihen* hátoldal; kés, penge háta, foka; széle, éle, sarka vminek. cipőtalp alsó felülete; fazéktisztító vas.

gencehengge fokkal, háttal bíró, hátas; szegélyes.

gencehele > *genceheše-* kard v. kés fokával üt.

genceheše- > *gencehele-* a kard v. kés fokával üt.

gencihele- > *gencehele-*, *genceheše-* kard v. kés fokával üt.

gencihen > *gencehen* hátoldal; kés, penge háta, foka; széle, éle, sarka vminek. cipőtalp alsó felülete; fazéktisztító vas.

gene- megy, elmegy; elmegy mellette, elmúlik; továbbmegy, elterjed; jön; férjhezmegy.

genebu- meneszt, hagyja elmenni.

genereleme menés közben, mentében.

gengge szegény, magános; ~ *gangga* hontalan, árva, magányos, rokontalan; bolyongó, vándorló.

genggece- idegenben bolyong, tévelyeg, vándorol.

genggeceme > *gunguceme* nehézkes és elfogódott.

genggede- imbolyog, remeg; állhatatlan, bolyongó; ~ *banji-* hontalanul bolyongó, vándor; ~ *me heihede-* ingadozva és botorkálva.

genggehun görnyedten járó.

genggele coko fekete –sárga tollú, feketefarkú fácán > *gōnggala coko* **Z**.

genggen enyhe, lágy,puha, gyenge.

genggere- öregségtől v. betegségtől hajlik, görbül, görnyed

genggeri imbolygó, ingó; bizonytalan, ingadozó.

genggitunga a lélektábla felől nézve az ősök szentélyének bal; déli oldala, > ellentéte *cibsonggo*; ragyogó, fénylő, látszó, nyílt.

genggiyeken kissé világos, kissé fényes.

genggiyekesaka világos.

genggiyele- , megvilágít; felderít; belátja, átlátja. felvilágosít.

genggiyelebu- világosított, megvilágított; elmagyarázta, felvilágosított.

genggiyen > *gengiyengge* világos, ragyogó, megvilágított; átlátszó, tiszta; vékony, keskeny; világosan látó, belátó; értelmes; kitűnő, híres, ismert, császári; arc; tisztaság, átláthatóság, belátás, ész; ~ *abka* tiszta ég, mindentudó isten; ~ *cukōlu* farkasvakság; ~ *duwanse* halványkék szatin; ~ *ejen* a legfennségesebb úr, a császár; ~ *i bulekušere* legmagasabb tudomásulvétel; ~ *i gosire* legmagasabb kegy; ~ *misun* tiszta fűszeres mártás; ~ *tugi* ragyogó felhő;

genggiyenakō kicsinyes, belátás, előrelátás nélküli.

genggiyenge > *genggiyen* világító, ragyogó; világosan látó, belátó; értelmes; kitűnő, híres, ismert, császári; arc; tisztaság, átláthatóság, belátás, ész;

genggiyesaka világos, tiszta, átlátszó.

genggiyesu negyedik v. ötödik generációs szolga (jobbágy)..

genggu- előrehajol, előrelóg.

geo kanca. **Z**; ~ *adun* kancacsorda.

geode- elcsábít, félrevezet, becsap; veszélybe sodor.

geodebu- elcsábított, becsapat, megvezettet; veszélybe jut; elfog,

geodehen gasha hófajd > *ala ulhōma* **Z**.

geoden csábítás, félrevezetés; csábító, csalóka; veszélyes, csalhatóság.

geoge > *geohe* dicsekvő, fennhéjázó, követelődző.

geogede- > *geohede-* fennhéjázik, dicsekszik.

geohe > *geoge* dicsekvő, fennhéjázó, követelődző.

geohede- > *geogede-* fennhéjázik, dicsekszik.

geole- titkon megközelít, megles, rejtőzködik; ~*me wara* rejtekből gyilkol.

geósen csuka **Z**.

geošeri csukához hasonló; hód, a foga miatt nevezik így **Z**

ger gar veszekedők zaja.

ger se- sötét, jelentéktelen,; fecsegés; kutya morgás.

gerben garban nyüzsögve, összevissza, tömegesen; ritkásan álló; kusza.

gerci besúgó, feljelentő.

gercile- besúg, feljelent; elterjeszt, ismertté tesz.

gercilebu- feljelentet; feljelentik.

gerdung juhszerű mesebeli állat, füle mögött szemmel és szarvval, termékeny évet jósol > *durdung*

gere- kivilágosodik, megvirrad; feljön (nap); ~ *-me* hajnalban; ~*ndere ging* utolsó éji őrség; ~ *ndere onggolo* hajnal előtt.

gerembu- virradatra vár; kivilágosít

geren számos, sok; nép, csomó, tömeg, többesjel helyettesítő; általános, közönséges, szokásos, szokás; ~ *eme* szülőanya, mellékfeleség, ágyas; ~ *fila* 9-10 ércserpenyőből álló hangszer; ~ *goiha* ragályos betegség terjed; ~ *imiya*-összegyülekezik, összegyülekeztet; ~ *jui* természetes fiúgyermek, ágyas fia; ~ *kanggiri* ütőhangszer, állványon lógó 16 kis fémkorongból; *leolen* közvélemény; ~ *i tacin* > *kooli*;

gerendere gere- futuruma.

gerene- pitymallik, hajnalodik

gerenggele virradat előtt > *gerere onggolo*.

geretele > *geretele* virradatig.

gerge- virrad, alkonyodik

gergen > *gerhen* tücsök.

gergen gargan se- hevesen egymást győzködik, versengnek.

gergen se- fecsegnek.

gergin > *gerhen*, *gerhin* ; alkonyat; kalászosodás; ~ *mukiye-* alkonyatban kihúnyó (nap)

gerhen > *gergin*, *gergen* alkonyat; kalászosodás; ~ *mukiye-* alkonyatban kihúnyó (nap)

gerhin > *gergin, gerhen* alkonyat; kalászosodás; ~ *mukiye-* alkonyatban kihúnyó (nap)

geri szikra; pillanat; ragályos betegség, ragály;epidémia; hol ez, hol az; ~ *fari* állandótlan, szakaszos, váltakozó; hirtelen; zavaros, sötét; nyugtalanított, határozatlan; ~ *gari* szikrázó, sötétnek tetsző, nem tisztán látható, aggodó; ~ *geri* villanó, felcsillanó, felragyogó, fénylő; nyugtalanított;

geri garila- szikrázó; picike, jelentéktelen.

gerila- felvillan, felcsillan; hirtelen megjelenik.

gerinje- pislog, szemét forgatja; ide-oda megy.

geriše- erősen ragyog, világít; határozatlan.

gerišeku > *gerisiku* gyanakvó, kételkedő, határozatlan; kétséges.

gerisiku > *geriseku* gyanakvó, kételkedő, határozatlan; kétséges

geritu fehérfejű, egyszemű, kígyófarkú marhához hasonló mesebeli állat, a vizet elgőzölögteti, a fákat megaszalja.

gerkuše- kacsingat, szemez; hiú, tetszelgő.

gersi alkonyat; ~ *fersi* pirkadat, pitymallat.

gertele > *geretele* virradatig.

gerudei nőstény főnix > *garudai*. Z

gerudengge nőstény főnikszes, nőstény főniksszel ellátott.

gerule- főnikszfiókákat világra hoz

gese egyforma; mindegy; egyformaság; *ere* ~ ilyen, ehhez hasonló; ~ *gesei -i* ugyanaz, mint ez; *mini* ~ hozzám hasonló; ~ *tušan* kolléga.

geseje- elszakad, elkorhad, szétmegy.

gesengge egyforma, hasonló; ilyen; *mini* ~ hozzám hasonló.

geser mimusops elengi nevű növény N; ~ *niyehe* csörgőréce > *cunggur niyehe* Z.

gesu- erőre kap, magához tér; meggyógyul.

gesungge életre keltő, életet adü; ~ *moo* juhar féle csodafa, fűrészkes levelekkel, a belsejéből és gyökeréből készült pirulák a halál beállta utáni harmadnapig életre keltenek. N.

gešan könyvespolc, polc; mellvéd, rács.

gete- felébred, ébren van, virraszt.

getebu- felébreszt, ébreszt, felkelt.

getehun > *getuhun* éber .

getehuri ébresztő ; ~ *cecike* veréb **Z**.

geterakô álmos, lusta; felébredés nélkül.

getere- tisztít, megújít; elnyom, kiszipolyoz; visszatart; elfekszik; ragyog; *biyai halan kemuni ~ unde a menses* beállta előtt.

geterembu- tisztíttat; eltávolíttat; kiüríttet; megújíttat; (rossz szellemeket) elűzet.

geterene- világít (felhők).

geterila- örömtől ragyog

getuhun éber.

getukele- világossá, érthetővé tesz, megmagyaráz, kinyilvánít; pontosan ismer v. megismer; felvilágosítják, megvilágítják.

getukelene- felvilágosításra, megvilágosításra megy.

getuken tiszta, világos, nyilvánvaló; belátó; pontos;; ~ *-i* világos, érthető, nyilvánvaló, pontos.

geye- bevág, bevés, cakkoz; gravíroz; keményen bánik.

geyebu- bevésés; kicakkozgat.

geyen véset, cakkozás.

gi emlékirat, tudósítás; lándzsa; ~ *bithe* feljegyzés, emlékirat, vallásos irat; ~ *buhô* kis déli dámszarvas fajta **Z**; ~ *gisun* buddhista tanítás; *gin* ~ aranyfácán; *ji* ~ hosszúfarkú kínai fácán **Z**; ~ *bin gurun* Kásmir

gib se- erős zajtól, csattanástól süketül.

gibaga(n) láboshoz sült, odakozmált étel, beszáradt étel; kéreg.

gibagaha- > *gibagana-* megkérgesedik, odaszárad.

gibagana- > *gibagaha-*. megkérgesedik, odaszárad.

gibala- odaenyvez, ragaszt; tapétáz.

gibalabu- odaenyveztet, ragasztat; tapétáztat

giban kéreg, kartonpapír; cipőtalpnak való kéreg.

gibgeše- ide oda megy.

gicu- szid, gyaláz, hibáztat; szégyenkezik > *giru-*

gicuke szégyenletes, gyalázatos; megvetett.

gida lándzsa, dárda; ~ *loodan* picike; ~ *gilajan* kopár fa; *gabsihiyan* ~ dárda; *ji* ~ háromhegyű lándzsa; *nama* ~ rövid lándzsa; *watangga* ~ szigonyos lándzsa.

gida- lenyom, elnyom; rányom, rászorít; eldugaszol; eltakar, elrejt, eltitkol; titkon magánál tart, visszatart, lop; ledönt; (hangját) leereszti; kotlik, költ; bepácol, fűszerez; eltalál; megérint; nyomában van; legyőz; büntetésből ivásra kényszerít; ~ *me ara-* folyóírással ír; ~ *ra hergen* kurzív betű; *guwalasun* ~ *habi* mellényt vett fel; *sukdun be* ~ haragját elnyomja, magát mérsékeli; *uju* ~ (fejét) lehajtja; ~ *-ha* eldugott, eldugaszolt, elzárt; ~ *-rakô* nyílt.

gidabu- elrejtetik; üldöztetik; legyőzetik; elrejtődik; elnyomatik; lenyom, letaszít; lidércnyomása van, a rövidebbet húzza.

gidabun elnyomás, alávetés.

gidacan > *gidacun* dísz sisakon, páncélon, fegyvertokon, nyergen.stb.; virágkoszorú; a sólyom két középső farktolla.

gidacun > *gidacan* dísz sisakon, páncélon, fegyvertokon, nyergen.stb.; virágkoszorú; a sólyom két középső farktolla.

gidaha savanyított, sóban eltett zöldség, főzelék; ~ *sogi* eltett, konzervált főzelék.

gidakô szorító, préselő, nyomaték, levélnehezék; csiszológő; mandzsú nők fejéke.

gidala- lándzsát, dárdát hajít; lándzsával, dárdával átdőf.

gidalabu- lándzsával dárdával átdőfet; lándzsával, dárdával átdőfik.

gidana- > *gidanji-* lándzsával, dárdával küzdésre megy; váratlanul megtámad, ráront, lerohan.

gidanji- > *gidana-* lándzsával, dárdával küzdésre jön; váratlanul megtámad, ráront, lerohan.

gidashôn kissé hajlott; egyik végén lenyomott.

gidaša- elnyom, kényszerít; megbánt; megcsal; kézzel integet > *elki-*

gidašabu- elnyomatik, megcsalatik.

gidu usiha a Kisgöncöl csillagkép egyik csillaga.

gihi őz gereznája, prémje; ~ *jibca* özbőrruha.

gihintu lorin öszvér **Z**

gihō hosszú időszak, elfekvés; ~ *sakda-* megromlik, megöregszik (étel).

gihōša- sokáig tart, hosszan tart; ~ *me bai-* kitartóan könyörög.

gijan hús aprításánál visszamaradt nyesedék.

gijiri rizs növénye **N**.

gijun > *gejun* lándzsa, alabárd; kopja > *gi gida, ji gida* ua.

gijungge háromhegyű lándzsához hasonló; ~ *gida* lándzsafajta.

giki- befed (csatornát), betöm.

gikibu- eltömet.

gikihangge konok, megátalkodott, tökfaj, szitokszó.

gilaca- láza van

gilahōn párás, ködös, felhős idő..

gilajan kopár; ~ *hoto* kopasz fej; ~ *moo* kopár fa.

gilajin magasfekvésű beszédhang; kopaszság.

gilara magasfekvésű hang; kopasz fej.

gilbar rókaszínű, rókaszerű, vörösesbarna; ~ *keire* pej világos hosszúszőrökkel. **V**

gile- halottnak párosával kilépve italáldozatot hoz.

gilerje- > *gilerše-* tudatlannak mutatkozik, hitetlenkedik; elcsodálkozik; eloson.

gilerše- > *gilerje-* tudatlannak mutatkozik, hitetlenkedik; elcsodálkozik; eloson.

gilga- > *gilha-* eléget, teljesen elhamvaszt, tűzzel kipusztít.

gilha- > *gilga-* eléget, teljesen elhamvaszt; tűzzel kipusztít; *sukdun* ~ az életerő a végén van.

gilha szélcsendes szép, derült idő.

gili agancsos vadak szarvának töve, agancskezdemény, agancsrózsa.

gilja- megbocsát, elnéz, irgalmasságot gyakorol, megkimél; ~ *cina* bocsánat! *giljahoo* megbocsátott?

giljabu- megbocsáttat, megbocsátatik.

giljacuka megbocsátható, elnézhető; sajnálatra, könyörületre méltó > *gosicuka*..

giljan elnézés, megbocsátás; irgalmasság, könyörületeség; méltányosság.

giljangga irgalmas, jószívű, megbocsájtó.

gilmahōn ragyogó, tiszta.

gilmari ilha napraforgó **N**

gilmarja- világít, ragyog; zsírtól fénylik.

gilta gilta fénylő, ragyogó.

gilti gilti csillogó, villogó.

giltahōn tiszta, fényes; tisztaság.

giltari fénylő, ragyogó; tudatlannak mutatkozik, hitetlenkedik; elcsodálkozik; eloson; ~ *amihōn* Arsenblende **Z**; ~ *niori* ragyogó díszben; ~ *niowari* fénylő dicsőségben, ragyogva; ~ *sišargan* pinty **Z**; ~ *uksin* ragyogó páncél.

giltarila- > *gitarila-*, *giltarša-* fénylik, ragyog, csillog, vakít.

giltarša- > *giltarila-* erősen fénylik, ragyog, vakít.

giltasikō arany virágokkal díszített selyembrokát.

giltukan szép, finom, kellemes, csinos; ügyes, illendő, udvarias, előzékeny.

giltungga éleseszű, művelt, tehetséges.

giltusi tudós, a Hanli akadémia tagja **K**

giluk jó, dolgos ló.

gimda a kio csillagkép neve. **K**

gimšu fűrjkakas; a fűrjnősteny neve *bimšu*.

gin súlyegység, font, 16 uncia; mérleg; nagynéni **K**; növény neve **N**; ~ *alha* tarka virágmintás aranyszálas selyem **K**; ~ *-i ilha* a mérleg beosztása; ~ *ciyan* virág neve **N**; ~ *ciyan gi* fácánfajta (Dukatenfasan) **Z**; ~ *cuwan hoošan* vastag papírfajta; ~ *gi* kicsi tarka fácán > *juδnggiri coko* **Z**; ~ *gang* gyémánt; ~ *hōwa* virág neve **N**; ~ *i yamun* rendőrség; ~ *da gin ze* az anyai nagybnácsi felesége **K**;

gina felragasztott aranyfüst levélkével díszített birkabőr; cobolycsapda; ~ *ilga* kínabalzsam.

gincih használatól, koptatástól kifényesedett.

gincihine- használatól, koptatástól kifényesedik.

gincihyan sima, kopár; tiszta, ragyogó; ~ *leke* sezámolajból mézből és búzalisztból készült sütemény, ~ *sobin*

sima saobing lepény; ~ *šugin* magas fényű lakk.

gincihyasaka sima, kopasz.

gincihyakan kissé fényes, kissé ragyogó.

gincihyari sima; ~*taiha* hosszú símaszőrű vadászkutyafajta **Z**; > *alha indahō, almin indahōn, alun indahōn, dersengabsihyari, garjiōn, hoshori indahōn, kara indahōn, kuri weifutu.*

ginciri símácska, ~ *moo cunninghamia sinensis*, sűrűlombu simatörzsű fa; **N**.

gincitu simaságú; ~ *moo caryota ochlandra*, tonkingi pálma **N**;

gindana fogház, börtön.

ginderhen pacsirta > *eldedei, elderhen, elherhen, suderhen, ududun, ulderhen, wendeden* **Z**.

ging örség, éjjeli örség; főváros, székhely; szent könyv **K**; ~ *bithe* buddhista szent írás; ~ *fori-* az éjjeli örség ütéssel jelez; ~*foriri niyalma, ~ forisi éjjeliőr*; ~ *ge* asztronómiai törvények; ~ *gui ye* házaló tükörcsiszolók hangszere; ~ *hecen* főváros; ~ *ši* székhely **K**; *ujui* ~ az éjjeli örség első jelzése; ~ *hōla-* szútrákat recitál;

ginggacun levert, szomorú > *gingkacuka*

gingga- > *gingka-* szomorkodik, levert.

gingge tiszta, hibátlan, tisztességes, tisztelt.

ginggen 16 unciás súlyegység, font; mérlegsúly, mérleg; *miyalin* ~ ür és súlymérték.

ginggin kutya nyakára erősített kolonc.

gingguji figyelmes, óvatos; szűz; hűség, hű, állhatatos.

ginggule- figyel, figyelmes, figyelembe vesz; tisztel, becsül, áhítatos; normál írást használ.

ginggulebu- figyelmessé tesz; tiszteltet; normál írást használtat; tisztelik.

ginggulen figyelmes, óvatos.

ginggun figyelmesség, gondosság; tisztelettudó, figyelmes, gondos; tisztelet, megtiszteltetés; ~ *aqō* figyelmetlen, tiszteletlen; ~ *hoošan* vastag papírfajta; ~ *kundu* tisztelettudó és udvarias;

gingka- szomorkodik, bankódik, aggódik, szenved; beszédképtelen; értelmi fogyatékos; ~*ha gōnin* bánatos gondolat.

gingkabu- elszomorítják; elszomorít.

gingkacuka bánatot okozó; bánatos, szomorú.

gingkacun bánat, szomorúság.

gingli titkár **K**; > *baita de dara hafan, baitai icihiyasi*.

gingne- mérleggel mér; szertartáson az italt tálcán felemelve felajánlja.

gingnebu- mérlegen leméret; italt felemelve felajánltat.

gingnehen mérték neve: 100 font, kínai mázsa. **K**.

gingsi- morog; felmond, elmond; énekel, ordít.

ginji kicsi tarka fácán > *junggiri coko* **Z**.

ginjule burga ezüsthűz, salix alba **N**.

gintala > *gitala* petrezselyem **N**.

gintehe fa neve **N**.; *ayan* ~ zöldkérű, kislevelű fa, finomrostú sárga fájából, ijat, késnyelet készítenek; *indahōn* ~ folyóparton növő, foltoskérű, vörösvirágú fa.

ginto mérték: 24 uncia vagy 1.5 font.

gintu a jurta egyik faalkatrésze.

gio drágakő fajta **K**; őz; dámszarvas; **Z** anyai nagybácsi; ~ *holhōn* növény neve, *acractylis ovata* Thumb. **N**; ~ *i margan* őzgida **Z**; ~ *turibu-* rosszul, tévesen cselekszik; ~ *ura* tölgyfagomba *agaricus quercus* **N**; *da* ~ a legisőbb nagybácsi; *el* ~ második nagybácsi; *jursan* ~ másodéves őzgida **Z**.

giodohon gyors, ügyes, gondos, körültekintő; értelmes; jó külsejű.

giogin imához kulcsolt kezek; ~ *ara-* kezeit imához kulcsolja.

giogiyān > *giyogiyān* kellemes külsejű, csinos.

giogiyāngga csinos alakú, formás.

giogiyohōn > *giyogiyohōn* kéregető, koldus.

gioha- > *gioho-* koldul; ~ *me jeme-* ételt koldulva.

giohaša- > *giohošo-* tolakodóan, hevesen koldul.

gioho- > *gioha-* koldul.

giohošo- > *giohaša-* tolakodóan, hevesen koldul.

gihoto koldus, éhenkórász.

gioi virág, fa, madár, drágakő neve **N**, **Z**, **K**; ~ *ilga*, ~ *hōwa ilga* krizantém; ~ *jin* doktor; ~ *jin baha-* doktori fokozatot szerez; ~ *jin simnere* doktori vizsgát tart, doktori vizsgát tesz; ~ *niyei* díszasztal; ~ *si*

visszavonultan élő tudós; ~ *ze* kis narancsfajta > *gioise* **N**; ~ *zin* második irodalmi fokozat **K**.

gioingge lapos hajógerinc; ~ *jahôdai* laposgerincű hadihajó fajta.

gioise > *gioi ze* narancs > *jofohori* **K N**.

giolu koponya **K**.

giong kopár, puszta, műveletlen föld. **K**

gior a császári ház vörös övvel megkülönböztetett rokona, a *ningguta beile* leszármazottja.

gioro *Ilan hala* körüli terület a Szunggari jobb partján Jilin tartományban; az erről a területről származók nemzetségeve > *giyoro*; *aisin* ~ a császári család neve; *sirin* ~ 'réz ~' a terület egy másik családjának neve; *irge* ~ a területről a 8 zászlós seregbe sorozottak elnevezése 'gioro nép'.

giose > *giyose*, *giyoose* foghagymás darálthússal töltött tésztafajta; selyemfajta.

giowan réz, vörösréz; ~ *bithe* írástekerics; ~ *peng* lugas; ~ *ze efen* tekerics alakú sütemény; ~ *hôi se* hivatal neve; *hui* ~ selyemdamaszt.

giowanse mosható selyemfajta; tekerics, írástekerics.

giowanze mosható selyem; tekerics, írástekerics, képtekerics.

giowei gasha madár neve, *lanius major*. **K**

gioze > *gioi ze*, *gioise* kicsi narancs

girakô csonttalan mesebeli állat, amit a tigris rágás nélkül nyel le.

giran csont; csontváz, holttest; ~ *jafa-* összegyűjti a csontokat; ~ *tucibu-* sírba helyezi a holtat.

giranggi csont; ~ *jalan* ízület, forgó; ~ *yali* hús és csont, rokonság; bizalmas barátok; ~ *pai*, ~ *sasukô* dâmajáték csontból készült figurái, csont játékfiurák;

giranggila- csontig megsebez.

giratu > *girantungga* keménycsontú, erős csontú.

giratungga > *giratu* kemny csontú, erős csontú.

girdan húscsík szövet vagy prémcsík vagy szegély; zászlócska, szalag; keretes zászló a mandzsú seregben.

girdangga szalaggal, szegéllyel ellátott, szalagos.

girdu cecike > *giri cecike*, *derdu cecike* rigóhoz hasonló madár **Z**.

giri cecike > *girdu cecike*, *cinjiri cecike* madár neve, Malaienatzel **Z**.

giri- simára vág, egyenletesen vág, megnyes (papirost).

giribu- egyenesre vágat.

girikô széles kés bőr, papiros, keménypapír vágására.

girila- csíkokat vág.

girin levágott csík; sor, arcvonal; szoba a kapu mellett; ~ *-i boo* utcai lakás, földszinti lakás; ~ *efule-* a háló körül a jeget összetöri; *emu girin- i ba* szomszédság, környezet.

girinja- erőlködik, megerőlteti magát.

girkô- törekedik, igyekszik, erőlködik, koncentrál; vmibe belemerevedik.

giru test, anyag; alak, külső, forma; arckifejezés; viselkedés; érzékszervek; az íj fa alapja; ~ *saci-* íj faalapját elkészíti; ~ *sain* jó tartású íjászatban.

giru- szégyenkezik, pirul.

girubu- megszégyenít, szid, gyaláz; megszégyenítettetik.

girucun szégyen, gyalázat, sértés; szidás.

girudai déli főnix.

girungga tekintélyes, jóalakú, jó küllemű.

girutu szégyen; szégyenlős; ~ *akô* szégyentelenség; szégyentelen; *hanja* ~ önzetlen és szégyenkező.

gisa- elpusztul, elpusztítják, meggyilkolják.

gisabu- elpusztít, pusztulni hagy; lemészárol..

gisán elhalás, kihullás; állatok kihullott szőre; *hala-* vedlik, szőrteleníti magát.

gise örömlány, prostituált; ~ *hehe* kurva; ~ *hehe- i falan (falga)* bordély, vigalmi negyed.

gishe > *gisuhe* salátafajta, *lactuca brevirostris* Champ.

gisihá *phtheirospermium chinense* Bge.

gista ínnak, húrnak kezdete vagy vége; koros tapasztalt férfi; *fe* ~ tapasztalt hozzáértő, öreg specialista.

gisuhe tökinda, tökhajtás.

gisun szó, beszéd, nyelv; parancs, megbízás; tanács; hír; vers, szakasz, mondat; gongütő, harang nyelve; ~ *banjibu-* beszédet mond; ~ *banjirakô* nem talál szavakat; ~ *bederebu-* válaszüzenetet hoz; ~ *bi* valami mondanivalója van; ~ *bu-* irányít; ~ *cokto bala-* meggondolatlanul beszél; ~ *daha-* vmibe beleegyeznek, követi

a mondottakat; ~*be gai*- vkire hallgat, szavát megfogadja; ~*faksi* csalárdszavú, ügyes beszédű, a beszéd mestere; ~*fuliburakō* szótlanul, elnémultan; ~ *gai*- szót fogad; ~ *goicuka* találó beszédű; ~*i hafan* tolmács; ~ *hese* fecsegés; ~ *-i fesin* a szóbeszéd lényege; ~ *komsō* szófukar; ~ *leolen* kinyilatkoztatás, hivatalos közlés. ~ *mangga* ügyesen beszélő, beszédes; ~ *mudan* a szó kiejtése; ~ *tuci*- szót, beszédet közöl.

gisungge nyelvet bíró, nyelvhez tartozó: *emu* ~ egynyelvű, azonos nyelvű.

gisure- beszél; tanít, magyaráz; megbeszél; összebeszél; vkiért szót emel, vkit megkér; ~ *-me dahabu*- megbeszél; ~ *-re hafan* cenzor.

gisurebu- beszéltet.

gisurece- megbeszélést tart; egymással beszélnek.

gisurehengge a megbeszélte, az elmondott.

gisurembu- megbeszéltetik

gisuren beszélgetés, megbeszélés

gisurendu- > *gisurenu-* együtt beszélnek.

gisurenji- megbeszélésre jön.

gisurenu- > *gisurendu-* együtt beszélnek.

gitala > *gintala* petrezselyem.

gitarila- > *gitarila-*, *gitarša-* fénylik, ragyog, csillog, vakít.

gituhan tízhúrú citera.

gituku bambusztyúk **Z**.

giwang bezoár **K**.

giya út, utca; hegyszoros; súly; halfajta **K** **Z**; kis kés; ~ *el* újévi játék **K**; ~ *siyan leke* hosszúkás búzalisztsütemény jujuba töltelékkel; ~ *ša etuku* szerzetesi csuha. **K**.

giya- hámoz, lehámoz, lehánt, lekapar.

giyab peking ebecske ugatása.

giyabala- becsíp, összeszorít, szétnyom, befog; kínoz.

giyabalabu- összeszorítottat, kínoztat.

giyaban szorító, törő, nyomó eszköz; áldozati pénz összecsapintására való eszköz; kínozóeszköz; ~ *gida*- halászhálót kifeszít; ~ *gólha* bőrcsizma.

giyabsahôn gyenge, vézna, erőtlen; tuberkolótikus.

giyabsara- lesoványodik, legyengül, tüdőbajossá válik.

giyabu- lehámoztat, lekapartat, lehántat.

giyaduraka összevissza

giyaha > *giyakta* őszi lomb, avar; ~ *siya-* a lomb elszárad.

giyaha- elsárgul, elszárad.

giyahalca- jó benyomást tesz, imponál; jó lépést tesz.

giyahan fából készült bak, fűrészbak; ~ *kalka* spanyollovas kerítés, drótakadály.

giyahôha cecike nádasokban fészkelő cinege. **Z**.

giyahôn vadászsólyom **Z**; ~ *baksi* solymász; ~ *cecike* kis-sólyom, merlin; ~ *i niyalma* solymász; ~ *makta-* elengedi a sólymot; ~ *i ošoho* sólyomesapda; ~ *tuwara* fősolymász; ~ *yasa* sedum acre növény neve **N**.

giyai városi út, utca; ~ *girin* utcafront; ~ *giyai* harmónikus, madarak harmónikus éneke; ~ *gui* nagy nefrittábla; ; ~ *yuwan* legjobb vizsgaeredmény.

giyajala- > *giyajila-* kísér, kíséretet alkot.

giyajan beiszék és beilék kísérete; nagy olló.

giyaji bóvli, selejt.

giyajila > *giyajala-* kírér, kíséretet alkot.

giyakda görbe kertészkes; hintakés; sarló, kasza,

giyagdala- görbe, hajlított késsel vág; a fákat megnyesi.

giyakta > *giyaha* avar.

giyaktu cecike > *endehun cecike* fekete, htán, farkán fehérfoltos, sötétcsőrű, pirosszemű madár **Z**.

giyala- megszakít; levág; kizár; lezár; mellette elmegy; pártoskodik, megsszakítottá, szakasossá tesz..

glyalabu- > *giyalgabu-* kihagyattatik, kimarad vmiből; távol van; elválaszt.

giyalabun térköz, köz, hézag, szünet.

giyalaganja- > *giyalganja-* megszakít, megszakításokkal csinál vmit; szünetet tart.

giyalahabu- > *giyalgabu-* kihagyják, kimarad vmiből.

giyalakô megszakító; elválasztó; szoba egy része; bútor rekesze, rekesz; hézag, köz.

giyalamaka homlokdísz, diadém.

giyalamtun kis asztal az áldozati hús részére.

giyalan a ház egy része, szoba; hézag, tér; pártoskodó; ~ *akô*, ~ *lakcan akô* szakadatlanul.

giyalana- hézagokat, közöket képez; szakadozik.

giyalanu- meghasad, megrepedezik.

giyalga- kimarad vmiből, kihagyják, elnéznek felette, nem veszik figyelembe.

giyalgabu- > *giyalabu-* kihagyják, elnéznek felette.

giyalganja- > *giyalaganja-* megszakít, szünetet tart.

giyalhôha lehántott (fa).

giyalin gaha csóka **Z**.

giyaltu halfajta **Z**.

giyalu megtört, széttört, hiányos; hasadék, szakadás, repedés; betegség; elromlott maradék; ~ *bai-* hibát keres vkiben.

giyaluna- hasadozik, repedezik.

giyamuhô mandzsu törzs.

giyamula- postával utazik; postán szállít.

giyamulabu- postán utaztat vagy szállítat.

giyamun postaállomás, posta; ~ *be kadalara hafan* postamester; ~ *dedun* szállás a postaállomáson; ~ *i haha* postás; ~ *serki* postai hírnök; ~ *te-* postaállomást telepít; ;

giyamusi postahivatalnok, postás.

giyan a dolgok anyagtalan elve **K**, vélemény, ésszerűség, jog, rend; szokás; tanítás, tan; kötelesség; illendő, megfelelő; épület része, szoba; felvigyázó; virág neve **N**; ~ *bi /o-/* rendben van, illik, kell; ~ *fiyan* rend szerint, pontosan; ~ *giyan i* sorban, sorrendben; ~ *ningge* megfelelő, rendszeres; ~ *waka* nem helyes, nem kellő; ~ *-i* pontos; jogos, megillető.

giyanakô sok hiányzik ahhoz, hogy..., hogy is lehetne (+tagadás); ~ *udu ni*, ~ *bio* milyen kevés!, milyen rövid!; ~ *udu salimbi* milyen rövid ideig érünk valamit ?!

giyanceo selyemanyag fajta, nyerselyem.

giyancihyan hoosan vékony, fényes levélpapír.

giyang folyam, a Jangce folyó; gyömbér; megkötött kutyák ugatása **K**; ~ *i angga* folyótorkolat, a Jangce torkolata; ~ *ni gargan* folyóág;

giyangdu fekete borsó, lóbab; rövid, négyszegletes főttészta..

giyangga megfelelő, illő, rendes, szerény, mérsékelt.

giyanggiyan tehetség, ügyesség; nagyon megfelelő.

giyangguhe > *kiyonggihe, bangguhe, barbeh, yengguhe* etc. papagály **Z**.

giyangka beri faáj v. ív., vizibivaly szarvval erősített, fogó nélküli íj **X**

giyangkô hanyagság; sumákoló

giyangkôsa- hanyagul viselkedik, kötelességét mulasztja, sumákol.

giyangna- megmagyaráz; megvizsgál, felderít; megvitat; mentegetőzik.

giyangnakô kifogás, mentegetőzés, bocsánatkérés; magiarázó; valaki, akinek mindig igaza van.

giyangnakôsa- makacsul vitat vmit; makacsul állít vmit.

giyangnandu > *giyangnanu-* együtt magyarázzák, együtt felderítik.

giyangnanu- > *giyangnandu-* együtt magyarázzák, együtt felderítik.

giyangsi- vinnyog.

giyansi > *göldusi* kém.

giyantu négyszögletes tárgy, edény; négyélű buzogány.

giyapi szálka, lehámozott; ~ *šobin* lepényfajta.

giyapina- lehámoz, leszilánkol, szétforgácsol; leválik.

giyar gir fiatal madarak hangja; ~ *giyar* ijedt madarak hangja.

giyara lehasított; ~ *moo* hasáb fa.

giyarga a Holin san hegységben élő mesebeli állat.

giyargiyan se- szakadatlanul szemrehányásokat tesz, szitkozódik.

giyari- körbejárva megszemlél; megvizsgál, ellenőriz; máshova megy; házon kívül böjtöl;

giyaribu- ellenőriztet, megvizsgáltat; házon kívül böjtöltet.

giyarici rendőr, őr; adjutáns, segéd.

giyariha ellenőrzött, megvizsgált; fahasáb; ~*ha be deijire wecen* égő áldozat; ~ *moo* fahasáb > *giyara moo*

giyarimsi ellenőr.

giyarina- megtekintésre megy.

giyarinji- megtekintésre jön.

giyase fa építmény, kerítés; állvány, polc.

giyatar- visszatart, megrövidít, jogtalanul eltulajdonít, lenyúl, ellop.

giyei kegyetlenség, zsarnokság **K**; ~ *tiyei* nyilvános hirdetmény, plakát; lista; ~ *ucuri* világkorszak, kalpa; ~ *yuwan* irodalmi fokozat; *da* ~ legidősebb leánya vkinek.

giyen indigónövény **N**; kék szín; ~ *boso* kék szövet; ~ *gasha* feje, farka, szárnya kékszínű szajkófajta. **Z**; ~ *lamun* indigókék.

giyengge csörgőréce **Z**; ~ *cecike* a cinege egyik neve > *aimaka cecike*, *darha cecike*, *farha cecike*, *fomon cecike*, *giyahōha cecike*, *jirha cecike*, *jorho cecike*, *sargaji cecike*, *tomika cecike*, *torho cecike*. **Z**.

giyo zenei hang.

giyob se- célba találó nyíl hangja, nyíl röptének hangja..

giyogiyān > *giogiyān* csinos alakú, kellemes külsejű; fűzött.

giyogiyohōn > *giogiyohōn* kéregető.

giyoho- > *gioho-* kéreget

giyoholo- örvög, dühög; vágat.

giyoholohobi szemöldöke, szakálla égnek áll a haragtól.

giyohoto > *giohoto* kéregető, éhenkórász.

giyolo a haj választéka; ~ *i šurden* tánc közben a fej körül köröz fegyverekkel.

giyomo a fának megfelelő zenei alaphang **K**.

giyong se- suhog mint a (főnixsz)madarak szárnycsattogása.

giyoo híd; gyep, pázsit; szarvatlan sárkány; rövid orrú kutya **Z**; bizonyos áldozat; ~ *muduri* mindenféle sárkány; ~ *si* tanító; ~ *še* égnek és földnek hozott áldozatok; *hō* ~ bors;

giyoocan gyakorlótér.

giyoose > *giose* fűszeres hússal töltött tézstatáska, buuc, momo.

giyoosi tanító.

giyor se- korog, morog.

giyoro- elájul, eszméletét veszti.

giyorobu- eszméletlenre, félholtra verik.

giyos se- puff! bumm!

giyose > *giyoose*, *giose* kiflialakú sütemény; fűszeres hússal töltött tézstatáska.

giyowan > *giowan* réz; ~ *bithe* írástekerces; ~ *peng* lugas; ~ *ze efen* fűtemény; *hōi* ~ damaszselyem..

giyōn fejedelem; kerület, fejedelemség; szérü, hombár; harminc font (súly) **K**.

gize kereplő **K**.

go arany kapszula amit a férjezett hölgyek nyakban viseltek. **K**

go- megbán, szavát megszegi, visszakozik..

gobi sivatag.

gobi- üt

gobolo- nem megy át a vizsgán, kiesik; megrövidítik; nélkülöz.

gobolobu- megrövidít; elvon, kiszakít; nem enged át vizsgán.

goci- húz, von, magához húz, felhúz, visszahúz, összehúz; szájharmónikán v. hegedűn, furulyán játszik; fog, fogad, elfogad; sajtol, kiszorít; lesimít, vasal; megjelenik (szivárvány és hasonló); leereszkedik, lealacsonyodik; szerénykedik, enged; vmivel felhagy, abbahagy, lefogy; a császár környezetéhez tartozik; ~*me gisu-* rövidre fogja a mondanivalót; *hefeliyen ~ka* hasa lefogyott; *saniyara ~re* kinyújt, majd összehúz.

gocibu- húzat; húzzák.

goci moo japánakác másként kínai pagodafa (*sophora japonica*) **N**

goci tata önmagából kikelt, tartás nélküli, irány nélküli.

gocihiyaša- húzza magát; meg-meg rándul.

gocika a császár által magához vont, a császárt környezetébe tartozó; katomai rang; ~ *baitangga* a fegyverraktárak és istálló felügyelője; ~ *bayara* testőr; ~ *cooha /hiya/* császári testőrség.

gocikangga a testőrséghez tartozó

gocikô húzó; a páncél szíjazata; a páncél térdet fedő része; hosszú harisnya.

gocima ládafia, fiók > *tatakô*; ~ *nure* házilig, szertartási célra készített bot.

gocimbu- megköt, akadályoz.; odahúztatik, bevonódik; görcsöl

gocingga belégzés, belégzéshez tartozó; ~ *mudan* az 5. hang (K. ji); ~ *buren* oboa, hosszú fúvóshangszer.

gocishôda- szerénykedik, alázatoskodik; visszahúzódik.

gocishôn szerény, tartózkodó; alkalmazkodó.

gocîša- visszariad, meghökken.

godo- felmagasodik, kiemelkedik; felugrik, felpattan.

godohon kiemelkedő, egyenesen álló.

godomi- magában mormog.

godondu- > *godonu-* együtt felugranak.

godonu- > *godondu-* együtt felugranak.

godor se- mormolva, brummogva.

godori felugró, felpattanó; hirtelen, váratlan.

godorila- felugrik, fepattan. kiugrik.

gofoho csapda, tör, hurok, lép.

gofoholo- kócosan, borzasan nő, egymásba nő.

gofoloko a tetőgerendába tűzött lámpatartó fadarab..

goho > *gohô* díszes, díszített, finomkodó, kényeskedő, divatmajom; ~ *goiman* finom és vonzó

gohodo- kényeskedik, finomkodik, kacérkodik, ringatózik, hintázik, lebeg.

goholo- kampóra erősít; lábát átfogja, elgáncsolja.

goholobu- kampóra erősített, megkampóztat.

gohon kampó, csücsök; kerékagy; meghajlított; ~ *-i jiha sele* karikák a kardkötőn.

gohonggo meghajlított, görbe, kampós; ~ *sujahan* kampós cölöp, meggörbített tartóoszlop; ~ *wase* görbített

tetőfedőcserép.

gohoro- ujjait begörbíti; göndörödik, fodrozódik.

gohoó- beleakaszt; megakasztja a beszédben; rossznéven vesz, érzékenykedik.

gohoto cséphadaró.

gohō > *goho* díszes, díszített, finomkodó, kényeskedő, divatmajom

goi- eltalál, megsért, megsebez; ~*hakō*, ~*rakō* találat nélkül; *forici* ~*rakō* üt de nem talál; ~*re fulu* számos találat.

goibu- (*goi-* caus. -*sa*) találkozik; eltaláltat; eltalálják; eloszt

goicuka találó, illő; sértő, ártó; akadály; *ere baita* ~*cuka ba bi* ez a dolog káros lehet.

goicukangge a megfelelő.

goida- (időben) soká tart; késlekedik, habozik.

goidabu- elodáz, késleltet; unalmas.

goidana- hosszan tartóvá lesz; lassan elenyészik.

goidatala folyamatos, hosszan tartó; állandó.

goihoro- bátorságát veszti; szívtelenkedik, gonoszkodik.

goiman kacér, bájoló; kényeskedő, affektált.

goimangga bájos, kacér; affektáló, kényeskedő.

goimara- kényeskedik, affektál; kacérkodik.

goito csontkorcsolya.

goji meggörbített, begörbített ujj.

gojime csak, de > *dabala*.

gojingga > *gojinggi* sebes beszédű, gyorseszű, talpraesett.

gojinggi > *gojingga* sebes beszédű, gyorseszű, talpraesett.

gojong se- gyorsan és érthetetlenül beszél, hadar.

gojor se- gyorsan és érthetetlenül beszél, hadar.

gokci az eke szarva.

gokcingga ekeszarvval ellátott; ~ *fara* a végén hajlott kocsirúd.

gokji vedlő; kocsi faalkatrésze.

gokji- fon, csomóz, selyemszállal átsomóz, szegélyez, befoglal; > *tobcila-*, *umiyahala-*.

goko kakaskukorékolás; ~ *guwe-* kukorékol.

goksi vállrész nélküli udvari díszruha.

gokto hengge kígyóforma dísztök (cucurbita, tricosanthus cucumerina) **N**.

gola- a nyíl kilövése utáni a jobb kezét emelve visszahuzza.

golafungga moo tiszafa (taxus baccata) **N**.

golbon ruhafogas, állvány; tároló, ruhásszekrény; csirkeól.

golcehen koko hosszúfarkú koreai tyúkfajta **Z**.

golderen hosszú asztal, hivatali asztal..

golmikan kissé hosszú.

golmin hosszú;előny, fölény; ~ *canjura-* üdvözléshez mélyen meghajol; ~ *fesin hadufun* kasza; ~ *foholon* hosszóság é rövidség; ~ *fungku* hosszú törülköző; ~ *giyang*: Jangce; ~ *gōnire* elmélyült gondolkodás; ~ *hecen* a nagy fal; ~ *jan* gömbölyű fejű gyakorlónyíl; ~ *niosha* hiéna, mesebeli állat; ~ *śanyan alin* Hosszú fehér hegység, szent hegy.

golmingga hosszú.

golmishôn hosszúkás

golmitu > *midaltu* vadmacskához hasonló 8 lábnyi mesebeli állat.

golo központi vízvezető; folyamág, vízgyűjtő folyam, fatörzs közepe, veleje; ruha középvarrása; nyereg faszerkezete; tartomány; ~ *-i beise* tartományfők.

golo- fél, megijed; ~ *fi buce-* halálra ijed; ~ *hoi* félelemtől, félelmén.

golobu- megijeszt; ijedté tesz.

golocun félelem, ijedtség; félelmetes

golohon a megijedés, a rémület; ~ *gai-* megrémült gyermeket vízzel gyógyít.

golohongge a megijedt, a megrémült.

golohonjo- > *golohōnja-* rémisztő álmotól felijed; aggódik; félelemtől meggörbül.

golahōnja- > *golahonjo-* rémálomból feljédes; aggódik; félelemtől meggörbül.

golon íjedelem; ~ *tuwa* tűz, amibe éjjel az elkáprázott madarak belezuhannak

golondu- együtt félnek v. megijednek; egymász íjesztik.

golonggo a ltartományhoz tartozó.

golono- megszakítatlan vízáramlást alkot; *golonohobi* akkor mondják, ha csak a folyó közepe nem fagyott még be.

golonu- együtt félnek.

goloro- a tartományba utazik; ~ *me gene-* beutazza a tartományt.

golotome simne- a doktori vizsgát a tartományban tartják meg.

golton megégett fadarabok; üszög.

gon gan gágogás., hattyúrikoltás.

gondoba > *hondoba* zsurlószerű fű **N**, lóabrak.

gonggadahō > *goohon* ??

gonggi- hozat.

gonggibu- hozatásra készül.

gonggohon > *gonggohori* részvétlen, leharcolt, tétlen, lusta, henye.

gonggohori> *gonggohon* részvétlen, leharcolt; henye, tétlen, lusta.

gonggon társasjáték csontbábokkal.

gonggori hirtelen, váratlan; alvajáró.

gonja- rosszabbodik; visszaesik, más véleményen van.

gorakō visszalépés, sajnálat nélküli.

gorbi vakolat; ~ *moo* fehér szantálfa (santalum album) **N**; ~ *moo i sejen* szantálfa hordszék.

gorgi csat a lószerszámon..

gorgin moo japánciprus más néven sarlófenyő v. sugi fenyő (cryptomeria japonica) **N**

goro távol, messzi, távolraható; távolság; ~ *aigan* távoli cél; ~ *bodoro* előre számol; ~ *fala-* messzire számúz; ~ *goida-* hosszan tart; ~ *mafá* anyai nagypapa; ~ *mama* anyai nagyanya; ~ *moo* selyemszövő vagy mongol tölgy

(quercus mongolica) **N**; ~ *o-* távolodik, távol tartja magát; ~ *obu-* eltávolít; ~ *omolo* lányának gyereke, lányától való unoka.; ~ *seolen aqō* távlat nélküli; ~ *yasai buleku* távcső.

goroki távol, távoli; idegen; távolság, távoli hely; továbbá.

gorokici távolról.

gorokin déli barbárok, man nép.

gorokingge a távoli, a távollévő.

gorokon kissé távol.

goromi- távolba nyúló, távolra érő.

goromila- távolba nyúlik, távolra ér.

gosi- nagyon szeret; együttérez; szánakozik, megsajnál; jóságos, kegyes, kivételez; fáj; ~ *cina* légy szíves! ~ *re niyalma* kedves, kedvelt ember; *abka* ~, *na tukiye-* az ég szeret, a föld hordoz.

gosicuka > *giljacuka* szánalomra, könnyöretre méltó; ~ *kenehunjecuke* kegyelemre és meggondolásra méltó.

gosicungga szánakozó, együttérző.

gosiholo- szomorú, keserves, fájdalmas; ~ *me songgome* keservesen sírva.

gosihon > *gosihôn* bánatos, keserves, elszomorodott; keserűség; gyász, szomorúság, nyomor; keserű íz, fűszer. ~ *aqō* keserűség nélkül; ~ *duha* keserű ízű juhbél; ~ *erun* keserves büntetés.

gosihôn > *gosihon* bánatos, keserves, elszomorodott; keserűség; gyász, szomorúság, nyomor; fűszer.

gosihori ujnői nagyságú keserű gyümölcs neve **N**; ~ *orho* színezésre használt növény (polygala) Kreuzblume **N**.

gosin szeretet, jóság; együttérzés; emberszeretet; jóindulat, könnyöret.

gosindu- egymást szeretik.

gosingga szeretetteljes, együttérző, jóságos, jóakaró; emberszeretet; ~ *gucu* kedves barát;

gosita- szeret, nagyon szeret.

gosla- nyíl kilövése után a jobb kezét felhuzza

gotor se- hadarva, érthetetlenül beszél; beszédes, fecsegő.

gô- erősen ugat, morog; húst vág.

gôbada- rúgkapál, ellenáll, makacskodik.

gôbci- ruha fölé még egy ruhát húz; tehernyerget felerősít, felnyergel.

gôbcibu- tehernyereggel felnyergeltet.

gôbi- tárgyakat kötelekkel felerősít, felkötöz; összefűz, összezsavar, összekapcsol.

gôbiri nyílfű (sagittaria sagittifolia) K cigü **N**.

gôca anyakecske **Z**.

gôce hívószó sólymoknak.

gôcihiyala- rángatódzik.

gôcihiaša- hevesen rángatódzik

gôcila félig elégett fahasáb, üszög.

gôdu- ívik (hal).

gôdu gada fecsegve, beszélgetve.

gôi gôi hvóazószó a sólymoknak.; kiáltás vad követésénél

gôje sólymok hívószava.

gôju hajókötél, vastag kötél >gôšu

gôla maga, önmaga, sajátmaga; *gôla beye* saját személyében, személyesen

gôla- legurul, lezuhan; füst visszaáramlik, visszacsap; ~ *-me tuhenji-* zuhanva esett le.

gôlabu- legurított, lezuhantat; ~ *-bume wa-* lezuhantatva megöl.

gôlakô mélység, szakadék.

gôldargan > *gôldarhan* vörhenyes fecske *hirundo daurica* > *yonggan cibin* parti fecske **Z**

gôldarhan > *gôldargan* vörhenyes fecske *hirundo daurica* **Z**

gôldarkôla- > *gôlturakôla-* hasgörcsöt, hasmenést kap; fejét lógatja.

gôldun boltozat, kapuboltozat; alagút; repedés, hasadék;.

gôldura- befelé vagy kifelé boltosodik; aláás, aláfür; fúr, átfúr, alagutat fúr, titkokat kutat, titkokat kifürkész.;
gôldurakô yoo befelé nyíló kelés.

gôlduri vízlevezető csatorna a gát alatt; lefolyó.

gôldusi kém; alattomos ember, titkos gonosztevő.

gōlga > *gōlha* csizma.

gōlgana- csizmát kap, megcsizmásodik; háziállatnak felfelé is nő a patája

gōlgi foyo magasra nővő sásféle, csizmába húzzák. **Z**.

gōlgin > *gōrgin* láng, csóva.

gōlgirako nem körültekintő, érzéketlen; veszteség miatt vigasztalhatatlan.

gōlha > *gōlga* lábbeli, csizma; ~ *foyo* sáfszerű növény neve. **Z**. ~ *šusen* bőrcsík a csizmaszáron.

gōlhi jóminőségű cinóberkő(festék).

gōli- bizalmas, baráti viszonyban van; beleegyezik, megegyezik

gōli gali rigó rikoltása; ~ *se-* rikoltozik mint a rigó.

gōlibu- bizalmassá tesz.

gōlin cecike sárgarigó **Z**. > *culin, galin, giyalin, gulin, sasulin, solin, suwalin, šulin, tulin*.

gōlindu- bizalmasak egymáshoz, bizalmaskodnak.

gōlja- megfeneklett hajót kötéllel kivontat

gōljargan > *gōljarhan* zsinórtekerés bot fogóján.

gōljarhan > *gōljargan* zsinórtekerés bot fogóján.

gōlmahôn nyúl **Z**.

gōlmahungge nyulas, nyúlhoz tartozó.

gōlturakōla- > *gōldarkōla-* hasgörcsöt, hasmenést kap.

gōlu gala se- suttog.

gōn hala- vedlik > *gun*.

gōna 3 éves bika; erőteljes.

gōng gang lúdak kiáltása.

gōnggala coko hosszúfarkú fácánfajta (Reeves fácán) > *genggele* **Z**.

gōnggari niongniyaha tarka kukunoori lúdfajta > *cangkir niongniyaha* **Z**.

gōnka- izzik (a levegő), nyomasztó a meleg.

gôngkali alámosott part.

gônkan ádámcsutka.

gônkana- ádámcsutkája lett.

gônícun emlékezés.

gônigan gondolat, nézet, vélemény.

gônigangga értelmes, elgondolkoztató, gondolatgazdag

gônijan meggondolás, megfontolás.

gôni- gondol, vél, tart valaminek; megfontol, gondolkodik, meggondolja magát; megemlékezik; érez vmi iránt; megérez vmit; tart vmitől; érzékeny; tisztel; ~*ci dabali* várakozás feletti; ~ *-hakô* váratlan; ~*we gôniha* ki gondolta volna?

gônin gondolkodás, gondolat, vélemény, értelem; szellem, ész; nézet, szándék, kedély; makacsság, önfejlés; ~ *acabu-* kifejtí a véleményét; ~ *akômbu-* jelentést kimerít; ~ *akô* akaratlanul; ~ *baha-* ötlete támad, elhatároz vmit, megembereli magát; ~ *baharakô* nem érti, nics ötlete; ~ *bai-* vki véleményét megkérdezi; ~ *baibu-* aggódik, gongjai vannak; ~ *bi-* észben tartja; akarja, szándékol; ~ *i cihai* szabad akaratból, önkényesen; ~ *cinggiya* nem belátó, nem kitartó; ~ *de aca-* tetszik, megfelel; ~ *dekde-* szenvedély keletkezik; ~ *elehun* gondtalan, megelégedett; ~ *be efuleme-* érzéseit sérti; ~ *falabu-* zavart gondolkodású; ~ *faya-* aggályoskodik, feltételeket szab; ~ *hiri oho* gondolatai elaludtak; ~ *be gai-* rájön az értelmére vminek; ~ *isibu-* kívánságait közli; ~ *isina-* vágyait követi; ~ *jafa-*, elhatároz; ~ *o-* emlékezik; ~ *i saliyan* önkény; ~ *sinda-* gondtalan; ~ *sukdun* szellemi erő, akaraterő; ~ *tarhôn* önfejlés; ~ */de/ tebu-* elhatározásra jut, vmit fejébe vesz; eszében tart; ~ *be uji-* szülei akaratának enged. ~ *unenggi* tiszta, becsületes szándékú; ~ *waji-* akaratát teljesíti; ~ *waliya-* fejét veszti, összezavarodik; ~ *wereše-* figyelmes, gondos.

gônina- gondolkodik, ötlete támad, rájön vmire; emlékezik.

gôningga gondolkodó, ötletes, értelmes.

gôninja- mélyen gondolkodik, megfontol, felfigyel.

gôr gar madárhangja, károgás.

gôr gôr se- repülő vadludak hangja.

gôra, gôra(n) özbak; zsákok, zacskók összehúzó zsinege; ~ *giyoo* özbak **Z**;

gôrakôsa- leskelődik; ravaszskodik, vmit lopva, titkon csinál.

gôrba- titkon előjön, leselkedik; félreugrik.

gôrbi(n) sás **N**

gôrgi övcsat; ~ *foyo* > *gôlgi foyo* magasra növő sásféle, csizmába húzzák **N**

gôrgi- csatol; fellobban, lobogva elég.

gôrgila- csatol; fellobban, lobogva ég; örvénylik.

gôrgilabu- lángoktól elemésztetik, elég.

gôrgin fellobbanó láng, lángcsóva; ~ *dalikô* lángellenző kályhán és lámpán; ~ *muduri dardan* sárkányokkal és lángokkal mintás selyemszövet.

gôrgitu kétlábon járó, tüzet okádó, nagy fekete majomszerű mesebeli állat.

gôsa zászló, seregtest, A Qing dinasztia 8 egységre osztott hadseregének zászlószínnel megkülönböztetett egysége, a zászlók színei: *kubuhe suwayan*, keretes sárga *gulu suwayan* sima sárga, *gulu šanggiyan sima fehér*, *gulu fulgiyan sima vörös*, *kubuhe šanggiyan* keretes fehér, *kubuhe fulgiyan* keretes vörös, *gulu lamun* sima kék, *kubuhe lamun* keretes kék; ~ *be kadalara amban* zászlóparancsnok; ~ *-i beise* zászlóparancsnok herceg; ~ *efu* zászlóparancsnok veje; ~ *-i fujin* zászlóparancsnok felesége; ~ *gege* zászlóparancsnok lánya

gôsaingge zászlóhoz tartozó > *gôsangge*

gôsangge zászlóhoz tartozó > *gôsaingge*

gôsici a harmincadik.

gôsihiya határ.

gôsin harminc.

gôsinggeri harmincszor.

gôsitu harmincával; harmincanként.

gôsu kötél, vastag kötél, istráng > *gôju*.

gôsula- vastag kötéllal megköti.

gôtara angolna anya **Z**.

gôtu- elront; megszégyenít.

gôtubu- elront, elcsúfít, deformál; meggyaláz, megszégyenít; megromlott; megsértet; részeg.

gôtucun szégyen, gyalázat; szégyenletes; romlott, fordított; sértő.

gôwa más; valaki; a többi; ~ *hacin i* másféle, másik fajta;

gôwa- > *gôwang gôwang se-* ugat

gôwabsi máshová, máshonnan.

gôwacihya összerándul, megijed, rémült; ~ *tata* határozatlan, ingadozó, reszkető.

gôwacihyala- megijed, megrándul, reszket; csodálkozik.

gôwacihyalabu- ijedelmet kelt, megijeszt, megrémít.

gôwacihyaša- reszket, rángatódzik; bizonytalan, ingadozó.

gôwahiyān tábori tűzhely; háromlábú hordozható tűzhely; líra csillagzat neve; ~ *acaha ba* három tartomány érintkezési helye;

gôwahiyatu háromlábú marhához hasonló mesebeli állat.

gôwai- > *goi-* - eltalál, megsért, megsebez

gôwaicuka > *goicuka* találó, illő; sértő, ártó; akadály.

gôwaida- fejét az alkarra fekteti vagy támasztja.

gôwaidabu- fejet az alkarra támasztja.

gôwaidana- menés közben kacsázik, fenekét ingatv, rázva jár.

gôwaidanahangge fenékrázó (szitokszó)

gôwaimara- > *goimara-* kényeskedik, affektál; kacérkodik.

gôwaingge másé, máshoz tartozó.

gôwaisuntu- látszólag nem veszi észre, úgy tesz mintha nem látná.

gôwalca, gôwalgiya mandzsú törzs neve.

gôwaliya- megváltozik; megromlik; rosszabbodik; színét változtatja, kifakul; elpirul.

gôwaliyabu- megváltoztat; hagyja megromlani; megront; kifakít.

gôwaliyanda- megváltoztat.

gôwaliyandarakô változhatatlan, állandó.

gôwaliyaša- belső változásokat hoz létre.

gôwaliyašakô változó, változékony.

gôwaliyanša- halál beállta előtt megváltozik.

gôwambu- ugattat, ugatásra késztet.

gôwancihyan romlott élelmiszerek; rosszízű.

gôwang gowang se- > *gôwa-* ugat

gôwanu-együtt ugat.

gôwar gowar vartyogás, hápogás, kurrogás (galamb).

gôwara uhu, ragadozómadár fajták neve. **Z**

gôwari- vartyog.

gôwarkiyān fa neve **N**.

gôwaša- nagyon megváltozik.

gôwašabu- erősen megváltoztat; szellemtől büntetetik > *aljabu-*, *ushabu-*.

gôwašakabi megváltozott, elromlott.

gôwasihya(n) kócsag **Z**.

gôwašša- húst darabol, húst csíkokba vág; rángatózik

gôwaššan vékony hússzelethúscsík.

gôya- fához dörgölőzik (mint a szarvasok); ordít, bög (sárkány).

gôyandu- együtt ugrál, párosodik.

XX

gu jáde; drágakő, ékszer; az apa nőtestvére; cél; gabona; játékszer fiúknak; virág neve **N**; ~ *efibu-* fiú született; ~ *pai* játékfajta; ~ *seo* vak; *gu-* *i king* harang kőből **X**.

gubci egész, mindenki, minden; család, ház.

gubcingge cooha a hat császári lovasszázad.

gubsu virágcsokor, virág.

gubule- borzasan, összevissza nő, egymásba nő, összenő.

guce- elpusztul

gucehe ragadozómadár neve **Z**.

gucebu- elpusztít, megöl.

guceng drágakő neve.

gucihi férfi, kinek két felesége van.

gucihye- üzletbe bonyolít, üzletbe bevon.

gucihyereku irigy, féltékeny.

gucihyere- cipel, cibál; vmibe belevon, belekever; rágalmaz, irigyel.

gucihyerendu- > *gucihyerenu-* egymásra irigykednek.

gucihyerenu- > *gucihyerenu-* egymásra irigykednek.

gucu barát, pajtás, társ; kocsihajtó; ~ *ara-* szórakoztat.

gucule- barátságban van, összeköttetésben van; barátságot köt.

gudeše ököllet üt, öklöz.

gufan drágakő neve.

gufu nagybácsi.

gugio > *gugio(i)* > *gugui* drágakő fajták neve.

gugui > *gugio(i)* rágakő fajták neve

gugun gasha madár neve **Z**.

gugure- *gugurše-* meghajol.

gugurše- > > *gugure-* meghajol.

gug'an(g) drágakövek nevei.

guhe salétrom, salakáli.

guheren ilha virág neve **N**.

guhôtun áldozati edény fajta.

gui teknős; pecsét; edényfajta; jogarfajta; ~ *fei* a császár asszonyai; ~ *ilha* jóillatú virág neve; ~ *usin* áldozati ajándékot termő földterület.

guifun gyűrű.

guigu életerős aggastyán.

guikeri gyümölcs neve **N**.

guile- hivat, kísérelül vesz, vkivel szövetkezik, alkalmazkodik, engedelmeskedik.

guilehe mandula; ~ *boco* mandulasárga szín **N**.

guilendu- egymást elhíják, meghívják.

guilene- hívásra megy.

guilenji- hívásra jön.

guileri szilvaszerű gyümölcs **N**.

guise szekrény, szobácska.

gujiri ilha virág neve **N**.

gujung se- pihenés nélkül, szakadatlanul.

gukdehun > *gukduhun* magaslat, tető, magasság.

gukdu gakda hol magas, hol alacsony; egyenetlen talaj.

gukduhun > *gukdehun* magaslat, tető, magasság.

gukdun jofohori mandarin (gyümölcs).

gukdereme magas.

guki moo fa neve **N**.

gukio(ng) > *gugio* drágakő neve.

guksen felhőcsomó; egy csepp; ~ *guksen* cseppenként, csoportokként, megszakításokkal.

guku- meghal, elmerül, eltűnik.

gukubu- elpusztít, megsemmisít.

gukububu- elpusztítat; elpusztítatik

gukubun pusztulás, eltűnés.

.gukung > *gugio, gukiong* drágakő fajta.

gukutele halálig, mindhalálig.

gulan > *gumen* drágakő neve.

gulbu vízi rovar fajta **Z**.

gulejehebi a csomó kibomlott.

gulhuken egész, teljes, mindenképpen.

gulhun egész, teljes, mindenképpen; ~ *suwada* fokhagymagerezd.

guli szolga, kuli.

gulin > *gulan* drágakő neve; ~ *cecike* sárgarigó. **Z**.

gulyatun áldozati edény fajta.

gulu egyszerű, egyszínű, fehér, színezetlen; tiszta, keveretlen, szimpla; őszinte; festmény alapja; lényeg, természet; ~ *-i* őszinte, tiszta.

guluken kissé egyszerű v. őszinte.

gulong se- szakadatlanul, folytonosan.

gulurge- dadog, gagyog.

gumen > *gulan* drágakő neve.

gun császári palást; vmi héja, bőre. **K**

gunda ilha virág neve **N**.

gung templom, szakrális építmény, császári szoba; fejedelem; érdem, érdemleges tett; mű; kézműves; hangjegy; ~ *gung* após; ~ *de wesi* tiszteletben részesül; ~ *ze* > *gungze* királyfi, fejedelemfi; ~ *zu hafan* királyfi nevelője.

gungceo > *gungcun* silány selyemanyag fajta.

gungcun > *gungceo* silány selyemanyag fajta.

gunggala koko tyúkfajta **Z**.

gungge érdem, mű, hivatás; megérdemelt, érdemes; ~ *mute-* a rábízottat ellátja.

gunggele tollbokréta, tollas forgó.

gunggu a koponya hátsó része, tarkó, fejbúbja, választék.

gungguceme > *genggeceme* nehézkes és elfogódott.

gungguhun cecike madár neve **Z**.

gunggule- a nyilat magasra lövi.

gunggulu kakastaréj, tollbokréta.

gunggulungge ~ *niongniyaha* lúdfajta; ~ *še* sólyomfajta **Z**.

gunggume szomorú, bánatos.

gunggun ganggan lesen van, lesben áll; grimaszt vág.

gunggung após; > *gung gung*.

gunju királykisasszony, hercegnő, fejedelmi hölgy.

gungkeri ilha virág neve **N**.

gungnecuke tisztelettudó, udvarias, szerény; tiszteletet keltő; illendőség, tisztesség

gungne- tisztel, becsül.

gungze királyfi, herceg, fejedelemfi.

gunire-> *guniyere-* szélesít, tágít, lazít; megenyhül.

guniyere- >*gunire-* szélesít, tágít, lazít; megenyhül.

gur se- ordít (mint egy farkas).

gure- l> *guru-* kitép, leszed; elpirul

gurehe nagyon lusta, lomha; nyúlós.

gurehede- lustálkodik, lomhán dolgozik.

gurehele- összeköt.

gurelji > *gurjen* tücsök **Z**.

gurgu> *gurhu* négy lábú állat; vadállat; ~ *dari-* a vad áttör a vadászok során. **Z**

gurguše- vadászik.

gurgutu állatfej(díszítés) a házakon.

gurhele- átköt, körülcsavar.

gurhu > *gurgu* négy lábú állat; vadállat; ~ *dari-* a vad áttör a vadászok során. **Z**

guri- helyet változtat; eltesz, elhelyez, átültet, áthelyez; kiköltözik, átköltözik; elmegy, visszamegy; vhová fordul; megváltozik.

guribu- megváltoztatják; átültetik, elhelyezik; odafordul, továbbad; elfordít; elkerget; elereszt; *jili be* ~ haragjának szabad folyást enged.

gurifa ilha virág neve **N**.

gurine- hely változtatásra megy.

gurinje- megfordul, elmegy, helyet változtat, vhová fordul.

gurinji- helyváltoztatásra jön.

gurjen > *gurelji* tücsök **Z**.

gurjendu- ciripel.

gurlun gôwara bagolyféle **Z**.

guru- > *gure-* kitép, leszed; elpirul.

gurun szállásterület, ország, birodalom; udvar; uralkodócsalád, dinasztia; ~ *gowa* idegen, külföldi; ~ *-i gunju* császári hercegnő; ~ *be dalire gung* császári ötödfokú rokonság; ~ *de aisilara gung* ua. hatodfokúban.

gurune- kitépésre megy.

gurung palota, vár; kápolna.

gurunu- együtt kitépi.

gurutun edényfajta.

X

guse	buddhista papnő
gushe-	használni, hasznosnak lenni
gusherakô	felesleges, rossz
gusimen	gyümölcs neve
gusio l. <i>gugio</i>	
gusuce-, gusucu-	nagyon szomorkodni v. unatkozni
gusucuke	szomorú, elkeseredett, unalmas
gusui l. <i>gugio</i>	
guśa orho	növény neve
guwa	Kua, Fohi jelei; ~ <i>tuwa-</i> : Kua- val jósolni
guwafu, guwaige	mankó
guwalase	növény neve
guwalasun	mellényke, fűződerék, pruszlik
guwali	külváros, város külső fala
guwan	lakás; ~ <i>ge</i> nemes úr; ~ ~ madár kiáltása; ~ <i>in</i> istennő neve; ~ <i>śin</i> előkelő úr; ~ <i>ze</i> sapka, főkötő; ~ <i>-i niyalma</i> kocsihajtó, kocsis
guwangga ilha	virág neve
guwanggun	ravasz, fortélyos; csirkefogó, csaló
guwangguśa-	csirkefogónak, semmirekellőnek lenni
guwangla-	kóborolni, barangolni
guwangse	bilincsfajta
guwangsi tebu-	evésre ösztökélni, kínálni, vendéglátónak lenni, gazda szerepét játszani
guwanni	lusta, tunya
guwanta	kitesz vmit, felér vmivel

guwanze	hangszer; sapka, főkötő
guwase	kétszersültfajta
guwatala-	egyformán elosztani
guwedebu- l. <i>geodebu-</i>	
guwei ze seo	bakó
guwejihe	zsiger, belsőrészt, bél
guweke	figyelmes; (l. <i>guwelke</i>)
guwele gala, guwele mele	lesen, figyelve
guwelece-	figyelni, leselkedni; osonni; vmit titokban csinálni
guweleku	ágyas, második feleség
guwele-	ágyasnak lenni, paráználkodni
guwelke	figyelmes, óvatos; ~ <i>se-</i> felfigyelni, feljegyezni, óvakodni, őrizkedni; figyelmeztetni, óvatosságra inteni
guwe-	csengeni, hangzani; énekelni (mint egy madár); kiáltani; dobolni; felhagyni vmivel, elkerülni, hagyni, tartózkodni vmitől; megmenekülni, megszabadulni; elengedni, megbocsátani, felmenteni; türelmesnek lenni, elnézni vmit
guwebu-	megbocsátani, elengedni; elereszteni, futni hagyni; elkerültetni
guwembu-	csengeni, énekelni hagyni, ill. csengetni, énekelteni
guwendehen	madár neve
guwende-	csengeni, énekelni, kiáltani, ordítani
guwenden cecike	/guwenderhen/ madár neve
guwendure jirgio	a Ši-king egy éneke
guwengge	madárdal, zengés, hang
guye	láb sarka
guyoo l. <i>gugio</i>	
guze	nagynéni, sógornő; főzőedényfajta; l. <i>guse</i>
g'abišara	fácán
g'aci	súly, egytized tanji
g'amuliyang	mesebeli állat
g'an,g'ang	acél; ~ <i>ze</i> l. <i>ganze</i>
g'angtiša	Lieusa homoksivatag
g'anje	cukornád
g'anjur nomun	egy buddhista szentkönyv neve
g'anze	narancs
g'ao	harangfajta; ~ <i>men</i> főkapu; ~ <i>šen</i> hivatali pecsét; ~ <i>yoo</i> kövezet
g'aoming	császári díszdiploma érdemes hivatalnokok rokonai részére; magasabbrangú mandarinok feleségeinek megtisztelő neve
g'aoze	kenőcs, pomádé
g'arsi	buddhista papok rövid ruhája
g'o	egyszázad véka
g'odarg'a	tyúkféle madár
g'ogin	özvegy férfi
g'ona ilha	virág neve
g'onggun	egyenes játékcsontocska

H.

ha háló madárfogásra; felkiáltás

habcihiyada-	szoros barátságban lenni; gyengédnek lenni
habcihiya-	egyetértőnek lenni
habcihiyan	egyetértés, bizalmasság; egyetértő, bizalmas
habša-	panaszkodni, panaszt emelni, bepanaszolni, számadásra felszólítani; peressé
tenni, perelni	
habšan	feljelentés, per; ~ <i>jijugan</i> az I-king egy fejezete
habšana-	bepanaszolni menni
habšandu-	együtt bepanaszolni, egymást bepanaszolni
habšanji-	bepanaszolni jönni
habta	nyereg szegélye
habtala-	ismételten pislogni
habtaša-	pislogni; gyorsan repülni
haca	csomó, csomag
hacihiya-	hajtani, rábeszélni, nógatni, sürgetni, vmihez ragaszkodni; előhívni;
meggyorsítani; meghívni; behatolni; magát megerőltetni, törekedni, dolgozni; ~ <i>-ra katunjara</i> akarat ellen	erőszakkal
hacihiyan	ösztönzés, sürgetés; megerőltetés
hacihiyana-	sürgetni menni
hacihiyandu-	együtt sürgetni
hacihiyanji-	sürgetni jönni
hacila-	világosan megmondani, megmagyarázni; megbeszélni, megvitatni
hacilame	minden, mindenféle; teljesen
hacin	mód, szokás; látszat; tag, osztály; állás, állapot, társadalmi réteg; paragrafus;
stb.; az év tizenötödik napja; ~ <i>geren</i> egy hamis tanítás hívői; ~ <i>hacin -i /tome/</i> mindenféle; ~ <i>inenggi</i>	ünnepnap; ~ <i>meyen</i> szabályosság, összhangzás, harmónia; ~ <i>ton</i> jegyzék, tartalomjegyzék; ~ <i>-i inenggi</i> , ~ <i>-i ucuri</i> az év tizenötödik napja; <i>emu</i> ~ egyféle; <i>juwe</i> ~ kétféle stb.
hacingga	mindenfajta, mindenki; sokrétű, különböző; tarka; görbe; ~ <i>dorolon</i>
alsóbbrendű rítus	
hacuhan	kis 3 lábú főzőedény
hacuhiyan	nagy háromláb
hacuka	kapzsi, fősvény ember, semmirekellő
hacukada-	piszkos cselekedetet véghezvinni
hada	szikla; mandzsu törzs; ~ <i>cibin</i> fecskéfajta; ~ <i>wehe</i> fedőkö, párkány
hadafun, hadufun	sarló
hadaha	szög; ~ <i>nisiha</i> halfajta; ~ <i>usiha</i> sarkesillag
hadahai	figyelve, megfeszített figyelemmel, figyelő szemmel
hadahan	szög
hadala	zabla, gyepelő; ~ <i>multule-</i> zablát, gyepelőt levenni; ~ <i>šaban</i> jégсарu, korcsolya;
~ <i>yoo</i> daganat a szájban	
hadama burga	fűzfajta
hada-	beledugni; megerősíteni; megtalpalni, szögelni; gomblyukat csinálni
hadana-	bedugni
hadara	halfajta
hadatu	mesebeli állat
hadu-	sarlózni, aratni, levágni, kaszálni
hadubu-	sarlóztatni, kaszáltatni
haduna-	sarlózni, kaszálni menni
hadunji-	sarlózni, kaszálni jönni
hadunu-	együtt sarlózni, kaszálni
hafan	hivatalnok, mandarin; hivatal; csőformájú kosár; ~ <i>baha-</i> hivatalt elérni; ~ <i>bu-</i>

hivatalt adni; ~ <i>efule</i> - hivatalától megfosztani; ~ <i>hali</i> mandarin; ~ <i>hergen</i> mandarinság, hivatal; ~ <i>nonggi</i> -hivatalában előmozdítani, előléptetni; ~ <i>šoro</i> kosárfajta zöldség eltevésére; ~ <i>te</i> - hivatalban lenni, hivatalt vezetni; ~ <i>i jurgan</i> a mandarinok előléptetésével foglalkozó hatóság	
hafasi	tiszt, irodalmár
hafiragôn / hafirahôn	szűk, szegény, silány, nyomorúságos; sürgős, sürgető
hafirakô	fogó, harapófogó; rák ollója; ~ <i>sibiya</i> szög a kocsi tengelyén; ~ <i>simhun</i> hat ujj egy kézen
hafira-	fogóval megfogni; ollóval vágni; hóna alatt vinni; falazni, összeilleszteni; elfogni; bezárni, beszorítani; szorongatni, nyomorba dönteni; szegénynek lenni, hiányt szenvedni; ~ <i>-me bošo</i> - erőszakkal üzni
hafirabu-	beszorítatni, sarokba szorítatni; kényszerítetni; szorongatottnak, szegénynek lenni, nyomorba jutni
hafirhôn l. <i>hafirahôn</i>	
hafirša-	takarékoskodni
hafiršanu-	közösen takarékoskodni
hafiša-	barátságosan megütögetni, megtapogatni
hafita-	bezárni; sürgetni; (aranyba és hasonlóba) foglalni
hafu	átható; kiterjedt, általános; eredményes, sikeres; ~ <i>hiyoošungga</i> kitünő kegyelet
hafukiya-	áthatolni; belátni; tanítani
hafula-	kivájni, lukat csinálni; kifogásolni
hafu-	áthatolni; előjönni; hivatalba jutni; elérni; keresztülvinni, véghezvinni; alaposan tudni, ismerni
hafumbu-	áthatoltatni; áthatolva lenni; áthatolni; kivájni, kiásni; kinyújtani, megnyújtani; hivatalban előrejuttatni; szándékot megmagyarázni, kifejezni, kinyilatkoztatni, helyesen megismertetni; világosan megérteni, kikutatni; ~ <i>-me hōdaša-</i> vásárt kezdeni
hafumbubu-	megmagyarázni hagyni
hafumbukô	tolmács
hafuna-	behatolni; áthatolni; elérni; előjönni; egyes irányban menni; nem lenni akadályozva, zavartalannak lenni, gátlás nélkülinek lenni
hafundarakô bade	kerülő utakon
hafungga	átható, sikeres
hafunji-	egyenes úton jönni, egyenesen odajönni
haga	halszálka, halcsont
haga-, haha-	szálka akad a torkon; l. <i>huhun</i>
hagabukô, hahabukô	horogfajta
haha	férfi; férfias; bátor, erős; l. <i>haga</i> ; ~ <i>jui</i> vki fia
hahama ancun	páratlan fülbevaló
haharame	férfiasan erős
haharda-	fel nőni, kiteljesedni; tisztává, széppé lenni
hahi	sietős, gyors; fontos, sürgős; elsietett, heves; ~ <i>cahi</i> gyors, hirtelen; sürgős, fontos
hahiba	gyorsaság; fontos dolog
hahikan	kissé sürgős
hahila-	sietetni, gyorsítani; elsietni
hahô-	tollakat kapni, megtollasodni
???	?
hahôrsa-	?
hai tang	fa neve
haicing	ragadozómadár neve

haidan sisi-	horgászni
haidara-	lógatni (fejet); lehajtani; egy lábon állni
haigarása-	kerülőutakat tenni
haidu	béna, sántikáló
haigari / haihari	oldalvást mennő; farkát csóváló
haigôn v. haihô	puha, gyenge
haiha	hegyoldal, lejtő; ferde; beleegyező
haiha-	vmi felett előrehajolni, túllógni; beszakadni
haihan	prés a cipőtalpak részére
haihara-	egy oldalra fordítani; oldalon végigmenni
haiharása-	oldalvást menni, oldalról elmenni
haihashôn	egyoldalú, egy oldalra fordított
haihôlja-	inogni, hajlongani, rezegni, (mint virágok, levelek stb.)
haihôn	vidra
haihônna	pacsirtafajta
haihôngga	puha, hajlékony, karcsú
haihôwa	pontyfajta
haijan	az énekes mozdulatai éneklés közben
haije	halfajta
haijung se-	nehéz terhet cipelni
haila-	áldozatot megvetni
hailami	megvetett áldozati ajándék
hailan	szilfa; ~ <i>gai</i> igazságtalanságot tenni, megbántani, kárt okozni; ~ <i>gaibu-</i> megsértetni, megbántatni; ~ <i>megu</i> gombafajta
hailashôn	hegyoldal, lejtő, eltérő, lejtős
hailun	vidra; ~ <i>cecike</i> kis hlevő madár
hairacuka, hairacun	kívánatos, kedves
hairakan	kedves, barátságos; sajnálni való; milyen kár! sajnos!
haira-	kívánni, kérni; szeretni; sajnálni; fukarnak lenni, vmivel fukarkodni
hairabu-	szánalmat kelteni
hairan	szeretet; drága; milyen kár!
hairanda-	szeretni; kímélni; fukarkodni
haisanda	vad fokhagyma
haise l. hoise	
haita	nagy fajta vaddisznókan
hajan	cölöpzet
haji	barát, barátságban lévő, kedvenc; gyengéden szeretve; gyengéd szeretet, barátság; szegény, ritka; szükséges; szükségesség, szükség, szegénység, drágulás; ~ <i>aniya</i> szűk esztendő
hajilahangga	szeretett
hajila-	szeretni, ragaszkodni; szerelmessé lenni, szerelmi viszonyt bírni; egyértőnek lenni; buzgón gondolni; hálót húzni
hajilan	cirógatás, kedveskedés
hajingga baibula	madár neve
hajun	fegyverek; tigriscsapda
hak se-	köhögni
hakcin	sietős, sürgős, heves
hakda	mocsár
hakôri	nadrág
haksaha tugi	ragyogó felhő
haksakabi	(naptól) leperzselt, elégetett

haksa-	forróságot érezni a belső részeken, belekben
haksan	meredek lejtő, veszedelmes hely; veszély; vétség; borzalmas; aranysárga; ~ ~ meredek lejtő, meredek hegyoldal; nyers és borzalmas; ~ <i>umiyesun</i> (sárga öv) a császári családhoz tartozó
haksa-	pörkölni, sütni
hala	családnév, család; ~ <i>ai</i> mi a neved? ~ <i>hacin</i> sok, mindenfajta, sokféle; ~ ~ -i mindenféle; ~ <i>umiyaha</i> vizi rovarfajta
halahai	csalán
halai	fordított, zavaros; fordítottság
halaitu	mesebeli állat
hala-	főzni; megváltoztatni; véleményét megváltoztatni; nevét megváltoztatni; elcserélni; váltani, felváltani; javulni
halan	menstruáció
halana-	megváltozni menni; előremenni, közellépni
halangga	egynevű, egy családból való; családhoz tartozó
halanja-	egymást közt cserélni
halanji-	megváltoztatni jönni; közel jönni
halar	a drágakövek csengése; ~ <i>hilir</i> csengettyűk csenngése
halara-	közeledni
halaśakô	testfordulat
halaśa-	ide oda fordulni
halba	lábsont, cső
halbaha	zászló csücske
halbahan	vizimadár neve
halbiśa-	barátságos külsejűnek lenni
halbu-	jönni hagyni, jövetni, beengedni, odaengedni; felvenni, szállást adni; magához csalogatni, elcsábítani
halda	zsír bizonyos halak testében, amely sebeket gyógyít; ~ <i>yoo</i> ütéstől származó daganat a vállon
haldaba	hízogó
haldabaśa-	hízelegni
halfiri	gyümölcs neve
halfiyakan	kissé lapos
halfiyan	sima, lapos, egyszerű; ~ <i>nimaha</i> tengeri halfajta
halfiyangga	lapos, sík; ~ <i>jahôdai</i> lapos csónak
halgan, halhan	eke
halgi-	mászni, csúszni, tekeregni; megforgatni, körülcsavarni, hurkolni
halhôkan	kissé meleg
halhôn	meleg
halhôri	bors
hali	mocsár, ugar, műveletlen föld; l. <i>hafan</i>
halmari	áldozó kard
halmiyan	kosárfajta
halmun	vasabroncs a keréken
halu	finom liszt
halukan	langyos, meleg
halukô	vastag nadrág
hamgiya	ürmös
hamgiyari	vaddisznófajta
hami-	közeledni; előtte állni, szándékozni; mindjárt jönni, vkivel összevetni magát; elégnek lenni; vmihez tartozni; kibírni, elviselni, eltűrni; ~ <i>-rakô</i> nem bírni elviselni, elviselhetetlen

hamina-	közeledni, odalépni; elérni, elégnék lenni
haminji-	közel jönni
hamiśa-	nem lenni távol; nem nagyot tévedni
hamtakô	olyan gyerek aki mindent összepiszkít
hamta-	szükségét végezni
hamtana-	szükségét végezni menni
hamu	bélsár
han	császár; ~ <i>tan</i> vizi virág neve; ~ <i>usiha Kochab</i> csillag a Kismedvében; ~ -i
<i>fisen</i> császári geneológia	
hana	sátorfajta
hanci	közel, közeledő; közel érintő; rokon; szoros, szűkös, kicsinyes; ~ <i>fimeburakô</i>
nem túrnia a közelben	
hancikan	kissé közel; ~ <i>de</i> közeledőben
hanciki	közeli; rokon
hancikingge	(az udvar) közelében található
hancingga	közeli
hancuhan, hancuka	ágymelegítő
handa	himlő, himlőhely
handu	gabona, ami árterületen nő; élesztő; ~ <i>bele</i> , ~ <i>buda</i> rizs; ~ <i>boihon</i> agyag; ~
<i>orho</i> szál, szár; ~ <i>umiyaha</i> zszisik	
handutun	kosár
hangga	~ -i <i>enggemu</i> teherhordó nyereg; ~ -i <i>niru</i> megrozsdásodott nyílhegy
hangabu-	vissztartani, akadályozni, eltömni, megszűkíteni; kitölteni; visszatartatni;
abbahagyni, nam kitartani	
hanggi, hangki	fa neve
hanggir	~ <i>hinggir</i> a kar és lábkötők csengése; ~ <i>seme</i> csörögve
hanggisun	izzadságtörölő kendő, vállszalag
hangna-	odaforrasztani
hangnan	forrasztó érc
hangnara okto	növény neve
hangnasi	bórax
hangse	kicsire vágott tészta, metélt; búzaliszt
hangsi	egy nap neve; finom selyemanyag
hanja	értelmes, mértékletes, tartózkodó; önzetlen; megvesztegethetetlen;
tartózkodás	
hanjada-	önzetlennek lenni
hanja-	nagy étvágyat érezni vmi iránt, nyálazni; ~ - <i>ha</i> kiéhezett
hao	kis súly neve
har se-	erős ízűnek lenni
hara	rozsok
haran	ok, hiba; miatt
harana-	gazosnak, gazzal benőttnek lenni
harangga	másodrangú mandarin; alattvaló; hozzátartozó; polgártárs; ~ <i>hecen</i>
alsóbbrendű város; ~ <i>ing</i> hadvezér mandarin kerülete	
haratu	másodrangú mandarin
hardakô	hal neve
harga / harha	felső bőr, a cipő felső része
hargása-	messziről látni; megfordulni, körülnézni; fejedelemnél tisztelegni; tisztelni;
távrolról reménykedni	
hargásan	palota, udvar

hargašana-	fejedelem üdvözlésére menni
hargašandu-	együtt messziről nézni
hargašanji-	fejedelem üdvözlésére jönni
hargašanjibu-	alávetni, meghódolásra kényszeríteni
hargi	hegyi patak; sebes; mustár
harhō	~ <i>boihon</i> pizok, sár; ~ <i>umiyaha</i> rovar neve, mellyel veszett kutyák harapását gyógyítják
harhōda-	halakat fogni egy edényben
hari	görbe, az íj görbe vége, görbe farok, görbe járás; közönséges, rossz
harikō	vasaló
harima efen	süteményfajta
hari-	vasalni; égetni
harkasi	heves láz; oldalnyílás
harsa	görény
haršakō	pártoskodó, vkit előnyben részesítő
harša-	előnyben részesíteni, kegyelni, védelmezni, védelmébe venni; beleegyezni, hozzájárulni
haršandu-, haršanu-	egymást kegyelni, egymással kivételezni
hartu	egy mandarin alattvalói
hasa	gyors, hamar
hasaha	olló; ~ <i>umiyaha</i> százlábú
hasala	gyorsjárású ökör
hasalakō	olló
hasala-	ollóval vágni
hasa-	sietni
hasan	bélpoklosság; bélpoklos, rühes, koszos
hasana-	bélpoklosnak lenni
hashala-	bekeríteni; fonni; levágni (haját), kiszabni
hashan	kerítés, lécezet, rács
hashō	bal; fordított; ~ <i>ici urse</i> a szolgák; ~ <i>tonggo tebu-</i> a szálakat (a cipőn) fordítva feltenni
hashōtai	balra
hasi	gyümölcs; ~ <i>funta</i> cukorral eltett gyümölcsfajta; ~ <i>satan</i> aszalt gyümölcs
hasiba	védelem, gondoskodás; hallgatás
hasihan	fejsze
hasihi-	utánakutatni, kíváncsiskodni
hasikō	sikáló seprű
hasima	tengeri rákfajta
hasu orho	kúszónövényfajta
hasurala-, hasurgala-	a nyilat őszibarackfakéreggel körültekerni
hasuran	őszibarackfa kérge
hasutai	bal, ügyetlen; téves, hibás
haša	éléstár, készlet
hašaha, hašahan	kis, kerek sátor; élelmiszeres tasak, gabonáskosár
hašakō	seprő (l. <i>hasikō</i>)
haša-	megőrizni, körülvenni; eltenni, csűrben gyűjteni; letörölni, eltörölni
hašan	ágyfüggöny
hašata-	megőrizni, eltenni
hataburu	gyűlöletes
hatacuka	gyűlöletes, megvetendő, utálatos

hatakan	kissé erős
hata-	gyűlölni, megvetni, utálni; (kést) edzeni
hatan	rosszakaratú; erős, heves; hevedség, csökönýösség
hatandara <i>hata-</i> futuruma	
hatara-	súlyos betegnek lenni
hatuhôn	sós, sózott; ~ <i>usiha</i> gyümölcs neve
hayada-, hayanda-	kicsapongni, szemérmetlenkedni, szeretkezni
hayagan, hayahan	a mandarinok ünneplő öltözete, gallér
hayakta	vadkan agyara
hayalja-	kígyózni
haya-	szegélyt varrni a ruhára, beszegni
hayán	émelygős, buja, kélysovár; kurva; kicsapongó élet
hayar l. <i>eyer</i>	
he fa se-	sóhajtozni, nyögni, szuszogni
he gi	fácánfajta
hebde-	tanácskozni, tanácsul hívni, megbeszélni
hebdene-	tanácskozni menni
hebdenji-	tanácskozni jönni
hebdése-	megtanácskozni
hebe	tanácskozás, tanács; megbeszélés; összeesküvés; ~ <i>aca-</i> megtanácskozni, tanácskozásra összegyűlni; összeesküdni; ~ <i>ara-</i> , ~ <i>jafa</i> megegyezésre jutni, összeesküvést szöni; ~ <i>-i amban</i> államtanács; ~ <i>-i wang</i> herceg aki az államtanácsban ül
hebede-	megtanácskozni, meggondolni, megbeszélni
hebengge	megegyező, kormányozható; gyűlés
hebeše- l. <i>hebede-</i>	
hebešenji-	tanácskozni jönni
hebše- l. <i>hebede-</i>	
hebte	fehértmellú marha
hebtehe	széle öv
hebtenio	mesebeli állat
hebteše-	hízelegni; lihegni, zihálni, horkantani
hebu	leszakított zsinórvég
hebunehibi	csomósnak lenni (selyemanyag)
hece-	áthatolni, kikutatni; kimeríteni, elhasználni
hecen	fal; város, palota, udvar
heceri ilha	virág neve
hede	élesztő; borító, búra; sebhely, ránc; ~ <i>da</i> élesztő, tisztátalanság
hedereku	gereblye; ~ <i>orho</i> növény neve
hedere-	összegereblyézni, összehúzni / <i>hetere-</i> , <i>hitere-</i> , <i>hepere-</i> /
hederebu-	tővisektől szúratni, v. kapartatni
hederenu-	együtt gereblyézni
hedu	kiütés, fekély, rüh
hefeli,hefeliye	has, öl; ~ <i>fakcahôn</i> lógó has
hefeliye-	ölében v. keblében megőrizni; gyengéden szeretni; körülfogni, bezárni
hefeliyebu-	megőriztetni; szeretetni
hefeliyene-	hasmenésesnek lenni
hehe	asszony, női szemérem; ~ <i>dethe</i> kicsi tollak a madár szárnyában; ~ <i>keli</i> sógornők, 2 fivér feleségei; ~ <i>nakcu</i> nagynéni; ~ <i>tohon</i> gomblyuk
hehengge	női, nőstény
hehereku	nőies ember

hehereme	öltözködő, cicomázkodó
heheri	foghús; ~ <i>faita</i> - oldalról menni, mászni; ~ <i>tata</i> - ravaszul beszélni
hehesi kumun	zenélő asszonyok
hai hai	zokogva
hei hei se-	nevetni
heihede-	támolyogni, tántorogni (mint részeg)
heiheri	~ <i>haihari</i> tántorgó, nyugtalan; ~ <i>haiharila</i> - tántorogni
heihule, heihuwe	halfajta
heje-	lihegni, zihálni, rövid lélegzetűnek lenni; ajándékokat küldeni; házasságot közvetíteni; magát eljegyezni eljegyezni; enni adni; kijavítani; körülcsavarni
hejihe	meredek, sikos hegyi ösvény; fadarab a rizs hántolására
hejiheleme	meredek ösvényen járó
hekce-	apálynak lenni
hekderhun, hekderhen	/ <i>hekderhun</i> / durva, meredek hegy
hekdere-	hegyoldal mentében v. veszélyes helyeken járnai; tudattalannak lenni
hele	néma; ~ <i>hempe</i> dadogó; ~ <i>jafa</i> a legjobb csapatokat kiválogatni
helede-	dadogni
helen	előörs; ~ <i>akô</i> , ~ <i>hempe akô</i> semmit mondani nem tudó, el-némuló; ~ <i>burubuha</i> betegségben megnémulni
heliyen	kő a rizs taposására; rovarfajta
helmehen	pók
helme-	szőni, fonni
helmen	árnyék; ~ <i>uran</i> viszhang
helmene-, helmeše-	árnyékot vetni
helne-	meghívni
helnebu-	meghivatni
hembe / hempe	dadogó
hemhi-	tapogatózni (sötétben)
hemile-	felvenni, a magasba vinni
hen	kis gyaloghintó; ~ <i>tan-i</i> kézből szájba
hencehen	kis lapát
henceku	mozsár
hence-	mozsárban törni
hendu-	mondani, beszélni; vélni
henggene-	kócosnak lenni
hengke	dinnye, tök
hengkeri	kis dinnyefajta
hengkileku	vaskampócska; ~ <i>umiyaha</i> rovar neve
hengkile-, hengkiše-	letérdelve fejjel a földet érinteni; imádni; áldozni
hengkilebu-	imádni v. imádatni; kiszámítani, elosztani
hengkilene-	imádni menni
henkilendu-, hengkilenu-	együtt földrevetni magát
hengkilenji-	imádni jönni
hengkin	a föld érintése fejjel
heni	kissé, kevés; ~ <i>akô</i> , ~ <i>tani akô</i> a legkevésbé sem; ~ <i>majige</i> , ~ <i>tani /tan- i / egy</i>
kevés	
henji-	meghívni jönni, mondani jönni
hente	vasvilla; ~ <i>niru</i> villa alakú nyíl
heo	fejedelem; ~ ~ <i>se-</i> szerénynek, egyszerűnek lenni; ~ <i>se-</i> örülni, jól mulatni; ~
<i>zin</i> hivatal neve	

heolede-	hanyagok lenni, elhanyagolni
heolen	hanyagság, hanyag
heoše-	kétségesnek lenni
hepere-	inogni, támolyogni; összeszedni; kisajtolni
her har se-	hörögni; mukkanni; ~ <i>-rakô</i> gondtalan; nincs tekintettel
herci-	körültekerni
hercun akô	váratlan; meggondolatlan
herde-	sötéten nézni, vmit kedvetlenül csinálni; a sajátját tanácsnak tartani; ~ <i>-me hardame</i> a sajátját tanácsnak tartó
hereku	szita
here-	hálóban megfogni; húzni, lehúzni; elvenni
heren	lóistálló, ketrec
heresu	ürömfű
herge-	tisztítani, világosságba állítani
hergen	írásjel, betű; szótag, hang; írás; rajz, körvonal, alaprajz; vonal; méltóság,
hivatal	
hergenehe suje	írásjeles anyag
hergesi	írástudó, tudós
hergice, hergitu	gombolyag
hergi-, herhi-	hengergetni, megforgatni; körülmenni, bolyongani; a bort leszűrni, leülepedni
hagyni; ~ <i>- me hejeme</i> szorosan összekötött, összetartozó; ~ <i>-me fayangga</i> bolyongó szellemek, kísértetek	
hergin	a keresztbehúzott szálak az anyagban; annálék; ciklus; előírás, kötelesség
herin	iszap
herse-	rendezni, igazítani, tudósítani; gondoskodni; törődni, tekintettel lenni;
értékelni; következtetni; vitatkozni	
herserakô	nincs tekintettel, gondatlan
heru	kerék küllője
hese	törvény, rend, parancs; az ég akarata; uralom; ~ <i>wasibu-</i> parancsot adni,
rendeletet kibocsátani	
hesebu-	meghatározni, határozatot adni, uralkodni; ~ <i>-hengge</i> égtől rendelt, ég
határozata	
hesebun	ég rendelése, rendeltetés, sors; ~ <i>tuwa-</i> jósolni
hesihe	mandzsu törzs
hesiheše-	ballagni
hesihete-	inogni, támolyogni
hešele-	a hálót egy kötéllel összehúzni, hálóval halászni
hešelerakô	törvényt szegni
hešemi-	batyut kinyitni, fonni
hešen	a természet fő törvényei, az erkölcsi kötelék; az erős kötél a hálóban; zsinór;
körvonal, határ; ai a hosszanti és keresztvonalak a szövésnél, rend, törvények, annálék; ~ <i>ulhun</i> tárgy, tartalom, téma; <i>ilan</i> ~ /k.? <i>san kang/</i> a 3 tiszteletreméltó személy: fejedelem, apa, férj; ~ <i>-i pai</i> határjel	
hešene	piszkosnak lenni
hešu hašu	kicsi, jelentéktelen, csekély
hešure-	összeszedni; kitépni, kigyomlálni
hetehen	kampó tárgyak felakasztására
hete-	összehajtani, visszahajtani (ruhát); ~ <i>-me ilha</i> sisakgomb; ~ <i>-metasihi-</i>
birkózásnál a lábbal körülfogni	
hetere-	összehúzni, homlokot ráncolni
hethe	szár, szál; gyűrődések a ruhában; uralom, uraság, birtok; üzlet, foglalkozás
hethe-	kitépni, kihúzni

hetu	oldal; melléképület; oldalt, oldalvást; keresztbe; fordítva; sanda; kövér, széles; ~ <i>boo</i> mellékszoba; ~ <i>ficakô</i> harántfuvola; ~ <i>gisun</i> kifogás; ~ <i>hitha</i> púp a lószerszámon; ~ <i>niyalma</i> a körülálló; ~ <i>undu</i> itt és ott, ideoda, keresztbe-kasul
hetuken	kissé kövér, kövérekés
hetuliyán	kissé oldalt
hetu-	vmi felett elrepülni v. elmászni; előtte elmenni; eltölteni (időt)
hetubu-, hetububu-	eltölteni (időt)
heture-	feltartani, megszakítani; lovat vezetni
heturen	keresztgerenda
heturi	nem fontos, lényegtelen; mellékkereset; ~ baita, mellékfoglalkozás; ~ <i>etuku</i>
alsóruha	
heye	piszok a szemben
heyene-	csöpögő szeműnek lenni; a felhők báránycákat alkotnak
hi c'i	gerle
hib se-	erőteljesnek lenni
hibcakô	fukat, takarékos
hibcangga	fukar, fõsvény
hibcara-	takarékoskodni, fõsvénykedni
hibcarandu-, hibcaranu-	együtt takarékoskodni
hibsu	méz; ~ <i>ejen</i> , ~ <i>-i ejen</i> méh
hibta	gallérfajta
hican	mértékletes az evésben; kifogástalan
hicu-	egy dolog hibáit kikutatni
hida	ajtófüggöny, bambuszgyékény
hidakô	esőtető
hida-	egy zsinórt egy keresztben álló botocskára tekerni
hiderene-	a fekhők hullámalakúak
hife	zab; ~ <i>hara</i> zabszerű növény
hihala-	értékelni, tisztelni
hihan	drága, értékes
hihan akô,hihanakô	eltört, hiányos; hibás; nem méltó a tiszteletre, megvetendő, méltatlan; nem
tisztelő	
hihôn budun	gyenge, kimerült
hija	kályha, kohó
hilhi	epe
hilteri	pikkelypáncél
hilterile-	páncélt készíteni pikkelyből
himci	törékeny
hin	páncélzatban a lábszárak készült cső
hina	súly, egytized eli
hing	őszinte, hú; ~ <i>hafan</i> istálló-master; ~ <i>hing</i> őszinte; ~ <i>hing se-</i> állandónak lenni, nem abbahagyni, pontosnak lenni; ~ <i>je</i> virág neve, edényfajta; ~ <i>se-</i> állandónak lenni, eltartani, figyelmesnek lenni, pontosnak lenni, őszintének, hűnek lenni; ~ <i>z'ai</i> vizinövény neve
hinggari	vizinövény neve
hingge	halvonulat
hinggeri	csillagzat neve
hingkan	mandzsu törzs
hingke	terméketlen föld
hingneci	napraforgó
hingsengge	hú, őszinte

hio se-	hangosan lélegezni v. nevetni
hioi	sapkafajta
hiong se-	repülés közben a szárnyakkal suhogni
hionghioi	madárneve
hiowan	hangszer; ~ <i>fu /hō/ se</i> hivatalok nevei
hir se-	pislogni; sötéten látni; <i>hir</i> ~ morogni, sötéten látni
hiraca-, hirca-	titokban ellopni; lopva nézni
hiral-	sötéten látni
hira-	ravaszul nézni, pislogni
hiranu-	együtt sötéten látni
hirga-, hirha-	lerövidíteni, mérsékelni, levágni, csökkenteni
hirgen	folyómeder
hirha	tűzkő
hirhō	vakarózni; meglökni, megsérteni, izgatni
hirhōbu-	meglökteni, izgattatni; megkötni, körültekerni
hiri	mélyen aludva; teljesen elfelejtve; elővigyázatlan; teljesen
hisala-	italáldozatot hozni
hise	színész; ~ <i>efiye-</i> vígjátékot játszani
hishakō	kefe
hisha-	dörzsölni, kefélni; koptatni, élesíteni, köszörülni; hosszában végigmenni
hishan	felt
hishana-	megfoltosodni
hishōn	szégyenlős
hise	meredek, szakadékos hegy
hitahōn	karom, köröm
hitahōsa-	a tollakat kézzel odaerősíteni a nyílra
hitere- l. <i>hetere-</i>	
hitha	ércdarab, díszes érc; viaszsejt, viaszlép
hithala-	viaszsejtet készíteni
hithari	gyümölcs neve
hithe-, hithi-	bort locsolni, italáldozatot hozni
hithen	szekrényke, ládika
hiya	örség; szárazság, aszály; kovács; ~ <i>silmen</i> héjafajta
hiyaban	kendervászon
hiyabsa	szájkosár; ~ <i>emggemu</i> nyereg teherhordó állatok részére
hiyabsala-	eltört testrészt sínbe tenni
hiyabsa-	nyalni
hiyabulakō, hiyabun	lámpás
hiyada-	hálót fonni
hiyadan	polc, állvány
hiyahalabu-	vmi dologba belebonyolódni
hiyahalame tabu-	íjat feszíteni
hiyaha-	összegyűlni, összejönni
hiyahabu-	zavarban lenni, összezavarva lenni
hiyahan	faroksíj; spanyollovak; ~ <i>tele</i> kereszt; ~ <i>-i emggemu</i> gyereknyereg
hiyahandu-	összegyülekezni
hiyahanja-	ua.; összekeveredni
hiyahō	hörgés, horkantás
hiyai	rövid orrú kutya
hiyaijai	mesebeli állat

hiyak se-	harag v. megvetés miatt nem felelni
hiyala-	kendőbe csavarni
hiyala	selyemkendő, melyben az asszonyok a hátukon hordják a gyerekeket
hiyalhōwa	kenderszár
hiyalu	hálóformájú batyu
hiyan	szag, illat; füstölőrúd; kerület, kerületi város, kerületi mandarin; hosszúorrú vadászkutya; fácán; sandálfa (szantálfa?); ~ <i>dabukō</i> , ~ <i>fila</i> füstölőedény; ~ <i>ceng</i> tanács egy kerületi bíróságon; ~ <i>fu</i> hivatal neve
hiyanakō	állandótlan, megbízhatatlan
hiyancila-	csapatokba összeverődni
hiyang	utca; ~ <i>hing se-</i> haragos mozdulatokat csinálni; ~ <i>se-</i> nagy ordítózásba kezdeni
hiyangci	játék
hiyanglu	füstölőedény
hiyangtarša-	büszkének látszani, felfuvalkodottnak lenni
hiyangtu	kissé bandzsítva
hiyari	bandzsítva
hiyaribu-	aszály van
hiyase	láda, szekrény; vékányi; öl
hiyatahan	kis pohár
hiyatari	bekerítés, sorompó, gát
hiyatu	szegély
hiyatuha	kiéheztetett
hiyeb?!?	?
hiyekden moo	fa neve
hiyese, hiyeze	skorpió
hiyob seme	az eső nyílvesző zaja
hiyok se-	sóhajtani
hiyomg se-	a leeső nyílvesző hangját hallatni; szárnyal suhogni
hiyoo	iskola; madár neve; ~ <i>wei</i> hivatal neve
hiyoošula-	gyermeki szeretetűnek lenni
hiyoošun	gyermeki szeretet
hiyoošundu-	a szülőknek végtisztességet adni
hiyoošungga	telve gyermeki szeretettel
hiyor	~ <i>hiyar</i> horkantva, szimatolva; ~ <i>se-</i> suhogni
hiyose-	hivatalnok neve
hiyotohon	egyenes, magasba álló
hiyotonggo ulhōma	fácánfajta
hiyotoro-	visszaugrani; kinyúlni, nyújtózkodni; kétoldalt felemelkedni
hiyotoršo-	teher alatt görnyedni, inogni
hiyôn	hangszerfajta
ho	fadarab a kocsiban; ~ <i>ha se-</i> huhogni, lehelni felmelegítés végett; ~ <i>hoi</i> vadászkiáltás: halló; ~ <i>ki</i> fácánszerű madár
hob se-	a cél eltalálásakor odaütödni
hobai	tarkán festett vászon
hobo	koporsó; temetés; ~ <i>-i hōda</i> házasságközvetítésért fizetett jutalom, kerítésért járó díj
hobolon	fa neve
hoborgo, hoborho	kettős koporsó
hocikon	szép; szépség

hocikosaka	nagyon szép; jól
hodan gasha	tyúkfajta
hode	vagy, talán
hodori	halivadék
hofin	kis porcelán váza, csésze
hofiyan	mindenben ügyes
hofun	buborék
hoho	hüvely, fürt; fülcimpa
hohoba etuku	rövid felsőruha amely elől zárt
hohoco ilha	virág neve
hohodo-	fütyülni, pipázni, sípolni
hohon	üreg; fából készült borosedény
hohonggo moo	fa neve
hohono-	hüvelyek nőnek; jégcsapok képződnek
hohori	porc a fülben; ~ <i>jan</i> nyílfajta
hoi l. <i>hōi</i>	
hoifala-	feketére festeni
hoifan	fekete festékfajta
hoihala-	bekerítéssel üldözni
hoihan	kör a vadászatban, bekerítés
hoiho	fiatal fácán
hoilaca-	körülnézni, oldalt nézni
hoilala-	vmi után nézni, utánafordulni
hoila-	bepiszkitani, elrontani
hoilantu	majomfajta
hoilashôn	rongy; rongyos, szakadt, szétesett
hoise	a mongolok
hoji	koriander
hojigon / hojihon	vő; vőlegény
hojilo	tyúk mellékneve
hojiri ilha	virág neve
hojo	szép, jó; szépség; ~ <i>faha</i> szemgolyó
hojoksaka l. <i>hocikosaka</i>	
hojon ilha	virág neve
hokci	növény neve
hoki	társ, pajtás; társaság
hokila-	pajtásnak, társnak lenni, elkisélni, közösen kereskedni; egymással veszekedni
hoko-	ellökni, eltávolítani, elhagyni, elválni; megvetni; ~ <i>-ro bithe</i> válólevél
hokso-	haragudni, gyászolni
hokton	úszópara a hálón v. a horgon
hoktošo-	a kiszáradt folyómederben keresni vmit
holbohon	kölcsönös, összekötött
holbo-	összekötni; felszerszámozni; házasodni; feleségül adni
holbobu-	összeköttetni, megházasítani; összekötni, összetartani; üzletbe v. büntetésbe
belebonyolítani; összeköttetésben, összefüggésben lenni; érvényesnek, fontosnak, befolyásosnak lenni, hatást nyilvánítani	
holbon	egy pár; pártás, összekötés, házasság
holboto ilha	virág neve
holdon	jelzés; fenyőfajta; ~ <i>moo</i> fenyőtoboz; ~ <i>-i karan</i> , ~ <i>tai</i> torony, bástya; ~ <i>tuheke</i>
a csillagok eltűnnek a pirkadatban; ~ <i>tuwa</i> jelzőtűz	

holhoci	növény neve
holhon	comb; kardhüvely
holimpa	gabonafajta
holkon	hirtelen
holkonde	hirtelen, váratlan; íme
holo	mélység, szakadék, barlang, hegyszoros, völgy, mélyedés; csatorna, árok; becsapás, csalás, hazugság; hazudozó; csalóka, helytelen; utánzott; fordított; ~ cilburi szíj a lószerszámon; ~ <i>kôdarhan</i> farokszíj; ~ <i>jibca</i> álszörme ruha
holokon; ~ uluken	kissé hamis
holon	~ <i>gaha</i> varjúhoz hasonló madár; ~ <i>weijun</i> darufajta
holontu	mesebeli állat
holor; ~ halar	harangkongás, csengőcsilingelés
holto-	hazudni, csalni, becsapni, tetetni, színészkedni, színlelni; ~ <i>-me</i> <i>ara</i> -hamisítani, színlelni
holtonu-	együtt becsapni
holtošo-	becsapni, megcsalni
homida cecike	madár neve
homila-	kapálni, vágni
homin	kapa
homitu gôwasihya	madár neve
homso	vetelő
homsori bele	rizsfajta
hon	nagyon, sok
honci	báránybőr, báránybunda
honicihin l. <i>hônchih</i>	
hondoba	az ostor végén levő bojt
honggoco	jégbe fagyott halak
honggocon	növény neve
honggolon niyehe	kacsafajta
honggon	csengő, csörgő; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>niyehe</i> kacsafajta
honggono-	az eső buborékokat ver; ~ <i>-me gecehe</i> egymás közé elegyített
honggori	gyümölcs neve
hongko	híd két hegy közt; szakadék széle; komp; hajó orra; mozsárütő; ~ <i>cecike</i> madár neve
honika	halivadék
honiki	medvebocs, fiatal medve
honin	juh
honingga aniya	juhév
hono	is, még, még több, még hozzá; de, ellenben
honokta	jégbe fagyott halak
hontoho	fél, fele; belügyi hivatalnok, gazdasági hivatalnok; ~ <i>moo</i> rovásos bot
hontoholo-	felezni, lerövidíteni
hoo	egyszázad fun; ~ <i>hio</i> fényes, kitünő, harcias külsejű; ~ <i>hio</i> se- vidám, bátor, szabadelvű; ~ <i>hoo</i> zuhogva, suhogva, harsogva; ~ <i>seme</i> ragyogó, pompás, büszke, bátor, feltartóztathatatlan, mérhetetlen; ~ <i>seme da-</i> olyan zajt csinálni mint a szél zúgása
hoochang	egy madár tollai melyeket ruházkodásra használnak
hoohan	vizi madárfajta
hoošan	papiros; ~ <i>here-</i> / <i>herge-</i> papírt csinálni; ~ <i>jih</i> a papírpénz; <i>aisin</i> ~ aranylapocska
hoošang l. <i>hōwašan</i>	

hoosari moo	fa, melynek kérgéből papírt készítenek
hor se-	horkantani
horgikô	ajtó sarka; retesz; <i>muke</i> ~ örvény, szakadék
horgi-	örvényleni
horgin	örvénylő (a vízben)
horho	szekrény, kerítés; külső koporsó; ketrec; disznóól; ~ <i>boo</i> ruhatár
horigan	kerítés, bekerített hely
hori-	bezárni, letartóztatni; ~ <i>-ha ba</i> börtön
horibu-	letartóztatni; a vadat bekeríteni
horin	csapda, szekrény
horki	madár neve
horo	hal neve
horoki	fiatal ember öreges arcszínnel
horolo-	tekintélyét használni; erőszakoskodni; tiszteletet kelteni; ~ <i>-me bucebu-</i>
megölni magát	
horon	tekintély, méltóság, külső, erő, erőszak; erőszakos; ~ <i>ara-</i> jó külsőt kölcsönözni; ~ <i>giranggi</i> a tigris mellcsontja; ~ <i>-i okto</i> méreg; ~ <i>be algimbuha amban</i> hivatal neve
horonggo?	...tekintélyes; hős; erőszak; ~ <i>okto</i> méreg
hosan ilha	virág neve
hose	doboz; ~ <i>dengjan</i> tűzijátékfajta
hoseri	szekrény
hoshori	göndör
hoshorila-	göndöríteni
hoshorinahangge	szitok, átkozódás: göndörfejű
hosiba orho	növény neve
hosori	piszok, korpa a hajban; fűrészipor; korom
hoóó	oldal, égtáj, világtáj; sarok; négyszög; szoba; klasszikus könyv
hoóoi	egy oldalról, egy részről; császári; ~ <i>cin wang</i> a császár rokona; ~ <i>efu</i> császári hercegnő férje; ~ <i>fujin</i> császári rokon felesége; ~ <i>gege</i> előbbi leánya; ~ <i>gungju</i> császári hercegnő kelengyéje; ~ <i>ten</i> sarokkő
hoón	út, városnegyed
hoónggo	sarkos, szögletes, derékszögű, négyszögű
hoóóó-	kisgyerekeket megnyugtatni
hoóóóto-	szabálytalan alakúnak lenni, szögletesnek lenni
hoóóóonggo	szögletes
hoóóó-	megcsalni, becsapni, megtéveszteni; elcsábítani
hoto	tők; lopótök; koponya; kopasz fej; a vértetett vállrésze; ~ <i>cekemu</i> virágos selyem; ~ <i>yoo</i> ótvar; ~ <i>guwejihe</i> állatok gyomra
hotoci	kókuszdió
hotohon	duzzadt ajkú
hoton	város, fal, sánc; ~ <i>-i da</i> városi előljáró, prefektus
hotoro-	egyik oldalon felemelkedni
hoze	fiola melyet a hölgyek nyakban hordanak, medálszerű
hó	főtt rizsből készült tészta; folyó; barbárok; nyakszirt; öt véka; ~ <i>fa enduri</i> védőszellemek; ~ <i>jiyoo</i> bors; ~ <i>-i da</i> mélyedés a hátsó koponya alatt; ~ <i>seng</i> l. <i>hówaśan</i>
hóba	borostyánkő
hóbala-	enyvezni, bekenni, áthúzni
hóban	drágakőből készült táblácska; írotábla
hóberi	gallér
hóbila-, hóbiśa-	becsapni, megcsalni

hôbin	becsapás; ~ <i>de dosi</i> - becsapatni, megcsalatni
hôbu- (<i>hô-</i> caus. -a)	fonatni
hôcin	kút
hôda	ár, érték; vásár; ~ <i>toktosi</i> közvetítő kereskedő; ~ <i>-i ba</i> vásártér, piac; ~ <i>-i jaka</i>
árú; ~ <i>-i niyalma</i> kerskedő	
hôdaša-	kereskedni
hôdon	daganat, kelés
hôdukala	gyorsan! hamar! siess!
hôdukan	kissé gyors
hôdula-	sietni, gyorsan elmenni; meggyorsítani
hôdun	gyors, gyorsító; könnyű; sietés, elsietés
hôfan	társ, pajtás
hôfun	abrak, állati eledel
hôfubu-	zátonyra futni (hajók)
hôha	zsinór, rojt az ostor végén
hôhôba l. <i>hohoba</i>	
hôhôli	kakukk
hôi	fel! előre! rajta! kongregáció; nyeregtakaró széle; ~ <i>hai se</i> - panaszkodni, sóhajtozni; ~ ~ <i>se</i> - túláradni; ~ <i>hiyang</i> fűszerfajta; ~ <i>ilha</i> illatos mocsári növény; ~ <i>se</i> -kifolyni, túláradni, elájulni; ~ <i>šoro</i> olajütő; ~ <i>tai</i> ügyetlen
hôjaci	rendőr
hôji-	felugrani, magasba ugrani; ~ <i>-me da</i> - zajosan fűjni, zúgni
hôjiri	sós
hôk seme	álmos
hôkcu-	meglepni, rajtaütni
hôkjun	daru
hôkta-	forrónak lenni, erjedni
hôktambu-	erjedni hagyni, erjeszteni
hôla-	hívni, felhívni; nevezni; olvasni; kukorékolni; szertartásokat végezni; ~ <i>-ra</i>
<i>hafan</i> szertartásmester	
hôlan	kémény, kohó
hôlana-	hívni menni; olvasni menni
hôlanabu-	hívni küldeni
hôlandu-, hôlanu-	együtt hívni
hôlangga?	
hôlanji-	hívni jönni; olvasni jönni
hôlanjibu-	hívni küldeni
hôlaša-	összecserélni, eltéveszteni
hôlašandu-	egymással elcserélni
hôlga, hôlha, ~ holo	rabló, tolvaj; titokban, lopva; ~ <i>yasa</i> csalfa szemek, lopva néző szem
hôlgi, hôlhi	buta, nyers; butaság
hôlgican niyehe	vadkacsafajta
hôlha-	rabolni, lopni; bitorolni; ~ <i>-me</i> titokban, lopva
hôlhana-	rabolni menni
hôlhandu-, hôlhanu-	együtt rabolni
hôlhanji-	rabolni jönni
hôlhatu	borzalmas, kegyetlen rabló
hôlhida-	butának, elővigyázatlammmak lenni; titokban tenni
hôlhikan	kissé buta, butácska
hôlhikasaka	kissé buta

hólhingge	nyers, buta
hólhitu	tőkfilkó, fajankó
hólhubun	megtévesztés; elvarázslás; kétség, bizonytalanság; szenvedély
hólumbu-	összezavarni, megtéveszteni; elvarázsolni; összezavartnak, bizonytalannak, határozatlannak lenni; szenvedélyesnek lenni; elvarázsoltnak lenni
hólimpa	gabonafajta
hóluri, ~ malari	hanyag, lusta
hóman	ügyesség
hómara-	sötét arcbőrűnek lenni
hómarabu-	feketéri festeni
hó-	összetekerni, csavarni, fonni
hómbur se-	gyakorinak lenni; ~ seme tucike gyakori izzadság tört ki
hóna-	keverni
hóncuhin	rokonság, sógorság; sógor
hông	~ <i>hiyong</i> zúgva; lódobogás; ~ <i>se-</i> az éledő lángok v. a keletkező szél hangját hallatni; ~ <i>yang</i> barátka
hôngko	a hajó eleje
hôngniyoola-	beborul, befelhősödik
hôngsi	kavics; vizimadár neve
hôngsi-	elhajítani; birkózni; fecsegni
hôngsitu gasha	madár neve
hóna	kender
hóntahan	serleg, csésze, pohár; ~ <i>bederebu-</i> vki egészségére inni, vkire üríteni a poharat
hór	~ <i>har se-</i> félénknek lenni; ~ <i>hór se-</i> lángolni; ~ <i>sehe</i> lángolni, mint nagy tűzvész
hórfa l. <i>furfu</i>	
hórga sogi	ehető növény neve
hórgan, hórgan	nagy háló
hórgikó	minden irányban folyó víz
hórgi-, hórho-	megfordítani; birkózni; <i>hórgime da-</i> a szélben lebegni
hórgibu-	a széltől ide-oda mozgattatni
hórha	mandzsu törzs
hórhata-	nagy hálóval halászni
hóri	cirbolyamag; ~ <i>bahiya</i> fenyőtoboz
hórka	hurok madarak fogására
hóru	bambuszdoromb
hóruda-	dorombon játszani
hóse	szakáll, szakállas
hósha monggon	légcső
hóshóri coko	tyúkfajta
hósiba orho	növény
hósiha	vad diófa
hósihan	kötény, alsószoknya
hósikó	burok
hósi-	beburkolni, becsavarni, körülhurkolni
hósime	teljesen, tökéletesen
hósibu-	vmivel terheltnek lenni
hósiri moo	fa neve
hósitun	félharisnya
hósun	erő, hatalom; gazdagság; munkás; ~ <i>baha-</i> vki erejét felhasználni; ~ <i>bu-</i> erejét

kölsönözni, segíteni; ~ <i>etuhun</i> ereje folytán kitünő; ~ <i>tuci-</i> az erők rendelkezésre állnak; ~ <i>weilere niyalma</i> kézműves; ~ <i>-i ebsihe</i> teljes erőből; ~ <i>-i hojihon</i> az asszony által kiválasztott vőlegény; ~ <i>-i niyalma</i> művész	
hôngungge	erős, erőteljes; hatalmas, gazdag
hôngutele-	erőt használni, erőlködni
hôngá	növény melyből nyáriruhát készítenek; ~ <i>siren</i> borostyánfajta
hôngáhô, hôngákô	kakukkfajta
hônguri	gazdagság, haszon, szerencse; ~ <i>bai-</i> varázslásfélét gyerekekkel lefolytatni
hônguringga	szerencsés, gazdag
hôngwa	bekerített hely, udvar, kert; drágakő neve; ~ <i>jiyoo</i> , ~ - <i>jiyoo</i> paprika
hôngwacara-, hôngwacira-	álomban horkolni
hôngwacihya enggemu	gyantázott nyereg
hôngwafihya	késfajta a nyilak csiszolására; kétszersültfajta
hôngwafihya-	a nyilakat simára csiszolni
hôngwai	folyó neve; ~ ~ <i>se-</i> suhogni, zúgni; ~ <i>se-</i> szélesen elterülve lenni; ~ <i>tolon</i> lámpa, világító torony
hôngwaise, hôngwaize	fa neve
hôngwaitakô	szalag, kötelék
hôngwaita-	kötni, hozzákötni, körülkötni; kikeresni
hôngwaitabu-	köttetni
hôngwaja-	széttépni, széttörni
hôngwajala-	aláírni
hôngwakiya-, hôngwamiya-	hámozni
hôngwakšaha	a függőleges rácsdarabok
hôngwakšahala-	függőleges rácspálcákat készíteni
hôngwalama usiha	vad dió
hôngwala-	széttörni, feltörni, feltépni; haját kibontani; hasítani, osztani
hôngwalar	~ <i>hilir se-</i> , ~ <i>se-</i> csobogni
hôngwalya-	összehangzónak lenni, megegyezni; kibékíteni; egyesülni, behatolni
hôngwalyambu-, howaliyabu-	megnyugtatni, megbékéltetni
hôngwalyan	összhangzás; harmónia
hôngwalyanda-	megegyezni
hôngwalyandu-	egymás közt egynek lenni
hôngwalyapi	megegyező, összehangzó
hôngwalyasun	egység, béke; megbékélés; harmónia; nyugalom, egyensúly; békés, harmónikus; mérsékelt
hôngwan	kőgyűrű dísznek
hôngwang	hangszer; fenséges, császári; bezoar (kő a kérődző állatok gyomrában, népi gyógyítóeszköz); ~ <i>ceng</i> császári palota; ~ <i>fu</i> egy cím; ~ <i>gui fei</i> császári ágyas; ~ <i>heo</i> , ~ <i>-heo</i> császárné; ~ <i>taiz'e</i> császári herceg; ~ <i>zu</i> császári előd
hôngwangdana	madár neve
hôngwangdi	császár
hôngwangga	békés, egybehangzó
hôngwanggar	~ <i>howalar se-</i> nagy zajt csapni; ~ <i>se-</i> zuhogi, patakokban esni, felhőszakadásnak lenni
hôngwanggiya-	akadályozni, ártani, megsérteni; ~ <i>-rakô</i> nem akadályoz, nem tesz semmit, nem mond semmit
hôngwanggiyan	tegez
hôngwangli-	naptár
hôngwanta, hôngwantahôn	puszta, kopár hegy; ~ <i>sebsehe</i> rövidszárnyú sáskafajta
hôngwantana-	pusztasággá lenni, kopárrá lenni

hôwar	~ <i>hir</i> könnyező szemekkel; a ruhák suhogása menés közben; ~ <i>se</i> -könnyes
szeműnek lenni	
hôwara	halfajta
hôwara-, hôwarada-	csiszolni, köszörülni
hôwaraka	gyékény melyet az ablakok elé akasztanak
hôwasa hisa	a lomb közt suhogó
hôwasar se-	érdesnek, egyenetlennek, ráncosnak lenni; susogni
hôwasada	főpap
hôwasá-	táplálni; magát táplálni, hizni, fejlődni; ~ <i>-ra tetun</i> jó tehetségű ember ki ura
feladatának	
hôwasabu-	táplálni; tanítani; előmozdítani, szaporítani
hôwasabukô	tanintézet
hôwasan	buddhista pap, bonz
hôya	kagylófajta
hôyana-	pislogni
hôyasun	zsinór mellyel a sólyom karmait összekötik
hôyuše-	társaságba, baráti körbe lépni, pajtásságra lépni
hubša	dagasztani, duzzasztani
hubtu	téli kabát
hude	tat; ~ <i>jafa-</i> kormányozni, a kormánylapátnál lenni
huhu	erjesztőanyag, élesztő; komló; ~ <i>noor</i> Kokonor; ~ <i>-i suwaliyan</i> kevert
lisztfajta	
huhucu	gyógynövényfajta
huhun	mell, emlő, mellbimbó; tej; ~ <i>haga-</i> a mell megkeményedett; ~ <i>je-</i> , ~ <i>simi-</i>
szopni; ~ <i>sidakabi</i> a tej belövellt; ~ <i>-i eme /eniye, hehe/</i> szoptatósdajka	
huhuri	csecsemő
huifa	mandzsu törzs
huingge malu	áldozati edény
hujengge gasha	madár neve
huju	jászol
hujuku	fujtató
huju-	fujtatóval fújni; homlokkal a földre vetni magát
hujureku	malom
hujure-	örölni
hujuri	fujtató
hukside-	tombolni, dühöngeni, zúgni (szél)
hukše-, hukšu-	dagadtnak lenni; fejen hordani; a földet felhalmozni a gabona tövéhez; a
torzsákat kitépni; magasra becsülni; hálásnak lenni	
hukšebu-	a fejen hordatni
hukšembu-	ragadozómadarakat a ketrecben etetni
hukšenu-	együtt a fejen hordani
hukšen	ketrec ragadozómadarak részére
hukšeri bele	öreg rizs
huktu	télikabát, téliruha
hule	gabonamérték
hulgiyan l. <i>fulgiyan</i>	
hulun morakô	csalogató síp
humsuhun	a szárnyasok begye
humsun	szemhéj; l. <i>humsuhun</i> ; ~ <i>-i teile yabu-</i> mindent tudni csinálni, mindenhez
érteni	

humše	karvalyszerű madár neve
humudu	ragadozómadár neve
huncu	szánkó
huncun	mandzsú törzs
hundu	púpos
hunehe	folyó és mandzsú törzs neve
hungkere-	izzani, olvadni, ércet önteni; kiönteni; vésni; forrón kívánni
hungki-	húst verni
hunio	hosszúkás faedény, vízmérő; köbmérték, folyadékoknak
hunuhu	folyó neve
hurce-	vki hibáját kipécézni; megróni, megdorgálni
huren	sólyomfajta a cobolyok és hasonlók fogására; ~ <i>wase</i> téglafajta
hurgen	napszám; hold föld
hurhui cecike	madár neve
hurju	kén
hurkun gōwara	bagolyfajta
hurse	fazék
huru	teknőshéj; kéz háta; kis domb
hurugan	teknőshéjfajta
hurungge	héjas, héjjal ellátott
hutere-	összegyűrni
huthe	sebhely, var
huthenehebi	behegedt, bevarasodott
huthu-	a kezeket összekötni, megbéklyózni
hutu	démon; ~ <i>geleku</i> gyümölcs neve
hutuktu	a Dalailáma megtisztelő címe
hutungge	ördögi csábító, gonosz ember
huwejehen	ernyő
huwejehengge tojin	farkával legyezőt csináló páva
huweje-	betakarni, eltönni, megakadályozni
huwejen	fal, korlát, ernyő; felálított tábla; tengely; gyűrűhullámok a vizen
huweki	termékeny, buján nőző; sűrű szemöldök
huwekiye-	felbátorítani, ösztökélni, felvidíteni
huwekiyebu-	mutattatni, ösztökéltetni
huwekiyebun	ösztökélés, felvidítés
huwekiyen	ua.; felkelés
huwekiyendu-	/ <i>huwekiyenu-</i> / egymást felvidíteni v. ösztökélni
huwengge	fejlődő, gyarapodó, buján nőző
huwengkiye-	tojásból kikelni, kikelni
huwenji	facsésze nyéllel
huwerke	gyékényfajta
huwesi	kés
huwesile-	kést használni, késsel szűrni
huwesiše-	ismételten szűrni a késsel
huwešeku	vasaló
huweše-	vasalni, ráncokat kisimítani; ~ <i>-re hacuhan</i> vasaló
huweten	ragadozómadárfajta
huwethi	fóka
huye	lék a jégen halászás céljából; bekerítés; mandzsú törzs

I.

i	ő; barbár; négy és fél unciás súly; százezer; vizi madárfajta; növény, fa és egy Kua neve; <i>i ceng</i> postai segéd; <i>i ci</i> megbánás felkiáltása: ó jaj! <i>i wei</i> ászka; <i>i zu</i> az ősök csarnoka
ibadan	fa neve
ibagan, ibahan	manó; könnyelmű ember; ~ <i>dailaha</i> az ördögtől megszállot, dühöngő; ~ <i>hiyabun</i> vizinövény neve; ~ <i>-i halmari</i> szappanfajta
ibagaša-	verekedősnek lenni; megszállottnak lenni; arcot elhúzni, arcokat vágni
ibakci	fa neve
ibede-	lépésről lépésre menni; ~ <i>-me</i> lépésről lépésre
ibe-	előre menni; elől menni, kísérni; előmozdítani, ajánlani; szítani; összetett kezekkel maghajolni; közeledni
ibebu-	elől menni hagyni, hajtani, szállítani, tolni; szítani
ibene-	előremenni, folytatni
ibenu-	együtt meghajolni
iberi	sisak hátsó része
ibeše-	lassan menni, óvatosan előremenni
ibete	elkorhadt fa
ibiyaburu	undorító, elriasztó
ibiyacuka	gyűlöletes
ibiyacun	gyűlölet, undor
ibiyada	gyűlölő, megvető
ibiya-	gyűlölni, megvetni; elkedvetlenedni, felháborodni; ~ <i>-ha jafa-</i> a magokat kiszedni a kalászból és eltenni
ibiyon	gyűlölt, utált
ibka-	lerövidíteni, levágni
ibkaša-	lassan menni
ibte	kinövés a fán
ibtenehe	a fa korhadni kezd
iburše-	mászni
icakô	nem illő, kellemetlen; elégedetlen, kedvetlen
icakôliyan	nem nagyon illő, kissé kellemetlen
icakôša-	kedvetlennek lenni, unni, más nézetten lenni
icakôšameliyan	kissé más nézetten lenni
icangga	illő, megfelelő; kényelmes; kellemes, jóízű; barátságos, békés
icanggasaka	illő
ice	új, friss, a hónap első napjai; ~ <i>biya</i> a folyó hónap; ~ <i>usin</i> először felszántott szántóföld
iceken	kissé új
iceku orho	növény neve
ice-	festeni; megezüstözni, bearanyozni
icebu-	színezettnek lenni; bekoszolni; elcsábítani; megrontani
icebun	elcsábítás
icemle-	megújítani, helyreállítani, a régiről vmi újra áttérni; javulni
icengge	új
icereme	újnak lévő
ici	jobbra; oldal, táj, irány, cél; szándék, vélemény; meghatározás; szerint, után; határozatlan, kétséges; ~ <i>acabume</i> alkalmas időben csinálni; ~ <i>akô</i> meg nem felelő, alkalmatlan; ~ <i>baharakô</i> sehol sem találni kibúvót; ~ <i>kani akô</i> bele nem eyező

icibi	felt; feltos; ~ <i>akô</i> szeplôtelen, tökéletes, teljes
icihya-	tisztítani; kitakarítani; vmit elintézni, véghez vinni; meggondolás után
cselekedni; hivatalt igazgatni, intézni; temetést rendezni; előkészíteni, előre meghatározni, elrendezni; büntetni	
icihyandu-	együttesen tisztítani v. előkészíteni
icihyanja-	vmit megfelelően csinálni v. elrendezni
icingga	kényelmes, illó
icisa-	megemlékezni, emlékezni; ismételni
icitei	jobbra
icu	prémruha
icuhiyan l. <i>acuhiyan</i>	
idara-	feldagadni, felfúvódásban szenvedni
idarása-	émelyegni, rosszul lenni, gyomorbetegnek, rossz gyomrúnak lenni
idu	sor, sorrend; ~ <i>alibu-</i> vki által helyettesíteni; ~ <i>ara-</i> sort csinálni, sorra
kerülni; ~ <i>dosi-</i> sorra kerülni; ~ <i>feku-</i> kötelességét elhanyagolni; ~ <i>gai-</i> helyét a sorban elfoglalni	
idukan	kissé udvariatlan v. kellemetlen
idu-	tollakat enyvezni a nyílra; kellemetlenkedni
idun	csúnya, udvariatlan, kellemetlen, unott
idura-	soronkövetkezni, sorbarendezeni v. őrségre küldeni; felváltani
ifi-	varrni
ifin	varrás, varrott
igan, ihan	szarvasmarha; ökör, tehén; ~ <i>biya</i> ökörhónap; ~ <i>bula</i> fa neve; ~ <i>buren</i>
trombita; ~ <i>mušu</i> madár neve; ~ <i>nimaha</i> hal neve; ~ <i>tuwa</i> faköteg, farakás; ~ <i>uncehen</i> hal neve; ~ <i>yaksargan</i> madár neve	
ihangga	marhától való, marhához tartozó; ~ <i>aniya</i> ökörev; ~ <i>höntahan</i> pohárfajta
ihasi	orrszarvú
ihida yali	húsdarabka, húsmaradék
ija	bögöly; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>niyehe</i> vadkacsa neve
ijari ilha	virág neve
ijarila-, ijarla-	mosolyogni, vidámnak lenni
ijarsa-, ijrása-	örülni, vidámnak lenni; csiszolni, köszörülni, polírozni
ijasha mahala	gazdag ember
ijefun, ijifun	fésű; ~ <i>niru</i> nyílfajta; ~ <i>niyehe</i> sárga kacsafajta
ijetun	áldozati edényfajta
ijila-	egymáshoz szokni
iji-	szöni; fésülni; eget mérni; gondoskodni, elintézni; ~ <i>wekji-</i> jól fenni; egy
ügyet jól elintézni	
ijin	hármast fonál; erős; ~ <i>wekjin</i> a hosszanti és keresztirányúak a szövésnél
ijintu, ijirhi	mesebeli állat
ijishôn	illó; alkalmazkodó, engedelmes, szolgálatkész; szives, alkalmas, kedvező,
barátságos; engedelmissége elnyerő; alkalmasság; alkalmazkodás, szívéllyesség; összehangzás, megegyezés; ~ <i>hehe</i> ötödik rangbeli hivatalnokok feleségeinek címe	
iju-	bekenni; kenőccsel kenni; kendőzni, magát kifesteni; enyvezni;
megaranyozni; <i>ijume darime, darime ijume</i> titokban megrágalmazni	
ijura-, ijrása-	enyvezni, bekenni
ikengge	eredet; eredetileg
ikiri	kétoldalt; egyesülten, közösen, együtt; ikrek; ~ <i>coko</i> tyúkszerű madár
ikô-	lehajolni, mászni; összehúzni, lerövidíteni; félni, gyávnak lenni; <i>ikôme</i>
<i>saniya-</i> kitágítani, kiterjeszteni, továbbcsinálni	
ikôbu-	kicsinyíteni, rövidíteni, összehúzni

ikôrsun	velő
ikôrsa-	lassan menni, osonni
ikta-	felhalmozni, gyűjteni; több üzletet intézni egyszerre
iktan	halom
iktangga	halmozott
ilaci	a 3.
ilada-	háromszorosnak lenni; határozatlannak lenni; ugrani
ilafiha	gyenge hajlékony penge
ilaha	egy fűzfát lehántani
ila-	felvirágozni; ledobni, levetni
ilan	3; ~ <i>bodon</i> a háborús tudományok 3 faja; ~ <i>biya</i> a 3. hónap; ~ <i>elden</i> a 3 égi fény: Nap, Hold, csillagok; ~ <i>erdemu</i> a 3 erő: ég, föld, ember; ~ <i>fafun-i yamun</i> legfelsőbb büntetőbíró; ~ <i>fu</i> a 3 idő mely a nyári napforduló után következik; ~ <i>hesen</i> a 3 tekintély: fejedelem, atya, férj; ~ <i>hōwang</i> a 3 legrégebb császár (Fuhi stb.); ~ <i>jai fan</i> a lovak keresztcsontja; ~ <i>jalan</i> a 3 dinasztia: Hia, Yen (Šang), Čü; ~ <i>jušuru-i erun</i> kínzásfajta; ~ <i>niyakôn</i> 3 térdhajlás; ~ <i>tacihyan</i> a 3 vallás: Laoce, Buddha és Confuce vallása
ilanggeri	háromszor
ilari	háromszoros (szövés)
ilarsu	háromszoros
ilase l. <i>ilan se</i>	3 év
ilata	hármanként
ilbakô	vakolókanál
ilba-	falazni, mázolni
ilban	épületanyag; faldísz
ilbarila-, ilbaša-	mosolyogni
ildamu	okos, szellemes; bájos
ildamungga	bájos, megnézni való
ildedei	tyúkfajta
ildefun	nyakcsigolya
ildehe	faháncs
ildubi	madár neve
ildufun giranggi	koponya
ildu-	illeni, alkalmasnak lenni; szokottnak lenni
ildun	alkalom; alkalmas, kényelmes
ile	vadászhaló
ilekesaka	tiszta, világos, értelmes
ile-	nyalni; háncsot lefejtani
ilenggu	nyelv; harang nyelve; ~ <i>dasakô</i> nyelvoktató
ilere-	körözni; lovat?
iletu	nyilvánvaló; világos, fényes; híres; felvilágosult, világos eszű; tünemény; ~ <i>cooha</i> jólrendezett hadsereg; ~ <i>hólha</i> rabló; ~ <i>kiyoo</i> nyitott, fedetlen gyaloghintó
iletuken	kissé nyilvánvaló, világos, felvilágosult
iletulehen	tábla felirattal
iletule-	megvilágítani, világosságot csinálni, felvilágosítani, felderíteni; nyilvánulni, napfényre jönni, megjelenni, mutatkozni; híresnek lenni
iletule/bu?/-	felderíteni, nyilvánítani, mutatni; híressé tenni; kitünővé válni
iletun	jel, jelzés
iletungge	nyilvánvaló, világos; ~ <i>gu</i> jogarfajta
iletusaka	nyilvánvaló, szemmel látható
ilga l. <i>ilha</i>	
ilgacun	élesesű

ilga-, ilha-	megkülönböztetni; ~ <i>-me sonjo-</i> állást kikeresni elfoglalás céljából
ilgabu-	megkülönböztetni, elhatároztatni
ilgabun	különbség; ítélőképes, élesesű
ilgana-, ilhana-	virágzani, felvirágzani; kinyílni, kivirítani; zavaros szeműnek lenni
ilgandu-	egymástól megkülönböztetni
ilgari	papírzászlófajta
ilgaša-	meglátogatni; kimenni
ilgašana-	látogatásra menni
ilgin,ilhin	bőr
ilgiri niyehe	kacsafajta
ilha	virág; ~ <i>yafan</i> virágoskert; ~ <i>-i felhen</i> virágállvány; ~ <i>- i simen</i> virágnedv; ~ <i>-i suku</i> virággal borított; ~ <i>-i weren</i> koszorú
ilhakô tubihe	füge
ilhamuke	gyümölcs neve
ilhangga, ilhangge	virággal díszített
ilhi	rend, sorrend; a következő, második; lassacskán; mandarin fajta; hasmenés; ~ <i>-ana-</i> jövedelmet szaporítani; ~ <i>aname</i> lépcsőzetesen; ~ <i>hefeliyene-</i> hasmenésben szenvedni
ilhine-	hasmenésben szenvedni
ilhingge	a következő
ilhuru	madár neve
ilibi	büntetőtörvémszék
ilica-	összeállni, mellette állni
ilijin	háborús hivatalnok a kínaiaknál
ilihai andande	rögtön, azonnal
ilihangga	közönséges selyemanyag; ~ <i>akô</i> vékony selyemszövet
ilimbaha	szokott
ilimbahabu-	vmihez szokni
ili-	állni; maradni, szilárdan állni; állást elfoglalni; felállni, (hadat) felállítani
ilibu-	állítani, felállítani, odaállítani, megállapítani, alapítani, bevezetni, berendezni, (törvényt) hozni; visszatartani, megakadályozni; vmitől tartózkodni; ~ <i>- ci ojurakô</i> feltartóztathatatlan
ilibubu-	állítatni, állítani hagyni
ilimeliyan	álló helyzetben
ilin	állomás, állás; álláspont; állhatatosság; szándék
ilina-	állni, felállni; felállítani
ilingga	állhatatos, erős
ilinja-	állva maradni; megállni, elodázni
ilinji-	állni (várni) jönni
ilkidun	fogoly (madár)
ilmaha	nyelőcsap
ilmahô	fa a szövőszéken melyre a szálakat erősítik
ilmen	súly a halászhálókon
ilmerekebi	menekülni, magát kiszakítani
ilmoho usiha	csillagkép neve
ilmun han	a pokol legfőbb bírása
ilten	mandarinok éke; szárnyforma szörméből
ilweri	mesebeli háromszarvú állat
imahô	vad kecske
imalan	eperfa
imari	egy hold föld
imata	mindenképpen; általánosságban; csak

imcin	varázsdobfajta
imciša-	a varázsdobot mozgatni
imengge moo	fa neve
imenggi	zsír, hárj
imenggile-	kenni, zsírral bedörzsölni
imerhen	mesebeli állat
imete	apró szög
imeten ilha	virág neve
imisun/imiyesun	öv l. <i>umiyesun</i>
imiyaha l. <i>umiyaha</i>	
imiyahana- l. <i>umiyahana-</i>	
imiya-	összegyűjteni, felhalmozni
imiyele	felövezni, övezni magát
imrin	mesebeli állat
imseke	hód
in	nyugvó, feminin, passzív elem a dolgokban; ~ <i>yang</i> minden dolog két eleme;
<i>in-</i> <i>i simen</i> női pete	
ina	nőtestvér gyerekei
inca-	vihogni, nyeríteni
inci (<i>i</i> abl. -a)	tőle
indahôla-	birkózni
indahôn	kutya; ~ <i>biya</i> kutyahónap; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>gintehe</i> vízmenti fa neve; ~
<i>holdon</i> fenyőfajta; ~ <i>mucu</i> apró vadonnövény szőlő; ~ <i>sinda-</i> a kutyákat eleresztetni; ~ <i>soro</i> fanyar ízű bogyfajta	
indahôngga aniya	kutyaév
indaju	mesebeli állat
indan	nyíl hegy nélkül
inde (<i>i</i> dat. -a)	neki
indehen	lázbeteg
inde-	kipihenni, betérni, éjszakázni
indebu-	éjszakáztatni, hálalni, éjszakára magánál tartani, kipihentetni; éjszakán át
eltenni	
inden	tartózkodási hely, betérő
ine mene v. inemene	szabadakaratúan; tetszés szerint
ineku	ez, ugyanez, a jelenlévő; ugyanígy; ~ ~ <i>gisun be gisure-</i> mindig ugyanazt
mondani; ~ <i>jihe fucih</i> Buddha jelzője; ~ <i>sile</i> húsleves	
inenggi	nap; hal neve; ~ <i>dobori akô</i> éjjel nappal, megállás nélkül; ~ <i>dulin</i> dél,
napéjegyenlőség; ~ <i>golmin</i> nyári napforduló; ~ <i>sahôn</i> l. ~ <i>-shôn</i> ; ~ <i>sun</i> nappal (éjjel ellentétként)	
inenggidari	naponta
inenggishôn	dél (napszak)
ing	tábor; fegyvertár; drágakőfajta; fa neve; ~ <i>banji-</i> tábor ütni; ~ <i>gasha</i> madár
neve; ~ <i>ili-</i> tábor verni; ~ <i>lo</i> sapkabet; ~ <i>men</i> a császári kapu	
inggaha	pihe, pehely; ~ <i>cece</i>?
inggali	barázdabillegető?
inggari	fűzfák barkája; selyem v. pamutmaradék, pehely; ~ <i>orho</i> békalencse
ingguhe	papagáj
ingtori/ingtoro/ingturi	cseresznye
ini	övé; ~ <i>cihai</i> saját akaratából, önszántából; ~ <i>cisui</i> magától, szabadakaratúlag,
természetesen, kétségkívül	
iniyaha	selyemhernyóhoz hasonló állat

injaha	juh v. kecskefajta
injece-	együtt nevetni
injecuke	nevetségés
injeku	vidám, tréfás; tréfa; ~ <i>ara-</i> tréfákat csinálni, megtréfálni
injekuše-	kinevetni
inje-	nevetni
injemeliyan	mosolygó
injebu-	megnevettetni
injendu-, injenu-	együtt nevetni
injiri	női fejkötő, sapka, fátyol
intu cecike	madár neve
inu	igen, úgy; is; helyes, jó; ~ <i>ara-</i> helyeselni, elhinni; ~ <i>ba</i> bizonyosság, igazság, helyesség; ~ <i>obu-</i> helyesnek tartani, bizonyítani; ~ <i>se-</i> helyeselni, engedélyeni
io	gyanta, kence; kis ablak a falon; egy hal és egy fafajta neve; ~ <i>jang cing</i> barna vászonfajta; ~ <i>se</i> hafan kerületi hivatalnok
iodan	esőkabát
ioi	Yü császár neve; hangszer neve; a testőrség tisztje; zászlófajta; disznóhoz hasonló állat; halbőr; két év óta megművelt föld; zenei hang; mértékegység, hal, fa, és növény neve; ~ <i>ciowai</i> tatár törzs neve; ~ <i>hōwang</i> a Taose istensége; ~ <i>iowai</i> , ~ <i>yuwai</i> hivatal neve
iole-	olajozni, gyantázni, lakkozni; ~ <i>-re faksi</i> lakkműves
iowai, iowei	csatabárd
?	
irahi	tarajos hullámok; atom, porszemecske a nap fényében
irahina-	a hullámok tarajosodnak; a napfényben csillámlani
iren	szarvasfajta; hal nyoma a vizen
irene-	csobogni
ireshôn	állatok, melyek hátul magasabbak mint elől
irgaša-	fekete és fehér szeműnek lenni; kacérkodni, szemezni
irge honin	ürü
irgebu-	költeni, énekelni
irgebun	költemény, ének, vers; ~ <i>-i nomun</i> Ši-king
irgece	~ <i>moo fa</i> neve; ~ <i>niyehe</i> l. <i>ijifun niyehe</i>
irgen	nép, emberek, lakosság; alattvalók
irha	szétvágott
iri	ötven hold föld
irki-	izgatni, bosszantani, elcsábítani
irkinji-	izgatni jönni
irmu	fürj
irudai	főnixfajta
irukô	nagy háló
iru-	elmeríteni, alámerülni, alámenni, elveszni
irubu-	lemeríteni, elrontani
irun	fennsík, magaslat, domb
irungge mahatun	sapkafajta
irushôn	eldugott, elváltoztott
isa-	összejönni, összegyülekezni; gyűjteni
isabu-	gyűjteni, összehozni
isabun	gyűjtemény, gyülekezet
isanja-	gyűjteni
isan	gyülekezet, község

isana-	gyűlésre menni
isandu-,isanu-	összegyülekezni
isanji-	összejönni
isanjingga boo	gyűlésterem; kihallgatási terem
ise	szék; ~ <i>-i sektefun</i> székpárna
isecun	félelem, gyávaság
iseku	félénk, gyáva
iseleku	~ <i>ilha</i> virág neve; ~ <i>umiyaha</i> skorpió
isele-	büszkének lenni, semmit sem eltérni; ~ <i>-re fudarara</i> az atyával v. bátytal
szembeszállni	
ise-?	
isebu-	megfélemlíteni; rosszul bánni, büntetni
isebun	büntetés
isha	szarka v. bíbicfajta
isheliyeken	igen szűk
isheliyen	szűk, keskeny
ishu	gombolyag
ishun	megfelelő; szembenlévő; előtt, -nál, felé (irány); egymást, kölcsönösen; ~ <i>aniya</i> a következő év; ~ <i>biya</i> következő hónap; ~ <i>cashôn</i> verekedve, kifacsarva, kisajtolva; ~ <i>cashôn tehebi</i> egymásnak háttal ülni, vmi munkát fordítva kezdeni; ~ <i>duka</i> a császári kapu; ~ <i>edun</i> ellenszél; ~ <i>muduri</i> a ruhára hímzett sárkányok; ~ <i>sefere</i> a két kezét összefonva, két kézzel átfonva
ishunde	egymást, kölcsönösen
isi	vörösfenyő
isihai	ruhástól folyón átkelő
isihida-	ellenkezni; megragadni, rázni
isihi-, isihiya-	rázni, lerázni; a hajat v. tollakat égnek mereszteni
isi- (praet. <i>isika</i>)	közeledni; elérni; mindjárt jönni; elégnek lenni; (praet. <i>isihai</i>) kihúzni; <i>isika</i> elég; <i>isirakô</i> nem jön mindjárt, nem elég, nem olyan jó mint, nem eleget bíró, szegényes; <i>isirei</i> előtte álló
isitai l. <i>icitei</i>	jobbra
isitala	míg jön; -ig
isibu-	küldeni; jönni hagyni, meghívni; kinyújtani, vmire kiterjeszteni; elérni hagyni, engedélyezni; hozzátenni; hivatalba ajánlani; vmire ösztönözni, vmire alkalmat adni; fiának feleséget adni; elérni, eljutni; (büntetés) alá esni; tökéletesnek, teljesnek lenni
isibubu-	hozatni
isine-	odajönni, odaérni; elérni, elégnek lenni; alkalmas lenni
isingga	elegendő; mérsékelt
isinji-	megérkezni; vkiig jutni; megესni
isu	egyszerű fekete selyemanyag
isuhôn	csúnya, ritkás, sovány
isuka	sólyomfajta
is?ungge súfatu	sapkafajta
itele	súly, egytized parsu
iten	kétéves bika
itu	fajdkakas
itulhen	ragadozómadár neve
ituri	madár neve

J.

ja	könnyű; eladó; gyenge; könnyelmű, pajkos; ~ <i>akô</i> nem könnyű, fontos; ~ <i>ara-</i> könnyűnek tartani, könnyedén venni; ~ ~ gyerekeket elhesegető kiáltás; ~ <i>ji</i> tolongás, tömeg; ~ <i>obu-</i> , ~ <i>tuwa-</i> könnyedén venni, kevésre becsülni; ~ <i>be bodo-</i> lerövidíteni, rövidre fogni
jabaraha	vaskarika
jabcacun	megbánandó dolog; csodálatraméltó; megbánás; kifogásolás
jabca-	csodálni; megbánni; panaszolni; kifogásolni, szidni; haragosnak, kedvetlennek lenni; rajzani
jabcandu-, jabsanu-	együtt megbánni
jabdugan	nyugalom, pihenés; haszon
jabdu-	munka nélkül lenni, szabadnak lenni, ünnepelni; időt venni vmihez, időt bírni vmihez; a célt elérni, ott lenni; vmivel elkészülni, használni
jabdungga	kimért és nyugodt mozgásában
jabdunggala	nyugalom nélkül, mielőtt pihen v. eléri célját
jabjan	kígyófajta
jabkô	tegez
jabsun	százmillió
jabśaki	szerencse, szerencsés esemény, kedvező véletlen; előny; szerencsés; ~ <i>be yabu-</i> szerencére számítani, a jószerencsében bízva cselekedni
jabśa-	nyerni, elnyerni, elérni; megfogni; előnyt szerezni; sikerülni; találni, eltalálni
jabśabu-	nyerni hagyni, előnyt szerezni
jabśan	szerencse; nyereség, előny; ~ <i>bai-</i> szerencsére számítani, légvárat építeni
jabu-	felelni
jabun	felelet, nyilatkozat; ~ <i>gai-</i> kihallgatni, meghallani; ~ <i>bu-</i> beszámolni, számadást adni
jaci	nagyon, gyakran; ~ <i>komso</i> nagyon kevés; ~ <i>labdu</i> nagy tömegben
jacin	az ifjabbik, a második két v. három fivér közül stb.
jadaha v. jadahan	megbénított; súlyos betegség
jadahala-	megbénítva lenni, betegnek lenni
jafakô	nyél, fogantyú
jafakôngga	nyéllel ellátott, nyeles
jafa-	megfogni, megragadni; venni, elfogadni; bevenni; elfogni, rajtakapni; tartani; magánál tartani; kocsin menni v. kocsit hajtani; zabolázni, befogni; összekötni; egy halott csontjait összegyűjteni; megfigyelni, gondoskodni; nyújtani, leadni
jafabu-	elvétni, elfogatni; átadni; átnyújtani; elfogatni
jafan	az utazás; ajándék melyet a völegény ad a menyasszonynak, v. a fejedelemnek
jafana-	nyújtott ajándék
jafangga	elfogni, megfogni; követként menni
jafanji-	vmi elvett; rabló
jafaśakô	ajándékokat hozni, követként jönni
jafaśa-	hivatalnokfajta
jafata-	megfogni, elfogni, erősen tartani; kitartani; üzletet üzni
jafu	venni, megfogni; visszatartani, zabolázni
jafukôngga	filc, nemez; szőnyeg
jafuna-	takarékos, házias
jafunu-	gyapjút megdolgozni, nemezt készíteni
jaha	birkózni
jahale-	csónak
jahari	sűrű sörényű ló
jahôdai	kavics
	hajó

jai	a második, következő, másik; a többiek; is, újra, ismételten; ~ <i>coro</i> holnapután; ~ <i>jalon-i omolo</i> dédunoka
jaici	a második
jaida	konyhakés
jaidakô, jaidari	cintányér
jaifan	vizek összefolyása
jaifiyan	mandzsu törzs
jaila-	elkerülni, kikerülni, magát elvonni, elmenekülni
jailabu-	kerülni hagyni; elfordítani; helyet csinálni; elkergetni, megfutamítani; elrejtteni, letagadni
jailana-	elmenekülni
jailandu-, jailanu-	együtt kikerülni
jailata-	ide és oda rejtteni; kikerülni
jaira	kis medvefajta
jaja-	háton vinni
jajana-	vinni menni; teli lenni, hemzsegni
jajanu-	ey mással hordani; hemzsegni
jaji	becéző szó
jajaigi	hal neve
jajila-	kerítést csinálni, fonni
jajin	kerítés, korlát
jajuri	sűrű erdő
jajurina-	sűrűn nőni
jak	~ <i>jik</i> sok madár lármája; ~ <i>moo</i> fa neve
jaka	dolog, tárgy, anyag; állat; ajándék; hézag, hasadék, repedés; folt a jellemen; mindjárt, azonnal; ~ <i>bai-</i> más hibáit keresni; ~ <i>bu-</i> ajándékokat adni; ~ <i>akô</i> hézag nélkül, szorosan; ~ <i>solo</i> hézag, hasadék, repedés
jakade	felé, irányában, -nál; minthogy, mert
jakan	mindjárt, azonnal, előbb, röviddel előbb, nemrég; közel, közvetlenül ...-nál
jaka-	a gerendába lukat csinálni, ahová belehelyezik az oszlopot
jakana-	kettémenni, szétszakadni, eltörni
jakanabu-	kettéválasztani, vizsályt szítani
jakanja-	pontosan, tüzetesen megvizsgálni
jakara-	hasadva lenni; megszakítva lenni; elkülönülni; távolállni; kinyitni, szétnyitni; enyhülni (betegség)
jakarame	oldalán végig, hosszában
jakarabu-	szétvenni
jakdan	fenyő; ~ -i sügi illatos virág neve
jakdu	súly, egytized <i>cudu</i>
jakjahôn	repedés
jakôci	a nyolcadik
jakôlkin	80 szál a szövésnél
jakômu	mandzsu törzs
jakôn	nyolcadik; ~ <i>gôsa</i> a nyolc zászló; ~ <i>mudan</i> a nyolc hang
jakônggeri	nyolcszor
jakônju	80
jakunjuci	80.
jakônjute	nyolcvananként
jakôri	nyolcsoros (szövetről)
jakôru	nyolc rőfös hosszmérték

jakôta	nyolcanként; mandzsu törzs
jaksa-	sötétvörösnek lenni
jaksan	gőz, pára
jaksangga	feketés vörös
jaksari moo	fa neve
jaksun	ciprusszerű fa
jaktaha ilha	virág neve
jala	házzasságközvetítő, kerítő
jalafun	hosszú élet; időtartam; hosszú életű
jalafungga	hosszan tartó
jalafuri ilha	virág neve
jalahi	fivér fia, unokaöcs
jalakô	madarak csalogatása
jalaktala-	zenében megváltoztatni, szünetet tartani
jala-	pihenni, engedni, hagyni, megszakítani; megakadni
jalan	élet, életkor, korszak; generáció, nemzetség; sor, sorrend; század, szakasz; évszázad; világ; ág, tag; fal hossza; ~ <i>banji-</i> sorokat v. szakaszokat képezni; ~ <i>jalan -i</i> soronként, sorban, nemzedékeken keresztül; ~ <i>si</i> öt katonából álló sor; ~ <i>sira-</i> nemzedékeken át tartani, örökletesnek lenni; ~ <i>sirabu-</i> nemzedékeken keresztül folytatni, örökletessé tenni
jalandarakô	megszakítás nélkül; nem gyógyult, nem elnyomott
jalangga	lépcső, méltóság; nemzedék; mérsékletesség, szüzesség; szüz, mértékletes, tartózkodó; ~ <i>hehe</i> leány, szüz
jalanu-	végződni, abbahagyni
jalapi	végződve, megszakítva, megállva
jalari	igen kis súly, egytized gaci
jalasu	szabadalom, diploma, császári útlevél; ~ <i>ilha</i> virág neve
jalbari-, jalbarila-	imádkozni; ~ <i>-re hafan</i> mandarin neve
jalda-, jalida-	becsapni, megcsalni
jalga-, jalha-	újra összeállítani; enyvezni
jalgan	élet, életkor; élet ideje; sors
jalgari	~ <i>monio</i> majomfajta; ~ <i>moo</i> fa neve
jalgasu	körisfa
jalgiya-	kiegyenlíteni, kipótolni; keverni
jalgiyanja-	egyformává tenni
jali	gyümölcs neve; fortély, okosság; fortélyos, csalárd
jalin	alkalon; szándék, előre eltökélés; miatt, ért, -ra vonatkozólag; mert, végett
jalingga	hamis, hazug, csalárd; csábító; felizgató, lázadó, ellenkező; hazugság, csalás; csábítás; ~ <i>šuban</i> cselszövő
jakangga moo	fa neve
jalma l. <i>jamu</i>	
jalmin	növény neve (szerencsétlenség jelképe)
jalu	teli, gazdag, bő, felesleges; jóllakott; jóllakás, elbizakodottság
jalukiya-	számot betölteni, teljesszámúvá lenni; hivatalt betölteni
jalu-	tölteni, betölteni; megkövéredni; abbahagyni, letelni; vmivel felhagyni; ~ <i>-ka</i>
<i>biya</i> telihold	
jalubu-	megtölteni, beteljesíteni; teljessé tetetni, betöltetni; kinyújtani, íjat feszíteni
jalumda-	teli lenni; ~ <i>-rakô</i> jól nem lakatott
jalupi	teli, teljesített
jalutala	teli, jóllakatásig
jaman, jamaran	verekedés, veszekedés

jamarandu-, jamaranu- ja-	egymással verekedni varázsló mondókát elmondani
jamdan hiyan moo	fa neve
jampan	függöny
jampangga cece	függönyanyag
jamu	sötétvörös, őszibarackszín vörös; vörös gyümölcs neve; ~ <i>alma</i> rózsafajta
jamuhari ilha	virág neve
jamuri?; ~ <i>ilha</i> virág neve; ~ <i>orho</i> növény neve
jan	a hegye helyett a nyílra erősített gomb; mandzsu törzs neve; ~ <i>etuku</i> udvari ruha; ~ <i>sejen</i> kocsifajta
jana-	varázslatokat elmondani
jancihôn	édes; termékey; ~ <i>hengge</i> dinnye; ~ <i>ofohori</i> narancsfajta; ~ <i>silenggi</i> termékeny harmat; ~ <i>usiha</i> gesztenye
jancuhônje	cukornád; cukor
jang	mandzsu törzs; mérték neve; jogarfajta; pálca a bűnösök megbüntetésére; fiújátékszer; ~ <i>jing</i> madárdal; ~ <i>jiyei</i> a legidősebb leánya vkinek
jangci	esőkabát
jangga	~ <i>moo</i> kámforfa; ~ <i>niru</i> gombhegyű nyíl
langgalca-	könnyű, tetszetős járásúnak lenni
janggali-	sarokba szorítani
jangge	könnyen kivihető (l. <i>ja</i>)
janggin	mandarinfajta; ~ <i>moo</i> oszlop az ajtó közepén; ~ <i>hadahan</i> szögfajta
janggiya	mandzsu törzs
janggôwan	sózott növények
jangju	játékféle
jangkiri coco	szárcsa
jangkô	pallós
jangla-	bottal elverni
jangturi	falusi bíró
jangze	másodrangú fejedelem fia
janjuri	szederfa
jar	nyikorgás, cirpelés; ~ ~ cirpelés; ~ <i>jir</i> csicsérgés
jargime	tücsök
jargiyalakô asu	hálófajta
jarhô, jarhôn	farkasfajta
jari-	énekelve elvarázsolni
jarin	pézsmá; ~ <i>moo</i> fa neve
jarji cecike	barátka
jarkin coco	szárcsa
jasak	zászlóalj vezetője
jase	határ; ~ <i>-i amban /hafan/</i> határőr, határhivatalnok
jasela-	határolni
jasigan	levél, bizonyítvány, igazolvány
jasihiya	madár neve
jasi-	levelet írni, hírt küldeni; bizonyítani, biztosítani
jasindu-	egymásnak hírt adni, levelezni
jaśu	madár neve
jata	közönséges, nem finom ember
jataha	csökevényes, nyomorék
jatahala-	nyomoréknak lenni

jaya	csónakfajta befelé hajlított orral
jaya-	levágott állatnak a torkát felvágni
jayan	állkapocs
je ja	apró kölesfajta; szederfafajta; ~ <i>bele</i> köles; ~ <i>falan</i> szérü; ~ <i>gu</i> fogoly (orn.); ~ <i>ja se-</i> hangosan beszélni, lármázni; ~ <i>se-</i> beleegyezni; ~ <i>ja se-</i> hangosan beszélni, lármázni; ~ <i>se-</i> beleegyezni, megígérni; magát mérsékelni
jebele	tegez; jobb szárny; ~ <i>ergi</i> jobb oldal; ~ <i>gala</i> jobb kéz, jobb szárny
jebeletu	a hadsereg jobb szárnya
jebkele-	gondosan megőrizni
jebsehe	szöcskefajta
jebu- (je- caus. -a)	megétetni, megéve lenni
jecehen	mesebeli állat
jecen	határ; elhatárolt telek; mandzsu törzs; ~ <i>akó</i> határtalan; ~ <i>dalin</i> part folyó széle
jecuheri, jecuhuri	kétséges, kételkedő, zavarban lévő, veszélyben lévő; veszélyes út
jecuhunje-	kételkedni, bizonytalannak lenni
jedebule	énekfajta
jefohon	gyümölcs neve
jefu (je- imp. -a)	egyél
jeje	apa
jekde moo	fa neve
jekdun	tiszta, szűzi; ~ <i>moo</i> fa neve
jekdungge	tiszta, szűzi
jeke	~ <i>beri</i> íjfajta; ~ <i>yadaha</i> versengeni, megelőzni
jekene-	enni menni
jekenji-	enni jönni
jekse	száraz hely, szélárnyékban lévő hely
jeksi-	félelmet és ellenkezést rejteni a szívben
jeksun	gyűlölt, utálatos
jeku	élelmiszer, gabona; ~ <i>aga</i> a VI. félhónap; ~ <i>teksilehe</i> a gabona érni kezd; ~ <i>be</i> <i>faringgiyaha</i> a gabonát rendekbe rakni
jekuju	gyümölcsök szelleme
jekune-	megérni (kelések)
jela-	enyhülni, abba hagyni (eső)
jelbe	fiatal lazac
jeleme	veréb
jelen	kételkedve, kétséges, határozatlan
jelgin, jelgiyen	sapka, főkötő szalagja
jelken	nyestfajta
jelmin	ehető növény neve; ~ <i>imenggi</i> hajolaj
jelu	lazac, pizstráng
je- (praet. jeke)	enni; élvezni; elfogyasztani; elsötétetni (Nap, Hold); (praet. <i>jengke</i>) túrni, elviselni; <i>jeme banji-</i> táplálkozni, megélhetését megkeresni
jemdele-	titokban vétkezni
jemden	közönséges, alacsony, bűnös; igazságtalanság, gonoszság; hiba
jeme	szoptató dajka
jemengge	ennivalók, élelmiszerek
jemin	adag orvosság
jempi	elviselő, türelmes, csendes
jempile-	tojásos lepényt sütni

jempin	tojásos lepényfajta; ~ <i>inenggi</i> a második hónap második napja
jen	hal neve; ~ <i>meng</i> álomfejtő; ~ <i>sin</i> : a Tao tan egyfajta követője
jende-	türelmesnek lenni, elviselni; ~ <i>-rakó</i> türelmetlen, elviselhetetlen, szánakozó
jendu	titkos, halk; titok; ~ <i>gai-</i> lopni, eltulajdonítani
jenduken	titokban, halkan; titoktartó, hallgatag
jendukesaka	titokban
jendu-, jenu-	együtt enni
jendun	titokban, elrejtve
jeng	őszi áldozat; ~ <i>se</i> hivatal neve
jengge	étkezés, étel
jengke (je- praet. -a)	elviselő, történni hagyó, nem segítő
jengkekô	türelmetlen, nem akaró; szánakozó, együttérző
jeo	másodrangú város, vidéki város
jeofi	kunyhó
jerde	vöröses színű ló, sárga ló
jerekebi l. <i>weihe</i>	
jeren	kacsafajta
jergi	rend, sor, fok, lépcső, ranglépcső; egy szinten lévő, egyforma, hasonló, olyan stb.; közönséges; -szor pl. <i>emu</i> ~ egyszer; <i>emte</i> ~ egyszer-egyszer; <i>ai</i> ~ milyen fajta, milyen; ~ <i>ebeebu-</i> a büntetést mérsékelni; ~ <i>ilhi</i> rend osztály; ~ ~ soronként, főlöslégen, bőségesen; ~ <i>wasibu-</i> lefokozni
jergile-	rendezni, rendezve lenni; egyenlőnek lenni
jergilebu-	összehasonlítani
jeringge	ugyanolyan fajta v. osztálybeli
jerguwele-	korlátot csinálni
jerguwen	keresztfa a korláton v. kerítésen; pártázat
jerhu	hal neve
jerin	éle, széle vminek; üllő
jerkiše-	ragyogni; vakítani
jerpe	herpesz
jerun l. <i>jakôru</i>	
jeseri	nyílfajta
jetere <i>je-</i> futuruma	
jeyen	éle, pengéje vminek
jeyengge	élel v. pengével ellátott
jeze	tudósítás a császárnak
ji	1 billió; tavaszi kikerics, sáfrány
jibca	prémkabát
jibcala-	szőrmekabátot felvenni
jibci	tűtartó doboz
jibegun	kis szemű, félig csukott szemekkel
jibehun	gyékény, szőnyeg, ágytakaró
jibere-	pislogni
jibge	takarékos, pontos, fukar, irígy
jibgeje-, jibgeše-	takarékoskodni, fukarkodni; vonakodni, halogatni; ingadozni, imbolyogni
jibgešorakô	késedelem nélkül
jibin	kisszemű háló
jibsi-	egymás fölé fektetni, föléje felvenni; becsavarni
jibsinu-	együtt csavarni
jibu- (<i>ji-</i> causativusa)	jönni hagyni, idevezetni, hozni; idehívni, meghívni
jidere- (<i>ji-</i> futuruma)	jövő, eljövendő; ~ <i>omolo</i> unoka unokája; ~ <i>unde</i> eljövendő

jiderengge	az eljövendő, a jövő
jiduji	teljes, helyesegyenes, bizonyos; végre
jidun	hegyhát
jife-	dugacsolni, gyömöszölni, kátrányozni
jifu nunggele	fa neve
jifubu-	megerősíteni, biztossá tenni
jifun	erős és rugalmas
jifunure sukdu	a tengerből felszálló gőzök
jigana-, jihana-	virágozni
jigeyen, jigiyen	süket
jiha	pénz; gazdagság; egytized uncia; kis csónak; ~ <i>efi-</i> pénzben játszani; ~ <i>fesheleku /fesku/</i> tollaslabda; ~ <i>fila</i> kis csésze; ~ <i>ilha</i> virág neve
jihana	~ <i>coko</i> tyúkfajta; ~ <i>ujirhi</i> vadmacskafajta; ~ <i>yarha</i> párducfajta
jihedari	állandóan, szakadatlanul
jiji jaja	madárdal
jiirgan	lúdfajta
jiiri	gyékény, párna; ~ <i>orho</i> gyékényfonásra használt növény
jiugan	vonat; Fohi Kua-ja
jiu-	írni, rajzolni
jiun	vonás; l. <i>jiugan</i>
jiungge nomun	I-king
jiaburi, jilacuka	szánalomra méltó
jilacungga	könyörületesszívű
jilaka	szánalom
jilakan	nyomorult, szánalomraméltó; szánalom
jila-	sajnálni, szánakozni; vágyakozni
jilan	szánalom, könyörület, jóakarát, gyöngédség; jóakaró; zuhogó; folyó neve
jilangga	szánakozó, könyörületes
jilari gaha	varjúszerű madár
jilbi-	selyem szegélyt csinálni
jilbin	szegély
jilehun	csodálkozás, bámulás; szégyen
jilerse-	csodálni, bámulni; úgy tenni, mintha vmit nem vennénk észre
jilga-	énekelni
jilgan	hang; zaj; ~ <i>tucirakô</i> szó nélkül, hang nélkül
jilgandu-	együtt zajt csapni
jilgi-	a szőröket lekaparni egy szörméről
jilha	virágkehely
jilha-	hamuvú égetni
jili	harag; ~ <i>banjicuka</i> haragtól idegesítő, kellemetlen; ~ <i>banji-</i> haragudni; ~ <i>banjibu-</i> megharagudni, felmérgegedni; ~ <i>bedere-</i> a harag lecsillapodik; ~ <i>tucibu-</i> haragját szabadon engedni
jilida-	haragudni, türelmetlenkedni
jilihangga	erkölcsös, tiszta, szúzi, tisztességes
jilkilame	csomókban v. kötegekben
jilkin	köteg, csomó (selyem, haj, stb.)
jilun	sajnálni való, könyörületreméltó
jima	szezám; ~ <i>sobin</i> süteményfajta
jimala-	a lándzsára szögezni a hegyét
ji-	jönni; haza menni; magát alávetni
jin se, jin sí	tudós, doktor

jing	épen most, egyenesen, helyesen, ugyanabban az időben; állandóan; magas, méltóságos; zászló; főváros; ~ <i>jang</i> madárdal; ~ <i>jiyang</i> több hangszer hangja
jinggeri	a gomba tönkje; szögfajta
jinggiya	vörösség a szemben
jingjanaha	kistermetűnek lenni, aprónak lenni
jingjara	házi veréb
jingji	nehéz, súlyos; erős, tartós, szolid
jingjing jangjang	madárdal; több fűvós hangja
jingkini	biztos, igaz, valódi, helyes, egyszerű
jingne-	bort kiönteni áldozatul, italáldozatot hozni
jingse	gomb, fogantyú; sapka gombja
jinjiha l. <i>jinjaha</i>	
jinjima	kis fajta borsó
jinjiri janjiri	több gyermek lármája
jinse l. <i>jin se</i>	
jio (<i>ji-</i> imp. -a)	gyere
jioi	fekete köles; fa neve; állatok orra; ~ <i>cecike</i> , ~ <i>gio</i> madarak nevei
jir	~ <i>jar se-</i> csicseregni; ~ <i>se-</i> sustorogni, örvényleni, ciripelni
jira	sűrűn egymás mellett, gyorsan egymásra következve
jiramikan	kissé sűrű
jiramila-, jiramira-	sűríteni, erősíteni; kinyújtani, kitágítani; költségekbe verni magát, adakozónak lenni; jól bánni; bizalmasan bánni, bizalmába vonni, bizalmasnak lenni; fontosságot tulajdonítani, vigyázni
jiramilanji-	tágítani jönni
jiramin	tág, nagy befogadóképességű, átfogó; adakozó, jóságos; szigorú, beható, komoly; értékes, becsült
jirgacun	szabad idő, henyélés; pihenés; öröm, kéj
jirga-, jirha-	pihenni, kipihenni; henyélni, lustálkodni; elhagyni; kedvtelésének élni
jirge-	csicseregni
jirgio l. <i>guwendere</i>	
jirha cecike	madár neve
jiri	tíz?
jirun	tízmillió
jise	terv, ötlet
jisele-	tervezni
jisiha	mogyoróbokor
jisu-	bőrt felvágni
jiyan	írótábla; ~ ~ l. ~ <i>-gjiyôn</i> ; ~ <i>zung</i> bársony
jiyanggiyôn, jiyangjiyôn	vezér, hadvezér, tábornok
jiye	kétkedő v. kérdő partikula: vajon?
jiyeduse	városparancsnok
jiyei	oszlopfő; zászlófajta; hős
jiyo	kehely, pohár
jiyoo	borsfajta; ~ <i>moo</i>
jiyôn	nagy, tág, széles; ~ <i>siyoo /'soo/</i> hivatal neve
jo	oszlop; mérték neve; mélyen elszomorodott; ~ <i>banji-</i> bőfögni
jobai l. <i>joo bai</i>	
jobocuka	szomorú, nyugtalanított, félénk; gyász
jobocun	gyász, gond, nyugtalanság; panasz, fájdalom, kín, betegség; baj; nyugtalan, gondterhelt; szenvedő, nyomorult

jobolon	könnyű betegség, szenvedés; kár; gyász; szerencsétlenség, kellemetlenség
jobo-	gondterheltnek lenni, aggódni, nyugtalankodni, félni; gyászolni; szenvedni,
kárt elszenvedni; inségesnek lenni; dolgozni, megerőltetni magát; megerőltetni, kellemetlenkedni	
jobobu-	gyászba, nyugtalanságba, veszélybe dönteni; kellemetlenkedni, terhére lenni
joboshôn	gond, aggodalom; aggódó
joboó-	megsérteni, szomorítani, nyugtalanítani; bánatosnak, nyugtalannak,
elégedetlennek lenni	
joci-	nagy nyomorban lenni; tönkre menni, elpusztítani
jocibu-	elpusztítani, kiirtani, elrontani; ~ <i>-me gama-</i> meghatározni
jodere l. <i>joo dere</i>	
jodoba	növény neve
jodohon cecike	madár neve
jodo-	szóni
jodon	kenderszövet
jodorgan usiha	a Wega csillag
jofoho	sarok, hegye vminek
jofohonggo	hegyes; hegyvel ellátott, bot, rúd
jofohori	narancsfajta
jofohoto	gyümölcs neve
johi-	eloszlani, visszahúzódni (daganat); begyógyulni
joholikabi	zsírtól sikamlósnak cuppogósnak lenni
joho-	böfögni
jojen, jojin	gyeplő, zabla; ~ <i>be sudami-</i> leszerszámozni
jok se-	hirtelen történni
jokidun	fogoly (madár)
jokja-	ütni, bántalmazni, elnyomni
jokô	kés szalmavágáshoz
joksi	vízmerítő edény
joksikô	kapafajta
joksila-	vkinek nagyétúségét szemére vetni; nagyétűnek lenni?
joksinahabi	torkig teleette magát
jokson	kezdet, eredet
joktoda	fa neve
jolaca-	lehajolni, megajolni
jola- l. <i>joola-</i>	
jolbonoho	csiszolt, koptatott
joldo-	újra beváltani
jolhoco-, jolho-	előbugyogni, kitörni
joli	szita
joligan	kiváltás, szabaddá vásárlás
jolikô	evező
joli-	evezni; beváltani l. <i>jooli-</i>
jolina-	beváltani menni
jolinji-	beváltani jönni
jolo	szarvasgím, szarvastehén; hajválaszték, koponya
joman acabu-	ráncot csinálni
jo-	szétvágni; megemlíteni; megtekinteni, tekintettel lenni vmire
jombu-	emlékeztetni, megemlíteni, jelenteni, hírül adni; felbízgatni, felszólítani
jompi	emlékezetbe idéző; emlékező; a magzat mozgólódása az anyatestben
jonci	megemlékező

jonci-	emlékezni
jondo- emlékezni, rágondolni	megemlíteni; dicsérve emlegetni; megismételni, újramondani v. énekelni;
jong ~ se-	morogni
jongdon	selyemanyagfajta
jongginahabi	rács homlokúnak lenni
jongkakô	megemlíttetlen
jongko (<i>jo</i> praet. -a)	megemlített; emlék, ráemlékezés; a magzat mozgolódása az anyatestben
jono-	emlékbe visszaidézni, megismételni, megemlíteni
joo kiáltvány, rendelet; a helyek rendje rang v. rokoni kapcsolat szerint; ~ <i>bai</i> , <i>joobai</i> elég, hagyd abba; ~ <i>ciyang</i> falfajta; ~ <i>toose</i> hivatal neve	elég; megelégedett; hagyd abba; sárkányos zászló; nyilvános kihirdetés,
joocina	elég! hagyd abba!
joogiya	mandzsui törzs
joola-	a kezeket üdvözlésre összetenni
jooligan	kiváltás, váltságdíj
jooikô l. <i>jolikô</i>	
jooli-	visszavásárolni, beváltani; evezni l. <i>joli-</i>
joolina-	beváltani menni
joolinji-	beváltani jönni
jooman	az ujj körmének gyökere
joo-	elbocsátani; eldobni, elvetni
jootose l. <i>joo toose</i>	
jor surranni, zümmögni	több együtt dolgozó személy zaja; ~ <i>jar</i> zavaros, összekuszált zaj; ~ <i>se-</i>
jora l. <i>ai</i>	
joran	heyszoroson átvivő út
jorda-	nagy lépést tenni
jore <i>jo-</i> futuruma	
jorgi-	zümmögni, csicseregni
jorgindu-	együtt zümmögni v. csivitelni
jorgirhen	madár neve
jorgon biya	a 12. hónap
jorho	nyílhegyfajta; kakasfajta; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>singgeri</i> mezei egér
jorila-, joriša-	mutatni, jelezni, ujjal mutatni; emlékeztetni; tanítani
jori- választani; ~ <i>-me gashô-</i> vmire esküdni; ~ <i>-re simhun</i> mutató ujj	mutatni, jelezni, megjelölni; megmagyarázni; ujjal érinteni; feleségül
joribu-	mutatni, mutatni hagyni stb.
jorin	cél; szándék; magyarázat, jelölés; ~ <i>sain</i> jól célzó
joro	nyílfajta
jortai, jortanggi, jortoi	vmi kifogást, mentegőzést használó; szándékos
jortaingge	szándékosan, előre megfontoltan
joto-	ide-oda menni, menni és jönni
jôn hiyan	hivatal neve
ju	dobfajta; előcsarnok; gyere! (<i>ji-</i> imp. -a)
juben	elbeszélés, mese
jubengge	mesélő, beszédes
jubesi	mesemondó
jubeše-	rágalmazni
jubki	kavics, zátony, folyó szigete, fővénypart, fenyér

jubu, jubungga hafan	kerületi ülnök
juce	őr; ~ <i>te-</i> őrt állni
jucele-	őrséget tartani
jucerhen	szíj a nyergen
juciba, jucuba, jucube	éjjel világító rovar, szentjánosbogár
jucule-	szindarabokat felmondani v. előadni
jucume	arcot eltakarni
jucun	szindarab
juda	hosszmérték (Rute,rőf?)
judun	hegyhát
judura	disznófajta
judurame	a hegyhát mentében
juduran	vonat
jufeliye-	útra elemózsiát összekészíteni
jufeliyen, jufuliyen	száraz kétszersült, melyet útra visznek magukkal, elemózsia
juge-	a Kismedve csillagzat csillagainak áldozni
jugôn	út; vidék, kerület; ~ <i>duri-</i> erőszakkal utat törni; ~ <i>jori-</i> utat mutatni; ~ <i>nei-</i> utat törni; ~ <i>-i muke</i> pocsolya az úton; ~ <i>-i unduri</i> útközben; ~ <i>-i yarun</i> útmutató, vezető
juhe	jég; ~ <i>dukdurekebi</i> a jég megrepedt; ~ <i>ekiyahabi</i> a jég felolvadt; ~ <i>fusejehe</i> a jég törik; ~ <i>hujure-</i> jégzajlás van; ~ <i>jafaha</i> befagyott; ~ <i>ororme gecehebi</i> , ~ <i>orokobi</i> vékony jégkéreg képződött; ~ <i>sicahabi</i> a jég felrepedezett; ~ <i>sindaha</i> olvad; ~ <i>sulhu-</i> a jég olvadni kezd; ~ <i>šatan</i> kandiszecukor; ~ <i>tuheke</i> a jég megolvadt, olvadás állott be; ~ <i>wengke</i> olvad
juhen singgeri	egérfajta
juhene-	megfagyni, megmerevedni
jui	gyermek, vki fia, leánya; ifjú, leány; unokaöcs; ~ <i>bu-</i> leányát férjhez adni; ~ <i>omolo</i> dédunoka; ~ <i>taksi-</i> foganni, teherbe esni
jujin	páva
juju jaja	suttogva, rágalmazva, megszólva, pletykálva
juju-	vonalat húzni, lemérni, határolni
jujura-	alacsony és becstelen módon cselekedni
jukden	fa neve
juke efen	kalácsfajta
juken	illő, pontos; közönséges, közepszerű
jukidun l. <i>jokidun</i>	
juki-	lesimítani, kiegyenlíteni; számlát előre fizetni
jukjuhu niyehe	kacsafajta
jukte	húsdarab, a levágott állat negyede
juktehen	templom
juktele-	darabokra vágni
jukte-	áldozni
jukten	áldozat
jukturi	kétéves medve
julan	sebes hely a folyón
julehe	előbb, azelőtt
julehen l. <i>emu</i>	
julen	régiségek, hagyomány, történelem, rege, mese
julergi	elől; az elülső; dél időben; délen (égtáj); dél (idő és égtáj); ~ <i>cooha</i> elővéd
julergici	előlről; délről
juleri	elől; előtt; délre; elővéd; ~ <i>yabure cooha</i> elővéd
julesi	elől, előre, továbbá; előtt, ellen, -tól, -tól -ig; délfelé; ~ <i>bu-</i> fogadalmat

betartani, teljesíteni	
julesiken	kissé előre
juletun	edényfajta
julge	ezelőtt; régi; ősidő, előidő; ~ <i>-ci ebsi</i> régtől fogva
julgen sain	jóegészségben hosszú útról visszatért
julgô, julhô	gyeplő, zabla
julhô-	a nyíl szárát simára dörzsölni
julhume	félszárú csizma
julhun	mélyedés a nyak és mell között
juli-	feldagadni
julibuhabi	arcban dagadtnak lenni
julishôn	mámoros, részeg
juliya-	fonalat fonni, fonni; kiköpni
julungga	kötelességtudó, engedelmes
jumala-	a hegyét a lándzsára szögelni
juman	a kályhának a tüzelőnyílás feletti része
jumangga ilha	virág neve
jumanggi	zseb, táska
jumanggila-	zsákolni, betenni
jumara, jumargan	patkányfajta
jumbali	sietősen, sürgősen
jumpi	a fogait összeharapva
jun	szövedék; tűzhely; tüzelőfa; ér; mélyedés, csatorna; ~ <i>tonggo</i> zsinór
junara	fogoly (madár)
jung, junggen, jungken	harang; mérőeszköz neve; ~ <i>si</i> a második fivér; ~ <i>zai</i> hivatal neve
junggala	a főzőtűzhely belseje
jungge-	ellopni, eltulajdonítani
junggidei coko	fácánfajta
junggila gasha	madár neve
junggin	virágmintás selyem
junggiri coko	tyúkfajta
junggisun	mesebeli madár neve
jumggitu	tyúkfajta madár neve
jungguhe	madár neve
jungke	a fogakat összeharapva
jungkengge	egy Dzsung-ot tartalmazó v. kapó (mérték)
jungsé, jungśu	hivatal neve
jungśun	bor melyet az áldozati állat fülébe öntenek
juningge	köbmérték neve, mellyel folyadékokat mérnek
juniru	16 rőfös mérték
junofi l. <i>juwe nofi</i>	
junta	a vad lábnyoma
jura-	elmenni, elutazni, elindulni
jurambu-	elmenni hagyni
juran	elutazás, eltávozás
juranda-	elindulni akarni, elutazni akarni
juranu-	együtt elmenni
jurapi	elmenő, elkészülődő
jurcehen	ellentmondás
jurce-	ellentmondani, ellenállni; eltérni, megváltoztatni; átlépni; elmenekülni;

elmulasztani; ~ - <i>rakô</i> ellentmondás nélkül	
jurcen	ellentmondás, ellenállás, akaratosság; felfordulás; eltérés, áthágás
jurcendu-	egymásnak ellenállni
jurcenje-	egymásnak ellenállni v. ellentmondani; találkozni
jurcenu-	egymásnak ellenállni; kölcsönösen csinálni vmit
jurgalame	soronként, lépcsőzetesen, emeletenként
jurgan	egyenes vonal, sor; irány; előkép, eredeti, minta; egy könyv szövege; igazságosság, köteles viselkedés ;jó, helyes; hűség, megbízhatóság; mód; jelentés, fogalom; törvényszék; időperiódus, esemény; ~ <i>goci-</i> sorokat csinálni, sorokba állítani; ~ ~ vonalakban v. sorokban; ~ <i>be fudaraka heo</i> egy cím
jurgangga	igazságos; igazságosság; közhasználatra ...?; ...fajta
jurgantu	mesebeli állat
jurgatu gasha	madár neve
jurgi-	fát aprítani, aprófát csinálni
jurguntu cecike	madár neve
jurha usiha	csillagkép neve
jurhu	finom, könnyű selyemanyag
jurhun	hüvelyk (mérték)
jurju	kockajáték, ?
jursan gio	egyéves dámszarvas
jursu	dupla; <i>beye</i> ~ terhes, áldott állapotban lévő; ~ <i>oyo</i> sátorlap
jursule-	megkettőzni, megismételni; ruhát felvenni; megismétlődni, kettősnek lenni
jurturu	mesebeli állat
juru	kettős, dupla; egy pár, házaspár; ~ <i>gargan</i> hasonló és különböző, kettős és szimpla; ~ <i>holbon</i> , ~ ~ párosan, páronként; ~ <i>niyaman</i> a szülők; ~ <i>sirha</i> kettőscsillag
juruju	mesebeli állat
juruken	pár;páronként
jurule-	egy párnak lenni; eggyé tenni, összeegyeztetni; változtatni
juru-	játszani
jurume ili-	az elbotlásból újra felállni
jurun	barlang, luk, állat vacca
jurungge gasha	kacsaszerű madár
jurutu	tarka
juse	gyermek; gyerekek, fiatalok; utódok; ~ <i>fung</i> királyfi; ~ <i>omosi</i> utód, ivadék
jushe	karmok, mancs
justala-	csíkokban csinálni
justan	csík, hosszúság, darab, szakasz
jusukô	vonalzó
jusu-	vonalat húzni
juše-	megsavanyodni; savanyút bőfőgni
jušembu-	megsavanyítani; ecetbe elrakni
jušempe	növény neve
jušen	szolga
jušeri	mandzsu törzs neve
jušuci	gyümölcs neve
jušuhe	ua.
jušuhuken, jušuhuliyán	savanykás
jušuhun	savanyú; ~ <i>muyari</i> gyümölcs neve
jušuhuri, jušuk	gyümölcs neve
jušu-	megsavanyodni

jušubu-	megsavanyítani
jušun	ecet
jušuri	gyümölcs neve
jušuru	rőf
jušutu, jušutun	gyümölcsök neve
jutuhan	hangszer neve
juturi cecike	madár neve
juwali	kis levelibéka
juwa-	kinyitni, nyitva állni; gyorsan szaladni
juwampi	nyitó, nyitva
juwan	tíz; hagyomány, tradíció; alsóruha; ~ <i>cikten</i> a 10 ciklikus jel; ~ <i>juwe gargan</i> a 12 ciklikus jel; ~ <i>tizei</i> körlevél; ~ <i>-imda</i> főnök
juwanci	a tizedik
juwang juwan	a legmagasabb irodalmi fokozat
juwangduwan	selyemanyagfajta
juwangga	nyitott száj; dinnye
juwanggeri	tízszer
juwanta	tizenként
juwaran morin	lófajta
juwari	nyár; ~ ten nyári napforduló
juwase	tízéves
juwata	tizenként
juwatanggeri	tízes csoportokban
juwe	kettő; ~ <i>dube /ujan/ solonggo</i> egy dolog két vége; ~ <i>mur</i> a két alak (ég és föld)
juweci	a második, pl. <i>juwan</i> ~ a 12.
juwede-	ismételni; kétféleként lenni; kétségesnek lenni; ~ <i>-rakô</i> ismétlés nélkül, nem kettős, kétértelműség nélkül
juwe-	vinni, hozni, szállítani; ~ <i>-re urse</i> házaló
juwen	kölcsön, hitel; ~ <i>gai- /gama-</i> kölcsön venni; ~ <i>bu-</i> kölcsönözni, kölcsön adni; ~ <i>sinda-</i> kamatra kölcsönadni; ~ <i>ursen</i> kölcsön
juwenggeri	kétszer
juwerge	kéthúrú hangszer
juwete	kettenként, kettesével
juyedun	fogoly (madár)
juyehen yali	hús a háton
juyekebi	utolsókat pihegni, utolsó perceit élni
juyen	szegőzött derék, kiskabát, mellény
j'i	emlékkönyv, krónika; zenei hang; ~ <i>cuwang</i> aranyér; ~ <i>jeo</i> másodrangú város kormányzója; ~ <i>gi</i> vad tyúkfajta; ~ <i>ioi</i> hivatal neve; ~ <i>nan</i> iránytű; ~ <i>ulhōma</i> hosszúfarkú fácán
j'ifu	elsőosztályú város kormányzója
j'ihyan	harmadrendű város kormányzója
j'ili	tartomány neve
j'itu	zenei hang

K.

ka- visszatartani, feltartani; akadályozni, elzárni; bezárni, körülzárni, körülvenni, ostromolni; ~-*me abala-* télen vadászni; ~-*me gisure-* szóval támadni; hallgatásra bírni; szakadozva beszélni

ka ka se-	hangosan nevetni
kab se-	vmi után kapni (mint egy kutya); ~ <i>kib se-</i> ua.
kaba	egy pár, kettéágazó gallyak; ~ <i>jui</i> ikrek
kabangga	kettősen, párosan
kabari	kutyafajta; a lovak bizonyos foga; ~ <i>tuwa-</i> a halak buborékokat csinálnak a
vízen	
kabkaša-	fecsegni, ügyetlenül beszélni
kabsita-	érthetetlenül beszélni
kabu-	(<i>ka-</i> passivuma) akadályoztatni, elzáratni, bezáratni
kacang se-	keménynek, hevesnek lenni
kacar	~ <i>kicir se-</i> csikorogni, szörcsögni, hörgölni; ~ <i>se-</i> keménynek, félig főttnek
lenni	
kaciki	szarvasbőr ruha
kacilan	nagy nyíl
kadala-	gondozni, igazgatni, intézni; irányítani, vezetni, uralkodni, rendelkezni,
berendezni, felütni (tábort)	
kadalabu-	igazgattatni, intéztetni; kormányoztatni; berendezni, képezni
kadalaci	felvigyázó, gondnok
kadalan	igazgatás, kormányzás
kadalangga	parancsnoki
kadalatu	hivatalnok neve
kadarakô	merészség, elhatározottság
kadura-, kadurša-	versengeni, veszekedni, nem akarni tágítani
kafur	~ <i>se-</i> lefojtott zörejt hallatni; gyorsnak, ügyesnek lenni; ~ <i>kifur se-</i> jégen v.
havon megtett	lépések csikorgó hangja hallatszik; elfoglaltnak lenni
kai	mondatzáró szócska
kaica-	kiáltani; ~- <i>me inje-</i> hangosan nevetni
kaicabu-	kiabáltatni
kaican	kiabálás
kaicandu-, kaicanu-	együtt kiabálni
kaiciri	tok, tartó, doboz
kaidu	lovas
kaikada	bandzsító
kaikara-	bandzsítani
kaikari	kagylófajta
kailan	nagy teknősbéka
kailari orho	gyógynövény neve
kailu, kailun	fehér ló fekete sörénnyel; ~ <i>niongniyaha</i> libafajta
kaipi	fűzfából font fedeles varrókosár
kaja-	szétharapni
kaka	kis gyermekek ürüléke; ~ <i>kiki</i> , ~ <i>seme</i> nevetve; ~ <i>faka</i> nagy nevetés
kaka-	szükségét végezni; tisztítani, sarat letisztítani
kakari fakari l. <i>kaka faka</i>	
kaki	erős bor; szűk ruha
kakiri	borsfajta
kakitu	testhezálló ujj nélküli ruha
kakô	gát, töltés
kakông	fogcsikorgatás; ~ <i>kikông</i> súlyosan megrakott kocsi zaja; ~ <i>se-</i> minden erejét
összeszedni	
kakôr	fogcsikorgatás; ~ <i>kikôr</i> fűrészelés v. fűrés zaja

kaksaha	szarkafajta
kaksi-	eloldódni, elszabadulni
kala l. <i>emu</i>	
kalang	érc v. harangok csengése; ~ <i>kiling</i> érc v. kövek csengése
kalar	~ <i>kalar</i> ; ~ <i>kilir</i> csengő, csörömpölő; ~ <i>se-</i> barátságosnak lenni
kalbi-	háromszögletű hegyű nyíllal lőni
kalbikô	háromszögletű nyílhegy
kalbin	lágycék; ~ <i>tucike</i> a has előrelóg
kalcuhôn	nagyfejű
kalcun	az élet szellemei, jókedv, bátorság
kalcunggi	erős, bátor
kalfi- l. <i>kalbi-</i>	
kalfin l. <i>kalbikô</i>	
kalfini	hal neve (pleuronectes)
kalfintu	mesebeli állat neve
kali-	magasba emelkedni
kalimu	bálna
kalja	kopasz fej; lámpásos ló
kaljaku weijun	darufajta
kaljangga ajifun niyehe	kacsafajta
kalju	kampós bot
kalka	pajzs
kalkangga	pajzsos
kaltara	vöröses színű ló fehér mellel
kaltara-	siklani, kisiklani
kaltarashôn	síkos, sikamlós
kaltarása-	siklani, kisiklani, elcsúszni; <i>kaltarásara ba</i> síkos, csúszós hely
kaltashôn, kaltasuhôn	szemtelen, elégedetlen, barátságtalan
kaltu multu	pontos
kalu mulu	hanyag, felületes
kalumime goi-	felületesen érinteni, súrolni
kambulja-	nedvesnek és puhának lenni, mocsarasnak lenni
kamci-	sokfélét egyszerre csinálni; halmozni, gyűjteni; egyesíteni, összekötni;
	segíteni; egyesülni; bezáródni, bezárni
kamcibu-	egyesíteni, összeállítani
kamcin	egyesített, összekötött
kamki-	a hüvelyek még zárva vannak
kamkô	violaszín selyemanyag
kamni	hegyszoros
kamni-	egy dolog részeit összeállítani, száját v. szemet becsukni
kamtu	filesapka
kamtun	fejkendő
kanagan	kifogás, ürügy; ~ <i>ara-</i> kifogásul felhozni, mentséget felhozni
kanca-	a földbe dugni
kanda	bőr a nyakon
kandahan	jávorszarvas; ~ <i>tohoma</i> bőrdarab a kengyel alatt
kandargan, kandarhan	gyeplő, mellszíz
kandatu	mesebeli állat neve
kang	köhögés; ~ <i>se-</i> éles hangon beszélni v. énekelni
kanggara-, kangarása-	siklani, síkosnak lenni

kanggasikô	beképzelt ember
kanggasita-	önteltnek, fontoskodónak lenni, büszkélkedni
kanggili	karcsú
kanggikar	~ <i>cinggir (kinggir) se-</i> csengeni, csörögni; ~ <i>se-</i> ua.
kanggiri	veret, fogantyú; ~ <i>ilha</i> virág neve
kanggô niyehe	kacsafajta
kanggôr	~ <i>kinggur se-</i> dörrenni, mint egy beomló fal; ~ <i>se-</i> ua.
kangka-	szomjazni
kangna-	nyereg nélkül lovagolni; falról lóra szállni
kangsa-	állatbórt leszörözni
kangsanggi	elbizakodott dicsekvő; zabolátlan
kangsiri	az orr felső része
kangtara-	a gyeplővel a ló fejét a magasba húzni, előre felmagasodni
kangtarása-	orrát fenn hordani, büszkének lenni
kani	egy pár, egyesült; ~ <i>acarakô</i> meg nem egyező, egyet nem értő; ~ <i>akô</i> veszekedős, önfejű, makrancos
kanin	tengeri növény; ~ <i>akô</i> nem illő l. <i>kani akô</i>
kaningga	illő, megfelelő
kanji-	feltartani jönni, bezárni jönni
kanjidu	ragadozó madárfajta
kanjiha	~ <i>ihan</i> szarvasmarhafajta; ~ <i>niogniyaha</i> libafajta
kanu-	egymást feltartani
kapahôn	összenyomott, benyomott, lapos
kapara-	nyomni, összenyomni, sajtolni
kapari	kutyafajta
kapi l. <i>kaipi</i>	
kar se-	makacsnak lenni
kara	fekete; hollófekete ló; ~ <i>cai</i> fekete tea; ~ <i>cecike</i> l. <i>kiongguhe</i> ; ~ <i>fara</i> sötét külső; ~ <i>hiyan</i> fekete tömjén illata; ~ <i>hôná</i> fa neve; ~ <i>keire</i> vörös ló fekete sörénnyel; ~ <i>saksaha</i> fekete szarkafajta
kara-	magasba emelkedni, hogy valamit lássunk, körülnézni
karaba	egymást segítve; szolgálatkész; támogatás; őszinteség
karahan	mesebeli állat neve
karahi weijun	darufajta
karaki	holló, varjú
karalja	madár neve
karaltu	karvaly
karan	torony, felső emelet, erkély; ~ <i>kalja</i> madár neve
karana-	körülnézni menni
karandu-	együtt körülnézni
karanidun	ragadozó madárfajta
karanji-	körülnézni jönni
karanu-	együtt körülnézni
karasu	kócsag
karca	teacserje
karca-	találkozni; megütközni, vetélkedni; <i>karcame guwe-</i> ciripelni
karcandu-, karcanu-	összeütközni
karcin	ragadozó madárfajta
kargama l. <i>karhama</i>	
kargi-	levágni, megnyírni, gyalulni

karhama	ló v. más állat dereka
karka	madár neve
karka-	tekeregni; hántani, vakarni
karkakô	hangszer neve
karkalan	fa neve
karkan l. <i>arkan</i>	
karma-	védeni, őrizni; megmenteni; megőrizni; kegyelni, szeretni; fukarkodni; ~- <i>ra</i>
<i>be baha</i> boldoggá lenni	
karmabu-	őriztetni, védelmeztetni
karmacun	védelmező, védnök, kegyúr
karmakô ua.	
karman	megőrzés, fenntartás; megőrző
karmandu-	együtt szeretni v. őrizni
kar mangga	katonai őrszem, őrség
karmanu- l. <i>karmandu-</i>	
karmata-	őrizni, védelmezni, megtartani; szeretni
kar matu maihun	sapkafajta
kartukô	hal neve
karu	köszönet, viszonzás, köszönetül; ~ <i>gai-</i> viszonzni, bosszút állni, ~ <i>bu-</i>
viszonzni, megköszönni	
karula-	viszonzni, köszönni; megbosszulni
karulan	köszönet, viszonzás; bosszú; jótett; kellemes
karun	előrs, kém, őrség; ~ <i>sinda-</i> őrséget állítani; ~ <i>sabu-</i> himlőt kapni
karuśa-	újra viszonzni
kas	~ <i>kis seme</i> buzgón, nagy megerőltetéssel; ~ <i>seme</i> a nyíl hangja kilövéskor
kaskan	fennhéjázó
kaskana-	másokat lenézni
kata	~ <i>kiti se-</i> keményen lépkedni, dobogni; ~ <i>fata</i> bensőségesen szeretve,
gyengéden; sietős, heves	
kata-	kinyomni, összenyomni; szárítani
kataha fadu	madár neve
katak	~ <i>kitik</i> leeső test zaja; ~ <i>se-</i> puffanni
katang se-	erősnek és biztosnak látszani
katangga soro	szárított jujuba
katar	~ <i>fatar se-</i> örömmel csinálni vmit; ~ <i>se-</i> szárítani
katara-	lassan menni, ügetni
katuja- l. <i>katunja-</i>	
katun	megerőltetéssel; királynő
katunja-	vmit megerőltetéssel csinálni; törekedni; megkísérelni
katur kitur	a megrepedező jég hangja
katuri	rövidfarkú rák
ke	csodálkozó felkiáltás; negyedóra
keb	~ <i>kab se-</i> barátságosnak, jóakarátúnak lenni; ~ <i>keb se-</i> barátságosnak,
vidámnak lenni, barátságosan figyelmeztetni; ~ <i>se-</i> barátságosnak, vidámnak lenni, jóakarátúnak lenni,	
őszintének lenni; fáradtnak lenni, elesni	
kebisu l. <i>keibisu</i>	
kebse	kissé sok
kebse- l. <i>keb se-</i>	
kebsi-	lábbal dobogni
kecer se-	csomókban lenni

kecu	szomorú állapot; keménység, bitorlás
kecude-	követelődzőnek, bitorlónak lenni
kecun	követelő, szemtelen; kemény, kegyetlen
kedere-	kört csinálni, őrséget tartani; megtekinteni; rendben tartani
kederse- (gederse-)	kifogásolni, lebecsülni, rosszat beszélni vkiról
keibiri ilha	virág neve
keibisu	gyapjúanyagfajta; szőnyeg
keifu	nyílfajta
keifule-	<i>keifu</i> -nyíllal lőni
keihule nisiha	tengeri halfajta
keike	igazságtalan, jogtalan
keikede-	igazságtalannak lenni
keikeljeme	oldalvást, oldalról
keikuhen	madár neve
keilen	krokodilfajta
keire	vörös ló fekete sörénnyel
kejine	hosszú; széles, tág; egy ideig
kek	~ <i>kek se-</i> vidámnak, derűsnek lenni; ~ <i>se-</i> örülni; ~ <i>seme</i> örömmel
keke	a férj nővére, sógornő; ~ <i>kaka</i> dadogó
kekere-	böfögni
keksebuku	örvendetes esemény
kekse- 1. <i>kek se-</i>	
keksen	öröm
kekte kakta	csöpögés hangja
keku	ínycsap; ~ <i>umiyaha</i> hernyó
kekuhe	karvalyfajta; sólyom ?
kekutu	sólyom
keleng kalang	nem biztos, mozgó
keler kalar	kettément; csüggedő, rosszkedvű
kelfi-	lehanyatlani (nap); megdőlni (hajók)
kelfiše-	inogni, határozatlannak lenni; remegni
kelfiye- 1. <i>kelfi-</i>	
keli	sógorok, két nővér férjei
keltehe	hal neve
kelterhen	libafajta
kemin	velőcsatorna
kemki kamki	vad, zabolátlan
kemki-	a fejet előrenyújtani; harapni akarni
kemne-	mérni, lemérni; szabályozni, egyenlővé tenni
kemneku	mérték, szögmérték; <i>boigon-i</i> ~ szögmérték; <i>moo-i</i> ~ libella, diópter
kemnen akô	mérték nélkül, mértéktelen, aránytalan
kemšu	fürj
kemu	negyedóra; ~ <i>nakô</i> nem állandó, változó
kemuhen	szabály
kemule-	mértéket tartani, mérsékelni
kemun	mérték, szögmérték; libella; szabály, szokás; határ; ~ <i>akô</i> nem állandó,
változó	
kemungge	mérsékelt, szokás szerinti, kötelességű; mérséklet, takarékoság
kemuni	mindig, továbbá, még, is; mégis, bár; ~ <i>unde</i> még nem
kemuri coko	tyúkfajta

kendele nisiha	tengeri halfajta
kenderhen	a hosszú szőrök a teve nyaka alatt
kenehunjecuke	kétséges, bizonytalan
kenehunje-	kétségesnek lenni; kételkedni, nem bízni, gyanakodni; ~- <i>rakô</i> kétségtelenül
kenehunjen	kétség
kenekun	mesebeli állat neve
keng	köhögés; ~ <i>kang</i> gyakori köhögés; ~ <i>keng seme</i> az a zaj amit a fej földnek
verése okoz	
kengce-	benyomatni, meghajlítottatni
kenggehun	púpos; pusztaság, puszta vidék
kenggeri	leölt állat mellrésze
kenggin	tengeri halfajta
kengke-	porrá válni; kapzsinak lenni
kengkese-	vmit szívesen enni
kengse	tüzes, bátor, vakmerő, elszánt, gyors, erős, valódi; ~ <i>lali</i> világos és összefüggő;
~ <i>lasha</i> rövid szavakkal, gyorsan határozott, biztos, állandó, valódi, igaz	
kengseje-	benyomatni, meghajlítottatni ?
kengsele-	elhatározni, eldönteni
kengsi-	szárazon köhögni
kengtehun	boltozott, hajlított
kenje	kicsi, gyenge ember
ker	a bőfögés hangja
kerci-	a vágómarhát feldarabolni
keremu	orom, párkány, sánc
kerkene-	himlőhelyesnek lenni
kerkeri	himlőhely
kerki-	hevesen ugatni
kerme	tengeri halfajta
kermeyen nimaha ua.	
kersen	az állatok melle
keru	varjúhoz hasonló madár
kerule-	pénzbüntetést kiróni
kerun	büntetés, jóvátétel, pénzbírság
kes	magas, mély, meredek; ~ <i>kes se-</i> elszakítás zaja; ~ <i>seme lakcaha</i> könnyen
szakadó, korhadat, kettément	
keser se-	fogakat csikorgatni
kesi	kegy, kegyelem, kegynyilvánítás; szerencsés eset; ~ <i>akô</i> nem kegyelt,
szerencsétlen, szerencsétlenség, szerencsétlen módon; sajnós; ~ <i>de hengkile-</i> kegy hálajaként földre vetni	
magát; ~ <i>sime-</i> kegyesnek lenni	
kesike	macska; ~ <i>fatha</i> növény neve
kesiken	mesebeli állat neve
kesingge	jótevő; kegyes
kesiri masiri	undorító, izléstelen
kesitu	egy tulajdonnév
kete kata	csikorogva, kerepelve, dobogva
ketek katak	kocsizörgés
keteri	szeméremajkak
ki	harag, izgalom; lélegzet; borbolyacserje; vad cikória; zászlófajta; ~ <i>ko</i>
nevetésre fakadva	
kib se-	lökni

kice-	magát megerőltetni, erőlködni; dolgozni; törekedni
kicebe	szorgalmas, buzgó; szorgalom, megerőltetés
kicebu-	hajtani, ösztökélni
kicen	szorgalom, megerőltetés, törekvés
kicendu-, kicenu-	együtt erőlködni
kicungge	egy tulajdonnév
kidu-	kívánni, vmire törekedni, vmi után vágyódni
kidun cecike	madár neve
kifur	dörömbölve, ropogva
kijimi	tengeri polip
kiki kaka se-	nevetni, vihogni
kikôr se-	kocsizörgésszerű zajt csinálni; csikorogni; ~ <i>seme tebu-</i> erősen megrakni
kila	mezei virág (liliom?)
kilahôn	madár neve
kilakci	kis főzőedény
kihana	lapufajta
kilin	egyszarvú
kiltan	kisebb zászló
kiltari	lobogó, hadijelvény
kiluk	fekete foltos fehér ló
kima	kenderfajta
kimci-	megvizsgálni, megtekinteni; gondoskodni, gondosnak lenni, kezelni, elintézni
kimcikô	figyelmes, óvatos, finom
kimcin	megvizsgáló, megszemlélő; tanácskozás
kimcindu-, kimcinu-	együtt megvizsgálni
kimcisi	ellenőr, alacsonyabb beosztású hivatalnok
kimule-	ellenségesnek lenni, gyűlölni
kimun	ellenség, ellenségesség
kimungga, kimungge	ellenséges, gyűlölt
kimundu-, kimutule-	egymással ellenségeskedni
kin	citera, növény neve
kina ilha	balzsamina (növény)
kinamu ilha	henna (növény)
king	főváros, magas hivatalnok, miniszter; kőharang; száz hold föld
kinggin	madár neve
kingguhe l. <i>kionguhe</i>	
kingken kőharang (l. <i>king</i>)	
kinu-	gyűlölni, haragudni
kio	Konfuciusz ifjúkori neve; drágakő; ~ <i>muhaliyan</i> játéklabda
kiokan l. <i>kiyokan</i>	
kionguhe	madár neve
kiongguri ilha	virág neve
kioo l. <i>kiyoo</i>	
kiowan	kör, gyűrű
kirfu	hal neve (accipenser stellatus)
kirho	növény neve
kiri	türelem
kiri-	túrni, elviselni, kiállni, szenvedni; türelmesnek lenni
kiriba	türelem; türelmes, kitartó; figyelmes, udvarias, tekintettel lévő
kirsa	rókafajta

kiru	kis zászló
kiru-	üzekedésben lenni (ménlovakról)
kiruda	zászlófajta
kisari	terméketlen kanca
kiseng se	hivatal neve
kiśan	rendes, színét megőrző
kitala	tollszár, toll a mandarinok fejfedőjén
kitari	vaddisznó
kitir se-	gyorsnak, menekvőnek lenni
kituhan	citera
kituhangga moo	fafajta
kiya	mézsejt; köcsésze
kiya-	drágaköveket befoglalni
kiyab	~ <i>se-</i> gyorsan jönni és menni; szorosán a testhez simulni; ~ <i>kib se-</i> elhatározva lenni, meggondoltan cselekedni
kiyada-	drágaköveket befoglalni
kiyafur kifur	ropogva
kiyak	~ <i>kik</i> ropogva, csikorogva; ~ <i>se-</i> ropogni
kiyakiya-	nyelvvél csettinteni, dicsérni
kiyakô	hal neve
kiyakôha	ragadozó madárfajta
kiyakông (kiyakôr)	zajjal, zörögve; ~ <i>kikông</i> nehezen megrakott szekerek zaja
kiyala-	fallal elválasztani, fallal körülvenni; könyvet fűzni
kiyalama-	drágaköveket befoglalni
kiyalang	érc csengése
kiyalma-	fújni, viharzani; l. <i>kiyalama-</i>
kiyama-	kivarni, borítani, szegélyezni, díszíteni (ruhát)
kiyamna-	befoglalni, szegélyezni
kiyan	csomag; az ég elve
kiyang	dallam
kiyangdu	túlerőben levő
kiyangdukan	kissé túlerőben levő
kiyangdula-	rabolni, elragadni
kiyangkiyan	erős, erőteljes, biztos
kiyangkiyaśa-	erősnek lenni, ellenállni
kiyangkiyatu matahun	sapkafajta
kiyangkiyôn	erős ő?
kiyar	ragadozómadár hangja; ~ <i>kir</i> ragadozómadár megijedésakor adott hangja
kiyari-	kotkodácsolni; fát hasogatni; vérfürdőt rendezni
kiyarkiya se-	unalmasnak lenni, kifárasztani
kiyas seme	az eltörés zaja
kiyata	halfajta ivadéka
kiyatar se-	hangoskodni, hangosan nevetni
kiyatu-	szükséget szenvedni, éhségtől kimerülni
kiyatur kitur	zörgő
kiyokan	kis késfajta
kiyokiyon	növény neve; ~ <i>giranggi</i> az utolsó csigolya az állatok farkában
kiyolorjo-	az egészségért aggódni
kiyoo	gyaloghintó; híd; hegycsúcs; kampó; növény neve; ~ <i>ca-</i> hidat verni
kiyooka	rőzsetűz

ko	kanális; ~ <i>sangga</i> cső, csatorna
kob seme	egészen, teljesen, általánosságban; észrevétlenül; meg nem engedett módon; ~ s. <i>gama</i> tiltott dologra törekedni
kobci-	lehámozni, levakarni
kobcihiyada-	finomkodni
kobcihiyan	finomkodó, divatbáb, ficsúr
kobdon	állvány, tegez
kobdon	üreges; orrluk
kobsohon	előreálló
kobsoljome	kicsinyes, öntelt
kobto	tekintély; bolyongó, sétálgató
kobtolo-	tisztelni
kobton	tekintély
kobtonggo	tekintélyes, tiszteletet parancsoló
koco	sarok
kodo	vérrel töltött juh- vagy marhabendő
kofor seme	rothadófélben lévő
kohodo-	összel kiáltani (fácánokról)
kohong kohong	köhögő, köhögve
koika	fejbőr; vályogtégla
koikala-	fejbőrt megsérteni
koikaša-	verekedők közé elegyedni, kézitusába kerülni, harcolni
koikohon	konvex, domború, kiemelkedő
koikon	kis tollak a libák és kacsák farka alatt; tyúk egy betegsége; ~ <i>dekde-</i> farktollat felemelni, képletesen: nyugtalankodni, nem bírni türelemmel, mint a (tojásait ki nem költő) tyúk
koikoljo-	illetlenül viselkedni, vágyait kielégíteni
koimali	ravasz, hamis, hazug; hamisság, ármány
koimalida-	hazudni, megcsalni
koiman	hazug, csaló ember
koimasita-	megcsalni, becsapni
koiton	csel, csalás, ármány
koitonggo	csaló, cselszövő
koitorome	hamis, csalárd
kojohô	lármázni, dühöngeni
koki	fiatal béka, békaporonty
kokima	mélységesen szegény
kokira-	kárt szenvedni, károsulni lenni; kárt okozni, megkárosítani, elrontani
kokirabu-	kemény bánásmódban részesülni, kínoztatni, bántatni, sértetni, kárt szenvedni, tönkremenni; elpusztítani
kokirakô	kártevő, rontó
kokiran	kártékony; kár
kokoli	kabát; madár neve
kokoli-	a ruhákat letépni
koksi-	kukorékolni, énekelni (madarokról)
koksin ulhôma	fácánfajta
kola-	egy ház tetejét leszedni; lenyúzni
kolongso	rossz szagú ember
kolor se-	tágnak lenni, lötyögni
komo	tevenyereg
komolo-	nyergelni, alátétet csinálni a nyereg alá

komso	kevés, ritka, vékony, csekély, hiányos; ~ <i>ara-</i> kicsinek, csekélynek tartani
komsokon	kissé ritka, kissé kevés; igen kevés
kong gui	drágakő neve
konggini cinggini	kis harangok csörgő csengése
konggir kanggir	harangok zúgása
konggir se-	zúgni (harang)
konggohon	sovány, beesett arcú
konggolo	torok, gége; kiabálás
konggor se-	gyorsan folyni, suhogni, mint a folyó víz
konggoro	fakó
kongsi-	fennhéjázva beszélni
konjosu	alfel
koojiha	tengeri halfajta
kooli	szokás; mód; törvény; törvényes viszony; ~ <i>akô</i> nem illik, nem szokott lenni, nincs rá mód; ~ <i>bi</i> illik; ~ <i>obu-</i> szokásokat betartani, vmit szabállyá tenni
koolingga	a szokáshoz tartozó; ~ <i>gisun</i> felvillanyozó, ösztökélő szavak; ~ <i>hafan</i> a történetírással megbízott hivatalnok
kor	hortyogás
kordon	gyorsan menő, szaladó
kordonggo ua.	
kori-	kiásni
korkodai	egy tulajdonnév
korkong korkong	köhögő
koro kár, baj; büntetés; kedvtelenség; megbánás; kártékony; jaj neki!; ~ <i>baha-</i> kárt, kellemetlenséget szenvedni	
koro-	szerencsétlennek lenni, magával elégedetlennek lenni, megbánni
korsocuka	gyűlöletre méltó
korsocun	haragos, kedvetlen
korso-	haragudni, elégedetlennek lenni; megbánni
korsobu-	megharagudni
korsondu-, korsonu-	együtt v. egymásra haragudni
kos	meztelen; ~ <i>seme</i> hirtelen
kosha	hal neve
kosini-	utánakutatni, utána törekedni
koskon kaskan	szorgalmas, buzgó
kotoli	vitorla
kotong katang se-, kotong se-	keménynek és száraznak lenni
kotor	~ <i>katar se-</i> repülő madarakhoz hasonló zajt csinálni; csörögni; ~ <i>se-</i> felrepülő fácánok zaja; ~ <i>seme omiha</i> fenéig kiitta
koyorholo-	bizonyos szokásokat elvégezni temetésnél
kô ca	verekedők kiáltása
kôbuli-	megváltoztatni, megváltozni
kôbulin	megváltozás; szökevény, menekülő; szétszórt
kôburi	mesebeli állat neve
kôca	bak, kos
kôdargan, kôdarhan	farmatring
kôfuyen	könnyű, gyenge
kôlan	fakó ló fekete farokkal
kôli-	félelemből elrejtőzni, elrejtőzve lenni
kôlin calin	tartás és tisztesség nélküli

kôlisita-	remegni, ijedtnék lenni
kôr kar se-	hörögni
kôrca	feketés
kôrcan	daru
kôrcana- (kôrcala-)	megfeketedni
kôrda-	(folyadékot) megkeverni
kôru	lótejből készült sajt
kôta	keverék
kôta-	keverni
kôtan	pelikán
kôthô-	elkeverni, megkavarni, rendetlenséget csinálni; tettelegességre vetemedni
kôthôri	hímzett felhő-motívumok; dísz, szegély
kôtká	fiatal medve
kôtu kata	több járó személy zaja
kôwa	pej ló; ~ <i>damín</i> ragadozó madárfajta
kôwaca	úti írókészet; szerszám kis gyermekek etetésére
kôwaca-	bőgni (szarvasok)
kôwacan yoro	gomb a nyílon
kôwacára-	kimeríteni; horkolni
kôwaha	madár neve
kôwahalafi inje-	nevetéstől rázkódni
kôwai fai se-	bájosnak lenni; komolytalannak, fecsegőnek lenni
kôwaici	csatfajta; kifelé járó, görbe lábú, ikszlábú
kôwak cak se-	botütések zaját hallatni, tapsolni, csattogni; elhamarkodott, ügyetlennek lenni
kôwala	mandzsu törzs neve, ~ <i>ihan</i> sárga szarvasmarha
kôwala-	lehámozni, lebőrözni
kôwalar se-	vidám hangon beszélni
kôwang	hangos hang; ~ <i>cang</i> dob hangja, csattanás
kôwangtahôn	puszta, sivár, terméketlen föld
kôwar	szakadó szövet hangja
kôwara-	bekeríteni, körülvenni
kôwaran	kert, bekerített hely, vadaskert; tábor; műhely; börtön; temető; ~ <i>faidan</i>
csatarend; ~ <i>faidan usiha</i> egy	csillag neve a Kis Medve csillagzatban; ~ <i>meçu</i> , ~ <i>sence</i> gombafajta
kôwas	a karvaly kiáltása; széttörő fa zaja; ~ <i>kis</i> többféle zaj kifejezése
kôwasa	fennhéjázó, nagyzó
kôwasada-	magát dicsérni, büszkélkedni, dicsekedni
kôwata kiti	visszhang
kôwatar se-	félénknek, ijedősnek, idegesnek lenni (lovakról)
kôwatiki	egyéves medve
kôwatiri	mesebeli állat neve
ku	tárház, kincsház, kincseskamra; korom; kosárfajta
ku-	rothadni kezdeni, elkorhadni
kub se-	(kimerültségtől) elesni, leesni
kubcin	a csizmák széle
kubduri l. <i>kukduri</i>	
kuberhen	zúzódás, kék folt
kuberhene-	zúzódásosnak lenni
kubsuhun, kubsuhuri	kövér és zsíros, nehézkes
kubsurele-	feldagasztani
kubu-	díszíteni, beszegni (paszománnyal v. fodrokkal)

kubuhén	dísz, szegély a ruhán
kubun	gyapot
kuburhén	szőlőtő
kucung se-	buzgón dolgozni
kude	nagy kosár
kude-	hajót kikötni
kufan	kis belső szoba, árnyékszék
kufur se-	fogakkal csikorogni
kufuyen	megrágott
kuhe	kövér, feldagadt
kuhén	hasüreg; kés háta; hajszálgöyökér
kuhengge	kiéhezett
kui	kulcs; csillagkép neve; ~ <i>hōwa</i> mályva
kuileku	forma, szegély, párkány
kuile-	formákat csinálni, formálni
kuili	kanál
kijung l. <i>kucung</i>	
kukduri	hízogó, üresfejű, dicsekvő
kuken	ágy széle; ablakpárkány
kukji	ének, dal
kuku	kékes, szürke; ~ <i>ihan</i> szürke ökör; ~ <i>kaka seme inje-</i> hangosan felnevetni; ~ <i>seme inje-</i> a száját nevetősre vonni
kukule-	állatmellet tenni egy sebre, hogy a mérget kihúzza
kukulu	kakastaréj, szőr az állatok fülei közt
kukure-	gurrogni, turbékolni, búgni
kukuri	tejesfazék
kulu	erős, fáradhatatlan, kitartó
kulun	ég
kumcuhun	görbe, meghajlott
kumdu	üres, üreges; hiú
kumdule-	üresnek, üregesnek lenni; kivájni; kiüríteni, kiüresíteni
kumdun moo	fa neve
kumuci	zenész
kumuda	zenemester, karmester
kumun	muzsika; ~- <i>de baitalara jaka</i> ált. hangszer; ~- <i>i ahōra</i> hangszer neve ?
kumungge	zaj, színdarab; sietősen járkálva
kumusi	hivatalnok neve
kun	egy kua; keskeny folyosó a házban; a föld elve
kundu	megbecsülés, megtisztelés
kundujin	páva
kundule-	tisztelni, becsülni, tiszteletet tanúsítani, udvariasnak lenni
kundun	tiszteletteljes
kunesule-	útra ételmet készíteni
kunesun	úti étel, elemózsia
kung	leeső nehéz test hangja; ~ <i>cang se-</i> a dob hangját hallatni; ~ <i>cang seme banji-</i> zajt csapni; ~ <i>hoo</i> hivatal neve
kung fuze	Konfuciusz
kunggeri	különböző hatóságok neve
kungguhun	beesett szemű
kunggur	~ <i>kanggar</i> dübörögve, zengve; ~ <i>se-</i> (kungguri se-)összesűrűsödni, hosszan

tartani, dübörögni	
kungśuken	kissé sült
kungśun	sült, pirított
kungze	Konfuciusz
kur	tigris ordítása; ~ <i>kar</i> pompásan öltözött
kurbu	nyílhegy
kurbu-	ide-oda fordulni
kurbuśe-	nyugtalannak lenni, hánykódni
kurce	tengeri hal neve ?
kurcile-	tűznél kisimítani
kurcin	20-25 cm hosszú, pikkely nélküli halfajta
kurdun	buddhista imamalom
kure	hal neve
kurehu	harkály
kurele-	a lovasokat vonulatokba osztani
kuren	egy osztág lovas; csapat; idegenek fogadására való ház; fekete-vörös ló
kurene	görény
kuri	tarka; ~ <i>feifutu</i> kutya fajta; ~ <i>ihan</i> tarka szarvasmarha, jak; ~ <i>damin</i> ragadozó
madár fajta	
kurima	mesebeli állat neve
kuringge	tarka; ~ <i>gasha</i> madár neve
kurisi	mesebeli állat neve
kurken l. <i>kuken</i>	
kuru	kis domb
kuruken	emelkedés
kurume	kabát, felsőruha
kus seme inje-	nevetésben kitörni
kuskun se-	buzgónak lenni, szakadatlanul dolgozni
kuskure-	a földet kapirgálni, hogy fekvőhelyet csináljanak maguknak (madarak)
kuśule-	kedvetlennek lenni, undorodni
kuśulebu-	aljasnak lenni, undorítónak, visszataszítónak lenni, elvetetni
kuśun	émelygés, rosszullét, undor, ellenszenv; kellemetlenség; kellemetlen, szűk,
kényelmetlen	
kuteci	hivatalnok alacsony sorban, szolga
kutule	rabszolga, szolga, szolgálólány
kutulehe ihan	csillagzat neve
kutule-	vezetni
kutung	magasról leeső test zaja
kutur ~ <i>fatar se-</i>	örömmel v. buzgón csinálni vmit; ~ <i>se-</i> zajongani, zörögni
kuturśe-, kuturśe-	engedelmeskedni, engedelmesnek lenni; szolgálni, rabszolgának lenni
kuwecihe	galamb
kuwele-	lehántani, ledörgölni, bőrt lenyúzni
kuwe-	lármázni, zajt csapni
kuyerhen	az ideg csomója az íjon
k'ó	megfontolás, meggondolás, terv
k'oo	fa neve

L.

la li seme késedelmes	több hang összefolyó zsvajja; állandóan, szakadatlanul; ~ <i>akô</i> hanyag,
lab se-	mohónak, nagyétkűnek lenni
laba	trombita
labdahôn	nyitott száj, lefittyedt ajak; lelógó
labdarame	lelógó
labdu	sok, sokszoros; több; tömeg
labdukan	kissé sok, túl sok
labdula-	sokat csinálni, megsokszorozni; kilépni (?)
labi	pelenka, pólya
labsa	a reménység csalt; túl sokat kívánó, egy dolognak nagyon odaadó
labsa-	felhőszakadás van; hóförgeteg van
labsan	felhőszakadás, hóförgeteg
labsari ilha	virág neve
labsi- borítottnak lenni	fecsegni; mértéktelennek lenni, nagyétkűnek lenni; foltokkal és kiütésekkel
labsida-	fecsegni
labta labta	rongyos, szakadozott
ladu	tegez
ladura-	feldönteni, összevissza dobálni, felturkálni
lafihyan	igen gyenge, tehetetlen
lafu sozi	kelkáposztafajta
lagu	kicsi szárnyas rovar; ~ <i>yoo</i> kiütés a fejen
laha	tokhal; vályog
lahari	fa neve
lahin	unalmas; ~ <i>ta-</i> vmibe belebonyolódva lenni
lahô	ügyetlen a testgyakorlatokban
lahôta	madár neve
lai	hét láb magas ló
laida-	megtéveszteni, hibáját letagadni v. másra tolni
laidakô l. <i>lai</i>	
laifa	kis fajta bab
laifara-	gyengének lenni, alig bírni megállni
laihô	neveletlen gyerek, veszekedős ember
laihôn	csavargó, szélhámos, csaló, kópé
laihôsa-	kópénak lenni
laihôwa l. <i>laihô</i>	
laju	kövér, nehézkes; tudatlan
lajukan	kissé kövér
lak ~ <i>o-</i> kényelmesnek lenni, megfelelni; ~ <i>se-</i> alkalmas időben jönni, kényelmesnek lenni; pontosan illeni; azonnal történni	kényelmes, illő; ~ <i>akô</i> nem illő, kényelmetlen, kellemetlen; ~ <i>lik</i> ügyes, jártas;
lakacan nisih	hal neve
lakca- tartózkodni; feladni; hiányt szenvedni, szegénységbe kerülni; magát kitüntetni; elmúlni hagyni, megszakítani; ~- <i>rahô</i> szakadatlanul	eltörni, eltépni, kipukkadni; véget érni, hiányozni; elhagyni; távol lenni,
lakca nimaha	tengeri halfajta
lakcan zenei hang neve	eltört; megszakítás; ~ <i>akôn</i> teljes, egész, megszakítás nélküli; ~- <i>i sirabun</i>
lakdahô	ferde, lógó

lakdahôri	ua.; ~ <i>fasi</i> - vkit megkötve vezetni
lakdari	erős, biztos; alkalmas, keze ügyében levő
lakiyakô	dolgok felakasztására szolgáló állvány; ~ <i>hacuhan</i> háromláb
lakiya-	felakasztani
lakiyabu-	felakasztva lenni, lógni; nyugtalanítani, ugratni
lakiyangga	lógó, felakasztott
lakiyari monio	majomfajta
laku	vízhatlan, bélelt nadrág
lala	főtt rizs; farok, vége vminek, kockajátékban utolsó dobás; csíra
lalaha	finom és gyenge, törékeny
lalahôn	kissé gyenge és törékeny
lalanji	puha, bágyadt, porhanyó, lágy; ismételt; túl sok
lali	vidám; követelőző; ~ <i>akô</i> rosszkedvű, rossz közérzetű
laliha	elfáradt, bágyadt
lalin	kellemes, felderítő; vidám
lama	pap; ~ <i>niyehe</i> kacsafajta
lampa	káosz, zűrzavar
lampangga jecen	számúzési hely
lampari	mesebeli állat neve
lamu orho l. <i>lan</i>	
lamudai	kék fönix
lamukan	kékes
lamuke	madár neve
lamun	égszínkék; ~ <i>funggala</i> hollótoll; a császár kísérete
lamurcan	madár neve
lamurhan	vízimadár-fajta
lamuri dudu	gerlefajta
lan	növény, melyet kékre festéshez használnak; jó illatú virág; l. <i>gai</i> - beszédet
befejezni, bizonyítékot hozni	
lang	~ <i>bei</i> farkasfajta; ~ <i>jiyôn</i> (<i>jiyun</i>) hivatal neve; ~ <i>lang</i> hanyag
langga-	hanyagul csinálni; visszatartva lenni, nem bírni előrejutni
langju	kis súly, egy <i>niše</i> tizerésze; <i>tertia</i> (időmérték), egy másodperc
hatvanadrésze ?	
langka	nádfajta
langli	ganajtúró bogár
langse	piszok; piszkos beszéd, trágárság; ~ <i>moo</i> a kocsi oldalai
langseda-	piszkos módon cselekedni v. beszélni
langtanahabi-	begyöpösödöttnek lenni
langtungga	begyöpösödött
lar	~ <i>lir se</i> - sűrűnek, kövérnek lenni; ~ <i>se</i> - sűrűnek, kövérnek lenni; szakadatlanul
fecsegni	
larbahôn	gyenge, bágyadt, gyengeségtől elalvó
largikan	zavaros, kissé kellemetlen
largin	összekuszált, összebonyolódott; kényelmetlen, kellemetlen; sokrétű;
rendetlenség, zavar; kényelmetlenség, panasz	
largiŝa-	bonyolultnak lenni; kellemetlennek, kellemetlenkedőnek lenni
larhôn	burgonya
larsenda	burgonyához hasonló növény
larturi	növény neve, melynek babhoz hasonló levelei vannak
lasan	kiáltás játék közben: dobd oda újra a kockát!

lasari	hajlott ágú; ~ <i>moo</i> fafajta
lasarina-	a gallyak a földig hajlanak
lasha	darab, töredék; kettément, szétment; biztos, bizonyos; ~ <i>gene-</i> kettémenni; ~
<i>lasha</i> darabonként	
lashajame	darabokra menő
lashala-	eltörni, letörni, elválasztani; vkitől elválni, elhagyni; utat levágni; megszakítani, abbahagyni; elkerülni; elhárítani, elküldeni; udvariatlanul bánni; megkülönböztetni, határozni, meghatározni, megmagyarázni; <i>elromlani</i> ; ~- <i>me icihiya-</i> vmit megszakításokkal csinálni; ~- <i>me saci</i> szétverni, szétdarabolni
lashalan	elhárítás, tartózkodás; határozat; határozottság
lashatai	egészen biztosan
lasihi-	csavarni, rázni, lökni, facsarni; lerázni; mozogni; gyorsan írni
lasihida-	ösztökélni, mozgatni
lasihikô	gyermekjátékfajta; ~ <i>tungken</i> kézi dob
lasihiya- 1. <i>lasihi-</i>	
lata	késő, elkésett, lassú; ~ <i>jata</i> tehetség nélküli ember; ~ <i>moyo</i> lassú, lusta,
haszontalan	
latakan	kissé késő v. lassú
latihi	rongy
latu-	odaragadni, odafűzni; visszatartani; izgatni, felizgatni; házasságtörést
elkövetni	
latubu-	enyvezni, odaragasztani; bőrön át ható gyógyszerközt (kenőcsöt, borogatást)
felrakni	
latubukô	lépvessző
latukô sogi	növény neve
latumeliyan	ragadó
latuna-	közeledni, vkinek nekimenni, megtámadni; házasságtörést elkövetni
latungga	kíváncsi, idegen dolgokba belekeveredő
latunji-	közel jönni; támadásra jönni
laya-	elhervadni, elszáradni; legyengülni
layabu-	gyengíteni, puhítani
la la se-	összeszaladni
leb se-	váratlanul történni
lebdehun	fajankó, ügyetlen ember
lebdere-	petyhüdtnek, lustának lenni
lebenggi	sikamlós, nedves
lebkide- 1. <i>lekide-</i>	
leder se-	lassan repülni
lefu	medve; ~ <i>san</i> növény neve
lehele	fattyú; kerítőnő
lehe-	újra elhozni, visszakövetelni; megbánni; elégedetlennek lenni, többet
követelni	
lehendu-, lehenu-	együtt visszakövetelni
lei	növény neve; bizonyos szertartás
lejirhi	vadmacska
lekcehun	felülről lefelé menő; lelógó
lekde lakda	lelógó, utánavontatott
lekdere-	csipás szeműnek, kócos hajúnak lenni
lekderi	~ <i>niyehe</i> kacsafajta; ~ <i>niongniyaha</i> libafajta
leke	köszörűkő

leke-	köszörülni, hegyezni, élesíteni
lekerhi, lekerhin, lekerki	fóka
leki- 1. <i>leke-</i>	
lekide-	táncolni, ringatózni
leksei	általánosságban, összesen
leli	széles, kiterjedt; vállrész a vérteteten
lempen	sátorfajta; lugas
lempi	deresedő hajú ember
lempinehebi-	deresedni kezd
len	nagy, kövér, vastag; ~ <i>coko</i> tyúkfajta
lenggeri	nagy patkány
lengken	kissé nagy és kövér
lenglen langlan	rendetlenül öltözött, lompos
lengseki	durva, nehézkes
lengtenehebi	durvának, nehézkesnek lenni
leo-	lovon gyakorlatozni, kanyarodókat csinálni lóháton
leole-	beszélni, beszélgetni, megbeszélni
leolece-	sokat és gyakran beszélni
leolebu-	beszéltetni
leolen	beszélgetés, beszéd, mondás; <i>leolen gisuren</i> Lun- <i>iu</i> könyv
leolendu-, leolenu-	egymással beszélni
leose	szoba a városkapu felett, szoba a felső emeleten
ler	~ <i>biyar se-</i> lassan és kimérten lépkedni; ~ <i>lar</i> nyugodt mozgással; gyakori, buján növő; ~ <i>ler se-</i> nyugodtnak, vidámnak lenni; ~ <i>se-</i> nyugodtnak, gondtalannak lenni; gazdagnak, sűrűnek lenni; gondosnak, pontosnak lenni; lebegni inogni
lergiyen	méltóságteljes, nagyszerű
lesere-	göndörödni, hullámosnak lenni
lesu-	gyorsan menni; (madár) a földön fut
lete lata	súlyos teher
letehun	kövér arcú ember; felül vastag
leyecun	ének
leye-	énekelni
likis súly, egy uncia ezredrésze; fa neve; ~ <i>yi</i> fa neve (<i>Dimocarpus litsi</i>); ~ <i>mu</i> törvénytisztogató	
lib seme	felszúrt
libki	igen lusta
libu	súly neve, egy <i>luju</i> tizedrésze
licise	gyümölcs neve
lidu	zöldbab
lifa	hegye vminek; ~ <i>dosi-</i> betörni, behatolni; ~ <i>gidala-</i> a lándzsa behatol
lifa-	piszkosnak lenni, piszokba esni, bepiszkítani
lifada-	kissé piszkosnak lenni
lifagan 1. <i>lifahan</i>	
lifaha, lifahan	piszok, sár; piszkos; <i>lifahan cifahan</i> piszok, sár
lifahana-	bepiszkolni
lifakô	piszok
lifan	cső, melyből a bor folyik lecsapoláskor
lin ya	hivatal neve
ling	játékfajta; csengettyűk a zászlón; növény neve; ~ <i>j'i orho</i> gomba, mint szerencsehozó növény; ~ <i>se-</i> igen nehéznek lenni; ~ <i>wen</i> hivatal neve; ~ <i>yang</i> antilop
lingdan	a halhatatlanság itala

lingge	érdem, kitűnőség
lingji	növény neve
lingse	gallér; selyemfajta
lingsika	macskafélékhez tartozó állat; tigris ?
lio	~ <i>hōwang</i> kén; ~ <i>sio</i> l. <i>lioŕeo</i>
lioŕo	tengeri halfajta
lioi	szabály, írásszabály, hangsúly szabálya; egy csapat katona; 25 család
összessége	
lioo l. <i>liyoo</i>	
lioŕeo	hivatal neve
liozei	rabló
lir liyar se-	jól ragadni (enyv)
lirha	csillag neve
lirling	mesebeli állat neve
liyan mahala	sapka
liyanse	függöny
liyar se-	gyengének lenni
liyeliyehun	gyenge, eszméletlen; gyengeség, eszméletlenség
liyeliye-	elkápráztatva, megzavarva lenni; eszméletét veszteni
liyeliyen ilha	virág neve
liyeliyendu-, liyeliyenu-	együtt elájulni
liyeliyeŕe-	gyengítettetni, kifárasztatni, elájulni
liyoliyo	csúfokodó kifejezés
liyoo	babféle növény; keserű növény; abrak; belső ablak
liyor l. <i>liyar</i>	
lo	selyemanyag; cintányér; ~ <i>han</i> Buddha közvetlen tanítványai; ~ <i>la seme</i>
váratlanul, körülbelül	
lobi, lobin	nyalakodó
lobitu	mesebeli állat neve
loca	oroszk
lodan	kis csont, a gyerekek játéka használják
loho	kard; ~ <i>tucibu-</i> kardot rántani
lohobu-	sarokba szorítani
lohô usiha	csillagzat neve
lok se-	hirtelen, váratlanul történni; mélynek lenni; cseppenként folyani
lokdi	sűrű, bozontos
lokdo lakda	kövér és tehetetlen; sűrű
lokdohon	egyedül ülő
lokdori	váratlanul jövő
loksi- l. <i>longsi-</i>	
loksina-	kövérré és zsírossá válni
loksobu-	csúfolva, ugratva lenni
loli fodoho	szomorúfűz
lolo	buta; disznók forgója
lomi	öreg rizs
lomikta	drágakő neve
long se-	homályosnak, érthetetlennek lenni
longko	vörösréz főzőüst
longkon	cintányér, gong
longsi-	bután fecsegni

longsikô	buta fecsegő
longto	kantár, kötőfék
longtolo-	felkantározni
loo	börtön; l. <i>lo</i>
loo-	szakadatlanul ugatni
looye	úr
lor se-	fecsegni
lorbodo-	hároméves szarvas
lorin	öszvér
lorlon	mesebeli állat neve
losa	öszvér
loshan	zöldségeskosár
loso	esőtől v. hótól átázott (szántóföld)
lostu jahôdai	hajófajta
lu	kicsi; növény neve; madár neve; ~ <i>lu sere</i> kis ember, törpe; ~ <i>su muke</i>
desztillált víz	
ludur	kövér, vastag, nehéz
lugiya hengge	tök
luhu	nyíl kúpalakú hegygel; kacsafajta; ~ <i>cecike</i> madár neve
luhukén	nem nagyon sűrű
luhule-	<i>luhu</i> -nyilakkal löni
luhulebu-	zúzódásokat kapni
lujen	kocsi
luju	kis súly, egy <i>langju</i> tizede
lujuri	fekete róka
luk, luk seme	sűrű
luka	fiatal hiúz
lukdu	sűrű, bozontos; ~ <i>lakda</i> zsírtól csúszós
lukduhun	a tollait felborzoló
lukdurekebi	a tollakat felborzolni
luksi-	szúrást érezni
luku	sűrű, gyakori; sűrű hajú; sűrűn benőtt hely
lulu	l. <i>lu lu</i> ; ~ <i>lala</i> ide-oda fecsegve
lumba-	enyvvel bekenni
lumbu	lassan folyó
lumburja-	iszapba süllyeszteni; esés közben behorpadni, benyomódni
lung yan	gyümölcs neve (Dimocarpus Longan)
lunggu	hím coboly
lur	~ <i>lur se-</i> izzani; ~ <i>se-</i> sűrűnek lenni (folyadékok)
lurgiken	kissé magas hang
lurgin	magas hang; világos, tiszta, erős, mély
lurgiše-	magas, világos hangon énekelni
lurgiyen l. <i>lurgin</i>	
luse	szenes serpenyő
lushun	kifáradás, elbágyadás
lusu-	bágyadtnak lenni
lusu sóbin	süteményfajta
luše	madár neve
luwan	mesebeli madár neve; ~ <i>huwesi</i> csengős kés
luwanggon	csengők a császári kocsin

M.

ma <füstölőszerfajta>	vedd, vidd el!; <bizonyos szertartás>; ~ <i>mao</i> carneol; ~ <i>ya hiyang</i>
ma-	?
mabu	törlőrongy
mabula-	letörölni
maca	fokhagyma; ~ <i>duha</i> ló vesevezetéke
maci	vas a farkoszíjon
macibu-	párnázni?
macihi	böjt
macika	a gyékény széle; ~ <i>ara-</i> zsinórokból hálót szöni
macu-	lesoványodni
macubu-	éhezteni
mada-	feldagadni; felmeredni; kamatot levonni, nyerni
madabu-	felbugyogni; megsavanyítani
madagan	kamat; ~ <i>jibsibu</i> kamatokat halmozni, kamatos kamatot húzni
madage	jóindulatú kedélyeskedés
madahan l. madagan	
madari uju	<érc állatfej az ajtóra erősítve>
madasu	élesztő, kovász
mafa	(pl. <i>mafari</i>) nagyapa, ôs; öreg ember
mafangge	<akinek él vmelyik nagyapja>
mafuta	szarvas; ~ <i>buhô</i> dámszarvas
magar	<növény neve>
mahala <i>lakiya-</i> a téli sapkát felakasztani, erős támaszt nyújtani	téli sapka; ~ <i>gaha</i> <hollófajta>; ~ <i>ihan</i> fehér marha fekete fejjel, v. fordítva; ~
mahala-	sapkát felvenni, hordani
mahatu	korona; sisak
mahatuh	kalap, sapka
mahila	szár
mahô	álarc
mahôla-	elrontani, megrontani; szemrehányást tenni; kihúzni
mahôntu	<majomszerű állat>
maigu	süket
maikan	sátor
mailaci	<növény, melyből seprút készítenek>; káka
mailakini	<átkozódás>
mailan	növény neve
mailaru l. <i>mailakini</i>	
mailarun	ciprus
maimada-	hanyagul, elfordított fejjel járni
maiman	kereskedés
maimaša	kereskedni
maise	búza
maishan	vasdarab a lovak szerszámán?; <gyümölcs neve>; ~ <i>halu</i> <étel neve>
maisiri	kalapács
maitu	buzogány, bunkó

maitula-	buzogánnyal ütni
maitunda	<növény neve>
maituša- l. <i>maitula-</i>	
majan	<rövid nyíl>
mejige	egy kevés, csekély, kicsi, a legkevésbé sem; ~ <i>andanda</i> egy pillanaatra
maka	<kérdőpartikula>
makara-	megöregedni
maki	rojt
makitu	zászló rojtokkal v. ökörfarokkal
makjan	törpe
makjana-	összemenni
maksi-	táncolni, játszani
maksibu-	táncoltatni, játszatni
maksina-	táncolni menni
maksinji-	táncolni jönni
maksin	tánc, körtánc
maksisi mahatun	<sapka-fajta>
makta-	dobni; fonni; dícsérni, kitüntetni
maktabu-	obatni, dobva lenni, esni; dícsértetni
maktacuka	dícséretre méltó
maktacun	dícséret
mala l. <i>maitu</i>	
malahi	<macskafajta>
malanggô	kender, szezám; ~ <i>nimenggi</i> olaj; ~ <i>nisiha</i> <hal neve>
malari	csomó, halom
malaša-	halakat a jég alatt megölni
malgiyan	<mesebeli állat>
malhôkan	elég sok
malhôn	mérséklet, takarékoság; hosszúnak tűnő út
malhôngga	mérsékelt, takarékos; rossz út
malhôša-	mérsékeltnek lenni, kimélni, szerénynek lenni
malhôšan(d)u-	együtt takarékoskodni
maljuha	<mesebeli állat>
malta	<hal neve>
malu	fazék, korsó
malukan	sok, rengeteg
mama	(pl. <i>mamari</i>) nagyanya, nagyanyó; himlő; ~ <i>erše-/tuci-</i> a himlő kitör
mamfin	l. <i>mampin</i>
mamgiyakô	tékozló; tékozlás, zabolátlanság
mamgiya-	tékozolni, elfecsérelni
mamgiyan(d)u	együtt eltékozolni
mampi-	csomót kötni
mampin	csomó
mampingga ilha	<virág neve>
mamgiya	<gyümölcs neve>
mamuhan	luk, nyílás [épületen]; ~ <i>fa</i> padlásablak; ~ <i>sangga</i> nyílás a gerendák
beállítására; ~ <i>sihan?</i> ; ~ <i>tura</i> oszlop a két főgerenda között	
mamuke	nyúl
mamun akô	döbönt, meghökkent
mamutun	<mesebeli állat>

mamyari	<gyümölcs neve>
man	<madár neve>; déli hordák ?
mana-	eltépni, rombolni, szétszórni, fogyni [hold]; ~ <i>nimeku</i> <betegség neve>
manabu-	elharapdálni, elhasználni, elhordani; szegénységbe jutni
managa	pólya, pelenka
manaha	eltépett, szétszört; l. <i>managa</i> ; ~ <i>biya</i> fogyó hold; manaha suniyaha
elrongyolódott, szakadozott	
manahabi	eszméletlenül maradni
manashôn	szakadás a ruhán; hónap utolsó napja
manda	lassú, lusta
mandakan	kissé lassú
mandal	szent hely
mandarawa ilha	<virág neve>
mandu-	kinőni, érni
mang	növény neve>
mangga	erős, biztos, kemény, nehéz, makacs, drága, ügyes, illedelmes; nehézség, ügyesség, ~ <i>moo</i> keményfa; ~ <i>niyecen</i> felsőbőr; ~ <i>tacihabi</i> igen tanult; ~ <i>tangga</i> nehéz, kemény
manggaci	alig
manggai	alig; ~ <i>oci</i> akármilyen nehéz; ha így áll a dolog
manggakan	kissé nehéz
manggalaha	rosszabbodott [a beteg] állapota
manggalame	nehéz, durva
manggaša-	nehézkedni, megnehezíteni, nehéznek tartani; szégyenkezni
manggašabu-	terhére lenni vkinek, kellemetlenkedni
manggašacuka	nehéz, megerőltető
manggi	azután, miután, akkor, míg, után, rá
manggici	l. <i>manggai oci</i>
manggisu(n)	borz
manggiyan	takonykór; ~ <i>weceku wasika</i> a szellem megszállta a varázslót
manggiyana-	taknyosnak lenni
mangkan	homokbucka; ~ <i>gôwara</i> <madár neve>
mangkara gaha	<holló-fajta>
manju	mandzsu
manjura-	mandzsuul beszélni
mandoo	karneol
mandsui	hímezett selyemszövet
maokala	<madár neve>
marakô	igaztalanul cselekvő, makacs
mara-	abbahagyni, tartózkodni vmitől, megvetni, elutasítani, vonakodni;
megakadályozni	
marata-	határozatlankodni
mardun	<mandzsu törzs neve>
margan	fiatal tigris
mari	-szor, -szer, -ször
mari-	fejét elfordítani, megfordulni, visszatérni; mással törődni
maribu-	megfordítani, visszatérni
marimbu wehe	karneol
marin	megfordulás, visszatérés
marma nisiha	<kicsi tengeri hal>
marman	<mesebeli állat neve>

maru	halvonulat
marula-	csapatokban vonulni [halak]
marutu cecike	<madár neve>
masa-	hintázni
masakô	hinta
masan	az olaj alja; ~ <i>tehe</i> horog, kampó
mase	himlôhely; ~ <i>usiha</i> olasz dió
maselakô	csapda, hurok madárfogásra
masila-	túl sokat bírni
masilame	fôlösleges
masilarakô	fáradtság nélkül
masiri	gyümölcs neve
maša	nagy kanál; csésze
mašalakô	ablakretesz
mašan	támaszték, segítség, támogatás; erô
mata-	meghajlítani, hajolni
matala-	lábbal kotorni, kapirgálni
matan	<kásafajta>
matangga	sovány, beesett
matarakô	párna [fejen való teherhordáshoz]
matun	fapad egy falon
maya	kanál
maya-	befejezni, abbahagyni, csökkenteni, elfelejteni
mayabu-	csökkenteni, enyhíteni, lecsendesíttetni
mayala-	karon vinni
mayan	kar, könyök; vér [sebbôl]; ~ <i>sain</i> bőséges
me	pulzus; északi törzsek; ~ <i>jafa</i> - pulzust mérni
mede, medege	hit, újság, hír, üzenet
medege cecike, medege gasha, medegeri cecike	<madarak>
medehe l. <i>medege</i>	
medergu ilha	<virág neve>
mederi	tenger; ~ <i>sampa</i> <tengeri rák>
medesi	hírnök
megu	<ehetô gomba>
mehe l. <i>mehen</i>	
mehejen	emse
mehen	disznó
mehete	emse
mehu-	hajlítani; lehajolni, meghajolni
mei	<virág neve>, szilva, szilvafa; zár a kutyák megkötésére; ~ <i>gui</i> <piros kô>
meifehe	lejtô
meifem	nyak
meihe	kígyó; ~ <i>cecike</i> <madár neve>; ~ <i>giranggi</i> <szitokszó>; ~ <i>geleku</i>
<kenderfajta>; ~ <i>šari</i> <növény neve>; ~ <i>yoo</i> <kiütés>	
meihen singgeri	<egérfajta>
meihengge aniya	kígyóév
meihere-	vállon vinni
meihetu	angolna
meije-	eltörni, megörölni, szétmarcangolni
meile-	felvágni, elvágni, feldarabolni

meimeni	l. <i>meni meni</i>
meiren vállcsont	váll; hadseregrész; hadsegéd; ~ -i <i>janggin</i> hadtest parancsnoka; ~ <i>giranggi</i>
meiretu	vállrész a vértézeten
meite-	osztani, levágni, eltávolítani, megszakítani
mejige híreket kapni, gyűjteni	követ, kémek; hír, üzenet; ~ <i>ala-</i> hírt adni; ~ <i>asása-</i> hírt vinni; ~ <i>fonji-/gai-</i>
mejigele-	érdeklődni, kérdezni
mejjin cecike	<madár neve>
meke	a játéksont felső része; ~ <i>ceke</i> alul-felül, fent és lent
mekele	hiábavaló
mekeni	<fúvós hangszer>
mekeni-	<i>mekenin</i> játszani
mekere-	tésztásnak lenni
mekerebu-	erősen elverni, puhára verni
mekitu	<zászlófajta>
mekte-	fogadni; versengeni
melbiku	hosszú evező
melbi-	evezni
melbin moo	<fa neve>
mele l. <i>guwele</i>	
mele-	abbahagyni; hiányozni; lovat itatni
melebu-	elengedni, elhanyagolni; menni hagyni; figyelembe nem vétetni
melendu-	együtt itatni
melene-	ítatásra vezetni
melenji-	itatni jönni
melerhi	vadmacska
melerje	elrejtőzni
melje-	versengeni, mérkőzni, felrakni
melken	felszálló gőz
melkeše-	gőzölni
melketu	<nagy osztriga, melyé a néphit szerint a hegyi tyúkok változnak>
melmen	alvadt vér
melmene-	megalvadni
meme	~ <i>ama</i> nevelőapa; ~ <i>eniye</i> nevelőanya
memema l. <i>meme ama</i>	
memeniye l. <i>meme eniye</i>	
memere- zabolázni; tartani; ügyetlennek lenni	makacsnak lenni, kitartani, buzgón törekedni, telhetetlennek lenni; szelídíteni,
memereku	makacsság; makacs, ügyetlen, természetes, fáradtság nélküli
memeren	törekvés, vágy, kitartás, makacsság; ~ <i>akô</i> kivétel(ezés) nélkül
memerše-	buzgólkodni
men	áramlat
mendere-	összevissza beszélni (szenilis embernek)
mene	bizonyos; ~ <i>mangga</i> igen nehéz; ~ <i>tusa</i> biztosan hasznos
menehun, meneken sakan, menek(e)saka	buta
menen	buta, béna; bénulás
menere-	megebénítani; megmerevedni, elájulni
meng seo	vak
mengde	nem nyitható ablak

mengdele-	megerősíteni, erősnek lenni
menggitu	<mesebeli állat>
menggun	ezüst
mengse	függöny
mengseku	ablakfüggöny
mengseo l. <i>meng seo</i>	
meni	miénk
meni meni	mindegyik; egyenként; különösen
menji	répa
mentehe	fogatlan
mentu(n)	<kalácsfajta>
mentuhude-	megbutulni
mentuhun	buta, együgyű
mentuhure-	butaságokat beszélni
menze	ajtónálló
mere	pohánka; ~ <i>jempin</i> sütemény pohánkából; ~ <i>nimanggi</i> darás eső esik
meren ilha	<virág neve>
merge- l. <i>merhe-</i>	
mergede-	bölcsnek lenni
mergen	bölcs, okos, belátó; bölcsesség, belátás, ész; ~ <i>cecike</i> <ragadozó madár>
mergengge	bölcs, okos
merhe	sűrű fésű
merhe-	fésülni
merki-	ide-oda gurítani; emlékezni
merpingge niyehe	<vadkacsafajta>
mersen	kiütés az arcon; folt; foltos, pöttyös
mersene-	kiütést kapni
mersengge	foltos, pöttyös
merseri	? dió
mersetu coko	<tyúkfajta>
meše-	lökni; növel háltni
mete-	áldozni
metu	<tyúkfajta>
meye	sógor(nő)
meyele-	sorba/csatarendbe állítani; részekre osztani, darabokra vágni
meyen	sor, rend; tag, darab; (könyv)szakasz; ~ ~ -i sok részre osztott; soronként
mibsehe	<gabonában kárt tevő rovar>
mibsehenehe	kukacos a gabona
miburi	súlymérték, 1/10 <i>sehuji</i>
miceo	<selyem-fajta>
micihyan	felületes, lapos, alacsony, szűk
micu-	(négykézláb) mászni
micuda-	félelemből összehúzódni, (négykézláb) mászni
mida, midada	<növény neve>
midaha	<vízi rovar neve>
midalja-	mozgatni, rázni, cikcakkban menni
midaltu	<mesebeli állat>
migan	malac
mihacan	fiatal kandisznó
mihan l. <i>migan</i>	

mijira-, mijire-	vánszorogni
mijiri orho	<növény neve>
mijura l. <i>mijira-</i>	
mikcan	mókus?
mila	nyílt, laza; mirrha
mila-	nyitni; magyarázni, mutatni
milahôn	nyílás; tágra nyitott
mlara-	kinyitni; elvezetni
mlara(m)bu-	nyitni, fejleszteni; magát fenntartani; elvetni
mlata	nyitott, nyílás
mimi-	becsukni
mimsoro	<gyümölcs neve>
min tiyan	ég, menny
mincihiyan l. <i>micihiyan</i>	
ming l. <i>mibsehe</i>	
ming ling	<hernyófajta>
minggaci	az ezredik
minggaha	<gyümölcs neve>
minggan	ezer
mingganggeri	ezerszer
minggari	ezer li-s föld
minggata	ezrenként
minggatu	ezredes
mingmiyaha	<rovar neve>
mini	enyém
miningge	az enyém, hozzám tartozó
minze	törülköző
miodori miodori	ide-oda ingó
miori	másodperc ?
miosihodo-	átlépni, hajlítani, megfordítani
miosihon, miosihôn	rossz, görbe, fordított, hamis, ravasz; hamisság, görbeség
miosiri	mosoly; ~ <i>ilha</i> <virág neve>
miosirila-	mosolyogni
miošoro-	meggörbülni, elcsavarni
mise	leidegzett íj
misen	nagy korsó
misha-	helyet csinálni, elrendeződni
mishala-	kötéllel mérni; elküldeni, eltávolítani
mishalakô	5 könyöknyi mérték
mishan	kötél
misu hôsiha	<gyümölcs neve>
misun	barna; <fűszer neve>; mustár
misuru	barna
mišun	százbillió (?)
mita	csat a farokszíjon
mita-	íjat leidegezni
miyabu-	elfecsérelni, csökkenteni
miyahô	? vmilyen macska
miyahôtu	dámszarvas
miyali-	mérni

miyalin	mérték, véka
miyamigan, miyamihan	ékszer, dísz, díszes, kifestett
miyami- szégyenkezni	díszíteni, kifesteni, díszesnek lenni; álruhát venni, színlelni, ravaszkodni;
miyamiša-	tettetni, magát elváltoztatni
miyamišakô	dísz, ékszer; díszített
miyamiyahan l. <i>miyamigan</i>	
miyan	sisak; ~ <i>ceo</i> selyemfajta; ~ <i>gin</i> <étel neve>
miyang	gyereksírás; ~ <i>ming</i> ua., juhbégetés
miyar	~ <i>mir</i> gyereksírás; ~ ~ ua., juhbégetés
miyaraha	féltékeny, nyugtalan
miyarga, miyarha	csikló
miyari-	bégetni
miyasida-, miyasihida	inogni, lebegni
miyasirila-	könnyes szeműnek lenni
miyegu efen	<süteményfajta>
miyehude-	ide-oda ugrálni
miyehunehe	végelgyengülésben levő
miyehusu	cserép
miyoo	templom; ~ <i>gin</i> aranyozott
miyoocala-	puskával löni
miyoocalan(d)u-	együtt lni
miyoocan	puska
miyoosirila-, miyoosirala-	száját elhúzni, mosolyogni
miyoosoro- l. <i>miyoosoro-</i>	
miyori l. <i>miori</i>	
miyoosori	mosolygó
miyoosorila-	mosolyogni
mo	messze; nyugodt, békés; ~ <i>li</i> jázmin; ~ <i>seme</i> tréfás
mobin hoošan	<papírfajta>
mobsehe	<rovar neve>
mocin	<finom vászon>
moco	műveletlen, ügyetlen; ~ <i>simhun</i> mutatóujj
mocodo-	ügyetlennek lenni
modan ilha	<kamélia>
modo	esetlen, otromba; tartózkodó a beszédben; ~ <i>gasha</i> <karvaly fajta>
moho-	bevégezni, bezárni, abbahagyni, kimeríteni, kifárasztani; kimerülni
mohobu	véghez vinni; kimeríteni, kimerültnek lenni; kikutatni; szavába vágni,
ellenevetni;	
mohoho-	kimerült, befejezett; szerencsétlen
moholo	ökör szarv nélkül
mohon	vég, határ, a legkülső; szerencsétlenség; ~ <i>akô</i> vvégtelen, kimeríthetetlen;
mértéktelen, céltalan	
mohori sohori	természetesen, körülményeskedés nélkül
mohotolo	végig
mohume	<mesebeli állat>
mojihyan	kis medve
mokco-	széttörni, letörni
moko	<csillagkép neve>
mokso	törött, kettévált

moksolo-	eltörni
mokto	életlen, tompa, gyenge, otromba
moktoho saka	kissé gyenge
molho	kandisznó végbele
moli	<virág neve>
molo	<(nem élő) fa neve>
molodo-	enyvezni
molojin	páva
molori moo	<fa neve>
momohori	erôsen ülô, erôsen tartó
momokon	nyugtalan, összezavarodott, ijedt
momoro-, momoršo-	egy helyen, biztosan ülni
moncon	selyemgomb a sapkán
monggo	mongol; ~ <i>boo</i> kerek sátor, jurta; ~ <i>sibin</i> <liba fajta> ~ <i>sedu</i> ; <növény neve>
monggocon	boros edény
monggoli-	nyakba akasztani
monggolikô	nyakravaló (szalag)
monggon	nyak; ~ <i>hôsikô</i> nyakravaló, sapka
monggoro-	mongolul beszélni, mongol módra viselkedni, tenni vmit
monggorokô	tarka nyakkendő; ruhaujj
mongniohôn	zokogás
mongnioro-	zokogni
monio	majom
moniocila-	majom módra viselkedni
monji-	dörzsölni, simogatni
monjira-	gyúrni, dörzsölni, simítani
monjirša-	gyúrni, nyomni; [birkózásnál] ledobni
moo	fa (mint anyag és mint növény); <növény neve>; <csillagkép neve>; <sapka fajta>; <kártékony rovar a gabonában>; <határköül szolgáló tehénfarok>; ~ <i>bu-</i> bottal elverni; ~ <i>garma</i> <nyíl-fajta>; ~ <i>ihan</i> <szarvasmarha fajta>; ~ <i>morin</i> vesszőparipa; ~ <i>tanta-</i> bottal elverni; <i>moo-i faksi</i> asztalos; ~ <i>-i fuktala</i> <fa neve>; ~ <i>-i hasi</i> <gyümölcs neve>; ~ <i>-i hoton</i> fából készült fal
moodahôn	<mesebeli állat>
moositun	fa csésze
mooyen ilha	<virág neve>
morho	<ló takarmányául szolgáló fű neve>
morila-	lovagolni
morin	ló; lovaglás; ~ <i>biya</i> ló-hónap; ~ <i>feksi-</i> lovagolni; ~ <i>gaji-</i> lovat hajtani; ~ <i>jalmin</i> <növény neve>; ~ <i>weihe</i> <kiütés gyerekek szájában>
moringga	lovas; ~ <i>aniya</i> lóév; ~ <i>uksin</i> lovas nehézpáncélzattal
moro-	szemet tágra nyitni
moro	? egy véka tizede; tál, csésze
morohon	nagy és kerek (szem)
morolome	egy tál (-nyi, -lal)
mosela-	örölni, szétmorzsolni; keresztbevetett lábbal ülni
moselakô	malomkô
mosha, mosike	<mesebeli állat>
mošuse	<gyümölcs neve>
moton hoošan	<papír fajta>
motoro	<gyümölcs neve>
moyaci ilha	<virág neve>

moyo	tompa, lusta; kisgyermek kiütése
moyo-	beásni, bevésni
moyoro	<gyümölcs neve>
mônggu	ehető madárfészek; l. <i>mungku</i>
mu	szántó föld, egy hold föld; pásztor; <növény neve>; ~ <i>dan ilha</i> <kamélia fajta>;
~ <i>hiyang</i> <virág neve>	
mucejun	daru
mucen	fazék
mucengge	<mértékegys., kínaiul <i>fu</i> >
mucesi	szakács
muciha	gyékény; ~ <i>mahatun</i> szalmakalap
mucihyan	edény, fazék
mucitu mahatun	<vmilyen fejfedő>
mucitun	<áldozati edény>
mucu	szőlő; ~ <i>bocci jiyoo bing</i> , ~ <i>halu-i sacima</i> <sütemény fajta>; ~ <i>nure</i> bor
mucunggai gasha	<madár neve>
mudaci ilha	<virág neve>
mudakiya-	kerülőúton menni
mudali	újra
mudali- l. <i>mudakiya-</i>	
mudalime	kerülve
mudaliyan	bizonytalan, homályos
mudamtin	<áldozati edény>
mudan	ferde; hajlat, fodulat; széle vminek; hang, hangsúly, akcentus; dallam, szó,
kifejezés; időpont, alkalom; ~ <i>ilha</i> l. <i>mu</i> ; ~ <i>ara-</i> ide-oda menni; ~ <i>baha-</i> megfázástól izzadni; ~ <i>gai-</i> hangot adni; ~ ~ különböző alkalmakkor, lassanként; ~ <i>wai</i> , ~ <i>-i ba</i> lejtő, vminek a széle; ~ <i>-i bade gama-</i> félrevon(ul)ni	
mudandari	minden alkalommal
mudangga	ferde, görbe, hajlított; zegzugos
mudari	szakadatlanul; újra
mudu-	csiszolni, fényesíteni
mudun	csiszoló, köszörűkő
muduri	sárkány; ~ <i>biya</i> sárkányhónap
muduringga	sárkányhoz tartozó; ~ <i>aniya</i> sárkányév; ~ <i>giru</i> sárkányokkal hímzett lobogó
mufi ilha	<viág neve>
mufuyen	képzetlen, műveletlen
muhaliya-	felhalmozni
muhaliyabu-	felhalmoztatni
muhaliyan	golyó, labda, pilula; ~ <i>nimeku</i> szoulás; nyomás a szívnél; ~ <i>okto</i> pilula
muhan	hím tigris
muhandu-	muhari
muharša-	nyomást érezni a szemben
muhašan	bika
muheliyeken	kerekded
muheliyen	kerek; kör; gyűrű
muheliyengge	kerek
muheren	gyűrű, kerék; buddhista imamalom; lécezet, kerítés; koszorú
muheri ilha	<virág neve>
muheša-	fészkelni
muhi	fadarab a kocsiban; rojtok a bundán

muhôlu	szarvatlan sárkány
muhôri	kerek, letompított sarkú ház
muhu, muhun	domb; dombos
muhuru	<tengeri hal>
mujakô	nagyon, kitűnő; ~ <i>bade</i> nagyon, nagy tömegben, gyakori
mujan	asztalos
mujangga	biztos, igaz; ~ <i>se-</i> beleegyezni, megerősíteni; ~ <i>-o/mujanggo</i> így van?, talán...
muji	árpás
muji-	dadogni; zokogni
mujilen	kedély; szándék; felfogás; ~ <i>daha-</i> önként követni; ~ <i>efuje-</i> meghatódni; ~ <i>geren</i> gyanakvó; ~ <i>jafa-</i> elhatározásra jutni; ~ <i>jancuhôn</i> tiszta lelkiismeretű; ~ <i>nyaman-i gese</i> bizalmas; ~ <i>sinda-</i> megnyugodni, gondokat elvetni; figyelmet vmerre fordítani; ~ <i>tucike</i> parancs kihirdetett; ~ <i>de eje-</i> kívülről megtanulni; ~ <i>de tebu-</i> vmit szándékozni, elhatározni
mujilengge	szívvel
mujin	akarat, vélemény, szándék; ~ <i>jalu</i> büszke, fennhéjázó
mujingga	elhatározott
mujuhu	<pontyfajta>
muk mek se-	hülyének lenni
mukcuhun	görbe, hajlított
mukde-	felállni, felemelkedni; hízni, nőni, túl sokan lenni, feljönni [nap, hold]
mukdehen	fatönk; először szántott föld
mukdehun	oltár
mukdehuri	<gyümölcs neve>
mukde(m)bu-	felegyenesíteni, magasztalni, felkelteni, felizgatni, szaporítani
mukden	szaporítás, fölösleg; <i>udvar</i> ; <a mandzsu székváros>
mukdende-	elemelkedni, feljönni [nap, hold]; virulni, sikeresnek lenni
muke	víz; ~ <i>faise</i> vályogtégla; ~ <i>ibdan</i> <fa neve>; ~ <i>ihan</i> bivaly; ~ <i>tasha</i> <hal neve>; ~ <i>tashai</i> <madár neve> ~ <i>tata-</i> vizet meríteni; ~ <i>-i hasi</i> <vadalma fajta>; ~ <i>-i nure</i> tiszta víz
mukelu ilha	<virág neve>
mukene-	olvadni
mukiye-	végezni, abbahagyni; elpusztítani, kiirtani
mukiyebu-	felgúltni, eloltani, lehűteni
mukiyen	vég
mukjuri	~ <i>makjari</i> unalmasan fecsegő; ~ ~ lassú
mukô-	belélegezni, vizet venni a szájba
mukôn	fejedelmi család; család; családf, falu, tartomány?, flotta
mukšafu l. <i>mukšan fu</i>	
mukšala-	bottal ütni
mukšan	bot; <i>mukšan fu</i> <hal neve>
mukšangga	botszerű
muktun	pocok, mezei egér
mulan	szék, ülőke; tábor, székhely
mulderhen	<madár neve>
mulfiyen	korong, lap, tábla
mulhôri	szarvatlan tehén
muliyan	<az arc ül alatti része>; szárny hegye; ~ <i>šaksaha</i> arc
mulmen	<vízi ragadozómadár>
multu l. <i>kaltu</i>	
multuje-	eloldódni, leválni, leesni
multule	magától kinyíló csomó

multule-	leszaladni, leesni, eloldódni, lehúzni
mulu	gerincoszlop; homlokzat, pártázat; oszlop, pillér, gerenda
mulunu	gerendákat felállítani
muluse	<gyümölcs>
mumana-	mocsárban hemperegni
mumin	mély
mumuhu, mumuhun	kézilabda (?)
mumure-	hátrarúgni
mumuri	letompított; ~ <i>mentehe</i> fogatlan
munahôn	harag; haragos
mung mang	morgás
mungga, munggan	földhányás, kis domb, sírdomb
mungku	jégbe fagyott halak
mur mar se-	ostobának lenni
mura-	kiabálni, bégetni, szarvasokat csalogatni
murakô	síp a szarvasok csalogatására; jelentéktelen
muran	síp a szarvasok csalogatására
murca	forgó rúd, hinta
muren	<mandzsu törzs neve>
murfa	<gabonafajta>
murgiyeken	<sapka fajta>
murhu farhôn	sötétben látó
muri-	kitartani; egyenesen nekivágni; csavarni, kitekerni; igazságtalanságot, erőszakot elkövetni; rágalmaazni; ellenálni; elhibázni
murihan	görbe út
murikô	kitartó, makacs; kitartás makacsság; ~ <i>moo</i> forgó rúd, hinta
murin tarin	ravasz; egyenetlen
murinja-	más vélenényen lenni
murishôn	eltérő, egyenlőtlen; makacs; makacsság
muritai	makacs, kitartó, végül
murki-	lekerekíteni
mursa	répa; vésett vörösrézlemez
murtaï l. muritai	
murtashôn	görbe; ferde; harcias
muru	alak, külső; minta; szellem; jelenség; majdnem; ~ <i>akô</i> véletlenül, akaratlanul, értelmetlen; ~ <i>tucike</i> közel van a befejezéshez
murung	<vadállat>
murungga	vminek tűnő, vmihez hasonló; illő
muruse-	vélni; mintaképet követni; megjelenni; zavaros módon csinálni vmit
muse	mi (?)
muse-	meghajolni, meggömbülni; szándékát feladni
musembu	hajlítani; megnyugtatni
musen	hajlított íj; sír
musengge	miénk, hozzánk tartozó
musha	<vadmacska-fajta>
musi	szabókréta, zsírkő; lisztes kása
musiha	l. <i>amta</i> ; ~ <i>moo</i> <fa neve>
musihi	edény vízmerítésre
mušuhu	kinövés a fán, gomba, tapló
mušuhuri	egyenes, pontos, se több se kevesebb

muśurhu	<tengeri hal>
muśuri	<vászon fajta>
mute- ereje szerint	tudni, ügyesnek lenni, bírni; véghezvinni; elégnék lenni; győzni; ~ <i>-rei teile</i>
mutebu-	okozni, elérni, hozzásegíteni, beteljesíteni, véghezvinni; tökéletesíteni
mutebukô	tanintézet, gimnázium (?)
muten	erő, képesség, művészet(?), ügyesség; vállalkozás
mutengge	ügyes, képes vmire
mutu-	nőni, felnőni, előjönni, keletkezni
mutubu-	növesztetni, szaporítani
mutukô	növény
mutulhen	<vízi ragadozó madár>
mutun	növekedés; fölösleges
muwa végezni	kövér, vastag, sűrű; durva, udvariatlan; vastagság; <i>muwa edun tuwa</i> szükségét
muwakan	kissé sűrű/durva
muwaśa- <i>-me sa-</i> felületesen ismerni	gorombának, durvának, egyszerűnek lenni; durvítani; vázlatot készíteni; ~
muya	szalma, szecska
muya-	ordítani; ugrani
muyahôn	teljes, egész; tökéletes
muyari	dimoharpus longan

N.

na giyan geometria; ~ <i>-i loo</i> a pokol; ~ <i>mo</i> buddhista felkiáltás	föld, alap, talaj; közbevetés; ~ <i>aśśa-</i> földrengés van; ~ <i>jen-i</i> rendes, illő; ~ <i>-i</i>
naca	feleség bátyja, sógor
naceo	hímzett vászon
nacihya-	kibékíteni, megnyugtatni, megvigasztalni, segíteni
nacin	keselyű
nadaci	a hetedik
nadan nyílása; ~ <i>usiha</i> nagymedve, göncölszekér; ~ <i>usiha-i berten</i> <halfajta>	hét; ~ <i>biya</i> a hetedik hónap; ~ <i>dasan</i> a hét bolygó; ~ <i>se</i> hét év; ~ <i>sen</i> a test hét
nadangga inenggi	a hetedik(?) hónap hetedik napja
nadanggeri	hétszer
nadanju	hetven
nadanjute	hetvenenként
nadase	hét év
nadata	hetesével, hetenként
nagan l. <i>nahan</i>	
naga ilha	<virág neve>
nahan	nyugágy, ágy; ház, lakhely; ~ <i>-i irun</i> az ágy alatti hely; ~ <i>-i baita</i> együttalás
nai	nagy edény
naihô l. <i>nadan usiha</i>	
naihô-	hajlítani
naihôbu-	ledönteni
naiji ilha	<virág neve>
naijihyan	<medvefajta>

naimisun	bőrbetétes ruha
nainai l. <i>meimei</i>	
nairahôn	jóindulatú, barátságos, szelíd
naka bai	megszakított
naka-	abbahagyni; csenbben állni, megállni; hagyni, elengedni; visszatartani;
hivatalról lemondani; lefeküdni; vmihez ragaszkodni, vmin alapulni	
nakabu-	visszatartani, feltatani, fékezni, gátolni; visszavonni; száműzni, elküldeni;
lefokozni, lefokoztatni	
nakcu	vkinek az anyjának a bátyja; ~ <i>hehe</i> anya bátyjának a felesége
nakô	alig, majdnem, még nem, mielőtt
nama	tű, lándzsa; ~ gida kis lándzsa; ~ sirdan nyílhegy
namala-	eret vágni; varrni
naman l. <i>nama</i>	
namara-	fukarnak, kapzsinak lenni
namašan	jóismerős
nambu-	elfogni, megragadni, elfogatni; ~ <i>-ha</i> ~ <i>-hai</i> tolakodó, kellemetlenkedő
namburelame	elfogni akaró
namdulu	mandzsu törzs neve
namgin	gyümölcs neve
nami	bőrmellény
namki	nyeregtakaró
namšuri	gyümölcs neve
namu	tenger; saláta; ~ <i>coko</i> tyúkfajta; ~ <i>niyehe</i> kacsafajta; ~ <i>sika moo</i> fa neve; ~ <i>ulgiyan</i> halfajta; ~ <i>urangga moo</i> fa neve
namun	raktár, tárház; raktárnok
namuri	kenderfajta
namusi	raktárnok
nan	kígyó és fafajta neve
nanda-	idegen javakat kívánni; becsapni, megcsalni; kérni
nanggin	galéria, tornác, veranda
nanggiša-	hízelegni, csókolgatni, becézni
nanggitu coko	tyúkfajta
nanggô	egérfogó
nantuhôn	büdös, piszkos; fukar; romlott (erkölcsileg); elnyomás, kisajtolás
nantuhôra-	büzleni; bepizskítani; megrontani; elcsábítani
nantuhôrabu-	feltot ejteni; megrontani; elnyomni
nantuhun l. <i>nantuhôn</i>	
nara-	vágyakozni, kapzsinak lenni; ~ <i>-kabi</i> elnyűttnek, megviseltnek lenni
naracuka	sajnálatos
naracun	fukar, kapzsi
naragônja- , jarahônja-	vmit kívánni, vmihez ragaszkodni; vmire támaszkodni
naranggi	mégis, inkább; végül, ennek következtében
naraša-	kapzsinak lenni, vágyakozónak lenni
narga	gereblye
narga-	gereblyézni
narhôda-	fukarkodni, szegényesnek lenni
narhôn	finom, kicsi gyenge, keskeny, szűk; halkán, titkosan; élesesű, átható;
takarékos; ~ <i>ba</i> részlet; ~ <i>baita</i> titkos üzlet; ~ <i>duha</i> vesevezeték; ~ <i>edun tuwa-</i> piszegni?; ~ <i>nimeku</i> kólíka; ~ <i>wehe</i> csiszolt kő	
narhôngga	finom, genge törékeny

narhônja-	fukarnak lenni
narhôsa-	titokban csinálni vmit; takarékosnak lenni; csökkenteni, összevonni,
korlátozni; feljegyezni, megfigyelni, pontosan megvizsgálni; pontosan megállapítani; vmit gondosan csinálni	
nari	nősténymedve; nagy medve
narintu	mesebeli állat neve
nasa-	utálni; sajnálni, megbánni; ~ <i>-ra bithe</i> gyászirat egy mwgholtról
nasacuka	sajnálatos, sajnálatra méltó
nasacun	undor, kedvetlenség; megbánás
nasan	sózott; ~ <i>gida-</i> besózni; ~ <i>hengke</i> uborka
nashôla-	az alkalmat kihasználni; ~ <i>-buha</i> váratlanul nyert
nashôn	alkalmas idő, alkalom; szándékozó
nasin	medvefajta
nasacungga	sértő
naya	a feleség öccse, sógor
ne	most, éppen; mostani, létező; ~ <i>je</i> most, azonnal, hamarosan, fontos, sürgős
nece	a feleség bátyjának felesége
neci-	megtámadni, felizgatni, izgatni; megsérteni; befolyásolni; áthágni, megsérteni,
vétkezni, elkövetni; vki más jószágát kívánni; felháborodni; alaptalanul haragudni	
necihiye-	planírozni, kisimítani; vizet vezetni, megnyugtatni, enyhíteni;
lecsendesíteni, megvigasztalni	
necihiyen	nyugodt, csendes
neciken	kissé sima v. egyenes
necin	sík, egyenes, szabályos; a helyes mérték; tisztességes, jómódú; igazságosság;
megnyugodott; megnyugtatás	
necine-	megtámadni menni
necingge	egyenes, sík, lapos; ~ <i>mudan</i> az egyenes hang (kín. ping)
necinji-	megtámadni jönni
nege negele-	kicsit meghagyni
negele-	kézen vinni
nehu	szolgálólány
nehuji	szolgálólány; ~ <i>mama</i> öreg szolgáló asszony
nei	izzadság; ~ <i>funiyehe</i> az apró szőrök az emberi testen; ~ <i>gai-</i> izzadni; ~ <i>gu</i>
titkos tanácsos, állami tanácsnok; ~ <i>sí</i> hivatal neve; ~ <i>taran</i> izzadság; ~ <i>tucike</i> az izzadság kitör; ~ <i>yoo</i>	
izzadságtól kapott kiütés	
nei-	nyitni, megnyitni, kitágítani; megmagyarázni, tanítani; oldani; kiadni;
alapítani	
neibu-	nyitni hagyni; megnyílni; kinyilvánítani
neigecile-	egyenlően elosztani
neigele-	egyenlően eljárni v. elosztani, kiegyenlíteni; belátónak lenni, méltányolni
neigen	egyenlő, mérsékelt; méltányos; elegendő; ~ <i>bu-</i> egyenlően elosztani; ~ <i>isibu-</i>
elegendőt adni	
neigenje-	egyenlő részekre osztani
neihe <i>nei-</i> praet. -a	
neihen	ua.
neile-	tanítani
neilebun	tanítás
neileku	tanító, magyarázó
neilen	tanítás
neinei	tisztelő megszólítása ifjabb hölgyeknek: kisasszony
neku	nagynéni anyai ágon

nekeliye-	csökkenteni, vmit mérsékelten csinálni; fukarnak lenni
nekeliyeken	kissé gyenge v. vékony
nekeliyen	kicsi, gyenge, finom, vékony, keskeny, csekély; enyhe, szelíd; gyengeség; mérséklet, takarékoság; ~ <i>gônin</i> becsmérlés, nem sokta tartás; ~ <i>şobin</i> kalácsfajta
nekeliyene-	1. <i>nekeliye-</i>
neku	az asszony barátnője
nekula-, nekule-	hasznot húzni; hasznot hajtani; használni; ~ <i>-ha</i> kívánt, előnyös
nelhe	nyugalom, nyugodt
neme-	hozzátenni, szaporítani; hízni; törni, örölni
nemebu-	hozzátenni, szaporítani; szaporíttatni, hízni
nemegin	harminc fontos súly
nemehen	ráadás
nemeku omolo	a legidősebb unoka
nememe	inkább, mindig több
nemereku, nemergen,	/nemerhen/ esőköpeny
nemeyeken	kissé gyöngye
nemeyen	gyöngye; csekély; enyhe; barátságos
nemgiyen	békés, jószándékú
nemki-	ruhát megkettőzni
nemsele	hozzátenni, szaporítani; elégedetlennek lenni; új betegséget kapni; rosszat mondani vkiről; megharagítani
nemsuri bele	<rizsfajta>
nemşe-	nagyon vágyani vmire; ~ <i>-rakô</i> elégedett
nemşeku	elégedetlen, telhetetlen, vágyakozó
nemu	bánya
nende-	elől menni, megelőzni, felülmúlni; előtérbe helyezni
nendebu-	előreengedni
nenden	előbb, korábban; előtte álló, jobb; ~ <i>ilha</i> <virág neve>; ~ <i>usiha</i> <gyümölcs neve>
nene-	elől menni, megelőzni, előreengedni
nenehe	elmúlt, előbbi, régi, öreg; ~ <i>niyalma</i> nagyapa, ős
neneme	előbb, kezdetben; mielőtt
nengge	falt a szemén, szaruhártya himlő
nenggelebu-	támasztani, emelővel felállítani
nenggeleku	állvány
nenggere-	féllábon állni
nenggerebu-	1. <i>nenggelebu-</i>
nenggereshun	támasz, mankó
neo-	vándorolni, átmenni; ~ <i>re tugi</i> kicsi könnyű felhő
nerе	kályha; ~ <i>fete-</i> táborozni
nerе-	fölvenni, fölakasztani [kabátot]
nerеku	kabát
nergi	okos, ravasz
nergin	alkalmas idő(pont); ~ <i>obu-</i> alkalmat megragadni; ~ <i>-i hôsun</i> téli munka, rövid munka
nergingge	okos, ügyes
nerki-	kinyitni [pl. könyvet], kiteregetni, felnyitni
nerku	kabát
nesi	ugyanabban az időben
nesidun	fogoly(madár)

nesuken	barátságos, kellemes; szelíd, enyhe; ~ <i>hehe</i> a 7. hivatali rang viselőjének felesége (-'nek címe); ~ <i>nemeyen</i> alkalmazkodó, engedelmes; ~ <i>oho</i> lassan enyhülő [eső]
neye	feleség öccsének felesége
neyen	<mandzsu törzs neve>
ni	<genitivus partikulája>; <kérdő partikula>; ~ gida- megjegyezni; felírni
nibco(o)	Nercsinszk
nicangga tungken	nagy dob állványon
nicu-	zemet lehúynyi
nicuhe	gyöngy; halott, megvakult [l. nicu-]
nicuheri moo	<fa neve>
nicula-	hunyorogni, pislogni
nicun ilha	<virág neve>
nicuša l. nicula-	
nidu-	sóhajtani
nijara-	szétmorzolni, örölni
niji	kerülő?
nijihe	korpa
nikacila-	kínainak látszani, úgy nézni ki, mint egy kínai
nikai	<kérdő és felkiáltó partikula>
nikan	kínai; ~ <i>hengge</i> <dinnye fajta>; ~ <i>ulhōma</i> <fácán fajta>; ~ <i>uli</i> <gyümölcs neve>; ~ <i>yoo</i> <nemi betegség>
nikara-	kínaiul beszélni
nikca-	elrontva, eltörve, megsértve, ócsárolva lenni, rossz bánásmódban részesülni
nikde	állat háta
nike-	támaszkodni; ~ <i>-fi banji-</i> vkiből élni
nikebu-	támasztani; felakasztatni; hozzátenni, összetenni; átvinni; összegyülekezni; vkiben bízni, vkire támaszkodni; vmit vkire háritani; tervezni, ajánlani
nikebun	<a templomban felakasztott tábla>
nikede-	épesnek lenni, kibírni; éppen eleget bírni; védekezésben maradni
nikehebi	gyermekágyba került
nikeku	hajlott, támasztott; támasz, támla; támlás szék; ~ <i>mulan</i> szék
niken	feltámaszrás; bizonyosság
nikendu-	egymást támasztani
nikene-	állni, helyen lenni; rátalálni, beleütközni; vmi felé menni; sürgetni, tolni,
nikene-	behatolni
nikeše-	kissé sántítani
nikenji-	támaszkodni jönni; sürgetni, tolni, behatolni
niki-	csiszolni, fényezni
niksi	vacogni [hidegtől]
niktan	életelixír
nikte-	lábbal toppantani, dögönyözni
nikton	békés, csendes; béke, csend, nyugalom; ~ <i>obu-</i> békét, nyugalmat helyreállítani
niktongga	békés, csendes
nila-	élesíteni, köszörülni, csiszolni
nilakô	csiszolószerszám, köszörű
nilgiyan	fény [hogyan vmi, pl drágakô fényes]; ragyogó
nilhōda-	csúszósnak lenni
nilhōma	<vmilyen baromfi>
nilhôn	csúszós, síkos

nilokan	ragyogó, fényes, síma; ragyogás, tisztaság; barátságos; sűrű köles
nilta(l)ja	sebesre vakarni
niltubu-	szőrmét leszőrözni
nilukan l. nilokan	
nimaca	<mandzsu törzs neve>
nimaci	juhprém
nimada	<krokodil fajta>
nimaha	hal; ~ <i>butara niyalma</i> halász; aggastyán; ~ <i>gabtara saka</i> kampós nyíl (nem szigony?); ~ <i>usiha</i> csillag az Ophiuchusban; ~ <i>yasa</i> tyúkszem
nimala(n)	eperfa, selyemhernyó-tenyészet
niman	<juh fajta>
nimanggi	hó; ~ <i>dere</i> ? első irodalmi fokozat; ~ <i>kiyalma-</i> hóvihar van; ~ <i>wengke</i> a hó elolvadt
nimara-	havazik
nimargan	halászsas
nimari	~ <i>gowasihiya</i> <madár neve>; ~ <i>ilha</i> <virág neve> ~ <i>yanggali</i> <madár neve>
nimašakô	kis halászcsonak
nimašan	madár neve
nimaton	<vad juh fajta>
nime-	betegségben szenvedni; fájni; ~ <i>-re ba-i teisu dasa-</i> meggyógyítani
nimebu-	fájni, megsérteni, megsebesíteni; ~ <i>-me tanta-</i> ütlegelni
nimecuke	fájdalmas, bosszantó, rossz, gonosz; durva [szó]; ijesztő
nimeku	kór, szenvedés, baj; hiba, vminek a gyenge oldala; ~ <i>o-</i> szenvedni; kártékonynak lenni; ~ <i>obu-</i> kárt okozni; ~ <i>turgen</i> halálos betegség; ~ <i>de darubuhabi</i> mindig beteg; ~ <i>de hôsibuhabi</i> hosszúlejáratú betegségben szenved
nimekule-	betegnek lenni
nimekulebu-	megbetegíteni
nimekungge	beteg gyenge
nimenggi	zsír; zsíros; ~ <i>noho</i> tiszta zsír; ~ <i>yasa</i> gödröcskék a combon
nimenggile-	zsírossá tenni vmit, zsírosnak lenni; zsírt kinyomni
nimete-	közösen szenvedni
nimeliyen ilha	<virág neve>
nimperehe	a föld megrepedezett a fagytól
nincuhôn	hús/halszag
ningceo	<szövet fajta>
ningdan	golyva
ningdangga	golyvás, bögyös (?)
ningge	substantivumot helyettesítő partikula
ninggiya	sulyom; vasmacska; ~ <i>bula</i> bogáncs; ~ <i>sele</i> horog, vasmacska
ninggu	felett, fent
ningguci	hatodik; fentről
ninggude l. <i>ninggu</i>	
ninggun	hat; ~ <i>acan</i> a hat világtáj; ~ <i>biya</i> a hatodik hónap; ~ <i>bo</i> <fa neve>; ~ <i>boo</i> az előljárárság hat szobája; ~ <i>dobton ilan bodon</i> a haditudomány szabályai; ~ <i>muten</i> a hat művészet
ninggunde l. <i>ninggu</i>	
ninggungge	fent lévő
ninggunggeri	hatszor
ninggunse	hat év
ninggureme l. <i>ninggu</i>	
ningguse l. <i>ninggunse</i>	

ningguta	<tatár erődítmény neve>
ninggute	hatonként
ningkabu-	elakad a lélegzete vkinek
niniyar(ś)a	tompa fogúnak lenni
niniyarila	vesét fájlalni
ninju	hatvan
ninjuci	hatvanadik
ninjute	hatvananként
ninki-	bög [szarvas]
nintehe ilha	<virág neve>
nintukô (hari)	ferdenyakú
ninuri	macska
nio	<kérdőpartikula>; <fa neve>; mocsaras hely
nio-	fagytól átjárva lenni; ~ <i>-me nime-</i> fagytól szenvedni; ~ <i>-me śahôrun</i> áthatóan
hideg	
niobihe	<mesebeli állat>
niobo-	tréfálni
nioboro	sötétzöld
niocuhe l. <i>nicuhe</i>	
niohe	farkas; ~ <i>sube</i> <növény neve>; ~ <i>yoo</i> <daganat fajta>
nioheri	farkas fajta
nioho- l. <i>niyoho-</i>	
niohokon	tengerzöld, világoszöld
nioho- l. <i>niyoho</i>	
niohon	türkizkék; ~ <i>abka</i> kék ég; ~ <i>jili banjiha</i> igen haragos
niohuken	feketés, feketészöld
niohu-	dögönyözni, lökni
niohun	türkizöld, kékessárga (?)
niohure-	dögönyözni, lökni, nyomni
niohuśule-	meztelenül, mezítláb lenni
niohuśun	meztelen
niojan	<vadkacsa fajta>
niokan	játéknyíl; ~ <i>bolgo-</i> játéknnyíllal játszani
niokji	moha
niokso	<vízi moha fajta>
niolhon	síma, síkos, csúsós
niolhôda-	elcsúszni, kisiklani
niolhu-	vágtázni
niolhuce-	veszedelemmel szembenézni, rettenthetetlennek lenni
niolhumbu-	?
niolhun	az első hónap tizenhatodik napja
niolmon	vízen növény moha; szivárvány; ~ <i>beye</i> könnyű ruházatban, felszerelés nélkül
niolmonggi	moha, zuzmó
niolo-	undorodni
niolocuka-	undorodni, undort kelteni
niolukan l. <i>nilokan</i>	
niomere	<tengeri hal>
niomośon	<hal>
niongaja-	megsebesíteni, megsérteni; sajnálni
niongnio	kitűnő, első

nionioru, nioniro	<kosár fajta>
nioro-	kéknek lenni, színt változtatni
nioroko (<i>nioro-</i> praet. -a)	színét változtatni; vidámnak lenni; meglepni
niorombu-	élesíteni, köszörülni
nioron	szivárvány; ~ <i>gocika</i> szivárvány keletkezett; ~ <i>samsiha</i> a szivárvány eltűnik
nioronggo kiltan	császári testőrség
niosha l. <i>golmin</i>	
niošumbu- l. <i>nisumbu-</i>	
niowancihyan	növényszagú
niowangga	~ <i>ilha</i> virág neve; ~ <i>moo</i> fa neve
niowanggiyakan	zöldes, kissé zöld
niowanggiyan	zöld, kék; ~ <i>fiorhon</i> zöld harkály; ~ <i>gu</i> drágakő neve
niowari	ragyogó zöld; ~ <i>niori</i> , ~ ~ ua.; ~ <i>cecike</i> ndár neve
niowariha	mesebeli állat neve
niowarikô l. <i>teišun</i>	
niowarimbu wehe	zöld drágakő
niowariša-	zöldelni
nirga	rövid szőr
nirgakan	kissé rövidhajú
nirgangge	rövidszőrű prémes, rövidszőrű prémmel ellátott
nirha l. <i>nirga</i>	
nirhōwatu	tyúkszerű madár neve
nirki l. <i>ninki</i>	
niru	nagy nyíl; főnök; ~ <i>-imfaksi</i> nyílkészítő kovács; ~ <i>-i falga</i> haditanács; ~
- <i>janggin</i> főnök	
nirugan	festmény, rajz; terv, térkép; címer, pecsét
niruhan l. <i>nirugan</i>	
niru-	festeni
nisiha	kicsi hal; a kártyajáték szabályai; ~ <i>efen</i> süteményfajta
nisihai	összekötött, közös, együtt, egyidőben -vel
nisikte	moha
nisukô	korcsolya
nisu-	leengedni; lecsúszni, lesiklani, kisiklani
nisundu-	együtt csúszni v. siklani
niša	súlyos, nehéz; durva, erős, dolgos; sok; ~ <i>daha</i> jól csomagolt
nišakan	kissé durva
nišala-	durván ütni v. lökni; szaladni
nišan	anyag csücske melyre a pecsétet ütik
nišargan	kemény daganat
niše	kis súly, egy sunji tizede
nišubu-, nišumbu-	egyesíteni, hozzátenni
nišui faksi	cserepes
nitan	ízetlen, sületlen, tompa; nem egészen finom (arany, ezüst); egyszerű
nitara-	lecsitítani, lecsitítatni
nituri cecike	madár neve
niyada-	lassan növő gabona
niyadaha	gyümölcs neve
niyaga- l. <i>niyaha-</i>	
niyaha (<i>niya-</i> praet. -a)	romlott, rohdadt
niyaha-	csírázni

niyahan	fiatal kutya
niyahara	rügy, csíra
niyahari	kis gyermek; kis csirke, madárfióka; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>ilha</i> virág neve
niyaharnahabi	újra csírázott, friss leveleket hajtott
niyahaša	kikergetni, kergetni, hajtani, küldeni; sántítani
niyaki	csöpögő orr; geny; ~ <i>siri</i> - orrot fújni
niyakina-	meggyűlni, gennyezni
niyakitu	náthás orr
niyakôn	térd, térdhajítás
niyakôra-	letérdelni
niyalari cecike	nadár neve
niyalhônja-	elájulni
niyalma	ember, személy, emberek; szolgák; valaki; lakos; a mélyedés az orr alatt; ~ <i>nimaha</i> halember, sellő, szirén; ~ <i>usiha</i> csillag neve; ~ <i>-i orkin de yabu-</i> vkit rábeszélni, más szavában bízni; ~ <i>-i</i> erőteljes agg
niyalmaingge	emberi
niyamala	moha, zúzmó
niyamala-	a szülőket tisztelni, szeretni
niyaman	szív; a világ kelyhe; céltábla; közeli rokonok, szülők; ~ <i>ara-</i> házasságot közvetíteni; ~ <i>daribuha</i> terjedelmes rokonságú; ~ <i>gabtakô</i> faoszlop; ~ ~ <i>jafa-</i> szövetséget kötni; ~ <i>jaka</i> szívgödör; ~ <i>jaka nime-</i> szívet fájdtítani, szívfájónak lenni; ~ <i>hônchihin</i> rokon; ~ <i>tuksi-</i> a szív dobog; ~ <i>i baita</i> házassági ügy
niyamanahabi	félíg főtt
niyamangga	rokon (melléknév)
niyamani	becéző v. jóakaró felkiáltás
niyamara-	tisztelni
niyamarca-	irigyelni
niyamari	mesebeli állat neve
niyamašan	száraz hely a vízben, kis sziget
niya-	megrothadni, elromlani
niyambulu	félénk, gyenge ember
niyamciri	cölöpök az állati prémek kitergetésére
niyamju	mesebeli állat neve
niyamniya-	lőhátról nyilazni; ~ <i>-ra mahala</i> sapka alakú céltábla nyilazáshoz
niyamniyan	lovaknak való nyíl
niyamniyana-	lőhátról való nyilazásra indulni
niyamniyanu ua.	
niyamniyandu-	együtt nyilazni lőhátról
niyan gan ze	lépvessző
niyanca-	keményítővel bedörzsölni; melegen sütni (Nap)
niyancan	átható, éles; élénk, buzgó; kásafajta; ~ <i>akô</i> gyenge, hanyag; ~ <i>bija-</i> (<i>bila-</i>) bátorságot elveszítteni
niyancangga	erős, bátor
niyancanggangge ua.	
niyancari	mesebeli állat neve
niyanci hiyan	jó illatfajta
niyanciha	zöld növények
niyanciri haggiya	?
niyanggô-	rágni; morogni
niyangu	rozs, gabona

niyobo	l. <i>niobo</i>
niyociki	tyúkfajta
niyoho-	együtt aludni nővel
niyokoso	l. <i>niokso</i>
niyolmon	l. <i>niolmon</i>
niyolodo	ellenszenves ember
niyo-	a húst leszedni a csontokról
niyoolocuka	jóízű
niyoro	(l. <i>nioro-</i>) szenvedélyesnek lenni, magán kívül lenni
nofi	numeralpartikula személyeknek
noho	síkság; teljes, teli, befedve -val
nokai	nagyon
nokci-	haragudni
nomhokon	kissé jólelkű
nomhon	jólelkű, barátságos, jóakaró, szelíd, enyhe, simulékony, könnyű; hajlandó; jó, őszinte; lelkiismeretes a szokások véghezvitelében; egyszerű, elégedett
nomin	lazurkő
nomohon	l. <i>nomhon</i>
nomun	a szent könyvek azaz King
non	hug
nonggi-	hozzátenni, szaporítani, hízni; hozzá venni; halmozni; ~ <i>-re menggun</i> ráadás,
hozzáadás	
nonggibu-	hozzátenni hagyni, kiegészíteni hagyni; hízni, szaporodni, előre haladni;
használni; ~ <i>-re gucu</i> hasznos,	bizalmas barát
nonggina-	hozzátenni menni
nonggindu-	együtt hozzátenni
nonggingge	hozzátétel; fejlemény, szaporulat
nongginji-	hozzátenni jönni
nono	vizinövényfajta
nontoho	héj (tojás, gyümölcs stb.)
nora-	farakást csinálni
noran	farakás
noro	mandzsu törzs neve
noro-	a házban v. fészekben maradni
noron	ragaszkodás
nota	<i>non</i> plur. -a
notho	keményhéjú gyümölcs; héj
nothori	gyümölcs neve
nu	íj; ~ <i>beri</i> számszeríj
nuhakan	kissé csendes v. lassú
nuhaliyan	mély, alacsony; mélyedés
nuhan	békés, nyugodt, lassú
nuhasi	orrszarvú
nuheci	süldő bőre
nuhen	egzéves süldő
nuhere	fiatal kutya; ~ <i>dafaha</i> halfajta; ~ <i>mafa jihe</i> tréfás szólás, hogy a gyerekek ne aludjanak el (a kiskutyák nagypapája jön!)
nuhu	kissé felmagasított
nujala-	ököllel ütni
nujan	ököl; ~ <i>asšarakô</i> zárt ököllel (kilőni a nyilat); ~ <i>dargiya-</i> ökölbe szorítani a

kezet	
nuaša-	birkózni
nukacuka	éles (szó)
nukaja-	szúrni
nuka- ua.	
nukci-	előremenni; követni; menekülni; tüzes vérmérsékletűnek lenni, büszkének lenni; ~ <i>-me yabu-</i> a veszéllyel szembe menni
nukcibu-	felizgatni, felbízgatni
nikcishôn, nukcishun	rosszakaró, gonosz; makacs
nuki-	izgatni, nyugtalanítani
nukte	poggyász
nukte-	vándorolni, tovább vonulni, a tábort máshová helyezni
nuktendu-	együtt máshová vándorolni
nuktene-	a tábort máshová tenni menni
nuktenji-	a tábort máshová helyezni jönni
nunggari	pihe, pehely, vékony haj, gyenge levél
nunggasun	anyagfajta; <i>fulgiyan boco -i</i> ~ bíbor
nunggele	fa neve
nungge-	lenyelni, elnyelni
nungneku	meztámadás, becsapás
nungne-	meztámadni, megsérteni, izgatni, elrontani, megkárosítani, kárt okozni, bántani, kínozni, elnyomni, borzalmasnak, kegyetlennek lenni
nungnenji-	meztámadni jönni
nungneri monio	majomfajta
nunjibu-	hallani, meghallgatni
nuran	lombik, gömb
nure	bor; ~ <i>huhu</i> élesztő, erjesztő borkészítéshez; ~ <i>tebu-</i> bort készíteni, bort tölteni; ~ <i>de soktoho</i> berúgott, részeg; ~ <i>de bahabu-</i> megrészegegni, mámorossá lenni; ~ <i>-i ekšun</i> borélesztő
nurhô-	összetenni, folytatni
nurhôme	folytatódó, állandó, ismételt
nurhôn l. ?	
nushu-	kifolyni, túlfolyni; szétszórni ellenséget; ~ <i>-me tucike</i> túlfolyik, árvíz van
nuturu	fácánfajta

O.

o	vízínövény neve; selyemlepke; csiga; felkiáltás, közbevetés /mint <i>oho</i> /; ~ <i>a se-</i> sírni, mint a kisgyermek; ~ <i>heng</i> helytartó, kormányzó; ~ <i>miyan</i> hónalj; ~ <i>šo se-</i> kényeztetni, becézni
o-	lenni, vmivé lenni, tudni, szabad /vmit tenni/
obgiya	csapdafajta vízimadaraknak
obihiya yali	velő
obo	jelzésül szolgáló körakás
oboko, obokô	mosdótál; ~ <i>efen</i> süteményfajta
obo-	mosni, lemosni; megkeresztelni
obonggi	vízhólyag, buborék, hab
obonggina-	habzani
obonggo hiyan	kellemes illatfajta
obono-	mosni menni
obtoko yali	vadállatok ízetlen húsa

obu-	/o- causativusa/ csinálni; vminek tartani
obubu-	csináltatni
oci	/o- cond.-a/ ha, ami azt illeti, bár
ocibe	habár, ha ... is
ocir	rózsakoszorú, rózsafüzér
odoli	kampók v. szögek a lószerszámban
ofi	hurok; mert, mivel, lévén /o- participiuma/
ofoho	szántóvas, ekevas
oforo	orr, csőr; előhegység; ~ <i>aca-</i> rágalmakkal békétlenséget szítani, felizgatni, uszítani; ~ <i>dali-</i> az orrot befogni; ~ <i>inje</i> orrot húzni, orrot felhúzni; ~ <i>niyaki</i> takony; ~ <i>senggi tuci-</i> orrvérzést kapni; ~ <i>tura</i> orrsövény; ~ <i>i dube</i> orrhegy; ~ <i>i sangga</i> orrlik
oforodo-	békétlenséget szítani, vizzályt kelteni
oforonggo	rágalmazó, békebontó
ogo	mozsár; váll, lapocka; ültetőfajta
oha	megegyező
ohakô	nem akart, szabadkozott, leköszönt, megtagadta
oho	váll, hónalj /l. <i>ogo</i> /; közbevetés; volt /o- praeterituma/; ~ <i>da</i> a ruha váll feletti része; ~ <i>de hafira</i> karjába venni
ohojon	hurok
oholiyo /oholi/	maroknyi
oholiyo-	kézben tartani, kézbe venni
oholjome hôwaita-	hurkot kötni
oholjun l. <i>ohojon</i>	
ohoró-	émelyegni; hányingert kapni
ohotomo	vad patkány
oi	hej! , hallod-e!
oibo-	öregségtől gyengének lenni
oibobu-	gyenge aggastyánná tenni; kipihenni
oifo	könnyen mozgó, nyugtalan
oihori	könnyű, enyhe, nem erős; könnyelmű, méltóság nélküli; megvetést mutató; megvetendő; ~ <i>biheo</i> hogyan lehetséges
oihorila-	könnyűnek lenni; hanyagnak lenni, elhanyagolni; megvetni
oilo	külsőleg; felszín, külalak
oilohodo-	felületesnek v. könnyelműnek lenni
oilohon	könnyelmű, hanyag; hanyagság
oilokon	aggastyán; felszín
oilorgi	felszín, külszín, takaró; felületes, külső
oilori	véletlenül, akaratlanul, figyelmetlenül; ~ <i>deleri</i> hanyag, könnyelmű, lusta; ~ <i>jafaha</i> megokolás nélkül hivatalából elküldött; ~ <i>nambuha</i> véletlenül elfogott
oitobu-	szerecsétlennnek, boldogtalannak lenni, zavarban, veszélyben, bajban, szükségben lenni; nehéznek lenni; vmit akarata ellenére tenni
ojojo	megvető felkiáltás
ojo-	csókolni
ojoro	lehet, kell, elég stb. /o- fut.-a/
ojorolame	levésben, vmivé levésben
ok	ijedség felkiáltása
okciha l. <i>okjiha</i>	
okcila-	befedni, betakarni
okcin	takaró
okdo-	fogadni, ünnepélyesen bevezetni

okdobu-	fogadni küldeni
okdomo	szíj, melyen a kengyel lóg
okdonggo bira	folyó neve
okdonji-	fogadni jönni
okdonjibu-	eléje küldeni
okdono-	fogadni menni
okdonobu-	fogadni küldeni
okdori ilha	virág neve
okdorohon banji-	hosszú éhezés után nem bírni enni
oke	az apa fivérének felesége
oki yoro	gomb a nyílon
okjiha	káka
okjosola-, okjosla-	elsietni vmit, meggondolatlanul cselekedni v. beszélni
oksala-	kigöngyölni
oksi-	hányni, kiköpni
oksibu-	hüvelyből kiesni
okso-	menni, haladni
okson	járás, lépés; láb /hosszmérték/; ~ <i>fuliburakô</i> rosszul lépni, botlani
oksonjo-	járni tanulni /kisgyermek/
oktala-	orrot levágni
okto	orvosság; puskapor; ~ <i>fushubu</i> aknákat rakni, aláaknázni; ~ <i>niru</i> mérgezett
nyíl; ~-i <i>siren</i> kanóc	
oktolo-	megmérgezni
oktoron	nyúlnyom
oktosi	orvos
oktosila-	gyógyítani
olbihiyan l. <i>olfihiyan</i>	
olbo	úti ruha
olboro yali	hús a medvék állkapcsán
olen l. <i>ôlen</i>	
olfihiyan	türelmetlen
olgo- l. <i>olho-</i>	
olgon l. <i>olhon</i>	
olgošo- l. <i>olhošo-</i>	
olho-	félni, figyelmesnek lenni; veszedelemben lenni; kiszáradni, elfonnyadni
olhoba, olhobangge	figyelmes
olhobu-	szárítani; megfélemlíteni
olhocuka	ijesztő, veszedelmes; tiszteletreméltó; félénk; ijedség
olhocun	tiszteletreméltó; ijesztő; félelem
olhokon	kissé száraz
olhon	száraz; szárazföld; mandzsu törzs neve; ~ <i>ba</i> szárazföld, kontinens; ~ <i>feye</i>
zúzódás; ~ <i>jugôn</i> dülőút; u. <i>monggon</i> légső	
olhošo-	ébernek lenni, figyelmesnek lenni, óvatosnak lenni, előre látni, vigyázni,
gondoskodni; meggondolni; tisztelni, félni	
olhošon	óvatos, félénk
olhotun	a vesék felső része
oliha	félénk, ijedős
olihari	mesebeli állat neve
olihata-	félénknek lenni
olime yabu-	oldalt lépni, kitérni

olji	fogoly
oljila-	elfogni, fogollyá tenni
olo	kender, kenderkötél; ~ <i>foyo</i> tatár cipőtalp
olo-	úszni, vízen átgázolni, vízen átmenni
olohoi	kiáltás ugrásnál
olon	lóheveder
olongdo	magas harisnyafajta
oloşon	bőrnadrág
omcoko	nyúlszáj
omi-	inni; dohányozni
omibu-	itatni
omi sangga	patkánylyuk
omica-	együtt inni
omiholo-	éhezni
omihon	éhező; éhezés, éhség; ~ <i>buce-</i> éhen halni; ~ <i>de amcabu-</i> éhségtől elpusztulni
omikô	ital
omila-	folyón keresztül lovagolni
omin	terméketlen év, éhínség; éhes
omina-	inni menni
omingga	ital
ominji-	inni jönni
omkiya	repülő patkány
omo	tó; ~ <i>dabsun</i> só tengerből v. tóból
omoho şoro	mandzsu törzs neve
omolo	unoka
omoşi	unoka; ~ <i>mama</i> a szerencse géniusza
omşon biya	a tizenegyedik hónap
on	út, utazás; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>doso</i> buzgón, fáradhatatlanul előre menni; ~ <i>gaimé yabu-</i> , ~ <i>temşeme yabu-</i> gyorsan menni, lépéseit meggyorsítani, eröltetetten menetelni
onasu	zsiráf
onco	széles, tág; jóságos, adakozó; enyhe
oncodo-	megbocsátani, kegyelmet adni, fölmenteni
oncohon	felfelé néző, háton fekvő; egyenesen álló, büszke
oncohoşo-	büszkélkedni, dicsekedni, páváskodni
oncoko l. <i>omcoko</i>	
oncokon	kissé széles
oncolo-	megbocsátani, kegyelmet adni
ondo-	zavarni, nyugtalanítani, rendetlenséget csinálni; rágalmazni; párosodni,
együtt aludni	
ong	a zengő nyilak hangja
onggocon	hegedűfajta
onggolo	folyópart; mandzsu törzs neve; mielőtt, azelőtt; megelőző, előbbi
onggolokon	kissé előbb; megelőző
onggo-	elfelejteni
onggon	állatok hátának elülső, legmagasabb része
onggoro	koponyacson; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>ilha</i> virág neve; ~ <i>orho</i> növény neve
onggosu	feledékeny
onggoşon, onngoşun	hal neve
onggotai	feledékenységből
ongkiha	megszökött, megugrott /vadról/

ongko	legelő
ongnika	a medvéhez hasonló állat
ongtori	durva, csiszolatlan
onon	juh fajta
oo	a délnyugati sarok
oo- l. o-	
ooça	hal neve
ooha	aranyhalfajta
oori	ősfolyadék, esszencia, nedv; ~ <i>simen</i> a test nedvei, izzadság; ~ <i>sukdun</i> élet szellemei
ooze	Japán
or	tigrisordítás; ~ <i>ir</i> az imádkozó papok mormogása
ora	kabát fajta
ordo	császár szobája, kápolna, pavillon
oren l. óren	
orgi	vminek az éle
orgila-	könnyen megsérteni, vésni, karcolni
orho	növény, fű; gaz; tüzelőfa; ~- <i>da</i> ginzeng
orhoco	újszülött gyermek
orhoda	ginzeng
orhon	toll, amelyet a sólyom farkába erősítenek
ori	rózsafüzér üvegyöngyökből
orici	a huszadik
orima	tengeri halfajta
orin	hús
orita	huszanként
orkin l. niyalma	
orobuhangge	sajt
orolo-	mandarinná tenni; pótolni, helyettesíteni
oro-	bőr képződik vmi folyadékon; megalvadni
oromu	tejföl, bőrke a tejen
oron	hely; csillagtalan hely az égen; köztér; az egyenlítő tizenkettedrésze; éter; hivatal, méltóság; be nem töltött hely, üresedés; hivatal; kerület, tartomány; szarvasfajta; ~ <i>akó</i> kerület nélküli, alaptalan; teljesen ... nélküli, egyáltalán nem; ~ de helyén, állásában
oronco-i niyalma	vadász
oronggo	kecskefajta
oros	orosz
orson nime-	női betegség a szülés után
oshodo-	borzalmasnak, zsarnoknak lenni, elnyomni, rosszul bánni
oshon	borzalmas, kegyetlen, gonosz; verekedős; rossz, közönséges; kegyetlenség, gonoszság; verekedősség
oso- o-	imperativusa
osohokon	kissé kicsi
osohon	kicsi, rövid
osokon	kissé kicsi; rossz, közönséges; ~ <i>buda</i> reggeli
oóo	a solymárok kesztyűje; l. <i>o só</i>
oóoho	karom, állat lába
oóoholo	karommal megragadni
oóohonggo	karom, köröm
oóonggo ilha	virág neve

otho	héj, kéreg
otolo	míg, mialatt
oton	edény láb és fogó nélkül, kád
otori	tavaszi vadászat; friss hús
otorila-	tavasszal vadászni; friss húst enni
oyo	rovar neve; a sisak felső része, fedő, tető, ágymennyezet; ~ <i>gai-</i> húsdarabot v. hasonlót áldozatul a levegőbe hajítani
oyo-	hajlítani, kört csinálni; /gyermeket/ ringatni; meghajolni; ~- <i>me saha-</i> tetőcskét készíteni a ház kapuja elé
oyoki	gyorsabb, mint parancsolva volt
oyoko-	majdnem késznek lenni, majdnem a célnál lenni; teljesen kimerülve lenni
oyomeliyan	kissé hajlított
oyobu-	hajlítottatni
oyombu-	kissé gyorsabban csinálni, mint parancsolva volt; gyorsabban célt érni; elérni; ~- <i>rakô</i> lényegtelen; lusta; ~- <i>re baita waka</i> lényegtelen, jelentéktelen ügy
oyon	szükség, baj; ~ <i>de isina-</i> éheznek, nem tud miből élni
oyonggo	fontos, sürgős, szükséges; szükségben lévő, veszélyeztetett; fontos üzlet; ~ <i>baita</i> lényeg
oyonggongge	a szükséges, szükség, hiány
oyoo oyoo	csalogatás, amivel a kutyákat hívják
ôlen	szoba, lakás
ôlet	öletek, kalmükök
ôn cecike	madár neve
ôren	az elhaltak szellemei, egy elhalt v. istenség képmása; bálványkép, bálványos oszlop; ~ <i>sinda-</i> egy halott emléktábláját felállítani; ~ <i>be deiji</i> egy halott emléktábláját elégetni

P.

page	játékfajta
pai	játékkártya; feliratos pajzs; ~ <i>gyiôn</i> katonai küldönc; ~ <i>siyoo</i> pásztorsíp; ~ <i>zoo</i> növény neve
pailu	diadalív
pak	leeső test zaja; ~ <i>pak</i> tűzben ropogó bambusz zaja; ~ <i>se-</i> száraznak, aszottnak lenni
palta wehe	gyémánt
paltari	ua.
pampu	vattázott kabát
pan	gong; tanintézet; félkör alakú tó v. halastó; ~ <i>guwan</i> bíró
pancala-	pénznelni, finanszírozni
pancan	útravaló, úti élelem
pang	nagy, széles
panghai	rövidfarkú rák
pangse yahôdai	hadihajó-fajta
panse, panze	játéktábla
parpana-	kövérenek lenni
parsu	kis súly, egy sesiri tizede
pata pata	fáról leeső gyümölcs v. súlyos terhet cipelő ember lépteinek zaja
patak	súlyos leeső test zaja
patar pitir	a hálóban kapálózó halak v. madarak zaja
pei	jaj! fuj!
pekte pakta	l. bekte bakta

pelehen	darufajta madár
pelerje-	a fejet ide-oda forgatni /lovak/
peng	mesebeli madár neve; sátor
pengduwan	selyemanyag-fajta
per, per par	a madarak szárnycsapásainak hangja
pes	elhordott, elszakított; ~ seme fondojo- átllyukadni /férgektől v. az időtől; ~
seme hōwaja- elvászni	
pi	tigrisszerű állat; ~ suwang méregfajta
picik picak	tocsogás zaja
picir	~ picar se-, ~ se- nyüzsögni
pijan	bőr útításka; nyerges
pile-	feljegyezni, megjegyezni, széljegyzeteket csinálni
pilgican niyehe	kacsafajta
piltari l. paltari	
pilu	Buddha egy jelzője
pilutu	buddhista papok papi sapkája
pimpina-	zsíros, puffadt arcúnak lenni
pin	császári ágyas; növény neve
ping	~ orho békalencse; ~ se- feldagadt testűnek lenni
pinggari	növény neve
pinggu, pingguri	alma
pingse	orca; csésze, tálacska
pingsele-	mérni
pio	gyenge, ingó, nem állandó
pipa	naspolya
pipuri ilha	virág neve
piyas	~ pis se- ringó járásúnak v. ficsúros lényűnek lenni; ~ se- könnyűnek,
ügyesnek lenni	
piyata gai	kézre ütni
piyatang se-, piyatar se-	meggondolatalanul beszélni
piyoo	bizonyítvány, igazolvány; ~ el jegy, cédula
pocok	vízbe eső test zaja
pocung se-	vízbe eső test zaját hallatni
pojan	csattanás; tűzijáték-fajta
pok se-	visszapattanó nyíl v. hasonló hangját hallatni
pokcohon	kövér, ügyetlen ember
pokita	gomb, melyet a hegye helyett erősítenek a nyílra
poksohon	korához képest nagy gyermek
polori	nagy kosár
ponggun	kövér
pongtonohobi-	kövérenek és zsírosnak lenni
poo	ágyú, tűzéréség; éléstár
poojan	l. pojan
porong se-	nyíltszívűnek, őszintének lenni
porpon se-	könnyező, csöpögő szemmel
porponohobi-	kövérenek és ügyetlennek lenni
pos se-	vmihez horzsolódó test hangját hallatni; meggondolatalanul beszélni
potor patar	több felröppenő madár zaja
poze	öregasszony

pu	a fűjás zaja; bódé
pudanai	gyümölcs neve
puk pak se-	nehezen járni v. beszélni
pulu pala	ide-oda járó; pénzt költő; gondtalan
pun	vitortla, nagy sátorfajta
pur se-	madárrepülés zaját hallatni
purpui	mesebeli állat neve
puru	finom gyapjuszövet
pus se-	kipukkadni; ~-me inje- megpukkadni a nevetéstől
pusa	Buddha, istenség
puse	négyszögletes hímzés a mandarin ruháján
puseli	bódé, üzlet, árusítóhely
putu pata	szárnycsapás zaja
putur	ua.; ~ se- lassacskán, csöppenként folyani

S.

sa	többes szám jele; növény neve; ökrös taliga rúdja; szék széle; hegye, csücske vminek; tudd meg (<i>sa-</i> imperativusa)
sa-	látni, belátni, megismerni, észrevenni; tudni; kinyújtani, kitágítani;
eltávolítani	
sabara-	csöpögni
sabcira-	ágaskodni
sabda-	csöpögni; úszni
sabdan	csepp, csepegő eső; ~ <i>sabdan</i> cseppenként
sabdarla	csöpögni
sabi	előjel, jó jel; jó ómen
sabingga	jó előjelű; ~ <i>orho</i> növény neve
sabintu	nőstény egyszarvú
sabirgan	~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>orho</i> növény neve
sabirgi	folt a ruhán, foltozni való rongy
sabiri ilha	virág neve
sabitun	hím egyszarvú
sabka	bot, vessző, evőpálcika; ~ <i>sele</i> csap, horog
sabkala-	evőpálcikát használni
sabsi-	megbélyegezni, tetoválni, beleégetni; hímezni, steppelni
sabta	lépvessző, vessző enyvezésre; felkarcsont
sabtara-	fát vágni, faragni
sabtari wasika	lőbetegség
sabu	cipő, papucs
sabu-	látni; látszani, megjelenni; jelenteni, hírül hozni (<i>sa-</i> cau~-a)
sabubu-	láttatni; látva lenni, megjelenni
sabuhô l. <i>ebuhu</i>	
sabula	szőr a nemi szerveknél
sabuna-	látni menni
sabundu-	együtt látni
sabunji-	látni jönni
saca	sisak
sacala-	sisakosnak lenni

sacikô	bárd, fejsze; ~ <i>umiyaha</i> rovar neve; ~ <i>sirdan</i> nyíl éllel hegy helyett
sacima	süteményfajta, metélt
saci-	vágni, ütni, kaszálni, aratni; ~- <i>me wa</i> lefejezni
sacindu-	együtt vágni; egymást lemészárolni
sacira-	elvágni
sacu	pohánka (<i>Polygonum fagopyrum</i>); hódara
sacura	pehelyekben esni
sadula-	megházasodni, házasság által összeköttetni; ~- <i>fi gaire bu-</i> házasságot kötni,
esküvőt tartani	
sadun	sógorság, sógor; ~ <i>hala</i> különböző nevű rokonok; ~ <i>jafa-</i> egyességet kötni
saga- l. <i>saha-</i>	
sagin	gyümölcs neve
saha	l. <i>aba</i> ; ~ <i>sahai</i> tolakodó, kellemetlenkedő
saha-	építeni; felhalmozni, gyűjteni; ~- <i>me miyali</i> telemérni, bőségesen mérni
sahada-	vadászni
sahahôkan	kissé feketés
sahahôn	sötét, fekete
sahahôri	teljesen fekete
sahalca	mandzsu törzs neve
sahaliyakan	kissé fekete
sahaliyan	fekete; mandzsu törzs neve; ~ <i>malanggô</i> olajos gyümölcs neve; ~ <i>moo</i> ébenfa;
~ <i>niyehe</i> kacsafajta; ~ <i>niyongniyaha</i> libafajta; ~ <i>turi</i> lóbab; ~ <i>ujungga</i> a fekete fejűek, a köznép	
sahalja	madár neve
sahaltu	fekete arcú ember
sahamha	tengeri halfajta
sahan	játékcsont
sahara-	megfeketedni
sahari tuhe-	birkózásnál elesni
sahiba	hízeltgő, somfordáló, alamuszi, sunyi, alattomos
sahôn l. <i>inenggi</i>	
saibigan	anyajegy
saibihan	vízimadár
saiburu	rövid galopp
saiburuda-	rövidet galoppozni
saicungga	dicséretre méltó
saidaha	mesebeli állat neve
saifa weihe	zápfogak
saifatu	négyéves ló
saifi	kanál
saifila-	kanalazni
saiha	lábszárcsont, boka; ~- <i>i doko</i> a belső bokacsont; ~- <i>i tuku</i> a külső bokacsont
saihôwa	bokor, cserje; fa neve
saihôwada	vessző, virgács
saihôwadala-	vesszőzni
saikan	szép, jó; szépség
saikô	harapás, étel, fogás
saikôngge	harapós
sai-	harapni
sain	jó, helyes; egészséges; szép; boldog, szerencsés; illő; alkalmas, kedvező,
baráti; bölcs; jóság, erény; jólét, jóérzés; bölcsesség; ~ <i>bime</i> barátságban lenni; ~ <i>gisun</i> jó szavak, jóságos	

cselekedet; ~ <i>o-</i> gyógyulni; barátságban lenni; ~ <i>obu-</i> gyógyítani; ~ <i>be fonji</i> vki hogyléte felől érdeklődni	
saisa	tudós, bölcs; előkelő
saisha cecike	madár neve
saiša-	dicsérni, értékelni; szeretni
saišabu-	magát megszerettetni, bejárást elnyerni
saišabukô	dicsérő szólamok, hízelgés
saišacuka	dicséretre méltó
saišakôsa	hízelegni
saitu	hivatalnok, elöljáró
saiyun	jól érzed magad? jól van?
saja	millió
saka	szarvashús, vagdalt hús; éppen most; adverbális partikula pl. <i>boloko saka</i> teljesen; <i>mujangge saka</i> biztosan
sakan l. <i>meneken</i>	
sakda	vén, öreg, tapasztalt; öreg kan; mandzsu törzs neve
sakdaki	öreg
sakda-	megöregedni, öregedni
sakdanda-	öregséghez közeledni
sakdantala	öreg koráig
sakdanu-	aggastyánként kezelni
sakidun	fogoly /madár/
sakôra	háromláb
saksaha	szarka; ~ <i>damin</i> ragadozó madár neve
saksalabu-	a nyíl megakad
saksalibu-	felhalmozni; egymáshoz támasztani
saksalikô-	edény a tűzijátékhoz
saksan	kalácsfajta; ~ <i>juhe</i> feltornyosodott jég
saksara-	sűrűnek lenni, sűrűn nőni
saksari	háttal
saksi- l. <i>ekše-</i>	
saksin	cédrus
saksu	kosárfajta
sala moo	fa neve
salaba	gyümölcs neve
sala-	elosztani
salana-	elosztani menni
salandu-	együtt elosztani
salanji-	elosztani jönni
salanu-	együtt elosztani
salarša-	zöldellni
salgabu-	égtől elrendelve lenni; kiosztani, neki juttatni, meghatározni, megállapítani,
elvégezni	
salgabun	az ég rendelése, sors; természetes hajlam; ~ <i>wen</i> teremtés, teremtett tulajdonság
salgangga	égtől rendelt, természetes hajlamán alapuló, veleszületett; természettől jó
salhô	szántóvas, ekevas; szövet hosszanti szálainak összessége
salhôma	tyúkszerű madár
saligan	biztos; feltétel, akarat, elhatározás; egy kevés; ~-i <i>ba</i> hivatalnokok illetékességi területe; ~-i <i>bu-</i> valamivel kevesebbet adni
sali-	igazgatni, uralkodni, parancsnokolni; önhatalmúlag cselekedni, bitorolni,

magának tartani; birtokolni; felülmúlni; megörökölni, utódként követni vkit; becsülni	
salimbaharakô	kissé vagyonos
salibu-	meghatározatni, kormányoztatni, becsültetni; örökölni; elcserélni, pótolni;
letörni, levonni (árakat)	
salingga	önálló
saliyahan, saliyan	mérsékelt, nem sok és nem kevés
salja	mellékút
salmandara	szalamander
salu	szakáll
salungga	szakállas
samada-	elvarázsolni, megbabonázni, megátkozni
samadi	töprengés, szemlélődés, elragadtatás
saman	varázsló; ~ <i>cecike</i> madár neve
samangga niyalma	varázsló
samara	nagy fatálca
samara-	teát főzni
samaša-	varázsolni, szellemeket idézni
sambaršame-, sambiršame-	nyújtózkodni, kinyújtani; kifejtteni /gondolatot/
samda-	a varázsdobot verni; ~- <i>me teri-</i> különböző veteményt egy helyre vetni
samha	foltok a bőrön, jegy, szeplő
samina	???
sampa	rövidfarkú rák
sampi	kinyújtott, kitágított, elterjedt, távoli
samsi-	távol lenni; eltávolodni, elhagyni; elszóródni, szétszórni
samsabu-	eltávolodni, száműzni; szétszórni
samsu	kék vászon
san ci cang; san jiyôn	hivatalok nevei
sanat	szenátus
sanca	növény neve
sanciha	csapda, hurok, tőr, lép
sandala-	elválasztani, széjjel lenni; lábakat szétvetni, szétvetett lábakkal ülni
sandalabuha sidan	két hely között közepén lévő hely, félút
sandarša	szétterpesztett lábakkal járn
sandu-	egymást ismerni
sang hô	madár neve
sangga	luk, gödör
sanggala l. <i>sara anggala</i>	
sanggata	lukacsos
sanggatana-	átfúrni, keresztüllyuggatni
sanggatangga	átlyukasztott
sanggô	jól van, úgy kell neki (kárörvendő szólás)
sanggôša-	kárörvendeni, másnak rosszat akarni
sanguhe	madár neve
sangguji	hal neve
sangka	távoli, messziről való, régi származású
sangsara	bedőlni, összedőlni, szétesni, rommá válni
sangse	bilincs
sangsela-	bilineselni
saniya-	kinyújtani, kiterjeszteni, kitolni; húzódni, nyújtózni; <i>saniyarakô</i> nem
kinyújtott, görbe	

saniyabu-	elhalasztatni
saniyan	nyújtás, elodázás
saniyashôn	kiterjedt, kinyújtott
sar	~ <i>seme</i> szétszórt, itt, ott; ~ <i>sar se-</i> /~ <i>se-</i> / dongani, zsongani /rovarokról/, susogni, mint a hulló levél vagy az edénybe folyó víz; ~ <i>seme wajiha</i> gyorsan befejezett; ~ <i>sir seme</i> ua.
sara	esernyő
saraca	fa neve
saraci	város v. kerület polgári hivatalnoka
sara-	kinyitni, kifejtetni, kiterjeszteni, kinyújtani, elnyúlni, lehúzni, kihúzni; megoldani, kiszabadítani; folytatni; kiterjedni
sarasu	tudomány, ismeret, ész
saraša-	mulatni; sétálni; felvidítani
sarašan	mulatság, élvezet
sarba	szövőszék csónakja v. vetelője
sarbacan	sisak csúcsa
sarbahôn	kiterjesztett ágakkal, szétvetett lábakkal
sarbaša- l. <i>sirbaša</i>	
sarbatala	mind a négy lábát szétterpesztő, laposan a földön fekvő
sarca guwejihe	a kérődzők gyomra
sarga nimaha	hal neve
sargaji cecike	madár neve
sargan	asszony; ~ <i>gaiha ice niyalma</i> vőlegény, fiatal férj; ~ <i>gisure</i> eljegyezni; ~ <i>jui</i> vki lánya, fiatal lány, szűz
sarganci	hal neve
sargaša-	mulatni, szórakozni; sétálgatni
sargiya	a has legalsó ránca
sargiyakan	kissé vékonyan vetett
sargiyalakô asu	kifeszített háló
sargiyan	tágas, vékonyan, ritkán vetett v. ültetett; hanyag, magát elhagyó; nagy szemű háló
sargô	mandzsu törzs neve
sarhô	edényes polc, állvány
sarhôn moo	Konfuciusz sírján növő fa neve
sarila-	lakomát rendezni, megvendégelni, ételeket felhordani
sarin	lakoma
sarki saliburakô	nem fogadni el tanácsot
sarkiya-	letisztázni; kitisztítani, kiválogatni
sarkiyân	tisztázat
sarla	szürke ló
sarpa	tücsökfajta
sarta moro	nagy tál
sartacun	halogatás, elhanyagolás
sarta-	feltartani, halogatni
sartabu-	feltartani, elhúzni, hanyagul csinálni; feltartatni, elhalogattatni; vigasztalni
sartabun	halogatás, késedelem; időzés
sartashôn	vonakodó, tartózkodó
saru l. <i>abka</i>	
sasa	egy időben, vele együtt
sasa-	kártyázni
sasaha-	megnövekedni; ~- <i>bi</i> megnőtt, mint egy gyermek

sasari	együtt, közösen
sase	lisztes kásafajta
sasukô	kártyajáték
sasulin cecike	barátposzáta
sasu-	kártyázni
sata	fenyőtű
satangga coko	tyúkfajta
sati	hím medve
saya	csöppecske
se	többes szám jele; nyers selyem; kocka; kor, életkor, életév; ló fogai; ~ <i>baha-</i> megöregedni; ~ <i>bi-</i> öregnek lenni; ~ <i>ciksi-</i> az érett kort (30 év) elérni; ~ <i>i baru</i> koros; ~ <i>be amcame</i> egész éven keresztül; ~ <i>de o-</i> öregnek lenni
se-	mondani, nevezni; hívni; vélni; <i>akô</i> ~ letagadni, lemondani; <i>inu</i> ~ elismerni,
bizonyítani	
sebde-	pörkölni
sebden	rostély
sebderi	árnyék, árnyékos hely; ~ <i>eye</i> jégverem
sebderile-	árnyékban tartózkodni, hűsölni; árnyékot adni
sebe saba	csöppenként
seberi	fehér lábú ló
sebi-	magához térni, felüdülni
sebjele-	örülni, szeretni; megörvendeztetni
sebjelebu-	megörvendeztetni; megörvendeztetve lenni
sebjelendu-	együtt örülni
sebjen	öröm; vidám, boldog
sebjengge	vidám, örömteli, boldog
sebkele-	vmi naponta enni
sebke-	ugrásokat tenni
sebken, sebkesaka	most, éppen most
sebki- 1. <i>sebi-</i>	
sebsehe	szöcske
sebsehene-	szöcskék vannak
sebseheri	szöcske
sebsihyan	barátságos, jóságos
sebsi-	rázni, felrázni
sebsingge	békeszerető
secen	hajválaszték
seci-	felvágni, barázdákat vonni
secindu-	együtt felhasítani
secire-	hasogatni, felvágni, repeszteni
secu	hal neve
sedehengge	szitokszó
sedeheri	buta gyermek
sederinehebi	olvadni kezd
sedu	lisztfajta
sefere	maroknyi; köteg; arasz
sefere-, seferése-	maroknyit venni, kézben tartani
sefu	tanító, mester; törzsfő; főpapnő
sehehun	meredten elálló, kócos
sehehuri	egyenesen föl, meredek; durva, érdes, egyenetlen; magasság; ~ <i>den</i> hegy

csúcsa	
seherce-	verekedni akarni
sehere-	haragudni, homlokot ráncolni
seheri	~ <i>hada</i> egyenlő magasságú sziklák; ~ <i>sahari</i> szédítő magasságba emelkedő;
	sziklás; csomókban v. halmokban
seherse	halálosan gyűlölni
sehuji	súly neve, egy <i>taburi</i> tizedrésze
sehuleme ilibu-	a csatarendben az elitcsapatot a középpontba helyezni
seibeni	ezelőtt, régen
seile-	a megfőzendő húst bevagdosni
seingge	éves; koros, öreg
seire	gerinc
sejen	kocsi; ~ <i>jaga</i> - kocsit vezetni, utazni
sejengge	a kocsihoz tartozó, kocsival ellátott
sejesi	fuvaros, kocsis, kocsivezető
sejile-	sóhajtani
sejilendu-	együtt sóhajtani
sejulen	ehető növény
sek seme gete-	mély álomból ébredni
seke	coboly
seke-	a horogba beleharapni
sekeje-	elszakadni, darabokra menni
sekiyeku	szalmakalap
sekiye-	kinyomni, kipréselni, kisajtolni, átszűrni, lecsöpögtetni
sekiyen	forrás
sekji	szalmából készült fekhely
sekjingge	valaki, akinek biztos megélhetése van, vagyonos, tehetős
sekse saksa	különböző, egyenlőtlen, sokrétű
seksehe	szöcske; koponya
seksehun	merev a hidegtől, sápadt
seksen	jégbe fagyott vad
sekseri	áthatoló, átfúró
seksu	kosárfajta
sektefun	párna
sekte-	kiteríteni, odateríteni; kikövezni
sekten	szőnyeg, lábtakaró
sektu	értelmes, belátó
sektuken	kissé értelmes
sela-	örülni, vidámnak lenni
selabu-	megörvendeztetni, kielégíteni
selbete	növény neve
selbi	evező
selbi-	evezni; úszni
selbin	evezőcsapás
selbin goro	a ló hosszú ügető lépése
sele	vas; ~ <i>faksi</i> kovács; ~ <i>futa</i> vaslakat, -lánc, -bilincs; ~ <i>garma</i> kis fajta nyíl; ~-i
	<i>hosori</i> vasforgács
selehen	daruszerű madár
selekje	vaddisznóhoz hasonló állat neve
selekten	vörösesen iszapos víz

seleme	vadászkés
selfen	hasíték a ruhán
selgiye- kifejteni	elterjeszteni, hírül adni, megmagyarázni, közölni; összehívni; hatni, hatást
selgiyen	kinyilvánítás, rendelet, parancs; kiterjedés, elterjedtség
selgiyesi	kikiáltó, hírnök, herold
selhe	bőr a nyakon
selhen	fa nyakravaló, melyet bűnösök hordanak büntetésből
selmin	ajtósarok; íjas csapda; <i>wehe</i> ~ kőhajító, ostromgép
selmi-	befűzni
semehuken	kissé durva anyag
semehun	durva, laza szövet
semejen	bélzsír
seme-	megnedvesíteni
semerhen	függöny, kocsitető; ~-i <i>yabu</i> - egy dolgot fontosként kezelni
semi-	befűzni
semken	karkötő
semki-	félénknek, bizalmatlannak lenni
semnio	csillagkép neve
semsu	bélzsír
sen	kicsi luk, fülbevalónak való nyílás; tű foka; nyílás a testen
sence	gomba
sencehe	áll
senceheleku	a lószerszám száj körüli része
sencihe l. <i>sencehe</i>	
senciku	saruszív
sendehen	kicsi oltár v. polc vmi felállítására
sendeje-	felszakítani, lukat tépni, eltépni, eltörni
sendele-	ua.; elvezetni, levezetni
senderi l. <i>enderi</i>	
sene-	folyni, kifutni, szétfolyni (mint a tinta az itatóson)
sengge	öreg, koros; tapasztalt aggastyán; apa bátyja nagybácsi; sün
senggehen	daruszerű madár
senggele	kakastaréj; íj vége; szellőzőnyílás; halak húsa
senggele-	idősebbek iránt tisztelettel viselkedni
senggelengge	kakastaréjjal ellátott
senggete	tüskés bokor
senggetu	mesebeli állat neve
senggi	vér; ~ <i>duha</i> véreshurka; ~ <i>jugôn ér</i> ; ~ <i>jun</i> ütőér; ~ <i>kaksi</i> - vért köpni; ~ <i>tebu</i> -
vért venni	
senggileme afa-	vért ontani, vérfürdőt rendezni
senggi-	szeregetteljesnek lenni; egynek lenni, egyesülve lenni; bensőségesnek,
barátnak, rokonnak lenni	
senggime	AZ OLDAL ALJA LEMARADT!!!
senggiri	szeretett
senggule l. <i>sengkule</i>	~ <i>hiyan</i> füstölőpálcika; ~ <i>ilha</i> virág neve
sengguwe-	félteni, gyávának lenni, szégyenkezni
sengguwebu-	félelmet kelteni
sengguwecu-	félelemben lenni

sengguwecuke	félnivaló, félelmetes; tiszteletreméltó
sengguwecun	félelem
sengguwengere	<i>sengguwe-</i> futuruma
sengguwendu-	együtt félni
sengken	fogó, fogantyú
sengkule	fokhagyma
sengse	lusta asszony
sengse-	a napon száradni
sengsebu-	a napon szárítani
sengsere-	megfulladni, elpusztulni; prüszenteni
sengserše-	nagyon szeretni
sengsu	kőgörgeteg
senihun	félig főtt
sentehe	fogak nélkül, szerszámok nélkül
seoleku	félénk
seole-	meggondolni; megvizsgálni; gyanakodni
seolen	gondolat, gondolkozás, gond
seoltei	vadállatfajta
ser se-	kicsinek, finomnak lenni; csekélynek lenni; elrejtettnek lenni
serben sarban	rajokban
sere	rovar neve
sere-	észrevenni, feljegyezni; megtudni, tapasztalni, tudni, megismerni
serebe	óvatos, figyelmes
serebu-	mutatni, tanítani, óvni, figyelmeztetni; ismertté lenni, előlépni, megjelenni;
	tudni, megismerni; ismertté tenni
serehun	éber
seremše-	óvakodni, figyelni, óvatosan lenni; előkészíteni, elrendezni, berendezni;
	örizni, megszállni; tartózkodni, óvakodni, vmitől megőrizni; magát türtőztetni; megjavítani; remélni; <i>~me</i>
	<i>te</i> -helyőrségben lenni; <i>~me tehe ba</i> helyőrség, garnizon
serguwen	hűvös
serguweše-	lehűteni
serhôn	meredek
seri	ritka, elszórt
seriken	kissé ritka, kissé elszórt
serki	futó, hírnök
sersen se-, sersen sersen se-	enyhén, csendesen mozogni
seruken	tiszta, kellemes
sese	aranyszál; <i>~ sasa</i> ide-oda mozgó, mozgékony; <i>~ gecuheri</i> sárkányfajta
seseli	kínai vallásos szokás
seseme	kissé, icipicit
sesengge bonio	majomfajta
seshe-	unottnak lenni, nem érezni kedvet vmihez; szórní, rázni
seshecuke	undorító, ellenszenves
seshele-	unottnak, kelletlennek lenni, undorodni
sesheri	közönséges, durva
seshete-	erőtéljesen rázni
seshun	rossz, gonosz, bűnös
sesi	kalácsfajta
sesile-	nyájakban v. csordákban együtt járni
sesiri	kis súly neve, egy <i>jakdu</i> tizede

sesukiye-	hidegtől remegni
sesuku	kocka
sesula-	ijedtnék lenni, vonakodni, kételkedni
seye-	gyűlölni, utálni, haragudni
seyecuke	utálatos
seyecun	utálat, undor, kelletlenség
seyen l. <i>eyen</i>	
seyendu-	együtt utálni
seze	kocka
si	te; nem nagyon erős; eltömött nyílás; 5 katonából álló osztag; pont; bivalyökör; bivalyszarvból készült pohár; ~ <i>akô</i> el nem tömött; ~ <i>akô talkiya</i> villogás, távoli villámlás; ~ <i>bi se-</i> enyém-tiedet tekintetbe venni, saját javát tekinteni, érdekelve lenni; ~ <i>ihan</i> orrszarvú; <i>si si</i> tatár törzs neve; ~ <i>sindame yabu-</i> ötös szakaszokban menetelni; ~ <i>wei</i> tatár törzs neve; ~ <i>z`un</i> ivókürt
si-	becsukni, betömni; megvesztegetni; követni, helyét betölteni
sibca-	megfordulni, munkáját abbahagyni; lecsúszni (harisnya)
sibe	zsurló (fű); mandzsu törzs neve
sibede-	zsurlóval csiszolni
sibehe	melletsont
sibere-	ujjak között forgatni
siberi	izzadság lábon és kézen; ~ <i>daha</i> mindig szorgalmas, buzgó; napi használatra szolgáló
sibida nasan	bizonyos növény szára, melyet besóznak
sibi-	az ujjak közé venni; befűzni; hosszába húzni
sibirgan	fecskefajta
sibiša-	simára dörzsölni; élvhajásznak lenni
sibiya	írótábla, sorsoláshoz való táblácska v. pálcika, sorsolás, vkit megillető rész; növény neve; ruhaujj szegélye; vasdarab a tengelyen, szög; ~ <i>alibu</i> a sorsjegyeket kiosztani; ~ <i>bai-</i> (<i>makta-</i> , <i>tata-</i>) sorsolni
sibiyala-	sorsot húzni pálcikákkal v. táblácskákkal
sibkari	rövid, vékony haj
sibke	motolla; ~ <i>sele</i> orsó a selyem legombolyítására
sibkele-	vinni
sibki-	megvizsgálni, kikutatni
sibkôri	lövéstől eredő csorba; vízfolyás
sibsihôn	lefelé keskenyedő
sibsika	ütésre való bot
sibsikala-	bottal ütni, kiverni, kiporolni
sibša	hamarosan végződő; éppen most; ~ <i>ebereke</i> az ár esett; ~ <i>tuta-</i> utolsónak lenni
sibšala-	lehúzni; lefokozni, szidni; vmiből kizárni
sibu-	eldugaszolni, megfojtani; feltartva lenni, akadályozva lenni; habozni, határozatlannak lenni
sibushôn	eldugaszolt
sicaka	szakadás, repedés
sica-	felrepedni, csattanni
sidakabi l. <i>huhun</i>	
sidahiya-	a ruhát feltűrni
sidan	még fel nem nőtt, gyenge; jóságos; ~ <i>yeku</i> a gabonaszemek, melyek csépelés után bennmaradnak; ~ <i>moo</i> fácska
sidara-	szétvenni, szétteríteni, kinyitni; messzire utazni; egyenesen állni; megnyílni,
kitágulni	

sidarabu- (sidarambu-)	igazítani, jól csinálni, egyenesen csinálni
sidehule-	elreteszteni
sidehun	retesz
sidehunje-	kiválogatni
siden	közép; békebíró, közvetítő; tanú; nyilvános, állami; olcsó, méltányos; ~ <i>haha</i> főösszámú ember; ~ <i>temgetu</i> bizonyítvány; ~-i <i>baita</i> állami üzletek; ~-i <i>boo</i> nyilvános épület; királyi palota; császári család; ~-i <i>niyalma</i> közvetítő, tanú
sidenderi	középen, között
sidereku	a lószerszám száj melletti oldaldarabja
sidere-	megkötni
sideri	lábbilincs, lábperec
siderilengge jecen	az ország büntetőhelynek használt része, mely mindentől a legtávolabb fekszik
sidersahun	görbe lábú
sidugen	keresztbe álló; keresztgerenda
sidu-	levágni, leharapni
sifa maca	növény neve
sifikô	hajtű
sifi-	a hajba dugni, a haját díszíteni
sifiri ilha	virág neve
sifulu	húgyhólyag
sig-	l. <i>siha-</i>
sihan	l. <i>sihan</i> ; ~ <i>te-</i> száraz köd esik
sihakô	pipa, síp
sihali	csípő
siha-	elhervadni, elszáradni, lekopaszodni, lehullani, kihullani (haj); keményen üldözni; büntetést megszigorítani
sihan	síp, cső
sihe ulin	megvesztegetés
sihele-	feltartani, megakadályozni; irigyelni
siheri ebc	lengőborda
siheše-	farkat csóválni, hízelegni
sihete	rövid ökörszőr
sihin	eresz, a háztető előreugró része; fakorona
sihiya	torzsa, amit az állatok a legelésnél meghagynak
sihiyakô	luk, amiben az ajtó sarka fordul

AZ OLDAL ALJA (VAGY A KÖVETKEZŐ TETEJE) LEMARADT!!!

..... ~ *ili-* egyenesen állni

sijikiyan (sijigiyan, sijihiyan)	hosszú ruha, kabát
sijile-	nyilat kilőni
siji-	rövid öltésekkel varrni
sijin	selyemfonal; zsinór, horgászszinór
sijirhôn (sijirgôn, sijirahôn)	egyenes, felegyenesedett, merev; őszinte, becsületes, derék; igazságosság
sika	a ló hosszú szőrei: sörény és fark; ~ <i>foyo</i> növény neve; ~ <i>hadahan</i> fadarab, amivel a terhet a kocsira erősítik
sikari	vaddisznó
sike	vizelet; ~ <i>fulhó</i> húgyhólyag
sikô	a tegez belseje
sikse	tegnap, tegnapi
sikseri	estefelé

siktan	a halhatatlanság itala
silan	finom kék vászon
silba	egynevű
silda yali	az állatok nyaki húsa
sile	húsleves
silemi, silemin	kedvetlen, lusta, bamba
silemide-	lustának lenni, bambának lenni
silemtu	mesebeli állat neve
silenggi füvet)	harmat; ~ <i>gebkelje</i> a harmat csillog a napfényben; ~ <i>toktohobi</i> harmat lepi (pl.
silenggine-	harmatozik
silenggiše-	nyáladzani, valami után vágyódni
silga-	megkülönböztetni, elválasztani, kiválasztani
silgasi	alsóbb irodalmi fokozat
silgi-	behatolni, átbújni
silgiya-	mosni, benedvesíteni; kiöblíteni
silha l. <i>silga-</i>	
silhata	elárvult, elhagyatott; ~ <i>haha</i> l. <i>emtehi haha</i>
silhi	epe és máj; ~ <i>amba</i> bátor, merész, szemtelen
silhi-	behatolni, bedugni; a hegyet a nyílra erősíteni
silhida-	irigyelni, rágalmazni
silhingga	irígy
sili-	kiválasztani; utánanézni, ellenőrizni
siliha cooha	derékcsapatok, elitcsapatok
silihi	coboly
silin	elitcsapatok
silingga	kiválasztott
silja	puhára főtt hús
silka, silkan	óvatos; fa neve
silkabu- magával hozott	előkészíteni; előrelátónak, gondosnak lenni; szokni; ~- <i>ha</i> régebből való,
silkari moo	fa neve
silmele-	árnyékban száradni
silmen	árnyékos oldal, éjszakai oldal; karvaly; darab, töredék
silmengge sara	napernyő
silta-	nevet változtatni; leköszönni, elutasítani, visszaküldeni, megvetni
siltan	árboc
silun	hiúz
simacuka	elrontott, feldúlt, szétesett, elhagyatott, nyomorúságos, örömtelen
simari cecike, simatun cecike	lappantyú
sime	teljesen, egészen, mindenképpen
sime-	benedvezni, megtermékenyíteni; áthatolni, áthatoltatni
simebu- (simembu-)	megnedvesíteni, áthatoltatni
simelen	rét, mocsaras mélyedés
simeli	szegény, elhagyatott
simelje	madár neve
simen magatehetetlen; ~ <i>ara</i> -vendégeket fogadni; ~ <i>bi</i> - kellemes, bájos	nedvesség, lé, nedv, nyál, izzadság; jótett, kegy; ~ <i>akô</i> elhagyott,
simengge	zsír; öröm, szórakozás; tolongás, gyülekezés
simenggi	gyanta, firnisz

simenggile-	gyantázni, firniszelni
simgakó	olajsárga
simgan l. <i>šumgan</i>	
simhun	ujj, lábujj; ~ <i>fatame (gidame) bodo- (tolo-)</i> ujjain számolni; ~ <i>sehei siheri ebcí</i>
<i>be jafa-</i>	a beszédben nem tudja magát mérsékelni
simhuri	gyümölcs neve
simi-	szopni, ízlelni; <i>ergen</i> ~ emlőjét szívni
siminu-	együtt szopni
simne-	vizsgáztatni, vizsgáztatva lenni
simnen	vizsga
simnene-	vizsgáztatni menni
simnenji-	vizsgáztatni jönni
simori	csillagkép neve
simten	ízlése, jó ízű
simtu	nagy vasfazék
sin	bambuszból készült edény; véka
sinagala-	gyászolni, gyászruhát venni
sinagan, sinahan	gyászidő, gyászruha
sinahi	gyászruha; ~ <i>hōwaita</i> gyászruhát felvenni; ~ <i>su-</i> gyászruhát levetni
sinahila-	gyászruhát hordani
sinda-	ültetni, állítani, fektetni, lefektetni, odaültetni, ráültetni, eltenni, odadobni, odaönteni, felállítani, odaállítani, előkészíteni (munkát); alkalmazni; elkergetni, lefokozni, elküldeni, meneszteni, elengedni; gyakorolni, tenni
sindu ilhavirág	neve
sindubicsillagzat	neve
sing	singemberhez hasonló mesebeli állat neve
singge-	csöpögni, behatolni (nedvességek); megemészteni; vmit mindig magánál hordani
singgebu-	behatolni, becsöpögtetni, bekeverni; megemésztenni, elfogyasztatni; visszatartani, eltulajdonítani
singgebumeb	bizalmasan, nem hivatalosan
singgehôn	mesebeli állat neve
singgekuzsigerek,	bél
singgeriegér,	patkány; ~ <i>biya</i> egérhónap; ~ <i>huhun</i> , ~ <i>yoo</i> golyva, toka; ~ <i>šan</i> gazfajta
singgeringge	egérhez tartozó, egéri; ~ <i>aniya</i> az egér éve
singgešu	fürjfajta
singgetei	jóllakott
singgetu	mesebeli állat neve
singgi-	l. <i>singge-</i>
singgira-	féltékenynek lenni
singgiya-	elzsibbadni; görcsöt kapni;
AZ OLDAL ALJA LEMARADT!!!	
singgiyen	nedvesség okozta fagy
singsingjan	kamelot
sioi	tanintézet; előszó; hal neve
siowan, siowen	(ötnyílásos) okarinafajta
sir se-	elzsibbadni
sir siyar	fák suhogása; szívdobogás
sira	hátsont; ~ <i>cai</i> fekete tea; ~ <i>den</i> nagyon magas; ~ <i>moo</i> fa neve
sira-	követni, helyébe lépni, örökölni; folytatni, tovább tartani; örökül hagyni; hozzátenni; egyesíteni, összekötni; összeköttetésben lenni, összefüggni; kiterjeszteni; ~- <i>me ama</i> mostohaapa; ~- <i>me eme</i> , ~- <i>me eniye</i> mostohaanya; ~- <i>ra jui</i> trónörökös; ~- <i>ra hafan</i> örökletes hivatal

sirabu-	folytatni; hozzátenni, szaporítani; összekötni; folytatni hagyni, folytatódni
sirabun l. <i>lakcan</i>	
sirabungga	örökletes
siraca	borbolya
sirahin	mandzsu törzs neve
sirakô	paróka, vendéghaj
siramengge	örökletes; másodrendű; következő
siran	folytatás, utódlás; sor; ~ <i>siran</i> egymásra következő, szakadatlan; ~ <i>siran-i</i> soronként, sor szerint; nemzedékeken keresztül
sirandu-	egymásra következni; összefüggni, összeköttetésben lenni
sirangga	egymásra következő, összefüggő
siranu- l. <i>sirandu-</i>	
sirasha	gyümölcs neve
sirata	soronként; ~ <i>saksaha</i> szarkafajta; ~ <i>uksin</i> páncéling
sirbaša-	farkat csóválni; türelmetlennek lenni
sirdan	nyíl; ~ <i>juhe</i> törött, töredezett jég; ~ <i>sele</i> a kardhüvely veretei
sirdangga cuse moo	bambuszfajta
sirecu	gyümölcs neve
sire- l. <i>siri-</i>	
siren	pányva, ideg; gally; rokonság, összeköttetés
sirene-	tartani (idő); utánacsengeni; hurkolódni, fonódni
sirenen ilha	virág neve
sirentu- (sirendu-)	titokban csinálni
sirentu moo	banánfa (<i>ficus indica</i>)
siresi	fonó
sirga	nagy őz; pej ló
sirgacin	őz; sárga kecske
sirgahôn	sárga szín- v. festékfajta
sirgatu	őzfajta
sirge	selyem, selyemfonál; zsinór, pányva; húr; drót
sirgele-	állatból a karajt kivágni
sirgeri	selyemfonál
sirgetu gasha	madár neve
sirha l. <i>juru</i>	
sirhacin l. <i>sirgacin</i>	
sirhan	cső
sirhe l. <i>sirge</i>	
siri	pontyvadék
siri-	nyomni; fejni; fonni; kikérdezni; <i>niyaki</i> ~ orrot fújni
sirin	nyers vörösréz; mandzsu törzs neve
sirke	végeérhetetlen; kellemetlen
sirkede-	tartani, meg nem szakadni, állandóan betegnek v. akadályozottnak, zavartnak lenni; kicsapongónak, tisztátalannak lenni; vkihez odatolakodni, kellemetlenkedni; ~- <i>me aga-</i> megszakítás nélkül esni
sirkederi	állandó, szakadatlan
sirsi	fekete, medveszerű mesebeli állat neve
sirsing	gibbonszerű majomfajta
sisa	babfajta; ~ <i>wehe</i> törékeny kő
sisa-	kiönteni, felfordítani, felborítani
sisari l. <i>sisari</i>	

sisehen	hosszú selyemszál
siseku	szita
sise-	durván összevarrni; szitalni; ~- <i>me ara</i> - fogalmazványt, piszkozatot írni
sisete-	fogalmazványt, piszkozatot írni
sishe	ágy, matrac
sisi	mogyoró; ~ <i>jan</i> a zengő nyilak átyuggatott feje (amely repüléskor bizonyos jellegzetes hangot ad); ~ <i>megu</i> (<i>sence</i>) kis fajta gomba; ~ <i>śása</i> hidegtől remegő
sisi-	bedugni, tömni, felsorakoztatni, feltűzni, (cipőt) felhúzni
sisin	faló, nagyétkű ember
sisina-	bedugni
sisiri	gyümölcs neve
sisuhu	halászó sas
śása	csengettyű, csörgő, tolltartó a sapkán; ~ <i>sele</i> dísz a mandarinok lován; felfőzött v. újraerjesztett pálinka
śása-	elromlani, kukacoktól megrágottnak lenni
śásana-	jégcsapok képződnek
śásantu-	szertartásokat végezni síroknál
śásargan	madár neve
śásari	kender; ~ <i>cecike</i> madár neve
sita	üzlet; elintézni
sita-	elhalasztani, eltolni
sitabu-	húzni-halasztani, lassúnak lenni, elkésni, utolsónak jönni
sitahôn	szegény, alárendelt, alacsony
sitashôn	előre nem jutó, szegényes, elhanyagolt
siteku	vizelet; ágybavizelő; ~ <i>umiyaha</i> rovar neve
site-	vizelni
sithen	szekrény, láda
sithô-	törekedni, magát megerőltetni, szorgalmasnak lenni
situ weihe	elülső fogak
situ-	kinőni; ~- <i>me gene</i> - lassacskán nőni
siyan	finom selyem, l. <i>hiyan</i> ; ~ <i>fung</i> előörs; ~ <i>lo</i> Thaiföld; ~ <i>seng</i> tanító, doktor
siyanceo	selyemfajta
siyang	kép, az I-king magyarázata; tanintézet, kollégium; ~ <i>fei</i> bambuszfajta; ~ <i>gung</i> megtisztelő cím; ~ <i>ki sinda</i> - sakkozni
siyei	pavilon
siyo guwan	hivatal neve
siyoi	előszó
siyoo	kicsi; salétrom; nádfajta; ~ <i>jiyei</i> előkelő ház leánya, kisasszony; ~ <i>sioo</i> hivatal neve
siyôn	nyolc könyöknyi hosszúságú; ~ <i>an</i> hivatal neve; ~ <i>fu</i> tartomány helytartója,
so	kedvezőtlen előjel; tyúkszem; falu; elszórt; ~ <i>jori</i> - baljóslatot mondani
so-	szórni, hinteni; szétszórni, elereszteni; ~- <i>me gaba</i> - félrelőni, mellé löni
sobonio	majomfajta
soboro	sárgászöld
soca	áldozati gabona
socili niyehe	vadkacsafajta
soco orho	lóeledelül szolgáló növény neve
sofida-	nyugtalanodni (lovakról)
sofin	nyugtalan (ló); ~ <i>akô</i> nyugtalan, lázító; csendháborigó

sofintu	mesebeli állat neve
soforo	nyeregpárna
sogi	főzeléknek való növény
sogiya	himlő
sohi-	elsötétíteni, megvakítani
sohin	olvadt jég; <i>~-i gólha</i> felfelé kunkorodó, hegyes orrú mongol csizma
soho	sárga; növény neve
sohoci	gyümölcs neve
sohoco	tengeri halfajta
sohohori	sötétsárga
sohokoliyan	kissé sárgás
sohokon	sárgás
sohon	sárga, sárgás; <i>~</i> cecike madár neve; <i>~ nimeku</i> sárgaság
sohori	sötétsárga
soiho	pehelytoll
soihon	elefántcsonttű, amit a fiúk az övükön hordanak
soikaraweiijun	darufajta
soilo	szőr a lovak lábán
soilo-	emelkedni, magasba repülni
soison	patkányfajta
sokji	békalencse
soko	föld szelleme, ősök szelleme
soksi-	zokogni
sokso saksa	rosszul járó lovon ide-oda billenő
soksohon, soksohori	magányos
soksori	azonnal
soktokô	nagyivó, részeges
sokto-	berúgni, mámorban, lelki felindulásban lenni; megrészegíteni
soktobu-	megrészegíteni
soktondu-	együtt megrészegedni
sola-	vkit megkérni, kezét megkérni
solbi-	a nyilat az íjra helyezni
solgo l. <i>solho</i>	
solha	befedett tál
solho	Korea, Koreai; <i>~ bing</i> ; <i>~ leke</i> különböző fajta kalácsok; <i>~ hara</i> növény neve;
<i>~ hengke</i> koreai dinnye	
solih-	meghívni, hívni; udvariasan bemutatni, felajánlani; <i>~-hakô antaha</i> hívatlan
<i>vendég</i>	
solin cecike	barátka
solina-	meghívni menni
solinabu-	meghívni küldeni
solinji-	meghívni jönni
solinjibu-	meghívni küldeni
solinu-	egymást meghívni
solmin	hajszál hegye; szemöldök
solo	a ginzeng rostjai
solo-	ár ellen menni
solohi	coboly
solon	mandzsu törzs neve; <i>~ jan</i> kis nyíl
somi-	elrejtani; eltemetni; elrejtőzni, visszavonulni

somina orho	növény neve
somindu-	együtt elrejtteni
somishôn	elrejtett; ~ <i>cooha</i> fedezékben, lesben álló sereg
somita-	elrejtteni
somnio	nöstény majom
somo	cölöp, rúd
son	oszlop, gerenda, szarufa; ~ <i>son</i> elszórt, elvágott
sona-	kelésesnek lenni
soncoho	hajfonat; íj húrja; ~ <i>biya</i> páratlan számú hónap; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>futa</i> vontatóháló kötele; ~ <i>hówala-</i> a leánykorban viselt egy hajfonatot házasságkor kettéosztani; ~ <i>hówalame holbo-</i> elválaszthatatlanul együtt lenni; ~ <i>isa-</i> haját befonni; ~ <i>mutakô</i> mohafajta; ~ <i>suku-</i> szarut enyvezni az íj két végére
songgiha	orr hegye; agyagszobrok tartóváza; fadarab a tevék orrában; az íj egyik faalkatrésze
songgin	orrhegy
songgo-	sírni; ~- <i>me fame</i> keservesen sírni
songgoco-	együtt sírni
songgotu	sírás, jajveszékelés, kiabálás
songko	nyom; hasonlóság; azonos, hasonló, megfelelő; rendezett; ~ <i>akô</i> nyomtalanul; ~ <i>bene-</i> útján visszafordulni; ~ <i>waliya-</i> az ellenséget keresztbe-kasul vonulással megteveszteni; ~- <i>i faita-</i> meglőtt vad nyomát követni
songkoi	hasonló, olyan
songkolo-	hasonlítani, utánozni; követni
songkolobu-	utánoztatni, mintául állítani
sonihon	egyenként
soningga	új, friss; újság
sonio	egyenként
sonjo-	kiválasztani; ~- <i>me abala-</i> tavasszal vadászni, mielőtt a vad megfiadzott
sonjundu-	együtt választani
sonjosi	állami vizsgára kiválasztott személy
sonokton	tollbokréta, sisakdísz
sono-	hátat hajlítani
sontu cecike	madár neve
soorila-	trónolni
soorin	trón, méltóság; ~ <i>o-</i> hivatalban lenni
sor	~ <i>sar se-</i> halomban lenni; széltől hajtott hó hangját hallatni; ~ <i>se-</i> tömegben lépésekben menni
sorbo	sapkaszalag
sori	jujuba; hússzelet; ~ <i>saha-</i> áldozni, szentelni
sorigaja-	menekülni
soriha	szalagok, melyeket a lovak sörényébe és farkába fonnak
sorihala-	a lovakat szalagokkal díszíteni
sorin den	vágtázó, galoppozó
sorko	gyűszű
soro	jujuba
soro-	tilosnak lenni; magát megtartóztatni; megsárgulni, halványítani
soroco-	szégyenkezni, érzékenynek lenni
soroki	tilos; szégyellnivaló
sorokiya	darázs fajta
sorokô futa	nyaklánc

soropi	megsárgult, sápadt, halvány
sorosu	olivához hasonló gyümölcs
sorotu	jujubához hasonló gyümölcs
sorson	csokor, sapkabojt
sosa-	elfogni, fogollyá tenni
sosandu-	együtt elfogni
soso-	hasmenésben szenvedni
sosorco-	hátrafelé menni
sosoro-	visszamenni; gereblyézni
sota-	kiönteni
soti	papagáj
sotki	tengeri halfajta
soyoljo-	összekötni
soyo-	rákötni
soyon	erős, kitartó ló
soyori	gyümölcs neve
soze	rizsfajta
sôna l. <i>suna</i>	
su	lehellet, szélroham
su-	letenni, levetni; kinyitni; leoldani, feloldani; felemelni; megmagyarázni;
	elereszteni; szülni; jóvátenni, megnyugtatni
subada-	hevesen mozogni
subarhan	buddhisták tornya
subari	kapafajta
subcalu	egyenlőtlen
sube	ideg, ín; ~ <i>makta-</i> íjhúrt kifeszíteni
subehe	hegye vminek; hajszalag; zsinór; gally
subeliyen	nyersselyem, selyemfonál; ~ <i>gai-</i> selymet gombolyítani
suberi	selyemanyagfajta
subetungge	inas, izmos
subkeje-	elszakadni, foszlányokra szakadni
subkele	kitépett szál
subkele-	szálakat tépdesni
subkeri	alul nem szegélyezett gyászruha
subsehe l. <i>damjan</i>	
subai	kicsi, alacsony, jelentéktelen
subsin ilha	virág neve
subu-	oldani, elvenni, levetni; gyermeket elhajtani; megszabadítva lenni;
	lecsillapodni; kijózanodni
subuhe l. <i>subehe</i>	
subuhen	megoldás, magyarázat
subuhôn	részegségből való kijózanodás
subun	magyarázat
suburi	gyümölcs neve
suci	állati magzat; ~ <i>su-</i> elleni
sucile-	terhesnek lenni, termékenynek lenni
sucu-	megfogni, megtámadni
sucun weihe	metszőfogak
sucuna-	észrevétlenül megtámadni, vki jogait megsérteni
sucungga	kezdet; első

sucunji-	megtámadni jönni, megragadni jönni
sucunu-	együtt megtámadni
sucutu	kétéves csikó
sudala	ér; ~ <i>jafa-</i> a pulzust vizsgálni
sudala-	befonatlan haját hordani
sudami l. <i>jojin</i>	
sudan	hajfűrt
suderhen	madár neve
sudu	lábsont közepe
suduli	növény neve
suduntu	mesebeli állat neve
suduri	történelem, annáleszek (évkönyvek); udvari ember; ~ <i>ejebun</i> a Sze-king; ~
<i>hafan</i> történetíró	
sufan	elefánt; elefántcsont; ~-i <i>weihe</i> elefántcsont
sufen	orrszarvú
suhai moo	fafajta
suhara-	lefelé hajlani, mint a kalász feje
suhe	bárd; papírpénz; magyarázat, kommentár; ~ <i>gisun</i> magyarázat; ~ <i>hergen</i>
kommentár	
suhecen	kis bárd
suhele-	bárddal vágni
suhen	magyarázat, kommentár
suhengge	bárdos; bárddal ellátott
suhuken	világosbarna
suhun	kávébarna
sui	vétség, vétek, hiba; kár, baj; ruhafajta; ~ <i>akô</i> ártatlan; ~ <i>isiru</i> baj érjen! (átok);
~ <i>mai isibu-</i> vkinek rosszat kívánni; ~ <i>mangga</i> rágalmazó, hibáztató, rosszul bánó; ~ <i>moo</i> fa neve; ~ <i>tuwa-</i>	
bűnrészesnek lenni, vmi bünténybe belekeveredni	
sui-	le mosni, bevizezni, tust dörzsölni
suida-	fröcskölni, locsolni
suifule-	fűrni
suifun	fűrő; ~ <i>ningguda</i> mandzsu törzs neve
suiga l. <i>suiha</i>	
suiha	fűszeres növények, üröm; rözse; acélszürke ló; ~ <i>cecike</i> madár neve; ~ <i>sinda-</i>
szétronszolni, kiégetni	
suine	doboz, tok; kalász; kulcs; vége, csücske, lelógó bojtja vminek; <i>sui-</i>
praeterituma; ~ <i>ilha</i> virág neve; ~ <i>ufa</i> lisztes tészta	
suihen l. <i>emu</i>	
suihene-	kalászokat hajtani
suihetu	~ <i>coko</i> tyúkfajta; ~ <i>gôwasihya</i> madár neve
suihon	ár (szerszám); ~-i <i>uncehen</i> a betűk végvonala
suihu-	teljesen részegnek lenni
suihun	páratlan fülbevaló
suihutu	részeg
suila-	aggódni, bánkódni, szenvedni, nyomorultnak lenni; magát megerőltetni;
kifáradni; vkit megerőltetni	
suilacuka	kellemetlen, nehézkes; nehézség
suilacun	nehézség, gond, bánat; gondterhelt
suilabu-	megnehezíteni, megterhelni; bánatot okozni
suilan	méh, darázs

suilashôn	szomorú, nyomorult
suingga	káros, korcs
suisi- 1. <i>sui isi-</i>	
suisiru	átkozott
suitakô	edényfajta
suita-	kiönteni, megöntözni
suja-	támasztani, ellenállást kifejteni, bereteszelni
sujaha, sujahan	pillér, sátorrúd; fadarab a kocsiban
sujakô	ajtóelzáró támaszték (?); faretesz
sujanaha	csírázni kezd
sujandu-	egymásnak ellenállni
suje	selyemanyag, darabka selyem
suju-	szaladni, sétálni, menekülni
sujuna-	szaladni
sujute-	együtt szaladni
suk se-	hangosan nevetni
sukden moo	fa neve
sukduhen	daruszerű madár
sukdun	lehellet, gőz; a dolgok anyagszerű elve; életszelleme; hangulat, kedély
sukji	a szilfa ehető magja
sukji-	(a geniusok) örülnek az áldozat illatának
sukjingge ba	áldozóhely
sukiya-	kiönteni, üríteni
sukiyari cecike	madár neve
sukô	szőrme, bőr, héj
sukôname	daganat a bőrben
sukôngge	bőrből való
suksaha	comb
suksala-	megművelni (földet)
suksalana-	megművelni menni
suksalandu-	együtt megművelni
suksalanji-	megművelni jönni
suksalanu- 1. <i>suksalandu-</i>	
suksan	meg nem művelt föld; gaz
suksu-	gabonát rostálni
suksuhu	kócsag; mandzsu törzs neve
suksuhun	haragos külsejű
suksure-	magát felfújni, feldagasztani
suku	növény neve; csomó
suku- 1. <i>soncoho</i>	
sula	üres, szabad, henyélő, le nem foglalt; hajadon ill. legény, meg nem házasodott,
hivatal nélküli; laza; ~ <i>ba</i> meg nem művelt föld; ~ <i>boihon</i> puszta, sivatag; ~ <i>hehe</i> ágyas; ~ <i>umiyesun</i> egyszerű	
öv	
sula-	meghagyni, hátrahagyni, elhagyni
sulabu-	elhagyni, abbahagyni, elengedni; lerövidíteni; növesztteni (pl. haját, gallyakat)
sulaha	fennmaradó, meghagyott; felébredt
sulahôn	madár neve
sulakan	csendes, dologtalan; mérsékelt; kissé javuló; ~ <i>o-</i> kissé jobban érezni magát; ~
<i>obu-</i> megnyugtatni	
suldargan	ragadozó madárfajta

sulfa	csendes, csend
sulfa-	csendben lenni, nyugodni; vmit könnyen véghezvinni
sulfakan	kissé csendes
sulfangga	csendes
sulhu-	megnedvesíteni
sulku	virágkaró
sultungga	éles eszű, kutató
suma-	nagylelkűnek lenni; céljait elérni; összegyűlni (páráról)
sumala	zsákocská, batyú
sumaltu	erszéyes állat
suman	összegyűlő pára, köd; dér
sumarhan l. <i>subarhan</i>	
sumari l. <i>simari</i>	
sumbulja-	nedvesnek és csúszósnak lenni
sumburša-	fejetlenséget kihasználva titokban menekülni
sumpa	szürkésfehér; növény neve; ~ <i>maca</i> vadhagyma
sumpana-	megőszülni
sumpar seme	rongyos
sumusu	kevés rizs vízben
sun	tej; unoka; egy Kua neve; ~ <i>nimenggi</i> vaj; ~ <i>sa-</i> fejni
suna	kutyapóráz
suncehen	mesebeli állat neve
sundala-	ketten ülni egy lovon; az ellenség sarkában lenni
sune-	levetni, leesni
sung el	hím karvaly
sunggada	hal neve
sunggali cecike	madár neve
sunggari bira	a Tejút
sungge-	megbetegedni
sunggelje-	hajolni, ingani
sunggelsun	a hajtűkön lógó zsinórok
sunggina	vadhagymafajta
sunggiyen	élesszemű
sungguhe l. <i>kiongguhe</i>	
sungke	spiritusz, esszencia
sungkebi	megérett
sunja	öt; ~ <i>biya</i> az ötödik hónap; ~ <i>enteheme</i> az öt fő erény; ~ <i>feten</i> az öt elem; ~ <i>hacin-i jeku</i> az ötfajta gabona; ~ <i>hergin</i> az öt fordulás (az évé, a napé, a holdé, a csillagoké, a bolygóké);(?) ~ <i>jilgan</i> az öt hang; ~ <i>sukdun</i> az öt éghajlat; ~ <i>usiha</i> az öt bolygó
sunjaci	ötödik
sunjangga inenggi	az ötödik hónap ötödik napja
sunjanggeri	ötször
sunjari	ötszörös; ~ <i>ilha</i> virág neve; ~ <i>suje</i> ötféle színű fonalból szőtt anyag
sunjata	ötönként
sunji	vminek százezred része
sunta	zacskó a sólyometetéshez
suntaha	fapapucs
suntana-	feldagadva lenni, lógó hasúnak lenni
sunte-	szétrombolni, elpusztítani
sunto	ötvékás mérték

sur	~ <i>sar se-</i> viharzani (hóról); ~ <i>se-</i> illatozni
sura-	árut kiabálva kínálni; a rizsmosó vizet kiönteni
surafu	az a lyuk, amibe vmi szerszám nyelét beleillesztik
surahan	rizsmosó víz
surakô	disznóvályú
suran	bolha; kenőcs; l. <i>surahan</i>
surbejen	vasnyél
sure	belátó, értelmes, érthető, világos; ész, okosság, értelem; ~ <i>fayangga</i> lélek; ~ <i>getuken</i> , ~ <i>sektu</i> belátó, értelmes; ~ <i>nama</i> a himlő démona
sure-	kiabálni
sureke	fölbredt
sureken	kissé belátó
surendu-	együtt kiabálni
surgi	himlő
surho	növény neve
surhôn	belátás; ~ <i>akô</i> belátás nélkül
suri	selyemszövet
suriha moo	kihalt fa
surseri	citromfajta
surte-	szaladni, együtt szaladni
surtebu-	szaladni hagyni
surtenu-	együtt szaladni; összefutni
suru	fehér ló
suru-	megnyugodni
surubu-	megnyugtatni, megvigasztalni
surudai	főnixfajta
suruke	eszméletre tért
susa-	elpusztulni, elromlani; ~- <i>ka</i> elromlott, halott
susai	ötven
susaici	az ötvenedik
susaita	ötvenenként
suse	figyelmetlen, könnyelmű, meggondolatlan
susede-	egy üzletet könnyelműen elintézni
suseri	ánizs
susu	falú, haza; puszta hely; alapfalak; esés, zuhanás
susu-	elpusztulni, pusztán állni
susubu-	elpusztítani
susultungga	éles eszű, értelmes; nagy tehetségű
susunggiya-	elpusztítani; ármányt szőni, csejt szőni
suta-	eldobni, szétszórni
sutahôn cecike	madár neve
suwa	kis szarvas; ~ <i>nasin</i> medvefajta
suwakidun cecike	madár neve
suwalin cecike	ua.
suwaliya-	elkeverni, összekötni, összeillesztetni, hozzátenni, belekeverni
suwaliyame	összekötött, együtt, egyszerre -vel; kettős
suwaliyabu- (suwaliyambu-)	elkevertetni, összecserélni; összekeverve, összekötve lenni
suwaliyabun	kevert
suwaliyaganja-	elkeverni, összecserélni; elkeverve, összekeverve lenni
suwaliyan	keverék, összekeverés

suwaliasun	keverék, keverés
suwalyata	kevert, elkevert, zavaros
suwalyata-	keverni
suwan	kócsag; egy mandzsu törzs neve; ~ <i>eyen</i> sárga bika
suwanda	fokhagyma
suwandara	mesebeli állat neve
suwankiya-	legelni
suwankiyabu-	legeltetni
suwankiyandu-	együtt legelni
suwasha nimaha	halfajta
suwayakan	sárgás, kissé sárga
suwayaliyan	ua.
suwayan	sárga; ~ <i>bu-</i> sárga kalácsot áldozni; ~ <i>jugôn</i> nappálya (ekliptika); ~ <i>seri</i> forrás
suwe	ti
suwele-	keresni
suwelendu-	együtt keresni
suwelene-	keresni menni
suwelenji-	keresni jönni
suya	aszott rizs
suyamu	tűfajta
suyen	élesztő; cipőzsinór
se	kicsi fémsúly; előljáró; előljáróság; buddhista szentély; költemény; orrszarvú;
	nyári áldozat; ~ <i>hōi</i> ~ hivatal neve; ~ <i>hōntahan</i> orrszarvú szarvából készült kehely; ~ <i>kung</i> , ~ <i>lin</i> hivatalok nevei; ~ <i>zin</i> eunuch
se	hivatal neve
se	a négy klasszikus könyv
setu	hivatal neve

Š.

ša	finomszövésű selyemanyag, tüll; hegyi erdő; ~ <i>moo mahala</i> hivatalos kalap; ~ <i>undurakō</i> szövetfajta nyári ruhákhoz
ša-	nézni, megnézni; ~- <i>me</i> ~- <i>me</i> körülnéző
šab	~ <i>seme</i> röptében vmihez súrlódó nyíl zaja; ~ <i>šib seme</i> több ember nyilazásának hangja
šaban	szöges jégcipő
šabargan gida-	gyermeket bizonyos varázsmondással gyógyítani
šabi	tanítvány
šabjunio	mesebeli állat neve
šabtun	sisak oldallapjai, fülvédő
šabtungga mahala	fülvédős sapka
šabura-	elaludni
šaburu	zöldessárga, halványsárga
šaca-	körülnézni, oldalra lesni
šacun niongniyaha	vadlúd
šada ilha	virág neve
šada-	álmosnak lenni, fáradtnak lenni
šadashôn	kissé fáradt
šaduhô	mesebeli állat neve

šagu, šago	kis vörös gyümölcs neve
šahôkan	kissé sápadt
šahôn	sápadt, fehéres
šahôra-	fagyni, hidegnek lenni
šahôrukan	kissé hideg
šahôrun	hideg; ~ <i>silenggi</i> zúzmara
šajila-	eltiltani, elhárítani
šajilan	fafajta; bélféreg neve
šajin	tanítás, törvény, tilalom; ~ <i>yoo</i> nemi betegség
šajingga	~ <i>gasha</i> madár neve; ~ <i>nomun</i> a Can-cieu könyv
šajintu	mesebeli állat neve
šajiri gasha	l. <i>šajingga gasha</i>
šak	~ <i>se-</i> magasan és buján nőni; ~ <i>sik</i> csengés; nyerítés
šaka	szigony; fegyverfajta
šakala-	a szigonyt használni; az utat lezárni; beszédében megszakítani
šakanaha	a jég megrepedezett
šakari	háromhegyű villa
šakasa-	zavarni, megszakítani; keresztülfolyni; pontosan megmagyarázni; kikutatni
šakšaha	orca; ~ <i>makta-</i> arcát elfordítani; ~ <i>meyen</i> hadseregszárny; ~ <i>sele</i> zablapecsek;
~ <i>i giranggi</i> halak kopolyúja	
šakšahala-	oldalról megtámadni; ~ <i>me dosi-</i> ua.
šakšahôn	nagy, előreálló fogú
šakšalja-	mosolyogni
šakšari	mosoly, mosolygás
šakšarja-	mosolyogni, fogát csattogtatni
šaktala-	fület levágni
šaku	almafajta
šala	vmi széle, szegélye; ~ <i>i niyalma</i> szárnyon álló katona
šalangtu	hizlalt ökör
šalar seme	sorokban, egy magasságban
šalhôma	tyúkszerű madár
šalibu-	elhalványodni
šampi	farmatring (fadarab a lovak farka alatt a szíjak megerősítésére)
šampila-	farmatringot készíteni v. feladni a lovakra
šan	fül; fogó; ~ <i>dabu</i> elosztás; ~ <i>fu</i> konyha- és pincemester; ~ <i>gabtakô</i> faoszlop; ~ <i>kamcime banjihabi</i> lenőtt fülcimpájú; ~ <i>mila</i> elálló fülek; ~ <i>sulhu-</i> fülfájást kapni; ~ <i>i abdaha</i> füldudor; ~ <i>i da</i> fültő; ~ <i>i dalikô</i> füljáratok; ~ <i>i delbia</i> fül háta; ~ <i>i feteku</i> fülkagyló; ~ <i>i fere</i> a fül belseje; ~ <i>i hesen</i> a fül széle; ~ <i>i sen</i> fülbevalónak való lyuk; ~ <i>i suihe</i> fülcimpa; ~ <i>i unggaha</i> fülnyílás
šanari ilha	virág neve
šancila-	töltéseket építeni
šancin	kis erődítés, sánc; ~ <i>feku-</i> sáncot megtámadni
šandula-	egymást nézni
šang	jutalom; adakozás; zenei hang; a felső, magasabb; ~ <i>fu</i> , ~ <i>zo pu li</i> hivatalok
nevei	
šangga-	befejezni, elkészíteni, véghezvinni, tökéletessé tenni
šanggabu-	elkészítettetni, befejeztetni
šangga cirku	kispárna
šanggan	vég, befejezés, véghezvitel, kiképzés
šanggatai	kész, teljes
šanggin	madár neve

šanggiya-	füstölni
šanggiyakan	fehéres
šanggiyakô	füst
šanggiyan	fehér, ragyogó; füst, hab; ~ <i>alan</i> a Hoa-šu fehér kérge; ~ <i>bulehen</i> gólya; ~ <i>caise</i> süteményfajta; ~ <i>faha</i> a szem fehérje; ~ <i>fešun</i> timsó; ~ <i>ija</i> levéltetűfajta; ~ <i>jiyoo bing</i> süteményfajta; ~ <i>silenggi</i> zúzmará; ~ <i>suiha</i> gyógynövény neve; ~ <i>teišun</i> fehér réz
šanggiyari	füst
šangguhe	madár neve
šangka	kicsire vágott hús
šangkan	szárított
šangkôra niyongniyaha	libafajta
šangna-	megjutalmazni, visszafizetni; ajándékozni
šangsaha	kosárfajta
šangsi	a legfelsőbb úr, az istenség
šangsiha	kis kosár
šangsin	a kínai zenei hangrendszer egyik hangja
šangsu	elnök
šanio	mesebeli állat neve
šaniori ilha	virág neve
šaniya	kender
šaniyaha hubtu	kenderruha
šaniyalaha etuku	bélelt ruha
šaniyangga	kenderből való
šantu	boka (állaté)
šanu-	együtt nézni
šanyakanu	fehéres
šanyan	fehér; ~ <i>silenggi</i> a tizenötödik félhónap; ~ <i>šahôn</i> a Tejút
šar seme	hirtelen együttézésről eltöltve; bensőségesen; szánakozó
šara	~ <i>fancaha</i> igen bánatos, igen haragos; ~ <i>nimehe</i> ütéstől fájdalmat szenvedni
šara-	halványítani, fehérré tenni
šarapi	halványuló, szürkülve
šarhô-	napsütésben havazni
šari	vadsaláta; ~ <i>sele</i> vasrúd; ~ <i>siri</i> , ~ <i>šari</i> ragyogó, virágzó
šari-	érceket olvasztani
šariltu	mesebeli állat neve
šaringgiya-	fehéríteni; vkinek ártatlanságát bebizonyítani, hírnevét helyreállítani
šarinja-	szemét ide-oda forgatni
šariša-	ragyogni
šartan	fiatal, ágatlan fa
šaru	kicsire vágott és szárított hús
šaruk	madár neve
šasigan l. <i>šasihán</i>	
šasihala-	pofozni
šasihalabu- l. <i>edun</i>	
šasihame da-	oldalról fújni
šasihán	leves
šasihaša-	ismételten pofozni
šaša-	összezavarodva lenni, összekeverve lenni; zavarosan beszélni
šašan	italfajta
šašana-	összezavarodni, összekeveredni

šašanja-	összekeveredni
šašanu-	egymás közt elkeveredni, egyesülni
šašun	rőzsetűz; ~ <i>akô</i> l. <i>šašunakô</i>
šašunakô	gyenge és esendő; elromlott, darabokban
šatan	cukor; ~ <i>hasi</i> gyümölcs neve (Diospyros)
šatu foyo	növény neve
šatu-	tisztítani, simítani; ~- <i>re okto</i> sikálópor
šaturnahabi	a hó felolvadt a felszínen
šayo, šayu	böjt
šayola-	böjtlőni
še	fehér karvaly; csillagzat neve; hangszer; földszellem; földszellemnek hozott áldozat; áldozóhely; ~ <i>ji</i> védőszellem; ~ <i>li</i> buddhista pap; ~ <i>bithe</i> pátens, edictum
šeben	hurok állatok fogására
šebnio	csillagkép neve
šebte-	izzadságtól átnedvesedni; ~- <i>he</i> izzadságban fürdő
šehe	perzsa sah
šehuken	kissé puszta v. sivár
šehun	sivár; sima; telített medrű (folyó), kiterjedt; ragyogó, világító; káosz; ~ <i>šahôn</i>
vidám	
šejile-	elmondani, recitálni
šeke-	megmerevedni, átnedvesedni
šekebu-	átnedvesedve lenni
šekete-	átnedvesíttetni
šele	forrás
šele-	nem tisztelni, eldobni, alamizsnául adni; (orvosságot) beadni
šeli	hivatal neve
šempi	zsinór a csizmán
šempile-	zsinórokat tenni a csizmára
šeng	hangszer; mérték neve; nyolcvan szál a szövetben; vki lányának a fia;
férfiszerep a színdarabban	
šengge	isteni, fönséges
šenggeci ilha	virág neve
šenggehen	daru
šenggen moo	fa neve
šenggetu	jövőbe látó, beszélni tudó, minden dolgok lényegét ismerő mesebeli állat neve
šenggi l. <i>šenggin</i>	
šenggin	homlok; vízmosás, folyómeder; ~ <i>gai-</i> fricskát kapni az orra; ~ <i>hitere-</i> a szemöldököt összehúzni, a homlokot ráncolni
šenggintu	sisakfajta
šengkiri	jóslásra használt növény neve
šengkitu	mesebeli állat neve
šengsin	jóslásfajta; ~ <i>tuwa-</i> szélből és vízből jósolni
šentu	fonott szalag
šentuhen	citera
šeó	~ <i>seme</i> , ~ <i>šeó seme</i> szélrohamokban; egy csapásra; ~ <i>ša</i> szél zúgása
šeobei l. <i>šubei</i>	
šeoben	jelentkezőlapp
šeolegen l. <i>šulehen</i>	
šeolehen	hímzett szegély
šeole-	hímezni

šerce-	erősen megijedni
šere-	megfehéredni, fehéríteni
šerenbu-	halványítani, fehéríteni
šerendu-	szülési fájdalmak megindulnak
šerhe	kutyák által húzott szán
šeri	forrás, kút
šeri-	kisajtolni, megijeszteni, sürgetni, szorongatni, fenyegetni, üzletet kezdeni
šerin	sisak elülső oldala
šeringgiye-	izzítani
šersen inggali	madár neve
šertu	kis érc tábla játékhoz
šeše-	szúrni
šešempe, šešempu	darázs
šešeri umiyaha	százlábú
šetere-	újra felfrissülni (mint a növények eső után)
šeterše-	gyengének és fáradtnak lenni
šetuken	tiszta
šetu-	úszni (kígyók)
šeyehen ulhōma	fácánfajta
šeyeken	kissé fehér
šeyen	fehér, fehérség
ši	tanító, tudós, hivatalnok, vezető; vizsga; család; költemény; hadsereg, 2500 emberből álló csoport; katona; mázsa; luk a falban, amely tyúkólnak használtatik; növény neve; hal neve; ~ <i>gio</i> madár neve; ~ <i>ho</i> tál; ~ <i>lio</i> l. <i>šilio</i> ; ~ <i>lo</i> l. <i>šilo</i> ; ~ <i>ši</i> hivatal neve, birodalmi cenzor; tanító; ~ <i>ze</i> l. <i>šize</i>
šilgiyan	csillagkép neve
šilio	gránátalma
šilo	ételes szekrény, láda
šize	királyfi, herceg
šo	~ <i>niyecen</i> a nadrág szabásmintájának háromszögletű, láb közti része (? megfogalmazás); ~ <i>yo</i> peonia; ~ <i>žin</i> kitűnő asszony
šo-	vakarni, csutakolni, lehántani, kitépni
šobin	pástétom
šobkošo-	pálcikával enni; ujjal enni; ~- <i>me derakō</i> durva sértéseket mondani
šodan ilha	peonia
šodokō	kis háló
šodo-	hálóval halászni; kézzel megfogni; kiásni; sietni, vágatni; sétálni, bolyongani
šodono-	sietni
šofor seme	meggondolatlan, fejetlen
šoforo	egy maroknyi; ~ <i>cecike</i> madár neve
šoforo-	kiásni, kivésni, kaparni, egy maroknyit venni
šoforšo-	kaparni, csípni
šofoyon	elsietett; szűkkeblű(?)
šoge	ércdarabka, fémrúd
šohada-	a kocsirúd mellé befogva lenni
šohan	négyesfogat
šoho	tojásfehérje
šokin niyehe	vadkacsafajta
šokō	lővakaró; ~ <i>amdun</i> szerszám a test vakarására
šokšohon l. <i>cokohon</i>	
šokšolime-	meztölteni, teletölteni

šolge	egy tulajdonnév(?)
šoli	célját el nem érő
šolo	szabadidő, időköz, időszakasz, alkalom, szabadság, szünidő; szabad; ~ <i>amca-</i> (~ <i>baha-</i> , ~ <i>tuwa-</i>) az alkalmat megragadni; ~ <i>tucike inenggi</i> pihenőnap
šolo-	sütni
šolon	villa
šolonggo	vmi hegye, előőr; ~ <i>sacikô</i> földművelő szerszám
šolontu	kicsi szarvas sárkány
šongge inenggi	újhold első napja
šongkon	sólyom; ~ <i>ija</i> rovar neve
šonu-	együtt vakarni v. tépdetni
šoo	~ <i>kumun</i> császári muzsika; ~ <i>yoo</i> gyógynövény neve
šooboo, šoofu	második hercegi nevelő
šooši	másodfokú méltóság
šor	~ <i>se-</i> hevesen erőszakkal csinálni vmit; suhogni; ~ <i>šar</i> vihar v. eső suhogása
šordai	csont játékhoz
šorengge	gyalu kése(?)
šorgi-	sürgetni, szorítani; behatolni, átfúrni; <i>šorgime gai-</i> pénzt követelni
šorgina-	sürgetni menni
šorginji-	sürgetni jönni
šorho	kiscsibe
šori	padlás a gabona tárolására
šorime halhôn	kibirhatatlan meleg
šoro	csésze, tál, kosár; ~ <i>sele</i> rövid kard, vadászkés
šoron	fiatal liba v. kacsa
šosiki	nyugtalan, aggódó; mokus fajta
šosin	retesz, ajtókapocsvas
šositun	mezei patkány
šošohon	összeg, fogalom, általánosság; követelmény, fődolog; könyvfejezet; hajdyszfajta; bírósági ülnök
šošo-	gyűjteni; összefogni (haját); összevonni, rekapitulálni; átfogni
šošon	hajfonat; héja v. ölyv hullatéka
šošonggo mahala	fejfedőfajta
šoyo-	összehúzni magát, összegörnyedni, becsukódni; összehajtani
šoyoshôn	összehajtott, összevont
šôn	nagy tavicsiga, Sun császár neve
šôngge	kitűnő, gyönyörű
šu	tudomány, művészet, irodalom, kultúra; politika; asztronómia; ragyogás; nagybácsi; növény neve; iskolaszoba; tanulékonyság; tanult; ~ <i>bei el</i> zsebfésű; ~ <i>ilha</i> vízililiom, lótosz; ~ <i>jeng</i> előljáró; ~ <i>yangse</i> beszédesség
šu-	tanultnak lenni, tudni
šuban	törvényszéki írnok
šubei	tiszt kb. major
šubure-	patát megsérteni; összezsugorodni
šuburi	korlátolt, félénk
šuburše-	félénknek lenni, félelemtől elbújni
šuceri ilha	virág neve
šuci	fennhéjázó
šucile-	fennhéjázni, dicsekedni
šudangga coko	tyúkfajta

šude-	elcsavarni; elfordulni; letagadni
šudesi	írnok
šudu eriku	söprű
šudu-	gyomlálni; a lovak patáját megvágni; cserzeni; elárasztva lenni
šudun	gyalu
šuduran ilha	virág neve
šufa	nők fejdíszének egy faja
šufa-	harapni, karmolni; elosztani; (pénzt) beszedni; hajtogatni, becsavarni
šufan	ránc, redő
šufana-	ráncolni
šufangga	szakállas és bajuszos; ~ <i>salu</i> szakáll és bajusz
šufar	kard kihúzásának hangja; kígyó sziszegése
šufari	l. <i>šufa</i>
šufatu	sapkafajta
šugi	nedv, vérsavó
šugile-	gyantázni, fénymázazni
šugin	gyanta, firnisz
šuhana-, šuhada-	tolakodni, tolni
šuhaša-	utánatolakodni, utánatolni
šuhi l. <i>šugi</i>	
šuhudu	fafajta
šuhuri	pohánka héja; ~ <i>siha</i> himlővar lehullik
šui	~ <i>hiyang</i> virág neve (Daphne odora); ~ <i>ying</i> kristály
šujin	páva
šukila-	lökni
šuki-	vmi rosszra támaszkodni
šukin l. <i>anan</i>	
šukiša-	lökni
šukiyala-	belökni
šukšuhun	haragtól magán kívül
šuku-	kinyújtani, kinyújtott lábbal ülni
šukun	íjtok
šula	genny; gyümölcsök leve
šulderi tubihe	gyümölcs neve
šule- l. <i>šulehele-</i> ; l. <i>šeole-</i>	
šulehele-	az adót v. a vámot felemelni
šulehen	vám, adó
šulhe	körte; ~ <i>belge</i> a körte kövecskéi (megkeményedett részei)
šulheri	gyümölcs neve
šulhō	szekrény
šulhuhe	hálóból, csapdából kimenekült
šuli-	csicseregni
šulihun	lent hegyesen végződő; ~ <i>enggemu</i> nyeregkápa; ~ <i>yoro</i> nyílhegyfajta
šulin cecike	barátka
šulu-	elnyomni, ügyekkel túlhalmozni
šuman	vese, ágyék; állatok nemzőszerve
šumci	elmerült, lemerült
šumgan	edény a puskapor megőrzésére, olvasztótégely
šumgiya gasha	madár neve
šumhun l. <i>simhun</i>	

šumila-	mélynek lenni; kikutatni; ~- <i>me</i> mély
šumin	mély; magas; alapos; nehéz; heves; tág, átfogó; ~ <i>alin-i dolo</i> mélyen a hegyekben; ~ <i>bade</i> az ország belsejében
šumpulu	minden oldalról bekerített, mindenhol szorított
šun	nap; tej; fa neve; ~ <i>dalikô</i> napernyő; ~ <i>dekde-</i> a nap feljön; ~ <i>dosi-</i> a nap lemegy; ~ <i>dositala</i> naplementéig; ~ <i>je-</i> a nap elsötétedik; ~ <i>kelfi-</i> a nap kezd lemenni; ~ <i>kôwaraha</i> a napot köd takarja; ~ <i>mekdeke</i> a nap magasán áll; ~ <i>sangka</i> a nap ködpárán át, ködösen (szivárványosan) látszik; ~ <i>tucike</i> a nap feljött; ~ <i>tuhe-</i> a nap lemegy; ~ <i>tuhetele</i> naplementéig; ~ <i>urhu-</i> a nap mélyen van, lemenőben van
šune-	kopárnak lenni; ~- <i>he</i> elvadult, kopár, megműveletlen
šung šang	ébredők zaja
šungga ilha	virág neve
šunggayan	kinyújtott, hosszú, karcsú
šungge l. <i>šungke</i>	
šunggidei	tyúkszerű madár
šunggin gasha	madár neve
šunggiya	a Si-King egy fejezete
šunggiya-	rendetlenségben lenni
šunggiyada ilha	virág neve
šungke	jól tanított
šungkeri	virág neve
šungku-	üregesnek lenni, kivájni; süllyedni
šungkulu	szakáll
šungkutu	mélyen ülő szemű
šungsi l. <i>bithe</i>	
šungšun šangšan	orrhangon beszélő
šuniše	hivatal neve
šuntuhule, šuntuhuni	naponta, egy napig tartó
šuo	repülés zaja; szél zúgása
šurde-	körülkeríteni, körüljárni, körözni; megfordulni; kerülőt csinálni
šurdehen	szerszám a bolygók mozgásának szemléltetésére
šurdejen l. <i>abka</i>	
šurdeku	gyűrű; hely, ahol a víz felgyülemlik; ~ <i>muke</i> gyorsan folyó víz
šurdeme	körös-körül, vmi körül, körben; körülbelül; ~ <i>faita-</i> megvágni
šurdenu-	körülvenni
šurga	forgószelel, hóvihár
šurga-	örvényleni, viharzani
šurgan tasha	hároméves tigris
šurge-, šurgece-	remegni, félni
šurha	kétéves kandisznó
šurhō	tyúkszerű madár
šurteku	kéthegyű villa
šurtuku yoo	rosszindulatú kelés
šuru	korall; arasz; ~ <i>cecike</i> madár neve
šuru-	forogni, fordulni, forgatni; esztergályozni; evezni
šurun	madár neve
šusai	baccalaureus
šuse	nyersen megdolgozott; fű agyaggal keverve
šusha	rókafajta
šusi ilha	virág neve
šusiha	ostor; ~ <i>guwembu-</i> ostorral csattantani

šusihala-, šusihša-	ostorozni
šusihe	írótábla; jegyzék, táblázat; diploma
šusihye-	ösztökélni, hajtani, izgatni
šusin	véső; fegyverfajta
šusu	élelmiszer
šuše-	l. <i>tetun</i>
šušu	violaszínű; gabonafajta neve; ~ <i>jalihôn</i> madár neve; ~ <i>orho</i> növény neve; ~ <i>yarukô</i> csalétek rákok és hasonlók részére
šušun ilha	virág neve

T.

ta	bárány; <i>ta se-</i> állandó, meg nem szakadó(-nak lenni); <i>ta ti se-</i> olyan zajt csinál, mint több teherhordó személy
ta-	felakaszt, ráakaszt, ráköt, feltart, lógva marad, elfogva lenni; <i>tame afame yabu-</i> magát vonszolja
tab	<i>tab se-</i> kilőtt nyíl hangját hallatja, csobog <i>tab tib</i> csobogás
taba	a gyermekek játszócsontjának síma oldala
tabara-	téved
tabcila-	zsákmányol, fosztogat, prédát ejt
tabcilana-	zsákmányolni megy, fosztogatni megy
tabcilandu-, tabcilanu-	együtt zsákmányol
tabcilanji-	fosztogatni jön
tabcin	zsákmány, fosztogatás
tabsita- (tabsida-)	fecseg, kifogást (mentséget) felhoz
tabtasa-	durván beszél
tabu-	megerősít, felakaszt, odaköt, köttet, megkötve, megbilincselve
tabukô	madárcaapda; <i>tabukô umiyesun</i> csat tuskéje
taburi	<súly mértékegys. 1 jalari = 10 taburi>
tabusita	l. tabuša
tabuša-, tabušata	bocsánatot kér, kimentti magát, kifogást (mentséget) felhoz; ruhát kijavít
taci-	tanul, szokott (gyakran tesz vmit)
tacibu-	

tanít,oktat
tacibubu-
taníttat
tacibukô
tan
tacihya-
tanít, betanít
tacihyabu-
taníttat
tacihyakô
iskola
tacihyan
tan, tudomány, tanítás, elrendelés, rendelet
tacin
tan, tudomány, szokás, hajlam
tacina-
tanulni megy
tacin(d)u-
együtt tanul
tacingga
a tanhoz tartozó
tacinji-
tanulni jön
tacinun
hangulat, érzés
tadu-
eltép
tadura-
verekszik, veszekszik
taduranu-
egymással veszekszik
tafa-
felmászik vmire, megmászik vmit
tafa(m)bu-
felmásztat, felmászni kényszerít
tafan(d)u-
együtt felmászni
tafanji-
feljön
tafitu
mókus
tafu-
l. tafa-
tafukô
lépcsô
tafula-
rábeszél, tanácsol, előadást tart, felszólít, eltanácsol,
tafulan
előadás, tanács, elképzelés
tafulana-

lecsillapít

tafura

l. tafula-

tafurása-

minden erejét megfeszíti

tagiri cecike

<egy madár neve>

taha

bilincs, kötelék

tahala-

megpatkol [lovat]

tahan

fatalp, faküszöb

tahi

vadló

tahôra

kagyló, osztriga, gyöngyház

tai

nagy, fenséges; magasított hely, terasz, torony; <egy hal neve>, tengerimalac; *tai heo* özvegy császárnő; *tai in*, *tai ioi*, *tai seo* <hivatalok nevei>; *tai sui* l. taisui; *tai si* l. taici *tai sin* jós, jövendômondó

taiboo

belügyminiszter

taibu

oszlop

taifin

nyugalom, béke; a nagy béke korszaka; csendes

taifingga

nyugodt, békés; *taifingga ilha* <egy virág neve>

taifintu cecike

<egy madár neve>

taifu

a második miniszter, a trónörökös nevelője

taigan

hegycsúcs

taigiyan

főfelügyelő, eunuch

taiha

<egy vadászkutya-fajta>

taiheo

l. tai heo

taihôwa

<tengeri halfajta>

taiji

<mongol nemes>

tailahi

<mesebeli állat neve>

taili

tál

taimin

piszkafa

taimiyoo

nagytemplom

taimpa

<osztriga fajta>

taimpari niyehe

<kacsa fajta>

tairan

<fába metszett jelzés>; *tairan gaime yabu-* <tairanhoz igazodik>

taisui enduri

<a tavasz védőszelleme>

taise

<hivatal neve>

taisi

miniszter

taitai

anya

taiyôn

<tengeri halfajta>

taize

királyfi, a császár első fia; <hivatal neve>; *taize usiha* <az egyik csillag a kismedvében>

taizu

a császár nagyapja

taji

ônfejű gyerek

tajihôn

l. gônin

tajira-

neveletlen(nek lenni)

tak

tak se- kopog; *tak tak* <favágás zaja>

taka

biztos, megbízható, jogos; rövid idő; egy ideig, egyelőre, ezalatt, de, ámbár; *taka sidende* abban az állapotban, amilyenben van

taka-

megért, ismer, megismer *vmit*

takabu-

megismer, megismertet, bemutat *vmit*

takan

<nádfajta neve>

takasu

állj!

takciha filan

<fa, amelyből íjat készítenek>

takintu

<mesebeli állat neve>

takiri cecike

<madár neve>

takitu

szíj [ló lábának megkötésére]

takiya(n)

térdforgó

takô

<halfajta>

takoleô

várj egy kicsit!

takôra-

használ, küld, felhord; dolgoztat

takôrabu-

használtat; uralom alatt van, szolgál

takôrakô

<hivatal neve>

takôran

küldetés, küldöttség, követség, hírnök; megbízás

takôrandu-

együtt használ *vmit*

takôrsa-

használ, megbíz, küld

takôrsabu-

szolgál, szolgának ad *vkit*

takorsi

szolga, követ

taksi-

kap, megôriz, tart, élve marad

taksibu-

fenntart; kap, megôriz, elintéz; fogan, teherbe esik

taksin

fenntartás, tartam

takta moo

<fa neve>

taktu

erkély, padlásszoba

tala

síkság, gyalogjáró, pecsenyesütô

tala-

kinyújt, kiterít, tojásos kalácsot süt; elvesz, eltulajdonít, elkoboz; *talame duri-* erôszakkal elvesz

talbi

fiatal bika

talbu

<szerszám selyem készítésére>

talfa

lapos part

talfari

sekélyes hely

talgari

külsô rész, felszín

talgi-

cserez; <üres ígéreteket tesz>

talgikô

<tímárok által használt faszerszám>

talihôja-

kétkedik
talihôn
kétséges
tališa-
villámlik
talka-
félíg puhára fôz
talkiya-
villámlik
talkiyan
villám; *talkiyan fularila-* villog, messzirôl villámlik
talkiyaša-
villámlik
talma-
leszáll a köd, köd van
talmahan
ôszki köd
talman
köd; *talman hetehe* a köd eloszlott
taltan
kerek kivágás [fában, asztalban]; kerekre kivágott fa
talu
egyedül, egyszer; *talu de* talán; *talu jugôn* gyalogjáró
tama
<tengeri halfajta>; <hivatal neve>
tama-
összegyűjt, összevon, egy edénybe tesz
tamali-
felemel, felállít
taman
herélt disznó
tamin

tamiša
megízlel
tampin
korsó; *tampin efen* <egy sütemény neve>
tamse
merítôedény, vékony csô
tamtan
<tengeri hal neve>
tan
kôgát, terasz, galéria; oltár; <fa neve>; *tan hiyang* sandálfa
tana
gyöngy; <növény neve>
tanangga ilha

tang
csarnok; <egy tücsökfajta>; *tang dai* <fafajta> tang uli l. *tanggôli*; *tang se-* folytatódik; *tang seme gisure-* szakadatlanul, egyfolytában beszél, beszédes; *tang tang, tang ting* bim-bam <megütött fém pl. harang hangja>

tangga-
<ideget enyvez az íj gyenge oldalára>
tanggilakô
számszeríj
tanggila-
orrot megfricskáz; labdázik
tanggime
más szóval, magát beszéd közben kiigazítva
tanggimaliyan
hajlított, boltozott
tanggin
palota, templom, csarnok, díszudvar, fölérendelt hatóság
tanggiri
<vasszerszám>
tanggiya-
gyantáz, firniszel
tanggiyan
gyanta, firnisz; gyantázott
tanggô
száz; *tanggô bethe umiyaha* százlábú; *tanggô hala* nép
tanggôci
századik
tanggôha
<varjúfajta>
tanggôli
nagy szoba, előtér
tanggônggeri
százszor
tanggôri
<száz li területű föld>
tanggôt
tangut
tanggôta
száz(as)ával
tangguri cecike
<madár neve>
tangikô
szúrókard, íj vége
tangka-
<követ dobni a vízbe a halakra>
tangkan
lépcsô, fok
tangse
áldozat
tangsi-
szakadatlanul dobol
tangsime
beszédes
tangsu
gyengédség [gyerekek iránt, v. részükről]

tangsula-

gyerek(ek)kel játszik

tani

egy kevés; <mértékegység>

tanji

<súlymérték; 1/10 yutu>

tanjura-

imádkozik

tanta-

büntet, ver

tantabu-

üttet

tantanu-

verekszik

tantu

<földművelő szerszám>

tar se-

váratlanul, hirtelen történik

tara

sógor; *tara ahôn deo* sógorok; *tara eyun non* sógornők

taran

izzadság, veriték; *taran waliya-* izzad, verejtékezik

tarbahi

<egy hódfajta>

tarbalji

<ragadozó madár>

tarcan

zinn

tarfu

tigris

targa

<jel, amit a szellemek idézésekor használnak, amulett-fajta>; *targa inenggi* egy rokon halálozási napja

targa-

kerül vmit, óvakodik vkitől, tartózkodik vmitől, vigyáz magára; böjtöl

targabu-

eltilt, figyelmeztet, óva int

targabun

figyelmeztetés, előírás

targacun

intés, tilalom, parancs; [vmi, amitől őrizkedni kell]; *targacun akô* nyílt, nyilvánvaló; meggondolatlan, elôvigyázatlan

targan

fiatal tigris

targangga

vallásos előírás

targikô umiyaha

<rovar neve>

targô

l. tarhô

tarhacun

l. targacun
tarhô(n)
zsíros, kövér
tarhô-
hizlal
tarhôla-
mehízik
tarhôkan
kissé kövér
tarhôn
l. *tarhô*; *tarhôn efen* <egy sütemény neve>
tari-
szánt, vet, palántáz, földet művel
taribu-
szánt
tarina-
szántani megy
tarinji-
szántani jön
tarinu-
[közösen] földet művel
tarmin niyehe
<vadkacsa fajta>
tarni
<buddhista áldás-formula>
tarnila-
imákat mond
tarsi niyaman
unokatestvérek [anyai ágon]
tarsila-
sógorságba jut
taruda-
fecseg
tarun
fecsegô
tas
tas se- <a horzsolódó nyíl hangját hallatja>; *tas tis se-* <a találó nyíl hangját hallatja>
tasga-
fôz [pl. rizst]
tasha
tigris; *tasha biya* tigrishónap; *tasha gida* <fegyver tigrisvadászathoz>
tashaci
tigrisbôr
tashangga
tigrishez tartozó; *tashangga aniya* tigrisév; *tashangga malu* áldozati kehely
tashari
keselyû; tigrisbôr
tashô
szövôszerszám; begy [baromfié]
tashô-

máskál
tasihi-
sántít, rúg
tasihôn
<mesebeli állat neve>
tasime efen
<sütemény fajta>
tasma
bôrszíz
tašan
hamis, téves, nemlétező; hamisság, hazugság; rágalmozó
tašara-
téved, eltéved, eltér; elmerül
tašarabu-
megtéveszt, zavart okoz
tašarabun
tévedés
tašun
hamis?
tatakô
fiók; meritôedény
tatala
rengeteg, nagyon sok
tata-
húz, visszatart; megáll, betér, meghúz, felhúz [cipôt, kantárt,], megfeszít [íjat], kihúz; elvon, lefokoz; meghatároz, megállapít, *tatame niru* <nyílfajta>; *tatame wa-* megfojt, eltép; *tataha/tatara boo* szállás, vendéglô; *tatara edun* forgószél
tatabu-
huzat vmit, <túl szűk ruhákat visel>, felületes tudású(nak lenni)
tatan
kunyhó, sátor; szállás
tatana-
betér vhová
tatan(d)u
együtt feltart vmit
tatanji-
húzni jön; betér
tatara-
széttör, összetör, szétszabdál, eltép; birkózik
tataša-
húz, tépked
tathônja-
kétkedik, nyugtalankodik, bizonytalanságban van
tathônjacuka
kétséges, bizonytalan
tatuhan
<húros hangszer>
taya-
kitör [tűz]; *tayame yabu-* vizen szaladgál [rovar]
tayungga nimaha

<tengeri hal>

te

most

te-

ül, leül, marad, bennevan, lakik, trónol, a trónt elfoglalja; fogva tart vkit

tebci-

szenved, elszenved, túr vmit

tebcirakô

szánakozó, irgalmas, jószívű

tebeliye-

átölel, átkarol, átfog, karjában tart

tebeliyeku

kés éle

tebeliyendu-

ölelkezik

tebici, te bici

most

tebke

<az íjnak azon része, amelyre az ideg erősítve van>; *tebke tabka* járnai tanuló

tebkeje-

tollaslabdázik

tebkele-

[húst] felvagdál

tebku

anyaméh

tebsehe

<gabonát pusztító rovar>

tebu-

leültet, lefektet, megôriz, kap, visszakup, fog; megállapít, alapít, helyet szerez, elszállásol, palántáz, ültet, felvesz [ruhát], becsomagol, betölt, párol

tebubu-

ültet, ültettet

tebuhengge

<növény neve>

tebuku

anyaméh

tebune-

ültetni megy

tebunu-

együtt ültet

tebure icihiya, teburela

?

tece-, tecen(d)u

összeül

tederi

?

tefe-

ég, elég

tehe

ülés, trón, munkahely, gép, állvány, tok, szekrény; *tehe boo* lakás; *tehe irgen* lakó; *tehe muke* állóvíz, pocsolya

tehe uju <selyem legombolyítására használt szerszám>

tehen morin

vesszőparipa

tehengge

lakó, lakás

tehere-

megfelel vminek, egyenlő vmivel

teherebu-

összevet, hozzámér

teherebubu-

megméret

teherebuku

mérleg

teheren

megfelelő, illő; teheren teheren egyenlő, egyensúlyban levő

teherendu-

egyensúlyban van, megegyezik egymással, megfelel egymásnak

teherše-

össze van kötve, egyenlő

tei

mostani, jelenlevő

teifun

bot, pálca

teifungge

botos, botra támaszkodó

teifuše-

bottal jár

teike

éppen most

teile

csak

teisu

helyzet, hely, állapot, körülmény, helyzet; állomás; vmi szerint, vminek megfelelően; párhuzamos, szemben, egy magasságban levő; *teisu akô* nem jelent semmit, nem számít; *teisu be daha-* kötelességét teljesíti; *teisu teisu* kölcsönösen, egyenlően, ki-ki magának

teisule-

illik, megfelel; találkozik; történik; hozzámér; elsimít

teisulebu-

kiegyenlít; okoz [történést]; hozzámér; illik, megfelel, (véletlenül) találkozik, ütközik vkibe

teisungge

hasonló, megfelelő, illő

teišun

réz; *teišun niowarikô* rézrozsda

tejihen

<madár neve>

tekde-

leöl; fel van hajtva [ruha, vagy efféle]

tekdebu-

?

tek tak seme

<veszekedés zaja>

teke-

megpuhul [bőr]

teksiken

kissé hasonló v díszített

teksile-

egyenlővé tesz, összeköt, elrendez

teksilen

összeköttetés; elrendelés

teksin

egyenlő, sík, rendezett; jóalakú, díszes; rend;<fa neve>; *teksin akô* különbözô, egyenlőtlen, rendezetlen, rendetlen, helytelen; egyenlôtlenség; *teksin yoro* <nyílfajta>

teku

ülés, lakás, székhely; állvány, alátét, (ülő)gyékény; <közlekedési eszköz>; *teku undehe*n evezôpad

tela-

elbotlik, kibicsaklik

tele-

kiterít, kisimít, kitágít

telen

l. *elen*

teleri

mintás atlasz

telgi(ye)n

nadrágszój

teli(ye)-

fôz, sût

teleyebu-

fôzet vkivel vmit; <hôségtôl szenved>

temciku

csónak, ladik

temege coko

strucc

temen

tengely; teve; *temen gurgu* <egy tevefajta>; *temen cecike* <egy madár neve>; *temen sele* <kapocs, ami egy olló, v. fogó két részét összeköti

temene-

megkukacosodik [gabona]

temene ulme

háromélű varrótű

temeri

teveszín

temgetu

jel, ismertetőjel, bizonyíték, okmány, pecsét; nyilvánvaló; temgetu akô igazolvány nélkül, jogtalanul; *temgetu bithe* okmány, útlevel, hitelesítés; *temgetu obu-* jelt ad, megjelöl; *temgetu niru* vezénylôpálca

temgetule-

jelt ad; megjelöl, kitüntet, mintául vesz

temgetun

kis zászló

temgetungge

pecséthez tartozó; megjelölt, nyilvánvaló

temi-

tekintettel van vmire, kímél vmit

temše-

verekszik, veszekszik, versenyez,

temšen

veszekedés, verekedés

temšendu-

egymással verekszik, verseng

temun

tengely; *temun-im sibiya* kerékszög

ten

magas; csúcs, vég; épület alapja; ég; beteljesítés; tengely; hordszék; *ten gai-* bizonyosságot tesz, hivatkozik vkire; *ten-i* magas; főleg; *ten-i* wecen az égnek hozott áldozat; *ten-i wehe* alapkö

tene-

lakni megy, letelepszik, leül

teng

teng hôwa <növény neve>; *teng se-* erős, súlyos, biztos (-nak lenni); *teng teng se-* kemény, makacs (-nak lenni)

tenggelje-

inog; megnedvesít, megöntöz

tenggeljeku

mocsár

tenggeri

<pengetős hgszer>

tenggin

tó

tengki-

odadob, kiönt; *tengkime sa-* biztosan tud, pontosan ismer

tengki tangki

botladozó

tengkicuke

izzó, heves, ôszinte, sürgős, fontos

tengne-

átugrik [egyik lóról a másikra]

tengneku

hordszék

tengpai

pajzs; címerhordó

tengse

borostyán; *tengse-i* sirge borostyánág

teni

most, akkor; éppen most; ezért, emiatt

teniken

azonnal, egyidejűleg, éppen most

tenji-

lakni jön, letelepszik

tenju

hajógerinc

tenteke

olyan; úgy
teode-
 elcserél
teodenje-
 (helyet) cserél
ter (tar) se-
 pompázik, fenséges, jól rendezett (-nek lenni)
terbun
 milliárd
tere
 ez, az, ô, ez a, az a, ..., eme, ama; *tere ba* lakóhely; *tere ilire be fonji-* a hogyléte felôl érdeklôdik
tereci
 erre, ekkor
terge
 kocsi
tergeci
 kocsis, fuvaros
tergi-
 a vasat a nyílra erôsíti
terihun
 kinyújtott; gyorsan futó
terin tarin
 ingó, lengô
terken
 l. erken
terki-
 felugrik
terki(n)
 lépcsô, létra, erkély, terasz
terten tartan
 ingó
teru
 alfél, hátsó, fenék

U.

utôvis; ~ *da* az idôsebbik; ~ *mu moo* ébenfa; ~ *tung* fa neve; ~ *u* síró kiáltásai; ~ *zo* halotteltakarító
uai nimaha tengeri hal neve
uba ez a hely, ez az oldal, itt, ez
uba- elromlani, rothadni
ubaci innen
ubade itt, ide
ubaingge innen, innensô, idevaló, idevalósi
ubaliya- megváltoztatni, helyet változtatni, megfordítani, fölfordítani, felborítani;
 megváltozni
ubaliyambu- megváltoztattatni, elhelyeztetni, átfordíttatni; fordítani /nyelvbôl/
ubaliyambubu- fordíttatni
ubaliyan változás
ubasita- ld. *ubašata-*

ubaša-	földet művelni, szántani; megfordítani, meghengergetni; összezavarni; leesni; hűtlenné lenni; megbotráncozni, fellázadni
ubašakô	állhatatlan, határozatlan
ubašata-	megfordítani, felfordítani; elfordítani, oldalt fordítani; állhatatlannak lenni
ubihiya yali	az állatok püspökfalatjának húsa
ubiya-	gyűlölni, utálni; kedvetlennek, unottnak lenni; sajnálni, szomorúnak lenni
ubiyabu-	gyűlöltetni, utáltatni, kifogásolhatóknak lenni
ubiyaburu-	undorító
ubiyacuka-	gyűlöletes
ubiyacun	gyűlölet, undor, borzadály
ubiyada	gyűlöletes, gyűlölt, szánalomraméltó
ubiyo, ubiyo	kagylók, drága dolgok a tengerből
ubu	gondnok; -szeres, -rétű, a duplája; ~ <i>banjibu</i> - több hivatalt egy emberre bízni; elosztani; ~ <i>goibu</i> osztás, elosztás
ubui	kettős; - <i>u fulu</i> kétszer annyi
uca	állat combja, az a darab, amin a fark van
uca-	szembe jönni
ucala-	/húst/ a levegőn szárítani
ucara-	találkozni, eléje menni; összejönni; átadni, átnyújtani
ucarabu-	utóléretni, találkoztatni
ucarabun	találkozás; véletlenül előtalált
ucaran	találkozás
uce	ajtó
ucika	haluszony; íjtok takarója
ucilen	fa neve
ucuda-	keveréket csinálni, elkeverni
ucule-	énekelni; <i>uculeme hôla</i> győzelmi dalba kezdeni
uculesi	énekes
ucu-	keverni; nyomni, gyúrni
ucubu-	elkeverni, elkevertetni
ucubun	kevert, tarka
ucun	ének
ucuri	alkalom; elmúlt idő; alkalomadtán; ~ <i>nashôn</i> kedvező alkalom
ucusi	énekes, énekesnő
uda-	venni, kereskedni, bérelni; dicsekedni, dicsérni
udabu-	vásároltatni
udana-	vásárolni menni
udanabu-	vásárolni küldeni
udanji-	kereskedni jönni
udele-	utazás közben megpihenni és étkezni
uden	szállás, nyilvános épület
udu	mennyi?, több; bár, mint, is; ~ <i>udu</i> több, többen
uduci	hányadik
uducingge	a hányadik
ududu	több, néhány
udunggeri	hányszor?, többször, gyakran
udute	mennyinként
uduwen	fiatal medve
ufa	liszt; ~ <i>cai</i> kásafajta
ufa-	kását készíteni; a gabonát megtörni, megőrölni

ufaracun	tévedés, hiba
ufaraki	hiány, veszteség; hibás, hiányos
ufara-	hibát elkövetni, eltérni; elhanyagolni, elmulasztani; megsérteni, áthágni; félresikerülni; abbahagyni; eldobni; elveszteni; meghalni <i>ufarahangge</i> meghalt
ufarabu-	elhibázni, elmulasztani, elhanyagolni; elveszteni; elveszni hagyni,
elpusztítani	
ufaran	hiba
ufi-	varrni
ufihi ld. <i>ufuhi</i>	
ufuhi	főlöslég, osztás, rész; <i>dosika</i> ~ rész a bevételből; <i>tucike</i> ~ rész a költségekből
ufuhu	tüdő; ~ <i>efen</i> tojásos kalácsfajta ~ <i>wehe</i> horzsakő
ufuhune-	a borseprőt kiütni
ugingge coko	tyúkfajta
uhala	herezacskók
uhe	takaró; alapelv; uralom, kormányzat; megegyezés; együtt, általános, különbség nélkül, mindegy, összehangzó; összekötött, egyesített; ~ <i>obu</i> általánossá tenni, egyesíteni
uhei	általános, egyesített, egyhangú
uhele-	kísérni, együtt lenni, résztvevőnek v. társnak lenni, szoros összeköttetésben lenni; közösségben bírni; közölni
uhelenji-	egyszerre jönni
uhen	a fivér felesége
uheri	közösen, általánosan, együtt, általánosságban, egészben; ~ <i>da</i> hivatalnok a nagy falon kívül; ~ <i>kadalara amban</i> főkormányzó; ~ <i>be baicara yamun</i> vizsgálatörvényszék; ~ <i>de ezen</i> fővezér, hadvezér
uheriele-	összekötni, egyesíteni, összegyűjteni, körülfogni; egyedül uralkodni
uhereme	főösszeg; egészben, általában
uheton	megegyezés
uhô-	kivájni, kiásni, kitépni
uhôkô	szerszám kivájásra
uhôlca	vad
uhôma niru	kivájt hegyű nyíl
uhôyan	kivájt, hajlított, görbített
uhu-	beburkolni, becsomagolni, összehajtani; hajtani, hajlítani
uhukede-	gyengének látszani, gyengének tűnni
uhukeliyan	kissé gyenge
uhuken	gyenge, elhalt; gyengéd, puha
uhume	az apa öccsének fia
uhun	csomag, balyu ~ <i>buheliyen</i> csomagba csavart ajándékok
uhutu	csukló
ui nimaha	hal neve
uihe ld. <i>weihe</i>	
uihengge	szaruból lévő; szarvas
uiherin	mesebeli állat neve
uile- ld. <i>weile-</i>	
uilen	szolgálat, munka
uisuru	mesebeli állat neve
ujan	vminek a legkülső része, hegye, csúcsa, határa, sarka; ~ <i>sala</i> felesleges, megmaradt, fennmaradt; maradék, töredék, törtszám; ~ <i>yalu</i> gyalogjáró
ujarhi	vadmacska
ujeken	kissé nehéz

ujekesaka	ua.
ujele- nagy birtokúnak lenni; súlyossá tenni, szaporítani; előtérbe állítani, nagyra becsülni; gazdagon megajándékozni	nehéznek lenni, fontosnak lenni; súlyos betegnek lenni; fölöslegben lenni,
ujen fontos üzlet; ~ <i>cooha</i> a zászlók alá sorolt kínaiak; ~ <i>jingji</i> nagyon nehéz; ~ <i>weihuken</i> súly; ~ <i>weile</i> súlyos vétek; ~ <i>be etere morin</i> ló, mely súlyos terhet vitt	nehéz, fontos; drága; tiszteletreméltó, komoly; súly, fontosság, teher; ~ <i>alban</i>
uji- <i>ama</i> nevelőapa; <i>ujihe eme</i> nevelőanya; <i>ujihe jui</i> fogadott gyerek	táplálni, etetni, felnevelni, eltartani, élni hagyni; <i>ujihe</i> /állatokról/ szelíd; <i>ujihe</i>
ujika	íjtok
ujima	háziállat, barom; ~ <i>eriku</i> növény, melyből seprút készítenek
ujin	a házban született gyerek; ~ <i>dahan</i> saját nevelésű csikó
ujina-, ujine-	etetni menni
ujindu-, ujinu-	együtt etetni
ujingga	~ <i>niyehe</i> kacsafajta ~ <i>niongniyaha</i> libafajta
ujirhi	vadmacskafajta
uju az elsőek közé tartozó ~ <i>liyeliye-</i> összezavartnak lenni; ~ <i>liyeliyeše-</i> szédülni; ~ <i>nime-</i> fejet fájdtítani, fejfájósnak lenni; ~ <i>sencehe</i> állkapocs; ~ <i>tengkibu-</i> fejet lógatni, lehorgasztott fővel járni; ~ <i>be tongki</i> átkozódásfajta	fej; fődaráb; kezdet, az első; ~ <i>eterakô</i> a fejet nem bírni felemelni; ~ <i>jeringge</i>
ujuci	az első
ujude	kezdet, először
ujui mértékben	az első, legfőbb; ~ <i>funiyehe</i> fejen lévő haj; ~ <i>uju</i> a legeslegelső; a legnagyobb
ujukô	fejetlen mesebeli állat neve
ujula-	elsőnek lenni, a csúcson állni, élén állni; <i>ujulaha amban</i> az első miniszter
ujungga	fejet bíró, fejes; ~ <i>dangga</i> vezető
ujungge	fejhez tartozó, feji, az elsőhöz tartozó
uka-	menekülni, elbújni
ukada	növénycsomó, vmi növényből készített
ukambu-	menekülni hagyni; elrejtteni; eltemetni
ukan cecike	madár neve
ukandara, ukara <i>uka</i> futuruma	
ukanju	menekült, menekülő
ukanu-	együtt menekülni
ukatan	pelikán
ukca- feloldódni; feloldani, szabaddá tenni, kiszabadítani; elosztani, eltörni; hibát kijavítani v. jóvá tenni; leesni hagyni, ledönteni	elmenni, kimenekülni, kerülni, elmenekülni, elszabadulni, szabaddá lenni;
ukcabu-	megszabadítani, elereszteni
ukdu	barlang, földalatti hely
ukdun	ua.; ~ <i>boo</i> ablaktalan szoba, barlang; ~ <i>deiji-</i> fazekakat égetni
ukecin	mesebeli állat neve
uki	hód nőstény
ukiye-	inni, szörpölni
uksa	hirtelen, véletlenül; csodálkozó felkiáltás; ~ <i>faksa</i> lassanként
uksala- megbocsátani	elválasztani, elosztani; kinyitni; elereszteni; löni; eltávolítani; levetni, letenni;
uksen	zsinórok a zászlón
uksile-	a páncélt felvenni

uksilendu-, uksilenu-	együtt páncélt öltetni
uksin	páncélzat
uksingge	páncélos
uksun	császári család; rokonság, rokonsági fok
uksungga	nagylétszámú családhoz tartozó
uksura	egy család egy ága
uktu	könny, gyász
uktun	hallgató, csendes, néma
uku	hálófajta, csapda, vejsze
uku-	elkísérni, körülvenni
ukuhe yoo	kis kiütés lovagnál
ukuhu	gyümölcs neve
ukule	a kalapot lehúzni a fülekre
ukundu-	együtt körülvenni
ukunji-	körülvenni jönni; vki kíséretébe jönni; a császár tisztelésére jönni
ukunu	emberek csoportjai
ukuri	tengeri halfajta
ula	a Kiang folyó; egy mandzsu törzs neve; ~ <i>jafa</i> járkálni; ~ <i>kilahôn</i> madár neve;
~ <i>śusu</i> útra való élelem; ~ <i>yalure śusu jetere</i> megállás nélkül menni	
ula-	hagyományozni, hirdetni, jelenteni, mesélni; elmondani, felmondani; tanítani;
kiadni	
ulabun	hagyomány, tanítás; magyarázat, kommentár
ulada-	sántítani
ulahôn	madár neve
ulan	gödör, árok, szakadék; hagyomány, hír, elbeszélés, mendemonda; ~ <i>hat</i>
gyümölcs neve ~ <i>ulan</i> hír, híresztelés; ~ <i>ulan-i</i> hagyományozott; ide-oda forduló; ~ <i>yohoron</i> csatorna	
ulana	cseresznyéhez hasonló gyümölcs
ulana-	mesélni menni
ulandu-	egyszerre mesélni, hagyományozni v. tanítani; egymásnak mesélni
ulandusi	hivatal neve
ulbi-	egy fáról a másikra ugrani
ulcilehe jiha	zsinórra fűzött rézpénzek
ulcin	egy zsinórnyi rézpénz
uldefun	lapát, szórólapát
uldeke	hajnalodik, fénylik
ulden	pirkadat
uldengge	ragyogó, világos
ulderhen	madár neve
ule	mérges növény neve; ~ <i>umiyaha</i> szárnyas rovar neve
ule-	varrni, fércelni
ulebu-	meztölteni, ecsetet bemártani; etetni, enni adni, legeltetni
ulebubu-	etetve lenni
ulebusi	a nyájak felvigyázója
uleje-	leesni, zuhanni
ulejeku	szakadék, mélység
ulen	vízárók
ulenggu	köldök; a rózsafüzér legelső gyöngye; alma stb. köldöke
ulga ld. ulha	
ulga-	megnedvesíteni, bemártani
ulgakô	edény az ecset bemártására

ulgan	biztos, jó íj
ulgi- ld. <i>ulhi-</i>	
ulgiyaci	disznóbőr,
ulgiyan	disznó; ~ <i>biya</i> disznóhónap; ~ <i>cecike</i> ld. <i>hailun cecike</i> ; ~ <i>orho</i> növény neve; ~
<i>tu</i>	-disznóvadászatra menni
ulgiyangga aniya	a disznó éve
ulgiyari cecike	madár neve
ulgiyata nisiha	hal neve
ulha	háziállatok, barom; áldozati állat; ~ <i>muke orho de endebuhebi</i> az állatok az
	itatáshoz igyekeznek; ~-i <i>oktosi</i> állatorvos
ulha- ld. <i>ulga-</i>	
ulhi	ruha ujja; ~ <i>asu</i> hálófajta; ~ <i>hete-</i> az ujjat feltűrni
ulhi-	tanulni; megérteni, belátni; megjegyezni; megismerni; <i>ulhihekô</i> , <i>ulhirakô</i>
tanulatlan, tudatlan	
ulhibu-	tanulni hagyni, tanítani; úgy tenni, mintha tudná
ulhibun	tanítás, tanács; parancs, rendelet
ulhile-	ruhaujjba dugni
ulhicun	tanult, jártas; felfogóképesség, megismerőképesség, ösztön; ~ <i>akô</i> tanulatlan,
tudatlan	
ulhicungga	tanult, jártas
ulhinje-	lassacskán megtanulni, érteni kezdeni
ulhisu	tanult, intelligens
ulhitun	karpáncél
ulhiyen	lassan, lassacskán; ~ <i>ulhiyen</i> lassan
ulhobu-	szárítani
ulhô	nád; ~-i <i>hida</i> gyékények
ulhôma	fácán; ~ <i>kôthôri</i> kalickafajta
ulhôri gôwara	ragadozó madárfajta
ulhu	hermelin
ulhun	széle, szegélye vminek; gallér; lelógó bőr a marhák nyakán; ház orma;
szoríték	
uli	vadcseresznyeafa; íj húrja; gyorsan, sietve; ~ <i>acabu</i> a húrt az újra erősíteni
uli-	áldozni, felajánlani; zsinórokra fűzni
ulin	javak, kincsek, gazdagság; fölösleg; árutartalék; ár; megvesztegetés; ~ <i>baha-</i>
	gazdagságot szerezni; ~ <i>bayan</i> gazdag; ~ <i>bene-</i> vesztegetést felajánlani; ~ <i>gai-</i> vesztegetést elfogadni; ~ <i>gida-</i>
	áldozatot bemutatni; ~ <i>jaka</i> gazdagság, jóság, birtok; ~ <i>jeku</i> raktár, tárház; ~ <i>nadan</i> gazdagság, vagyon,
	birtok, áru; ~ <i>si-</i> megvesztegetni
ulintu-	büntetésből kiváltani magát; megvesztegetni
uliyen	fakéregvödör
ulkidun	fogoly /madár/
ulkuma, ulkume	mellszíz a lószerszámon
ulme	varrótű; tövis; ~ <i>hólhatu</i> vízi rovarfajta; sellő; ~ <i>jibci</i> tütartó; ~-i <i>sen</i> tú foka
ulu	csiga; tojás v. gyümölcs csíra nélkül; ~ <i>untuhun</i> égi térség; ~ <i>wala</i> sötét
szavak; ~-i <i>cooha</i> kiválogatott csapatok	
ulu- ld. <i>uleje-</i>	
uluken ld. <i>holokon</i>	
ulume	hal neve
ulun gida-	nyári vadászatot tartani, a vadat rejtekhelyén fölkeresni
uluncu	növény neve
ulunehebi	a kalászkok feketék és romlottak

ulungge	csírázókéesség nélküli, meddő
uluri	gyümölcs neve
ulusu	egész
ulusun moo	olajfa
umai	ne, semmi esetre se, semmi
umaina-	megváltoztatni; <i>umaici ojarahô</i> meg nem változtatható, változhatatlan, elkerülhetetlen, elhalaszthatatlan; nem tudni máshogy, nem bírni másképp megoldani; <i>umainahakô</i> , <i>umainarakô</i> nem tesz semmit, nem változtat semmit
umaiserakô	kimondhatatlan; beszéd nélkül
uman	foghús; az állatok patájának bemélyedése; ~ <i>daba-</i> beteg lábúnak lenni /a tevéről/; ~ <i>sinda-</i> fagyott földet tűz segítségével felolvasztani
umbu-	eltemetni
umburi cumburi	hol magasan, hol alacsonyan növő
ume ne /prohib./	
umehen giranggi	combsont
umerle-	sterilnek lenni /disznókról/
umesi	nagyon
umesihun ld. <i>umusihun</i>	
umesila, umesile	áthágni, túlhaladni, túllépni
umgan	tojás; velő; ~ <i>banji-</i> tojásokat rakni; ~ <i>durun</i> kétszersült fajta; ~ <i>giranggi</i> lábszárcsont, velőcsatorna; ~ <i>jiyoo bong</i> tojásos kalácsfajta; ~ <i>šugi</i> velő
umhan ld. <i>umgan</i>	
umhana-	tojást tojni
umiyaha	féreg, rovar; selyemhernyó
umiyahala-	selyempihét csinálni, zsinórokat csinálni, selyemfonállal szegélyezni
umiyahana-	kukacosodni, kukacokat létrehozni
umiyele-	magát felővezni
umiyesu ilha	virág neve
umiyesun	öv
umpu	barkóca /bogyófajta/; ~ <i>erhe</i> békafajta
umudu	árva
umuhun	a láb felső része; ~ <i>tuhekebi</i> félelemtől v. gyöngeségtől inogni
umuri	selyemzsinór
umusihun	lefelé, lefelé fordított, hasán fekvő
umušuhun ua.	
un	disznóól; szalmatető
una	gyümölcs neve
unahan	egyéves csikó; ~ <i>su-</i> idő előtt kölykezni, elvetelni
unca-	eladni, bérbe adni
uncana-	eladni menni
uncanji-	eladni jönni
uncanu-	együtt eladni
uncehen	farok, vég; ~ <i>aššame yabu-</i> lovat sietésre ösztökélni; ~ <i>golmin buhô</i> szarvasfarokból készült légyecsapó; ~ <i>giranggi</i> farokcsont /os pubis/; ~ <i>hete-</i> követni, üldözni; ~ <i>tuwancihiyakô</i> hajó hátsó része, kormánylapát; ~ <i>i da</i> faroktő
uncehengge	farkos
unda yali	hús a bordákon
undan	a hó felső, fagyott rétege
undana-	a tavasszal megfagyott hó idejében vadászni
undara-	kiterjedni, elágazni

undaraka	sok hó esett; /a szőlő stb./ hajtásai meghosszabodtak
undaša ld. <i>undana</i>	
unde	még nem; mielőtt
undeci	törvényszolga, porkoláb
undehele-	virgáccsal v. bambuszbottal ütni
undehen	tábla, deszka; bot, virgács
undengge	még nem létező
undu	hosszú és széles; a hosszanti szálak a szövetben
undurakô	szövetfajta beleszőtt sárkányokkal
unduri	út széle; az út hosszában
undustan suje	selyemszövet-fajta
unenggi	igaz, őszinte, biztos, helyes; sűrű, szilárd; igazság, igaz vélemény, valóság,
tény	
unenggile-	igaznak, biztosnak, őszintének lenni, őszintén csinálni
unenggingge	az, ami igaz
unesi	öröklött darab
ung	harang hangja; ~ <i>wang</i> orrán át beszélő
ungga	elődök; idősebb emberek; magasabb kor, ~ <i>dangga</i> az idősebb, előd
unggala	nyílás, mélyedés
unggalangga moo	deszka, amire az örök ütnek az órák jelzésére
unggan jalan	a rokonság távoli foka?
ungganu-	tiszteletet érezni az idősebbek iránt
unggaša- ua.	
ungge	vad hagyma
unggi-	küldeni; menni hagyni, meneszteni, küldeni; elengedni; abbahagyni;
leereszteni /vizet/; elküldeni, elkergetni	
unggilakô	a disznóvese környéke
unggin	luk egy szerszám nyelének
unggindu	együtt küldeni
unggu	játék csontokkal; ~ <i>mafa</i> nagyapa ~ <i>mama</i> nagyanya
ungkan	fagyott hó, amely betakarja a növényeket
ungke	megfordított
ungke-	megfordítani, feldönteni
ungken ilha	virág neve
ungkeshôn, ungkeshun	megfordított, felborított
unika	fiatal szöcske
uniyehe	vadkacsa
uniyele	a szarvasok farkszőre
uniyen	tehén; ~ <i>honin</i> juh
untuhuken	kissé üres
untuhukesaka ua.	
untuhule-	üresnek, szabadnak lenni; kiüríteni, üresen hagyni; hiába dolgozni
untuhun	üres; hiú, hiábavaló; csak, egyedüli; tiszta; kopár, sivár, szegényes; buta,
ostoba; ~ <i>acila</i> - birkózni; ~ <i>galai</i> csupasz kézzel; ~ <i>de</i> a levegőbe	
untuhuri	hiába, hiú; alaptalan, meg nem érdemelt módon
untuhusaka	üres, sivár, szegényes; józan
untun	kézi dob
untuše-	a kézi dobot ütni
unucun	későn született
unujun	daru

unu-	vinni /terhet/
unubu-	vitetni, terhet rárakni
unun	teher; ~ <i>fiyana</i> edény teherhordásra
unurtu	erszéynes patkány
upi yahôdai	hadihajó-fajta
ura	a hátulsó; ~ <i>fulcin</i> ülógumók; ~ <i>tebu</i> hátulról megtámadni; ~ <i>tô</i> ráütni a hátulsóra
ura-	csengeni, visszhangzani, véraláfutást kapni
urahila-	híresztelést hallani, kíváncsinak lenni; ~ <i>donji-</i> hallomásból tudni; híre megy
uran	hangos hang; visszhang
uranda-	csengeni, visszhangzani
urandu- ua.	
urangga	fa neve
urantu	mesebeli állat neve
ure-	érettnek lenni, érni; megpuhulni; szokottnak lenni, szokni, gyakorolni; megszéledíttetni; ügyesnek, gyakorlottnak lenni; szükségét szenvedni, éhezni; szomorúnak lenni; veleézőnek, szánakozónak lenni; <i>urehe</i> érett, megfőtt, puha; járt, megkezdett /út/; <i>urehe banjiha</i> egészen egyforma, mindegy
urebu-	gyakorolni, exercírozni, kitanítani; nehéz feladatot adni; szokni; buzgón tanulni; főzni
urebukô	háztartási iskola
urebun	gyakorlat, tapasztalás
urenggele	még nem érett
ureshôn	gyakorlott, tapasztalt
urgala-	hurokkal fogni; szelídíteni, igazgatni, vezetni
urgan	hurok
urge	papírból kivágott emberi alak, varázslásra használják
urgede-	nem elismerni, félreismerni, gyalázni, szidni; megtörni /szerződést/;
hátlatlannak lenni	
urgen	kiterjedés, rész
urgesen	egyéves szarvas
urgetu	faszobor
urgucen	mandzsu törzs neve
urgude- ld. <i>urgede</i>	
urgu- ld. <i>urhu</i>	
urgun	öröm, élvezet; szerencsekívánat; vidám, boldog; ld. <i>urhun</i> ; ~ <i>akô</i> rosszkedvű; ~ <i>ara-</i> szerencsét kívánni, ~ <i>nure</i> felköszöntő bor; ~ <i>i doro</i> gratuláló szertartás, felköszöntő ajándék; ~ <i>i enduri</i> jó szellem, védőszellem
urgunje-	örülni, tetszeni; <i>urgunjehe seme wajirakô</i> öröme nem ismer határt
urgunjebu-	megörvendeztetni, felvidítani
urgunjendu-, urgunjenu-	együtt örülni
urguri ld. <i>urhuri</i>	
urgutu ld. <i>urhutu</i>	
urhô- meghökkenni, félni	
urhôtu	félénk ló
urhu	ferde, görbe, hajlított; megfordított; hamis, hízelgő; bűnös hajlam, hiba; ~ <i>haihô</i> a jó útról letérő; ~ <i>harsakô</i> elnéző
urhu-	ferdének lenni, vhová hajlani; részrehajlónak lenni; nem igaznak, nem becsületesnek lenni; rosszat tenni, hibázni; rosszabbodni
urhula-	elferdülni, eltérni

urhubu-	ferdén csinálni, fordítva csinálni
urhun	fél hüvelyk
urhuri	görbe, cikcakkos
urhuri haihari	oldalról; lassan és kényeskedve járó
urhuše-	ferdének lenni; előnyben részesíteni, részrehajlónak, igazságtalannak lenni
urhutu	ferde, görbe, hajlított
uri	padlás, csűr a gabona megőrzésére
uri-	beszakadni; leesni, meghalni
uriha	vékony héj
urilehe	kővérré hizlalt, jól ellátott
urka cecike	madár neve
urki	vitorlarúd
urkila-	hangzani, visszhangzani; önteltnek lenni, magát dicsérni
urkin	erős, messzehangzó zaj; hír, hírnév, dicsőség; tekintélyes, híres
urkingga	erős hang, erős hanggal
urkingge ua.	
urkuji	mindig ugyanaz, állandóan, szakadatlanul
urkulji ua.	
ursan	csíra, hajtás; kis fajta rizs v. gaz; ~ <i>sinda</i> beszédet megszakítani
ursana-	csírázni
urse	ilyen, aki... ; többesszám jele
urseingge	általános
ursu	emelet, rokonsági fok; -szer, -szeres
uru	igazság, igazságos, igaz, helyes, így; ~ <i>ra-</i> igazolni, méltányolni, igenelni;~
<i>se-</i> ua.; ~ <i>waka</i> így és nem így, helyes és nem helyes; peres dolog; veszekedés; hiba, véték	
urui	mindig, habár
urulde-	szaladni
urule- ld. <i>uruše-</i>	
urulehe- ld. <i>urilehe-</i>	
uru-	éhezni
urun	meny; ~ <i>gaija</i> menyet választani
urunakô	elhatározás; hasznos; biztos; ennek következtében, akkor, inkább
urundere / <i>uru-</i> futuruma/	éhező, éhes
uruša-	egy meny kötelességét teljesíteni
uruše-	megerősíteni, méltányolni, beleegyezni, dicsérni, hitelt adni; egy dolgot jól
elintézni	
usacuka	szomorú; kedvetlenség
usacun	szánalomraméltó; kedvetlenség
usaka	elfelejtett; csalódott
usa-	gyászolni, sajnálni; csalódottnak lenni, gyűlölni
usabu-	gyűlöltetni
usambu-	csalódni hagyni, elfelejteni hagyni
usandu-, usanu-	együtt gyászolni
usari cecike	madár neve
usata	haltej
usatata	elfelejtett, gyűlölt, unott
use	tojás; mag; ~ <i>waliya</i> tojásokat tojni
use-	vetni, palántázni
useku	kosár a vetéshez
usen ld. <i>juwen</i>	

usene ilha	virág neve
usene-	vetni menni
usenu-	együtt vetni
userci	gyümölcs neve
useri	gránátalma
ushacun	harag; bánat; viszály
usha-	haragudni
ushabu-	megharagítani, megsérteni
ushandu-, ushanu-	együtt haragudni
ushata-	kissé haragudni
ushe	mag, velő
usi umiyaha	galandféreg
usiha	csillag; ~ <i>faja-</i> a csillagok fénye elhalványodik; ~ <i>fisin</i> teli csillagokkal; ~ <i>gerisembi</i> a csillagok ragyognak; ~ <i>moo</i> gesztenyefa; ~ <i>seri</i> kevés csillag; ~ <i>yoo</i> kelésfajta
usihangga	okos, csalárd; ~ <i>maitu</i> fegyverfajta (tüskés buzogány)
usihiken	kissé nedves
usihi-	megnedvesíteni; nedvessé lenni
usihiyán l. <i>usihin</i>	
usihiye-	belélegezni; szürcsölni, folyékonyat enni; l. <i>usihi-</i>
usima	egyenruha, katonaruha
usin	vidék, mező, telek; gazdaság; ~ <i>bošokô</i> rovarfajta (vörös szöcske); ~ <i>buta</i> szántóföld, földművelés; ~ <i>dehen</i> mező határa, mesgye; szántott, megművelt föld; ~ <i>wece-</i> a mezei termésért áldozni; ~ <i>weile-</i> a földet szántani; ~ <i>i haha</i> földműves; ~ <i>i ujan</i> határ, mesgye
usingga	elárvult, gyermektelen
usintu	mesebeli állat neve
usisi	földművelő, gazda
usiten hailan	fa neve
usucile-	rendkívülinek lenni, különcnek lenni; ízetlenül beszélni
usui	mandzsu törzs neve
usukan	kissé rendkívüli
usu-	lefelé folyni
usun	rendkívüli, szokatlan; undorító
usuri	mandzsu törzs neve
usuršecuke	undorító, kellemetlen
usurše-	megvetni, undorodni
ušakô	kemény szájú (nehezen irányítható) (ló)
uša-	húzni, magához húzni; elcsábítani, megszőktetni; vakarni
ušabu-	húzatni; húzva lenni, vmire használtatni; vmi által illetetni, vmibe belebonyolódni; függőnek, alávetettnek lenni; lógni, függni; vmibe belebonyolítani; kötni
ušabun	vmibe belebonyolított, vki másért szenvedve; bonyolultság, zavar
ušana-	húzni menni
ušan fašan	elkevert, összevissza; határozatlan; buta, oktondi
ušarki	fa neve
ušata- (ušada-)	magához húzni, maga felé húzni
ušatabu-	vmibe belekeverni
uše	szalag, kötelék, harisnyakötő, öv; ~ <i>šaban</i> csomókkal ellátott szíj a cipő megerősítésére; ~ <i>tatakô sele</i> vasveret a katona övén; ~ <i>umiyaha</i> galandféreg
uše-	szúrni, varrni, hímezni
uta bele	pirított gabona
utala	ennyi, több

utan	pelikán
utbala ilha	lótuszvirág
uthai	akkor, tehát, következésképpen
uttu	így; ~ <i>oci</i> ha így van, ezért, akkor; ~ <i>tuttu</i> így vagy úgy
uttumbara ilha	virág neve
uttusi oso	csináld így
utu	tigris
utulihekô	sötét beszéd
utung	fa neve
uturi	vadászjelzés; ~ <i>aca</i> a vadászaton összetalálkozni; ~ <i>feksi-</i> a vadat bekeríteni
uya	áldozatra előkészített állat farka
uyakan	kissé vékony
uyalja-	mászni, kígyózni, testet hajlítani
uyan	vékony, gyenge
uyaša-	kérőzni
uyašan	hal neve /cobitis barbatula/ ~ <i>dekde-</i> ld. uyašana
uyašana-	idegfájdalmat érezni a tenyérben és a talpban
uyašangga yahodai	hajófajta
uye-	megpuhítani, cserzeni; a lovat megállítani; <i>uyere faksi</i> cserzővarga
uyôn	ld. <i>uyun</i>
uyu	smaragd; tengeri hal neve
uyuci	a kilencedik
uyule-	kilenc állatot adni büntetésből
uyultu	mesebeli állat neve
uyun	kilenc; ~ <i>biya</i> a kilencedik hónap; ~ <i>dabkôri</i> a császár trónjának kilenc lépcsője; ~ <i>eyen</i> a kilenc szekta; ~ <i>hengkin</i> a kilenc meghajlás a császár előtt; ~ <i>king</i> a kilenc nagy törvényszék; ~ <i>jafa-</i> áldozatra előkészülni; ~ <i>uksun</i> a kilenc rokonsági fokozat
uyungge inenggi	a kilencedik hónap kilencedik napja
uyunggeri	kilencszer
uyunju	kilencven
uyunjuci	a kilencvenedik
uyunjute	kilencvenenként
uyuri	macska
uyursu	kilencszeres
uyurše-	barátságosan mosolyogni
uyute	kilencenként
uyutungge gasha	madár neve

W.

wa	illat, szag; ízlelés, íz
wa-	megölni, levágni, halállal büntetni, kivégezni; ~- <i>me abala-</i> ősszel vadászni; ~- <i>me šusihaša-</i> / <i>tanta-</i> / jól elverni
wabu-	megöletni; elromlani, lerombolni
waburu	semmirekellő
wacan	vállrész a páncélon
wacihya-	véghezvinni, bevégezni, kimeríteni, teljesíteni, teljessé tenni
wacihiyame	teljesen; együtt
wacihiyambu-	befejeztetni; kimeríteni

wacihyan	befejezés, teljesség
wada-	a kutyákat a vadra eresztani
wadan	takaró, kendő, huzat; zászló
wadanahabi-	kövér oldalúnak lenni /lovakról/
wadangga kiru	zászlófajta
waha sedehe	szitokszó l. <i>sedehengge</i>
wahai	nagyon, felettébb
wahan	lópata; ruhaujjfajta; ~ <i>dabaha</i> ; ~ <i>juwe fiyentehe</i> a pata kettévált; ~ <i>umiyaha</i>
poloska	
wahiya-	karja alatt tartani, alátámasztani
wahôn	bűz; ~ <i>nišargan</i> kelés a torokban; ~ <i>yasa</i> szörtelen helyek a lovak lábán
wahônda	büdös
wahôtu cecike	madár neve
wai	gát, part; ferde, átlós; ~ <i>se-</i> fáradságtól meggörnyedni; mértéktelennek lenni
waida-	kanállal meregetni
waidana-	kanállal merni menni
wadanji-	kanállal merni jönni
waidanu-	együtt meregetni kanállal
waihô	megfordított; nem megbízható
waihôda-	fordítva cselekedni
waihôngga l. <i>waihô</i>	
waiku, waiku daiku /daikô/	hajlított, hajlott, ferde
waikura-	ferdének lenni, meghajlani, görbülni
waikurša-	görbén menni
wailan	régebben: kormányzó; később: beosztott hivatalnok
waina-	oldalvást menni, oldalútra térni /vadról/
waitukô	merőkanál
waji-	végezni, abbahagyni, bevégezni; vég felé közeledni; meghalni; leköszönni;
kitartani; vmivel megelégedni; megfelelni; elégnek lenni; a plusquamperfectum körülírására; ~- <i>ha</i> bevégzett, elég; ~- <i>kini</i> történjék, legyen; ~- <i>rakô</i> végtelen, kimeríthetetlen	
wajima, wajin	vég
wajinggala	a vég előtt
wajiran	fal
wajitala	végig
waka	nem, nincs; hiányzó, hiányos; hibás, gonosz; hiba, igazságtalanság, bűn; tévedés; hamis; alkalmatlan; ~ <i>ali-</i> hibát jóvátenni; ~ <i>alibu-</i> vétket elismerni, vétket magára venni; ~ <i>baha-</i> hibát elkövetni, fájdalmat okozni; ~ <i>o-</i> ua.; elhibázni; ~ <i>wakai</i> felfordított, rendetlen; ~- <i>de obu-</i> hibásnak tartani, vétektől felróni; ~ <i>sa-</i> hibáját, igazságtalanságát belátni
wakala-	kifogásolni, szidni, el nem ismerni; hibáztatni; hiányolni
wakalan	hibáztatás; hiba, vétek
wakan	szalonka
wakao	nem igaz?
wakaša-	hibáztatni, kifogásolni, rosszallani, helyteleníteni, a hibát vkire tolni;
panaszkodni, panaszolni; hibát elkövetni	
wakjahôn	nagyhasú, potrohos
wakjana-	meghízni, kövérré lenni
wakšan	varangyos béka; ~ <i>burga</i> szekrény fűzfavesszőből
wakšatu	hal neve
wala	alacsony hely; nyugat; lent, le
walgiya-	a napon szárítani

wali	mutatvány, művészi mutatvány; ~ <i>efi</i> - mutatványokat csinálni
waliya-	eldobni, elutasítani, megvetni, elküldeni, eltakarítani; odafordítani; elhagyni, hátrahagyni, elhanyagolni, nem ügyelni rá, feladni, kiszolgáltatni; nem kímélni; elrontani, elpusztítani; abbahagyni; elengedni, megbocsátani; megszabadulni, elveszteni; /tojást/ tojni; temetési szokásokat gyakorolni; meghalni; ~- <i>ha</i> elhagyatott, elveszett, elromlott; elmúlt; elég; ~- <i>ha usin</i> meg nem művelt föld, ugar; ~- <i>me gama</i> megbocsátani; túltenni magát rajta; ~- <i>me fuliyame gama</i> - megbocsátani a büntetés elengedése nélkül
waliyabu-	visszahagyni, eleresztetni; lehelyeztetni; elveszve lenni; eldobni, elveszteni;
abbahagyni	
waliyan	eldobás, elvetés; ~ <i>gemin-i baitala</i> - tisztán felhasználni
waliyatai	végig, halálig
waliyata-	egykedvűségét elveszteni; egyenesen kinyújtani
walu	kelés
wan	létra; ~ <i>lan</i> növény neve; ~- <i>i maksin</i> sok figurájú tánc
wancara-	körülményesen beszélni
wanci	tó, halastó
wandu-	egymást megölni, együtt ölni
wang	király, fejedelem, herceg; ~ <i>gin</i> hajháló; ~ <i>mu</i> az elhalt nagyanya; ~ <i>o-</i>
uralkodni	
wangga	jóillatú; vízimadár neve; ~ <i>inenggi</i> telihold napja; ~ <i>šangga</i> eszméletlen
wanggiya	mandzsu törzs neve
wangkiya-	szagolni
wangkiyana-	eldugult orrúnak lenni
wangkiyaša-	szagolni, érezni
wangna-	cipőt hímezni
wanse okto	pirula
wantaha	fenyőfajta
wanu-	egymást megölni
war, war ir	békakuruttyolás
wara	/wa- futuruma/ megölés, halálbüntetés; ~ <i>weile</i> halálbüntetés
wara-	elvenni /húst a fazékból/
warda-	úszni; kiásni
wardaša-	kézzel-lábbal dolgozni
wargi	alul, nyugatra; nyugat
wargici	alulról, nyugatról
warka	mandzsu törzs neve
waru-	elromlani, megrothadni; átkozni, szidni
wase	cserép; tető; harisnya; ~ <i>boo</i> ház tetővel; ~- <i>i faksi</i> cserepesítő; ~- <i>i tetun</i>
cseréparu	
wasela-	tetőt készíteni, befedni
washa cecike	háziveréb
wasigaša- l. <i>wasihaša-</i>	
wasiha	karom
wasihala-, wasihaša-	vakarni
wasihôn	süllyedő, alsó; nyugati, nyugatra; nyugat; ~- <i>i hontoho</i> a hold utolsó negyede
wasihôra-	fogyni /hold/
wasi-	esni, süllyedni, lejönni, szétesni, fogyni, csökkenni; lelépni /színdarabban/
wasimbu- /wasibu-/	leereszteni, leejteni, lejönni hagyni; leküldeni; lefokozni, lenyomni, elnyomni;
csökkenteni, lealacsonyítani; felborítani; alárendelttel beszélni; levezetni, szükségét végezni	
wasina-	lemenni

wasingga mudan	az eső hanglejtés /kín. kiu/
wasinji-	lejönni
wasuri monio	majomfajta
wasakô	cserzővargák egy szerszáma
wasakta burga	fa neve
wasá-	húzni; viszketni; vakarni
watai	megölésig; ~ <i>tanta-</i> halálra verni
watan	horog kampója
watangga	ua.; ~ <i>gida</i> kampós lándzsa
we	ki?; maradék, töredék, rom; ~ <i>se-</i> kijavítani akarni
we-	olvadni; megváltozni, megjavulni; tanítani
weceku	az elhalt elődök szellemei; ezek oltára; ~ <i>soko</i> a szellemek
wece-	áldozni; ~- <i>re karan</i> oltár; ~- <i>re ulha</i> áldozati állat
wecen	áldozat, áldozóhely
wecene-	áldozni menni
weci	ki?
wecu ilha	virág neve
wehe	kő, szikla; ~ <i>aliko</i> malomkő; ~ <i>dabsun</i> kősó; ~ <i>fiyelen</i> növény neve; ~ <i>muhaliyan</i> kögolyó; ~ <i>selmin</i> fűrő; számszerij; ~ <i>yaha</i> köszén; ~- <i>i king</i> hangszer
wehengge	kőből való; ~ <i>usiha</i> gyümölcs neve
wehiye-	segíteni, tanácsolni, óvni, kegyelni
wehiyebu-	segíttetni, őriztetni
wehiyen	védnök, segítő
wehiyete-	segíteni, védeni
wei	kis mérték; hal neve; katonai állomás; akié / <i>we</i> genitivusa/; ~ <i>akô</i> hangot nem spanyolfal
adó; ~ <i>ping</i>	
weidahôn	kutyához hasonló mesebeli állat
weifutu	lóhoz hasonló mesebeli állat
weihe	fog; szaru, szarv, agancs; elefántcsont; ~ <i>dasakô</i> fogpiszkáló; ~ <i>hada</i> íjat szaruval berakni; ~ <i>ilha</i> foghús; ~ <i>jerekebi</i> fogakat összeharapni
weihen	mesebeli állat neve
weihengge	szarvas, fogas /aminek szarva, foga van/
weihu	kis csónak
weihukele-	elhanyagolni, lebecsülni, lenézően bánni
weihuken	könnyű; jelentéktelen; könnyelmű; ~ <i>ujen</i> súly
weihun	élő; ~ <i>o-</i> élni
weihungge	élő
weiju-	élni, feléledni
weijuhen, weijun	daru, darucsőr; fogó
weile	üzlet, üzem; erőködés; kivitel; bűntény; véték; büntetés; ~ <i>akôngge</i> ártatlan; ~ <i>ara-</i> büntetni, büntetve lenni; ~ <i>baha-</i> hibát elkövetni, vétkezni; ~ <i>beide</i> egy dolgot eldönteni; ~ <i>bi-</i> vétkesnek lenni, büntetve lenni; ~ <i>fonji-</i> számadásra kérni; ~ <i>gisure-</i> dolgot elintézni; ~ <i>be ali-</i> vétket magára vállalni, vétket beismerni, bocsánatot kérni; üzletet átvenni
weile-	dolgozni, megdolgozni, előkészíteni; felépíteni; könyvet írni; szolgálni, tisztelni; ~- <i>re faksi</i> kézműves.....
	AZ OLDAL ALJA LEMARADT!
weilebu-	dolgoztatni; katonai szolgálatra küldeni; ~- <i>re weile</i> száműzetés
weilen	munka, mű, üzlet
weilendu-	együtt dolgozni v. szolgálni
weilene-	dolgozni menni

weilengge	adós, bűnöző, hibázó; vádlott
weilenji-	dolgozni jönni
weilenu- l. <i>weilendu</i>	
weilu-	titokban csinálni, elrejteni
weiping	spanyolfal
weji	erdő; mandzsu törzs neve; ~ <i>ba</i> erdővidék; ~ <i>una</i> gyümölcs neve
wekce	szerszám a selyemszövéshez
weke	olyan ember megszólítása, akinek nem tudjuk v. elfelejtettük a nevét
wekji	hüvely, polyva
wekji-	szőni; ~- <i>me dasara amban</i> helytartó
welderhen	fecskefajta
welgiyan	mesebeli állat neve
welmiyeku	horog
welmiye-	horgászni, horoggal fogni
wembu-	olvasztani; megváltoztatni; javítani, jó útra téríteni; javulni
wemburi	gyümölcs neve
wempi	változó, javuló
wen	megváltozás, javulás, megtérés; tan, előírás; rovás, hasíték /ijon, nyilon/; ~ <i>fiyelen</i> , ~ <i>yang</i> dolgozat, értekezés, tollgyakorlat; ~ <i>šu</i> adóslevél; ~ <i>zu</i> elődök csarnoka
wence	vad tea
wenceo	selyemanyag-fajta
wendeden	madár neve
wendere- / <i>we-</i> fut. - <i>a</i> /	olvadó, javító
wenderhen l. <i>wendeden</i>	
wene-	olvadni
wengge	tanulságos
wengke	olvadás; megváltozott, megfordított, javított
weniye-	érceket olvasztani
wenje-	melegíteni /borról/; megmelegedni
wenjehe / <i>wenje-</i> praeterituma/	félrészeg, mámoros
wenjuhun	öröm, élvezet, mulatság; fölösleg, fölösleges; gazdagon ellátott
wenjen doholon	kissé béna
wenjendu	bortól megmelegedni
wenjengge juwan	melegítőkö
wer wer	háziállat-csalogató szó
werdeme tafa-	kötélen a magasba emelkedni
were-	szűrni; jégbe tenni
weren	hullám; veszekedés; dob széle, sapka széle; koszorú
werene-	kukacokat enni
wereše-	megvizsgálni, kikutatni
werfen	mesebeli állat neve
weri	más, idegen
weri-	hátrahagyni, örökölni hagyni, elhagyni, letenni; nem elvenni; átadni, elrendelni; átadva lenni; megérkezni, keletkezni; ~- <i>he gisun</i> átszármaztatás, átadás, végrendelkezés
weringge, weriyangge	idegen, máshoz tartozó
werukebi	a jég felolvadt
wesihule-	felmagasítani, felemelni, felnézni; megfigyelni, tisztelni
wesihun	magas, fent, a felső, felfelé, emelkedő keletre, keleti; előkelő, tisztelt; felséges, tiszteletreméltó /császár/; remek, drága; az előbbi; magasság, magas állás, fenségesség, nagyság, egy birodalom virágzása; tisztesség; ~ <i>foro-</i> a díszhely felé fordulni; ~ <i>te-</i> a díszhelyet betölteni, elnökölni; ~- <i>i</i>

<i>hontoho</i>	a hónap hetedikétől a huszonkettedik napig
wesi-	felmenni, felemelkedni; nőni; fellépni /színdarabban/; emelkedni /ár/; kérvényt intézni a császárhoz; előléptetni, alkalmazni
wesibu- / wesibu-	felállítani; kiadni; magasabb rangúnak átnyújtani vmit; fejedelemmel beszélni; jelenteni
wesimbubu-	átnyújtatni, jelentetni
wesine-	felmenni menni
wesingge ilha	virág neve
wesipi	emelkedő

Y.

ya	ki, melyik? aki, bárki; esti köd; ~ <i>ba</i> bármi; ~- <i>bi sim</i> Abesszínia; ~ <i>emke</i> akárki; ~ <i>me lii giya</i> Amerika; ~ <i>kumun</i> ünnepélyes zenefajta
yab	deszkák a tető alatt
yabihan	deszka a kormánylapáton
yabila-	deszkákat erősíteni a tető alá
yabsa	hal neve
yabsi	erős, nagyon; ~ <i>balai yabuha</i> egészen eltévedt
yabsahô	kakukkhhoz hasonló madár
yabulan	ragadozó madárfajta
yabu	menni, járkálni, utazni; úszni /halak/; húzni, vonulni; előrehaladni; gyakorolni, üzni; vállalni, kereskedni; bírni; ápolni; látogatni, érintkezni; nemileg érintkezni; <i>amcame</i> ~ követni, ismételni; <i>baime suime</i> ~ keresni; <i>bigarame</i> ~ elutazni; <i>dahame</i> ~ követni, engedelmeskedni; <i>dosime</i> ~ belépni; <i>dulame</i> ~ mellette elmenni; <i>fudarame</i> ~ ellenére cselekedni; <i>funtume</i> ~ szembe menni; <i>hergime</i> ~ kószálni; <i>jailame</i> ~ útból kitérni; <i>sarašame</i> ~ sétálni menni; <i>šurdeme</i> ~ ide-oda menni; ~- <i>re kôwaran</i> úti tábor; ~- <i>re niyalma</i> utazó, vándor
yabubu-	menni hagyni; tenni hagyni, történni hagyni, kezdeni, szorgalmazni; kiadni; üzni; elintézni; tetetni, gyakoroltatni, szokásosnak lenni
yabun	menés, út, pálya; cselekedet, viselkedés, eljárás; életút
yabundu- , yabunu-	együtt menni
yaburelame	megszakításokkal menő
yaci	melyik?
yaciha	gyümölcs neve
yacihya-	prüsszenteni
yacikan	kékes
yacike	madár neve
yacin	kék, fekete; ~ <i>bulehen</i> madár neve; ~ <i>ulu</i> patkányfajta
yacingga cuse moo	bambuszfajta
yacisu	kócsagfajta
yadahun	szegény, szegénység, nyomor; sürgős
yadahôša-	szükséget szenvedni, éhezni
yadali cecike	madár neve
yadalinggô	gyenge
yada-	szegénynek lenni, elszegényedni; legyöngülni, kimerültnek lenni; kívánni, vágyni; ~- <i>rakô</i> nem tudni biztosan megmondani
yadan	éhes; ~ <i>cecike</i> madár neve
yadana	golya; ~ <i>ilha</i> virág neve
yafagan	ld. <i>yafahan</i>

yafahala-	gyalog menni
yafahan	gyalogos; ~ <i>cooha</i> gyalogság
yafan	kert, kertészet; temető; ~-i <i>da</i> kertész
yafasi	kertész
yagi	ld. <i>yahi</i>
yaha	szén
yahanahabi-	üszkösnek lenni /gabonáról/
yahari	mesebeli állat neve
yahi	bitorolt idegen tulajdon; ~ <i>te-</i> bitorolni, elidegeníteni
yahila-	vmi idegen tulajdont bitorolni
yai	por
yak	ostorcsattanás; ~ <i>se-</i> erősnek, hevesnek lenni
yaka	ki, melyik; valaki; talán; ó! mennyire!
yaki	takaró a nyilakon
yakila-	a nyilakat betakarni
yakôngga	különös, eltérő
yakônggala	hangosan énekelni
yaksa	víztől kivájt part
yaksargan	madár neve
yaksigan	szemöldökfa; hajóborda
yaksikô	retesz
yaksi-	becsukni
yaksitai gisure-	kíméletlenül beszélni
yala	biztos, az igazság; tehát, nos
yalake	igen, így van
yalanggi	igaz, való
yaldargan	ragadozó madárfajta
yalgan	varjúfajta
yalhô	fa csésze
yali	hús; ~ <i>hafirakô</i> az ormány vége; ~ <i>jun narhôn</i> finom rostozatú fa; ~ <i>monggon</i>
garat	
yalici	gyümölcs neve
yalihangga, yalingga	kövér, húsos
yalmanggi	korom
yalu	telek határa, mesgye; keresztút; folyó neve
yalu-	lovagolni
yalubu-	lovagoltatni, lovaglásra adni; meglovagoltatni
yaluna-	lovagolni menni
yalundu-, yalunu-	együtt lovagolni
yalunji-	lovagolni jönni
yamaka inenggi	egy bizonyos napon /ld. <i>yamka</i> /
yamari gaha	madár neve
yamji	este; ~ <i>buda</i> vacsora
yamji-	esteledni
yamjidari	minden este, esténként
yamjiha	este van
yamjiri gasha	madár neve
yamjishôn	estefelé
yamjitala	estig
yamka	valami, valamilyen; ~ <i>bade</i> valahol

yamtari	mesebeli állat neve
yamtun	asztma, gutaütés
yamtungga	asztmás, gutaütött
yamula-	az udvarhoz menni, ülésre menni
yamulabu-	meghívni, összegyűjteni; leigázni
yamulanji-	udvarhoz jönni, törvényszékre jönni
yamun	udvar, palota, törvényszék, városháza; csarnok; ~-i <i>nyalma</i> törvénytisztogató
yan	uncia /tael/; fa és hal neve; ~ <i>ho</i> tűzijáték
yandaci	süldőhal, fiatal róka
yandu-	átvinni, rábízni; ajánlani, érdekében szólni
yandugan	ajánlás
yandunji-	megbízni jönni
yang	a világító, férfias, mozgékony elv; a tizedik hónap; dísz a ló fején; ~ <i>ing se-</i> zümmögni; ~ <i>mei</i> áfonyafajta; ~ <i>yang se-</i> zengeni, mint a harangok
yangduwan	selyemanyag
yangga	fenyőgyanta, mézga
yanggaha ld. <i>yanggôha</i>	
yanggali	madár neve
yanggar seme	széles, távolbanyúló /mint a tenger/
yanggidei	tyúkszerű madár
yanggila-	kísérteni, elcsábítani, kacérkodni
yanggilandu-	egymást elcsábítani
yanggir niman	juh fajta
yanggôha	holló fajta
yangka-	birkózásnál: az ellenfelet padlóra küldeni
yangkônggala-	ld. <i>yakônggala-</i>
yangsa-	gyomlálni
yang sangga	szép, drága, fontos; drágaság
yangsanu-	együtt gyomlálni
yangse	dísz, ékszer; tisztesség; alak
yangsela-	díszíteni, díszül hozzáadni, ékíteni; felszerszámozni
yangsimu niyehe	kacsafajta
yangsan	betegség; több ember kiáltozása
yangsangga	kibirhatatlan fecsegő
yangsantu	mesebeli állat neve
yangsara-	betegesnek lenni; fárasztóan fecsegni
yangturi	gyümölcs neve
yar se-	szálanként lenni; vékonyan folyni; állandóan, szakadatlanul tartani
yara kooli akô	gözök szállnak fel a hegyekről
yaran	mandzsu törzs neve
yardahôn	leopárdhoz hasonló állat
yardu	ragadozó madár neve
yarfun	gyeplő; ~ <i>te-</i> gyeplőt meghúzni
yarga	leopárd
yargican niyehe	vadkacsafajta
yargiyakan	valóban, annál inkább
yargiyala-	igazságot kikutatni, megvizsgálni, megismerni; igazsághoz híven elmondani
yargiyalabu-	az igazságot mondani; megsebesíttetni
yargiyan	igaz, való; őszinte; valóság, teljesülés; őszinteség; valóban ~-i biztos, igaz
yargiyangga	igaz, őszinte

yarha ld. <i>yarga</i>	
yarhacan	mesebeli állat neve
yarhó	mandzsu törzs neve
yarhódai	vezető, vezér
yarhóda-	vezetni, irányítani, uralkodni; vmire hajtani, ösztökélni, csábítani
yarhódan	ösztönzés, csábítás
yaribu	fül és orca kissé megfagy
yarju	ragadozó állatfajta; ~ <i>cecike</i> madár neve
yarkiya-	megkísérteni, csábítani; ~- <i>ra cooha</i> elrejtett csapatok
yarkiyagan	kísértés, csábítás
yarkiyán ua.	
yarkiyandu-	egymást elcsábítani
yartan ilha	virág neve
yaru	csábítás; folyami hal neve
yaru-	vezetni, hozzávezetni; bevezetni, bemutatni; előhozni; megjavítani
yarubu-	vezetni hagyni, vezettetni; vezetni, csábítani
yarugan	bevezetés; ~- <i>i fangse</i> gyászlobogó
yarukô	létra; <i>śúśu</i> ~ rákcsali; ~ <i>asu</i> halászháló-fajta
yarun	vezető; száz könyöknyi mérték
yasa	szem; nyílás, luk, gödör; ~ <i>akô</i> vak; ~ <i>ara-</i> szemmel jelet adni; ~ <i>bohon</i> elromlott szemgolyó; ~ <i>buruhun</i> , ~ <i>dushun</i> zavaros szemmel; ~ <i>faitan de serebu</i> közelebről megismerkedni; ~ <i>fete</i> lukakat csinálni a nyíl gombjába; ~ <i>gehun</i> ijedségtől merev szemek; ~ <i>getehun</i> szemét vmire irányítva; ~ <i>hošo</i> szem sarka; ~ <i>jerkiše</i> nem világosnak, nem tisztának lenni; ~ <i>morohon nei-</i> a szemet tágra nyitni; ~ <i>niowanggiyan</i> mohó szemek; ~ <i>sele</i> szögek a nyilon; ~ <i>sohiha</i> portól elhomályosodott látás; ~ <i>śahôn</i> csodálkozó szemek; ~ <i>tata-</i> a szemet tágra nyitni; ~- <i>i hōntahan</i> szemgödör; ~- <i>i jarin</i> szem pereme; ~- <i>i muke</i> könny; ~- <i>i ilenggi</i> ua.
yasala-	megnézni
yasalabu-	megnézteni; <i>beyede</i> ~ saját szemmel láttatni
yasatabu-	szemet be nem hunyni, virrasztani
yasha	hurok madárfogásra; zsinór; mosusztáskácska; ~ <i>fa</i> három- v. hatszögletű
ablak	
yashala-	hurkot csinálni; megrakni; megszállni
yasuka	ragadozómadár-fajta
yatarakô	tűzszerszám
yatara-	tűzet csiholni
yatu	rabszolganő
yatuhan	húroshangszer-fajta
yaya	mindenki, mindkettő; aki csak; ilyen gyakran, ahányszor; ~ <i>demun-i</i> nincs
különbség, ahogy tetszik	
yayada-	dadogni
ye	vékony gerenda, keresztgerenda; úr, úrnő
yebcun moo	<i>fa</i> neve
yebcungge	jó, kedves, bájos, kitűnő
yebe	jobb; gyógyult; ~ <i>obu-</i> gyógyulni
yebecungge	gyógyuló, lábadozó
yebelerakô, yebelehakô	<i>lyebendarakô, yebešerakôl</i> gyűlölni, ellenségnek lenni; kifogásolni, szidni
yebkele-	vmi jól csinálni; a jót szeretni
yebken, yebkengge	ügyes
yece	el nem rothadó hulla, múmia; ~ <i>hutu</i> a szárazság démona
yecuhe	repülő hangya

yedun	vadászatnál használt ál-szarvasfej
yehe neve	kender; forgótartó a sisakon; kanóc; a nyíl oldalsó csúcsai; mandzsu törzs
yehengge etuku	gyászruhafajta
yehere	porcelán
yeherengge	porcelánból való
yebetun	porcelánföld; porcelánedény
yeke-	trágár dalokat énekelni
yekengge	nagy, kitűnő
yekerakô	semmirekellő ember
yekerse-	ugratni, izgatni
yekse	a varázslók sapkája
yeksergen, yekserhen	kis gyík
yelmen	karvaly
yelu	kandisznó
yemji	kísértet, manó
yemjiri gasha	madár neve
yen	hegyi ösvény; ~ <i>du</i> India; ~ <i>jugôn</i> görbe ösvény
yendahôn	ld. <i>indahôn</i>
yende-	felemelkedni, keletkezni, előrehaladni, folytatni, kiterjeszkedni, fejlődni, fölöslegben lenni, sikerülni, sikert aratni, felállítani
yendebu	előhívni; fejlődni hagyni; felállítani, felemelni; hajtani, ösztökélni
yendebun	felemelkedés; ösztökélés
yenden	felemelkedő; termékeny; fölösleges; kezdet, keletkezés
yendenu-	együtt felemelkedni
yendu cecike	madár neve
yengge	vadszőlő
yenggehe	kis papagáj
yenggôhe, yengguhe	nagy papagáj
yengsi	lakoma, ünnep
yemanggi	korom
yentu	kis öv; kis tollak a madarak szárnyán
yeole-	olajjal kenni
yerguwe ld. <i>yerhuwe</i>	
yerhe	mesebeli állat neve
yerhuwe	hangya
yertecuke	szégyenletes
yertecun	szidás, szégyen, szeplő; szidalmas, szégyenteljes; ~ <i>tuwa-</i> szidatni, sértetni
yerte-	szidni; szégyenkezni, elpirulni
yertebu-	megszégyenítve lenni, szégyenkezni
yerteše-	szégyenkezni, félénknek lenni, kerülni
yeru	gödör
yesoro	gyümölcs neve
yeye	enyv, agyag; kukacfajta; szakadozottan beszélő; ~ <i>bele</i> rizsfajta, amiből bort készítenek; ~ <i>handu</i> rizsfajta; ~ <i>ira</i> kölesfajta; ~ <i>seshun</i> gonosz fecsegő; ~ <i>śuśu</i> kölesfajta
yo	magas hegy; tavaszi áldozat; furulya; egy maroknyi; ld. <i>yoo</i>
yo-	menni, sétálni
yobo	időtöltés, tréfa; tréfás; ~ <i>makta-</i> tréfálni
yobodo-	tréfálni, játszani; kinevetni, kicsúfolni
yoca-	viszketni

yodan	esőkabát
yohan	pamutfajta
yohi	kész, teljes; több darabból álló; többkötetes könyv
yohibun	könyv része
yohikakô, yohindarakô	nem tisztelni, nem ügyelni
yohingga	teljes
yoho	tojás sárgája
yohon	csatorna
yohoron	csatorna, vízmosás, hegyi folyam; ~ <i>gocika</i> jól hizlalt /lovakról/
yohoronome	repedéses, rovátkolt
yojin	páva
yojoho	viszketeg, viszketés
yojohoó-	csiklandozni
yokcin akô	kicsi, jelentéktelen
yokcingga	eladó
yoktakô	megszégyenített, szégyentől piros; illetlen
yokto	illendő; ~ <i>akô</i> illetlen; megszégyenített
yolo	nagy madár neve; ~ <i>indahôn</i> kutya fajta; ~ <i>yokto akô</i> megszégyenített,
összezavart	
yolokto	zöld harkály
yolonggi	a tűzből felszálló hamu
yona ld. <i>yoona</i>	
yondo-	illeni; tartalmazni, felvenni
yong seme	buta
yonggaji niyehe	kacsafajta
yonggan	homok; ~ <i>aisin</i> csekélytartalmú arany; ~ <i>cibin</i> fecskéfajta; ~ <i>feteku</i> hal neve
yonggari	gyümölcs neve
yonggor	~ <i>konggor se-</i> hirtelennek, gyorsnak lenni; ~ <i>se-</i> bugyborékolni, mint egy
forrás	
yongkibu-	ld. <i>yongkiyabu</i>
yongkiri coko	vízityúk
yongkiya-	beteljesíteni; kimeríteni, átfogni, tartalmazni; teljesnek lenni; tökéletesíteni
magát; kiterjeszkedni	
yongkiyabu-, yongkibu-	teljessé tenni
yongkiyan, yongkiyanga	teljes
yongsikô	csíny, megtréfálás
yongsoho	játékban mindent elnyert
yongsu	kötelesség, etikett, ceremónia; méltányosság, igazságosság
yoni ld. <i>yooni</i>	
yoo	kelés; kályha; edény, fazék; fazekas; drágakőfajta; Yao császár neve;
kifejezés kockázásnál; ~ <i>de hatame deji-</i> kályhát fűteni	
yoohan	finom selyem, habselyem
yoona-	kelésesnek lenni
yooni	teljes, egész; mindenképpen; általános; egyszerre, együtt
yoose	lakat
yooselakô umiyesun	öv csattal
yoosela-	lelakatolni, lezárni
yor se-	egy sorban lenni
yordo-	nyíllal löni, melynek nem hegye, hanem átluggatott gombja van
yoro-	átluggatott gomb a nyíl hegye helyén, üres, homorú; üres fecsegés; ~ <i>baita</i>

haszontalan foglalkozás; ~ <i>gisun</i> alaptalan hír	
yoso	szokás, törvény, alapvetés
yoto	buta, együgyű ember
yoyo	csúfokodó kifejezés
yoyo-	nagy szükségbe kerülni
yu-	belátás szerint cselekedni; élvezetnek adózni; pontosan megfelelni
yuburse-	készni
yumbu	~ <i>se-</i> mélynek és csendesnek lenni /víz/; ~ <i>yumbu se-</i> nagy mennyiségben lenni, hemzsegni
yumbu-	megnedvesíteni; behatolni; használni; megegyezni, megfelelni, illeni; vmire felbiztatni v. csábítani
yumg`a	egy zenei hang neve
yumpi	szenvedélyének, élvezetének hódoló
yun sin	tengely
yung	faszobor; ~ <i>yung</i> harmonikus madárdal
zungge	a Si- King egy verse
zunggioi gasha	madár neve
zungke-	<i>yu-</i> praeterituma
yur se-	lassan folyni, sűrűnek lenni /felhő, víz/
yurudai	madár neve, fönixfajta
yuryu	mesebeli állat neve
yutu	kis súly, egy <i>itele</i> tizedrésze
yuwamboo	arany- v. ezüsttömb
yuwan	dörzskő a tushoz; udvar fala; nagy teknősbéka; vörös ló fehér hassal; madár neve; ~ <i>siyoo</i> lámpásünnep; ~ <i>śuwai</i> l. <i>yuwansuwai</i> ; ~ <i>wai</i> hivatal neve; ~ <i>yang</i> madár neve
yuwansuwai, yuwanśuwai	tábornok
yuwei	balta, bárd; ~ <i>coko</i> tyúkfajta; ~ <i>kin</i> húroshangszerfajta
yuyu-	éhezni, éhségtől szenvedni
yuyun	éhínség

Z.

zai	teknősbéka-fajta; hivatal neve
zaihiyang, zaisiyang	miniszter
zan	selyemhernyó
zang l. <i>z`ang</i>	
zanse	szerencsétlenség, veszély, kín
zansela-	veszélybe dönteni, utolsóig hajtani; kínozni
ze	doktor, úr; fa neve; kis háromláb; ~ <i>hoi se</i> hivatal neve; ~ <i>ping</i> jóslásfajta; ~ <i>wei</i> virág neve /Lagerstroemin indica/
zei	gabonában kártékony rovar
zeng sun	dédunona; hivatal neve
zenze	narancsfajta
zes`e	hivatal neve
zoi ma	lovász, istálló-master
zo	fa neve, l. <i>zu</i>
zoo	vízínövény neve
zooli	törvényszolga, poroszló
zu	áldozati edény; hangszer neve

zun l. <i>z`un</i>	
zung	fa neve; ~ <i>cing</i> hivatal neve; ~ <i>gung</i> az elődök temploma; ~ <i>tu</i> földből való oltár; ~ <i>zai</i> hivatal neve
z`ai fung, z`aifung	szabó
z`aize	tarka selyem; tarka
z`an l. <i>zan</i>	
z`ang	hombár; ~ <i>geng</i> madár neve; ~ <i>mi</i> gabonáspadlás
z`e	kifejezés, frázis; kártékony rovar a gabonában
z`en	csillagzat neve
z`u	ecet
z`ui	hallal táplálkozó madár neve; ~ <i>ilha</i> virág neve
z`un	egy láb tizedrésze, egy hüvelyk; ~-i <i>angga</i> pulzus
z`urzung	mesebeli állat neve
žen ma ni ya	Németország
žin	nyolckönyöknyi mérték; ~ <i>hōwang wang</i> hivatal neve; ~ <i>su</i> nagy fajta bab
žu lai	Buddha egy jelzője
žu lioi	növény neve, amivel pirosra festenek
žung	nyugati barbárok; drágakő neve